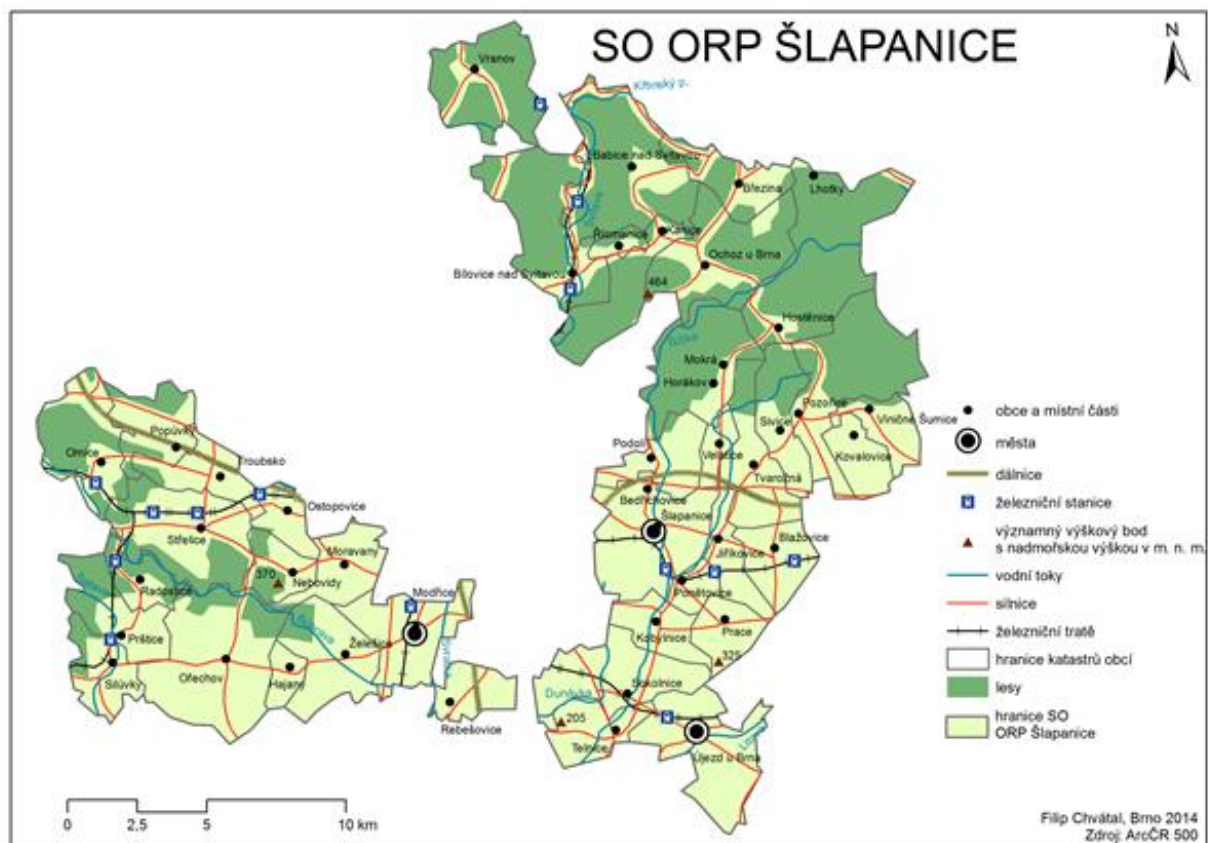

Strategie území správního obvodu ORP ŠLAPANICE

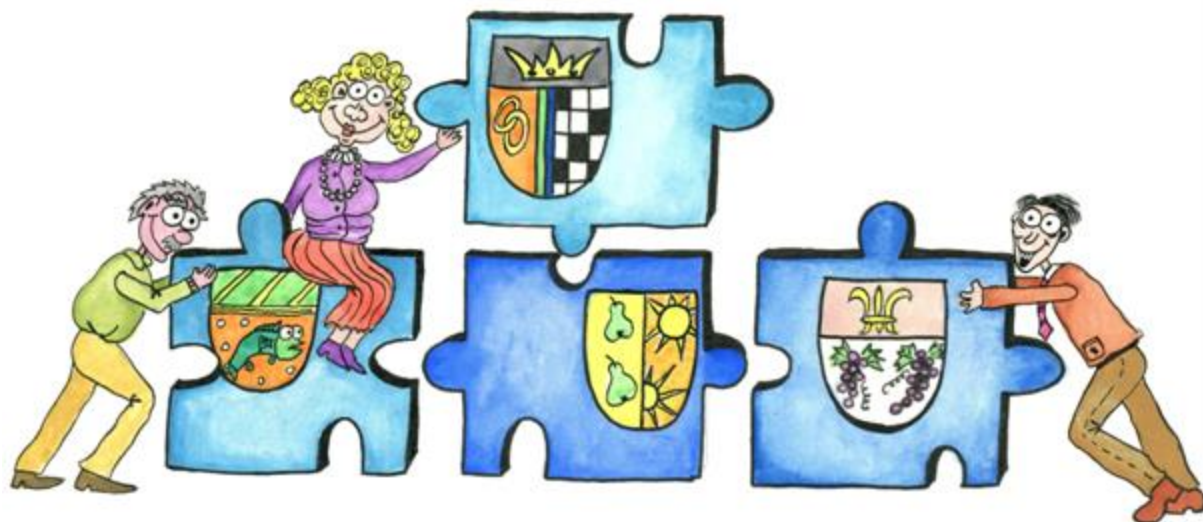
v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a bezpečnosti

Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

OBSAH

1. Úvod	7
1.1. Základní informace o strategii	7
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	9
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	11
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována	11
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží	11
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty	12
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	13
2.1. Profil území správního obvodu	13
2.1.1. Identifikace správního obvodu	13
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	17
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	377
2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje	411
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu	466
2.3. Zdroje	49
3. Téma 1.: Školství	511
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	51
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	511
3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj	555
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	1144
3.1.4. SWOT analýza školství	1233
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	1266
3.2. Návrhová část pro oblast předškolního a základního vzdělávání	1311
3.2.1. Struktura návrhové části	1311
3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	1344
3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech	1444
3.2.4. Indikátory	14949
3.3. Pravidla pro řízení strategie	1555
3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	1555
3.3.2. Systém změn strategie	15959
3.3.3. Akční plán	15959
3.4. Závěr a postup zpracování	1622

3.4.1.	Shrnutí	1622
3.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	1633
3.5.	Přílohy	1633
3.5.1.	Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4	1633
3.5.2.	Seznam zkratk	1644
4.	Téma 2.: Sociální služby.....	1655
4.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů.....	1655
4.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	1655
4.1.2.	Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj.....	1677
4.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	199199
4.1.4.	SWOT analýza oblasti sociálních služeb	2111
4.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	2144
4.2.	Návrhová část pro oblast sociálních služeb.....	2233
4.2.1.	Struktura návrhové části.....	2233
4.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	2266
4.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	2355
4.2.4.	Indikátory	2422
4.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	24949
4.3.1.	System monitorování a hodnocení realizace strategie.....	24949
4.3.2.	System změn strategie.....	2533
4.3.3.	Akční plán	2533
4.4.	Závěr a postup zpracování	2566
4.4.1.	Shrnutí	2566
4.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	2577
4.5.	Přílohy	2588
4.5.1.	Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části	2588
4.5.1.	Seznam zkratk	2633
5.	Téma 3.: odpadové hospodářství	2644
5.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů.....	2644
5.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	2644
5.1.2.	Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	2655
5.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	35757
5.1.4.	SWOT analýza oblasti odpadového hospodářství	36767
5.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	3700

5.2.	Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství.....	37575
5.2.1.	Struktura návrhové části.....	37575
5.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	37878
5.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	3833
5.2.4.	Indikátory	38888
5.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	3933
5.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie.....	3933
5.3.2.	Systém změn strategie.....	396396
5.3.3.	Akční plán	396396
5.4.	Závěr a postup zpracování	399399
5.4.1.	Shrnutí	399399
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	4000
5.5.	Přílohy k tématu 3.: odpadové hospodářství	401
5.5.1.	Seznam zkratk	401
5.5.2.	Tabulky a grafy k odpadovému hospodářství	402
6.	Téma 4.: Bezpečnost	42929
6.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů.....	42929
6.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	42929
6.1.2.	Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	431
6.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	45959
6.1.4.	SWOT analýza oblasti.....	4633
6.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	46565
6.2.	Návrhová část pro oblast volitelného tématu	4700
6.2.1.	Struktura návrhové části.....	4700
6.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	4733
6.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	47979
6.2.4.	Indikátory	4833
6.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	48989
6.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie.....	48989
6.3.2.	Systém změn strategie.....	4911
6.3.3.	Akční plán	4911
6.4.	Závěr a postup zpracování	495495
6.4.1.	Shrnutí	495495
6.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	496
6.5.	Přílohy	497497
6.5.1.	Seznam zkratk	497

7. Závěr, kontakty.....	498498
7.1. Závěr	498498
7.2. Kontakty na realizační tým	499499
7.3. Přílohy	5000
8. Přílohy.....	5022
8.1. Seznam tabulek.....	502
8.2. Seznam obrázků.....	50606
8.3. Seznam grafů	50606

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tabulka č. 1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Šlapanice v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a bezpečnosti
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové hospodářství a bezpečnosti)
Řešené území	Správní obvod ORP Šlapanice
	Počet obyvatel správního obvodu: 64.659 (k 1. 1. 2014)
	Počet obcí ve správním obvodu: 40
	Rozloha správního obvodu: 343,10 km ² (tj. 34,310 ha)
Názvy obcí správního obvodu	Města: Modřice, Šlapanice, Újezd u Brna
	Obce: Babice nad Svitavou, Bílovice nad Svitavou, Blažovice, Březina, Hajany, Hostěnice, Jiříkovice, Kanice, Kobylnice, Kovalovice, Mokrý Horákov, Moravany, Nebovidy, Ochoz u Brna, Omice, Ořechov, Ostopovice, Podolí, Ponětovice, Popůvky, Pozořice, Práče, Prštice, Radostice, Rebešovice, Řícmanice, Silůvky, Sivice, Sokolnice, Střelice, Telnice, Troubsko, Tvarožná, Velatice, Viničné Šumice, Vranov, Želešice
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Šlapanice
Koordinátor tvorby strategie	Koordinátor meziobecní spolupráce (člen realizačního týmu smluvního partnera)
Rok zpracování strategie	2014 – 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Šlapanice
Forma a datum projednání / schválení	Projednání na shromáždění starostů dne 26. 6. 2014 Schváleno na shromáždění starostů dne
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace..., První schválená aktualizace ze dne ....
Související legislativa	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů
Doba realizace strategie	2014–2023

Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP Šlapanice
Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Šlapanice realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Šlapanice a se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Strategie byla zpracována realizačním týmem SMO působícím v ORP Šlapanice.
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):
	1. předškolní výchova a základní školství,
	2. sociální služby,
	3. odpadové hospodářství,
	4. volitelné téma: bezpečnost.

Realizační tým pro SO ORP Šlapanice - Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001). 2014

Zdroj: Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>

Počet obyvatel k 1. 1. 2014. Evidence obyvatel MVČR. Datový soubor. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001). <http://portal.obcesobe.cz>

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 40 obcí, z toho 3 má statut města.

Tabulka č. 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Město Modřice Počet obyvatel: 4.820 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Podolí Počet obyvatel: 1.366 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Město Šlapanice Počet obyvatel: 7.206 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Ponětovice Počet obyvatel: 407 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Město Újezd u Brna Počet obyvatel: 3.204 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Popůvky Počet obyvatel: 1.423 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Babice nad Svitavou Počet obyvatel: 1.098 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Pozořice Počet obyvatel: 2.239 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Bílovice nad Svitavou Počet obyvatel: 3.608 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Prace Počet obyvatel: 929 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Blažovice Počet obyvatel: 1.184 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Prštice Počet obyvatel: 937 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Březina Počet obyvatel: 898 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Radostice Počet obyvatel: 771 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Hajany Počet obyvatel: 392 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Rebešovice Počet obyvatel: 917 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Hostěnice Počet obyvatel: 662 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Řícmanice Počet obyvatel: 781 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Jiříkovice Počet obyvatel: 923 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Silůvky Počet obyvatel: 776 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne

	Název obce: Kanice Počet obyvatel: 883 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Sívce Počet obyvatel: 1.047 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Kobylnice Počet obyvatel: 1.037 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Sokolnice Počet obyvatel: 2.306 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Kovalovice Počet obyvatel: 624 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Střelice Počet obyvatel: 2.778 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Mokrý-Horákov Počet obyvatel: 2.778 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Telnice Počet obyvatel: 1.502 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Moravany Počet obyvatel: 2.463 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Troubsko Počet obyvatel: 2.192 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Nebovidy Počet obyvatel: 654 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Tvarožná Počet obyvatel: 1.273 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Ochoz u Brna Počet obyvatel: 1.314 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Velatice Počet obyvatel: 675 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Omice Počet obyvatel: 806 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Viničné Šumice Počet obyvatel: 1.277 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Ořechov Počet obyvatel: 2.517 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Vranov Počet obyvatel: 728 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Ostopovice Počet obyvatel: 1.614 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne		Název obce: Želešice Počet obyvatel: 1.650 Zapojení do tvorby strategie: ano/ne

Zdroj: Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>
Oficiální internetové stránky obcí.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001). 2014.

Region SO ORP Šlapanice patří mezi větší správní obvody v ČR. Především počtem obyvatel (63 498 – dle MVČR, k 1. 1. 2014) – oproti průměrným cca 50 tis. obyvatelům. Svoji rozlohou (343 km²) je zhruba průměrný vzhledem k 300–400 km², činícím český průměr. Region není územně celistvý a jeho společným rysem jsou relativně populačně velké obce s vysokou vyjížděkou za prací do města Brna. Suburbanizace zapříčinila výrazný nárůst počtu obyvatel v regionu za posledních zhruba 15 let. Některé obce především na jihu a západě regionu byly historicky postiženy odsunem německého etnika. Je zde dodnes patrná menší provázanost obyvatel s regionem. V některých obcích byla tato situace podtržena ještě výrazným přílivem nových obyvatel jak z města Brna, tak i odjinud.

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP název realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Šlapanice a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Šlapanice je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie je koordinátor meziobecní spolupráce RNDr. Filip Chváta.

Strategie byla zpracována analytickým týmem a koordinátorem MOS pro SO ORP Šlapanice ve spolupráci s obecními úřady v regionu a především městským úřadem Šlapanice.

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu – mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce č. 3 jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tabulka č. 3: Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
1	Politika územního rozvoje	http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepce-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky
2	Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014–2020	http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf
3	Strategie regionálního rozvoje České republiky na roky 2007–13	http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na
4	Národní strategický referenční rámec	http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-ofondech-EU/Narodni-strategicky-referencni-ramec
5	Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky	http://www.env.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategie_udrzelneho_rozvoje/\$FILE/KM-SRUR_CZ-20100602.pdf
6	Program rozvoje venkova 2014–2020	http://eagri.cz/public/web/mze/zivotni-prostredi/ochrana-krajiny/dotace/program-rozvoje-venkova-2014-2020/
7	Program rozvoje venkova 2007–2013	http://eagri.cz/public/web/mze/zivotni-prostredi/ochrana-krajiny/dotace/program-rozvoje-venkova-cr-na-obdobi/
8	Koncepce podpory transformace pobytových sociálních služeb	http://www.mpsv.cz/cs/3857
9	Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2011–2015	http://www.aspcr.cz/sites/default/files/strategie-2011-2015_2.pdf
10	Priority rozvoje sociálních služeb pro období 2009–2012	http://www.mpsv.cz/files/clanky/7759/Priority_rozvoje_soc_sluzeb.pdf
11	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy ČR	http://www.epolis.cz/download/pdf/materials_5_1.pdf
12	Národní program rozvoje vzdělávání v České republice – Bílá kniha	http://aplikace.msmt.cz/pdf/bilakniha.pdf
13	Plán odpadového hospodářství ČR	http://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr
14	Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy České republiky pro léta 2013 až 2020	http://www.cyklodoprava.cz/file/cyklostrategie-2013-final/
15	Státní politika životního prostředí ČR	http://www.mzp.cz/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi

Realizační tým pro SO ORP Šlapanice 1 – Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001). 2014.

Na území SO ORP se nachází více obcí, které mají zpracovány strategické dokumenty. Zásadním omezením v budoucím rozvoji obcí v regionu je absence soudem zrušených Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje. V nich se blíže specifikuje řada celostátních opatření, která by pak měla být v dalším kroku aplikována i na plánování na nejnižších úrovních.

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

Souřadnicově leží správní obvod ORP Šlapanice leží zhruba mezi 49°7' a 49°19' s. š. a mezi 16°25 a 16°46' v. d.

Geomorfologicky leží většinou v nejsevernějším cípu Dyjsko-Svrateckého úvalu (tj. v subprovincii Západních Karpat) s menšími přesahy do Bobravské vrchoviny na jihozápadě a Dražanské vrchoviny na severu (tj. do subprovincie Česká vysočina).

Tím je dána i základní výškopisná diferenciací SO, v němž většinou převažují ploché pahorkatiny (výšková členitost 30–75 m / 1 km²) na jihu a východě (poněkud členitější pouze v úzkém směru zhruba Brno – Šlapanice – Slavkov, tj. 75–150 m / km², s maximální výškou 325 m), přecházejících do plochých vrchovin (150–200 m / km²) na jihozápadě (maximální výška 430 m n. m) a na severu (kde pouze ve vranovském výběžku nabývají nakonec už i charakter členité vrchoviny, tj. 200–300 m / km² – zde leží i nejvyšší kóta celého správního obvodu 517 m n. m.).

Klimaticky sem nejvíce zasahuje do plochých pahorkatin na jihu a východě správního obvodu nejteplejší oblast České republiky T4 od jihu (průměrná lednová resp. červencová teplota -2 resp. +20°C), která při přechodu do plochých pahorkatin na jihozápadě a severu přechází do druhé nejteplejší klimatické oblasti T2 (-3 resp. +19°C). Jen nejsevernější část SO zasahující do Dražanské vrchoviny už spadá do klimatické oblasti mírně teplé MT11 (-3 resp. +18°C).

Hydrogeograficky tvoří SO nejsevernější část dolního povodí řeky Svatky. Ona sama jím sice protéká jen kratičkým úsekem mezi Modřicemi a Rebešovicemi, kde ho po výtoku z Brna dělí téměř uprostřed na východní a západní část.

Právě zde však do ní ústí říčka Bobrava, odvodňující většinu jihozápadní části SO (zbytek odvodňuje dlouhý potok Šatava, ústící do Svatky až mezi Vranovicemi a Uherčicemi nedaleko od nádrží Nových mlýnů), těsně před vtokem Svatky do SO do ní vtéká druhá největší řeka Svitava (odvodňující přes Brno – po regulaci Ponávky – už celou západní část severu SO) a celý východ od severu na jih je odvodňován Říčkou (v dolní části zvanou též Zlatý potok) ústící kousek za hranicemi SO do menší Litavy (židlochovického přítoku Svatky), odvodňující ještě na JV Újezd u Brna jako součást SO.

Vodní režim těchto přítoků se liší podle charakteru odvodňovaného území na východní část na jedné straně a západní a severní na druhé straně. Kromě nejsevernější a nejzápadnější části patří zbytek SO z hlediska povrchových vod k nejméně vodným oblastem republiky (specifický odtok do 5 l/s / km².), s tím, že nejhodnější jsou únor a březen díky plošnému tání sněhu – odtok SO je tudíž silně rozkolísaný. Tomuto zdrojovému režimu pak odpovídá i charakter mělkých podzemních vod, vykazujících největší zásoby v březnu a dubnu a nejmenší v červenci a srpnu, i když je jinak doplňována celoročně, tj. nejen z tání sněhu, ale i dešťových srážek.

Pedogeograficky je SO značně diferencován kombinací překryvů různých geologických, geomorfologických, klimatických a hydrologických faktorů.

Celý jih a východ je pokryt vysoce kvalitními černozeměmi, které jsou jen v širším pásu podél toku Svratky a Říčky přerušeny také úrodnými nivními půdami. Pouze směrem na sever přechází v blízkosti Dražanské vrchoviny tyto půdy v úzký pás úrodných hnědozemí, který s rostoucí nadmořskou výškou přechází v málo úrodné ilimerizované podzoly na krajním severovýchodě a v hnědé lesní půdy na severu (v oblastech s výrazněji zastoupeným vápencovým substrátem zde v omezeném rozsahu narážíme i na rendziny). Většina půd (kromě lesnaté části vrchovin a úzkého pásu kolem toků) je dnes ovšem zkulturnována se všemi klady i zápory.

Také biogeograficky jde o přechodnou oblast přechodu, zprostředkovaného pahorkatiným přechodem z nížin do vrchovin. Menší část regionu (část Dražanské vrchoviny na krajním severu a severovýchodě a Bobravská vrchovina na krajním západě) spadá do biogeografické provincie Česká vysočina, s původním vegetačním stupněm bukovo-dubovým). Zbývá větší část SO pak patří do Pannonské biogeografické provincie. Zde se kolem Svratky a Říčky vyskytuje biota nivní, přecházející s rostoucí vzdáleností od toků do vegetačního stupně dubového, směrem k severu přecházejícího do stupně bukovo-dubového. S přibývajícím nadmořskou výškou pak přitom v Dražanské vysočině přechází do stupně dubovo-jehličnatého na východě a bukového na západě. V současnosti ovšem pokrývá naprostou většinu území kulturní step přeměněná většinou na ornou půdu, pouze Dražanská a Bobravská vrchovina (kromě pásu kolem tamních sídel) a úzký pás kolem Bobravy vykazuje vysokou lesnatost.

Etnogeograficky patří SO do oblasti průniku mezi Podhoráckem (jako přechodu z horácké Českomoravské vrchoviny) Hanou a hanáckým Slováckem. Kvůli některým původním jazykovým, hudebním, tančeniím i stavebním prvkům se této oblasti někdy také nesprávně říkalo brněnské Hanácko, ale tavící kotol industrializujícího se Brna (včetně dlouhodobého vlivu německého) se brzy prosadil do svého širšího okolí natolik, že se tu zformoval etnograficky neurčitý region, uměle od 20. století označovaný jako Brněnsko či širší Brněnsko. Přitom pro ně bylo typické, že se v tomto převážně neurčitém prostředí až donedávna udrželo i několik národopisně svérázných (včetně čistě místních nářečí, krojů, zvyků ap.) a lokalit, mezi něž patřily např. i Šlapanice.

Tyto moderně pojaté tradice jsou uvědoměle udržovány dodnes, běžný život je však už stále více úplně unifikován s běžným velkoměstským životem ČR, přicházejícím prostřednictvím masovo-komunikačních prostředků i s rozsáhlým usazováním mladších imigrantů z Brna. Moravské povědomí má zde ve skutečnosti spíše charakter regionální než jazykový či etnický, přirozeně pocíťovaná přínaležitost k Brnu jako velkému sídlu zde ale ani zdaleka neoslazuje ostražitost obcí vůči možnému střetu s jeho zájmy jako administrativního institucionalizovaného celku.

Z hlediska územně správního začlenění spadá daný SO do okresu Brno-venkov v rámci Jihomoravského kraje (a s ním tedy i do oblasti NUTS 2 Jihovýchod). Obklopuje tam jako těsné zázemí okres Brno-město téměř ze všech stran, kromě strany severozápadní. Na rozdíl od drtivé většiny jiných, spíše kompaktních SO ORP tak tvoří úzký pás, sevřený mezi okresem Brno-město na jedné straně a nadprůměrným počtem 7 sousedních SO ORP na straně druhé (Kuřim, Rosice, Ivančice a Židlochovice z okresu Brno-venkov, Slavkov a Vyškov z okresu Vyškov a Blansko z okresu Blansko). Územní souvislost SO je dokonce na dvou místech přerušena. Jediným obdobným SO ORP v ČR jsou Černošice (v části bývalého okresu Praha-východ) s tou výhradou, že tam alespoň jde o souvislé území.

Administrativní vymezení SO bylo provedeno čistě z hlediska maximální dostupnosti státní správy obyvatelům 40 obcí v těsném zázemí Brna, z níž vyjíždí 25–50 % za prací či studiem, a to téměř úplně do Brna. Čistě z tohoto hlediska lze SO považovat za plně funkční za situace, kdy MU Šlapanice vykonává vůči obcím SO většinu výkonu pověřené státní správy v odděleném pracovišti v Brně (těsně u hlavního autobusového nádraží). Faktické středisko výkonu pověřené státní správy tak není ve Šlapanicích, ale v Brně – jde tedy o SO, jehož skutečné středisko leží mimo jeho vlastní území. Formálním vymezením SO jen z hlediska potřeb státní správy (bez vlastního jednoznačného spádového střediska) tak vzniklo funkčně vnitřně neprovázané roztržité území, jehož obce jsou po všech stránkách orientované spíše jen na Brno než na sousední obce, což výrazně omezuje a komplikuje jejich spolupráci. Rozhodně v současnosti nefunguje jako přirozený celek, a těžko by kdy mohlo. Některé obce nemají s ostatní částí SO vůbec žádné vazby, dokonce ani jeden dopravní spoj. Naproti tomu 5 z obcí SO je už tak stavebně a dopravně propojeno s Brnem (mezi nimi i druhé největší město SO Modřice, napojené i tramvají), že už tvoří jeho faktickou součást (oddělenou jen dálničním pásem).

Pokud by měly obce daného SO patřit do územně správních celků, který by sloužily nejen státní správě, ale současně i jako efektivně samosprávné a objektivně existující regiony, muselo by dojít k rozčlenění zkoumaného SO mezi Brno a sousední SO spíše podél hlavních komunikačních os, než okolo Brna jen na základě jeho dostupnosti. Týká se to zejména jihozápadní a severní části dnešního SO – největší východní část by mohla být zachována jako samostatné SO ORP Šlapanice stále ještě větší, než některá jiná. Tomuto problému je ale více věnován komentář u SWOT analýzy, kde už se odvolává i na argumenty z jiných sociálních sfér, probíraných dále.

Poloha a charakteristika sociálních sfér je provedena v komentářích vždy u příslušných tabulek následujících dále.

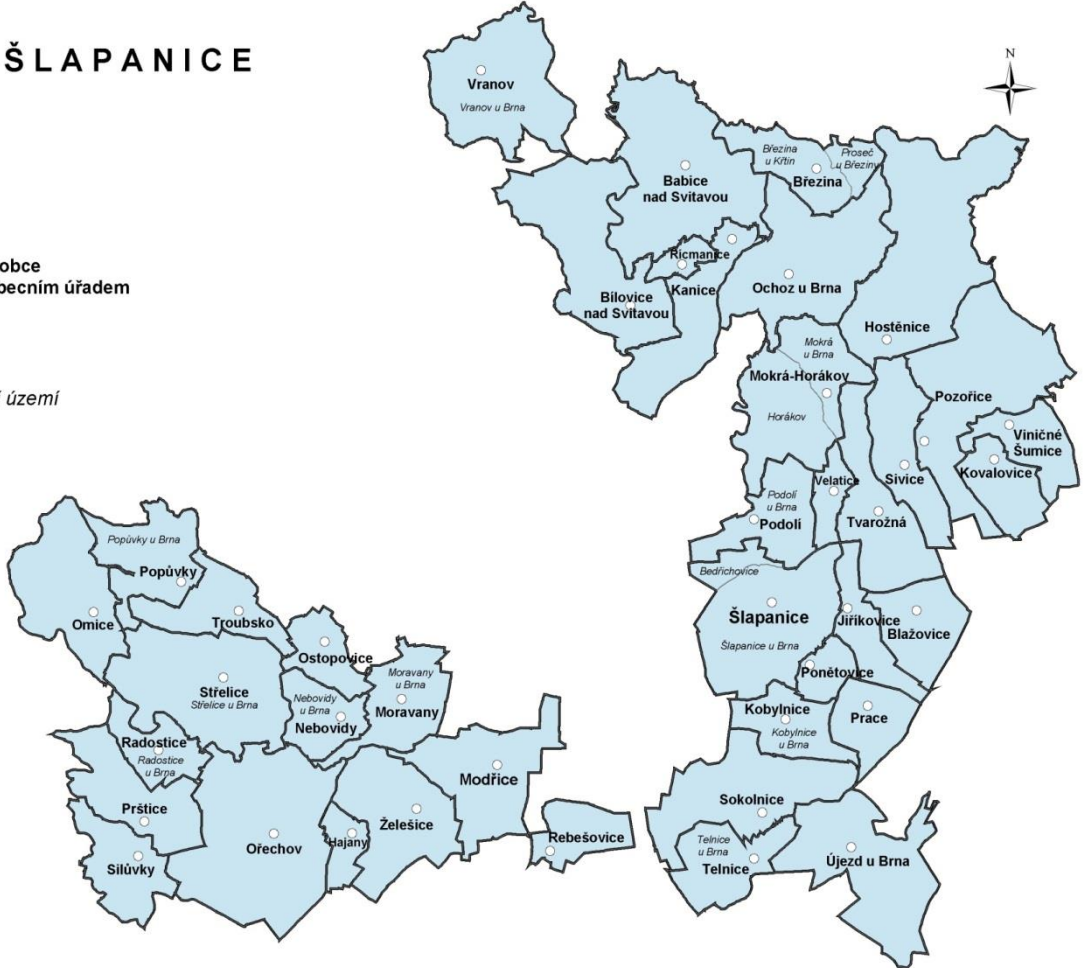
Obr. č. 1: Administrativní členění správního obvodu

SO ORP Š L A P A N I C E

Správní obvod obce
s pověřeným obecním úřadem

■ Šlapanice

□ obce
□ katastrální území

Zdroj: Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

Tabulka č. 4: Charakteristika území ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	40	40	40	40	40	40	40	40
Počet částí obcí	43	43	43	43	43	43	43	43
Počet katastrálních území	43	43	43	43	43	43	43	43
Počet obcí se statutem města	2	3	3	3	3	3	3	3
Počet obcí se statutem městyse	0	1	1	1	1	1	1	1
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	34,312	34,312	34,311	34,31	34,288	34,31	34,308	34,31
zemědělská půda	17,53	17,515	17,481	17,459	17,425	17,428	17,414	17,388
lesní pozemky	13,091	13,088	13,1	13,098	13,097	13,093	13,09	13,082
zastavěné plochy	0,74	0,748	0,758	0,769	0,775	0,781	0,788	0,791
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	160,6	163,7	168,9	172,5	175,8	178,9	182,6	185,1

Zdroj: Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>

VĚCNÝ KOMENTÁŘ K SÍDELNÍ CHARAKTERISTICE:

Z hlediska sídel spadá správní obvod do staré sídelní oblasti typické kompaktními a většími sídly, u vesnic většinou typu silnicovek či ulicovek. (Menší osady se zde vyskytují spíše jako obslužná místa kolem dálnic a některých původních železničních zastávek, popř. jako rekreační lokality.) Jako těsné zázemí Brna dnes SO prodělává intenzivní suburbanizační vývoj, díky němuž dnes vykazuje silně smíšené rysy urbánní a rurální jak z hlediska materiálního, tak z hlediska funkčního a z hlediska životního stylu.

Z hlediska velikostních kategorií obcí je situace velmi příznivá, neboť jednoznačně převládají střední a větší obce. Největší jsou Šlapanice (7.076 o.), Modřice (4.809) a Újezd u Brna (3.192). Přitom počet obyvatel jednotlivých obcí (i těch nejmenších) díky imigraci z Brna za sledované období vzrostl, a to navíc ještě i v relativně příznivé věkové struktuře – viz následující tabulka č. 5. V tomto období došlo k poklesu obyvatel pouze v jediné obci: Jiříkovice v těsném zázemí Šlapanic – z 890 na 861 (tj. o 29 neboli o 3 %) obyvatel (a to ještě mezitím uprostřed tohoto období narostly na 907 obyvatel).

Tabulka č. 5: Velikostní kategorie obcí SO ORP Šlapanice

Velikostní kategorie obcí dle počtu obyvatel	Počet obcí r. 2012	% obcí SO ORP r. 2012	Celkem obyvatel r. 2012	% obyvatel SO ORP r. 2012	Vývoj počtu obyvatel dané kategorie obcí v r. 2005–2012
200–499	2	5	770	1	mírný nárůst
500–999	15	37,5	11.686	18	mírný růst, pokles a opět růst
1000–1999	12	30	15.394	24	silnější pokles a pak silnější růst
2000–4999	10	25	28.572	45	mírný růst
5000–9999	1	2,5	7.076	11	mírný růst

Zdroj: Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>

Na druhé straně zde zatím nejsou zas sídla nějak nadměrně velká, protože na to v těsném zázemí mezi Brnem a středisky okolních SO nebyl dostatečně velký prostor. (Kromě Brna jsou ze sedmi středisek sousedních správních obvodů větší než Šlapanice čtyři, dvě jsou jen o něco menší a pouze Židlochovice na jihu jsou menší výrazně. Navíc v těchto sousedních správních obvodech existují další města, která se velikostně Šlapanicím blíží.). Situace se ovšem bude do budoucna měnit zintenzivňujícím se suburbanizačním procesem kolem Brna.

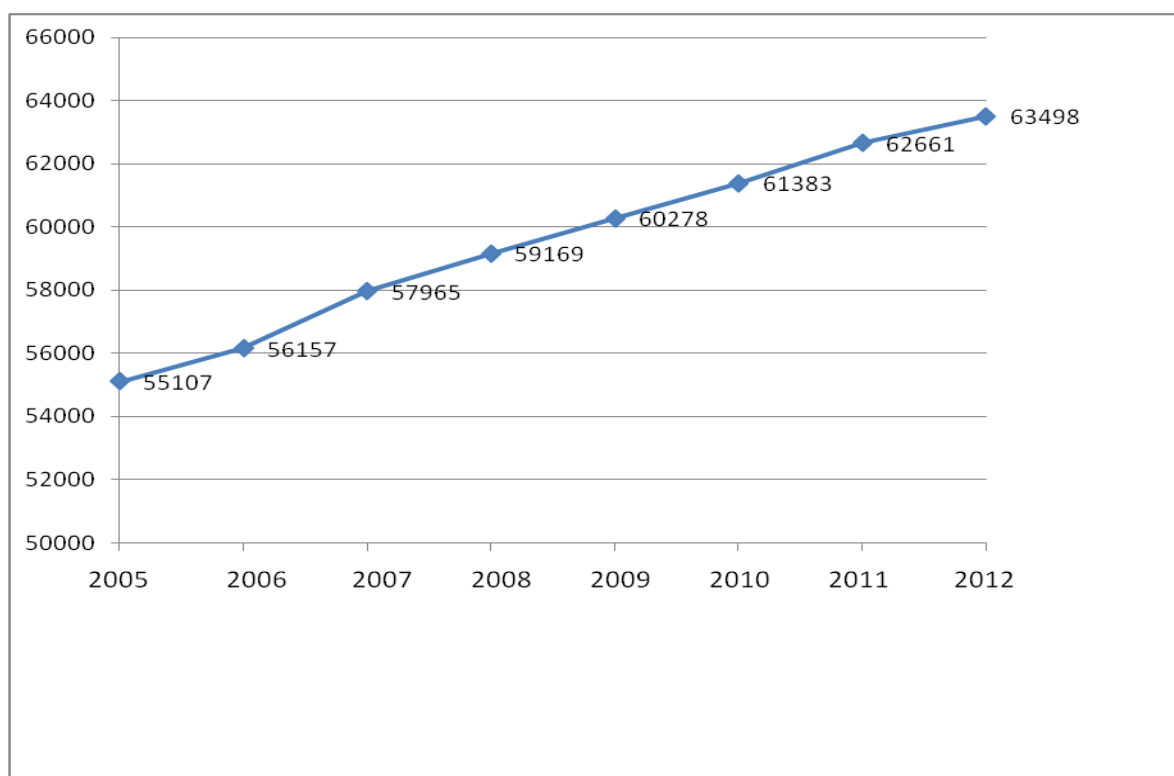
Žádné z větších sídel (ani Šlapanice), zde nehrají a ani do budoucna nemohou hrát roli nějakého skutečného střediska vůči územně výrazně roztržštěnému správnímu obvodu – existující tři města nehrají svou střediskovou roli nijak výrazně ani vzhledem k svému nejbližšímu okolí vzhledem ke gravitační síle Brna.

Tabulka č. 6: Demografický vývoj obyvatel v území ORP

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel celkem (k 31. 12.)		55 107	56 157	57 965	59 169	60 278	61 383	62 661	63 498
v tom:	muži	25 506	25 903	26 822	27 345	27 833	28 365	29 044	29 467
	ženy	29 601	30 254	31 143	31 824	32 445	33 018	33 617	34 031
Věkové skupiny (k 31. 12.)									
v tom ve věku:	0 - 14	8 450	8 630	8 820	9 178	9 473	9 954	10 363	10 728
	15 - 64	38 632	39 249	40 651	41 104	41 634	41 936	42 426	42 514
	65 +	8 025	8 278	8 494	8 887	9 171	9 493	9 872	10 256
Průměrný věk (celkem)		40,1	40,1	40,0	40,0	40,0	40,0	40,1	40,1
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		94,97	95,92	96,30	96,83	96,81	95,37	95,26	95,60
Muži (k 31. 12.)									
v tom ve věku:	0 - 14	4 317	4 415	4 522	4 688	4 829	5 153	5 381	5 585
	15 - 64	17 968	18 156	18 839	19 006	19 190	19 233	19 520	19 536
	65 +	3 221	3 332	3 461	3 651	3 814	3 979	4 143	4 346
Průměrný věk		38,7	38,8	38,7	38,7	38,8	38,7	38,8	38,9
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		74,61 %	75,47 %	76,54 %	77,88 %	78,98 %	77,22 %	76,99 %	77,82 %
Ženy (k 31. 12.)									
v tom ve věku:	0 - 14	4 133	4 215	4 298	4 490	4 644	4 801	4 982	5 143
	15 - 64	20 664	21 093	21 812	22 098	22 444	22 703	22 906	22 978
	65 +	4 804	4 946	5 033	5 236	5 357	5 514	5 729	5 910
Průměrný věk		41,3663	41,4	41,3	41,2	41,3	41,3	41,3	41,3
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		116,24 %	117,34 %	117,10 %	116,61 %	115,35 %	114,85 %	114,99 %	114,91 %
Přírůstek na 1000 obyvatel středního stavu 1.7.									
celkový		8,0	18,8	31,8	20,6	18,6	18,2	14,8	13,2
přirozený		0,2	2,8	2,2	5,1	3,4	3,9	2,9	1,6
stěhováním (mechanický)		7,8	16,0	29,6	15,5	15,2	14,3	11,9	11,6

Zdroj: Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>

Graf č. 1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

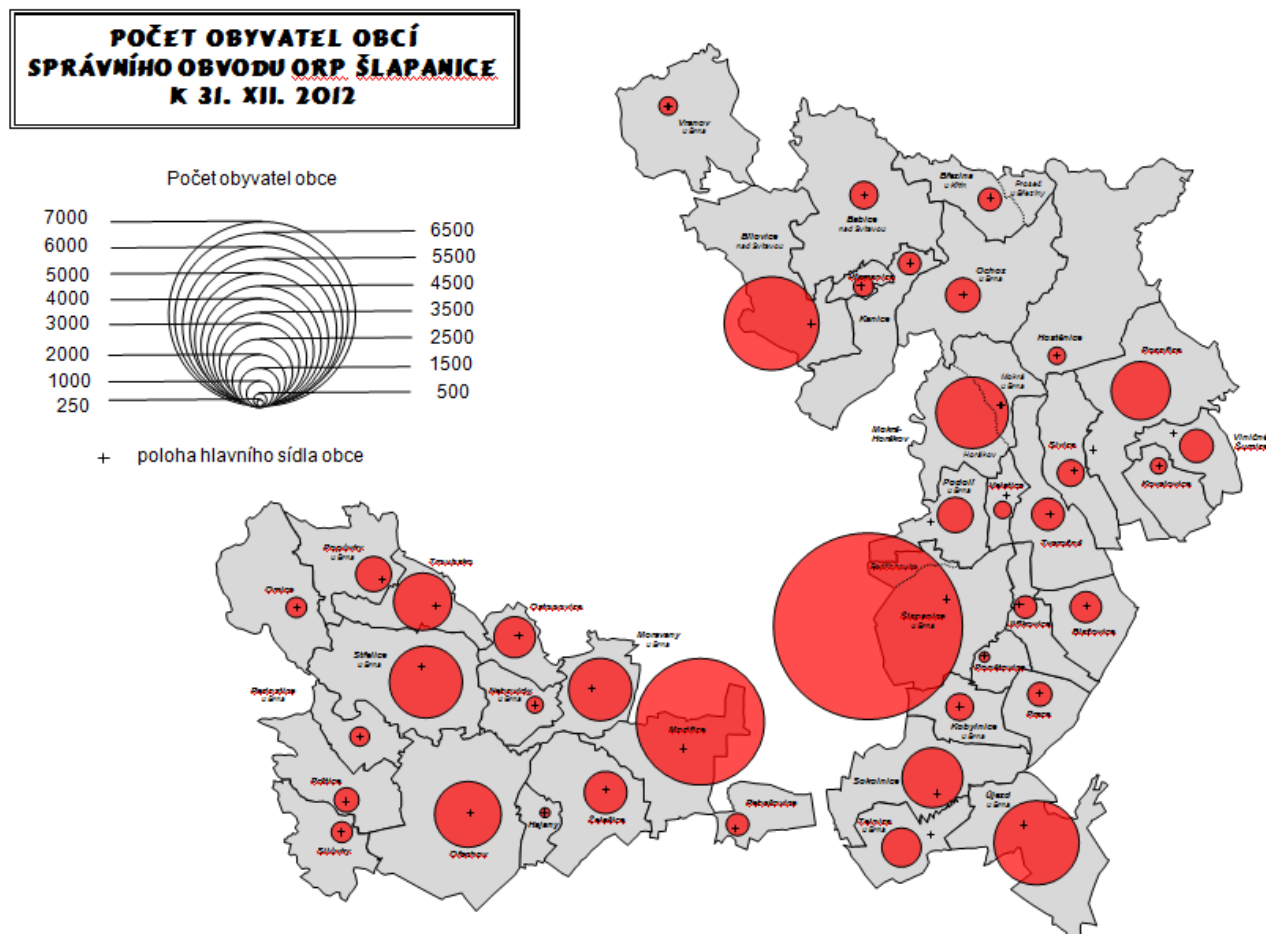
Zdroj dat: Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>

Věcný komentář k vývoji demografické struktury:

Vývoj demografické a sídelní struktury v posledních letech byl oproti většině jiných území relativně pozitivní, zvl. díky imigraci mladších ročníků středních příjmových kategorií do téměř všech zdejších obcí.

Ve sledovaném období let 2005–2012 počet obyvatel SO ORP trvale rostl (celkem o 8.391 obyvatel tj. o 15,22 %), a to i přesto, že míra celkového přírůstku v druhé polovině tohoto období klesá. Jeho vývojová křivka přitom téměř úplně kopíruje křivku přírůstku stěhováním, které se na něm podílí téměř 90 %. A i když zde tedy má přírůstek přirozený váhu jen malou, přesto byl v celém sledovaném období kladný (na rozdíl od předchozího období) a i jeho vývojová křivka kopíruje přírůstek stěhováním, i když poněkud opožděně. To ukazuje, že na rozdíl od většiny SO ORP v ČR zde dochází nejen k růstu počtu obyvatel, ale že jde o imigraci v příznivé věkové struktuře, která zde vedla i ke kladnému vývoji přirozeného přírůstku. Podíl věkové kategorie 0–14 % tak vyrovnává růst podílu kategorie 65 a více (s rostoucími kapacitami ubytovacích zařízení pro seniory) – podíl mezilehlé věkové kategorie se tak poněkud snižuje. Průměrný věk se tím stabilizoval těsně kolem hodnoty 40.

Obr. č. 2: Sídlní struktura SO ORP Šlapanice

Realizační tým pro SO ORP Šlapanice - Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001), 2014. Zdroj dat: Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>

B. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tabulka č. 7: Stručná charakteristika školství v území ORP

Typ škol a školských zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedenou školu či zařízení	Komentář
Počet obcí s mateřskou školou	39	97,5	<i>Celkový počet Mateřských škol v SO ORP je 40(není v Hajanech, zato jsou 2 ve Šlapanicích).</i>
Počet obcí se základní školou jen 1 stupeň	20	50	
Počet obcí se základní školou 1 i 2 stupeň	9	22,5	
Počet středních škol:	3	7,5	
-obory gymnázií	1	2,5	
-obory středních odborných škol a praktických škol	1	2,5	
-obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	1	2,5	
Počet základních uměleckých škol	2	5	
Počet konzervatoří	0	0	
Počet jazykových škol	0	0	
Počet vyšších odborných škol	0	0	
Počet vysokých škol	0	0	

Zdroj dat: Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>

Tabulka č. 8: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna včetně poboček	41	100	
Stálá kina	1	2,5	<i>V nákupním centru Olympia Modřice</i>
Divadlo	0	0	
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	4	10	<i>jedno s nadregionálním významem (Mohyla míru Práče)</i>
Galerie (včetně poboček a výstavních sání)	1	2,5	<i>Spojeno s čajovnou v Pršticích</i>
Kulturní zařízení ostatní	41	65	
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	2	5	ČSÚ k 31. 12. 2006. Aktuálně dohledáno jako: a) Tvarožná: Junák – svaz skautů a skautek ČR, středisko Pozoříce, Tuláci (Tvarožná 24) b) Salesiánské hnutí mládeže – Klub Újezd u Brna (Masarykova 38)
Koupaliště a bazény	6	12,5	
-z toho kryté	2	5	
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	83	97,5	
Tělocvičny (včetně školních)	49	90	
Stadiony otevřené	1	2,5	
Stadiony kryté	0	0	
Zimní stadiony kryté i otevřené	2	0	
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	17	25	

Zdroj dat: Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>

Tabulka č. 9: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v SO ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	0	0	
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	0	0	
Ambulantní zařízení	0	0	
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	0	0	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	20	30	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	10	22,5	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře – stomatologa	22	32,5	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře – gynekologa	5	7,5	
Zařízení lékárenské péče	12	20	
Nemocnice	0	0	
Odborné léčebné ústavy	0	0	
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	0	
Ostatní lůžková zařízení	0	0	

Zdroj dat: Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>

METODICKÉ POZNÁMKY K OBČANSKÉ A TECHNICKÉ VYBAVENOSTI OBCÍ:

Ve výše uvedených tabulkách 7 až 9 jsou procenta uvedená v druhém sloupci vypočítávána z počtu obcí majících dané zařízení, nikoliv z počtu daného zařízení v SO celkem (protože v některé obci je daného zařízení víc než jedno, v jiné třeba úplně chybí). Sloupce 1 a 2 si tudíž vzájemně odpovídají jen u prvních tří řádků tabulky č. 9 (u nichž zní zadání pro první sloupec na počet obcí a nikoliv na počet zařízení)

Zmíněné tabulky 7 až 9 jsou vyplněny a vypočteny dle posledních údajů, uváděných ČSÚ pro jednotlivé obce.

VĚCNÝ KOMENTÁŘ K OBČANSKÉ A TECHNICKÉ VYBAVENOSTI OBCÍ:

Celkově se jeví občanská a technická vybavenost v daném SO dostatečná a adekvátní poměrům v ČR – zdánlivá podvybavenost v některých směrech je více než dostatečně a zřejmě efektivněji pokrývána nabídkou Brna, v jehož těsném a dopravně výborně napojeném zázemí daný SO leží.

(Obecně by zdejší občané zřejmě nejvíce uvítali větší kapacitu pobytových zařízení pro místní důchodce, rozloženou ve větším počtu obcí (tento problém je ovšem podrobněji analyzován v příslušném sociálním tématu projektu).

Z technické vybavenosti občané kromě dokončení kanalizace nejvíce zajímá s tím provázaná rekonstrukce komunikací a jejich doplněním větší délkou chodníků (v menší míře i mezi některými, těsně sousedícími obcemi) – tyto problémy jsou zas ovšem více rozebrány dále v částech G a D.

C. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tabulka č. 10: Ekonomická aktivita obyvatel území SO ORP

		Celkem	muži	ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		30 962	17 074	13 888	
v tom:	zaměstnaní	28 720	15 913	12 807	
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	22 014	11 363	10 651
		zaměstnavatelé	1 334	1 035	299
		pracující na vlastní účet	4 129	2 946	1 183
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	1 235	630	605
		ženy na mateřské dovolené	680	0	680
nezaměstnaní		2 242	1 161	1 081	
Ekonomicky neaktivní celkem		29 897	12 813	17 084	
z toho	nepracující důchodci	13 240	5 192	8 048	

Zdroj dat: Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>

Tabulka č. 11: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			21 854
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		15 845
	v tom	v rámci obce	1 440
		do jiné obce okresu	2 003
		do jiného okresu kraje	11 836
		do jiného kraje	398
		do zahraničí	168
vyjíždějící do škol		6 009	

Zdroj dat: Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>

Tabulka č. 12: Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu				Hospodařící domácnosti
Hospodařící domácnosti celkem				24 059
v tom:	tvořené 1 rodinou			16 303
	v tom	úplné	bez závislých dětí	7 236
			se závislými dětmi	6 301
		neúplné	bez závislých dětí	1 394
			se závislými dětmi	1 372
	tvořené 2 a více rodinami			642

Zdroj dat: Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>

Tabulka č. 13: Charakteristika nezaměstnanosti v území SO ORP

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	1 968	1 932	1 730	1 470	1 154	1 118	2 042	2 225	1 990	
z toho (%):										
občané se zdravotním postižením	14,38	15,42	16,36	17,35	21,06	17,71	12,63	11,24	11,26	
z toho (%):										
absolventi	12,65	9,94	7,11	7,62	6,59	6,71	7,84	8,54	9,05	
z toho (%):										
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	33,43	31,68	32,72	27,62	25,13	20,04	12,59	23,19	27,39	
Volná pracovní místa	137	107	181	435	727	468	143	170	160	
	14,36	18,06	9,56	3,38	1,59	2,39	14,28	13,09	12,44	
	7,69	7,55	6,1	5,18	4	3,95	7,82	8,59	7,21	

Zdroj dat: Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>

Tabulka č. 14: Charakteristika trhu práce v území SO ORP

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	10 645	10 885	11 654	12 146	12 682	13 229	13 553	14 229	14 921	15 211
fyzické osoby celkem	8 778	8 888	9 238	9 467	9 769	10 142	10 321	10 794	11 160	11 440
z toho zemědělští podnikatelé	458	447	472	474	473	476	172	170	177	174
vyjádření v %	5,22	5,03	5,11	5,01	4,84	4,69	1,67	1,57	1,59	1,52
právnícké osoby celkem	1 867	1 997	2 416	2 679	2 913	3 087	3 232	3 435	3 761	3 771
z toho obchodní společnosti	1 019	1 113	1 199	1 291	1 381	1 477	1 547	1 642	1 725	1 771
vyjádření v %	54,58	55,73	49,63	48,19	47,41	47,85	47,87	47,8	45,87	46,96
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ekonomické činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství	5,84	5,56	5,47	5,29	5,22	5,13	3,35	3,87	5,00	4,92
průmysl celkem	18,39	18,24	17,75	17,43	16,99	16,96	17,24	17,05	16,90	16,30
stavebnictví	12,17	12,32	12,79	13,33	13,69	13,30	13,13	12,98	12,54	12,47
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	31,6	31	30,2	29,8	29,9	28,9	28,2	27,4	26,2	26,2

Zdroj dat: Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>

VĚCNÝ KOMENTÁŘ K EKONOMICKÉ CHARAKTERISTICE:

Míra ekonomické aktivity v daném SO se pomalu snižuje a je stále poněkud pod republikovým průměrem. Je to dáno především větším podílem důchodců, který je zesilován mj. i tím, že do zdejších domovů seniorů ve velké míře přicházejí z jiných SO, takže statisticky poněkud deformují skutečnou situaci v SO, kde je současně s tím naopak nadprůměrná i nejnižší věková kategorie (díky imigraci mladších ročníků z Brna). V rámci SO je tato míra územně dost proměnlivá – přitom se zdá, že k nižší míře inklinují spíše větší obce (a to nejen kvůli právě zde více lokalizovaným domovům seniorů, ale i proto, že větší obce vykazují větší podíl žen na obyvatelstvu – a ty se dožívají vyššího věku), ale není to zde nějak výrazná pravidelnost, protože ji zas výrazně modifikuje už zmíněná imigrace mladších ročníků z Brna. V tomto složitě strukturovaném těsném zázemí Brna proto v tomto směru nějakou obecnou územní zákonitost nenacházíme. Naprostá většina jsou přitom zaměstnanci, podnikajících je oproti nim čtvrtinový počet.

Procentuelně je sice dojíždka do zaměstnání v daném SO značná, ale ne zas tak silná, jak by někdo čekal v zázemí Brna – jen 51 % ekonomicky aktivních. Je to dáno tím, že zdejší ekonomická základna sice jen komplementuje brněnskou, ale právě díky tomu je dostatečně silná i co do počtu nabízených pracovních míst. Brno však tuto existující dojíždku naprosto ovlivňuje tím, že ji zde už desítky let stahuje jednoznačně na sebe (a to u všech obcí SO) – nejvíce z obcí největších a z menších obcí v jejich zázemí, které jsou přes ně napojeny na základní komunikační tahy do Brna, dále z obcí Brnu nejbližších resp. jsoucích už jeho faktickou stavební součástí. O něco menší dojíždka do Brna je z obcí vzdálenějších, byť i střední velikosti. Specifickým případem je severovýchod SO, kde zas vyjíždka z několika obcí různé velikosti a dostupnosti k Brnu o něco snižuje masivní nabídka zaměstnání v cementářenském průmyslu. Vyjíždka různých kategorií se ovšem liší, především u vzdělanostních, kde největší vyjíždka do Brna vykazují občané s nejvyšším stupněm vzdělání. Obdobně je tomu u vyjíždky do brněnských škol, která je dosti nízká díky základnímu stupni (ale ne zas tolik, jak bychom čekali, díky těsnému sousedství některých obcí s brněnským územím) – naopak je tu samozřejmě naprosto převažující u vyjíždky do vysokých škol. Vyjíždka v rámci SO je vyjíždka oproti vyjíždce do Brna u zaměstnaných výrazně nižší, u školáků samozřejmě vyšší. Nesměřuje-li vyjíždka mimo SO do Brna, je ve srovnání s tím zanedbatelná.

Vazba mezi nezaměstnaností a výše rozebranou dojíždkou do Brna není v daném SO jednoznačná, protože ji výrazně modifikuje struktura volných míst a struktura uchazečů. I když tedy jako celek je míra nezaměstnanosti oproti většině jiných SO v republice relativně nízká (díky Brnu i díky k němu komplementární vlastní ekonomické základně), uvnitř SO je situace územně značně diferencovaná (i když v žádné z obcí přitom nejde o nějakou katastrofální situaci.) - opět ale bez nějaké výraznější územní pravidelnosti. (Vyšší míra je např. i v některých obcích blízko Brna či blízko cementárny jako velkého zaměstnavatele severovýchodní části. Nejnižší míra je naopak u některých velmi malých obcí, které jsou buď v těsném zázemí těch největších, nebo je zde – právě pro menší početnost jejich obyvatelstva – procentuelní vyjádření ovlivněno spíše nahodilými faktory.) Na druhé straně je téměř všeobecně o něco vyšší nezaměstnanost žen než mužů (až na několik opět spíše nahodilých výjimek u obcí s malým počtem obyvatel) – i zde je ovšem velikost rozdílu územně sice nepravidelně, ale přeci jen dost diferencovaná. Vcelku lze říci, že přes téměř dvojnásobek nezaměstnaných v letech 2009 a 2010 oproti předchozím rokům, se situace v r. 2011 alespoň stabilizovala (kromě dlouhodobé nezaměstnanosti) a situace na trhu práce zůstává relativně vyrovnaná (byť samozřejmě modifikovaná

u některých kategorií zahraniční pracovní silou v Brně). Za rok 2012 nejsou zatím údaje pro tabulku č. 10 k dispozici ani ve zveřejněných statistikách Úřadu práce.

S ohledem na to, co už bylo uvedeno výše (u územně správního vymezení SO ORP Šlapanice), je především třeba konstatovat, že ekonomika SO, a v jejím rámci především průmysl, netvoří a ani nemohou tvořit nějaký ucelený regionální systém, jehož dodavatelsko-odběratelské aj. vztahy by ho vnitřně provazovaly více než s Brnem. Z tohoto hlediska o dalším ekonomickém vývoji SO rozhoduje mnohem více nadregionální než místní dynamika společnosti. Proto se dále spokojíme jen se stručným popisem zdejší ekonomické vybavenosti, protože o dynamice a způsobu jejího využití se rozhoduje na vyšší regionální úrovni v míře mnohem větší, než je tomu u jiných SO. Zdejší ekonomický růst a pokles je těsně svázán především s analogickým vývojem Brna. (Přirozená svázanost vývoje Brna s ekonomickým vývojem vyšších celků už jde ovšem mimo záběr tohoto rozboru.)

Celkový počet ekonomických subjektů v SO v minulých letech stále rostl, což odpovídalo obdobnému trendu v celém okrese Brno-venkov i v Jihomoravském kraji jako celku (vnitřně jinak dosti diferencovanému). Je přitom přirozené, že největší počty subjektů vykazují právě 4 největší sídla SO (Šlapanice, Modřice, Bílovice nad Svitavou a Újezd u Brna), zatímco nejméně jich je v nejmenších obcích. Nejméně ekonomických subjektů (4,92 %) spadá do priméru (zemědělství, lesnictví a rybolov), výrazně více má stavebnictví (12,47 %) a průmysl (16,30 %), takže celý sekundér má dohromady už 28,77 % – ostatních subjektů je celkem 66,31 %, čímž pokračoval trend růstu podílu terciérních subjektů analogický vývoji v celé republice. Obecně tu počet ekonomických subjektů na obyvatele stále rostl a je dnes mnohem větší (0,239), než republikový průměr, na druhé straně zde však (v protikladu k Brnu) žádný z ekonomických subjektů nemá víc než 1000 zaměstnanců, což svědčí o tom, že tu početní převahu mají malé a střední subjekty, typické právě pro zázemí velkých měst.

D. Doprava

Dopravní systém SO a jeho fungování je ovlivněno především 3 základními skutečnostmi.

1. Celá dopravní situace v daném SO je více či méně ve všech směrech podřízena propojení Brna s jeho širokým jihomoravským zázemím, umožňujícím jim tak fungovat jako rozsáhlý ekonomický a sídelní systém.

a) Díky tomu je v SO výrazně preferována doprava napojující trasy nižších řádů na trasy stále vyšších řádů směřujících do Brna nebo (jako v případě dálnice) přes ně. Se zvyšujícím se řádem komunikace se výrazně zlepšuje i její kvalita, takže bráno jako průměr je zde komunikační síť nadstandardní ve srovnání s naprostou většinou republiky. Přes SO procházejí jedny z nejvýznamnějších komunikací ČR, a to i z hlediska vazeb na zahraničí.

Naprostá většina území SO je přímo svými katastry či nepřímo svým napojením navázána na dálnice D1 a D2, které přes SO procházejí. Souběžně s D2 přes katastr Modřic prochází i rychlostní komunikace R52. Přes katastry všech obcí procházejí silnice třídy I. a II.

Přes SO vede jako evropský koridor do Brna železnice z Břeclavi a z Brna do České Třebové, kromě nich tudy procházejí významné tahy na Přerov a na Veselí n. Moravě, jakož i méně významné tahy na Třebíč a Hrušovany n. J. (jedině trasa na Havlíčkův Brod nevede z Brna přes SO ORP Šlapanice, ale přes SO ORP Kuřim). Kromě toho leží v těsné blízkosti SO (na katastrálních hranicích Šlapanic) mezinárodní letiště Brno-Tuřany, zabezpečující osobní i nákladní dopravu.

Všechny tyto skutečnosti vytvářejí jedinečné dopravní podmínky pro dopravní logistiku, technoparky a investory nejrůznějšího zaměření. Na druhé straně to ovšem reprezentuje značné a stále rostoucí dopravní zatížení území, protože na některých přístupech do Brna bude už zanedlouho nutno řešit situace na hranici dopravního kolapsu. Řešit tuto situaci alespoň ve sféře hromadné dopravy nesporně velmi pomáhá výborně řešený Integrovaný dopravní systém (IDS) Jihomoravského kraje, do něhož patří všechny obce SO. Ani on však nezohledňuje vnitřní propojení SO – z velké části i proto, že zde po něm ani není výraznější poptávka (většina aktivit obyvatel mimo obce je tu prostě orientována především na Brno).

b) Na druhé straně je tím vším výrazně oslabena doprava mezi sídly SO navzájem, a to i na nejnižší regionální úrovni, pokud zrovna vždy tak 3–4 sídla neleží na té které trase směřující do Brna. Týká se to nejen hromadné dopravy, ale i trasování a kvality komunikací, takže i u (vzdušnou čarou) vzájemně blízkých sídel je někdy problém s jejich vzájemnou efektivní dostupností – často je snazší se mezi nimi přepravit delší cestou přes Brno.

2. Výše uvedená skutečnost je ještě posílena zvláštním tvarem SO, které jako úzký pruh těsného zázemí obklopuje Brno téměř ze 4/5 jeho hranic. Nejenže takto vymezené SO nemá objektivně šanci mít víc vnitřních vazeb než vnějších vazeb na Brno (jichž je aspoň o 20 víc), ale už i z čistě geometrického hlediska jsou jeho jednotlivé obce vzájemně dostupné většinou jen přes území Brna (na tož z hlediska skutečného trasování spojů).

3. Obě výše uvedené skutečnosti se vzájemně prolínají natolik, že je v jejich komplexním působení lze ve zkrácené nadsázce vyjádřit paradoxně tak, že Brno ležící mimo SO je to jediné, co obce tohoto SO vůbec spojuje nebo (ještě přesněji řečeno) co vůbec mají vzájemně společného.

Čistě na dokreslení této situace lze např. uvést, že 98 % obcí SO má přímé spojení hromadnou dopravou s méně než 20 % obcí v SO (počítaje v to i jeho nominální středisko Šlapanice), 30 % obcí má přímé spojení hromadnou dopravou s méně než 8 % sídel v SO a 2 obce nemají vůbec žádné přímé spojení hromadnou dopravou k jakékoli jiné obci v SO.

E. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Daný správní obvod nedisponuje nějakými významnými zdroji surovin, významnější je jen vápenec pro výrobu cementu na severu, cihlářské hlíny na východě a štěrk, což jsou ovšem suroviny v naší republice typicky ubikvitní.

Co se týče sekundéru, počet ekonomických subjektů a velikost jejich produkce zde v minulém období soustavně rostl i při poklesu zaměstnanosti v nich. (Stavebnictví přitom rostlo o něco rychleji díky budování některých nových provozů i vzhledem k zvýšené výstavbě bytů, rodinných domů a domovů důchodců, související se rostoucí imigrací do SO.) Určitá stagnace sekundéru se projevovala teprve v posledních dvou letech. Mezitím však už díky vynikající dopravní mikro-, mezo- a makropoloze zde začaly vznikat i velké průmyslové parky (Modřice) a menší průmyslové zóny (Moravany, Podolí) jako nové prvky sekundéru, poněkud tlumící dopady ekonomické krize. Takto vznikl především CTP Modřice – ovšem i když formálně leží v rámci SO, fakticky je už součástí města Brna, protože Modřice prorostlé s ním už dopravně i stavebně zůstávají nadále vně jeho administrativních hranic už jen z čistě finančních důvodů. (Především díky CTP a nákupnímu centru Olympia se totiž Modřice dostaly mezi pár obcí s nejvyšším příjmem na obyvatele v republice.) Na druhé straně vybudování obdobného CTP ve Šlapanicích zatím zabránila právě ekonomická krize – spolu se značnými obavami z některých zas negativních možných dopadů takovéto výstavby (dopravní zátěž, zábor zemědělské půdy, hlučnost, estetika krajiny atd.).

V rámci průmyslu SO na jedné straně jednoznačně převažuje zpracovatelské zaměření jeho subjektů (99,93 % proti 0,05 % výroby a rozvodu elektřiny, plynu a vody a 0,02 % těžby), na druhé straně právě jediné 3 těžební podniky jsou zde jedněmi z největších zaměstnavatelů (těžba vápence a výroba vápna a cementu, těžba a zpracování cihlářské hlíny, těžba a zpracování štěrku). Také další firmy, i když většinou už jen středně velké jsou aktivní spíše ve stavebnictví, výrobě stavebních materiálů, zpracování kovů a strojírenství. Naprostá většina ostatních ekonomických subjektů spadajících spíše do terciéru patří naopak mezi firmy malé, s velmi pestrým zaměřením.

F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Charakter zemědělství je v SO určen jednak jeho geomorfologickými, klimatickými, hydrologickými a půdními podmínkami, jednak jeho příměstským charakterem v zázemí velkoměsta Brna.

Z tohoto hlediska zvláště pro rostlinnou výrobu vyniká bonitou půd východní a jižní plochá pahorkatina s hnědozeměmi a černozeměmi. Většinou přitom spadá do řepařské oblasti, pouze jižní část patří do oblasti kukuřičné. Směrem k severu se přírodní podmínky pro rostlinářství zhoršují, takže úpatí Dražanské vrchoviny už spadá do bramborářské oblasti, zatímco většina Dražanské a západní část Bobravské vrchoviny už je porostlá lesy, majícími význam pro těžbu dřeva, pokud není omezena ochrannými předpisy (např. CHKO Moravský kras, zasahující úzkým výběžkem až k severovýchodnímu okraji Brna, nebo Přírodní park Bobrava). Většinou intenzivní živočišná výroba je sice koncentrovanější, ale po území SO je rozložena rovnoměrněji. Kromě běžného potravinářského chovu se v 90. letech minulého století znovu začal šířit chov koní, tentokrát ovšem se zaměřením na koně jezdecké adekvátně rostoucí poptávce koňské turistiky v brněnském regionu.

Velkým problémem minulých let byly ale rostoucí zábory kvalitní zemědělské půdy pro obytnou, průmyslovou a dopravní zástavbu (především v zázemí Šlapanic a Modřic), přičemž tato hrozba trvá, a s případným ekonomickým oživením ještě dále vzroste. V dalších částech SO dochází i k zatravnění orné půdy. Výsledkem je, že z plochy SO zabírají zemědělská půda 50,68 % (z 84 % tvořená oraninou, z 6 % zahradami, z více než 4 % sady a vinicemi a z necelých 7 % loukami), lesní plochy 38,13 %, vodní plochy 1,30 %, zastavěné plochy 2,31 %, a Ostatní plochy zabírají 7,58 %.

Podíl priméru (zemědělství, lesnictví a rybářství) na počtu ekonomických subjektů je v daném SO 4,92 %. Nejvíce jich bylo registrováno v největších obcích, v rámci jednotlivých obcí jsou však procentuálně o něco více zastoupeny spíše v těch menších. (Nejmenší podíl vykazuje primér v obcích, jež už po všech stránkách fakticky splývají s jižním okrajem Brna, byť si udržují administrativní samostatnost.) Pouze dvě zemědělské firmy (ovšem už s komplexnějším zaměřením výroby) mají přitom více než 50 stálých zaměstnanců v několika střediscích lokalizovaných ve více obcích.

Co se týče institucionální územní ochrany přírody, nijak zvlášť neomezuje ekonomiku SO, protože jí podléhá jen velmi malá část jeho území, která by tak či tak nebyla pro hospodaření moc vhodná /kromě lesnictví, rekreace a dopravy). Jak už bylo řečeno, především zasahuje sem ze severu až na okraj Brna úzký výběžek CHKO Moravský kras s několika menšími přírodními rezervacemi. Na tuto CHKO pak směrem východním navazuje rozsáhlý Přírodní park Říčky, do něž tak spadá severovýchodní lem SO. Na opačném jihozápadním okraji SO sem zase od západu zasahuje Přírodní park Bobrava i se svým úzkým a dlouhým výběžkem kolem stejnojmenné říčky. Vně těchto tří chráněných celků leží už jen několik malých přírodních rezervací.

Jako celek je ekologická situace na území SO mnohem lepší, než by se dalo na tak těsné zázemí velkoměsta čekat, a to i mimo chráněných území. Přesto situace není ideální, zvláště ve východní a jižní pahorkatině části. Plošně je zde ekologická stabilita narušena především zemědělskou výrobou. Mimo jiné i vysoký stupeň zornění má za následek zvýšenou plošnou větrnou a vodní erozi a problémy s půdní vláhou. Kromě toho to sebou nese i zvýšenou prašnost. Intenzivní používání strojních hnojiv pak samozřejmě ovlivňuje krajinu nejen plošně, ale i liniově na vodních tocích. Liniově či lokálně, ale s o to větší intenzitou a komplexněji, je však životní prostředí čím dál více ohrožováno jednak houstnoucí dopravní zástavbou a stále se zintenzivňující dopravou na ní (zvl. na přístupech k Brnu), jednak stále větším zábořem a využíváním ploch pro průmyslové a obytné účely. Jako nejzátíženější se z tohoto hlediska jeví prostor mezi Brnem a Šlapanicemi. Tato skutečnost zde budí oprávněnou opatrnost až rezervovanost vůči novým rozsáhlejšími investičními záměry silně zatěžujícím

území. (Což bylo např. i jednou z příčin, proč dosud nebyla realizována výstavba CTP mezi Šlapanicemi a Brnem navzdory rozsáhlé podpoře tohoto projektu ze strany Regionální rozvojové agentury Jižní Moravy a Agentury pro podporu podnikání a investic – CzechInvestem).

G. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Technická infrastruktura a jí příbuzné prvky jsou v daném SO na úrovni přinejmenším dobré, rozhodně nad republikovým průměrem. V dlouhodobější perspektivě by se však (s ohledem na hustotu osídlení a ekonomických aktivit místních i příměstských) mohla pro další výraznější rozvoj v některých částech SO stát dílčím omezujícím faktorem její stávající kapacita a technická úroveň.

Celý SO je samozřejmě plně elektrifikován, ale i když je zdejší elektrická distribuční síť značně hustá, pro těsné zázemí brněnského velkoměsta je už poněkud přetížená a stává se určitou potenciální brzdou případného rychlejšího extenzivního rozvoje. Z tohoto hlediska i ji čeká kvantitativní i kvalitativní rekonstrukce a modernizace. Celou jižní polovinu SO obsluhuje nadregionální rozvodna v jedné z jeho obcí (Sokolnicích na jihovýchodě. Severní polovinu SO však už obsluhuje rozvodna ležící východně od něj v nedalekém Slavkově.

S ohledem na těsné sousedství s Brnem je SO dobře vybaven co se týče plynové distribuce. Plynofikace je vysoká a nad celostátním průměrem. Všechny obce jsou už plynofikovány, i když v různém rozsahu (který není vždy dán jen reliéfem či trasováním) – připojení má 84 % obydlených domů resp. 83 % bytů, což je hodně nad republikovým průměrem.

Většina obcí SO má připojení na brněnský oblastní vodovod nebo je toto připojení v různé fázi rozpracovanosti. Mezitím existují i "místní" vodovodní sítě provozované v rámci určité skupiny obcí, především v oblastech vzdálenějších a přitom lépe vybavených místním zdrojem (např. na severovýchodě), což je ovšem málokdy splněno naráz. Na nějaký vodovod je napojeno 99,5 % obydlených domů i bytů (98,1 % i s teplou vodou). Mnohem horší je situace ve sféře kanalizace, jejíž realizace, přestavba či modernizace je snad nejaktuálnějším a nejožehavějším investičním problémem většiny obcí SO, prioritním i z hlediska čerpání z programů EU. Připojení na kanalizaci má tak zatím jen 81,9 % domů a 84,6 % bytů. Ještě náročnějším problémem (i z hlediska koordinace) zůstává mnohde výstavba a často už i přestavba čistíren vod.

Stav odpadového hospodářství je rozebrán v samostatné části projektu. Proto jen zdůrazníme, že i v tomto směru je SO ORP Šlapanice výrazně přechodnou oblastí, v níž je většina odpadu pocházejícího z ní likvidována mimo ni, především v brněnském ZEVO nebo ve speciálních provozech (kompostárnách ap.) Místní svoz a následný odvoz odpadu zabezpečují většinou firmy, přesahující sem z Brna, popř. (hl. na severozápadě) firma provozovaná sdružením obcí různých SO na západ od Brna. Naopak zase šlapanická skládka únosná svým techno-logickým profilem i nebezpečnému odpadu, neslouží v podstatě místním potřebám SO, protože jsou na ni ze širokého okolí (samozřejmě za příslušnou úhradu) sváženy slévárenské strusky a podobný odpad, který na vlastním území SO produkován není. Tato situace má trvat do r. 2020, kdy bude skládka uzavřena a rekultivována, což bude přes všechnu vnější podporu znamenat i zvýšenou finanční zátěž i pro samotné Šlapanice. Hlavním problémem z hlediska jednotlivých obcí je však v současné době budování nevhodnějšího systému sběru, svozu, odvozu a likvidace komunálního biologického odpadu – cesty, jimiž se jednotlivé obce a jejich skupiny ubírají, jsou zatím dosti různorodé.

Hrozba živelních pohrom není v daném SO nějak výrazná, kromě krátkého úseku podél Svatky mezi Modřicemi a Rebešovicemi a podél o něco delšího, ale mnohem méně osídleného úseku Svitavy na katastru Bílovic. Zabezpečení těchto úseků je v současnosti dostatečné a je řízeno a manažerováno příslušnými institucemi. Mnohem nebezpečnější by mohly být v případě velkého sucha lesní požáry v turisticky hojně využívaných oblastech na severu a jihozápadě, charakter reliéfu však jejich

případný rozsah značně omezuje. Proto by dopady takového dlouhodobého extrémního stavu suchého počasí byly přinejmenším finančně nejtěžší spíše pro vodu a tím i úrodu v krajině jihu a východu SO, i když je aspoň naštěstí většinou přilehlá či sevřena mezi Svratku, Říčku a částečně i Litavu. Z místních zdrojů přitom zatím nehrozí nějaké náhlé a rozsáhlé znečištění vod.

H. Rekreace, památky a cestovní ruch

SO ORP Šlapanice jako těsné zázemí Brna vykazuje přechodný charakter mezi ním a jeho širším zázemím i v oblasti rekreace a cestovního ruchu.

Nadregionální a dokonce nadrepublikový význam má svým způsobem jen Mohyla míru na Prackém kopci, Žuráň a krajina mezi nimi jako památné místo bitvy u Slavkova, kam se jednou do roka sjíždějí fanoušci ze zahraničí, aby si v historických uniformách rekonstruovali "romantiku" jedněch z největších evropských lidských jatek 19. století. Během roku to ovšem žádný velký (a z ekonomického hlediska významnější) magnet cestovního ruchu není.

Pod tlakem brněnské industrializace se toto území už v 19. století postupně proměnilo hlavně v dodavatele pracovní síly a průběžné zemědělské produkce do Brna, takže většině zámků a p. staveb zůstala nakonec jen funkce hospodářská, zatímco místní panstvo samo žilo většinou v Brně či Vídni, popř. na venkovských sídlech o něco dál od Brna. A tak zatímco v Brně a v sousedních SO nacházíme množství stavebních památek, jež jsou tak či onak cílem cestovního ruchu (z těch těsně u hranice Křtiny, Slavkov, Rajhrad, Dolní Munice, Ivančice, Rosice, o Brnu ani nemluvě), tak v samotném SO ORP Šlapanice většinou (i když třeba v režimu kulturní památky a někdy i s parkem) už zůstalo u jejich využití jen pro účely hospodářské, obecní či sociální a neslouží tedy většinou cestovnímu ruchu, i když je jich poměrně hodně (jak se u starého těžištního území Moravy dá čekat). Také všechny hrady a hradiště lákající na mapách k návštěvě jsou v podstatě jen nepatrné zbytky, patrně v terénu jen výjimečně. Jediným poněkud známějším a i z větší dálky občas cíleně navštěvovaným zachovaným církevním objektem s klášterní tradicí je poutní kostel (s lichtenštejnskou hrobkou) ve Vranově, většina ostatních kostelů (většinou barokizovaných) a kapliček má jen místní význam, mnohdy navíc jde o přestavby či přesuny z konce 19. a z 20. století, byť se starobyloou tradicí. Pro něco málo specialistů jsou tu pak i sice četné, ale pro laika téměř nezřetelné archeologické lokality.

Obdobně to vypadá i s přírodními atraktory cestovního ruchu. Moravský kras je sice nadregionálním a v jistém směru i nadrepublikovým atraktorem, do SO ORP Šlapanice však zasahuje jen jižním cípem, který i přes svou krásu a vybavenost několika jeskyněmi rozhodně nezažívá žádné "nájezdy" mimookresních a mimobrněnských návštěvníků. A tak přírodně dobře vybavený sever a krajní jihozápad SO (spolu s údolím Bobravy) slouží především jako kvalitní oblasti příměstské denní, víkendové či chatařské turistiky. Takovým nejznámějším východištěm či ukončením kratších či jednodenních výletů Brňanů v SO jsou zřejmě Bílovice nad Svitavou s nejbližším okolím – fungují tak už z dob před první světovou válkou a odrazilo se to i do české beletrie, poezie i operní tvorby. Naproti tomu zemědělská kulturní step zvlněné pahorkatiny zabírající většinu jihu a východu SO je sice docela malebná, ale zalíbení v ní nacházejí především místní rodáci, zatímco většině ostatních rekreatantů by se asi zdála poněkud fádni. To je ovšem vcelku přijatelná daň (ne-li výhoda) za většinou vynikající bonitu zdejší půdy.

Jak je vidět, SO příliš cestovním ruchem nevyniká, na druhé straně z něj alespoň částečně profitují aspoň ta pohostinská zařízení, obsluhující turisty projíždějící za cíly ležícími mimo SO. Stavět regionální rozvoj především na cestovním ruchu zde nemá smysl v žádné z obcí SO. Jinak je to ale oblast významná tím, že na severu a jihozápadě slouží jako výborná oblast příměstské denní, víkendové a chatové rekreace v zázemí velkoměsta Brna, dobře se doplňující s atraktory na brněnském území a na území sousedních SO – takto pojímaný cestovní ruch je (kromě určitých sociálních a ekologických negativ) určitě jistým přínosem i ekonomice místních obcí – a Brno by určitě mělo i finančně ještě více respektovat význam, který pro jeho obyvatele tyto dílčí části SO ORP Šlapanice mají.

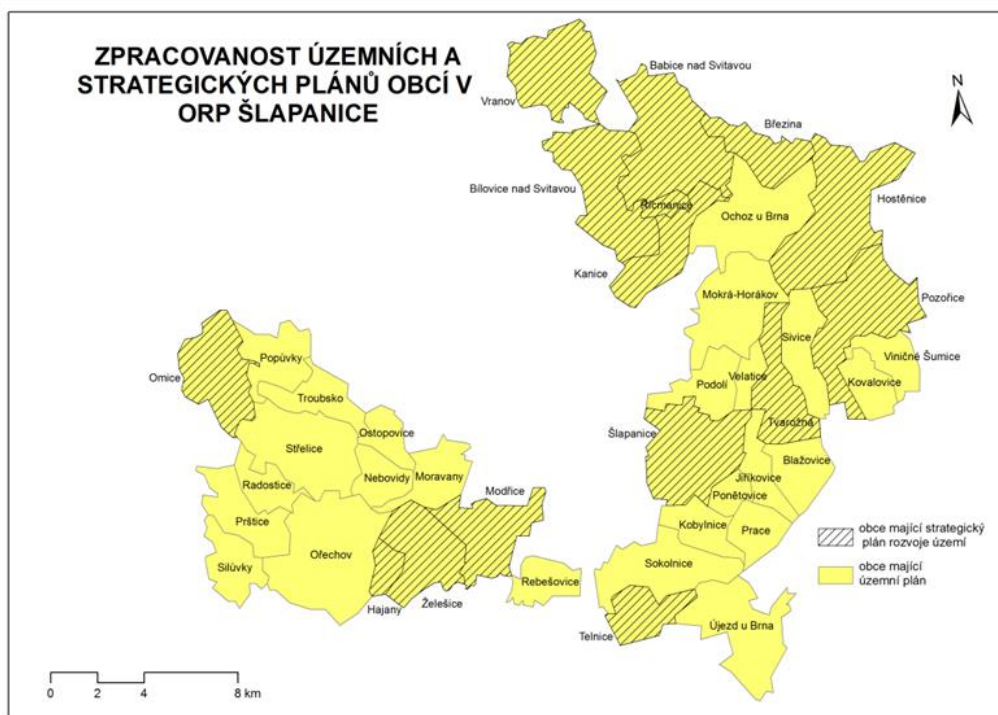
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Tabulka č. 15: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	40	100	Všechny obce mají zpracován územní plán
Počet obcí s plánem v přípravě	0	0	
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	15	38	

Realizační tým pro SO ORP Šlapanice – Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001). 2014
Oficiální internetové stránky obcí.

Obr. č. 3: Obce, které mají územní plán

Realizační tým pro SO ORP Šlapanice – Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001). 2014
Oficiální internetové stránky obcí.

Nad územními plány obcí stojí ještě nedávno (r. 2012) aktualizované ÚAP – územně analytické podklady správního území ORP Šlapanice (2008) – které slouží jako jejich analytický podklad. Územní plánovací podklad zpracovaný pro ORP může být využit ve dvou rovinách. Data charakterizují aktuální stav využití území obce, základní technické obslužné systémy obce, hodnoty území a územní limity využití území. Druhou rovinou je interpretace RURÚ (rozbor udržitelného rozvoje území) pro obce v kontextu ORP Šlapanice. Nad těmito ÚAP stojí ještě ÚAP kraje a nakonec PÚR (Politika územního rozvoje) ČR. Samotné územní plánování předpokládá existenci krajských Zásad územního rozvoje (ZÚR), ty však byly napadeny u soudu a nakonec zrušeny. Zásadní vliv na zrušení ZUR JMK měl „me-

ziobecně“ koordinovaný postup dotčených obcí ze SO ORP Šlapanice, přes jejichž katastry by měly být vedeny v ZUR zamýšlené tangenty dálnice D1 na jih od Brna. Každá obec regionu má zpracovaný vlastní územní plán včetně jejich dalších aktualizací. Dalšími podklady jsou: Územní prognóza Jihomoravského kraje, červen 2004, U.A.D. studio, spol. s.r.o., atelier ERA. Územní studie aglomeračních vazeb města Brna a okolí, listopad 2009. Atelier ERA.

Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách jihomoravského krajského úřadu <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=1789&TypeID=1>. K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří podklady územního plánování na území ORP, se kterými se lze seznámit na webu: <http://www.slapanice.cz/obec-s-rozsirenou-pusobnosti/>

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity – respektive, o regionu pojednává příslušná dokumentace následovně:

Z PÚR ČT vyplývá, že územím SO ORP prochází velké množství rozvojových os a koridorů dopravních staveb najednou (viz níže).

Rozvojové oblasti (dle zrušených ZÚR) zpřesňující PÚR:

OB3 Rozvojová oblast Brno

Území ovlivněné rozvojovou dynamikou krajského města Brna. Jedná se o velmi silnou koncentraci obyvatelstva a ekonomických činností, které mají z velké části i mezinárodní význam; rozvojově podporujícím faktorem je dobrá dostupnost jak dálnicemi a rychlostními silnicemi, tak I. tranzitním železničním koridorem; sílí mezinárodní kooperační svazky napojují oblast zejména na prostor Vídně a Bratislavy.

Důvody vymezení:

a) vytvořit územní podmínky pro řešení dopravní (zejména silniční) sítě jižně od dálnice D1 v souvislosti s rozvojem komerční zóny Brno-jih,

Úkoly pro územní plánování:

b) vytvořit územní podmínky pro rozvoj rekreačního potenciálu okolí Brna.

OS10 Rozvojová osa (Katowice–) hranice Polsko/ČR–Ostrava–Lipník nad Bečvou–Olomouc–Brno–Břeclav–hranice ČR/Slovensko (–Bratislava)

Území ovlivněné dálnicemi D47, D1 v úseku Vyškov–Brno a D2 v úseku Brno–Břeclav–hranice ČR/Slovensko. Multimodální koridory - Železniční doprava - Koridory vysokorychlostní dopravy: VR 1Praž–Brno–hranice ČR/Rakousko, resp. SR (–Wien, Bratislava)(Modřice).

Úkoly pro územní plánování – v rámci koridoru řešit koordinaci umístění rozvojových záměrů. Provéřít reálnost, účelnost a požadované podmínky územní ochrany koridorů VRT, včetně způsobu využití vysokorychlostní dopravy a navazující případné stanovení podmínek pro vytvoření územních rezerv.

Koridory konvenční železniční dopravy: ŽD1

Koridor Brno–Přerov (stávající trať č. 300)

Koridory konvenční železniční dopravy: ŽD 7

Koridor Pardubice–Česká Třebová–Brno (Bílovice n. S., Babice n. S.).

Důvody vymezení:

Vytvoření podmínek pro zvýšení rychlosti (Bílovice n. Svitavou) v úsecích s jejím propadem a tím zvýšení kapacity I. železničního koridoru zařazeného do dohody AGC pro naplnění jejich standardů v maximálně možné míře a do evropské železniční sítě TEN-T s nároky na případné změny vedení koridoru v území. Důvody vymezení: Připravit podklady pro územní změny nutné k realizaci rozvojového záměru.

Velká logistická centra na Brněnsku. Postupné etapovitě budování sítě veřejných logistických center napojených na železniční, silniční a případně i vodní a leteckou dopravu, budované podle jednotné koncepce za účelem poskytování širokého spektra logistických služeb. Západem SO ORP prochází koridor elektrického vedení VVN 400 kV a plynovodu a s tím spojená omezení.

Omezení vyplývající ze ZÚR JMK (Limity, hodnoty a záměry území – dle ÚAP JMK , ORP Šlapanice a zatím zrušených ZRÚ JMK):

V území je zásadním omezením plánovaná výstavba dvou tangent dálnice D1. ZÚR byly zrušeny právě i kvůli protestu a aktivitě obcí z SO ORP Šlapanice. Jihovýchodní tangenta (D12) by měla postihnout katastry obcí Blažovice, Jiříkovice, Ponětovice, Kobylnice, Sokolnice, Rebešovice, Modřice. Jihozápadní tangenta (D10) by měla postihnout obce Želešice, Moravany, Nebovidy, Ostopovice, Troubsko. Menším limitem je ještě plánovaný obchvat obce Želešice. Především na severu území SO ORP je vysoká koncentrace biokoridorů ÚSES v zásadě podél vodních toků, podobně i koridorů LAPV na něž je navázána lokalita Ochranného pásma léčivých zdrojů vody na katastru Hostěnic, Pozořic a Ochozu u Brna.

Sever území SO zasahuje CHKO Moravský kras (konkrétně obce Babice n. S., Březina, Kanice a Ochoz u Brna). Na území se nachází množství maloplošných ZCHÚ na katastru obcí Velatice, Tvarožná, Šlapanice, Střelice, Sokolnice, Rebešovice, Omice, Kanice, Babice n. S., Bílovice n. S., Ochoz u Brna a Březina. Lokality NATURA 2000 jsou v obcích Mokrý-Horákov a Šlapanice. Sesuvná území se nachází na mnoha lokalitách, ve větší míře však v obci Viničné Šumice, na úbočí Dražanské vrchoviny. Záplavová území se nachází na dolním toku Říčky, podél řeky Svatky (Modřice a Rebešovice) a na dolním toku Bobravy. Na katastru Šlapanic je limitní zóna Letiště Tuřany a na k němu přiléhající smíšená zóna výrobní. Energetické koridory prochází na jihu obcemi Kobylnice, Sokolnice, Telnice, a na západě obcemi Silůvky, Ořechov. Na trojmezí katastru Šlapanic, Ponětovic a Kobylnic se nachází konfliktní místo střetu několika koridorů (dálniční, železniční, letištní, energetický a vodovodní) a limitních ploch.

Pokračující proces suburbanizace a problémy s ním spojené lze řešit dle "Územní studie aglomeračních vazeb města Brna a jeho okolí", kterou pořídil Jihomoravský kraj ve spolupráci s městem Brnem, v podrobnosti zásad územního rozvoje ve smyslu stavebního zákona a jeho prováděcí vyhlášky č. 500/2006 Sb.

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Tabulka č. 16: Popis klíčových aktérů rozvoje území správního obvodu

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Města Brno, Šlapanice, Modřice, Újezd u Brna	4	<p>Město Brno je skutečným a navíc velkoměstským střediskem pro daný SO, které je jím ve svém vývoji plně ovlivněno jako jeho těsné zázemí.</p> <p>Město Šlapanice je největším městem SO zároveň obcí s rozšířenou působností vztahující se na dané SO.</p> <p>Město Modřice je druhým největším městem SO. Fakticky je už prorostlé s Brnem a jako takové má na svém území množství průmyslových firem, částečně soustředěných v CTP Modřice (díky čemuž patří mezi obce s nejvyšším příjmem na obyvatele v ČR)</p> <p>Město Újezd u Brna je počtem obyvatel čtvrtou obcí SO a je lokálním střediskem pro jihovýchodní cíp ORP.</p>
Obec Bílovice nad Svitavou, Střelice, Ořechov, Sokolnice, Pozořice, Mokrý-Horákov,	5	<p>Městys Pozořice a obce Bílovice nad Svitavou (která je na třetím místě počtem obyvatel), Střelice a Ořechov hrají důležitou roli lokálních středisek ve svých cípech roztržitého území SO.</p> <p>Bílovice mají navíc roli střediska příměstského turistického ruchu,</p> <p>Střelice a Sokolnice význam v železniční dopravě,</p> <p>Mokrý-Horákov jako významné místní středisko dojížděky pracovníků do cementárenského průmyslu</p>
Ostatní obce SO	31	Pečují o rozvoj svého území.

Kraj Jihomoravský	1	Plánování, administrativa a řízení na nadmístní úrovni. Konkrétně např. správa silnic, zřízení SŠ, nemocnic, dopravní obslužnost, koncepční plánování cestovního ruchu apod.
Státy Česká republika, Slovensko, Rakousko	3	Česká republika je aktérem důležitým z hlediska PÚR (dopravní koridory jdoucí přes území SO), na obecné rovině především jako tvůrce podmínek i koncepce regionálního rozvoje vůbec. Slovenská i Rakouská republika jsou důležité svou blízkostí jako aktuální i potenciální ekonomický partner
Státní instituce Resortní ekonomická ministerstva a průřezová ministerstva (financí, pro místní rozvoj, práce a sociálních věcí).	vícero	Zabezpečují širší rámec ekonomické a sociální aktivity (legislativa, dostupnost projektů, dotací, vazeb na fondy EU ap.)
Mikroregiony (DSO) 1. Svazek obcí Mohyla Míru 2. Mikroregion Mohyla míru – Austerlitz (přesahuje SO) 3. Mikroregion Casnýř 4. Mikroregion Roketnice 5. Mikroregion Ponávka (přesahuje SO)	11	1. Svazek obcí Mohyla Míru: Blažovice, Jiříkovice, Kobylnice, Ponětovice, Práce. Regionální rozvoj, občanská vybavenost, odpady, čištění odpadních vod, čistota obcí a veřejná zeleň, kultura. 2. Mohyla míru – Austerlitz: Blažovice, Jiříkovice, Podolí, Ponětovice, Pozořice, Prace, Sokolnice, Šlapa-nice, Telnice, Tvarožná, Újezd u Brna (mimo SO: Slavkov u Brna, Žatčany, Holubice, Hostěrádky-Rešov, Velešovice). Regionální rozvoj obecně, se zdůrazněním cestovního ruchu. 3. Mikroregion Casnýř: Babice n. Sv., Bílovice n. Sv., Ochoz u Brna, Kanice, Řícmanice. Koordinace celkového rozvoje území regionu na základě společné strategie. 4. Mikroregion Roketnice: Hostěnice, Kovalovice, Mokrý-Horákov, Podolí, Pozořice, Sívce, Tvarožná, Velatice, Viničné Šumice. Sféry školství, sociální péče, zdravotnictví, kultura, životní prostředí. 5. Mikroregion Ponávka: Vranov (mimo SO: Lelekovice, Česká). Komplexní rozvoj regionu.

<p>6. Region Cezava (přesahuje SO)</p> <p>7. Spolek pro rozvoj venkova Moravský kras (přesahuje SO)</p> <p>8. DSO Cyklistická stezka Brno – Vídeň – Cyklobrnawien (přesahuje SO)</p> <p>9. Svazek vodovodů a kanalizací Ivančice (přesahuje SO)</p> <p>10. DSO pro vodovody a kanalizace Šlapanicko</p>		<p>6. Region Cezava: Kobylnice, Sokolnice, Telnice, Újezd u Brna (mimo SO: Blučina, Měnin, Moutnice, Nesvačilka, Nikolčice Otmarov, Otnice, Rajhradice, Těšany, Žatčany, Židlochovice). DSO pro regionální rozvoj.</p> <p>7. Spolek pro rozvoj venkova Moravský kras Březina, Hostěnice (mimo SO dalších 22 obcí, městysů a měst se sídlem DSO v Jedovnicích)</p> <p>8. DSO Cyklistická stezka Brno – Vídeň Modřice, Rebešovice, (dále mimo SO dále Brno, Rajhradice, Opatovice, Blučina, Vojkovic, Židlochovice, Nosislav, Žabčice, Přisnotice, Vranovice, Přibice, Ivaň, Pasohlávky, Brod nad Dyjí, Novosedly na Moravě, Nový Přerov, Jevišovka, Hrušovany nad Jevišovkou, Hrabětice, Hevlín). Regionální rozvoj – cestovní ruch.</p> <p>9. Svazek vodovodů a kanalizací Ivančice: Popůvky, Radostice, Střelice, Troubsko, (mimo SO dalších 24 obcí se sídlem v Ivančicích)</p> <p>10. DSO pro vodovody a kanalizace Šlapanicko Šlapanice, Jiříkovice, Tvarožná, Sivice, Pozořice, Kovalovice, Viničné Šumice, Velatice, Mokrý-Horákov</p>
<p>MAS</p> <p>1. Za humnami,</p> <p>2. Moravský kras</p> <p>3. Ždánický les a Politaví</p>	<p>3</p>	<p>1. Za humnami: Mokrý-Horákov, Podolí, Pozořice, Sivice, Tvarožná, Velatice, Viničné šumice, Blažovice, Jiříkovice, Kobylnice, Kovalovice, Ponětovice a Prácheň, Sokolnice, Telnice, Újezd u Brna, (Mimo SO dalších 28 obcí východním a jihovýchodním směrem). Otevřené místní partnerství obcí, podnikatelů, spolků a aktivních občanů</p> <p>2. Moravský kras, Březina, Hostěnice (mimo SO dalších 22 obcí, městysů a měst se sídlem v Jedovnicích) – územně v podstatě kopíruje DSO Spolek pro rozvoj venkova Moravský kras (viz výše), s nímž je MAS funkčně provázána. Partnerství obcí, podnikatelů, spolků a aktivních občanů</p> <p>3. Ždánický les a Politaví: Rebešovice (mimo SO dalších 31 obcí směrem jižním)</p>

<p>Významný zaměstnavatel: Českomoravský cement, a.s. (Mokrá-Horákov). Tondach a.s. (Hranice na Moravě) Andrew Telecommunications (s.r.o. Modřice). CTP Invest s.r.o. (Humpolec) Bonagro, a.s. (Blažovice) Agro Ořechov, a.s. (Ořechov) Nákupní centrum Olympia Kovolit Modřice 200-500</p>	8	<p>Českomoravský cement, a.s. (spolu s Carmeuse Czech Republic s.r.o. a Českomoravské šterkovny a.s. jako dalšími následníky Cementárny a vápenky Mokrá) jsou největším zaměstnavatelem v SO. Tondach a.s. – druhý největší zaměstnavatel s provozem ve Šlapanicích (bývalá Cihelna Šlapanice) Andrew Telecommunications s.r.o. Modřice. Další významný zaměstnavatel. CTP Invest s.r.o. je firma důležitá jako provozovatele CTP Modřice, v němž se usídlilo mnoho nových firem větší i střední velikosti. Bonagro, a.s. (Blažovice) a Agro Ořechov, a.s. (Ořechov) zaměstnávají sice už méně lidí, zato jsou to však nejvýznamnější zaměstnavatelé v primární sféře a vážou na sebe subdodávky. Jsou významnými aktéry i ve zpracování odpadů. Nákupní centrum Olympia je důležité vzhledem k množství terciálních subjektů, jež zde nabízí své služby jak Brnu, tak širokému okolí v daném SO. Kovolit Modřice patří mezi tradiční střední firmy v SO</p>
<p>Školy Gymnázium Šlapanice, Vysoké a střední školy v Brně</p>	1 + v Brně	<p>Gymnázium Šlapanice je největší střední školou v SO s rozsáhlým zázemím. Vysoké a střední školy v Brně jsou cílem rozsáhlé dojížděky studentů z daného SO.</p>
<p>Jiné IDS JMK Správa komunikací Ředitelství silnic a dálnic ČR a Správa a údržba silnic Jihomoravského kraje České dráhy Letiště Tuřany,</p>	5	<p>IDS JMK zabezpečuje v rámci Jihomoravského kraje kvalitní organizaci integrovaného dopravního systému, ovlivňujícího dojížděku do zaměstnání, škol a za službami mezi daným SO a Brnem Ředitelství silnic a dálnic ČR a Správa a údržba silnic Jihomoravského kraje a České dráhy zabezpečují základní podmínky dopravy v SO a jeho spojení s Brnem a jinými vzdálenějšími destinacemi. Letiště Brno-Tuřany – hlukové lokální zátěže nabízí perspektivní využití pro potřeby vzdálených investorů v SO</p>

Realizační tým pro SO ORP Šlapanice - Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001). 2014

Oficiální internetové stránky obcí.

VĚCNÝ KOMENTÁŘ KE KLÍČOVÝM AKTÉRŮM:

Z vnějších bezprostředních klíčových aktérů je třeba v současnosti zdůraznit Jihomoravský kraj, město Brno jako administrativní, sídelní i ekonomický celek a samozřejmě i jeho jednotlivé největší ekonomické, vzdělávací a dopravní instituce.

Z jednotlivých vnitřních klíčových aktérů je třeba vyzvednout města Šlapanice a Modřice, jakož i nejdůležitější ekonomické činitele, jimiž jsou cementářský komplex na severovýchodě SO, cihelny Šlapanice a CTP Modřice.

Vzhledem k roztržitosti daného SO ORP tu mikroregiony a MAS hrají jen omezenou (a ani v tomto omezení většinou nijak výraznou) roli vždy jen té které malé územní části SO – žádné z těchto sdružení nemá ve vztahu k celému SO ani zdaleka takovou váhu, kterou mají výše uvedení činitelé. Výsledkem pak ovšem je, že reprezentovat zájmy území daného SO navenek i dovnitř lze zatím na nejvyšší ve výkonu státní správy přes ORP. Zatím zájmy SO ORP nemá kdo reprezentovat jako celek v ostatních sférách sociální reality (přinejmenším ne s vahou adekvátní velikosti a významu jeho území v sídelní a ekonomické struktuře ČR).

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tabulka č. 17: SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY:	SLABÉ STRÁNKY:
Těsné zázemí velkoměsta Brna, (ležící mezi ním většinou většími středisky sousedních SO), zajišťující zakázky a pracovní dobře placená místa vně i uvnitř SO, což ho táhne nahoru v době konjunktury, a tlumí propad v dobách krize a zabezpečuje snadnou dostupnost nadstandardních služeb.	Většina důležitějších ekonomických subjektů sídlí mimo SO, což někdy znesnadňuje harmonizaci jejich zájmů s místními.
Dobrá místní ekonomická základna – dobrá vybavenost výrobními fondy, nadstandardní podmínky zemědělství, množství moderních průmyslových podniků různé velikosti – přinářející značné příjmy mnoha zdejšími obcím.	
Vyspělá a hustá technická infrastruktura	Kapacita technické infrastruktury přestává dostávat. Kanalizační a čistící síť není ještě všude zrekonstruována
Husté a různorodé dopravní sítě nejvyšších tříd (včetně mezinárodního letiště hned za hranicí SO) i hromadná doprava, dobře propojující SO s Brnem i vzdálenějšími centry (včetně zahraničních).	Na Brno centripetálně orientovaná dopravní síť (a ještě více trasování hromadné dopravy) výrazně podvazuje vnitřní propojení území SO a tím i spolupráci jeho obcí či efektivnější komplementaci tří přírodně rozdílných částí SO. Navíc časté dopravní kongesce na přístupech k Brnu.
Administrativní vymezení SO velmi vhodné z hlediska dostupnosti státní správy, počítaje v to i vyčleněné pracoviště příslušného úřadu v Brně u nádraží.	Administrativní vymezení SO (úzký a nesouvislý pás obklopující dokola Brno téměř ze všech stran) zcela nevhodné z hlediska vzájemné dostupnosti jeho obcí a tím i z hlediska jeho fungování jako objektivně existujícího komplexního územního celku. (Nejen geometricky je cesta mezi mnoha obcemi SO neefektivnější právě přes Brno.)
Rovnoměrné rozložení demografických a ekonomických aktivit do několika těžištních jader	Vnitřně neprovázaná roztržitost území SO (a to i na nižších hierarchických úrovních) bez skutečného vlastního těžiště – střediska (tím je ve skutečnosti Brno ležící mimo území SO).
Relativně dobrá velikostní struktura obcí, které mají navíc ve všech kategoriích příznivou demografickou strukturu díky imigraci z Brna.	
Soustavný růst imigrace mladších a vzdělanějších obyvatel z Brna a díky tomu relativně dobrá věková, vzdělanostní a sociální struktura obyvatelstva a pracovní síly oproti jiným SO.	
Všeobecně zdravější přírodní a sociální prostředí oproti Brnu.	Lokálně výraznější dopravní a průmyslové znečištění v některých obcích; několik rozsáhlejších brownfielců.

PŘÍLEŽITOSTI:	HROZBY
Ekonomická konjunktura EU, ČR a Brna – ekonomické podněty, investice, odbyt, zaměstnanost a dosažitelnost dotací pro místní infrastrukturu.	Politická či ekonomická krize EU, ČR a Brna – deprimující ekonomiku, podvazující investice a odbyt, vedoucí až k odchodu některých vnějších ekonomických subjektů a komplikacím některých místních podniků, k nezaměstnanosti.
	Rostoucí zadluženost obcí.
Další modernizace a rozšíření kapacit infrastruktury, propustnosti dopravních komunikací. (Dostavba dálnice do Vídně, R 43)	Zahlcení kapacit místní infrastruktury; růst dopravní ekologické zátěže v území.
Zefektivnění využití stávajících přírodních podmínek zemědělské výroby při souběžném omezení ekologických škod.	Další zábor zemědělské půdy především pro dopravní a výrobní účely (CTP). Zvýšení negativních ekologických plošných dopadů zemědělské výroby mj. i v souvislosti se změnami klimatu.
Rozumná, územně hierarchizovaná aplikace meziobecní spolupráce na vybrané sféry.	Zvrat demografického vývoje v SO ve prospěch regresivní věkové struktury,
Administrativní reforma územní správy v zázemí Brna a brněnské aglomeraci, přibližující se reálně existujícím funkčním územím a jejich samosprávě, zefektivní provoz a rozvoj sociálních služeb. (V nejbližší době málo pravděpodobné.)	Neregulovaná suburbanizace. Pokračující živelná výstavba nových rodinných domů, bez adekvátního zajištění občanské a technické vybavenosti (s tím spojená vzájemná odcizenost a anonymita obyvatel, konflikty)

VĚCNÝ KOMENTÁŘ K SWOT ANALÝZE:

Základním určujícím faktorem je tu skutečnost, že SO ORP Šlapanice tvoří úzké a funkčně těsné zázemí Brna, ležící mezi ním (pět obcí už tvoří dokonce i jeho faktickou stavební a dopravní součást) a okolními SO.

To se v SO ORP Šlapanice projevuje především následujícími kladnými faktory, na nichž může případná meziobecní spolupráce s velkou výhodou stavět:

- a) relativně lepší ekonomická situace daného SO oproti většině jiných SO ORP v ČR, což se projevuje i v dostatečných a postupně se rozšiřujících a modernizujících výrobních podnicích, technické infrastruktury území a rozpočtech obcí.
- b) relativně lepší vývoj demografické a sídelní struktury v posledním desetiletí oproti většině jiných SO, s rovnoměrným rozmístěním do a okolo čtyř hlavních demografických těžišť SO;
- c) zdánlivě chudší nabídka některých možností je do určité míry vyvažována přesahem nadstandardní nabídky nejen z Brna, ale i ze sousedních SO ležících dál od Brna a tudíž víc odkázaných na vlastní síly;
- d) velmi dobré přírodní podmínky na severu a západě SO;

Na druhé straně se tato skutečnost projevuje záporně v tom, že funkčně vnitřně neprovázané roztříštěné území SO ORP Šlapanice, orientované po všech stránkách spíše na Brno než na sousední obce, do značné míry objektivně i subjektivně (více než v jiných SO) omezuje a komplikuje nastartování a fungování meziobecní spolupráce v některých úrovních a sférách.

- a) Spojení hromadnou dopravou je hvězdovitě uspořádané směrem na Brno, a vzhledem k úzkému zázemí je tak tou kterou trasou propojeno jen 2–5 obcí SO (Rebešovice a Vranov nemají dokonce spojení s žádnou jinou obcí v SO), což zde omezuje některé služby, poskytované ale na té které dopravní trase hned za hranicemi SO.
- b) Obce mají málo společných přímých vztahů a tím i kontaktů, jejichž řešení by zakládalo tradici, z níž by se dalo vycházet v meziobecní spolupráci.
- c) SO nemá na svém území skutečně jednoznačné spádové středisko – jsou tu čtyři demografická těžiště, která ani ve svém užším okolí nevykazují takovou spádovost z okolních obcí, protože ji na sebe strhuje Brno (a částečně i některá střediska sousedních SO ORP).
- d) SO je složen ze tří přírodně velmi rozdílných oblastí s různým potenciálem hospodaření a mentalitou přístupů k němu – jejich případné vzájemné komplementaci brání právě to, že územně jsou vzájemně odděleny Brnem.

Pokud má za této situace potenciální meziobecní spolupráce v daném SO úspěch, musí zde náročně respektovat následující specifika:

- a) Zvýšený důraz na koncepčnost a preciznost přípravných fází i průběžného vyhodnocování;
- b) Zvýšený respekt k samoorganizujícím se procesům v tak složitě strukturovaném území, že v něm potřeby a možnosti na lokální úrovni mohou nejlépe znát a realizovat jen místní občané a představitelé obcí – zde skutečně nelze do spolupráce tlačit, ale jen ji maximálně povzbuzovat a podporovat odborným, právním a finančním zázemím.
- c) Zvýšený důraz na koordinaci všech sfér nejen v rámci daného SO, ale i s Brnem a sousedními SO.
- d) Zvýšený důraz na hierarchizaci této koordinace – pro meziobecní spolupráci budou na každé ze 4 hierarchických úrovní (což je na tak malé území dost unikátní) vhodné vždy jiné aktivity té které sféry.

V správním obvodě ORP Šlapanice je meziobecní spolupráce nejen možná, i když sice mnohem obtížnější a náročnější – ale zároveň i o to důležitější, aby v tak složitě strukturovaném území pomáhala efektivněji koordinovat společenské aktivity. Tyto obecné zásady platí v příslušné modifikaci i pro sféru sociálních služeb, školství, odpadové hospodářství a další sféry.

2.3. Zdroje

- Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>
- Veřejná databáze ČSU. ČSÚ. <http://vdb.czso.cz>
- Sčítání lidu, domů a bytů 2011. <http://www.czso.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/home>
- Sčítání lidu, domů a bytů 201 – obce. <http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/sldb-xb?opendocument&uzemi=obce>
- Vybrané ukazatele za správní obvod Šlapanice v letech 2001-2012. Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>
- Statistická ročenka Jihomoravského kraje 2013. <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajp/641011-13-xb>
- Městská a obecní statistika. <http://vdb.czso.cz/mos/>
- Statistický lexikon obcí. <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/4116-13>
- Regionální informační servis. Centrum pro regionální rozvoj ČR. www.risy.cz.
- Český statistický úřad: Retrospektivní lexikon obcí 1850 – 1970, Praha, 1970
- Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005. II. Díl. Abecední přehled obcí a částí obcí v letech 1869–2005. Praha: Český statistický úřad, 2006.
- Počet obyvatel k 1. 1. 2014. Evidence obyvatel MVČR. Datový soubor. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001). <http://portal.obcesobe.cz>
- Seidenglanz, D., Toušek, V., Chvátal, F.: Prognóza demografického vývoje obyvatelstva města Brna a jeho okolí. Zpracováno na zakázku pro Magistrát města Brna. CRR PŘF MU, Brno 2013.
- Beneš, J.: Možnosti rozvoje venkovského regionu na příkladu správního obvodu ORP Šlapanice. Brno: Masarykova univerzita, 2008
- Strategie rozvoje Jihomoravského kraje. Brno: GaREP. a VUT, 2005
- Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje. www.idsjmck.cz
- Informační portál pro Brno a okolí. www.inbrno.cz
- Krajský úřad Jihomoravského kraje. www.kr-jihomoravsky.cz
- Regionální rozvojová agentura Jižní Moravy. www.rrajm.cz
- Babice nad Svitavou. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.babice-nad-svitavou.cz>
- Bílovice nad Svitavou. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.bilovice-nad-svitavou.cz>
- Blažovice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.blazovice.eu/>
- Březina. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.obec-brezina.cz>
- Hajany. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.hajany.cz/>
- Hostěnice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.obechostenice.cz>
- Jiřkovice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.jirikovice.cz>
- Kanice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.obeckanice.eud.cz/>
- Kobylnice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.kobylnice.cz/>
- Kovalovice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.kovalovice.cz>
- Modřice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.mesto-modrice.cz>
- Mokrý-Horákov. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.mokra-horakov.cz>
- Moravany. Oficiální internetové stránky obce. <http://moravanyubrna.cz>
- Nebovidy. Oficiální internetové stránky obce. <http://nebovidyubrna.cz/>
- Ochoz u Brna. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.ochozubrna.cz>
- Omice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.omice.cz>
- Ořechov. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.orechovubrna.cz>
- Ostopovice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.ostopovice.cz>
- Podolí. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.podoliubrna.cz>
- Ponětovice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.ponetovice.eu/>
- Popůvky. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.popuvky.cz>
- Pozořice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.pozorice.cz>
- Prace. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.praceubrna.cz/>
- Prštice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.prstice.cz>
- Radostice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.radostice.cz>

- Rebešovice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.obcrebesovice.cz/>
- Řícmanice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.ricmanice.cz/>
- Silůvky. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.siluvky.cz>
- Sívce. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.sivice.cz>
- Sokolnice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.sokolnice.cz>
- Střelice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.streliceubrna.cz>
- Šlapanice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.slapanice.cz>
- Telnice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.telnice.eu/>
- Troubsko. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.troubsko.cz>
- Tvarožná. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.tvarozna.cz>
- Újezd u Brna. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.ujezdubrna.cz>
- Velatice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.obecvelatice.cz>
- Viničné Šumice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.vinicne-sumice.cz>
- Vranov. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.vranov.cz>
- Želešice. Oficiální internetové stránky obce. <http://www.zelesice.eu/>

3. Téma 1.: Školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítnou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu dětí a žáků ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolního a základního vzdělávání s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, spo-

lečenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Dlouhodobý záměr vzdělávání vycházející z nadřazených koncepčních dokumentů

Strategie rozvoje ORP Šlapanice v oblasti předškolního a základního vzdělávání nutně musí být v souladu a zároveň vycházet z nadřazených koncepčních dokumentů. Pokud odhlédneme od evropských strategií, je pro naše záměry stěžejní zatím stále ještě platná **Bílá kniha – Národní program rozvoje vzdělávání v České republice** a z ní vycházející **Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v ČR (2011-2015)** a **Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020**. Zde se obecně uvádí pro oblast předškolního a základního vzdělávání tato opatření, která se velmi přibližují i našim potřebám.

- v návaznosti na demografické trendy vytvářet podmínky pro průběžné posilování kapacit základních škol,
- specificky zlepšovat kvalitu vzdělávání na druhém stupni základní školy jako hlavního vzdělávacího proudu,
- provést komplexní revizi mechanismů podporujících vnější diferenciaci vzdělávacích cest mezi předškolním vzděláváním, prvním a druhým stupněm základního vzdělávání, jakými jsou zejména diagnostické nástroje (a přijímací řízení v případě víceletých gymnázií) s cílem eliminovat nedůvodně vysokou míru vyčleňování dětí a žáků mimo hlavní vzdělávací proud,
- přesněji vymezit typy a stupně znevýhodnění a nadání dětí a žáků a jim odpovídající podpůrná opatření včetně financování,
- podporovat kompenzaci všech typů znevýhodnění a rozvoj všech typů nadání, a to na principu individualizace podpory,
- eliminovat odklady školní docházky

Stěžejní koncepční dokument nadřazený našemu Strategickému plánu představuje **Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje**. Konkrétně zde nalezneme jeho opatření specifikovaná pro oblast předškolního vzdělávání a základního vzdělávání. Ve všech oblastech je fakticky možné se pro potřeby ORP Šlapanice inspirovat. Stanovením osmi základních směrů rozvoje regionálního školství je udáván směr vývoje školství všech zřizovatelů a zároveň je proklamována úloha kraje v jednotlivých oblastech školství:

Potřebné priority jsou formulovány ve strategických cílech těchto jednotlivých segmentů:

- 1) Celoživotní učení pro všechny a jeho realizace
- 2) Zkvalitnění a modernizace vzdělávání (kurikulární reforma)
- 3) Zajišťování kvality, monitorování a hodnocení vzdělávání
- 4) Zajišťování rovnosti příležitostí ke vzdělávání
- 5) Rozvoj integrovaného systému poradenství ve školství (směrem ke školním poradenským pracovištím a poradenství k volbě povolání)
- 6) Zvyšování profesionality a společenského postavení pedagogických pracovníků
- 7) Změna struktury vzdělávacích příležitostí
- 8) Zájmové vzdělávání

Předškolní vzdělávání

Z dokumentu vyplývá, že je zřejmé, že nárůst počtu dětí umístěných do MŠ bude výhledově růst. I nadále tedy budou zřizovatelé nuceni, zejména tlakem veřejnosti, hledat způsob, jak zvýšit stávající kapacitu mateřských škol. Opatřením, jak situaci řešit, je podpora úsilí obcí pružně a efektivně přizpůsobovat síť mateřských škol v dané oblasti. Podpora zvyšování kapacit v regionech, ve kterých se projeví potřeba nárůstu kapacit, a podpora zřizování firemních mateřských škol.

Základní vzdělávání

Zásadním problémem, který základní školy a jejich zřizovatelé řešili v období od roku 2004, bylo snižování počtu žáků účastnících se základního vzdělávání. Základní školy výrazně posilují nabídky volnočasových aktivit – školních klubů a družin, což souvisí s přílivem žáků zejména na 1. stupni základních škol.

Specifická podpora vzdělávání chce krajská strategie řešit výukou cizích jazyků, zvyšováním informační gramotnosti, environmentální výchovy atp. Dále zajišťováním rovného přístupu ke vzdělávání a rozšířením možností vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Opatřeními k dosažení takových cílů jsou zabezpečování individuálních vzdělávacích programů, v případě nutnosti také k zabezpečení podpůrných služeb pedagogické asistence. Napomáhání k optimální připravenosti škol integrovat žáky. Podpora vzniku tříd samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením v běžných školách v návaznosti na dostupnost speciálních škol. Zavádění inkluzivního vzdělávání ve školách hlavního vzdělávacího proudu atp.

Další specifickou podporou je péče o mimořádně nadané žáky formou zajištění dostatečných odborných kapacit ve **školních poradenských zařízeních** a zajištěním individualizace výuky. Důležitým cílem je i rozvoj integrovaného systému poradenství ve školství. Hlavní cíl efektivní poradenské péče je stále spatřován nejen v odborné činnosti poradenských pracovníků ve školských poradenských zařízeních (ŠPZ), ale v souvislosti s nezbytnou integrací žáků se speciálními vzdělávacími potřebami také přímo v konkrétních školách, a to zajištěním služeb školního speciálního pedagoga a školního psychologa. JMK nemá zájem dále rozšiřovat institucionální síť poradenských zařízení, ale naopak racionalizací sítě ŠPZ zajistit dostupnost a kvalitu poradenských služeb.

Poslední prioritou, kterou JMK chce podporovat je **zájmové vzdělávání ve školních družinách a školních klubech**. Činnost školní družiny je určena přednostně pro žáky I. stupně základní školy. Školní klub poskytuje v témže rozsahu zájmové vzdělávání žákům II. stupně jedné nebo několika škol. Školní družina i školní klub provozuje činnost v době vyučování, o prázdninách i ve dnech mimoškolní vyučování. Činnost výše uvedených zařízení by neměla jít cestou extenzivního rozvoje zařízení, ale cestou zkvalitnění nabízených činností s přihlédnutím k potřebám daného regionu v návaznosti na ekonomickou únosnost.

Strategické dokumenty obcí a svazků obcí

Na úrovni svazků obcí nebo jednotlivých obcí zpracované koncepční dokumenty v oblasti školství zpracovány nejsou. Pouze mikroregion Časnýř ve své Rozvojové strategii (2005) má jako první strategický cíl: Zlepšení systému a dostupnosti škol a školských zařízení v mikroregionu. Strategický plán rozvoje města Šlapanice (2013) se školstvím v návrhové části nijak zásadně nezabývá. Podobně i ve Strategickém plánu rozvoje města Modřice (2008) a Telnice (2011) nalezneme pouze opatření na

vytvoření kvalitního zázemí pro výuku a na podporu tvorby volnočasového programu (U Telnice i rozšíření ZŠ o 5. třídu).

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné informace

Tabulka č. 18: Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Šlapanice	do 199	200 až 499	500 až 999	1.000 až 1.999	2.000 až 4.999	5.000 až 9.999	10.000 až 19.999	20.000 až 49.999	50.000 až 99.999	nad 100.000	celkem
2012/2013											
- Počet obcí	0	2	15	12	10	1	0	0	0	0	40
- Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	2	8	1	0	0	0	0	12
- Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	7	11	2	0	0	0	0	0	20
- Počet MŠ	0	1	15	13	10	2	0	0	0	0	41
- Gymnázia	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	7	11	1	1	0	0	0	0	20
- Počet souvisejících zařízení	0	1	23	27	28	5	0	0	0	0	84

2011/2012											
- Počet obcí	0	2	15	12	10	1	0	0	0	0	40
- Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	2	8	1	0	0	0	0	12
- Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	7	11	2	0	0	0	0	0	20
- Počet MŠ	0	1	14	13	10	2	0	0	0	0	40
- Gymnázia	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	7	10	2	1	0	0	0	0	20
- Počet souvisejících zařízení	0	1	22	26	30	5	0	0	0	0	84

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Šlapanice	do 199	200 až 499	500 až 999	1.000 až 1.999	2.000 až 4.999	5.000 až 9.999	10.000 až 19.999	20.000 až 49.999	50.000 až 99.999	nad 100.000	celkem
2010/2011											
- Počet obcí	0	2	16	11	10	1	0	0	0	0	40
- Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	2	8	1	0	0	0	0	12
- Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	8	10	2	0	0	0	0	0	20
- Počet MŠ	0	1	14	11	10	2	0	0	0	0	38
- Gymnázia	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	6	8	4	1	0	0	0	0	19
- Počet souvisejících zařízení	0	1	25	24	30	5	0	0	0	0	85

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Šlapanice	do 199	200 až 499	500 až 999	1.000 až 1.999	2.000 až 4.999	5.000 až 9.999	10.000 až 19.999	20.000 až 49.999	50.000 až 99.999	nad 100.000	celkem
2009/2010											
- Počet obcí	0	2	19	9	9	1	0	0	0	0	40
- Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	2	8	1	0	0	0	0	12
- Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	11	8	1	0	0	0	0	0	20
- Počet MŠ	0	1	17	9	9	2	0	0	0	0	38
- Gymnázia	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	8	7	4	1	0	0	0	0	20
- Počet souvisejících zařízení	0	1	31	20	27	5	0	0	0	0	84

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Šlapanice	do 199	200 až 499	500 až 999	1.000 až 1.999	2.000 až 4.999	5.000 až 9.999	10.000 až 19.999	20.000 až 49.999	50.000 až 99.999	nad 100.000	celkem
2008/2009											
- Počet obcí	0	2	18	11	8	1	0	0	0	0	40
- Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	3	7	1	0	0	0	0	12
- Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	10	9	1	0	0	0	0	0	20
- Počet MŠ	0	1	16	10	9	2	0	0	0	0	38
- Gymnázia	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	8	8	3	1	0	0	0	0	20
- Počet souvisejících zařízení	0	1	27	25	25	5	0	0	0	0	83

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Šlapanice	do 199	200 až 499	500 až 999	1.000 až 1.999	2.000 až 4.999	5.000 až 9.999	10.000 až 19.999	20.000 až 49.999	50.000 až 99.999	nad 100.000	celkem
2007/2008											
- Počet obcí	0	2	19	10	8	1	0	0	0	0	40
- Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	2	9	1	0	0	0	0	13
- Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	11	8	1	0	0	0	0	0	20
- Počet MŠ	0	1	16	9	9	2	0	0	0	0	37
- Gymnázia	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	9	4	4	1	0	0	0	0	18
- Počet souvisejících zařízení	0	1	30	23	25	5	0	0	0	0	84

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Šlapanice	do 199	200 až 499	500 až 999	1.000 až 1.999	2.000 až 4.999	5.000 až 9.999	10.000 až 19.999	20.000 až 49.999	50.000 až 99.999	nad 100.000	celkem
2006/2007											
- Počet obcí	0	2	19	10	8	1	0	0	0	0	40
- Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	0	2	8	1	0	0	0	0	11
- Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	11	8	1	0	0	0	0	0	20
- Počet MŠ	0	1	16	9	9	2	0	0	0	0	37
- Gymnázia	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	9	5	4	1	0	0	0	0	19
- Počet souvisejících zařízení	0	1	29	23	25	5	0	0	0	0	83

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Šlapanice	do 199	200 až 499	500 až 999	1.000 až 1.999	2.000 až 4.999	5.000 až 9.999	10.000 až 19.999	20.000 až 49.999	50.000 až 99.999	nad 100.000	celkem
2005/2006											
- Počet obcí	0	3	18	11	7	1	0	0	0	0	40
- Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	4	4	3	1	0	0	0	0	12
- Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	1	7	7	5	0	0	0	0	0	20
- Počet MŠ	0	1	16	10	7	2	0	0	0	0	36
- Gymnázia	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	4	2	0	0	0	0	0	0	6
- Počet souvisejících zařízení	0	1	27	24	23	4	0	0	0	0	79

Zdroj: Český statistický úřad.

Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

SO ORP Šlapanice je složen ze **40 obcí** v několika velikostních kategoriích v intervalu od 200 do 9.999 obyvatel. (Koncem r. 2012 mělo největší sídlo Šlapanice 7.076 obyvatel). Ve statistickém vývoji počtu různých škol a školských zařízení v těchto jednotlivých velikostních kategoriích obcí se v období let 2005–2012 projeví především **3 faktory**.

a) Celkový růst počtu obyvatelstva SO především imigrací z Brna téměř do všech obcí (viz rozbor v základní charakteristice SO) ovlivnil postupný přesun většiny obcí do některé vyšší velikostní kategorie. Tím se zdánlivě zhoršuje školská vybavenost nejnižších velikostních kategorií (zvl. předposlední) a zlepšuje vybavenost vyšších. Vztáhneme-li však počet škol a školských zařízení na jednu obec té či které kategorie, situace se v nich obecně nezhoršila, v školských zařízeních se dokonce spíše o něco zlepšila. U školních družin došlo dokonce ke skokovému zlepšení.

b) Většina imigrantů z Brna patří k mladším ročníkům, které se sebou přivedly malé děti, nebo se jim narodily po příchodu do SO. Z tohoto hlediska se zatím projevil tlak na nárůst úhrnného počtu mateřských škol (z 36 na 41) a jejich kapacitu (která je nyní většinou nedostatečná). S tím souvisel i tlak na kapacitu souvisejících stravovacích zařízení, ačkoliv jejich počet vzrostl jen nepatrně. To bylo dáno i tím, že (vzhledem k investiční náročnosti rozšiřování či výstavby kapacit mateřských škol) se situace řešila i nárůstem výskytu sloučených MŠ a ZŠ (ze 17 na 21). Celkový počet všech školských zařízení tak vzrostl jen o 4.

Ve Výkazech MŠMT přitom pro dané SO nejsou uvedeny žádné soukromé či církevní školy a školská zařízení. Do značné míry je to dáno nabídkou především města Brna, k němuž je území SO ORP Šlapanice v úzkém pásu těsně přilehlé. (Existuje tu jen několik soukromých středních škol odborných, které už ale nespádají do naší analýzy. Stejně tak do ní nespádají ani plnohodnotná zařízení pro děti do tří let, přesto je třeba pro úplnost zmínit, že v celém SO právě tato výrazně chybí.)

S dalším generačním posunem ve věkové pyramidě lze očekávat obdobný vývoj i u prvního (a částečně i u druhého) stupně základního vzdělávání. S ohledem na roli brněnského středního školství (vysoká dojíždka do Brna) sice nelze v SO ORP Šlapanice očekávat obdobně velký tlak i na střední vzdělávání, přinejmenším zde však zůstane zachována současná poptávka – to už však nespadá do této analýzy. Prozatím celkový počet škol základního a středního stupně zůstal v SO po celé období stejný. V předchozích letech byl vyvíjen určitý tlak na zrušení osmiletého gymnázia ve Šlapanicích, ten se ale podařilo překonat.

c) Výše uvedené dva vlivy byly ještě (byť v celku mnohem méně výrazně) posilovány obecným tlakem na zvyšování vybavenosti existujících škol školskými zařízeními.

Celkově lze konstatovat **aktuální podvybavenost předškolního vzdělávání** (včetně doplňkových školských zařízení) a **dočasnou nadvybavenost základního školství**, která se ovšem během dalšího demografického vývoje **v nedaleké budoucnosti změní v odpovídající vybavenost či až mírnou podvybavenost**.

Tabulka č. 19: Počty škol a vybraných školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP Šlapanice

SO ORP Šlapanice	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
celkem škol	51	41	32	4	0	1	1	1
Babice	1	1	1	0	0	0	0	0
Bílovice	2	1	1	0	0	0	0	0
Blažovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Březina	1	1	1	0	0	0	0	0
Hajany	0	0	0	0	0	0	0	0
Hostěnice	1	1	0	0	0	0	0	0
Jiříkovice	2	1	1	0	0	0	0	0
Kanice	1	1	1	0	0	0	0	0
Kobylnice	1	1	1	0	0	0	0	0
Kovalovice	1	1	0	0	0	0	0	0
Modřice	2	1	1	0	0	0	0	0
Mokrá-Horákov	2	1	1	0	0	0	0	0
Moravany	2	1	1	0	0	0	0	0
Nebovidy	1	1	0	0	0	0	0	0
Ochoz	1	1	1	0	0	0	0	0
Omice	1	1	0	0	0	0	0	0
Ořechov	1	1	1	1	0	0	0	0
Ostopovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Podolí	1	1	1	0	0	0	0	0
Ponětovice	1	1	0	0	0	0	0	0
Popůvky	2	1	1	0	0	0	0	0
Pozořice	1	1	1	1	0	0	0	0
Prace	1	1	1	0	0	0	0	0
Prstice	1	1	1	0	0	0	0	0
Radostice	1	1	1	0	0	0	0	0
Rebešovice	1	1	0	0	0	0	0	0
Řícmanice	1	1	0	0	0	0	0	0
Silůvky	1	1	1	0	0	0	0	0
Sivice	1	1	1	0	0	0	0	0
Sokolnice	2	1	1	0	0	0	0	0
Střelice	1	1	1	1	0	0	0	0
Šlapanice	3	2	1	1	0	0	0	1
Telnice	1	1	1	0	0	0	0	0
Troubsko	1	1	1	0	0	0	0	0
Tvarožná	2	1	1	0	0	0	0	0
Újezd	2	1	1	0	0	0	0	0
Velatice	1	1	0	0	0	0	0	0
Viničné Šumice	1	1	1	0	0	0	0	0
Vranov	1	1	1	0	0	0	0	0
Želešice	2	2	2	0	0	1	1	0

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
Oficiální webové stránky škol
Oficiální webové stránky obcí
Městský úřad Šlapanice – odbor školství
Krajský úřad Jihomoravského kraje – odbor školství

Vedle výše uvedených ZŠ nejsou ve Výkazech MŠMT v daném SO uváděny **žádné soukromé ani církevní ZŠ**. Do značné míry je to dáno nabídkou především města Brna (Cyrilometodějská ZŠ Lerchova 65), k němuž je území SO ORP Šlapanice v úzkém pásu těsně přilehlé.

Na problematiku základního vzdělávání v daném SO svými nižšími třídami částečně navazuje i jediné, a to **osmileté gymnázium** ve Šlapanicích. Sloučena v jednu organizaci je s ním i šlapanická ZUŠ. Z důvodu optimalizace středního školství měl Jihomoravský kraj jako zřizovatel ještě nedávno v úmyslu toto gymnázium zrušit vzhledem k demografickému vývoji a vzájemné konkurenci s brněnskými gymnázii. Nakonec bylo gymnázium zachováno i díky jeho nadstandardním výsledkům a nové perspektivě postupného zvýšení počtu žáků (viz výše uvedená suburbanizace a imigrace).

Vedle tohoto gymnázia existuje v daném SO **jen několik soukromých středních odborných škol** (v Modřicích, Želešicích a Sokolnicích), které už ale **nepadají do této analýzy**.

Tabulka č. 20: Pracovníci ve školství SO ORP Šlapanice

typ školy, školského zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	243,098	186,1	56,998
základní školy	381,333	292,8	88,533
základní umělecké školy	10,412	8,912	1,5
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	0		
školní družiny a kluby	42,781	42,781	
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	133,224		133,224
celkem rok 2012/2013	810,848	530,593	280,255
2011/2012			
mateřské školy	211,809	160,543	51,266
základní školy	373,12	288,64	84,48
základní umělecké školy	9,833	8,333	1,5
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	0		
školní družiny a kluby	38,33	38,33	
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	126,146		126,146
celkem rok 2011/2012	759,238	495,846	263,392
2010/2011			
mateřské školy	194,568	146,468	48,1
základní školy	362,876	278,821	84,055
základní umělecké školy	3,708	2,958	0,75
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	0		
školní družiny a kluby	36,346	36,242	0,104
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	126,802		126,802
celkem rok 2010/2011	724,3	464,489	259,811

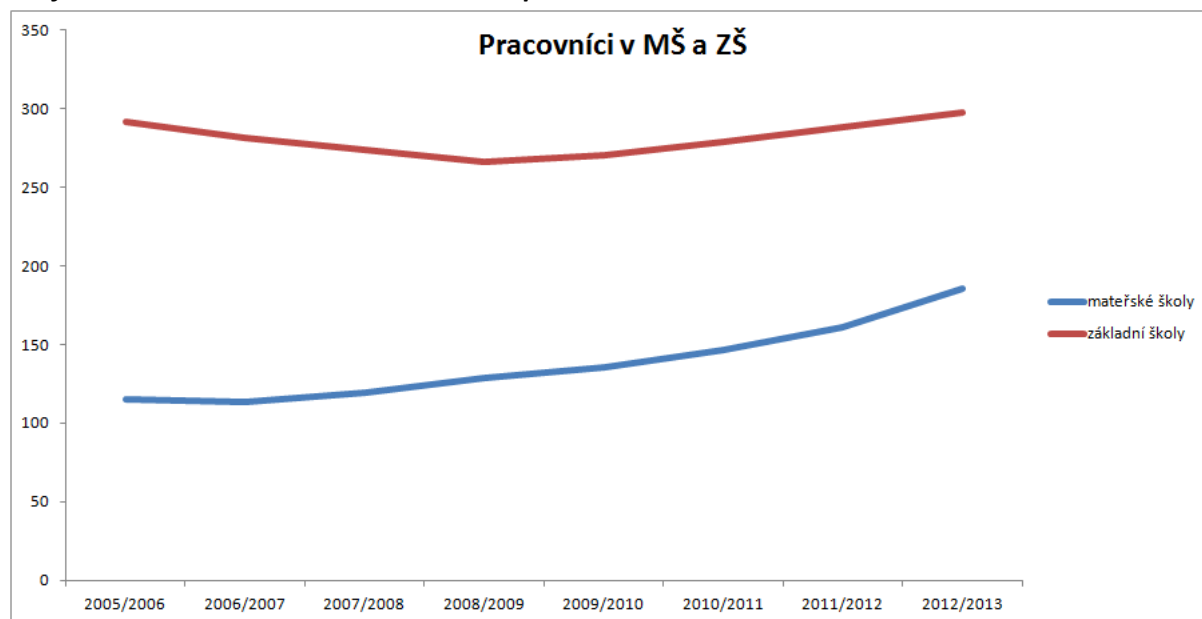
typ školy, školského zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2009/2010			
mateřské školy	181,28	135,329	45,951
základní školy	353,004	270,334	82,67
základní umělecké školy	0		
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	0		
školní družiny a kluby	34,158	34,158	
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	124,164		124,164
celkem rok 2009/2010	692,606	439,821	252,785
2008/2009			
mateřské školy	171,3	128,499	42,801
základní školy	348,213	266,282	81,931
základní umělecké školy	0		
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	0		
školní družiny a kluby	32,188	32,188	
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	119,858		119,858
celkem rok 2008/2009	671,559	426,969	244,59
2007/2008			
mateřské školy	161,846	119,003	42,843
základní školy	356,36	274,132	82,228
základní umělecké školy	0		
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	0		
školní družiny a kluby	30,106	30,05	0,056
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	115,682		115,682
celkem rok 2007/2008	663,994	423,185	240,809

typ školy, školského zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2006/2007			
mateřské školy	154,755	113,365	41,39
základní školy	366,463	281,193	85,27
základní umělecké školy	0		
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	0		
školní družiny a kluby	29,23	29,23	
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	117,228		117,228
celkem rok 2006/2007	667,676	423,788	243,888
2005/2006			
mateřské školy	158,702	116,1	42,602
základní školy	375,164	288,1	87,064
základní umělecké školy	0		
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	0		
školní družiny a kluby	27,751	27,751	
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	115,064		115,064
celkem rok 2005/2006	676,681	431,951	244,73

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Graf č. 2: Pracovníci ve školství SO ORP Šlapanice

Zpracováno na základě Tabulky č. 20 z dat Výkazů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky.

V početním vývoji průměrného přepočteného počtu pracovníků se opět výrazně projevil především demografický vývoj.

Celkový růst počtu obyvatelstva SO způsobený především imigrací z Brna téměř do všech obcí vedl k tomu, že **došlo k růstu přepočteného počtu pracovníků** ve všech typech škol a školských zařízení, a to z 676,681 na 810,848, tj. o 19,83 %. V tom byl nárůst počtu pedagogů (z 431,591 na 530,593, tj. o 22,84 %) větší než nárůst počtu nepedagogů (z 244,73 na 280,255, tj. o 14,52 %). (Přitom musíme vzít samozřejmě do úvahy, že např. u jídelen byl nárůst tvořen jen nepedagogy, a naopak u družin jen pedagogy.)

Nejvíce (o 53,18 %) přitom vzrostl přepočtený počet pracovníků mateřských škol (z 159,70 na 243,1), protože většina imigrantů z Brna patří k mladším ročníkům, které se sebou přivedly malé děti nebo se jim narodily po příchodu do SO. (Z výše uvedených důvodů je tento nárůst pracovníků mnohem větší, než nárůst počtu mateřských škol samotných.) Tomuto nárůstu odpovídal i vzrůst pracovníků jídelen o 15,78 % (ze 115,064 na 133,224), zatímco počet přepočtených pracovníků ZŠ nepatrně klesl ze 401,464 na 994, 333, tj. o 1,78 %.

Trendem souvisejícím spíše s kvalitativním zlepšováním je zvýšení přepočteného počtu pracovníků družin o 54,16 % a pracovníků ZUŠ o 180,80 %.

Přesto však počet přepočtených pracovníků v základních školách (381,33) i nadále výrazně převládá nad školami mateřskými a školskými zařízeními – oproti této hodnotě pracuje v MŠ jen 63,75 %, v jídelnách a výdejnách 34,94 %, v družinách 11,22 % a v ZUŠ 2,73 %.

Podíl pedagogů na pracovnících v daném SO obecně výrazně převládá – u MŠ vzrostl na 76,55 %, u ZŠ ale nepatrně poklesl na 76,78 %. (Samozřejmě u jídelen a výdejen jídla se jedná jen o nepedagogy.)

S dalším generačním posunem ve věkové pyramidě lze očekávat tlak na růst počtu pracovníků u prvního (a částečně i u druhého) stupně základního vzdělávání. (U středního vzdělávání nelze očekávat obdobně velký tlak vzhledem k nabídce brněnského středního školství, současná poptávka zde však přinejmenším zůstane zachována.)

Podrobnější kometář k jednotlivým školám a školským zařízením následuje dále za tabulkami které se vztahují jen k nim.

Základní vzdělávání

Tabulka č. 21: Počet ZŠ v SO ORP Šlapanice

Za ORP Šlapanice	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013			
obec	31	11	20
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	32	12	20
2011/2012			
obec	31	11	20
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	32	12	20
2010/2011			
obec	31	10	21
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	32	11	21
2009/2010			
obec	31	7	24
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	32	8	24
2008/2009			
obec	31	11	20
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	32	12	20
2007/2008			
obec	31	11	20
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	32	12	20

Za ORP Šlapanice	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2006/2007			
obec	31	11	20
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	32	12	20
2005/2006			
obec	31	11	20
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	32	12	20

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Tabulka č. 22: Počet úplných a neúplných ZŠ v SO ORP Šlapanice

ORP Šlapanice Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
celkem	32	12	20
Babice	1	0	1
Bílovice	1	1	0
Blažovice	1	0	1
Březina	1	0	1
Hajany	0	0	0
Hostěnice	0	0	0
Jiříkovice	1	0	1
Kanice	1	1	0
Kobylnice	1	0	1
Kovalovice	0	0	0
Modřice	1	1	0
Mokrá-Horákov	1	1	0
Moravany	1	0	1
Nebovidy	0	0	0
Ochoz	1	0	1
Omice	0	0	0
Ořechov	1	1	0
Ostopovice	1	0	1
Podolí	1	0	1
Ponětovice	0	0	0
Popůvky	1	0	1
Pozořice	1	1	0
Prace	1	0	1
Prštice	1	0	1
Radostice	1	0	1
Rebešovice	0	0	0
Řícmanice	0	0	0
Silůvky	1	0	1
Sivice	1	0	1
Sokolnice	1	1	0
Střelice	1	1	0
Šlapanice	1	1	0
Telnice	1	0	1
Troubsko	1	0	1
Tvarožná	1	0	1
Újezd	1	1	0
Velatice	0	0	0
Viničné Šumice	1	0	1
Vranov	1	0	1
Želešice	2	2	0

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Tabulka č. 23: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích SO ORP Šlapanice

SO ORP Šlapanice: Název obce	počet škol celkem	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětitřídní	vícetřídní
celkem škol	20	2	5	9	4		
Babice	1			1			
Blažovice	1			1			
Březina	1		1				
Jiříkovice	1			1			
Kobylnice	1				1		
Ochoz	1			1			
Ostopovice	1				1		
Podolí	1			1			
Popůvky	1	1					
Prace	1		1				
Prštice	1		1				
Radostice	1		1				
Silůvky	1	1					
Sivice	1			1			
Telnice	1				1		
Troubsko	1			1			
Tvarožná	1			1			
Viničné Šumice	1				1		
Vranov	1			1			
Želešice (Sadová)	1		1				

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
Oficiální webové stránky škol

Tabulka č. 24: Součásti základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Šlapanice

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
celkem	32	32	21	32	25	0
Babice	1	1	1	1	1	
Bílovice	1	1	0	1	1	
Blažovice	1	1	1	1	1	
Březina	1	1	1	1	0	
Hajany	0	0	0	0	0	
Hostěnice	0	0	0	0	0	
Jiříkovice	1	1	0	1	0	
Kanice	1	1	1	1	1	
Kobylnice	1	1	1	1	1	
Kovalovice	0	0	0	0	0	
Modřice	1	1	0	1	1	
Mokrá-Horákov	1	1	0	1	1	
Moravany	1	1	0	1	0	
Nebovidy	0	0	0	0	0	
Ochoz	1	1	1	1	1	
Omice	0	0	0	0	0	
Ořechov	1	1	0	1	1	
Ostopovice	1	1	1	1	1	
Podolí	1	1	1	1	1	
Ponětovice	0	0	0	0	0	
Popůvky	1	1	1	1	0	
Pozořice	1	1	0	1	1	
Prace	1	1	1	1	0	
Prštice	1	1	1	1	1	
Radostice	1	1	1	1	1	
Rebešovice	0	0	0	0	0	
Řícmanice	0	0	0	0	0	
Silůvky	1	1	1	1	1	
Sivice	1	1	1	1	1	
Sokolnice	1	1	0	1	0	
Střelice	1	1	1	1	1	
Šlapanice	1	1	0	1	1	
Telnice	1	1	1	1	1	
Troubsko	1	1	1	1	1	
Tvarožná	1	1	0	1	0	
Újezd	1	1	0	1	1	
Velatice	0	0	0	0	0	
Viničné Šumice	1	1	1	1	1	
Vranov	1	1	1	1	1	
Želešice	2	2	2	2	2	

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
Oficiální webové stránky škol

Po celé sledované období bylo v SO ORP Šlapanice celkem 32 ZŠ. S ohledem na potřebu řešit demografický tlak na mateřské školy stoupl přitom počet ZŠ sloučených s MŠ ze 17 na 20, tj. o 17,64 %. Tím zároveň klesl počet samostatných ZŠ z 15 na 12, tj. o 20 %. Podíl sloučených ZŠ se tak zvýšil z 53,13 na 62,50 %.

Vztáhneme-li počet ZŠ k obcím, pak aspoň jedna samostatná nebo sloučená ZŠ existuje ve 31 obcích, tj. v 77,5 % obcí, samozřejmě především v obcích vyšších velikostních kategorií. Jen v Želešicích jsou přitom až dvě ZŠ, protože vedle obecní je tu i jedna krajská speciální. Plyne z toho, že 22,5 % obcí (9 nejmenších) je tu bez jakékoli ZŠ. Přitom úplných ZŠ je stále jen 12 (tj. 37,5 %) v 11 obcích ze 40 (protože v Želešicích je kromě obecní i krajská speciální) a 20 obcí ze 40 má stále jen ZŠ prvního stupně (tj. celkem 62,50 % ZŠ). Také údaje o poměru ZŠ úplných k ZŠ prvního stupně se za celé sledované období v SO nezměnily. (Ke změnám v jednotlivých obcích však docházelo, jen se tyto změny vzájemně vyrovnávaly.)

Z uvedeného počtu 20 neúplných ZŠ je 19 (tj. kromě ZŠ v Moravanech) zároveň i malotřídními – v rámci celkového počtu 32 ZŠ se tu pak vyskytují 2 jednotřídní (6,25 %), 4 dvoutřídní (12,5 %), 9 trojtřídních (28,12 %) a 4 čtyřtřídní (12,5 %). K tomu je ovšem nutno připočítat zvláštní případ krajské speciální ZŠ v Želešicích, která má sice oba stupně vzdělávání, ale první stupeň je malotřídní – takto počítáno by bylo malotřídních ZŠ 20 (tj. 62,50 % ZŠ) a dvoutřídních by bylo 5 (15,63 %).

S ohledem na mírný pokles počtu žáků při nezměněném počtu škol klesl průměrný počet žáků na jednu ZŠ z 135,31 na 133,91, tj. o 1,04 %.

Tabulka č. 25: Základní údaje o základním vzdělávání (1 i 2 stupeň ZŠ) v obcích SO ORP Šlapanice

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu
2012/2013		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	19,3	98,6
- jinými subjekty	7,6	1,4
Průměrný počet dětí celkem	18,9	
2011/2012		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	18,7	98,0
- jinými subjekty	8,0	2,0
Průměrný počet žáků celkem	18,2	
2010/2011		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	18,7	97,6
- jinými subjekty	8,5	2,4
Průměrný počet žáků celkem	18,2	
2009/2010		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	18,7	99,2
- jinými subjekty	3,1	0,8
Průměrný počet žáků celkem	18,0	
2008/2009		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	19,0	97,2
- jinými subjekty	10,8	2,8
Průměrný počet žáků celkem	18,6	
2007/2008		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	19,3	95,6
- jinými subjekty	10,9	4,4
Průměrný počet žáků celkem	18,7	
2006/2007		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	19,7	95,3
- jinými subjekty	11,0	4,7
Průměrný počet žáků celkem	19,0	
2005/2006		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	19,4	95,1
- jinými subjekty	11,2	4,9
Průměrný počet žáků celkem	18,8	

Počet žáků všech ZŠ v SO ORP Šlapanice **klesl** ve sledovaném období ze 4.330 na 4.285, tj. o 1,04 %. Je to dáno tím, že se ještě neprojevil příliv silných ročníků, které v současnosti naplňují mateřské školy.

Celkový **počet tříd ZŠ** přitom **klesal** ještě o něco rychleji, než počet žáků – z 231 na 227, tj. o 1,73 %. Průměrný počet žáků na jednu třídu ZŠ tak vzrostl z 18,75 na **18,88**, tj. o 0,69 %. (Údaj však není zcela reprezentativní, jelikož toto zprůměrování nebere v úvahu obecně výrazný rozdíl ve vývoji počtu tříd a jejich obsazenosti v běžných a speciálních ZŠ, jak bude vidět níže.)

Tabulka č. 26: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v SO ORP Šlapanice

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	32	4.285	305,8	14,01
2011/2012	32	3995	302,5	13,21
2010/2011	32	3.853	298,4	12,91
2009/2010	32	3.787	291	13,01
2008/2009	32	3.813	292,7	13,03
2007/2008	32	3.957	295,8	13,38
2006/2007	32	4.192	310	13,52
2005/2006	32	4.330	314	13,79

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Tabulka č. 27: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v SO ORP Šlapanice

ORP Šlapanice		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	36	36	19,8	19,8
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	0	0	0	0
psychologové		1	1	0,5	0,5
speciální pedagogové		2	2	2	2
výchovní poradci		12	10		

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Počet přepočtených pracovníků klesl ze 401,5 na 994, 3, tj. o 1,78 %. To však bylo dáno poklesem v krajské speciální ZŠ v Želešicích, protože v obecních ZŠ tento počet naopak mírně vzrostl. Ze stejného důvodu v ZŠ klesaly i pedagogické úvazky rychleji než počet žáků – z 314,4 na 305,8, tj. o 2,81 %. Počet žáků na 1 pedagogický úvazek tak vzrostl z 13,77 na 14,01, tj. o 1,75 %.

Asistenti pedagoga jsou tu pouze pro žáky se zdravotním postižením (nikoli se sociálním znevýhodněním) – přepočtených je to 19,8 zaměstnanců, a to ze 100 % ženy. Z 12 výchovných poradců jsou pak jen 2 muži. Kromě toho tu byla už jen jedna psycholožka (0,5 přepočtený úvazek) a 2 speciální pedagožky na plný úvazek.

Tabulka č. 28: Počet absolventů ZŠ v SO ORP Šlapanice

žáci, kteří ukončili školní docházku		2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
		běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy
v tom	v 1. – 5. ročníku	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 6. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 7. ročníku	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
	v 8. ročníku	11	4	9	2	8	6	7	1	8	0	7	0	3	0	3	1
	v 9. ročníku	515	42	501	29	473	42	416	29	375	18	375	18	290	11	283	16
	v 10. ročníku	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
žáci, kteří přešli do SŠ																	
v tom	z 5. ročníku	51	0	46	0	47	0	58	0	47	0	43	0	32	0	34	0
	ze 7. ročníku	5	0	9	0	6	0	4	0	14	0	7	0	12	0	15	0
žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD		6	0	0	0	2	0	1	0	6	0	3	0	1	0	1	0

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Co se týče **kvalitativních výsledků vzdělávacího procesu**, je dále uveden vývoj několika nejzákladnějších ukazatelů.

Počet žáků s dodatečným odkladem povinné školní docházky významně kolísá, ale v zásadě postupně klesá z 6 žáků až na jednoho žáka. (U speciálních škol se takovýto případ nevyskytl.)

Žádný žák (a to ani žák speciální školy) v posledních letech neukončil školní docházku už v 1. až 5. ročníku (naposledy se tak stalo ve školském roce 2005/2006, kdy to bylo 7 žáků běžné školy).

Za celé sledované období ukončil v 7. ročníku školní docházku v běžné škole jen 1 žák (r. 2012/2013) a ve speciální škole jen 2 žáci (po jednom r. 2005/2006 a r. 2006/2007).

O něco výraznější, také klesající je počet žáků končících školní docházku v 8. ročníku – v běžné škole klesá tento počet z 11 na 3 žáky, ve speciální ze 4 na 1 žáka. Základní masa žáků ovšem končí školní docházku v 9. ročníku – jejich podíl přitom vzrostl z 96,62 % na 98,61 %.

Počet žáků, kteří odcházejí na střední školu, je vcelku stabilní (s různými výkyvy postupně klesá z 56 na 49). I když přitom mezi nimi zatím stále převažuje v tom podíl těch, kteří odcházejí z 5. ročníku, jejich podíl stále klesá (z 91 % na 69 %) a stále roste podíl těch, kteří na střední školu odcházejí z ročníku sedmého (z 9,8 % na 30,61 %).

Tabulka č. 29: Popis ZŠ v SO ORP Šlapanice za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Cílová kapacita	Počet žáků	Rozdíl	Popis / komentář
Celkem za SO ORP		6338	4285	2053	
Základní škola a mateřská škola Babice nad Svitavou	Babice nad Svitavou	60	37	23	Malotřídní základní škola prvního stupně
Základní škola Bílovice nad Svitavou	Bílovice nad Svitavou	350	368	-18	Škola se všemi devíti ročníky, modernizovaná, s různorodými aktivitami
Základní škola a Mateřská škola Blažovice	Blažovice	125	46	79	Základní škola s jídelnou a družinou.
Základní škola a mateřská škola Březina	Březina	60	28	32	Malotřídní škola rodinného typu. Od roku 2011 se snaží povzbudit občanskou aktivitu, kulturní a regionální cítění, pořádat akce pro žáky i mládež a přednášky
Základní škola, Jiříkovice	Jiříkovice	80	38	42	Základní škola pro 80 žáků se školní družinou.
Základní škola, Kanice	Kanice	240	126	114	Úplná základní škola pro žáky 1. – 9. ročníku.
Základní škola a Mateřská škola Kobylnice,	Kobylnice,	60	55	5	Základní škola 1. stupně
Základní škola Modřice	Modřice	350	296	54	Základní škola se všemi devíti ročníky
Základní škola Mokrá	Mokrá-Horákov	500	292	208	ZŠ 1. a 2. stupně
Základní škola Moravany	Moravany	120	104	16	ZŠ, vyučují podle vlastního školního vzdělávacího programu
Základní škola a mateřská škola Ochoz u Brna	Ochoz u Brna	75	47	28	Základní škola pro 75 žáků
Základní škola Ořechov	Ořechov	500	299	201	ZŠ 1. a 2. stupně
Mateřská škola a Základní škola Ostopovice	Ostopovice	100	76	24	Základní škola pro 100 žáků s jídelnou a družinou. Škola pořádá kulturní a sportovní akce.
Základní škola a Mateřská škola Podolí	Podolí	70	72	-2	Školu navštěvují žáci 4. a 5. ročníku, kteří do ZŠ Podolí přecházejí z 3. ročníku ze ZŠ Popovice
Základní škola a Mateřská škola, Popůvky	Popůvky	25	22	3	Malotřídní škola s aktivitami a kroužky
Základní škola Pozořice	Pozořice	500	315	185	Úplná základní škola
Základní škola a Mateřská škola Prace,	Prace	60	26	34	Základní škola pro 60 žáků 1. stupně
Základní škola a Ma-	Prštice	58	21	37	Základní škola s jídelnou a druži-

Název ZŠ	Obec	Cílová kapacita	Počet žáků	Rozdíl	Popis / komentář
teřská škola Prštice					nou. Provozují zájmové kroužky pro žáky.
Základní škola a Mateřská škola Radostice	Radostice	55	30	25	Základní škola s družinou a jídelnou. Pořádají sportovní akce, školy v přírodě, výlety, besedy, výstavy a různá vystoupení.
Základní škola a Mateřská škola Silůvky	Silůvky	20	13	7	Základní škola s jídelnou a družinou. Pořádají zájmové kroužky, tematické dny, sportovní a jiné soutěže, výlety či besedy.
Základní škola a Mateřská škola Sivice	Sivice	85	52	33	Škola 1. stupně od 1. do 5. ročníku.
Základní škola Sokolnice	Sokolnice	250	205	45	Základní škola pro 9 ročníků.
Základní škola a Mateřská škola Střelice	Střelice,	380	292	88	Základní škola s družinou a jídelnou. Vydávají školní časopis. Pořádají sportovní i vědomostní soutěže, výlety či besedy. Nabízí služby výchovného poradce.
Základní škola Šlapanice	Šlapanice	800	610	190	Největší ZŠ v SO ORP s družinou, jídelnou, kroužky, dobře vybavená, jako jediná v SO ORP má bazén.
Základní škola a Mateřská škola Telnice	Telnice	60	56	4	Základní škola s družinou. Pořádání výtvarného, hudebního a jazykového kroužku.
Základní škola a Mateřská škola Troubsko	Troubsko	150	47	103	Mateřská škola s jídelnou.
Základní škola Tvarožná	Tvarožná	100	44	56	Základní škola s družinou. Pořádají výlety, školy v přírodě, kurzy výpočetní techniky a besídky. Nabízí možnost navštěvovat kroužek plavání a účast na různých vzdělávacích projektech.
Základní škola Újezd u Brna	Újezd u Brna	500	338	162	Součástí školy je školní družina a jídelna. Pořádají, organizují a účastní se různých soutěží a akcí pro žáky. Zajišťují výuku plavání a lyžařské kurzy. Nabízí florbalový, turistický, dramatický, počítačový a výtvarný kroužek.
Základní škola a Mateřská škola Viničné Šumice	Viničné Šumice	100	83	17	Od první třídy vyučují anglický jazyk. Organizují kurz plavecké výuky v plavecké škole ve Vyškově. Žáci mohou chodit do náboženství v rámci nepovinného

Název ZŠ	Obec	Cílová kapacita	Počet žáků	Rozdíl	Popis / komentář
					předmětu a navštěvovat zájmové kroužky keramiky, turistiky, sportu a dalších.
Základní škola a Mateřská škola Vranov	Vranov	50	52	-2	ZŠ s výukou německého jazyka od 3. třídy a družinou.
Základní a Mateřská škola Želešice (24. dubna)	Želešice	170	134	36	Velkou předností školy je malý počet žáků ve třídách. Proces výuky se tak blíží individuálnímu vzdělávání
Mateřská škola a Základní škola, Želešice (Sadová 338)	Želešice	285	61	224	Škola poskytuje základní vzdělávání dětem a žákům se zdravotním postižením, zejména mentálním, vývojovými poruchami chování, autismem a více vadami. Zajišťujeme dětem a žákům celodenní výchovu, ubytování a stravování. K dispozici je výtvarný, divadelní a pletací kroužek.

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
Oficiální webové stránky škol
Oficiální webové stránky obcí

Tabulka č. 30: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v SO ORP Šlapanice

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech ZŠ k 30. 9. 2013	6.338	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018		----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023		----	----
Počet žáků k 30. 9. 2012	4.285	2.053	67,61
Předpoklad ke konci roku 2018	5.201		
Předpoklad ke konci roku 2023	4.987		

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
Český statistický úřad.
Oficiální webové stránky škol
Oficiální webové stránky obcí
Městský úřad Šlapanice – odbor školství
Krajský úřad Jihomoravského kraje – odbor školství

Oproti situaci MŠ zatím v ZŠ daného SO jednoznačně převažuje cílová kapacita (6338) nad počtem žáků (4285) o 2053 míst. V SO ORP Šlapanice je tedy **prozatím nenaplněno 32,39 % cílové kapacity ZŠ**. To platí i v detailním pohledu, kde dle Výkazů MŠMT jen tři školy vykazují nepatrně větší počet žáků, než je jejich cílová kapacita. (Osm škol z různých velikostních kategorií má nevyžito více než polovinu cílové kapacity – týká se to hlavně těch, které nejvíc přiléhají k Brnu s jeho nabídkou ZŠ.)

To, že tu dnes ZŠ statisticky vykazují nevyužité kapacity, ovšem neznamená, že by jejich učebny byly prázdné – jsou jen méně naplněné prozatím menším počtem žáků. Proto se nedá předpokládat nějaké další všeobecné zvyšování kapacit ZŠ (nanejvýš speciálních). Reorganizací těchto kapacit (agregací málo naplněných tříd, zefektivněním tvorby rozvrhů, stavebními úpravami atd..) by dokonce mohly dočasně poklesnout ve prospěch aktuálně nepostačujících kapacit mateřských škol. (Samozřejmě nikoliv plošně, ale případ od případu podle konkrétních podmínek.)

V nadcházejících letech, by mělo dojít dle prognóz vývoje počtu obyvatelstva ke zvýšení obsazenosti ZŠ v důsledku příchodu početně silnějších ročníků z MŠ (i když pro MŠ bude už mezitím nutno najít některé kapacity jinde). Počet žáků ZŠ totiž bude zřejmě narůstat na maximum zhruba 5200 žáků okolo roku 2018, přičemž cílová kapacita ZŠ v daném SO je v současnosti 6338 míst. Vzhledem k faktu, že v dnešní době došlo k zvýšení počtu speciálních učeben a naplněnost kmenových učeben je výrazně pod svou kapacitou, lze očekávat výrazný tlak na volné kapacity v rámci ZŠ. Bude nutné pomocí reorganizačních opatření přistoupit buď k uvolnění některých speciálních učeben pro kmenové třídy, sloučení tříd, nebo výraznému zvýšení počtu žáků ve třídách. Tyto informace byly zjištěny na základě rozhovorů s řediteli škola a na základě debat v rámci fokusní skupiny školství.

ZŠ zřizované v SO ORP Šlapanice

Tabulka č. 31: Základní školy zřizované obcemi v SO ORP Šlapanice

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úvazků pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2012/2013	31	12	219	0	4.224	292,8	14,43	19,29	136,26
2011/2012	31	13	209	0	3.915	286,5	13,67	18,73	126,29
2010/2011	31	13	203	0	3.795	282	13,46	18,70	122,42
2009/2010	31	13	197	0	3.689	269,8	13,67	18,73	119,00
2008/2009	31	13	195	0	3.705	270,7	13,69	19,00	119,52
2007/2008	31	14	196	0	3.783	270,5	13,99	19,30	122,03
2006/2007	31	14	203	0	3.994	283,3	14,10	19,67	128,84
2005/2006	31	27	212	0	4.118	288,1	14,29	19,42	132,84

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
Oficiální webové stránky škol

Tabulka č. 32: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v SO ORP

SO ORP Šlapanice Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
celkem	31	219	4224	136,26	19,29
Babice	1	3	37	37	12,33
Bílovice	1	19	368	368	19,37
Blažovice	1	3	46	46	15,33
Březina	1	2	28	28	14,00
Hajany	0	0	0	0	0
Hostěnice	0	0	0	0	0
Jiříkovice	1	3	38	38	12,67
Kanice	1	9	126	126	14,00
Kobylnice	1	4	55	55	13,75
Kovalovice	0	0	0	0	0
Modřice	1	14	296	296	21,14
Mokrá-Horákov	1	13	292	292	22,46
Moravany	1	5	104	104	20,80
Nebovidy	0	0	0	0	0
Ochoz	1	3	47	47	15,67
Omice	0	0	0	0	0
Ořechov	1	13	299	299	23,00
Ostopovice	1	4	76	76	19,00
Podolí	1	3	72	72	24,00
Ponětovice	0	0	0	0	0
Popůvky	1	1	22	22	22,00
Pozořice	1	15	315	315	21,00
Prace	1	2	26	26	13,00
Prštice	1	2	21	21	10,50
Radostice	1	2	30	30	15,00
Rebešovice	0	0	0	0	0
Řícmanice	0	0	0	0	0
Silůvky	1	1	13	13	13,00
Sivice	1	3	52	52	17,33
Sokolnice	1	10	205	205	20,50
Střelice	1	14	292	292	20,86
Šlapanice	1	28	610	610	21,79
Telnice	1	4	56	56	14,00
Troubsko	1	3	47	47	15,67
Tvarožná	1	3	44	44	14,67
Újezd	1	17	338	338	19,88
Velatice	0	0	0	0	0
Viničné Šumice	1	4	83	83	20,75
Vranov	1	3	52	52	17,33
Želešice	1	9	134	134	14,89

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Tabulka č. 33: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v SO ORP Šlapanice

ORP Šlapanice		fyzické osoby celkem	přepočtení na plně zaměstnané	
			celkem	z toho ženy
celkem učitelé		0	292,8	247,9
v tom vyučující	na 1. stupni		166,8	153,8
	na 2. stupni		126	94,1

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Co se týče **zřizovatele**, ze 32 ZŠ v SO ORP Šlapanice je **obecních 31**, tj. **96,88 %**. **Počet žáků** v těchto obecních ZŠ vzrostl ve sledovaném období ze 4118 na 4224, tj. o 2,57 %. Proto jejich podíl na celkovém počtu žáků všech ZŠ vzrostl z 95,10 % na 98,58 %. S ohledem na mírný nárůst počtu žáků při neměněném počtu ZŠ vzrostl počet žáků na jednu obecní ZŠ z 132,84 na 136,26, tj. o 2,58 %. Počet tříd v obecních ZŠ rostl o něco rychleji než počet žáků – z 212 na 219, tj. o 3,30 %. Průměrný počet žáků na jednu třídu tak nepatrně klesl z 19,43 na 19,29, tj. o 5,18 %.

Na druhou stranu průměrný **přepočtený počet pracovníků** v obecních ZŠ rostl pomaleji než počet žáků – z 375,2 na 381,3, tj. o 1,65 %. Přitom počet pedagogů vzrostl z 288,1 na 292,8, tj. o 1,63 %, zatímco nepedagogů z 87,1 na 88,5, tj. o 1,68 % – došlo tak k nepatrnému poklesu podílu pedagogů ze 76,79 na 76,78 %. Výsledkem pak je, že počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka vzrostl z 10,98 na 11,08, tj. o 0,91 %, v tom na pedagoga z 14,29 na 14,43, tj. o 0,98 %, a na nepedagoga z 47,30 na 47,71, tj. o 0,87 %.

Z 292,8 přepočtených učitelů bylo přitom na konci sledovaného období na 1. stupni 56,97 % a na 2. stupni 43,03 %. Přitom mezi nimi celkově převažují ženy s 84,67 % – na 1. stupni však až 92,21 %, zatímco na 2. stupni „jen“ 74,68 %.

Uváděná procenta vývoje přitom ukazují, že **nepatrným změnám v počtu žáků obecních ZŠ zde odpovídaly i nepatrné změny v ostatních uvedených ukazatelích**

Tabulka č. 34: Základní školy zřizované krajem či soukromými subjekty v SO ORP Šlapanice

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úvazků pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2012/2013	1	0	0	8	61	13	4,69	7,63	61,00
2011/2012	1	0	0	10	80	16	5,00	8,00	80,00
2010/2011	1	0	0	11	94	16,4	5,73	8,55	94,00
2009/2010	1	0	0	10	31	21,2	1,46	3,10	31,00
2008/2009	1	0	0	10	108	22	4,91	10,80	108,00
2007/2008	1	0	0	16	174	25,3	6,88	10,88	174,00
2006/2007	1	0	0	18	198	27,5	7,20	11,00	198,00
2005/2006	1	1	0	19	212	26,3	8,06	11,16	212,00

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
Oficiální webové stránky škol
Krajský úřad Jihomoravského kraje – odbor školství

Tabulka č. 35: Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v SO ORP Šlapanice

	celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	1	1	0	0	0
z toho mateřská škola pro děti se zdravotním postižením	1	1	0	0	0
mateřská škola při zdravotnickém zařízení	0	0	0	0	0
základní škola pro žáky se zdravotním postižením	1	1	0	0	0
základní škola při zdravotnickém zařízení	0	0	0	0	0
základní škola praktická	1	1	0	0	0
základní škola speciální	0	0	0	0	0
přípravný stupeň základní školy speciální	0	0	0	0	0

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
Oficiální webové stránky škol

Jen u **3,13 %** ze zdejších **ZŠ** je **zřizovatelem** Jihomoravský **kraj**. Jedná se o **speciální ZŠ** v rámci speciální sloučené Základní a Mateřské školy na ulici Sadová v Želešicích. Ta ovšem prodělala v sledovaném období mnohem výraznější změny než školy obecní.

Počet jejích **žáků** totiž postupně **klesl** z 212 na 61, tj. o 71,22 %, takže její podíl na žácích základního vzdělávání v daném SO klesl ze 4,9 % na 1,42 %. Přitom poklesl i počet tříd v této ZŠ z 19 na 8, tj. o 57,89 %. Díky tomu zde poklesl i průměrný počet žáků na třídu o 31,63 % (z 11,16 na 7,63).

Přitom jde stále o **školu úplnou**, která má sice v 1. stupni jen 2 třídy, zato v 2. stupni jich má stále 6. Škola má přitom stále i vlastní jídelnu a družinu.

Pedagogické úvazky ve speciální ZŠ klesly v SO o pomaleji než počet žáků – z 26,3 na 13, tj. o 50,57 %. Počet žáků na 1 pedagogický úvazek tak klesl z 8,06 na 4,69, tj. o 41,81 %.

V třetím roce sledovaného období se do Želešic přesunula tato ZŠ v rámci daného SO z nedalekého Ořechova a i jinak pozměnila svou vazbu k detašovaným pracovištím v okolních SO. V Želešicích je tak dnes (vedle speciální MŠ) především speciální praktická ZŠ (s ředitelstvím, družinou, jídelnou a internátem), zatímco v pobočných Ivančicích (v sousedním SO ORP Ivančice) je speciální ZŠ v užším slova smyslu.

Mimo tuto ZŠ neexistují v SO **na jiných školách žádné speciální třídy**.

Předškolní vzdělávání

Tabulka č. 36: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v SO ORP Šlapanice

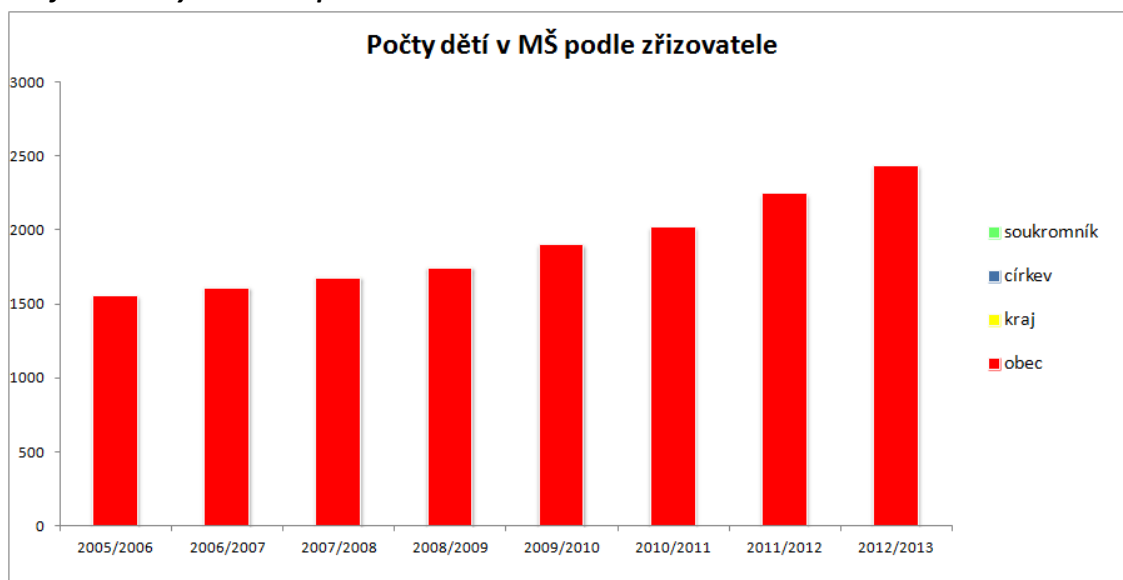
zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
obec	40	2.440	104	2.440	0	0
kraj	1	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	41	2.440	104	2.440	0	0
2011/2012						
obec	39	2.248	95	2.248	0	0
kraj	1	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	40	2.248	95	2.248	0	0
2010/2011						
obec	38	2.024	85	2.024	0	0
kraj	1	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	39	2.024	85	2.024	0	0
2009/2010						
obec	38	1.907	81	1.907	0	0
kraj	1	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	39	1.907	81	1.907	0	0
2008/2009						
obec	37	1.745	76	1.745	0	0
kraj	1	4	0	0	1	4
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	38	1.749	76	1.745	1	4
2007/2008						
obec	36	1.679	74	1.679	0	0
kraj	1	7	0	0	1	7
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	37	1.686	74	1.679	1	7
2006/2007						
obec	36	1.609	70	1.609	0	0
kraj	1	7	0	0	1	7
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	37	1.616	70	1.609	1	7

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2005/2006						
obec	36	1.560	69	1.560	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	36	1.560	69	1.560	0	0

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Oficiální webové stránky škol

Graf č. 3: Počty dětí v MŠ podle zřizovatele:

Zpracováno na základě Tabulky č. 36 z dat Výkazů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a oficiálních webových stránek škol

Ve sledovaném období (2006 až 2013) došlo v důsledku suburbanizace v SO ORP Šlapanice k značnému nárůstu počtu dětí v obcích všech velikostních kategorií, což se projevilo i v mateřských školách. **Počet dětí** ve zdejších MŠ totiž **vzrostl** z 1560 na 2440, tj. o 56,41 %.

Tento tlak na kapacity MŠ se řešil nejen **růstem počtu samostatných MŠ** z 19 na 20, tj. o 5,26 %, ale i operativně cestou využití nejen už existujících MŠ, ale i ZŠ, takže počet MŠ sloučených se ZŠ stoupl ze 17 na 21, tj. o 23,53 %. Podíl samostatných MŠ tak klesl z 52,78 % na 48,78,00 %.

Celkový počet MŠ přitom vzrostl z 36 na 41, tj. o 13,89 %. Díky tomu dnes existuje **aspoň jedna samostatná** nebo **sloučená** mateřská škola v 39 obcích ze 40, tj. v 97,5 %. (Jen Hajany, které jsou s 372 obyvateli nejmenší obcí SO, nemají žádnou MŠ ani ZŠ. Zato ve Šlapanicích jako největším městě SO, jsou dvě MŠ – stejně jako Želešicích, kde však jednou z nich je speciální MŠ zřízená krajem, která navíc v současnosti nemá žádné děti.) Tento nárůst počtu MŠ byl samozřejmě mnohem nižší, než nárůst počtu dětí v nich, takže průměrný počet dětí na jednu MŠ vzrostl ze 43,33 na 59,51, tj. o 37,34 %. Je nutné velikost jednotlivých MŠ hodnotit v kontextu dalších údajů. Navíc jedna z těchto MŠ (krajská speciální MŠ v Želešicích) neměla na konci sledovaného období dokonce vůbec žádné děti, takže relevantním údajem je tu ve skutečnosti ten vztažený jen k obecním školám (viz dále).

Z tohoto hlediska bylo tudíž důležitější, že **počet tříd** přitom **rostl** dvakrát rychleji z 69 na 104, tj. o 50,72 %. I tak však ještě silně zaostával za nárůstem počtu dětí v MŠ. Průměrný počet dětí na jednu třídu tudíž také o něco vzrostl, a to z 22,61 na 23,46, tj. o 3,77 %.

Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v SO ORP Šlapanice

Tabulka č. 37: Údaje o pedagogických pracovnících MŠ zřizovaných obcemi popřípadě krajem

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	186,1	28,2	15 %
2011/2012	172,1	33,6	20 %
2010/2011	151,2	24,0	16 %
2009/2010	139,7	23,7	17 %
2008/2009	128,9	14,6	11 %
2007/2008	119,7	15,4	13 %
2006/2007	115,1	11,6	10 %
2005/2006	116,1	12,3	11 %

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Průměrný **přepočtený počet pracovníků v MŠ rostl** o něco pomaleji než počet dětí – z 158,7 na 243,1, tj. o 53,18 %. V rámci toho ale zas **rostl** rychleji (kromě nepatrného poklesu v školním roce 2005/2006) celkový počet přepočtených pedagogů MŠ ze 116,1 na 186,1, tj. o 60,29 %. (Přitom ovšem **vzrostl** i podíl nekvalifikovaných pedagogů z 10,59 na 15,15 %.) Přepočtený počet nepedagogických pracovníků rostl mnohem pomaleji ze 42,3 na 57,0, tj. o 33,79 %. Došlo tak k určitému **zvýšení podílu pedagogů**. Výsledkem pak je, že počet dětí na jednoho přepočteného pracovníka sice mírně vzrostl o 2,11 %, v tom na pedagoga ale klesl o 2,43 %, zatímco na nepedagoga vzrostl o 16,91 %.

Vzhledem k tomu, že dosažený počet dětí příslušného věku by zde neměl v nejbližším období výrazněji klesat (díky trvalé imigraci mladšího obyvatelstva z Brna), je tento vývoj počtu pedagogů pozitivním jevem a měl by se postupně stabilizovat alespoň na dosažené výši. (Pokud ovšem nenarazí na problémy financování ze státního rozpočtu – už dnes jsou totiž platy některých nezbytných pracovníků školství v daném SO dotovány z obecních rozpočtů.)

MŠ v SO ORP Šlapanice

Tabulka č. 38: Mateřské školy zřizované obcí v SO ORP Šlapanice

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet běžných tříd /speciálních tříd	počet dětí	úvazek pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	40	20	104	2.440	186,1	13,11	23,46	61,00
2011/2012	39	20	95	2.248	172,0	13,07	23,66	57,64
2010/2011	38	20	85	2.024	151,2	13,39	23,81	53,26
2009/2010	38	20	81	1.907	139,7	13,65	23,54	50,18
2008/2009	37	19	76	1.745	127,9	13,64	22,96	47,16
2007/2008	36	17	74	1.679	118,7	14,15	22,69	46,64
2006/2007	36	18	70	1.609	114,0	14,11	22,99	44,69
2005/2006	36	19	69	1.560	116,1	13,44	22,61	43,33

Co se týče zřizovatele, ve sledovaném období se **počet MŠ zřizovaných obcemi** zvýšil z 36 na 40, tj. o 11,11 %. Ze 41 MŠ v SO ORP Šlapanice je tedy podle Výkazů MŠMT 97,56 % obecních. Průměrný počet dětí na 1 obecní MŠ se přitom zvýšil z 43,33 na 61,00, tj. o 40,77 %. Počet sloučených obecních MŠ se zvýšil ze 17 na 20, tj. o 17,65 %. Podíl samostatných obecních MŠ tak klesl z 52,78 % na 50,00 %

Ostatní údaje uváděné výše ve vztahu ke všem MŠ však už platí stejně i pro obecní MŠ, protože jediná neobecní MŠ na začátku sledovaného období ještě neexistovala, a na konci tohoto období měla nulový počet dětí.

Tabulka č. 39: Mateřské školy zřizované krajem nebo soukromými subjekty v SO ORP Šlapanice

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet tříd /z toho speciálních	počet dětí	úvazek pedag.	počet dětí na 1pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	1	0	0	0	0	0	0	0
2011/2012	1	0	0	0	0	0	0	0
2010/2011	1	0	0	0	0	0	0	0
2009/2010	1	0	0	0	0	0	0	0
2008/2009	1	0	1	4	1	4	4	4
2007/2008	1	0	1	7	1	7	7	7
2006/2007	1	0	1	7	1	7	7	7
2005/2006	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Jak už bylo řečeno, jediná neobecní MŠ na začátku sledovaného období ještě neexistovala, a na konci tohoto období měla nulový počet dětí. I přes nulový počet dětí však tato MŠ existuje, takže z tohoto hlediska je u **2,44 %** ze zdejších **MŠ zřizovatelem Jihomoravský kraj**. Jedná se o speciální MŠ v rámci speciální sloučené Základní a Mateřské školy na ulici Sadová v Želešicích.

Ve školském roce 2005/2006 ještě neexistovala, v roce 2006/2007 a 2007/2008 měla 7 dětí, v roce 2008/2009 měla 4 děti (vždy v jedné třídě a pedagogickým úvazkem 1,00) a od té doby v **posledních 4 letech** až do konce sledovaného období neměla **žádné děti a tím ani třídy a pedagogické úvazky**. Její kapacitu zatím jako detašované pracoviště využívá obecní MŠ Želešice, sídlící na ulici 24. dubna. Podrobněji bylo o této krajské speciální sloučené MŠ pojednáno už v textu zabývajícím se základními školami.

Vedle výše uvedených obecních a krajské MŠ nejsou v daném SO ve Výkazech MŠMT uváděny **žádné soukromé ani církevní MŠ**. Do značné míry je to dáno nabídkou především blízkého města Brna, k němuž je území SO ORP Šlapanice v úzkém pásu těsně přilehlé.

Přesto zde mimo Výkazu MŠMT existuje i několik zařízení, která jsou sice formálně většinou prezentována jako volnočasové aktivity s dětmi, ale která se obsahem své činnosti podobají už nejen dětským klubům, ale částečně i mateřským školám – a i ve svých nabídkách na webových stránkách se snaží navozovat dojem profesionálního pojetí. Všeobecně jsou takováto zařízení označována jako **"lesní školky"**, i když konkrétní názvy jsou rozmanité. V daném SO sem např. patří "Lesní školka Lesní skřítků" v Bílovicích nad Svitavou (provozovaná Občanským sdružením Lesní Bílovice). Dále je to "Lesní klub Stromík" v Pozořicích (jehož provozovatelem Kavyl, o. s. se sídlem ve Viničních Šumicích). Tento klub využívá zázemí chaty Jelenice především v době oběda a odpočinku. V Řícmanicích (při koňské jízdárně) existuje "Lesní školka Šemíček". Dalším zařízením je "Dětský lesní klub" v Radosticích u Brna. Provoz takovýchto klubů je většinou podporován spoluprací rodičů a činností dobrovolníků a bývá hrazen z jejich příspěvků a ze sponzorských darů.

V návaznosti na problematiku MŠ lze ještě pro úplnost zmínit, že v celém SO ORP Šlapanice výrazně **chybí** finančně široce dostupná plnohodnotná **zařízení pro děti do tří let**. Je tu jen několik obdobných privátních zařízení (církevní nejsou), které ani zdaleka neodpovídají potřebám. Aktuálně ještě otevřelo krajské SVČ Lužánky v Brně své "miniškolkky" i na římskokatolické faře ve Šlapanicích a ve svém novém pracovišti Liška v Bilovicích nad Svitavou (na patře obchodního domu). Situaci částečně řeší i využívání brněnských zařízení pro děti do tří let ze strany rodičů dojíždějících do Brna za prací.

Tabulka č. 40: Popis MŠ v SO ORP Šlapanice v školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Popis / komentář
Celkem		2055	2440	-385	
ZŠ a MŠ Babice nad Svitavou	Babice nad S.	30	46	-16	Poskytuje rozšířenou výuku angličtiny, němčiny, francouzštiny
MŠ Bílovice nad Svitavou, o. B-V, příspě. org.	Bílovice nad S. (S. K. Neumana 611)	120	137	-17	MŠ, která se nedávno rozšířila o druhou třídu
ZŠ a MŠ Blažovice, o. B-V	Blažovice	60	51	9	Dvě třídy jsou věkově smíšené a výchovně vzdělávací činnosti probíhají dle Školního vzdělávacího programu „ S písničkou a s úsměvem, hrajeme si každý den“.
ZŠ a MŠ Březina, příspě. org.	Březina	24	28	-4	Zaměřena na výchovu předškolního dítěte ke zdravému způsobu života.
MŠ, Hostěnice, o. B-V, příspě. org.	Hostěnice	28	32	-4	MŠ se dvěma třídami. Doplnkové aktivity.
MŠ, Jiříkovice, o. B-V, příspě. org.	Jiříkovice	30	28	2	Mateřská škola, příspěvková organizace
ZŠ a MŠ Kanice 135	Kanice	56	48	8	Dvoutřídní škola s předškolním vzděláváním
ZŠ a MŠ Kobylnice, příspě. org.	Kobylnice	30	50	-20	Mateřská škola pořádá Mikulášskou a Vánoční besídku, výstavy, soutěže, karnevaly, pouštění draka, chodí na procházky a jezdí na výlety. Zajišťují lyžařské výcviky a předplavecký kurz.
MŠ Kovalovice, o. B-V, příspě. org.	Kovalovice	25	25	0	MŠ se stala partnerskou školou ZŠ a MŠ Pozořice v projektu Školní poradenské centrum Čtyřlístek. Využívá služeb logopeda. Dělají vystoupení, chodí do divadel a na výlety.
MŠ Modřice, o. B-V, příspě. org.	Modřice	120	164	-44	Mateřská škola je příspěvkovou organizací města
MŠ Mokrý – Horákov, o. B-V, příspě. org.	Mokrý-Horákov	115	130	-15	Učí podle ŠVP "Hrajeme si celý den"
MŠ Moravany, Novosady 39	Moravany	103	103	0	Podněcuje a rozvíjí elementární vzdělanostní základ pro další celoživotní vzdělávání a výchovu
MŠ Nebovidy, příspě. org.	Nebovidy	50	50	0	MŠ pracuje podle Rámcového vzdělávacího programu rozpracovaného učitelkami do jednotlivých témat. Složky výtvarná, pracovní, hudební, dramatická, rozumové vnímání, tělesný

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Popis / komentář
					pohyb. Individuální přístup
ZŠ a MŠ Ochoz u Brna, o. B-V	Ochoz u Brna	60	55	5	
MŠ Omice, o. B-V, příspě. org.	Omice	25	28	-3	MŠ je jednotřídní. Prostor třídy umožňuje vytvoření zájmových center pro děti, míst pro odpočinek a rušnější aktivity dětí.
MŠ, Ořechov, o. B-V, příspě. org.	Ořechov	100	108	-8	Pracují podle Školního vzdělávacího programu s názvem "Školka plná pohody s veverkou Čiperkou"
MŠ a ZŠ Ostopovice, o. B-V, příspě. org.	Ostopovice	60	73	-13	Tři třídy MŠ, především spolupracuje s rodiči a prarodiči dětí
ZŠ a MŠ Podolí, příspě. org.	Podolí	49	64	-15	Je to modernější budova, která je vybavena novým nábytkem a hračkami
MŠ, Ponětovice, o. B-V, příspě. org.	Ponětovice	25	25	0	Jednotřídní MŠ s celodenním provozem. Má vlastní školní jídelnu a prostornou samostatnou ložnici. Zaměření školy na EKOLOGII.
ZŠ a MŠ, Popůvky	Popůvky	15	56	-41	Zařazeni v celostátní síti mateřských škol se zájmem o ekologickou / environmentální výchovu Mrkvička
MŠ Pozořice, o. B-V, příspě. org.	Pozořice	60	87	-27	
ZŠ a MŠ Prace, o. B-V, příspě. org.	Prace	25	25	0	
ZŠ a MŠ Prštice, o. B-V, příspě. org.	Prštice	25	36	-11	Dvě třídy. MŠ je venkovská škola s heterogenní skupinou dětí.
ZŠ a MŠ Radostice	Radostice	25	30	-5	Dvě třídy. Pořádají zájmové kroužky, výstavy, vystoupení, barevné dny, divadelní představení či výlety.
MŠ Rebešovice	Rebešovice	25	25	0	Velké množství zájmových aktivit.
MŠ Řícmanice, o. B-V, příspě. org.	Řícmanice	20	24	-4	Zařazeni v celostátní síti mateřských škol se zájmem o ekologickou / environmentální výchovu Mrkvička.
ZŠ a MŠ Silůvky, o. B-V, příspě. org.	Silůvky	30	28	2	Tematické dny, výlety, zájmové kroužky, masopusty a karnevaly či sportovní a jiné soutěže.
ZŠ a MŠ Sivice, o. B-V, příspě. org.	Sivice	40	40	0	
MŠ Sokolnice, o. B-V, příspě. org.	Sokolnice	65	100	-35	
ZŠ a MŠ Střelice, o. B-V, příspě. org.	Střelice (Školní 814)	75	100	-25	4 třídy, nachází se ve 2 budovách. Příprava na školní povinnosti.

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Popis / komentář
MŠ Zahrádka, Šlapanice, o. B-V, příspě. org.	Šlapanice (Havlíčková 8)	100	154	-54	Zapojili se do projektu Zdravých mateřských škol. Cílem je, aby se děti již od mateřské školy naučily postojům, které spočívají v úctě ke zdraví a praktickým dovednostem chránícím zdraví
MŠ Hvězdička, Šlapanice, o. B-V, příspě. org.	Šlapanice (Masarykovo nám. 6)	50	70	-20	Předškolní vzdělávání ve Šlapanicích, příprava dětí na povinnou školní docházku
ZŠ a MŠ Telnice, o. B-V, příspě. org.	Telnice	50	44	6	Směšovaná jednotřídní MŠ s celodenním provozem pro děti předškolního věku
ZŠ a MŠ Troubsko, o. B-V	Troubsko	45	56	-11	Dvě třídy. Zapojeni do projektu Recyklohraní, Malý zahradník, Celé Česko čte dětem a Klokanův kufr.
MŠ Tvarožná, o. B-V, příspě. org.	Tvarožná	50	50	0	Pracují podle rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání
MŠ Újezd u Brna, o. B-V, příspě. org.	Újezd u B.	100	100	0	Nabízí kurzy plavání či logopedickou péči.
MŠ - obec Velatice o. B-V, příspě. org.	Velatice	30	28	2	Výuka hry na flétnu, plavání v aquaparku, bruslení či anglického jazyka.
ZŠ a MŠ Viničné Šumice, o. B-V, příspě. org.	Viničné Šumice	25	34	-9	MŠ je v integraci se základní školou, je dvoutřídní, navštěvují ji zpravidla děti 3 – 6leté a děti.
ZŠ a MŠ Vranov, o. B-V	Vranov 242	28	40	-12	MŠ nabízí navštěvování výtvarného, hudebního, pohybového, anglického či logopedického kroužku.
ZŠv a MŠ Želešice, o. B-V	Želešice (24. dubna 270)	55	68	-13	Rozvíjí hygienické návyky, individuálně se zdokonalují v pracovních výtvarných činnostech, rozvíjí myšlenkové pochody, orientují se v pojmech matematických, zpívají, rytmizují, cvičí, rozvíjí jazykové dovednosti. Posilují sluchové a smyslové vnímání ve hrách a manipulaci s předměty atd.
MŠ a ZŠ, Želešice, Sadová 338	Želešice (Sadová 338)	7	0	7	

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
Oficiální webové stránky škol
Oficiální webové stránky obcí

Rozhodujícím ukazatelem pro posouzení situace je kapacita jednotlivých MŠ. Původní "cílová kapacita" MŠ uváděná ve Výkazech MŠMT byla 2055 míst. Děti umístěných v MŠ bylo ale na konci sledovaného období 2440, **takže původní cílová kapacita byla překročena o 385 dětí**, tj. o 18,74 %. (Obdobná situace byla i o rok dříve.) To platí i v detailním pohledu, kdy je cílová kapacita MŠ překročena vykazovaným počtem umístěných dětí ve 24 ze 41 MŠ, v některých případech i dosti výrazně (vesměs u 17 největších obcí). V relativních hodnotách se jeví situace ještě markantnější, a to už i bez ohledu na velikost obcí – většinou je „cílová kapacita“ překročena o 15–20 %, ale jsou i případy, kdy jde o 50 % překročení. V jednom případě dokonce o 273 % (Popůvky). Pouze jedna MŠ má teoreticky 100 % volnou „cílovou kapacitu“ – krajská speciální MŠ v Želešicích, která ale poslední 4 roky nemá žádné děti. Vzhledem k vysokému převýšení poptávky nad nabídkou jsme přistoupili ke kontrole daných údajů v jednotlivých obcích. Statistické údaje vykazovaly určité nepřesnosti vzhledem k časovým termínům evidence a reálnému stavu v daných obcích. Často obec měla již kapacitu MŠ navýšenou, ašak tyto informace ještě v systému evidence nebyly zapsány a proto mnohdy vycházely poměrně nereálné hodnoty, jako např. v Popůvkách a dalších obcích.

Tabulka č. 41: Porovnání databáze MŠ z Výkazů MŠVT a výkazů škol na Referátu školství ORP

2012/2013 Obec	Výkazy MŠMT (sada "Seznamy")			Odbor školství ORP		
	Cílová Kapacita	Počet dětí	Rozdíl	Kapacita	Počet dětí	Volná místa
Babice n. S.	30	46	-16	47	46	1
Bílovice n. S. (S. K. Neumana 611)	120	137	-17	137	137	0
Blažovice	60	51	9	60	57	3
Březina	24	28	-4	48	48	0
Hostěnice	28	32	-4	32	32	0
Jiřkovice	30	28	2	30	28	2
Kanice	56	48	8	56	55	1
Kobylnice	30	50	-20	50	50	0
Kovalovice	25	25	0	28	25	3
Modřice	120	164	-44	176	164	12
Mokrá-Horákov	115	130	-15	130	130	0
Moravany	103	103	0	103	103	0
Nebovidy	50	50	0	50	50	0
Ochoz u B.	60	55	5	60	55	5
Omice	25	28	-3	28	28	0
Ořechov	100	108	-8	108	108	0
Ostopovice	60	73	-13	73	73	0
Podolí	49	64	-15	73	64	9
Ponětovice	25	25	0	27	25	2
Popůvky	15	56	-41	56	56	0
Požořice	60	87	-27	87	87	0
Prace	25	25	0	25	25	0
Prštice	25	36	-11	36	36	0
Radostice	25	30	-5	30	30	0
Rebešovice	25	25	0	25	25	0
Řícmanice	20	24	-4	24	24	0
Silůvky	30	28	2	30	28	2
Sívce	40	40	0	40	40	0
Sokolnice	65	100	-35	103	100	3
Střelice (Školní814)	75	100	-25	109	100	9
Šlapanice (Havlíčková 8)	100	154	-54	154	154	0
Šlapanice (Masarykovo nám. 6)	50	70	-20	70	70	0
Telnice	50	44	6	56	44	12
Troubsko	45	56	-11	56	56	0
Tvarožná	50	50	0	56	50	6
Újezd u B.	100	100	0	100	100	0
Velatice	30	28	2	42	42	0
Viničné Šumice	25	34	-9	34	34	0
Vranov 242	28	40	-12	43	40	3
Želešice (24. dubna 270)	55	68	-13	68	68	0
Želešice (Sadová 338)	7	0	7	7	0	7
Celkem	2.055	2.440	-385	2.567	2.487	80

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
Městský úřad Šlapanice – odbor školství

Skutečná kapacita MŠ byla pod tlakem výše uvedené demografické situace stále zvyšována, takže podle referátu školství ORP Šlapanice jde o 2.567 míst, tj. nenaplněno je dokonce 127 míst, neboli 4,95 % kapacity. (Pokud bychom místo počtu 2440 dětí uváděného ve Výkazech MŠMT použili počtu 2487 dětí vykázaných tímto zmíněným referátem, bylo by nenaplněno jen 80 míst, tj. 3,12 %). Podle údajů uváděných referátem není skutečná kapacita překročena ani v žádné jednotlivé MŠ v SO ORP Šlapanice. Přesto je současná kapacita pocítována jako výrazně nedostatečná, o čemž svědčí i vysoký podíl odmítnutých žádostí o umístění dětí do té které mateřské školy. (Tento celkový nedostatek kapacit MŠ v daném SO je aspoň částečně snižován umístěním některých dětí do MŠ v Brně, kam jejich rodiče dojíždějí za prací.)

Tento problém nesrovnalostí (diskrepancí) vykazované kapacity MŠ ve vztahu k počtu dětí v nich umístěných a neumístěných je podrobně rozebrán v Návrhové části této Strategie v *Problémovém okruhu č. 1: "Dlouhodobě nedostatečná kapacita mateřských škol a perspektivní nedostatek kapacit v Základních školách a jejich podfinancování"*.

Tabulka č. 42: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v SO ORP Šlapanice

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita - počet dětí)	Počet dětí / kapacita v %
Kapacita všech MŠ k 30. 9. 2013	2.567	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018		----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023		----	----
Počet dětí v MŠ k 30. 9. 2013	2.440	127	95,05
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	2.208		
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	2.040		

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
Český statistický úřad.
Oficiální webové stránky škol
Oficiální webové stránky obcí
Městský úřad Šlapanice – odbor školství
Krajský úřad Jihomoravského kraje – odbor školství

Ačkoliv se nepodařilo zjistit přesné odhadované kapacity MŠ v nadcházejících letech, lze předpokládat na základě vývoje počtu obyvatel (Toušek, Seidenglanz, Chvátal, 2013), že bude docházet k jejich mírnému nárůstu.

Počet dětí v MŠ bude zřejmě postupně klesat až na 2040 okolo roku 2023. Ze začátku bude pokles silnější, protože budou početně silnější ročníky obyvatelstva postupně přecházet do vyšších věkových kategorií a tím i klesne jejich specifická plodnost. Kapacita mateřských škol v SO ORP je v současnosti podle zmíněného referátu 2567 míst (podle Výkazů MŠMT 2055 míst). To znamená, že i kdyby už nedošlo k dalšímu navýšení kapacity, dojde okolo roku 2023 teoreticky takřka k vyrovnání stavu poptávky a nabídky míst v MŠ. Ve skutečnosti by ovšem měl počet dětí v MŠ do roku 2023 klesat, zatímco kapacity by měly na základě některých projekčních plánů obcí SO mírně růst. Výsledkem by mělo být **srovnání kapacit a počtu dětí cca už k roku 2020**.

Ostatní – Jídelny, SVČ, družiny, kluby

Tabulka č. 43: Školní družiny a školní kluby v ORP

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
krajem	1	11	12	23
obcemi	1.630	0	1.630	1.630
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	1.631	11	1.642	1.653
2011/2012				
krajem	1	2	14	16
obcemi	53	1.395	0	1.395
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	54	1.397	14	1.411
2010/2011				
krajem	1	7	9	16
obcemi	48	1231	0	1.231
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	49	1238	9	1.247
2009/2010				
krajem	1	9	7	16
obcemi	45	1.140	0	1.140
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	46	1.149	7	1.156
2008/2009				
krajem	1	10	6	16
obcemi	42	1.031	0	1.031
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	43	1.041	6	1.047

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2007/2008				
krajem	0	0	0	0
obcemi	38	930	0	930
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	38	930	0	930
2006/2007				
krajem	0	0	0	0
obcemi	37	892	1	893
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	37	892	1	893
2005/2006				
krajem	0	0	0	0
obcemi	36	826	0	826
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	36	826	0	826

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Tabulka č. 44: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP

ŠK a ŠD zřizované	vychovatelé			ostatní pedag. pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
krajem	1	1	0	0	0	0
obcemi	67	66	1	1	1	1
církví	0	0	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0	0	0
celkem	68	67	1	1	1	1

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Ačkoliv z **32 existujících ZŠ mělo 100 % z nich školní družinu** (výsledek nedávného vývoje), nachází se většina družin v nevyhovujících podmínkách. Ze zákona je sice povinnost umožnit dětem a žákům v nižších ročnících pobyt v družinách, školy však pro družiny nemají většinou volné prostory a proto jsou družiny většinou umístěny v kmenových třídách. Ředitelé škol by proto uvítali podporu zřizování speciálních prostor využívaných pouze pro školní družiny.

Počet oddělení školních družin zřizovaných obcemi přitom ve sledovaném období **silně vzrostl** o 75 % (z 36 na 63). Také celkový **počet** jejich zapsaných **účastníků výrazně vzrostl** o 97,37 % (z 826 na 1630), přičemž šlo vesměs o účastníky z 1. stupně základního školství. (Za celé sledované období se vyskytl jen 1 účastník z 2. stupně ve školním roce 2006/2007.) Důvodem je především změna legislativy, ale změnil se i postoj rodičů vůči volnému času jejich potomků.

Samotný demografický vývoj na tento vzrůst zatím zřejmě větší vliv neměl, protože početně silnější ročníky dětí jsou v SO ORP Šlapanice zatím ještě v mateřských školách. (V každém případě je to alespoň včasná kapacitní příprava na jejich příchod do zdejších škol základních.)

Obdobný relativní **vzestup atraktivity družin** je totiž patrný i ve speciální ZŠ v Želešicích, kde navzdory silnému poklesu počtu žáků o 71,22 % (z 212 na 61) došlo k poklesu zapsaných účastníků jen o 25 %. Na rozdíl od běžných škol je tu z 12 zapsaných jen 1 z prvního stupně, ale 11 ze stupně druhého. (Tato družina vznikla až v školském roce 2008/2009.)

Tento výrazný trend zde potvrzuje i vývoj celkového **počtu přepočtených pracovníků**. Ten ve sledovaném období vzrostl z 27,751 na 42,781, tj. o 54,16 % – ve všech případech šlo jen o pedagogy. Jde však přitom o souhrn složený většinou z neúplných úvazků, protože v kategorii vychovatelů je vykazováno až 69 fyzických osob (z toho 1 externí). Z 68 interních vychovatelů je 67 žen. (Z toho 1 žena působí v krajské speciální ZŠ v Želešicích.) V kategorii ostatních pedagogických pracovníků pak působí jen 1 interní (žena) a 1 externí.

Ve sledovaném období neuváděly výkazy MŠMT v SO ORP Šlapanice **žádné školské kluby či střediska volného času**. Aktuálně otevřelo krajské "SVČ Lužánky" v Brně své nové detašované pracoviště "Liška" v Bilovicích nad Svitavou (na patře obchodního domu), jehož nabídka aktivit se ale teprve začíná rozšiřovat. (Zatím se časově dělí o prostory i s novou "miniškolkou" Maceška téhož provozovatele.) Nutno ovšem připomenout, že z obcí daného SO jsou plnohodnotná SVČ dobře dostupná jak v Brně, tak v sousedních SO.

Podle Výkazů MŠMT nejsou v SO ORP Šlapanice nejsou **žádné soukromé či církevní školní družiny, školské kluby či střediska volného času**. Do značné míry je to dáno nabídkou především města Brna, k němuž je území SO ORP Šlapanice v úzkém pásmu těsně přilehlé, a pak i nabídkou blízkých SVČ v sousedních SO.

Mimo Výkazů MŠMT se v SO vyskytují dvě zařízení, která se svým zaměřením takovým volnočasovým střediskům více či méně blíží. Jednak je to Salesiánské hnutí mládeže – Klub Újezd u Brna (Masarykova 38), jednak je to v obci Tvarožná Junák – Svaz skautů a skautek ČR, středisko Pozořice, Tuláci (Tvarožná 24). Obě tato zařízení byla podchycena i ČSÚ v přehledu vybavenosti obcí k 31. 12. 2006.

Tabulka č. 45: Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	3	1	0
Babice	0	0	0
Bílovice	0	0	0
Blažovice	0	0	0
Březina	0	0	0
Hajany	0	0	0
Hostěnice	0	0	0
Jiříkovice	0	0	0
Kanice	0	0	0
Kobylnice	0	0	0
Kovalovice	0	0	0
Modřice	0	0	0
Mokrá-Horákov	0	0	0
Moravany	0	0	0
Nebovidy	0	0	0
Ochoz	0	0	0
Omice	0	0	0
Ořechov	1	0	0
Ostopovice	0	0	0
Podolí	0	0	0
Ponětovice	0	0	0
Popůvky	0	0	0
Pozořice	1	0	0
Prace	0	0	0
Prštice	0	0	0
Radostice	0	0	0
Rebešovice	0	0	0
Řícmanice	0	0	0
Silůvky	0	0	0
Sivice	0	0	0
Sokolnice	0	0	0
Střelice	0	1	0
Šlapanice	1	0	0
Telnice	0	0	0
Troubsko	0	0	0
Tvarožná	0	0	0
Újezd	0	0	0
Velatice	0	0	0
Viničné Šumice	0	0	0
Vranov	0	0	0
Želešice	0	0	0

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
 Oficiální webové stránky škol
 Oficiální webové stránky obcí

Tabulka č. 46: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	68,0	47,0
Babice	0	0
Bílovice	0	0
Blažovice	0	0
Březina	0	0
Hajany	0	0
Hostěnice	0	0
Jiříkovice	0	0
Kanice	0	0
Kobylnice	0	0
Kovalovice	0	0
Modřice	0	0
Mokrá-Horákov	0	0
Moravany	0	0
Nebovidy	0	0
Ochoz	0	0
Omice	0	0
Ořechov	19,0	13,1
Ostopovice	0	0
Podolí	0	0
Ponětovice	0	0
Popůvky	0	0
Pozořice	13,0	9,6
Prace	0	0
Prštice	0	0
Radostice	0	0
Rebešovice	0	0
Řícmanice	0	0
Silůvky	0	0
Sivice	0	0
Sokolnice	0	0
Střelice	15,0	9,2
Šlapanice	21,0	15,1
Telnice	0	0
Troubsko	0	0
Tvarožná	0	0
Újezd	0	0
Velatice	0	0
Viničné Šumice	0	0
Vranov	0	0
Želešice	0	0

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

V SO ORP Šlapanice existují podle Výkazů MŠMT **čtyři základní umělecké školy (ZUŠ)**. Přitom jedna je zřízena obcí (Střelice) a ostatní Jihomoravským krajem v Ořechově, Pozořicích a ve Šlapanicích. Ve Šlapanicích je přitom sloučena s tamním osmiletým gymnáziem.

Výkazy MŠMT ukazují značný vzrůst celkového přepočteného počtu pracovníků ZUŠ z 3,708 na 10,412, tj. o 180,80 %. Přitom počet pedagogických pracovníků rostl mnohem rychleji (z 2,958 na 8,912, tj. o 201,28 %) než nepedagogických (z 0,75 na 1,5, tj. o 100 %). Jde přitom jen o vývoj mezi školními roky 2005/2006 až 2012/2013, v předchozích letech byly vykazovány nulové stavy. Vykázané údaje za rok 2012/2013 se přitom liší od údajů zjištěných za jednotlivé ZUŠ, jejichž souhrn je mnohem vyšší – 68 fyzických osob, což je až 47 přepočtených pracovníků. Řádově jsou všechny 4 ZUŠ stejně velké, největší počet pracovníků vykazuje ZUŠ ve Šlapanicích (15,1 přepočtených), nejmenší ZUŠ ve Střelicích (9,2 přepočtených). Znané rozdíly počtů zaměstnaných fyzických osob jsou dány různě velkými úvazky – víc roztříštěné jsou v menších ZUŠ.

Obecně platí, že se tyto ZUŠ vyskytují spíše v největších sídlech. **Tyto ZUŠ mají ovšem detašovaná pracoviště v mnoha dalších obcích SO ORP** – střelická ZUŠ má v Ostopovicích, pozořická ZUŠ v Tvarožné a Mokré, šlapanická ZUŠ v Bílovicích, Blažovicích, Podolí a Újezdě. Ořechovská ZUŠ má navíc detašované pracoviště nejen v Modřicích, ale také v Syrovicích, ležících už mimo SO ORP Šlapanice. Z tohoto hlediska lze říci, že územní působnost ZUŠ v SO ORP Šlapanice je poměrně **rovnoměrně rozložena**. Ostatně další ZUŠ jsou v těsném sousedství v okolních SO (např. v Rajhradě).

Podle Výkazů MŠMT nejsou v SO ORP Šlapanice mimo výše uvedených ZUŠ zřízených obcí či krajem už žádné ZUŠ jiných zřizovatelů.

Tabulka č. 47: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP

	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných dětí a žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	60	6.500	2457	3817	7.708
Babice	2	80	44	36	130
Bílovice	2	470	137	333	510
Blažovice	1	88	51	37	120
Březina	1	104	48	56	-
Hajany	0	0	0	0	0
Hostěnice	1	32	32	0	28
Jiříkovice	2	59	28	31	140
Kanice	1	157	48	109	150
Kobylnice	2	146	50	96	220
Kovalovice	1	25	25	0	35
Modřice	2	420	164	256	440
Mokrá-Horákov	2	402	130	272	655
Moravany	2	200	103	97	70
Nebovidy	1	50	50	0	150
Ochoz	1	102	55	47	110
Omice	1	28	28	0	40
Ořechov	2	364	108	256	420
Ostopovice	1	144	73	71	150
Podolí	2	135	64	71	190
Ponětovice	1	25	25	0	50
Popůvky	2	78	56	22	45
Pozořice	2	334	87	247	460
Prace	2	51	25	26	25
Prštice	2	57	36	21	105
Radostice	1	60	30	30	100
Rebešovice	1	25	25	0	-
Řícmanice	1	24	24	0	20
Silůvky	1	41	28	13	70
Sivice	1	90	40	50	150
Sokolnice	1	276	100	176	250
Střelice	2	374	100	274	380
Šlapanice	5	974	224	524	950
Telnice	1	93	44	49	100
Troubsko	2	100	56	44	100
Tvarožná	1	92	50	42	200
Újezd	2	392	100	292	770
Velatice	1	28	28	0	40
Viničné Šumice	1	101	33	68	90
Vranov	2	92	40	52	80
Želešice	1	187	68	119	165

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Tabulka č. 48: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP

školní jídelny zřizované	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
krajem	3,0	2,1
obcemi	186,0	139,7
církví	0,0	0,0
soukromé	0,0	0,0

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Naprostá **většina ZŠ (78 %) disponuje školní jídelnou**, přičemž jí disponuje i **velké množství MŠ**. Vzhledem k nárůstu počtu dětí se musela řešit i otázka kapacit jídelen. Podobně jako u samotných škol, kdy došlo ke sloučení MŠ a ZŠ, došlo i ke zvýšení kapacit jídelen bez nutnosti výstavby nových objektů.

Celkový počet **organizačních jednotek** obecního školského stravování je 48. (Šest obcí se samostatnými MŠ a ZŠ vykazuje po dvou jídelnách, Šlapanice tři.) Celkový počet prostorově oddělených jednotek (jídelen i výdejen jídla) je ovšem až 60. (Pouze v Hajanech se žádné takové zařízení nevyskytuje, protože tam není ani žádná MŠ či ZŠ.)

Počet stravovaných dětí a žáků v těchto obecních školských zařízeních je 6.500, z toho z MŠ jich je 37,8 % (2457), zbylí tvoří 60,56 % (3937). Jen v 11 obcích přitom převažuje počet strážníků nad udávanou kapacitou školských stravovacích zařízení.

Na celkový počet strážníků je ovšem nutno pohlížet s vědomím, že do jídelny při obecní ZŠ ve Slapanicích chodí i žáci z nižšího stupně gymnázia zřízeného krajem, což příslušným způsobem (o 120) zvyšuje počet stravovaných žáků. To pak vede k tomu, že nesouhlasí součet strážníků MŠ a ZŠ s celkovým počtem strážníků šlapanické jídelny, takže nakonec nesouhlasí ani součet strážníků MŠ a ZŠ s celkovým počtem strážníků za celé SO. Zajímavé však je, že i když se gymnazisti připočtou k MŠ a ZŠ, stále je to o 106 méně, než celkový počet stravovaných dětí a žáků uváděný Výkazy MŠMT.

Vykazovaný **počet přepočtených pracovníků** jídelen se **dosti zvýšil** ze 115,064 na 133,224, tj. o 15,78 % (přičemž šlo vesměs o nepedagogy. Problém je, že souhrn pracovníků zjištěných za tato jednotlivá školská zařízení je v roce 2012/2013 o něco vyšší – celkem v SO pracuje ve školních jídelnách 189 fyzických osob (což je 141,8 přepočtených pracovníků). Z toho 186 fyzických osob (139,7) je v obecních jídelnách a jen 3 fyzické osoby (2,1 přepočtených) v krajské (při speciální škole v Želešicích). Na obecní školy tak připadá 98,41 % fyzických osob (resp. 97,81 % přepočtených pracovníků).

Ve Výkazech MŠMT nejsou v SO ORP Šlapanice uváděny žádné soukromé či církevní školní jídelny.

Financování

Tabulka č.49a: Celkové provozní výdaje (v Kč) ve SO ORP Šlapanice na ZŠ, MŠ a školská zařízení zřizovaných obcemi

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	3107,98	1981,90	1601,64	3435,75	4581,19	5508,83	2566,89	5009,80
ZŠ (jen 1. stupeň)	0	0	317,68	398,41	0	28,60	401,05	28,23
MŠ	1.246,64	1.071,21	422,94	3.460,97	2.185,15	3.772,57	2.987,16	4.429,48
Sloučené organizace (např. ZŠ+MŠ)								
Jiné	2.464,04	2.051,90	2.166,52	2.358,25	2.149,40	1.667,77	2.155,94	2.553,53
Celkem	6.818,66	5.105,01	4.508,78	9.653,38	8.915,74	10.977,77	8.111,04	12.021,04

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
Oficiální webové stránky škol
Oficiální webové stránky obcí
Městský úřad Šlapanice – odbor školství
Krajský úřad Jihomoravského kraje – odbor školství

Tabulka č. 49b: Celkové provozní výdaje (v Kč) ve SO ORP Šlapanice na speciální školy a školská zařízení zřizovaná obcemi

jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZUŠ	0	0	1,93	1,65	1,65	1,65	1,65	1,65
Školní družiny a kluby	0	0	0	0	0	0	0	0
SVČ	958,95	1.732,41	1.648,10	2.008,32	1.898,96	1.666,12	2.154,29	2.551,88
Školní jídelny	1.505,09 (696,9)	319,49 (431)	516,49 (884,1)	348,28 (310)	248,79 (280)	0 (325)	0 (308,5)	0 (305,7)
Speciální MŠ a ZŠ	0	0	0	0	0	0	0	0

U položky "školní jídelny" vykazují roky 2010 až 2012 nulové hodnoty, protože náklady se přesunuly z položek 51 pouze na položky 53, tedy jinou formu příspěvků. Údaje za položky začínající číslem 53 jsou uvedeny vždy v závorce – nejsou započítány do celkového součtu.

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
Oficiální webové stránky škol
Oficiální webové stránky obcí
Městský úřad Šlapanice – odbor školství
Krajský úřad Jihomoravského kraje – odbor školství

Tabulka č. 50: Finanční prostředky (v tis. Kč) poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v SO ORP Šlapanice

rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mzdové prostředky celkem	136.387,1	143.951,609	149.436,704	164.604,857	126.827,035	182.612,861	201.949,209	213.060,691
z platy	135.476,8	142.910,609	148.525,704	163.346,05	124.995,824	179.442,911	197.665,547	208.726,371
ostatní osobní náklady	910,3	1041	911	1.258,807	1.831,211	3.169,95	4.283,662	4.334,32
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje	53.436,4658	56.400,2404	58.549,3006	60.080,77281	46.291,8678	66.653,6943	737.11,4613	77.767,1522
neinvestiční výdaje celkem	189.823,566	200.351,849	207.986,005	224.685,6298	173.118,903	249.266,555	275.660,67	290.827,843

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Tabulka č. 51: Ukazatele nákladovosti (v tis. Kč) na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP

druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (v tis. Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu (v tis. Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	82.113,60066	33,65311502	0,374055412
základní školy	158.711,0548	37,03875257	0,415153848
gymnázia	0	0	0
stravování MŠ, ZŠ	29.210,76659	4,343608414	0,052853458
školní družiny a kluby	16.820,2712	10,17560266	0,111617786
základní umělecké školy	3.972,15	15,95240964	0,183496265
využití volného času	0	0	0
celkem použité finanční prostředky	290.827,8432	101,1634883	1,137176769

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Tabulka č. 52: *Financování z RUD (v Kč) v jednotlivých obcích SO ORP Šlapanice v roce 2013*

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Celkem	53.312.000	
Babice n. S.	664.000	-
Bílovice n. S.	4.040.000	3.521.392
Blažovice	776.000 (7.601.000)	858.585
Březina	448.000	650.000
Hajany	0	0
Hostěnice	256.000	19.633
Jířkovice	528.000	-
Kanice	1.392.000	1.809.176
Kobylnice	840.000 (8.464.311)	1.268.115
Kovalovice	200.000	432.273
Modřice	3.680.000	-
Mokrá-Horákov	3.376.000	-
Moravany	1.656.000	448.090
Nebovidy	400.000	510.978
Ochoz	816.000	-
Omice	224.000	650.000
Ořechov	3.256.000	-
Ostopovice	1.192.000	-
Podolí	1.088.000	-
Ponětovice	200.000	-
Popůvky	624.000	-
Pozořice	3.216.000	3.688.860
Prace	408.000	537.698
Prštice	456.000	-
Radostice	480.000	3.153.000
Rebešovice	200.000	-
Řícmanice	192.000	-
Silůvky	328.000	-
Sivice	736.000	1.300.000
Sokolnice	2.440.000	3.136.000
Střelice	3.136.000	-
Šlapanice	6.672.000	-
Telnice	800.000	-
Troubsko	824.000	-
Tvarožná	752.000	1.266.000
Újezd	3.504.000	4.127.891
Velatice	224.000	-
Viničné Šumice	936.000	687.912
Vranov	736.000	-
Želešice	1.616.000	2.637.190

Ve sloupci „Finanční zdroje z RUD“ jsou v závorce uvedena data získaná přímo z obecních úřadů. Celkové skutečné náklady uvádíme jen u obcí, kde se data podařilo získat. Metodika výpočtu však nemusí být jednotná, proto uvádíme příklady výpočtů z jednotlivých obcí.

Zdroj: *Oficiální webové stránky škol
Oficiální webové stránky obcí
Městský úřad Šlapanice – referát školství
Krajský úřad Jihomoravského kraje – odbor školství*

Příklady výpočtu celkových skutečných nákladů v tabulce č. 52:

Nebovidy: 500.000 příspěvek škole, plus 6.453,- plus revize elektro 4.525,-;

Želešice: Základní škola + mateřská škola + školní jídelna

Březina: Jedná se o neinvestiční transfer (na provozní výdaje) položka 5331 MŠ-PO obce;

Neinvestiční příspěvek na školu činí 650.000,-Kč ročně. V roce 2013 na ostatní provozní náklady poskytla obec škole 115.380,-Kč. V roce 2013 bylo proinvestováno na zateplení, výměnu otvorových výplní a rekonstrukci příjezdu 3.300.000,-Kč.

Újezd: Zahrnuje do částky i dotaci občanským sdružením v předškolním a základním vzdělávání (165.000),

Kobylnice: Má pouze MŠ a 1. stupeň základní školy v jedné obci zřízené příspěvkové organizací.

Vydává každý rok cca 15% daňových výnosů ze sdílených daní (RUD) na provozní potřeby školy.

Mimo to obec pořizuje pro školu i investice – za posledních 12 roků téměř 15 mil. Kč,

- v průměru za rok je to v porovnání s provozními náklady velmi podobná položka.

Sivice: Obec Sivice poskytla v roce 2013 své příspěvkové organizaci ZŠ a MŠ Sivice neinv. příspěvek částce 1 300 000,- Kč (§ 3119). Navíc však přispívala i dalším školám. Tyto příspěvky však nejsou započítány do částky. Příspěvek na žáka MČ Brno – Bystrc ve výši 3 312,- Kč (§3118), dále příspěvek na žáka MČ Brno-Slatina ve výši 4 235,- Kč (§ 3118), dále příspěvek na provoz školního poradenského centra ZŠ a MŠ Pozořice -Čtyřlístek ve výši 14 449,- Kč.

Tabulka č. 53: Nezbytné investiční potřeby obcí v SO ORP Šlapanice týkající se ZŠ do roku 2023

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka (Kč)	Poznámka
Celkem			30.335.963	
Babice n. S.		Kč	Kč	
Bílovice n. S.	Rozšíření infrastruktury pro vzdělávání	2014/2015	6.211.666	
Blažovice	Zbudování kouřovodu a výměna plynového kotle MŠ	2013	117.639	
	Rekonstrukce ZŠ Blažovice	2014,2015	22.415.623	
	Rekonstrukce MŠ Blažovice – školní zahrada	2016	600.000	
Březina	V následujících letech je třeba investovat do opravy opěrných zdí a plotů		1.500.000	
	Úprava dětského hřiště a okolí školy		1.300.000	
Hajany				
Hostěnice				
Jiříkovice				
Kanice				
Kobylnice				
Kovalovice				
Modřice				
Mokrá-Horákov				
Moravany	Rozšíření ZŠ	2014	3.350.000	
Moravany	MŠ – doplatek pozastávky	2014	500.000	
Nebovidy	Oprava dlažby na nádvoří školy vloni.	2013	552.701	Realizováno
	Příprava investiční akce "Přírodní hřiště"	2014	1.000.000	Podána žádost o dotaci
Ochoz				
Omice				
Ořechov	oprava střechy ZŠ	2018	5.000.000	
Ostopovice				
Podolí				
Ponětovice				
Popůvky				
Pozořice	Dofinancování zateplení ZŠ	2014	1.100.000	
	Rekonstrukce sociálních zařízení ZŠ	2014	4.200.000	
	Nákup myčky, konvektomatu pro MŠ	2014	183.000	
	Hřiště u ZŠ	...	13.000.000	
	Obnova strojů do ŠJ	...	250.000	
	Hřiště u MŠ	...	3.000.000	
Prace				
Prštice				
Radostice				
Rebešovice				
Řícmanice				
Silůvky				
Sivice				

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka (Kč)	Poznámka
Sokolnice				
Střelice				
Šlapanice				
Telnice				
Troubsko				
Tvarožná	Rekonstrukce zahrady MŠ za dotační podpory z OPŽP	2014	2.170.000 vč. DPH	
Újezd				
Velatice	Úprava zahrady MŠ	2014	120.0000	Mělo by se jednat spíše o neinvestiční akci
Viničné Šumice				
Vranov				
Želešice	Přístavba MŠ	2015	15.000.000	

Zdroj: *Oficiální webové stránky škol*
Oficiální webové stránky obcí

Je zřejmé, že **finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství** až na propad v roce 2010 kontinuálně a poměrně rychle **stoupaly**. Mzdové výdaje vzrostly za sledované období sedmi let (2006-2013) o 56 %, zatímco ostatní osobní náklady za sledované období vzrostly takřka pětkrát. V absolutních číslech ostatní osobní náklady stále činí velmi malý podíl mzdových prostředků, který ovšem vzrostl z podílu 0,7% na 2 %.

V přímých nákladech na vzdělávání jednoznačně dominuje základní školství, které představuje celých 55 % všech nákladů. Následuje je jej předškolní vzdělávání s 28 %, stravování s 10%, školní družiny s 6 % a základní umělecké školství škálu doplňuje svým marginálním podílem přes 1%.

Podíl celkových provozních výdajů na obecní MŠ i přes určité výkyvy stoupal, a to z počátečních 18,28 % až na 36,85 %. Naproti tomu výdaje na obecní ZŠ (jen 1. stupeň) výrazně kolísaly, a i přes absolutní vzestup došlo k relativnímu snížení jejich podílu ze 49,49 % na počátku sledovaného období na 41,91 % na jeho konci. (Ještě větší propad zaznamenal podíl jiných obecních školských zařízení – z 36,14 % na 21,24 % – což je ovšem do značné míry dáno přesunem do jiné formy příspěvků.)

Přitom je zřejmé, že **náklady na školy většinou výrazně převyšují příjmy obcí z RUD** na zřizované školy. Obce jsou tudíž nuceny financování škol dorovnávat ze svých obecních rozpočtů. Většina obcí však zatím nemá s takovým financováním žádný zásadní problém a ve svých rozpočtech pravidelně vyčlení dostatek prostředků.

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových skupin

Tabulka č. 54: Analýza cílových skupin

	Název dotčené skupiny	Hlavní očekávání dotčené skupiny	Hlavní rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1	OBČANSKÁ SFÉRA	- kvalitní vzdělávání a výchova dětí a mládeže jak z hlediska jejich budoucího uplatnění ve společnosti, tak i ve vztahu k ní a jejím členům a k jejímu životnímu prostředí	- neochota či nedisciplinovanost při spolupráci se školami a školskými zařízeními - neplacení stanovených poplatků - neochota podpořit finančně řešení školské situace - zjednodušené a neinformované vnímání problémů - odmítání všeobecně užitečné výstavby příslušných škol a školských zařízení ap. - lhostejnost a malá angažovanost	- masmédia - letáky, místní tisk, internet - osvětové přednášky aj. akce - propagace	- detailní informace a osvěta - propagace školské politiky a jejího dlouhodobého smyslu místního i všeobecného - ozřejmění výhodnosti školské solidarity pro všechny občany - etická a estetická výchova ve školách - akce přitažlivé pro dospělé i děti
	Aktuální a potenciální žáci a) zařízení pro děti do tří let b) mateřských škol c) základních škol d) středních škol e) speciálních škol	- prostorová a časová blízkost domova (klesá s věkem) - kamarádi (roste s věkem) - dostupnost vybavenosti družin ap. - pohodové sociální prostředí (spolužáci, učitelé) - maximální zábava a minimum nároků	- nedisciplinovanost - vliv negativních vzorů (okolí, televize, internet atd.) - pokleslá hierarchie hodnot - návykové problémy - násilnictví ve škole, kriminalita - zneužitelnost, - nehodovost - sociální vyloučení (nízký příjem rodiny)	- ústní (rodiče, učitelé) - literatura, učebnice a zdroje informací, - speciální místně zaměřené setkání, diskuse, web, TV programy,	- osvěta (školy, letáky, tisk) - masové zpřístupnění kvalitní literatury a informačních zdrojů (knihovny, internetové družiny ap.) - podpora zájmové činnosti a vzniku SVČ v dobře dostupné poloze (i v budově šlapanického městského úřadu v Brně) a vznik další ZUŠ v severní části SO. - podpora a koordinace vzniku obecních i skupinových zařízení pro děti do tří let a mateřských škol

				<p>v místě bydliště dětí</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora koordinovaného pružného využívání existujících základních fondů obce různými školami a školskými zařízeními i neškolskými aktivitami dospělých (kluby důchodců, zájmové organizace, schůze ap.) - podpora školské dopravy - tvrdé potlačování šikany, koordinace práce školy s preventivními hlídkami dopravní a obecní policíí
<p>rodiče aktuálních a potenciálních žáků</p> <p>a) zařízení pro děti do tří let</p> <p>b) mateřských škol</p> <p>c) základních škol</p> <p>d) středních škol</p> <p>e) speciálních škol</p> <p>a rodičovská sdružení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kvantitativně i kvalitativně dostatečná kapacita příslušných škol a školských zařízení (tj. jídelen, družin ap.) a její dobrá finanční i dopravní dostupnost – v SO ORP Šlapanice aktuálně problém zařízení pro děti do tří let, mateřských škol, zanedlouho i základního školství; - snaha zachovat šlapanické gymnázium - přesun části přímé péče o děti z rodičů na instituce (pohodlí, čas, bezpečí, disciplína, odbornost, materiální vybavenost ap.) - co nejnižší výše přímých nákladů občanů na vzdělávání - vyšší standard vzdělávacích a výchovných služeb a image - formálně dobré výsledky vzdělávání dětí - kvalitní vzdělávání a výchova dětí z hlediska jejich budoucího uplatnění ve společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - menší vztah k lokalitě a jejím tradicím - přemrštěné či sobecké požadavky na školu - zbytečná dojíždka žáků do brněnských škol při zatím nezaplněné kapacitě ZŠ (u mateřských škol je to ale u některých obcí už pomalu nutnost) - lhostejnost vůči vzdělávání a výchově vlastních dětí - nesolventnost či neochota přispívat na vzdělávání obecně i svých dětí (promítá se v nedostatku v SO). - nekritický postoj vůči vlastnímu dítěti ve vztahu k vyučujícím - neobjektivní vynucování lepšího hodnocení žáků - negativní vliv bohatých rodičů-sponzorů - laický pohled na školství 	<ul style="list-style-type: none"> - korespondence s rodiči - plakáty - letáky, místní tisk, internet - osvětové přednášky aj. akce - účast na akcích pořádaných školou 	<ul style="list-style-type: none"> - osvěta významu a forem výchovy a vzdělávání (školy, kulturní aj. akce, tiskoviny, internet atd.) - zvýšení kooperace škol s rodiči i mimo formálních jednání školských rad (brigády, finanční sbírky, výpomoc rodičů-podnikatelů ap.) - zvýšení podpory zájmové činnosti spojující aktivitu žáků a rodičů - podpora a koordinace vzniku obecních i skupinových zařízení pro děti do tří let a mateřských škol v místě bydliště dětí - otázka zvýšení nezávislosti škol na rodičovském sponzoringu
<p>nepolitické občanské iniciativy, církve ap. (i</p>	<ul style="list-style-type: none"> - diverzifikace typů a forem vzdělávání - zdůraznění vzdělávání v preferovaných 	<ul style="list-style-type: none"> - dogmatismus a jednostrannost vnímání 	<ul style="list-style-type: none"> - osobní kontakty a internet 	<ul style="list-style-type: none"> - podpora vznikání a fungování zájmových činností ze strany obcí

	jako aktuální či potenciální zřizovatelé či jako sponzoři)	směrech - fyzická i sociální dostupnost vzdělávání - kapacita a kvalita vzdělávání	- příliš obecné zaměření činnosti	- zákony a vyhlášky - školení - účast na akcích pořádaných školou	- zvýšení odbornosti - zvýšení ekonomického rozhledu - politická podpora školským projektům (zachování gymnázia ap.)
	územní skupiny	- zlepšení školské situace v dílčím subregionu daného SO - zachování šlapanického gymnázia	- roztržitost daného ORP posiluje partikularismus v prosazování zájmů a nezájem na koordinaci	- mezi občany, diskuse s občany - mezi představiteli obcí (kulatý stůl)	- meziobecní spolupráce - nabídky aktivit výhodných pro všechny obce ORP - politická podpora školským projektům (zachování gymnázia ap.)
2	POLITICKÁ SFÉRA	osobní úspěch a	- neodbornost a zjednodušené vnímání problémů	- zákony a vyhlášky - školení	- koncepčnost a stabilita školské politiky
	obce (i jako aktuální či potenciální zřizovatelé)	- snaha vyhovět požadavkům občanů (viz výše) - zefektivňování rozpočtu, omezení doplacení mezd vyučujících z obecního rozpočtu	- přehnané představy - konservativismus i voluntarismus - insolventnost - postihy za nedodržování zákona a vyhlášek - nedostatečná či nevhodná koordinace s privátní sférou	- mezi představiteli obcí (osobní, pravidelná shromáždění, kulatý stůl) až do úrovně SO ORP - mezi představiteli obcí a vyšších územních celků - školení	- podrobné mapování a analýza situace v SO ORP a jednotlivých obcích - plány školství a jejich koordinace - školení příslušných představitelů a zaměstnanců obcí - koordinace při získávání finančních zdrojů, grantů ap. – meziobecní spolupráce a koordinace z úrovně ORP - koncepce a koordinace, koinvestice a společné čerpání dotací, koordinace počtů tříd v různých ročnících dle demografické situace
	sdružení obcí (i jako aktuální či potenciální zřizovatelé či sponzoři)	společné a pro všechny výhodné řešení a provoz školské sféry			
	kraje, MŠMT a republika (i jako aktuální či potenciální zřizovatelé či sponzoři)	- dodržování zákonů, vyhlášek a vývoj adekvátní plánů rozvoje v příslušné sféře kraje a republiky	- převaha odvětvového přístupu nad komplexně regionálním - přezíravost či neznalost konkrétní situace na nižších hierarchických úrovních	- mezi představiteli obcí a vyšších územních celků	- podrobné mapování a analýza situace v SO ORP a formulace oprávněných požadavků vůči vyšším hierarchickým úrovním - koordinace aktivit obcí a občanských iniciativ
	Evropská unie a její organizace (i jako aktuální či potenciální zřizo-	- plnění a vývoj adekvátní programům rozvoje v příslušné sféře		- zprostředkovaně pomocí komunikace mezi institucemi kraje, ČR a	- efektivní využívání grantových možností - zvětšit reálnou dostupnost grantů

	vatelé či sponzoři)			EU	pro různé kategorie obcí a jejich sdružení
	úřady	- bezproblémový chod svěřeného úseku	- technokratismus		- zvýšená zainteresovanost na efektivitě i kvalitě školství v SO ORP - zvýšená zainteresovanost na meziobecní spolupráci
	politické strany a zájmová sdružení	- zvolení	- malý zájem o komunikaci s občany - krátkodobost přístupů - podcenění prevence - menší ochota komunálních politiků k meziobecní spolupráci	- přímá komunikace s občany - komunikace s odbornou sférou - komunikace s institucemi obcí a ORP	- povinné informování o konkrétních výsledcích činnosti - odvolatelnost volených zástupců - větší důraz na odbornost - komplexní podpora meziobecní spolupráce ze strany státní správy - zvýšená komunikace mezi představiteli obcí
3	EKONOMICKÉ SKUPINY	- bezproblémový chod podniku - podpora vzdělávání propojeného s praxí	- porušování příslušných předpisů v zájmu zisku a omezení ztrát, zvláště za ekonomicky horší situace - potenciál ke korumpování činitelů v příslušné sféře	- zákony a vyhlášky - školení - přímá komunikace s občany - komunikace s odbornou sférou - přímá komunikace s vedením škol	- koordinovaná politika obcí SO ORP vůči různým ekonomickým subjektům provozujícím výchovu a vzdělávání v zájmu jejich efektivního vzájemného doplňování
	neziskové, příspěvkové a rozpočtové organizace provozující výchovu a vzdělávání	finanční či nefinanční návratnost vložených prostředků			
	podnikatelé provozující výchovu a vzdělávání (jako aktuální či potenciální zřizovatelé či sponzoři)	- maximalizace masy i míry zisku	- neadekvátní podřízení kvality výuky a výchovy zisku - konkurenční „boj o žáka“ všeobecně snižující nároky na výsledky vzdělávání - neadekvátní snižování počtu pracovníků vůči počtu žáků - neadekvátní technika - neadekvátní technologie - špatný technický stav budov		- koordinovaná politika obcí ORP vůči aktuálním i potenciálním podnikatelům ve školské sféře - podpora zainteresovanosti podnikatelům ve školské sféře ve vybraných oblastech (aktuálně zařízení pro děti do tří let a MŠ) zas podmínky účinného dozorování - větší kontrola - koordinace nákupu školských po-

			<ul style="list-style-type: none"> - dumpingová politika větších dodavatelů vůči školám (včetně vnucování nevhodných učebnic ap.) - jen zdánlivě výhodné smlouvy se školami - nárazové změny přístupu vůči jednotlivým školám 		<ul style="list-style-type: none"> můcek, učebnic ap., s pomocí ORP - větší kontrola - větší pozornost bezpečnostních složek
	navazující skupiny <ul style="list-style-type: none"> - budoucí zaměstnavatelé dnešních žáků - životní a sociální prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - dostatečně kvalifikovaná pracovní síla v relativně nadbytečném množství (nízká cena na trhu práce) - kvalita znalostí a vztahu vůči přírodnímu a sociálnímu životnímu prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - nárazové změny přístupu vůči jednotlivým školám - krátkodobý pohled na potřeby odborného a všeobecného vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> - konference resortu školství a zaměstnanec-ké sféry - koncepční odborné publikace, oborové ročenky nabídky a poptávky - osobní komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> - ze strany ORP pomoc při koordinaci zainteresované provázanosti školských programů a dlouhodobých zájmů zaměstnavatelů v SO i širším regionu - větší provázanost výuky a praxe
4	ODBORNÁ SFÉRA	<ul style="list-style-type: none"> - odborný úspěch - jeho smysluplnost - materiální zabezpečení pracovníků 	<ul style="list-style-type: none"> - podcenění ekonomických aspektů školské problematiky 	<ul style="list-style-type: none"> - zákony a vyhlášky - konference a školení - terénní výzkum a praxe - odborný tisk a publikační činnost - osobní komunikace - odborný tisk a publikační činnost - osobní komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> - zvyšování kvalifikace a podílu kvalifikovaných pedagogů - omezit formálnost zadávání i vyhodnocování výzkumných projektů - větší provázanost teorie a praxe
	<ul style="list-style-type: none"> - vyučující pedagogičtí pracovníci institucí výchovy a vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> - smysluplnost výuky a výchovy - menší počet dětí a žáků ve třídě - dostatečná vybavenost výuky 	<ul style="list-style-type: none"> - rutinérství - neodpovídající kvalifikace 		
	<ul style="list-style-type: none"> - nepedagogičtí pracovníci institucí výchovy a vzdělávání 				
	<ul style="list-style-type: none"> - řídicí institucí výchovy a vzdělávání 				
	<ul style="list-style-type: none"> - právníci 				
	<ul style="list-style-type: none"> - teoretikové, studenti 				

b) Analýza rizik

Tabulka č. 55: Analýza rizik

Číslo	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V=P*D		
1	Finanční rizika	Nesolventnost rodičů žáků – neuhrazené poplatky	2	3	6	Změna způsobu a původu úhrad	obec
		Nesolventnost obce – nemožnost finančně dorovnávat náklady na provoz škol a školských zařízení obce	2	4	8	Racionalizace provozu škol a školských zařízení, změna smluvních partnerů, dotace, finanční sbírka, brigády a výpomoci, meziobecní spolupráce,	obec
		Nedostatek financí na řešení mimořádných situací ve školství	1	5	10	jednorázová dotace, brigády aj. aktivity, preventivní kontrola, sankce; vytvoření finančních rezerv;	obec, ORP
		Pokuty obcím ze strany státu a prohrané soudní spory, týkající se školství	2	2	4	meziobecní spolupráce (info-právní servis)	obec, ORP
		Nedostatek financí na investice ve školství	3	2	6	dotace, meziobecní spolupráce	obec, ORP, kraj, stát
		Monopolní postavení a nárazový diktát cen ze strany dodavatelských firem	1	2	6	meziobecní spolupráce (info, ekonomický a-právní servis, společné nákupy učebnic a pomůcek, společné objednávky počítačových sestav a programů)	obec, ORP
		Ekonomická krize podvazující dotace a granty z vyšších institucí a EU	2	5	10	Racionalizace provozu školství, změna smluvních partnerů, dotace, finanční sbírka, brigády a výpomoci, meziobecní spolupráce;	stát, kraj, ORP, obec
		Dumpingová politika větších firem vůči školám	1	2	2	meziobecní spolupráce (info, ekonomický a-právní servis)	obec
2	Organizační rizika	Nekoordinovanost obcí ve školství	4	2	8	meziobecní spolupráce (info, ekonomický a-právní servis, plány)	obce, ORP,
		Nekoordinovanost obcí a ekonomických subjektů	5	2	10		obce, ORP
		Neefektivní systém školství v SO	3	2	6	změna systému; meziobecní spolupráce (info, ekonomický a-právní servis, plány)	obce, ORP
		Investiční podcenění demografických	4	4	16	včasná odborná demografická analýza, projekce a	obec, ORP

Číslo	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V=P*D		
		rizik				prognóza z úrovně ORP až na úroveň obcí – systém prahových alarmů	
		Nedostatečná reakce na nárůst mladší dětské složky obyvatelstva v SO – chybí finančně dostupná zařízení pro děti do tří let	3	2	6	- systém včasných prahových alarmů z demoanalýzy	obec, ORP
		Nedostatečná reakce na nárůst mladší dětské složky obyvatelstva v SO – nedostatečná kapacita aktuálně i perspektivně v mateřských školách.	3	4	12		obec, ORP
		Nedostatečná reakce na nárůst starší dětské složky obyvatelstva v SO – nedostatečná kapacita perspektivně v základních školách	3	3	9		obec, ORP
		Likvidace aktuálně nevyužitých kapacit ZŠ předčasně před přicházejícím nárůstem počtu starších dětí v SO	2	4	8	systém včasných prahových alarmů z demoanalýzy, použití finančních rezerv, pružná organizace multifunkčního využití nadbytečných kapacit	obce, ORP
		Špatná dostupnost škol a školských zařízení	3	3	9	monitoring a rozšíření lokalizace;	obce, ORP
		Tolerance vůči porušování příslušných předpisů ze strany klientů škol i ze strany škol samotných (aktuálně překračování kapacita ap.)	4	3	12	veřejné projednávání, sankce, publicita, investice do rozšíření kapacit	obce aj. státní instituce
		Uzavírání nevýhodných smluv ve školství	2	2	4	transparentnost uzavírání smluv; meziobecní spolupráce (info, ekonomický a-právní servis)	obce, ORP
		Nelegální činnost ve sféře vzdělávání a výchovy	1	2	2	efektivnější kontrola státu se zapojením místního obyvatelstva; zvýšená zainteresovanost na provádění průběžné kontroly; přísnější sankce	obec, stát
3	Právní rizika	Změna legislativy nuceně zvyšující náklady na školství	2	4	8	meziobecní spolupráce (info, ekonomický a-právní servis); Racionalizace provozu školství adekvátně změněným podmínkám; lobování legislativy ze	obec, stát

Číslo	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V=P*D		
		Nedostatečná možnost exemplárních postihů porušování příslušných předpisů z klientů škol i ze strany škol samotných	2	4	8	strany organizací zastupujících obce meziobecní spolupráce (info a-právní servis); lobbvání legislativy ze strany organizací zastupujících obce	obec, stát
		Problematické znění smluv a soudní spory týkající se školství	1	2	2	meziobecní spolupráce (právní servis)	obec, ORP
4	Technická rizika	Neadekvátní technika a technologické postupy ve školství	2	2	4	efektivnější kontrola státu se zapojením místního obyvatelstva; zvýšená zainteresovanost na provádění průběžné kontroly; přísnější sankce	obec, stát
		Hygienické závady a epidemické riziko	1	5	5	periodická kontrola stavu s preventivně-operativními opatřeními	obec, stát
		Havarijní stav a selhání zabezpečení škol a školských zařízení	1	2	2		obec
5	Věcná rizika	Neochota či nedisciplinovanost klientů škol i škol samotných vůči dodržování příslušných předpisů	2	2	4	efektivnější kontrola státu i obcí se zapojením místního obyvatelstva; zvýšená zainteresovanost na provádění průběžné kontroly; přísnější sankce	obec, stát
		Ukončení aktivity pro SO významného provozovatele školy a školského zařízení	1	1	1	meziobecní spolupráce (info, ekonomický a-právní servis, zapojení do příslušných firem vlastněných společně obcemi) zahrnující i ekonomické subjekty v i mimo ORP a vyšší správní orgány;	obec, ORP
		Ukončení činnosti šlapanického gymnázia	1	2	2	převzetí skupinou obcí ve spolupráci s dotčenými firmami a krajem	obec, ORP, kraj
		Ukončení činnosti želešické speciální školy	1	2	2		obec, ORP, kraj
		Živelná pohroma promítnuvší se i do školství (havarijní stavy budov, komunikací ap.)	1	1	1	kontrola stavu a zabezpečení, preventivní investice, vodohospodářské úpravy	obec, ORP, kraj
		Větší otevření se současných škol a školských zařízení v Brně (s klesající dětskou složkou) žákům z daného SO	3	3	6	adekvátní smlouvy ošetřující zodpovědnost a financování škol a školských zařízení,	obec, ORP
6	Demografická	Demografický nárůst se zastaví na sou-	3	3	9	kapacitní a prostorový monitoring rozmístění škol a	obec, ORP

Číslo	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V= P*D		
	rizika	časné relativně vysoké úrovni - nedostatek kapacity MŠ bude trvat na současné úrovni.				školských zařízení adekvátně hustotě obyvatelstva v území; investice do výstavby nových kapacit, multifunkční využití jiných prostor v obci (ZŠ, OÚ, atd.), meziobecní spolupráce, školská doprava	
		Demografický nárůst počtu mladších dětí bude pokračovat a s ním se poroste nedostatek kapacity MŠ	1	4	4		obec, ORP
		V nejbližších letech se projeví demografický nárůst počtu starších dětí – současná kapacita ZŠ bude mezitím snížena či nebude dostatečná	2	4	8		obec, ORP
		Nárůst dětské složky v SO je dočasný, bude následován poklesem a z finančních důvodů bude třeba rušit kapacitu škol v některých obcích s následným snížením její dostupnosti	1	4	4	Strategické plány využitá perspektivně nadbytečných kapacit – meziobecní spolupráce, spolupráce s krajem, Brnem, privátním sektorem, zdravotnictvím atd.	obec, ORP
		Přemrštěná preference ZŠ v Brně (s klesající dětskou složkou obyvatelstva) imigranty z Brna – předčasná likvidace kapacit některých ZŠ v SO.	2	4	8	osvěta, informovanost, zatraktivnění místního školství a jeho větší provázanost na místní kolorit a tradice	obec, ORP
		Přemrštěná preference ZŠ v Brně (s klesající dětskou složkou obyvatelstva) imigranty z Brna – předčasná likvidace kapacit Gymnázia Šlapanice v SO.	2	4	8		obec, ORP, kraj
		Negativní změna postojů obyvatelstva k institucionalizované výchově a vzdělávání – kvůli finanční či věcné nedostupnosti škol a školských zařízení, nedostatečné kvalitě ap.)	1	3	3	podpora dopravní a sociální dostupnosti vzdělávání a zájmových aktivit dětí, zlepšování kvality výuky větším zaujetím a zainteresovaností lidského faktoru, koncepčnější produkce učebnic; osvěta, informovanost, zatraktivnění místního školství a jeho větší provázanost na místní kolorit a tradice	obec, ORP, kraj MŠMT

3.1.4. SWOT analýza školství

Tabulka č. 56: SWOT analýza školství

Silné stránky:	Slabé stránky:
Díky příznivé velikostní struktuře obcí a pokračující suburbanizaci je v SO ORP hustá a rovnoměrná síť škol a školských zařízení a jejich financování je většinou na dobré úrovni.	Nerovnoměrné počty dětí a obsazenosti v jednotlivých školách. Velké množství dětí a žáků dojíždí do škol v městě Brně (spolu s rodiči dojíždějí do práce tamtéž)
Díky husté dopravní síti a dobře fungujícímu systému IDS JMK je zajištěna dobrá dostupnost škol a školských zařízení (jak v SO ORP tak v Brně)	Administrativní vymezení SO (úzký a nesouvislý pás obklopující město Brno bez vnitřní neprovázanosti bez dostatečně silného střediska na území SO ORP. Funkční neprovázanost území zatím podvazuje ochotu obcí k meziobecní spolupráci.
Podíl dětské složky v SO zatím roste a díky pokračující suburbanizaci se bude zřejmě stabilizovat blízko současné úrovně. To si vynutí kvantitativní i kvalitativní posílení školství v SO a jeho následnou stabilizaci na dosažené úrovni.	Podíl dětské složky v SO zatím roste – kapacita v MŠ zatím kapacitně nestačí (a už vůbec ne zařízení pro děti do tří let).
V zásadě stabilizovaný pedagogický sbor, povětšinou moderní vybavení – zajištěné investice do škol od zřizovatele	Ředitel školy nespĺňuje mnohdy funkci manažera školy vzhledem k jeho pedagogickému vzdělání.
Díky demografickému vývoji budou aktuálně nadbytečné kapacity ZŠ v SO zanedlouho využity, a to po delší období (nebudou-li předčasně likvidovány).	Odchod žáků na víceletá gymnázia
Rozsáhlá dojíždka rodičů do zaměstnání v Brně vedoucí k souběžné rozsáhlé dojíždce jejich dětí a žáků do brněnských škol – tím aktuálně snižuje tlak na chybějící kapacity u mateřských škol a (v SO zcela chybějících) zařízení pro děti do tří let.	Rozsáhlá dojíždka rodičů do zaměstnání v Brně vede k souběžné rozsáhlé dojíždce jejich dětí a žáků do brněnských škol – tím podvazuje využívání aktuálně nadbytečných kapacit ZŠ v SO a ohrožuje jejich udržení, které bude zanedlouho důležité, až začnou přicházet silnější ročníky z mateřských škol.
	Zahlcení komunikační sítě a časté kongescence komplikují dojíždku do brněnských škol a školských zařízení
Spolupráce s místními zájmovými organizacemi.	Nedostatečná motivace pro další vzdělávání učitelů a malá finanční podpora na tuto oblast. Je to však v kompetenci ředitele školy.
Menší školy, individuální práce s dětmi a žáky (péče o nadané i slabší žáky). Osobnější přístup umožňuje prevenci vzniku rizikových jevů.	Menší školy mají zhoršené možnosti žádostí o dotace (potřeba vlastního kofinancování). Školství především na menších obcích představuje značné zatížení rozpočtů a obcí (akutní je zejména dorovnávání mzdových prostředků).
Díky poloze v blízkosti přírody je možné věnovat se ekologické výchově a pobývat více v přírodě.	Rezervy v komunikaci s rodiči. V kompetenci ředitele školy.
Většinou dobrá nabídka mimoškolních aktivit	V SO chybí střediska volného času (i když jich je značné množství v jeho sousedství) – jsou tu jen dvě

Silné stránky:	Slabé stránky:
	obdobná zařízení nepodchycená Výkazy MŠMT.
Značný podíl škol na kulturním a společenském životě v obci.	Občané by rádi prodloužili provozní dobu MŠ, což není možno vzhledem k úvazkům pedagogů zajistit.
Na mnoha místech fungující spolupráce mezi školami (Moravský kras, Pozořicko)	Nedostatečná motivace pro další vzdělávání učitelů a malá finanční podpora na tuto oblast,
Aktuálně nadbytečná kapacita ZŠ umožňuje částečně zvládat tlak na kapacity MŠ a rozložit tak nezbytné rozsáhlejší investice do delšího období. Avšak nebývá využita.	V SO chybí finančně dostupná zařízení pro děti do tří let – kromě využívání brněnských zařízení pro děti do tří let rodiči dojíždějícími do práce je tu už jen několik málo soukromých, které naprosto nestačí.
Na území SO existuje osmitřídní gymnázium , přičemž nižší ročníky (obecně víc preferující domácí školství než vyšší ročníky) pomáhají stabilizovat jeho existenci i do budoucna	Funkční neprovázanost a spádovost do Brna je patrná u středního a specializovaného školství. Spádovost šlapanického gymnázia pokrývá sotva polovinu SO.
Na území SO existuje speciální Základní a mateřská škola v Želešicích , jejíž působnost přesahuje hranice SO.	V obci Hajany chybí jakékoliv škola i jakékoliv školské zařízení (je to však nejmenší obec dobře provázaná a spádující do Želešic)
V SO existuje dostatek rovnoměrně rozložených ZUŠ , navíc jsou dobře dostupné i ty v jeho sousedství.	Z rovnoměrného rozložení ZUŠ se vymyká sever SO , kde není žádná
Příležitosti:	Hrozby:
Koordinace kapacit MŠ a ZŠ prostřednictvím meziobecní spolupráce	Nedostatečná koordinace. Neřešení dostatečných školních kapacit MŠ na jedné straně a uzavírání nezaplněných ZŠ na straně druhé. ZŠ přitom budou za krátkou dobu potřebné, aby pokryly budoucí početnější ročníky žáků.
Společné sdílení speciálních služeb (např. školního psychologa, logopeda, nebo kvalitního učitele jazyka) formou meziobecní spolupráce. Společný dotačně právní servis pro ředitele škol	Preference dojížděky do brněnských ZŠ , což ohrožuje kapacity, kvalitu a dostupnost ZŠ v SO.
Spolupráce obcí SO ORP s městem Brnem skrze tvorbu Integrovaného plánu brněnské metropolitní oblasti.	Nedostatek financí na pedagogy , investice a opravy, rostoucí zadluženost obcí.
Koordinovaný tlak obcí na snížení cen dodávek a služeb do školství	Přetrvávající ekonomické oslabení podvazující investice a odbyt, snížení příjmů z rozpočtového určení daní.
Větší podpora nadaných dětí a žáků	Nedostatečné provázání školství a požadavků z praxe (technické vzdělávání)
Imigrace z Brna a její reprodukce reprezentuje téměř celý přírůstek obyvatel SO a jeho rostoucí dětské složky – podnět pro rozvoj školství v SO ORP	Náhlé ukončení činnosti šlapanického gymnázia či želešické speciální školy krajským zřizovatelem. (Např. zrušení gymnázia bylo stěžejně zabráněno před pár lety.)
Zracionálnění zákonodárství a ekonomické podpory v oblasti školství.	Nekoncepční legislativa a její požadavky
	Nezájem a nespolupráce rodičů

KOMENTÁŘ K SWOT ANALÝZE:

Vzájemný **poměr kladů a záporů** v oblasti školství daného SO je především určen specifickou polohou jeho území mezi brněnským velkoměstem a 7 dalšími SO. Tímto určením je dána i specifická (ve srovnání s většinou ostatních SO republiky) demografická situace SO, kde mladší imigranti z Brna nejen stále zvyšují počet obyvatelstva, ale svou reprodukcí zvyšují i podíl jeho dětské složky. V celku pak lze konstatovat, že pokud se vlivem nějaké další ekonomické krize nezabrdí investice do mateřských škol či dokonce nezačnou likvidovat aktuálně nadbytečné kapacity základního školství, **budou ve školství daného SO výrazně převažovat kladné stránky nad zápornými**. V obojím případě bude **význam meziobecní spolupráce růst** i navzdory vnitřně neprovázané roztržitosti území tohoto SO, které tak není skutečně přirozeným organickým územním celkem.

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Geografická situace

Situaci ve školství SO ORP Šlapanice, jakož i potenciál meziobecní spolupráce v této sféře, ovlivňuje především nanejvýš specifické územní vymezení tohoto SO. Tento SO totiž obklopuje jako těsné zázemí město Brno téměř ze všech stran, kromě strany severozápadní. Tvoří tak úzký pás, sevřený mezi okresem Brno–město na jedné straně a 7 sousedními SO ORP na straně druhé, jehož územní souvislost je navíc dokonce na dvou místech přerušena. Nelze se pak divit, že takovéto území nemá ani nějaké jednoznačné spádové středisko – dokonce i faktické místo výkonu pověřené státní správy není ve Šlapanicích, ale v Brně mimo vlastní území SO. Jde tudíž o funkčně vnitřně neprovázané roztržité území, jehož obce jsou po všech stránkách orientované spíše jen na Brno než na sousední obce. Vznikla tak situace, kdy ze 40 obcí jich leží vždy jen několik na nějaké společné komunikaci, která přitom většinou směřuje rovnou do Brna a ne do nějakého společného spádového těžiště na území SO.

Na druhé straně tato územní roztržitost při výše uvedené poloze sebou paradoxně přináší i některé klady. Především je tu kromě škol a školských zařízení a služeb na vlastním území SO v těsné blízkosti k dispozici i celkově nadstandardní nabídka příslušných škol a školských zařízení a služeb v sousedním velkoměstě Brně i v sousedních sedmi SO. Vyšší konkurence tak zde dává rodičům dětí a žáků větší možnost výběru školy. Zajímavé přitom je, že to zatím nějak nesnižuje ani základní vybavenost vlastního SO školami – ta je naopak v některých případech lehce nadstandardní (osmileté gymnázium a speciální základní a mateřská škola, nemluvě o několika školách středních, které už do naší analýzy ale nespádají). Důvodem je především velký zájem obcí na zachování škol na svém území..

Demografická situace

Specifická demografická situace SO ORP Šlapanice je výrazně ovlivněna imigrací mladších ročníků do suburbanizovaných obcí v zázemí města. Příchod mladých rodin pozitivně ovlivňuje věkovou strukturu obcí blíže přiléhajícím k městu Brnu. Tito imigranti přitom patří k mladším ročníkům, které buď sebou už přivázejí malé děti, nebo se jim narodí až zde. Od devadesátých let počet obyvatelstva SO ORP Šlapanice soustavně roste díky setrvalé imigraci z Brna (proces suburbanizace). V každém případě tak tato imigrace zároveň vedla k růstu podílu dětské složky na obyvatelstvu SO ORP Šlapanice a i v budoucnu tak povede přinejmenším k stabilizaci tohoto podílu na již dosažené, relativně vyšší úrovni. Imigrace z Brna tak dlouhodobě stabilizuje vyšší podíl dětské složky.

Jakmile budou v Brně do reprodukčního věku přicházet velmi početně slabé ročníky z let devadesátých, budou moci být uvolňující se kapacity brněnského školství více využívány i dojížděnkou dětí a žáků ze SO ORP Šlapanice – zvláště pracují-li jejich rodiče v Brně a zabezpečují-li tak přitom jejich dopravu do škol (což je jev pro SO ORP Šlapanice docela typický). Na jedné straně se tak v SO ORP Šlapanice díky tomu snižuje nynější nedostatek kapacit mateřských škol, na druhé straně se však ještě zhoršuje nynější (ale jen dočasná) nedostatečná obsazenost základních škol (především na druhém stupni). Zachování těchto základních škol a jejich kapacity je však v zájmu nadcházející absorpce silných ročníků žáků, kteří zde začnou do ZŠ nastupovat už ve velmi blízké budoucnosti.

Zatím se zástupci obcí snaží ze svých rozpočtů kompenzovat nenaplněnost základních škol dotováním. Pružnou organizací lze i s omezenými investicemi využít dočasnou nadbytečnost prostorových kapacit základních škol pro operativní zachycení náporu mladších dětí na mateřské školy a rozložit tak větší investice do delšího období. Projevuje se to mj. i v organizačním slučování mateřských a základních škol.

S velkou pravděpodobností budou investice do rozšíření kapacit mateřských škol dlouhodobě účelné, protože s ohledem na výše popsany demografický vývoj budou tyto kapacity poměrně uspokojivě využity. Pozitivní demografický vývoj (včetně imigrace finančně zajištěnějších složek obyvatelstva z města do jeho zázemí) má navíc pozitivní vliv na rozpočty obcí a tím zpětně i na financování škol.

Meziobecní spolupráce

Ve funkčně vnitřně neprovázaném a komunikačně roztržitějším území SO ORP Šlapanice zatím není rozvinutější meziobecní spolupráce – existuje spíše na úrovni bilaterálních vazeb mezi jednotlivými školami. Většinou se týká organizačního podřízení škol nižších stupňů školám s větším množstvím stupňů v jiné obci, výjimečně jde o finanční účast na provozu toho kterého doplňkového školského zařízení, nebo blízké školy, kam děti a žáci z dané obce dojíždějí.

Územní roztržitost SO totiž znamená výrazné omezení potenciálu fyzicky pojímané meziobecní spolupráce na úrovni celého SO ORP. Taková spolupráce je tak možná především na nižších hierarchických úrovních (sdružení vždy jen několika málo komunikačně svázaných obcí). V případě založení nového multifunkčního DSO by taková spolupráce měla být možná v rámci jeho stanov tak, aby se na společných projektech, například ve školství, domluvil i menší počet obcí. V rámci svazku pak není problém konkrétní projekt zrealizovat i v menším počtu obcí (například tři spádových obcí). Tyto nižší hierarchické úrovně přitom často přesahují za hranice vlastního, neorganicky vymezeného SO ORP. (Školství Březiny organizačně přiřčené ke Křtinám, Rebešovic k Rajhradcím a Rajhradu, organizační působnost želešické speciální školy přes hranice ORP ap.).

Tím ovšem na úrovni celého ORP vůbec není vyloučena spolupráce ve smyslu právního a informačního servisu ředitelství škol, společných náakupů učebnic a pomůcek, společných zakázek výpočetní techniky ap., naopak se za této situace může jevit dokonce relativně důležitější, než v jiných SO. I když zde tedy těžiště fyzicky pojímané meziobecní spolupráce ve sféře školství bude vždy ležet na nižších hierarchických úrovních než je celý SO, mohla by být z úrovně celého SO ORP efektivně zajišťována monitorovací, finanční, právní, odborná aj. podpora.

Zdroje dat a informací

Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Český statistický úřad.

Oficiální webové stránky škol

Oficiální webové stránky obcí

Městský úřad Šlapanice – odbor školství

Krajský úřad Jihomoravského kraje – odbor školství

Seidenglanz, D., Toušek, V., Chváta, F.: **Prognóza demografického vývoje obyvatelstva města Brna a jeho okolí.** Zpracováno na zakázku pro Magistrát města Brna. CRR PŮF MU, Brno 2013.

Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících

Zákon 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)

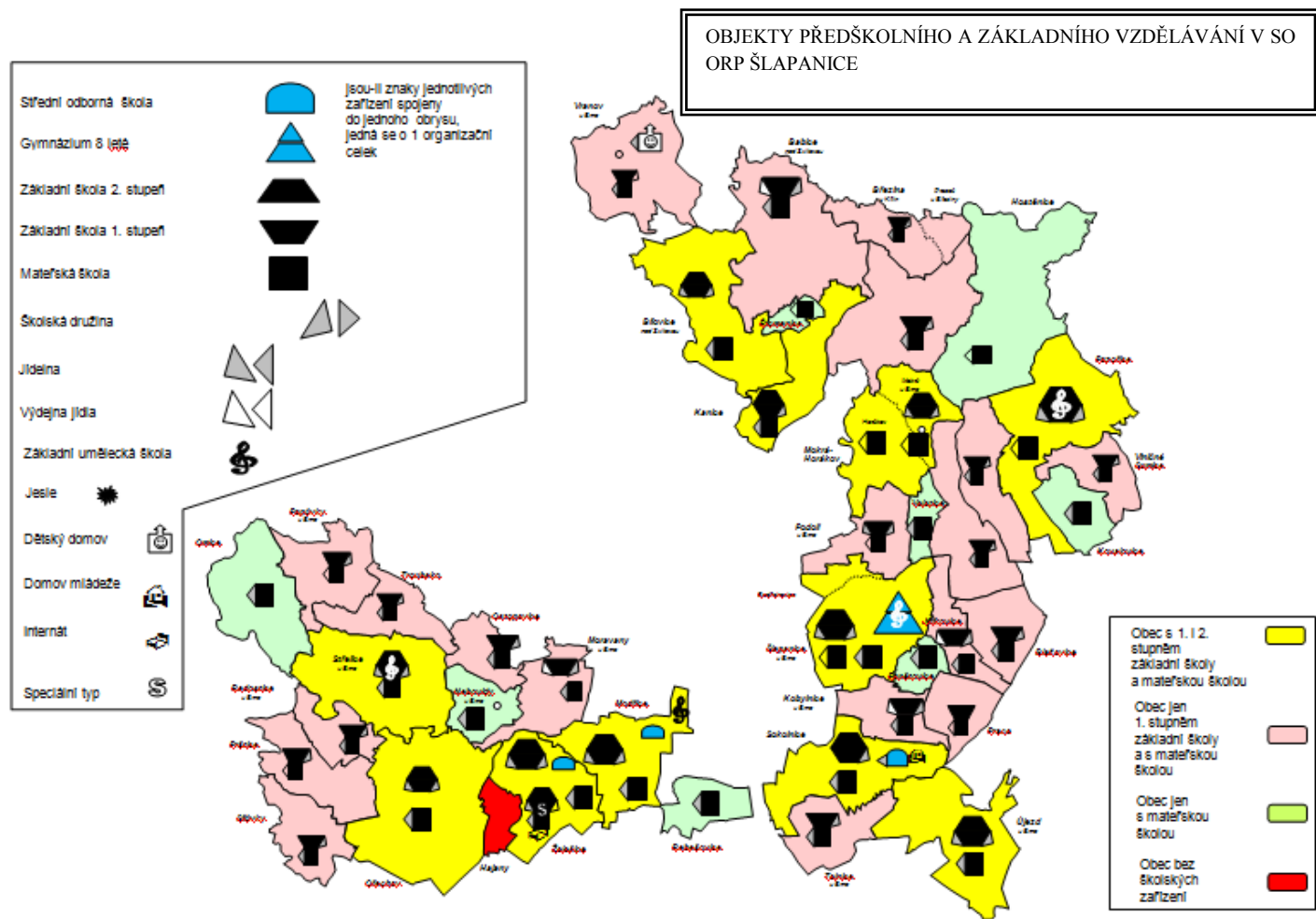
Metodika pro zpracování dílčí rozvojové strategie v oblasti předškolní výchovy a základního školství, verze 1.2, leden 2014. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001):

<http://portal.obcesobe.cz/smo/xdokumenty.nsf/viewDocument.xsp?documentId=F2A7F469EE1AFC75C1257CB300543C5E&action=editDocument>

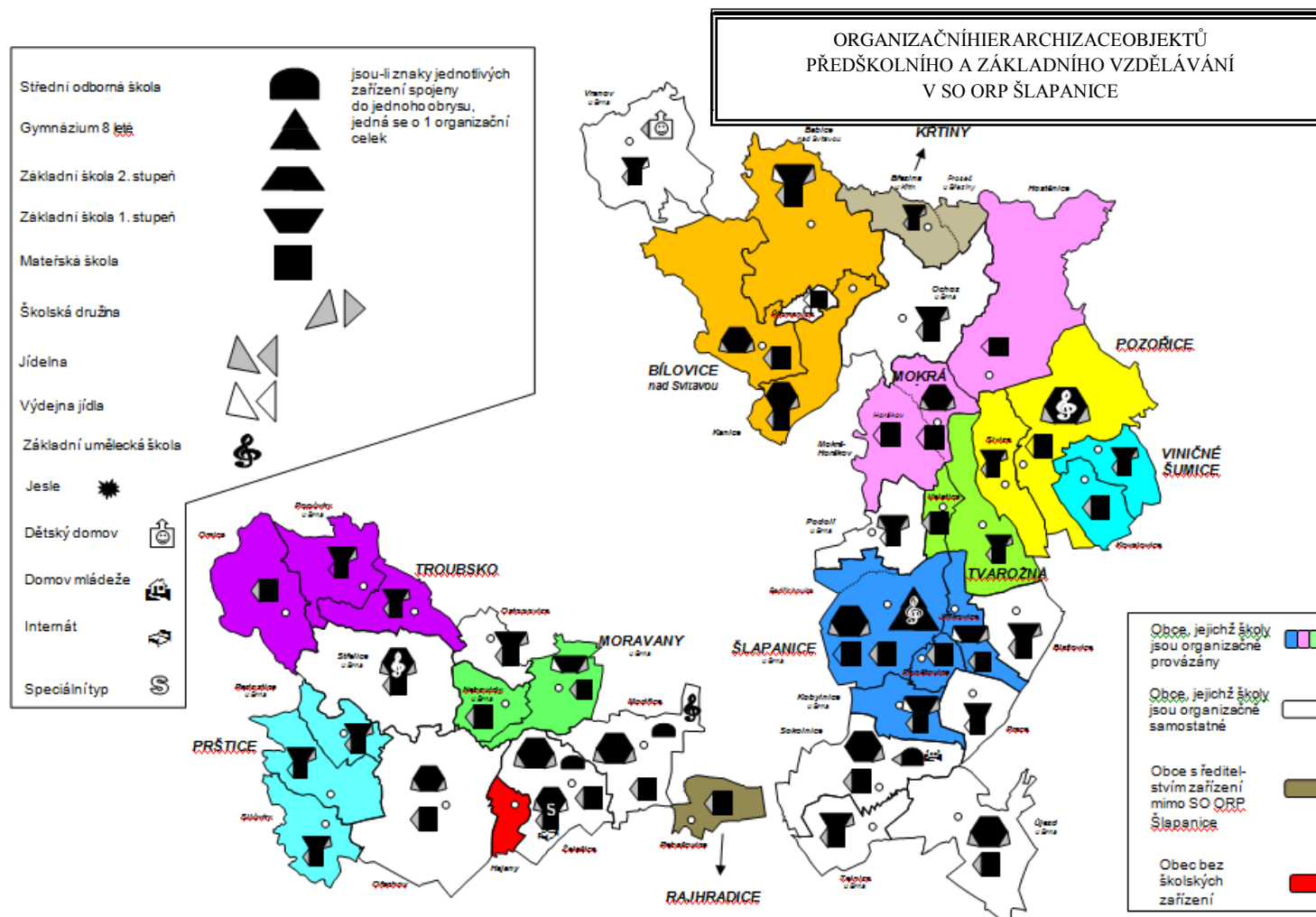
Obr. č. 4: Objekty předškolního a základního vzdělávání v SO ORP Šlapanice

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Obr. č. 5: Organizační hierarchizace objektů předškolního a základního vzdělávání v SO ORP Šlapanice

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

3.2. Návrhová část pro oblast předškolního a základního vzdělávání

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí So ORP Šlapanice a ředitelů škol z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategické

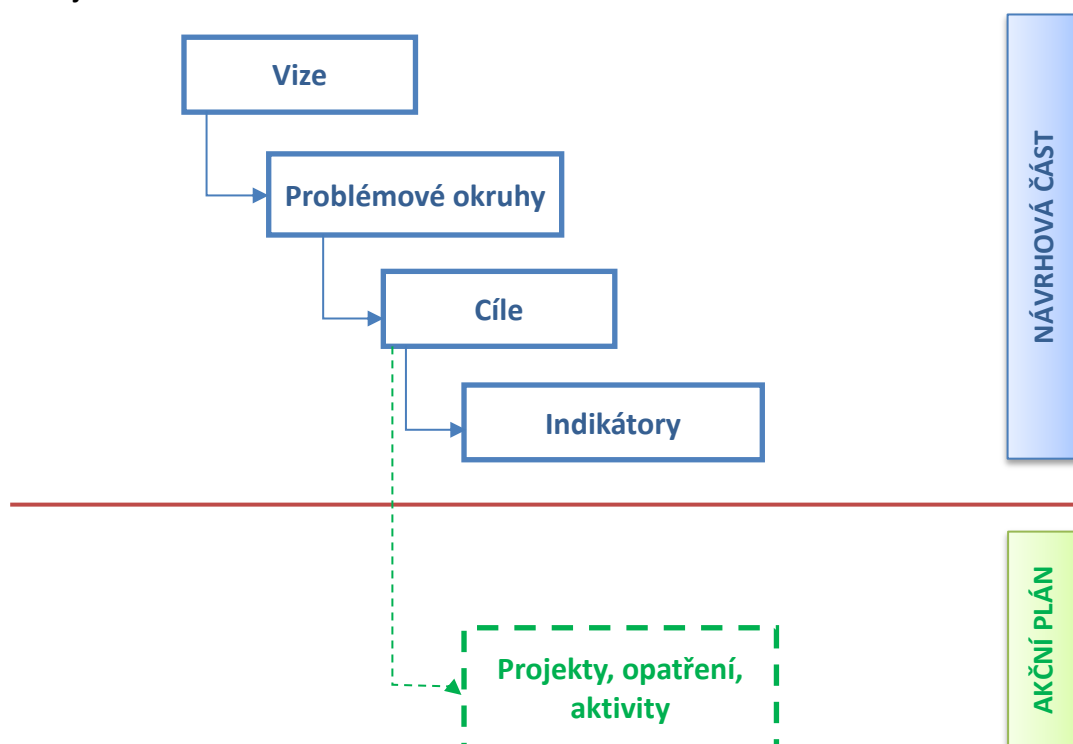
kého řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Školství je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce						
SO ORP Šlapanice kapacitně a kvalitně pokrývá potřeby předškolního a základního vzdělávání s propojením na brněnské střední a vysoké školství. Mezi školami funguje koordinovaná spolupráce v naplňování specifických vzdělávacích potřeb a technickém vzdělávání. Školy jsou hlavními nositeli místních tradic v obcích SO ORP Šlapanice a cíleně se podílejí na koordinované kulturní, sportovní a společenské aktivitě v obcích.						
Školství	Problémová oblast 1 DLOUHODOBĚ NEDOSTATEČNÁ KAPACITA MATEŘSKÝCH ŠKOL A PERSPEKTIVNÍ NEDOSTATEK KAPACIT V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH A JEJICH PODFINANCOVÁNÍ			Problémová oblast 2 NEDOSTATEČNÉ VYUŽITÍ DOPLŇKOVÝCH FOREM V PROCESU VZDĚLÁVÁNÍ		
	cíl 1.1 Rozšířit kapacity mateřských škol případně základních škol	cíl 1.2 Společným postupem zlepšit financování škol a technickou infrastrukturu škol	cíl 1.3 Zavést společný nákup a následné sdílení materiálového vybavení atd.	cíl 2.1 Společně sdílet školního logopeda, školního psychologa, speciálního pedagoga atd.	cíl 2.2 Rozvíjet partnerství škol za účelem sdílení zkušeností	cíl 2.3 Zřídit prostory a zázemí pro moderní technické vzdělávání na 2. stupni ZŠ

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Slogan

SO ORP Šlapanice – svébytné, propojené a prosperující zázemí Brna

Vize

Správní obvod ORP Šlapanice obklopuje město Brno od severu po jihozápad a je faktickou součástí provázané brněnské aglomerace. Obce jsou ekonomicky stabilní a postupně se mezi nimi snižují rozdíly v rozvoji. Disponují koordinačním zázemím pro společné řešení sociálních služeb, služeb odpadového hospodářství, vzdělávání, bezpečnosti a dalších. Obce společně vystupují vůči partnerům a jejich koordinace funguje v rámci hierarchické organizační struktury. Území má velký potenciál pro hospodářský rozvoj bez výraznějších negativních dopadů na jeho rezidenční a rekreační funkci. Obce kladou důraz na podporu lokální ekonomiky.

SO ORP Šlapanice kapacitně a kvalitně pokrývá potřeby předškolního a základního vzdělávání s propojením na brněnské střední a vysoké školství. Mezi školami funguje koordinovaná spolupráce v naplňování specifických vzdělávacích potřeb a technickém vzdělávání. Školy jsou hlavními nositeli místních tradic v obcích SO ORP Šlapanice a cíleně se podílejí na koordinované kulturní, sportovní a společenské aktivitě v obcích.

Problémové okruhy

V SO ORP Šlapanice jsou ve **školství dva základní okruhy problémů** (vedle mnoha podružnějších):

- 1. DLOUHODOBĚ NEDOSTATEČNÁ KAPACITA MATEŘSKÝCH ŠKOL A PERSPEKTIVNÍ NEDOSTATEK KAPACIT V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH A JEJICH PODFINANCOVÁNÍ**
- 2. NEDOSTATEČNÉ VYUŽITÍ DOPLŇKOVÝCH FOREM V PROCESU VZDĚLÁVÁNÍ**

1. DLOUHODOBĚ NEDOSTATEČNÁ KAPACITA MATEŘSKÝCH ŠKOL A PERSPEKTIVNÍ NEDOSTATEK KAPACIT V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH A JEJICH PODFINANCOVÁNÍ

Věcné argumenty

Ze zpracované analýzy a z rozhovorů se zástupci obcí a řediteli škol vyplývá aktuálně **nedosta-
tečná kapacita mateřských škol**, potvrzovaná stále trvajícím výstavbou nových MŠ v mnoha obcích SO
ORP. Pro její ověření a doplnění dat vycházejících z metodiky SMOČR je dále uvedeno několik statis-
tických údajů, které nedostatek kapacit potvrzují. Data je však nutno hodnotit kriticky.

Tabulka č. 57: Srovnání kapacity, počtu dětí a volných míst v mateřských školách SO ORP Šlapanice ve
školním roce 2012/2013

ŠKOLNÍ ROK 2012/2013	KAPA- CITA	POČET DĚTÍ		POČET ODMÍTNUTÝCH ŽÁDOSTÍ	„CÍLOVÁ KAPACITA“	POČET DĚTÍ	
OBEC	(data odboru školství ORP Šlapanice)		VOLNÁ MÍSTA	(Výkazy MŠMT, datová sada Výkazy)	(Výkazy MŠMT, datová sada Seznamy)	(Výkazy MŠMT, datová sada Výkazy)	DIFEREN- CE
Babice n. S.	47	46	1	8	30	46	-16
Bílovice n. S.	137	137	0	41	120	137	-17
Blažovice	60	57	3	11	60	51	9
Březina	48	48	0	16	24	28	-4
Hostěnice	32	32	0	1	28	32	-4
Jiříkovice	30	28	2	8	30	28	2
Kanice	56	55	1	13	56	48	8
Kobylnice	50	50	0	1	30	50	-20
Kovalovice	28	25	3	0	25	25	0
Modřice	176	164	12	45	120	164	-44
Mokrý-Horákov	130	130	0	8	115	130	-15
Moravany	103	103	0	19	103	103	0
Nebovidy	50	50	0	2	50	50	0
Ochoz u B.	60	55	5	22	60	55	5
Omice	28	28	0	8	25	28	-3
Ořechov	108	108	0	21	100	108	-8
Ostropovice	73	73	0	17	60	73	-13
Podolí	73	64	9	6	49	64	-15
Ponětovice	27	25	2	0	25	25	0
Popůvky	56	56	0	11	15	56	-41
Požořice	87	87	0	25	60	87	-27
Prace	25	25	0	4	25	25	0
Prštice	36	36	0	8	25	36	-11
Radostice	30	30	0	3	25	30	-5
Rebešovice	25	25	0	9	25	25	0
Řícmanice	24	24	0	11	20	24	-4
Silůvky	30	28	2	3	30	28	2
Sivice	40	40	0	13	40	40	0
Sokolnice	103	100	3	22	65	100	-35
Střelice	109	100	9	0	75	100	-25
Šlapanice (Havlíčková)	154	154	0	78	100	154	-54
Šlapanice (Masaryk. n.)	70	70	0	100	50	70	-20
Telnice	56	44	12	6	50	44	6
Troubsko	56	56	0	16	45	56	-11
Tvarožná	56	50	6	7	50	50	0
Újezd u B.	100	100	0	32	100	100	0
Velatice	42	42	0	4	30	28	2
Viničné Šumice	34	34	0	8	25	34	-9
Vranov	43	40	3	8	28	40	-12
Želešice (24. dubna)	68	68	0	15	55	68	-13
Celkem	2560	2487	73	630	2055	2440	-385

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Městský úřad Šlapanice – referát školství

Podle dostupných informací ze statistik referátu školství ORP Šlapanice, které se ovšem liší od těch z Výkazů MŠMT, bylo ve školním roce 2011/2012 73 volných míst v MŠ. Zároveň však bylo odmítnuto 630 žádostí o umístění dítěte v mateřské škole. U odmítnutých žádostí je však nutné zohledňovat fakt, že rodiče podávají žádosti o umístění svého dítěte na více škol zároveň, jelikož se obávají, že se dítě do mateřské školy nedostane. Reálně tedy počet odmítnutých žádostí převyšuje počet dětí, jež se skutečně do MŠ nedostaly. Přesto však toto číslo o situaci v jednotlivých obcích v SO ORP něco vypovídá. Především nám umožňuje srovnat regionální disproporce v rámci poptávky a nabídky v rámci SO ORP.

Tabulka č. 58 Srovnání počtu dětí, které mohou v daném věku chodit do MŠ¹, v obcích SO ORP Šlapanice v roce 2011.

Obec	Dle ČSÚ	dle MŠMT		Diference (počet dětí v MŠ/počet dětí)	Diference (cíl. kapacita/počet dětí)
	Počet dětí 2011	Počet dětí v MŠ	Cílová kapacita		
Šlapanice	281	174	174	-107	-107
Bílovice n. S.	200	137	137	-63	-63
Popůvky	72	15	15	-57	-57
Moravany	145	97	103	-48	-42
Viničné Šumice	66	28	28	-38	-38
Rebešovice	35	0	0	-35	-35
Troubsko	87	56	54	-31	-33
Újezd u Brna	127	101	100	-26	-27
Řícmanice	42	24	24	-18	-18
Střelice	89	74	100	-15	11
Pozořice	100	87	87	-13	-13
Březina	36	24	24	-12	-12
Hajany	12	0	0	-12	-12
Modřice	178	168	170	-10	-8
Telnice	56	49	50	-7	-6
Podolí	69	64	73	-5	4
Želešice	72	68	78	-4	6
Radostice	29	26	26	-3	-3
Kanice	30	28	28	-2	-2
Velatice	30	28	28	-2	-2
Omice	29	28	28	-1	-1
Prace	26	25	25	-1	-1
Prštice	33	32	28	-1	-5
Sívce	41	40	40	-1	-1
Silůvky	28	28	30	0	2
Hostěnice	31	32	32	1	1
Babice n. S.	44	47	47	3	3
Jířkovice	25	28	30	3	5
Ostopovice	53	56	60	3	7
Kovalovice	21	25	25	4	4
Blažovice	46	51	60	5	14
Kobylnice	45	50	50	5	5
Ochoz u Brna	49	55	60	6	11
Ponětovice	19	25	25	6	6
Mokrý-Horákov	123	130	130	7	7
Ořechov	100	108	108	8	8

¹ Je to počet dětí od dovršení tří let do dovršení šesti let plus jedna třetina pětiletých dětí – odhad počtu dětí, které žádají každoročně o odklad. Většinou je to zhruba třetina žáků ve věku šesti let.

Obec	Dle ČSÚ	dle MŠMT		Diference (počet dětí v MŠ/počet dětí)	Diference (cíl. kapacita/počet dětí)
	Počet dětí 2011	Počet dětí v MŠ	Cílová kapacita		
Sokolnice	92	100	100	8	8
Vranov	29	40	40	11	11
Tvarožná	37	50	50	13	13
Nebovidy	20	50	50	30	30
Celkem	2647	2248	2317	-399	-330

Zdroj: Výkazy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
Český statistický úřad.

Pro co nejpodrobnější dokreslení situace a vzhledem k mnohdy komplikované interpretaci různých zdrojů dat je uvedeno srovnání počtu dětí, které jsou potenciálními návštěvníky mateřských škol, a aktuálních kapacit škol dle Rejstříku škol a školských zařízení, ze kterého vycházejí data z referátu školství ORP Šlapanice. To znamená srovnání počtu dětí v obci ve věku 3 až 5 let plus jedna třetina dětí ve věku šesti let, které pravidelně žádají o odklad a vracejí se tak do MŠ. Pro takový výpočet je nutné znát počty dětí v odpovídajících věkových kategoriích. Tato data je možné získat pouze ze SLDB, tedy k roku 2011. Srovnání počtu dětí umístěných v MŠ a počtu dětí v adekvátním věku v obcích SO ukazuje diferenci 399 v SO ORP neumístěných dětí. Srovnání kapacity daných MŠ ukazuje diferenci o něco menší – 330 dětí. Situace se ale během následujících let výrazně zlepšila. Srovnání počtu dětí z roku 2011 s kapacitou MŠ dle referátu školství ORP k roku 2012 ukazuje už diferenci pouhých 87 dětí. Ačkoliv se jedná o údaje ze dvou různých let, je zlepšení stavu kapacit MŠ evidentní. Zásadní je, k jakému datu se udává kapacita, k jakému datu počet dětí v MŠ a počet dětí v dané kohortě.

Situace je ve skutečnosti o něco horší, jelikož mnoho dětí, které by za normálních podmínek do MŠ nastoupily, ve statistice nefiguruje, protože například došlo k dohodě mezi ředitelkou školy a rodiči, kteří odložili nástup svého dítěte do školy o jeden rok. Ke zvýšení kapacity výrazným způsobem přispěly i výjimky a tedy dočasné navýšení kapacity, které je často spojeno se závazkem dobudování nových kapacit (budov MŠ). Tyto výjimky jsou ale jen dočasného charakteru a platnost těchto výjimek se bude často ukončovat. Situace je skutečně v mnoha obcích na hygienické normě. Pro děti se využívají všechny dostupné volné prostory (pro dětské postele atd.) Navíc vyšší počet dětí je velkou zátěží i pro jejich (většinou jednu) učitelku.

Výrazný nedostatek kapacit vyplývající ze statistických údajů sice zlepšuje fakt, že mnoho dětí do MŠ nenastoupí k 1. 9., ale později až během školního roku. Takže reálně je v MŠ o něco více dětí, než statistika popisuje. Na druhou stranu dojde často k přijetí dětí, jejichž rodiče si časem umístění svého dítěte rozmyslí (například v jejich obci rozšíří kapacitu). Svě dítě tak i po zapsání nakonec přehlásí do jiné MŠ.

V SO ORP Šlapanice nejsou ve Výkazech MŠMT podchyceny žádné soukromé ani církevní mateřské školy. Mimo Výkazů MŠMT se vyskytuje jen několik neškolských zařízení, kde není zřizovatelem ani obec, ani kraj (např. „lesní školky“ v Bílovcích n. S., Pokřičích, Řícmanicích a Radosticích zřízené přes živnostenský list, jejich kapacita je však zanedbatelná a obsahově se většinou blíží spíše zájmovým sdružením). Situaci nedostatku volných míst v MŠ tedy neřeší. V celém SO existuje pouze jedno zařízení pro děti do tří let věku. Je to soukromá miniškola Maceška, kterou provozuje krajské Středisko volného času Lužánky z Brna. Většina MŠ však může přijímat už od dvou a půl let věku dětí. Bohužel se tomu tak děje pouze výjimečně vzhledem k přetlaku poptávky nad nabídkou u starších dětí.

Příčiny a okolnosti problému

Celý problém regionálně disproporčního nedostatku míst v MŠ je způsoben především specifickým demografickým a sídelním vývojem v těsném zázemí Brna (intenzivní proces suburbanizace). Ve sledovaném období let 2005–2012 totiž počet obyvatel SO ORP trvale roste (celkem o 8.391 obyvatel tj. o 15,22 %), a to i přesto, že míra celkového přírůstku v druhé polovině tohoto období klesá. Jeho vývojová křivka přitom téměř úplně kopíruje křivku přírůstku stěhováním, které se na něm podílí téměř 90 %. A i když zde tedy má přírůstek přirozený váhu jen malou, přesto byl v celém sledovaném období kladný. To ukazuje, že na rozdíl od většiny SO ORP v ČR zde dochází nejen k růstu počtu obyvatel, ale že přitom jde o imigraci mladších ročníků do téměř všech zdejších obcí. Vzhledem k narůstajícímu počtu dětí v předškolním věku je i přes nárůst kapacity MŠ tato stále výrazně nedostatečná (zvl. ve vyšších velikostních kategoriích obcí). Tento problém zmírňuje výrazným způsobem dojíždka za prací a do škol do přilehlého města Brna. Město Brno tak nedobrovolně nese ekonomické náklady za nevyřešenou dostupnost MŠ v SO ORP Šlapanice.

Obce reagovaly na demografickou situaci rozšiřováním kapacit MŠ, avšak ne rovnoměrně. V období 2005-2013 se počet MŠ zvýšil z 36 na 40, tj. o 11 %. Dnes tedy kromě obce Hajany (s nejmenším počtem obyvatel – 372) existuje minimálně jedna MŠ v každé obci (v Šlapanicích 2 ve 4 objektech ve městě). Počet dětí v mateřských školách však ve stejném období vzrostl až o 56 % (z 1560 na 2440), zatímco počet tříd jen o 33,65 % (z 69 na 104). Průměrný počet dětí na jednu mateřskou školu vzrostl ze 43,33 na 61, tj. o 40 %.

Tento základní problém je zatím **zhoršován** jednak problémem **nedostatku financí** na potřebné investice a na rozšíření personálního zabezpečení, jednak je problémem stále ještě nedostatečná koordinace kapacit základních fondů mateřských škol a základních škol v rámci stejné obce. To může ve svém důsledku znamenat, že v základních školách jsou poměrně velké rezervy ve volné kapacitě, zatímco v sousední mateřské škole je kapacit akutní nedostatek. Situace se řešila především nárůstem výskytu sloučených MŠ a ZŠ (z 6 na 20; z 32 existujících ZŠ mělo 59,38 % z nich jako svou součást i nějakou MŠ) a zvýšením jejich kapacit bez výstavby nových objektů. Musíme si ovšem uvědomit, že i sama **snaha využít volné kapacity základních škol pro potřeby škol mateřských je jen dočasným řešením**, protože zásadně nic neřeší do budoucna, kdy se v průběhu další „populační vlny“ začínají nejstarší ročníky dětí mateřských škol přesouvat do škol základních, aniž by přitom poptávka nových ročníků po mateřských školách nějak výrazněji poklesla.

Demografická projekce dalších let ukazuje, že v tomto specifickém SO **nejde o dočasný problém**, neboť i v střednědobém horizontu přinejmenším dalších 15 let lze očekávat jen mírně klesající poptávku po umístění v MŠ, avšak výrazně vzrůstající poptávku po umístění v ZŠ. To znamená, že bez dostatečných investic do kapacit MŠ a ZŠ nelze problém řešit, jinak nastane obdobný nedostatek volných míst v ZŠ.

Na základě zpracované analýzy je evidentní, že velké množství škol buď provedlo vysoké investice do rekonstrukce budov a přilehlých pozemků, nebo je takové investice teprve čekají. To znamená, že obce, jako zřizovatelé škol jsou zatíženy úvěry. V SO ORP jsou obce velikostně větší, tudíž je pro ně financování jejich škol zatím realizovatelné. Školy mají dva základní zdroje financování. Přímé náklady na vzdělávání od státu na mzdové náklady, pomůcky a ostatní neinvestiční náklady, kdy MŠMT rozděluje prostředky dle státních normativů (počtu žáků) na jednotlivé krajské úřady, které si pak stanovují vlastní krajské normativy a podle nich přerozdělují peníze na jednotlivé školy. Náklady na provoz škol jsou však zpravidla vyšší, takže obce své školy dotují z vlastních zdrojů podle svých možností. Je komplikované na základě dat, která jsou k dispozici, stanovit, o kolik jsou v průměru vyšší náklady na školu než příjmy ze státního rozpočtu. Mnohdy se jedná o náklady dvakrát vyšší, než

jsou příjmy z rozpočtového určení daní. Pouze ve výjimečných případech jsou náklady na školu nižší než příjmy (především v malých obcích).

Situace ve financování školství není jednoduchá. Zřizovatelé i ředitelé škol jsou každoročně nuceni reagovat na změny v kapitole školství státního rozpočtu, které mají dopady do rozpočtů škol a tím často i do rozpočtů obcí (nedostatek finančních prostředků na školní pomůcky nebo na platy nepedagogických pracovníků, financování změn díky nesouladu fiskálního a školního roku) a zároveň udržovat a zlepšovat podmínky pro vzdělávání dotacemi z obecních rozpočtů. Je nutné např. pokrývat vyšší cenu energií, inflaci, investovat do úspory energií, rekonstruovat částí budov, popřípadě zkvalitňovat podmínky pro výuku. Zde výrazně pomáhají různé projekty a grantové programy, které mohou obce i školy využívat (evropské, národní, krajské).

Fokusní skupina se v této věci shodla, že v současné době je na území SO ORP Šlapanice velká regionální disproporce poptávky a nabídky míst v MŠ. V některé oblasti SO ORP se nachází obce, jejichž MŠ poptávku dětí vůbec nesaturují a už tak jsou na hygienické normě. V jiných částech území se i díky výstavbě nových MŠ naopak poptávka již saturovala. Naopak výjimečně existují obce, které disponují volnou kapacitou svých MŠ. Zde je velký prostor pro meziobecní spolupráci. Nevýhodou obcí, kde jsou volné kapacity MŠ, je ovšem fakt, že tyto obce většinou nejsou centrem dojížděky za prací a nejsou ani po cestě za těmito centry dojížděky. Fokusní skupina se dále shodla na základě, dat kterými disponují ředitelé škol, že s přílivem silných ročníků z MŠ do škol základních se budou výrazně zhoršovat disponibilní prostory v ZŠ v SO ORP. Mnoho škol bude muset přistoupit k reorganizaci speciálních učeben a počtu tříd vzhledem k počtu žáků.

Jako indikátor výsledku byl zvolen počet dětí na jednu třídu v MŠ, který je vzhledem k velkému převisu poptávky nad nabídkou v současné době enormně velký a má výrazný vliv na to, jakým způsobem se učitelky v MŠ mohou dětem věnovat. Dále byl zvolen indikátor počtu žáků na jednu třídu ZŠ, který má indikovat, jakým způsobem bude řešen výrazný nárůst počtu žáků v ZŠ během následujících několika let a jako poslední doplňkový ukazatel byl zvolen počet odmítnutých dětí do MŠ.

Důsledky neřešení

Dlouhé neuspokojení poptávky po mateřských školách by v případě neumístnění více dětí mělo značné **negativní dopady** jak z hlediska finanční a časové zátěže mladých rodin, tak z hlediska procesu socializace dětí, jejich přípravy na základní školu. Navíc i na tomto věkovém stupni hrozí různé následky a rizika spjaté s možnou nekompetentností osob sjednaných na individuální hlídání dětí. V případě umístění dětí v počtu přesahujícím kapacitu mateřských škol by naopak hrozila všechna hygienická a sociální rizika, jimž se příslušné předpisy snaží zabránit.

2. NEDOSTATEČNÉ VYUŽITÍ DOPLŇKOVÝCH FOREM V PROCESU VZDĚLÁVÁNÍ

Věcné argumenty

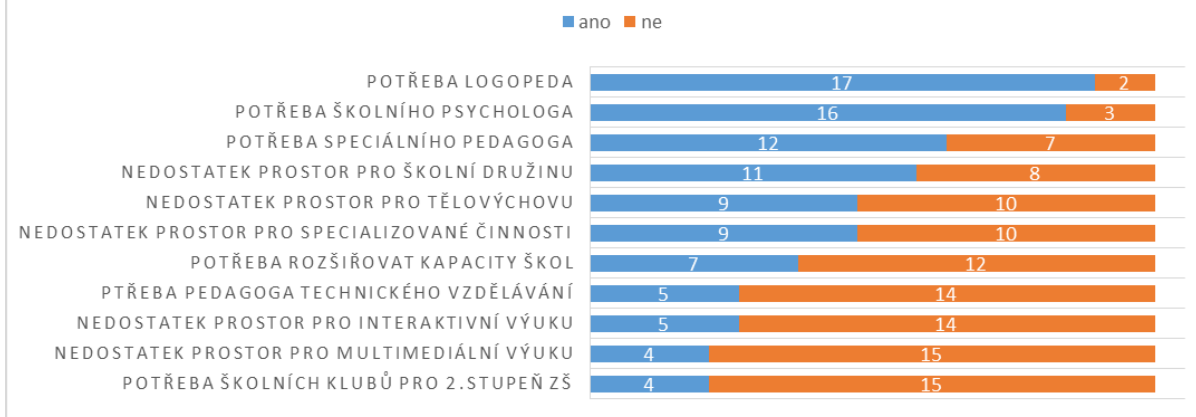
V oblasti základního a částečně i předškolního vzdělávání je v současnosti problém s adekvátním zapojením doplňkových forem vzdělávání. Tento kvalitativní problém je poměrně těžké podložit tvrdými statistickými daty. Definice problémového okruhu vzešla od ředitelů škol a zástupců obcí (starostů). Jednoznačně však tato problematika nešla popsat. Proto byl rozeslán rozeslat ředitelům ZŠ a MŠ v SO ORP Šlapanice kontrolní dotazník, který napomohl v definování hlavních kvalitativních nedostatků v základním a částečně i předškolním vzdělávání.

Žákům poměrně rychle klesá úroveň matematické, čtenářské a přírodovědné gramotnosti, informační gramotnost a především jazykové kompetence nejsou dostatečné. Současně nejsou vytvořeny podmínky zvyšující zájem žáků o technické a přírodovědné obory. Tato problematika se týká především druhého stupně základního vzdělávání. Do jisté míry chybí provázání základních škol se středním odborným vzděláváním a s tím související nesoulad s požadavky regionálního trhu práce. Nabídka volnočasových aktivit je velmi roztržštěná a často neodpovídá poptávce. Zapojení rodičů do volnočasových aktivit svých dětí je velmi malé a tak většina nákladů spočívá na škole.

Na základě odpovědí od 19 ředitelů základních a mateřských škol SO ORP vychází jako největší problém potřeba využití logopeda provádějícího nápravy vad řeči, který by byl společný pro více škol, kam by dojížděl na smluvený úvazek. Na drtivé většině škol převládá potřeba věnovat se dětem a žákům v oblasti správné výslovnosti, které se jim ze strany rodiny nedostává v dostatečné míře. Podobně rezonuje u většiny škol potřeba využití speciálního pedagoga napravujícího speciální poruchy učení a školního psychologa, který by byl opět společný pro více škol, kam by dojížděl na smluvený úvazek. Na druhou stranu využití pedagoga se zaměřením na praktické činnosti, technické – odborné vzdělávání se objevila pouze zhruba u čtvrtiny respondentů. Smyslem posílení hodinové dotace praktické výuky, kterou by vyučoval odborný pedagog, by bylo zlepšení technických dovedností žáků, zvýšení jejich zájmu o technické obory a zlepšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce.

Významným problémem, který řeší zhruba polovina škol, je nedostatek míst pro školní družinu, nedostatek prostor pro tělovýchovu a nedostatek míst pro specializované činnosti. Tento sled problémů souvisí především s nedostatkem prostor v budovách škol. I když podle zjištěných statistik je zhruba 2040 volných míst v kapacitách ZŠ v SO ORP, neznamená to, že je zde i tolik volných kapacit. Kapacity jsou nerovnoměrně rozloženy a především je v jednotlivých kmenových třídách menší počet žáků, takže se reálně žádné volné prostory neuvolňují, pokud nedochází ke slučování ročníků. Takový proces je však obvyklý pouze na velmi malých školách prvního stupně na malých obcích. Nedostatečná kapacita pro výše zmíněné činnosti souvisí s nedostatkem financí jednotlivých škol na dobudování takových kapacit. U školních družin pak i s komplikovaným procesem schvalování a povolování takové služby. Nedostatek prostor pro multimediální výchovu, interaktivní výuku, či školních klubů rezonoval u méně jak čtvrtiny odpovědí.

PROBLÉMOVÉ OBLASTI ŠKOLSTVÍ V ORP ŠLAPANICE

Obr. č. 6: Nejdůležitější problémy škol v SO ORP Šlapanice na základě výsledků dotazníkového šetření ředitelů ZŠ a MŠ²

Příčiny problému

Hlavní příčinou problému jsou omezené finanční možnosti jednotlivých škol řešit nedostatečné kapacity pro výuku. Především u větších obcí blíže k Brnu dochází k neustálému nárůstu počtu dětí v mateřských školách. Tento proces zatěžuje obecní rozpočty, jelikož obce jsou většinou nuceny kapacity MŠ rozšiřovat. Na druhou stranu se žádným zásadním způsobem nedocílilo rozšíření kapacit pro specializovanou výuku u škol základních. Pro kvalitativní rozvoj procesu vzdělávání je nutný menší počet žáků v učebnách, lepší vybavení učeben a možnost využití specializovaných učeben a laboratoří pro určité výukové předměty. Při současných kapacitách ve školách často chybí jak školní družina, tak vlastní tělocvična. Školy využívají často sokolovny, či jiné prostory, nebo nedisponují vůbec žádnými možnostmi. Kapacity na mnoha školách nestačí ani pro dělené hodiny výuky cizích jazyků, které také výrazným způsobem celkové kapacity učeben snižují. Vzhledem k tomu, že během následujících pěti let budou přicházet do základních škol silné ročníky nyní umístěné v MŠ, bude se problém kapacit v ZŠ pouze zhoršovat. Vše souvisí s technickým vybavením škol, výskytem speciálních učeben a včasnou a aktivní projektovou přípravou.

² Na zmíněné otázky odpověděli ředitelé těchto 19 škol: ZŠ MŠ Ostopovice, ZŠ Tvarožná, ZŠ a MŠ Viničné Šumice, MŠ Zahradka Šlapanice, MŠ Mokrá, ZŠ Ochoz, ZŠ a MŠ Radostice, ZŠ a MŠ Kanice, MŠ Modřice, ZŠ a MŠ Blažovice, ZŠ Újezd u Brna, ZŠ a MŠ Střelice, MŠ Jiřikovice, ZŠ a MŠ Prštice, ZŠ a MŠ Březina, ZŠ Moravany, ZŠ Šlapanice, ZŠ Bílovice n. S., MŠ Moravany.

Přesná formulace otázek byla tato:

Máte v plánu rozšiřovat kapacity MŠ, nebo ZŠ a proč?

Chybí vám prostory pro interaktivní výuku?

Máte nedostatek samostatných prostor pro školní družinu?

Byli byste pro zřízení školních klubů pro 2. stupeň ZŠ? Jak byste si představovali financování?

Chybí vám prostory pro multimediální výuku?

Chybí vám prostory pro specializované činnosti?

Měli byste zájem na využití logopeda provádějícího nápravy vad řeči, který by byl společný pro více škol, kam by dojížděl na smluvený úvazek?

Měli byste zájem na využití speciálního pedagoga napravujícího speciální poruchy učení, který by byl společný pro více škol, kam by dojížděl na smluvený úvazek?

Měli byste zájem na využití školního psychologa, který by byl společný pro více škol, kam by dojížděl na smluvený úvazek?

Měli byste zájem na využití pedagoga se zaměřením na praktické činnosti, technické - odborné vzdělávání (Smyslem je zlepšení technických dovedností žáků, zvýšení jejich zájmu o tech. obory a zlepšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce).

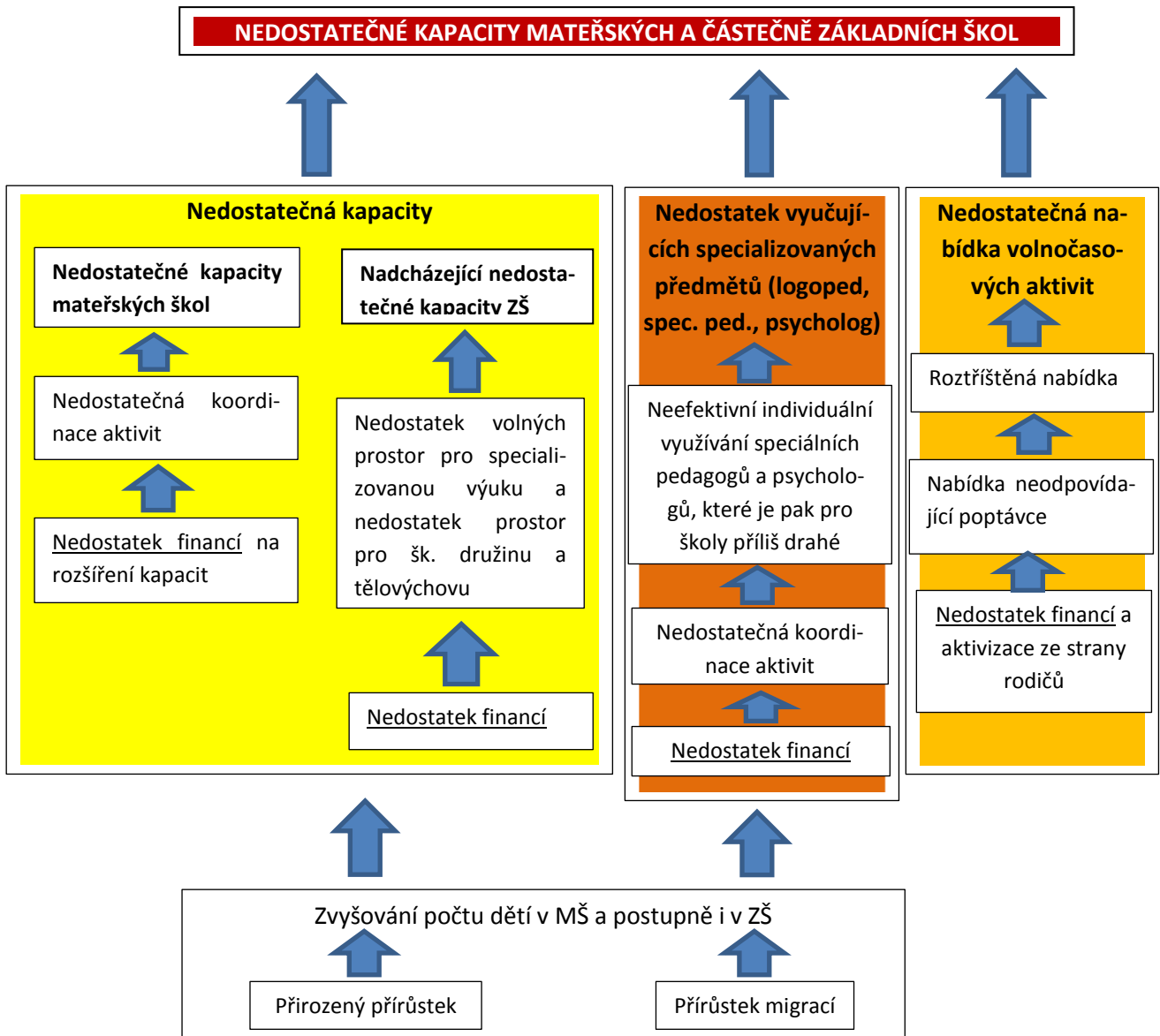
Máte problém v rámci výuky s prostory pro tělesnou výchovu?

Rád bych se účastnil schůzek ředitelů – předávání společných informací, spolupráce

Důsledky neřešení

Dlouhodobé neřešení potřeby po odborném technickém může způsobit sníženou, celkovou gramotnost a zručnost žáků. S tím je spojené jejich horší uplatnění v technických oborech a navíc i absence zájmu o tyto obory. Dlouhodobé neřešení potřeby ve speciálním vzdělávání může způsobit výskyt vad řeči, nezačlenění dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do kolektivu a s tím spojené jejich horší uplatnění v návazném dalším vzdělávacím procesu a na trhu práce.

Strom problémů v oblasti školství

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	DLOUHODOBĚ NEDOSTATEČNÁ KAPACITA MATEŘSKÝCH ŠKOL A PERSPEKTIVNÍ NEDOSTATEK KAPACIT V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH A JEJICH PODFINANCOVÁNÍ
Cíl 1.1	Rozšířit kapacity mateřských škol případně základních škol formou přístavby, nebo reorganizace v rámci stávajících kapacit škol v obcích SO ORP.
Popis cíle	Na základě provedených analýz je zřejmé, že se v obcích SO ORP nedostává kapacitně na všechny děti v předškolním věku. Místy je nedostatek kapacit mateřských škol velmi značný a ani ve městě Brně, kam většinou rodiče se svými dětmi dojíždějí za prací, není však kapacita v současnosti dostačující. Cílem je spolupráce minimálně blízkých obcí, ve kterých se nachází ZŠ pouze pro 1. stupeň, tak aby byla jejich naplněnost optimalizována. Pokud by došlo ke spolupráci škol v rámci SO ORP přinejmenším na úrovni sousedních obcí, kde se nacházejí školy pro 1. stupeň, bylo by účelné optimalizovat kapacity kmenových tříd, odborných učeben a prostor pro tělesnou výchovu. V mnoha školách tyto učebny chybí, nebo nejsou dostatečné. Naopak v některých základních školách jsou stále volné kapacity vzhledem k aktuálnímu počtu žáků. Fokální skupina se shodla na potřebě řešit regionálně nerovnoměrný nedostatek kapacit v MŠ a spolu s přílivem silných ročníků MŠ do ZŠ i očekávaný nedostatek kapacit ZŠ.
Hlavní opatření	<p>A.1 Geografická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zjistit poptávku po nových kapacitách jak MŠ, tak ZŠ podle obcí tak, aby bylo jasné, kde je poptávka největší a kde jsou naopak kapacity volné. • Zjistit vzdálenosti mezi místy poptávky a nabídky disponibilních volných prostor • Vytvořit mapu potenciálních vazeb mezi obcemi v oblasti dojíždky do škol <p>A.2 Demografická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zpracovat prognózu vývoje počtu obyvatel v jednotlivých obcích SO ORP ve vztahu k současným kapacitám MŠ a ZŠ. • Zpracování výhledových studií potřebnosti kapacit škol • Zjistit, kde jsou v současnosti nejpálčivější místa a jak se bude situace dále vyvíjet. • Zjistit zájem o péči pro děti od 0-3 let. <p>A.3 Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbor ekonomické výhodnosti provázání volných prostor v ZŠ s poptávkou v MŠ • rozbor ekonomické výhodnosti fungování tzv. svazkových škol ve vybraných subregionech, jako například Ořechov a přilehlé obce. • zpracování variant řešení pro snížení nákladů provozu málo obsazených ZŠ a přehlcených MŠ <p>B.1 Výběr ekonomicky efektivní varianty využití případně rozšíření kapacit MŠ a ZŠ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porovnat stávající podmínky a případné podmínky v koordinovaném systému pod správou DSO • Využít stávající volnou kapacitu ZŠ pro MŠ. Nutná je ovšem kooperace a souhlas ředitelů škol. • Zřídit přípravné třídy v souladu s platnou legislativou • Přehodnocení využití speciálních učeben, které mnohdy nejsou nutné a využívají se spíše sporadicky. Namísto nich by mohly být využity jako kmenové třídy MŠ. • Navýšení kapacity škol tam, kde je to hygienické, bezpečnostní a prostorové podmínky dovolují. Především navýšení kapacit jídelen a WC • Uvedení do provozu nevyužívaných prostor • Rekonstrukce prostor doposud sloužících jiným účelům • Využití grantových programů určených na rozšíření stávajících kapacit škol, rekonstrukci a modernizaci budov
Název indikátorů k hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> • Kapacita nově zřízených tříd mateřských škol

cíle³	
Správce cíle	Starosta obce Bílovice nad Svitavou

Problémový okruh 1	DLOUHODOBĚ NEDOSTATEČNÁ KAPACITA MATEŘSKÝCH ŠKOL A PERSPEKTIVNÍ NEDOSTATEK KAPACIT V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH A JEJICH PODFINANCOVÁNÍ
Cíl 1.2	Společným postupem zlepšit financování škol a technickou infrastrukturu škol
Popis cíle	<p>Na základě zpracované analýzy je evidentní, že velké množství škol buď provedlo vysoké investice do rekonstrukce budov a přilehlých pozemků, nebo je takové investice teprve čekají. To znamená, že obce jako zřizovatelé jsou zatíženy úvěry. Přesto většina starostů nepopisuje tento stav jako nijak problematický. Ze svých rozpočtů jsou schopni postupně tyto investice splácet, i když někdy se jedná o splátky na delší časové období. V SO ORP jsou obce velikostně větší, tudíž je pro ně financování jejich škol zatím realizovatelné. Školy mají dva základní zdroje financování. Přímé náklady na vzdělávání od státu na mzdové náklady, pomůcky a ostatní neinvestiční náklady, kdy MŠMT rozděljuje prostředky dle státních normativů (počtu žáků) na jednotlivé krajské úřady, které si pak stanovují vlastní krajské normativy a podle nich přerozdělují peníze na jednotlivé školy. Náklady na provoz škol jsou však zpravidla vyšší, takže obce své školy dotují z vlastních zdrojů podle svých možností. Je komplikované na základě dat, která máme k dispozici, o kolik jsou v průměru vyšší náklady na školu, než příjmy ze státního rozpočtu. Mnohdy se jedná o náklady dvakrát vyšší, než jsou příjmy z rozpočtového určení daní. Pouze ve výjimečných případech jsou náklady na školu nižší, než příjmy (především v malých obcích).</p> <p>Velkému množství škol se nedostává financí na investice do fyzické infrastruktury, na prostory pro tělesnou výchovu, na nákup speciálních didaktických pomůcek, případně na financování specializovaných pedagogických pracovníků. Situace ve financování školství není jednoduchá. Cílem je pomocí projektů a grantových programů (evropské, národní, krajské) zlepšit financování a technickou vybavenost škol. Je však proto nutná administrativní a servisní pomoc z úrovně ORP.</p>
Hlavní opatření	<p>A.1 Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> zpracování právního rozboru možností společného financování budování nových kapacit ve školách pod Dobrovolným svazkem obcí. <p>A.2 Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> rozbor ekonomické výhodnosti sdílení jednotlivých služeb a společného postupu v rámci řešení stávajících kapacit v MŠ a ZŠ zpracování variant řešení pro snížení nákladů <p>B.1 Společně vytvořit tým pro pomoc při vyhotovování žádostí o dotace pro jednotlivé obce a školy</p> <ul style="list-style-type: none"> tento tým by se zabýval zpracováním požadavků na dotace pro jednotlivé školy a byl by schopen je integrovat a koordinovat tak, aby byly ekonomicky co nejefektivnější <p>C.1 Výběr ekonomicky efektivní varianty spolupráce pro jednotlivé oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> příprava a realizace společného výběrového řízení příprava dotací příprava společných projektů pod správou DSO ORP Šlapanice
Název indikátora	<ul style="list-style-type: none"> Podíl spolupracujících obcí prostřednictvím svých škol a školských zařízení zapo-

³ Využity podklady z národního číselníku indikátorů. Dostupném na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci/Monitorovani/Monitorovani-vecneho-pokroku/Narodni-ciselnik-indikatoru-aktualizace>

rů k hodnocení cíle	jených do společných výběrových řízení v poměru ke všem obcím v SO ORP
Správce cíle	Starosta obce Střelice

Problémový okruh 1	DLOUHODOBĚ NEDOSTATEČNÁ KAPACITA MATEŘSKÝCH ŠKOL A PERSPEKTIVNÍ NEDOSTATEK KAPACIT V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH A JEJICH PODFINANCOVÁNÍ
Cíl 1.3	Zavést společný nákup a následné sdílení materiálového vybavení, speciálních didaktických pomůcek a dalšího vybavení.
Popis cíle	V rámci dobrovolného svazku obcí by bylo lze zavést společný nákup materiálu a služeb a zavést společný nákup a následné sdílení speciálních didaktických pomůcek. Cílem je lepší využívání všech možností podpory z projektů EU směřujících k lepší vybavenosti škol a podmínek vzdělávání. Využití grantových programů určených na rozšíření stávajících kapacit škol, rekonstrukci a modernizaci budov nebo zkušeností s realizací některých energetických opatření
Hlavní opatření	<p>A.1 Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> zpracování právního rozboru možností sdílení vybavení a materiálu mezi školami <p>A.2 Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> rozbor ekonomické výhodnosti sdílení jednotlivých speciálních didaktických pomůcek a speciálního vybavení pro výuku, případně knih a jiné odborné literatury <p>C.1 Výběr ekonomicky efektivní varianty spolupráce pro jednotlivé oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> příprava společných projektů pod správou DSO ORP Šlapanice
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> Zavedení systému společného nákupu materiálu a vybavení (ano/ne)
Správce cíle	Starosta obce Bílovice nad Svitavou

Problémový okruh 2	NEDOSTATEČNÉ VYUŽITÍ DOPLŇKOVÝCH FOREM V PROCESU VZDĚLÁVÁNÍ
Cíl 2.1	Společně sdílet školního logopeda, školního psychologa, speciálního pedagoga, kariérového poradce a další podpůrné profese a pozice
Popis cíle	<p>Cílem je společné využití školních psychologů, speciálních pedagogů (především logopedů), anebo sdílení kvalitních učitelů cizích jazyků (případně rodilých mluvčích). Využití takových odborníků by bylo možné vždy na nějakou omezenou hodinovou sazbu ve více školách zároveň. Například logoped by měl v každé třídě jednu hodinu týdně, což by mu umožňovalo vyučovat například na čtyřech nebo pěti školách zároveň. Taková spolupráce by byla možná na mikroregionální úrovni, kterou reprezentují některé dobrovolné svazky obcí (Časnýř, Raketnice, Mohyla Míru atp.). Opět se ale jedná především o spolupráci s řediteli škol a o jejich rozhodnutí. Bylo by výhodou, kdyby mohl školní psycholog pracovat na každé škole alespoň 2x týdně (např. jeden psycholog pro několik škol v blízkém okolí).</p> <p>Smyslem je zajistit člověka s výhledem na několik let, ne jen krátkodobě. Například v mikroregionu Časnýř jsou větší školy v Bílovicích a Kanicích – zde by mohl pracovat školní psycholog či logoped více hodin týdně, v malotřídkách jako jsou Babice nad Svitavou a Ochoz u Brna méně hodin. Tento člověk mohl být nápomocen již v MŠ, tzn. i v Řícmanicích. Podobně by tomu mohlo být i na Pozořicku (mikroregion Raketnice), kde již spolupráce funguje v rámci Školního poradenského centra Čtyřlístek. Jeho nevýhodou je</p>

	<p>ovšem sídlo pouze v jedné z obcí (Pozořice) a nedostatečné využití od žáků z okolních škol.</p> <p>Dalším případným řešením by bylo zřízení jedné speciální třídy na území SO ORP Šlapanice, která by zajistila speciální přístup pro práci se špatně prospívajícími žáky, respektive s žáky se specifickými poruchami učení. Tato třída by zajistila intenzivnější a důslednější práci s těmito žáky a možnost jejich uplatnění v dalším vzdělávacím, případně pracovním procesu.</p>
Hlavní opatření	<p>A.1 Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> zpracování právního rozboru možností sdílení jednotlivých pracovníků. Konkrétně se bude jednat o rozbor smluvního zajištění a financování takových pracovníků více školami. <p>A.2 Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> rozbor ekonomické výhodnosti sdílení jednotlivých služeb rozbor nákladů na jednu hodinu jednoho takového pracovníka a rozbor konkrétní poptávky ze strany škol <p>A.2 Analýza možností financování z externích finančních prostředků (dotační tituly)</p> <ul style="list-style-type: none"> Je nutné zjistit, zda je možné získat finanční prostředky na platy takových pracovníků a případně nákup výukových pomůcek z různých zdrojů (evropské, státní, nebo krajské dotační tituly) <p>C.1 Výběr ekonomicky efektivní varianty spolupráce pro jednotlivé oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> příprava společného projektu na sdílení speciálních pedagogických pracovníků pod správou DSO ORP Šlapanice.
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> Počet obcí zapojených prostřednictvím svých škol a školských zařízení do sdílení logopedů, psychologů, případně dalších speciálních pedagogů
Správce cíle	Ředitelka ZŠ a MŠ Silůvky

Problémový okruh 2	NEDOSTATEČNÉ VYUŽITÍ DOPLŇKOVÝCH FOREM V PROCESU VZDĚLÁVÁNÍ
Cíl 2.2	Rozvíjet partnerství škol za účelem sdílení zkušeností, koordinace mimoškolních aktivit a posilování regionální identity využitím stávajících nebo vytvořením nových regionálních učebních pomůcek
Popis cíle	<p>Cílem je zavést pravidelné setkávání ředitelů škol SO ORP Šlapanice, případně i jednotlivých pedagogů podle jejich oborů. Výměna a sdílení zkušeností je totiž jednoznačně pozitivní a základem pro další potenciální spolupráci. Pokud by se podařilo zavést pravidelné setkávání o podle jednotlivých oborů (například český jazyk, matematika atd.) mohla by tato komunikace vyústit sama o sobě v realizování vlastních společných projektů. Navíc část ředitelů škol SO ORP po této komunikační platformě volá. Na základě takovéto platformy by bylo možné vytvořit i tzv. regionální učebnici, která by popsala hlavní regionální specifika daného území a seznámila by srozumitelně žáky s prostředím, ve kterém žijí, a s jeho historií. Tato učebnice by se zabývala zprostředkováním historie, geografie, biologie a dalších základních charakteristik blízkého okolí, respektive území SO ORP Šlapanice a jeho subregionu (Moravský kras, Šlapanicko, Střelicko). Případně by se regionální učebnice dala realizovat pouze pro menší území, např. pro oblast Střelicka. Uplatnění této učebnice by bylo možné v rámci ŠVP uplatnit ve výuce.</p>
Hlavní opatření	<p>A.1 Ustavení pravidelné schůze ředitelů škol SO ORP případně oborových pedagogických schůzí na MĚÚ Šlapanice</p> <p>A.2 Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> rozbor nákladů a požadavků na vytvoření regionální učebnice

	<ul style="list-style-type: none"> • <p>A.3 Analýza možností financování regionální učebnice z externích finančních prostředků</p> <p>C.1 Výběr ekonomicky efektivní varianty spolupráce pro jednotlivé oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava společného projektu na vytvoření regionální učebnice pro ZŠ pod správou DSO ORP Šlapanice.
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Podíl obcí zapojených prostřednictvím svých škol a školských zařízení do koordinace mimoškolních aktivit • Počet spolupracujících obcí prostřednictvím svých škol a školských zařízení zapojených do tvorby a používání regionální učebnice • Existence pravidelného setkávání ředitelů škol
Správce cíle	Ředitel ZŠ a MŠ Ostopovice

Problémový okruh 2	NEDOSTATEČNÉ VYUŽITÍ DOPLŇKOVÝCH FOREM V PROCESU VZDĚLÁVÁNÍ
Cíl 2.3	Zřídít prostory a zázemí pro moderní technické vzdělávání na 2. stupni ZŠ
Popis cíle	Smysluplným projektem by mohlo být v rámci praktických výuk využití „technického centra“, kde by se žáci učili i technické zručnosti, praktickým dovednostem atp. V současnosti však praktická výuka není v osnovách povinná a bylo by tudíž problematické naplnění takových dílen. Nutná by byla spolupráce s řediteli škol, jež by byli schopni zavést takovou výuku do svých ŠVP. Podobně by tomu mohlo být i s vybudováním malého arboreta, technické dílny, zahrady apod.
Hlavní opatření	<p>A.1 Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbor nákladů a požadavků na zřízení nového technického centra • rozbor nákladů na revitalizaci a modernizaci současných technických dílen ve školách SO ORP. Zjištění jejich počtu, stavu a vybavení. • rozbor ekonomické výhodnosti sdílení takové služby zhruba pro kolik škol • rozbor nákladů na jednu hodinu jednoho technického pracovníka a rozbor konkrétní poptávky ze strany škol a možnosti využití stávajících kapacit pedagogů <p>A.2 Analýza možností financování modernizace a výstavby technických dílen z externích finančních prostředků</p> <p>C.1 Výběr ekonomicky efektivní varianty spolupráce pro jednotlivé školy</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava společného projektu na vytvoření systému technického vzdělávání pro 2. stupeň ZŠ pod správou DSO ORP Šlapanice.
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Počet obcí zapojených prostřednictvím svých škol a školských zařízení do využívání školních technických dílen
Správce cíle	Starosta obce Střelice

3.2.4. Indikátory

1. Problémový okruh:

DLOUHODOBĚ NEDOSTATEČNÁ KAPACITA MATEŘSKÝCH ŠKOL A PERSPEKTIVNÍ NEDOSTATEK KAPACIT V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH A JEJICH PODFINANCOVÁNÍ

Problémový okruh 1	Dlouhodobě nedostatečná kapacita mateřských škol a perspektivní nedostatek kapacit v základních školách a jejich podfinancování		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	POČET DĚTÍ NA JEDNU TŘÍDU V MŠ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ředitelka ZŠ a MŠ Březina		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	18
Skutečnost	23,5		
Popis měřítka:	Pro zajištění kvalitní předškolní výchovy v mateřských školách je nutný optimální počet dětí ve třídě. Nadměrným počtem žáků ve třídách se vytrácí individuální přístup a věnována péče a kvalita výuky může klesat. Indikátor umožňuje sledovat průměrný počet dětí ve třídě s tím, že za vhodné je dostat se až na hranici 18 dětí ve třídě.		
Metodika a výpočet:	Počet dětí na jednu třídu je podílem počtu dětí v MŠ v SO ORP Šlapanice a počtu tříd.		
Zdroj čerpání dat:	Datové sady z výkazů MŠMT		

Problémový okruh 1	Dlouhodobě nedostatečná kapacita mateřských škol a perspektivní nedostatek kapacit v základních školách a jejich podfinancování		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	POČET ŽÁKŮ NA JEDNU TŘÍDU V ZŠ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ředitelka ZŠ a MŠ Březina		
Roky	2013	2017	2020
Plán		22	25
Skutečnost	18,9		
Popis měřítka:	Pro zajištění kvalitní výuky na základních školách je nutný optimální počet žáků ve třídě. Nadměrným počtem žáků ve třídách se vytrácí individuální přístup a věnována péče a kvalita výuky může klesat. Indikátor umožňuje sledovat průměrný počet žáků ve třídě s tím, že za vhodné je, aby počet žáků ve třídě nepřekročil číslo 25. Dle prognózy vývoje počtu obyvatel v ORP Šlapanice předpokládáme nárůst počtu žáků, kteří nyní přichází do ZŠ. Indikátor má zajistit, aby nedošlo k přehlcení některých tříd, kde jsou silné ročníky.		
Metodika a výpočet:	Počet žáků na jednu třídu je podílem počtu žáků v ZŠ v SO ORP Šlapanice a počtu tříd.		
Zdroj čerpání dat:	Datové sady z výkazů MŠMT		

Problémový okruh 1	Dlouhodobě nedostatečná kapacita mateřských škol a perspektivní nedostatek kapacit v základních školách a jejich podfinancování		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	POČET ODMÍTNUTÝCH DĚTÍ DO MŠ Z SO ORP ŠLAPANICE		
Měrná jednotka	počet		

Správce měřítka	Ředitelka ZŠ a MŠ Březina		
Roky	2013	2017	2020
Plán		300	0
Skutečnost	630		
Popis měřítka:	Počet odmítnutých žádostí je ukazatel, který dokresluje vývoj převisu poptávky nad nabídkou MŠ. Jedná se ale o doplňkový ukazatel. Je nutné ukazatel brát s rezervou a hodnotit především jeho vývoj v čase, než jeho absolutní hodnoty. V současnosti hodnota 630 odmítnutých žádostí vypovídá o nedostatku volné kapacity pro zájemce o umístění svých dětí do MŠ, proto předpokládáme po zavedení různých opatření pokles dané hodnoty.		
Metodika a výpočet:	Počet odmítnutých dětí se převezme z datových sad výkazů MŠMT		
Zdroj čerpání dat:	Data z výkazů MŠMT		

Cíl 1.1	Dočasně zvýšenou potřebu na kapacitu MŠ a ZŠ rozšířit formou přístavby, nebo reorganizace v rámci stávajících kapacit škol v obcích SO ORP.		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	KAPACITA NOVĚ ZŘÍZENÝCH TŘÍD MŠ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ředitelka ZŠ a MŠ Březina		
Roky	2013	2017	2020
Plán		60	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Vzhledem k současnému nedostatku volných míst v MŠ, je potřebné zvyšovat kapacity MŠ, ideálním ukazatelem je proto kapacita nově zřízených tříd MŠ. Současný nedostatek kapacity se bude ještě zhoršovat zákonným opatřením, které zrušilo zařízení jeslového typu. To znamená, že by do budoucna měly být v MŠ umísťovány i děti do 2 let věku. Pokud by se tomu skutečně tak dělo, mělo by docházet ke snížení počtu dětí ve třídě MŠ, což ještě dále zhorší kapacitní nedostatek MŠ. Očekáváme nárůst kapacity Mateřských škol v nejbližším horizontu do roku 2017, kdy bude ještě stále doznívat tzv. babyboom. Blíže k roku 2020 však již nelze očekávat takový nárůst poptávky po MŠ, jako doposud, proto lze předpokládat už jen mírný nárůst nové kapacity MŠ.		
Metodika a výpočet:	Jedná se o prostý součet nově vytvořených míst v MŠ		
Zdroj čerpání dat:	Data z výkazů MŠMT		

Cíl 1.2	Společným postupem zlepšit financování škol, technickou infrastrukturu škol a jejich materiálové vybavení		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	PODÍL SPOLUPRACUJÍCÍCH OBCÍ PROSTŘEDNICTVÍM SVÝCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ ZAPOJENÝCH DO SPOLEČNÝCH VÝBĚROVÝCH ŘÍZENÍ V POMĚRU KE VŠEM OBCÍM V ORP		
Měrná jednotka	Relativní podíl v %		
Správce měřítka	Ředitelka ZŠ a MŠ Kanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20 %	50 %
Skutečnost	0 %		
Popis měřítka:	Jedná se o relativní podíl obcí v %, které by se podílely na společných nákupech didaktických pomůcek, vybavení škol, společných nákupech různých služeb, energií, či materiálu, případně na výběrových řízeních		

	organizovaných ve spolupráci více obcí. Pokud by se jakákoliv z těchto vyjmenovaných aktivit realizovala ve spolupráci minimálně dvou škol, bude obec, na jejímž katastru škola leží, do indikátoru započtena.
Metodika a výpočet:	Jedná se o podíl obcí, na jejichž území se nacházejí školy, které spolu ve výše zmíněných aktivitách postupují společně
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ, komunikace s řediteli škol

Cíl 1.3	Zavést společný nákup a následné sdílení materiálového vybavení, speciálních didaktických pomůcek a dalšího vybavení.		
Číslo indikátoru	6		
Název indikátoru	ZAVEDENÍ SYSTÉMU SPOLEČNÉHO NÁKUPU MATERIÁLU A VYBAVENÍ		
Měrná jednotka	Ano/ne		
Správce měřítka	Ředitel ZŠ a MŠ Ostopovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Samotná realizace společného nákupu vybavení škol za účelem snížení nákladů a zvýšení efektivity je předmětem započítání tohoto indikátoru. Pokud by se podařilo nejlépe za administrace DSO zajistit společný nákup materiálu pro více škol za nižší ceny, bylo by to důvodem pro započítání splnění indikátoru. Je žádoucí, aby pokrytí území společným systémem nákupu materiálu a vybavení pokrylo minimálně většinu obcí do roku 2020.		
Metodika a výpočet:	Pokud bude realizován společný nákup materiálu, didaktických pomůcek, nebo jiného vybavení společně pro více škol za účelem snížení nákladů, bude to započítáno jako splnění indikátoru		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ, komunikace s řediteli škol		

2. Problémový okruh

NEDOSTATEČNÉ KAPACITY A VYUŽITÍ DOPLŇKOVÝCH FOREM V PROCESU VZDĚLÁVÁNÍ

Problémový okruh 2	Nedostatečné kapacity a využití doplňkových forem v procesu vzdělávání		
Číslo indikátoru	7		
Název indikátoru	POČET OBCÍ NEZAPOJENÝCH PROSTŘEDNICTVÍM SVÝCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ DO SPOLEČNÝCH DOPLŇKOVÝCH FOREM VZDĚLÁVÁNÍ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ředitelka ZŠ a MŠ Střelice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	5
Skutečnost	40		
Popis měřítka:	<p>Jedná se o výčet obcí, které zůstanou nezapojeny, respektive nebudou zajišťovat ve svých školách doplňkové formy vzdělávání formou sdílených společných úvazků pro více škol. Konkrétně se jedná o úvazky logopeda, speciálního pedagoga, školního psychologa, nebo pedagoga pro technické vzdělávání atd., jenž by působil v určité časové dotaci na několika školách, které by se společně podílely na financování jeho sdíleného pracovního úvazku. V současné době je služba speciálních pedagogů zajišťována pouze v ŠPC Čtyřlístek v Pozořicích pro pět okolních obcí, ovšem poněkud jinou formou. Předpokládáme pokrytí služby na drtivou většinu území do roku 2020 vzhledem k projevenému zájmu o tuto službu ze strany zástupců škol.</p>		
Metodika a výpočet:	Jedná se o součet obcí, na jejichž území se nenacházejí školy se sdílenými úvazky logopeda, školního psychologa, nebo jiných doplňkových forem vzdělávání		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ		

Cíl 2.1	Společně sdílet školního logopeda, školního psychologa, speciálního pedagoga, kariérového poradce a další podpůrné profese a pozice		
Číslo indikátoru	8		
Název indikátoru	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH PROSTŘEDNICTVÍM SVÝCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ DO SDÍLENÍ LOGOPEDŮ, PSYCHOLOGŮ PŘÍPADNĚ DALŠÍCH SPECIÁLNÍCH PEDAGOGŮ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ředitelka ZŠ a MŠ Silůvky		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	35
Skutečnost	5		
Popis měřítka:	<p>Jedná se o výčet obcí, které se zapojí, respektive budou zajišťovat ve svých školách doplňkové formy vzdělávání formou sdílených společných úvazků pro více škol. Logoped by tak mohl působil v určité časové dotaci na několika školách, které by se společně podílely na financování jeho sdíleného pracovního úvazku. Konkrétně se jedná o úvazky logopeda, speciálního pedagoga, školního psychologa, nebo pedagoga pro technické vzdělávání atd.). V současné době je služba speciálních pedagogů zajišťována pouze v ŠPC Čtyřlístek v Pozořicích pro pět okolních obcí, ovšem poněkud jinou formou. Předpokládá se pokrytí služby na drtivou většinu území do roku 2020 vzhledem k projevenému zájmu o tuto službu ze strany zástupců škol.</p>		

Metodika a výpočet:	Jedná se o součet obcí, na jejichž území se nacházejí školy se sdílenými úvazky logopeda, školního psychologa, nebo jiných doplňkových forem vzdělávání
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ

Cíl 2.2	Rozvíjet partnerství škol za účelem sdílení zkušeností, koordinace mimoškolních aktivit posilování regionální identity využitím stávajících nebo vytvořením nových regionálních učebních pomůcek		
Číslo indikátoru	9		
Název indikátoru	EXISTENCE PRAVIDELNÉHO SETKÁVÁNÍ ŘEDITELŮ ŠKOL		
Měrná jednotka	Ano/ne		
Správce měřítka	Ředitel ZŠ a MŠ Ostopovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ano	ano
Skutečnost	ne		
Popis měřítka:	Pro správné fungování meziobecní spolupráce v oblasti školství je vhodnou podmínkou pravidelné setkávání zástupců škol SO. Ze strany zástupců škol SO ORP Šlapanice navíc sama vzešla iniciativa ohledně pravidelných zhruba půlročních setkání. Smyslem je výměna, sdílení zkušeností a možnost snadnější dohody na společném postupu v oblasti projektové přípravy, společného nákupu služeb, či materiálu a další možné spolupráce. Je žádoucí, aby se takové setkání ředitelů (zástupců) škol konalo zhruba dvakrát ročně. Indikátor bude ovšem započten, pokud se takové setkání uskuteční alespoň jednou za rok.		
Metodika a výpočet:	Indikátor bude započten jako splněný, pokud se v monitorovaném období alespoň jednou ročně uskuteční setkání, kam budou pozváni všichni ředitelé, případně vyslaní zástupci mateřských a základních škol SO ORP Šlapanice.		
Zdroj čerpání dat:	Referát školství úřadu ORP Šlapanice		

Cíl 2.2	Rozvíjet partnerství škol za účelem sdílení zkušeností, koordinace mimoškolních aktivit posilování regionální identity využitím stávajících nebo vytvořením nových regionálních učebních pomůcek		
Číslo indikátoru	10		
Název indikátoru	PODÍL OBCÍ ZAPOJENÝCH PROSTŘEDNICTVÍM SVÝCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ DO KOORDINACE MIMOŠKOLNÍCH AKTIVIT		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Ředitelka ZŠ a MŠ Kanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	50
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Jedná se o výčet obcí, které se zapojí do koordinace mimoškolních aktivit. To znamená, že se společně podílejí na vypsání některých volnočasových aktivit. Případně se dohodnou, že bude realizována jedna aktivita v jedné škole a druhá ve druhé, ačkoliv budou zajišťovat pokrytí pro více obcí. Je žádoucí, aby do roku 2050 byla účastna alespoň polovina obcí prostřednictvím svých škol na společném a koordinovaném poskytování mimoškolních aktivit.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí, které prostřednictvím svých škol spolupracují na společném poskytování širší nabídky volnočasových aktivit v rámci ORP tým, že se školy navzájem doplňují, nebo poskytují své volnočasové aktivity pro ostatní školy atd.		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ, komunikace s řediteli škol		

Cíl 2.2	Rozvíjet partnerství škol za účelem sdílení zkušeností, koordinace mimoškolních aktivit posilování regionální identity využitím stávajících nebo vytvořením nových regionálních učebních pomůcek		
Číslo indikátoru	11		
Název indikátoru	POČET SPOLUPRACUJÍCÍCH OBCÍ PROSTŘEDNICTVÍM SVÝCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ ZAPOJENÝCH DO TVORBY A POUŽÍVÁNÍ REGIONÁLNÍ UČEBNICE		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ředitel ZŠ a MŠ Ostopovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	20	40
Skutečnost	0	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka:	Jedná se o výčet obcí, které se zapojí do tvorby a následného využití společné regionální pomůcky. Nejspíše regionální učebnice. Tato učebnice by se zabývala zprostředkováním historie, geografie, biologie a dalších základních charakteristik blízkého okolí, respektive území SO ORP Šlapanice a jeho subregionů (Moravský kras, Šlapanicko, Střelicko). Případně by se regionální učebnice dala realizovat pouze pro menší území, např. pro oblast Střelicka. Je žádoucí, aby se do tvorby takové učebnice zapojila více jak jedna škola a aby byla využívána tato regionální pomůcka do roku 2020 ve všech obcích SO ORP Šlapanice.		
Metodika a výpočet:	Do součtu budou započteny všechny obce, které se nejen budou podílet na tvorbě této učebnice, ale které se jen zapojí do používání této učebnice při výuce		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ, komunikace s řediteli škol		

Cíl 2.3	Zřídít prostory a zázemí pro moderní technické vzdělávání na 2. stupni ZŠ		
Číslo indikátoru	12		
Název indikátoru	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH PROSTŘEDNICTVÍM SVÝCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ DO VYUŽÍVÁNÍ ŠKOLNÍCH TECHNICKÝCH DÍLEN		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ředitelka ZŠ a MŠ Střelice		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	15	30
Skutečnost	5	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka:	Jedná se o výčet obcí, které se zapojí, prostřednictvím svých škol do využití technických dílen v rámci výuky na 2. stupni ZŠ. Jedná se nejen o obce, v jejichž škole se nachází a je využívána technická dílna, ale i o obce, z jejichž škol dojíždějí žáci do těchto dílen na výuku bez určení frekvence.		
Metodika a výpočet:	Započteny budou takové obce, na jejichž území se nachází škola, která část své výuky realizuje v praktické výuce v technické dílně za účasti odborného pedagogického pracovníka		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ a komunikace s řediteli škol		

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Starosta obce Bílovice nad Svitavou
Starosta obce Telnice
Ředitelka ZŠ a MŠ Střelice
Ředitel ZŠ a MŠ Ostopovice
Ředitelka ZŠ a MŠ Kanice
Ředitelka ZŠ a MŠ Březina
Ředitelka ZŠ a MŠ Silůvky

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přiblížení se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Rozšířit kapacity mateřských škol případně základních škol	Starosta obce Bílovice nad Svitavou
1.2	Společným postupem zlepšit financování škol a technickou infrastrukturu škol	Starosta obce Střelice
1.3	Zavést společný nákup a následné sdílení materiálového vybavení atd.	Starosta obce Bílovice nad Svitavou

2.1	Společně sdílet školního logopeda, školního psychologa, speciálního pedagoga atd.	Ředitelka ZŠ a MŠ Silůvky
2.2	Rozvíjet partnerství škol za účelem sdílení zkušeností	Ředitel ZŠ a MŠ Ostopovice
2.3	Zřídit prostory a zázemí pro moderní technické vzdělávání na 2. stupni ZŠ	Starosta obce Střelice

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	POČET DĚTÍ NA JEDNU TŘÍDU V MŠ	Ředitelka ZŠ a MŠ Březina
2	POČET ŽÁKŮ NA JEDNU TŘÍDU V ZŠ	Ředitelka ZŠ a MŠ Březina
3	POČET ODMÍTNUTÝCH DĚTÍ DO MŠ Z SO ORP ŠLAPANICE	Ředitelka ZŠ a MŠ Březina
4	KAPACITA NOVĚ ZŘÍZENÝCH TŘÍD MŠ	Ředitelka ZŠ a MŠ Březina
5	PODÍL SPOLUPRACUJÍCÍCH OBCÍ PROSTŘEDNICTVÍM SVÝCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ ZAPOJENÝCH DO SPOLEČNÝCH VÝBĚROVÝCH ŘÍZENÍ V POMĚRU KE VŠEM OBCÍM V ORP	Ředitelka ZŠ a MŠ Kanice
6	ZAVEDENÍ SYSTÉMU SPOLEČNÉHO NÁKUPU MATERIÁLU A VYBAVENÍ	Ředitel ZŠ a MŠ Ostopovice
7	POČET OBCÍ NEZAPOJENÝCH PROSTŘEDNICTVÍM SVÝCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ DO SPOLEČNÝCH DOPLŇKOVÝCH FOREM VZDĚLÁVÁNÍ	Ředitelka ZŠ a MŠ Střelice
8	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH PROSTŘEDNICTVÍM SVÝCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ DO SDÍLENÍ LOGOPEDŮ, PSYCHOLOGŮ PŘÍPADNĚ DALŠÍCH SPECIÁLNÍCH PEDAGOGŮ	Ředitelka ZŠ a MŠ Silůvky
9	EXISTENCE PRAVIDELNÉHO SETKÁVÁNÍ ŘEDITELŮ ŠKOL	Ředitel ZŠ a MŠ Ostopovice
10	PODÍL OBCÍ ZAPOJENÝCH PROSTŘEDNICTVÍM SVÝCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ DO KOORDINACE MIMOŠKOLNÍCH AKTIVIT	Ředitelka ZŠ a MŠ Kanice
11	POČET SPOLUPRACUJÍCÍCH OBCÍ PROSTŘEDNICTVÍM SVÝCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ ZAPOJENÝCH DO TVORBY A POUŽÍVÁNÍ REGIONÁLNÍ UČEBNICE	Ředitel ZŠ a MŠ Ostopovice
12	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH PROSTŘEDNICTVÍM SVÝCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ DO VYUŽÍVÁNÍ ŠKOLNÍCH TECHNICKÝCH DÍLEN	Ředitelka ZŠ a MŠ Střelice

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. – 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	Každoročně v 1. – 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					
Akční plán na r. 2017														
Příprava					■									
Realizace									■					
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

Návrhová část vychází jak z analýz provedených dle metodiky Svazu měst a obcí tak především z rozhovorů s řediteli škol SO ORP a starosty jak v rámci terénního šetření, tak v rámci fokusní skupiny. Není možné na základě dané metodiky popsat všechny problémy, které obsahuje tak komplikovaná oblast jako je předškolní a základní vzdělávání. Proto návrhová část vychází do značné míry z potřeb vzešlých na základě kvalitativního výzkumu a rozhovorů s aktéry v dané oblasti. Na jejich základě byly vytvořeny základní okruhy problémů. Účelem bylo vytvoření pokud možno malého počtu základních problémových okruhů. Z toho plyne, že některé okruhy jsou poměrně obecné a zahrnují v sobě větší množství podtémat. S tím souvisí někdy problematická formulace indikátorů k problémovým okruhům.

Hlavními problémovými okruhy, které byly definovány, jsou v současnosti nedostatečné kapacity mateřských škol a do budoucna jsou to perspektivní nedostatečné kapacity škol základních. V důsledku podfinancování školství je pro obce poměrně komplikované investovat do škol za účelem rozšíření kapacit. Cíli, kterými bychom dlouhodobě podfinancování škol chtěli řešit je přirozeně v první řadě rozšiřování kapacit mateřských škol. Dále se nedostatek kapacit dá řešit společným postupem ve věci nákupů a sdílení vybavení pro školy. Pokud by byly školy schopny společně vyřešit nákup různých služeb případně energií a materiálového vybavení, došlo by k velkým úsporám z rozsahu.

Druhým problémovým okruhem, který rezonoval mezi zástupci škol výrazně více a našel velký ohlas i mezi zástupci obcí, bylo sdílení speciálních pedagogických služeb pro více škol. Jedná se především o služby logopeda, které chybí prakticky ve všech školách. V menší míře, ale přesto ve většině škol, je poptávka po školním psychologovi, speciálním pedagogovi a částečně i po pedagogovi technického vzdělávání. Tito zaměstnanci by byli zaměstnáni na jedné kmenové škole s tím, že by měli určený počet jednotlivých hodin i na okolních menších školách podle dohody. Financování by bylo společné opět na základě jednotlivých hodinových dotací. Logoped je poptáván na částečný úvazek prakticky ve všech školách, školní psycholog by stačil pouze v nárazových případech, například dva plné úvazky pro celý SO ORP. Co se týče úvazku pedagoga technických dílen, je zatím otázkou, jak zajistit dostatečnou časovou dotaci pro praktickou výuku ve školním vzdělávacím programu. Pokud by se nepodařilo tyto aktivity zajistit ve standardní výuce, je možné, aby byly realizovány formou volnočasových aktivit. S tím souvisí i opětovné využití stávajících školních dílen a jejich možná modernizace za přispění evropských strukturálních fondů. Cílem je zvýšit technickou gramotnost a dovednosti u žáků a podpořit tak zájem o technické vzdělání, které je na trhu práce velmi poptáváno.

Každý cíl má svého správce, viz kapitola cíle. Ve velké míře byli jako správci cílů jmenováni ředitelé škol podle toho, jak se kterým tématům věnují a jak se na tvorbě strategie podíleli. Naplňování bude sledováno prostřednictvím sady indikátorů, ke kterým byli zvoleni také gestoři. V zásadě se jedná opět do značné míry o ředitele škol. Důvod je nasnadě, jelikož zástupci obcí nemají až takový přehled o konkrétním dění na svých školách, většinu agendy přenechávají ředitelům škol a tudíž nemá smysl, aby gestory indikátorů byly starostové.

Hlavními cíli, které je třeba v území řešit, je systémový postup ve věci regionálních disproporcí kapacit mateřských škol. V některých obcích kapacitu MŠ po mnohých nedávných rozšířeních pokrývají, avšak v jiných obcích SO ORP, je situace satureována na úkor přilehlých brněnských městských

částí, kam rodiče své děti vozí. Už od útlého věku, tak děti ztrácejí kontakt se svým rodištěm a často se tak jen prohlubuje odtrženost nově přistěhovaných obyvatel obcí v důsledku suburbanizace od místního prostředí. Druhým hlavním cílem je společný postup ve věci sdílení speciálních pedagogických služeb. Především se jedná o sdílení školních logopedů, psychologů a pedagogů praktických dílen.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část byla zrealizována na základě projednávání v pracovní skupině školství Koordinátorem meziobecní spolupráce. Pracovní skupiny školství se zúčastnili s různou mírou absencí zástupci obcí SO ORP (Šlapanice, Bílovice n. Svitavou, Kobylnice, Telnice, Ostopovice a Velatice), zástupci základních a Mateřských škol (Střelice, Ostopovice, Šlapanice, Kanice) a zástupci školského referátu ORP Šlapanice. V průběhu zpracovávání návrhové části pak koordinátor meziobecní spolupráce průběžně komunikoval především s ředitelkou ZŠ a MŠ Střelice a ředitelkou ZŠ a MŠ Kanice. Navíc proběhlo i krátké dotazníkové šetření o tom, jaké hlavní problémy školy ve SO ORP Šlapanice pociťují. Na dotazník odpovědělo zhruba 50 % ředitelů škol SO ORP, což představovalo poměrně reprezentativní vzorek respondentů. Jako poslední instance v rámci projednávání návrhové části bylo svoláno i setkání ředitelů škol, kde byla návrhová část včetně vize, problémových okruhů, cílů a indikátorů projednána a připomínkována. Návrhová část byla zpracovávána od července do prosince roku 2014.

3.5. Přílohy

3.5.1. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání – najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního pláno-

vání s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, anebo konektivita celých škol.

3.5.2. Seznam zkratk

ČR	Česká republika
DSO	dobrovolný svazek obcí
EU	Evropská unie
IROP	Integrovaný regionální operační program
JMK	Jihomoravský kraj
MČ	místní část
MěÚ	městský úřad
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
o. B-V	okres Brno-venkov
o. s.	občanské sdružení
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OP	operační program
ORP	obec s rozšířenou působností
pedag.	pedagog, pedagogický
přísp. org.	příspěvková organizace
PO	prioritní osa
PŠD	povinná školská docházka
RUD	rozpočtové určení daní
SC	specifický cíl
SO	správní obvod
SŠ	střední škola
SVČ	středisko volného času
SVP	speciální vzdělávací potřeby
SWOT analýza	metoda strategického plánování – identifikace jednak stránek silných (Strengths) a slabých (Weaknesses), jednak příležitostí (Opportunities) a hrozeb (Threats)
ŠD	školní družina
ŠK	školní klub
ŠPC	školské poradenské centrum
ŠPZ	školské poradenské zařízení
úv. pedagog.	úvazek pedagogický
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

4. Téma 2.: Sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat. Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

V této kapitole jsou soustředěny shrnující číselné údaje o sociální sféře za celé SO ORP Šlapavice a dílčí komentáře k nim. (Jmenovitě jsou jednotlivá sociální zařízení a sociální služby vyjádřeny několika tabulkami a obrázkem č. 9 v závěru). Tato kapitola tudíž slouží jako podklad pro shrnující analytické tabulky a komentář v dalších kapitolách.

Tabulka č. 59: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci SO ORP

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	0
Denní stacionáře	0
Týdenní stacionáře	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
Domovy pro seniory	3
Domovy se zvláštním režimem	0
Chráněné bydlení	0
Azylové domy	0
Domy na půl cesty	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	0
Sociálně terapeutické dílny	1
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0
Ostatní	4
celkem	9

Zdroje dat: viz dílčí komentář

A. METODICKÉ POZNÁMKY:

1. Vyplněno dle "Registru poskytovatelů sociálních služeb". Jmenovitě vyjádřeno příslušnými tabulkami (61, 62, 71) a obrázkem č. 9 – viz závěrečný shrnující komentář.

2. Způsob zařídění zařízení, poskytujících více typů služeb:

- a) Ze tří domovů pro seniory dva fungují navíc i jako domovy se zvláštním režimem.
- b) Jediný domov pro osoby se zdravotním postižením poskytuje navíc i denní a týdenní stacionář
- c) Čtyři zařízení byla zařazena do skupiny "Ostatní" protože jde o zařízení poskytující pečovatelské služby (jedno z nich navíc poskytuje i odlehčovací služby).

3. Oproti těmto údajům z "Registru" neuvádí ČSÚ k 31. 12. 2011 v SO ORP 4 zařízení (všechny typu "ostatní" – po jednom v Bílovicích a Modřicích a dvě ve Šlapanicích), přestože podle "Registru" tři z nich existují už od 1. 1. 2007 a jedno od 1. 1. 2009. Je to dáno především jiným tříděním sociálních zařízení ze strany ČSÚ. Přitom je zajímavé, že ČSÚ sociálně terapeutickou dílnu v Ořechově vykazuje v letech 2007 – 2011 jako příslušné zařízení, které ale od roku 2010 nevykazuje příslušnou službu (vykazována jako aktivní byla v letech 2007 – 2009).

B. VĚCNÝ KOMENTÁŘ:

Ve správním obvodu tvořeném 40 obcemi je podle "Registru poskytovatelů sociálních služeb" jen registrovaných 9 zařízení. Tato zařízení navíc v 5 případech spadají svým převažujícím zaměřením jen do 3 z 20 druhů zařízení rozeznávaných příslušným zákonem o sociálních službách (tj. jde tu o 1 domov pro osoby se zdravotním postižením, o 3 domovy pro seniory a o jednu sociálně terapeutickou dílnu). Zbýlé 4 další registrované případy spadají mezi jiné druhy sociálních zařízení (zaměřující se jen na pečovatelské, odlehčovací a podobné služby). ČSÚ ke konci r. 2011 tato zařízení ve svém přehledu sociálních zařízení ani neuváděl právě proto, že neodpovídala výčtu v zákoně.

Zřejmá je naprostá početní převaha registrovaných zařízení sociální péče (8) nad sociální prevencí (1). Počet pobytových registrovaných sociálních zařízení (4) je přitom téměř stejný jako počet registrovaných zařízení poskytujících nepobytové sociální služby (5). Zdánlivá malý počet druhů registrovaných zařízení služeb se nám bude jevit v poněkud jiném světle, když si přihlídneme ke třem skutečnostem.

- a) Čtyři z registrovaných zařízení poskytují naráz nikoliv jen jeden, ale vícero typů služeb, na které se jinak v daném SO ORP žádné zařízení samostatně nespecializuje.
- b) Kromě registrovaných zařízení existuje v daném SO téměř stejný počet neregistrovaných, a to nikoliv jen malých zařízení (viz tabulka č. 60).
- c) Kromě registrovaných a neregistrovaných zařízení v SO jsou zdejšími obyvatelům bez větších problémů přístupná početná zařízení v Brně (ke kterému toto SO jako úzký pás přiléhá téměř ze všech stran) i v sousedních SO.

Za takových okolností se naopak v daném SO faktická dostupnost zařízení sociálních služeb jeví spíše jako nadstandardní ve srovnání s většinou jiných SO v ČR (byť ani zde není ideální). Počet registrovaných zařízení (9) je ovšem o něco větší, než počet jejich provozovatelů (7), protože v některých případech jeden provozovatel provozuje dvě i více zařízení na území SO ORP a popř. i mimo něj. Týká se to jednak občanského sdružení Sanus Brno, které zde (kromě svých brněnských objektů) provozuje 2 registrované objekty, a Jihomoravského kraje, který tu má dvě příspěvkové organizace. Přitom z těchto provozovatelů má 5 své hlavní sídlo mimo SO ORP (z toho je ovšem jedním sám Jihomoravský kraj).

Otázkou je, do jaké míry lze jedno ze zařízení v SO ORP provozované uznanou církví (konkrétně jde o Katolickou charitu Praha) vůbec ještě chápat jako obslužné zařízení pro daný region, neboť tento "Registrem provozovatelů" uváděný domov pro seniory (Charitní domov Střelice) je určen pro řeholní sestry České kongregace sester dominikánek z celé České republiky. (Z tohoto důvodu není zřejmě ani uváděn v podkladech ČSU.)

C. PODKLADY K TABULCE 59 A KE KOMENTÁŘI:

Registr poskytovatelů sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí: 2012: <http://iregistr.mpsv.cz>.

Adresář poskytovatelů sociálních služeb v ORP Šlapanice. Šlapanice: 2013: <http://www.slapanice.cz/obec-s-rozsirenou-pusobnosti>

Adresář sociálních služeb v Jihomoravském kraji. Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Jihomoravského kraje: www.socialnisluzby-jmk.cz.

Zařízení sociálních služeb v obcích vybraného SO OR. **Zařízení sociálních služeb.** Český statistický úřad. http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=SZB6051PU_OB1.1&&kapitola_id=16

Zařízení sociálních služeb v obcích vybraného SO ORP. **Sociální služby poskytované v zařízeních.** Český statistický úřad http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=16&potvrz=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&childsel0=2&childsel0=2&cislotab=SZB6051PU_OB1.1&verze=0&cas_3_1180=20121231&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp

Zákon č. 108/2006 Sb o sociálních službách

Tabulka č. 60: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	0
Denní stacionáře	0
Týdenní stacionáře	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
Domovy pro seniory	6
Domovy se zvláštním režimem	0
Chráněné bydlení	0
Azylové domy	0
Domy na půl cesty	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	0
Sociálně terapeutické dílny	1
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0
Ostatní	9
celkem	17

Zdroje dat: viz dílčí komentář

Tabulka č. 61: Sociální zařízení a služby v SO ORP Šlapanice s fyzicky existujícími objekty roku 2014

ZŘIZOVATEL	ZAŘÍZENÍ S FYZICKY EX. OBJEKTY V ORP	FORMY POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY	MÍSTO KDE JE SLUŽBA POSKYTOVÁNA	POSKYTOVANÉ SOCIÁLNÍ SLUŽBY	REGISTR POSKYTOVATELŮ R. 2012
Jihomoravský kraj	Domov pro seniory Sokolnice	Pobytová	Domov pro seniory	Domov pro seniory	ano
				Domov se zvl. režimem	
	Zámeček Střelice	Ambulantní a pobytová	Domov osob se zdravotním postižením	Domov osob se zdravotním postižením	ano
				Týdenní stacionář Denní stacionář	
Česká katolická charita	Charitní domov Střelice	Pobytová	Domov pro seniory	Domov pro seniory	ano
Domov seniorů Modřice, a. s. (nyní Anavita a.s.)	Domov seniorů Modřice, a.s.	Pobytová	Domov pro seniory	Domov pro seniory Dům s pečovatelskou službou	ano
Město Modřice	<i>Pasivní bytový dům pro seniory Modřice</i>	Terénní	Pasivní bytový dům pro seniory	<i>odlehčovací pobytové služby</i>	<i>ne</i>
Sanus Brno, občanské sdružení	Dům domácí péče, Babice nad Svitavou	Pobytové	Dům domácí péče	Odlehčovací pobytové služby	ne
	Kontaktní pracoviště, Bílovice n. Svitavou	Terénní	Dům s pečovatelskou službou a v terénu	Pečovatelská služba	ano
				Odlehčovací služba	
	Kontaktní pracoviště, Mokrý-Horákov	Terénní	Dům s pečovatelskou službou	Pečovatelská	ano
	Kontaktní pracoviště, Podolí	Terénní	Dům s pečovatelskou službou	Pečovatelská služba	ano
				Odlehčovací služba	
Kontaktní pracoviště, Pozořice	Terénní	Dům s pečovatelskou službou	Pečovatelská služba	ne	
			Odlehčovací služba		
Kontaktní pracoviště Šlapanice	Terénní	Dům s pečovatelskou službou	Pečovatelská služba	ano ne	
			Odlehčovací služba		
Město Šlapanice	Kontaktní pracoviště Šlapanice	Ambulantní	Dům s pečovatelskou službou a v terénu	Pečovatelská služba	ano
Oblastní charita Rajhrad (mimo SO ORP)	pracoviště Modřice	Terénní	Dům s pečovatelskou službou a v terénu	Pečovatelská služba	ano v Rajhradě
	Pracoviště Silůvky	Terénní	Dům s pečovatelskou službou	Pečovatelská služba	Od 1. 10. 2014
Město Újezd u Brna	Kontaktní pracoviště Újezd (Štefánikova 960)	Živnostenský list (služba pro rodinu a domácnost)	Dům s pečovatelskou službou	Služba pro rodinu a domácnost (živnostenský list)	ne (nejedná se fakticky o soc. službu)
	Dům s pečovatelskou službou Újezd (Rybářská 101)	Ambulantní	Dům s pečovatelskou službou	Pečovatelská služba	ne
V růžovém sadu, občanské sdružení	V růžovém sadu, Ořechov	Ambulantní	Sociálně terapeutická dílna	Sociálně terapeutická dílna	ano
Připravované					
ORP Šlapanice	Dům sv. Doroty, Rebešovice	Pobytová	Azylový dům	Azylový dům	zatím ne
Jihomoravský kraj (schváleno 20. 3. 2014; výstavba cca prosinec 2014)	Domov seniorů, Újezd u Brna	Pobytová	Domov pro seniory	Domov pro seniory Domov se zvl. režimem	ne

Zdroje dat: viz dílčí komentář

Nově ještě soukromý investor zbudoval v Ořechově bytové domy pro seniory, přičemž dva byty jsou poskytnuty obci. Nejedná se o sociální službu, ale o soukromou investici cílenou pro seniory, kde může být nasmlouvána pečovatelská služba. Společnost Bravis s.r.o. nabízí prodej bytů v projektu Rezidence Ořechov určené pro seniory. Rezidence pro seniory proto, že je při tomto projektu myšleno výhradně na naše starší spoluobčany a jejich komfortní bydlení (byty 2+kk).

Tabulka č. 62: Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo SO ale působících i v jeho území (tj. aniž by v něm měly fyzicky existující objekty)

pořadové číslo	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)
1.	Pomoc a podpora osobám s poruchami příjmu potravy	Sociální a zdravotní služby	Anabell, o.s. Brno	Brno
2.	Bílý kruh bezpečí - Poradna BKB Brno	Služby obětem a svědkům trestné činnosti	Bílý kruh bezpečí, n.o.- Poradna BKB Brno	Brno
3.	Centrum denních služeb pro sluchově postižené	Centrum denních služeb	SNN v ČR	Brno
4	DOTYK II	Služby Rané péče	DOTYK II, o.p.s.	Brno
5	Hewer – osobní asistence	Středisko osobní asistence	Hewer – osobní asistence o. s.	Brno
6	Lístek	Pečovatelská služba	Lístek Brno, o.p.s.	Brno
7	Maltéžská pomoc	Centrum sociálních služeb	Maltéžská pomoc, o. p. s.	Brno
8	Modrá linka důvěry	Poradenské centrum	Modrá linka důvěry, o. s.	Brno
9	Občanské sdružení LOGO	Centrum denních služeb	Občanské sdružení LOGO	Brno
10	Poradenské centrum LORM	Centrum sociálních služeb	Společnost pro hluchoslepé o. s.	Brno
11	Romodrom	Terénní sociální práce	Romodrom	Brno
12	Poradna rané péče DOREA	Poradna	Slezská diakonie	Brno
13.	Středisko rané péče	Středisko rané péče	Středisko rané péče	Brno
14.	Tyflocentrum – osoby se zrakovým postižením	Centrum sociálních služeb	Tyflocentrum Brno, o.p.s	Brno
15.	Unie neslyšících	Centrum sociálních služeb	Unie neslyšících Brno, o.s.	Brno
16.	Okr. org. Brno-venkov	Středisko sociálních služeb	Svaz tělesně postižených ČR, o. s.,	Brno
17.	Asociace pomáhající lidem s autismem	Raná péče	Asociace pomáhající lidem s autismem APLA - JM o.s.	Brno
18.	Domov pro mne	osobní asistence	Domov pro mne, o. p. s.	Brno

Zdroje dat: viz dílčí komentář

A. METODICKÉ POZNÁMKY:

1. Do tabulky č. 60 byla zařazena nejen zařízení uvedená v "Registru poskytovatelů" (viz tabulka 59), ale navíc i zařízení v něm neuvedená, jejichž existence však byla zjištěna vlastním šetřením. Jmenovitě vyjádřeno příslušnými tabulkami (61, 6271) a obrázkem č. 9 – viz závěrečný shrnující komentář.

2. Celkový počet zařízení v tabulce č. 60 je pak o 8 větší než počet uváděný v Registru poskytovatelů (tj. v tabulce č. 59). Jde jednak o občanské sdružení Sanus Brno, který nad zařízení uváděná v registru v daném ORP provozuje:

- a) pobočku v Pozořicích (pečovatelská služba, odlehčovací služba, domácí zdravotní péče a rozvoz obědů) = ostatní zařízení
- b) pobočku v Podolí (pečovatelská služba, odlehčovací služba, domácí zdravotní péče a rozvoz obědů) = ostatní zařízení
- c) Dům domácí péče v Babicích nad Svitavou = domov pro seniory (aspoň dle popisu jejich nabídky).

Dále město Újezd u Brna provozuje dva domy pečovatelských služeb:

- a) Dům s pečovatelskou službou (Štefánikova 960)
- b) Dům s pečovatelskou službou (Rybářská 101)

Kromě toho má Oblastní charita Rajhrad (sídlící tedy v SO ORP Židlochovice) v Modřicích pracoviště pečovatelské služby. Dále začátkem roku 2014 zprovoznilo město Modřice svůj vlastní domov seniorů, který je označován za jedinečný v ČR díky tomu, že z hlediska stavebního a ekologického patří energeticky mezi tzv. "pasivní" domy. Zatím ale ještě není obydlen. A konečně ve Šlapanicích existovalo "soukromé zařízení rodinného typu" Penzion Maňulka – služby pro seniory (zařadili jsme ho v této tabulce č. 60 mezi domovy seniorů) – oficiálním provozovatelem je paní Věra Šimoníková, která obdobné zařízení mimo "Registru" provozuje i v Brně-Řečkovících. Podle informací ze Sociálního odboru ORP (i na základě internetových diskusí) byly však jeho služby ukončeny z důvodu zásadních pochybení.

3. V Registru uváděná pobočka občanského sdružení Lumina v Modřicích (aktuálně fungující pod názvem Anavita) není v její vlastní nabídce vůbec uváděna. Figuruje však v nezávislém seznamu pečovatelských služeb i s příslušnými kontaktními odkazy na vedení Luminy (sídlící ve Křínách v sousedním SO ORP Blansko), proto byla nakonec ponechána i v této tabulce č. 60.

4. Registrem uváděný domov pro seniory (Charitní domov Střelice) provozovaný Katolickou charitou Praha není zaměřen na obsluhu daného SO ani jemu přilehlých území, protože je určen pro řeholní sestry České kongregace sester dominikánek z celé České republiky. (Možná z tohoto důvodu není ani uváděn v podkladech ČSU.) Přesto byl ponechán i v tabulce č. 60.

V doplňkové tabulce 62 jsou uvedeni poskytovatelé sociálních služeb, jejichž působnost do SO ORP Šlapanice sice zasahuje, ale kteří v něm fyzicky nemají žádné zařízení.

B. VĚCNÝ KOMENTÁŘ:

Ve správním obvodě tvořeném 40 obcemi je celkem 17 registrovaných i neregistrovaných zařízení sociálních služeb. Tato zařízení ještě ke všemu v 8 případech spadají svým převažujícím zaměřením jen do 3 z 20 druhů zařízení rozeznávaných příslušným zákonem o sociálních službách (tj. jde tu o 1 domov pro osoby se zdravotním postižením, o 6 domovy pro seniory a o jednu sociálně terapeutickou dílnu). Zbýlých 9 dalších případů spadá mezi jiné druhy sociálních zařízení (zaměřující se jen na pečovatelské, odlehčovací a podobné služby).

Zřejmě je naprostá početní převaha zařízení sociální péče (16) nad sociální prevencí (1). Počet pobytových sociálních zařízení (7) je přitom o něco menší než počet zařízení poskytujících nepobytové sociální služby (10). Zdánlivý malý počet druhů zařízení služeb se nám bude jevit v poněkud jiném světle, když přihlídneme ke dvěma skutečnostem.:

a) Sedm zařízení poskytuje naráz nikoliv jen jeden, ale vícero typů služeb, na které se jinak v daném SO ORP žádné zařízení samostatně nespecializuje.

b) Kromě zařízení v SO jsou zdejšími obyvatelům bez větších problémů přístupná početná zařízení v Brně (ke kterému toto SO jako úzký pás přiléhá téměř ze všech stran) i v sousedních SO.

Za takových okolností se naopak v daném SO jeví faktická dostupnost zařízení sociálních služeb spíše jako nadstandardní ve srovnání s většinou jiných SO v ČR (byť ani zde není ideální). Počet zařízení (17) je ovšem o něco větší, než počet jejich provozovatelů (11), protože v některých případech jeden provozovatel provozuje dvě i více zařízení na území SO ORP i mimo něj. (Týká se to jednak občanského sdružení Sanus Brno, které zde – kromě svých brněnských objektů – provozuje 2 registrované objekty, města Újezd u Brna, které provozuje dva domy pečovatelské služby, a Jihomoravského kraje, který tu má dvě příspěvkové organizace. Dvě zařízení spravuje sice organizace katolické církve, mají však jako zřizovatelé každá vlastní právní subjektivitu.). Přitom z těchto provozovatelů má 6 své hlavní sídlo mimo SO ORP (z toho je ovšem jedním sám Jihomoravský kraj).

K uvedeným zařízením zřejmě přibudou v nejbližší době dvě další. V březnu 2014 byl Jihomoravským krajem schválen záměr otevřít nový domov seniorů v Újezdu u Brna s kapacitou 100 uživatelů, jehož výstavba by měla být ukončena v prosinci roku 2015. Sociální odbor ORP Šlapanice se zároveň snaží, aby spoluprací obcí daného SO vznikl první azylový dům v Rebešovicích (Dům sv. Doroty).

C. PODKLADY K TABULKÁM 60, 61, 62 A KE KOMENTÁŘI:

Registr poskytovatelů sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí: 2012: <http://iregistr.mpsv.cz>.

Adresář poskytovatelů sociálních služeb v ORP Šlapanice. Šlapanice: 2013: <http://www.slapanice.cz/obec-s-rozsirenou-pusobnosti>

Adresář sociálních služeb v Jihomoravském kraji. Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Jihomoravského kraje: www.socialnisluzby-jmk.cz.

Zařízení sociálních služeb v obcích vybraného SO OR. Zařízení sociálních služeb. Český statistický úřad. http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=SZB6051PU_OB1.1&&kapitola_id=16

Zařízení sociálních služeb v obcích vybraného SO ORP. Sociální služby poskytované v zařízeních. Český statistický úřad http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=16&potvrd=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&childsel0=2&childsel0=2&ci-slotab=SZB6051PU_OB1.1&verze=0&cas_3_1180=20121231&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp

Zámeček Střelice, příspěvková organizace. <http://www.zamecekstrelice.cz>

Příspěvková organizace Sokolnice, <http://ddsokolnice.cz>.

Sazebníky za poskytnutí ubytování a stravy Domov pro seniory Sokolnice platný od 1.1.2014. <https://www.google.cz/#q=domov+pro+seniory+sokolnice>

Domov seniorů Modřice, a.s.; <http://www.domov-senioru-brno.cz>; (www.grandresidence.cz; <http://www.peceoseniory.cz/detail-zarizeni/916-grand-residence/>; <http://www.lumina.cz/dl/DRZR-Lumina.pdf>;))

Charitní domov Střelice. Česká kongregace sester dominikánek. <http://www.osportal.cz/databaze-organizaci/5250-cska-katolecka-chareta-charetne-domov-stclecc>. (www.ckch.cz).

Občanské sdružení V růžovém sadu, Ořechov u Brna. <http://www.vruzovemsadu.cz>

SANUS Brno, o.s. <http://www.sanusbrno.com>

LUMINA o.s.; www.lumina.cz. (<http://www.osobniasistence.cz/?tema=5&article=7&detail=2&oid=685>)

Martina Marečková: **Modřice u Brna mají unikátní dům pro seniory.** IHNED.cz 2014: <http://byznys.ihned.cz/c1-61650560-modrice-u-brna-maji-unikatni-dum-pro-seniory-jako-jediny-u-nas-je-v-pasivnim-standardu>.

Pečovatelská služba Šlapanice. Město Šlapanice: <http://www.slapanice.cz/pecovatelska-sluzba-315/>; www.slapanice.cz)

Připravuje se výstavba Domova pro seniory v Újezdě u Brna. Regionpress: 2014: www.regionpress.cz/Pripravuje-se-vystavba-Domova-pro-seniory-v-Ujezde-u-Brna-id-13903.aspx.

Vlastní šetření

Zákon č. 108/2006 Sb o sociálních službách

Tabulka č. 63: Počet jednotlivých typů sociálních služeb

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	0
Služby sociální péče	Osobní asistence	0
	Pečovatelská služba	4
	Tísňová péče	0
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0
	Podpora samostatného bydlení	0
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	0
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
	Domovy pro seniory	3
	Domovy se zvláštním režimem	2
	Chráněné bydlení	0
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	0
Služby sociální prevence	Raná péče	0
	Telefonická krizová pomoc	0
	Tlumočnické služby	0
	Azylové domy	0
	Domy na půl cesty	0
	Kontaktní centra	0
	Krizová pomoc	0
	Intervenční centra	0
	Nízkoprahová denní centra	0
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0
	Noclehárny	0
	Služby následné péče	0
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	0
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	0
	Sociálně terapeutické dílny	1
	Terapeutické komunity	0
	Terénní programy	0
Sociální rehabilitace	0	

Zdroje dat: viz dílčí komentář

A. METODICKÉ POZNÁMKY:

1. Vyplněno dle "Registru poskytovatelů sociálních služeb". Jmenovitě vyjádřeno příslušnými tabulkami (61, 62, 71) a obrázkem č. 9 – viz závěrečný shrnující komentář.

2. V tabulce č. 63 chybí součtové políčko služeb. Proto také graf k tabulce č. 63 podle našeho názoru nesprávně sčítal počet nabízených služeb (uváděl jako součtový výsledek hodnotu 9, což přebíral z pole "tab_1!B41" z tab. 59) a tím pádem z nesprávného základu (z počtu registrovaných zařízení) počítal i nesprávné podíly skupin typů služeb. Proto byl upraven tak, aby jako součtový výsledek uváděl hodnotu celkového počtu registrovaných služeb adekvátně obsahu tabulky č. 63.

3. Oproti těmto údajům z "Registru" neuvádí ČSÚ k 31. 12. 2011 v SO ORP 6 služeb (tj. 1 odlehčovací v Bílovicích, 1 sociálně terapeutickou dílnu v Ořechově a 4 pečovatelské – 2 ve Šlapanicích a po 1 v Bílovicích a Modřicích). Je to dáno především jiným tříděním sociálních služeb ze strany ČSÚ. Přitom je zajímavé, že ČSÚ sociálně terapeutickou dílnu v Ořechově vykazuje v letech 2007–2011 jako příslušné zařízení, které ale od roku 2010 nevykazuje příslušnou službu (vykazována jako aktivní byla v letech 2007–2009).

B. VĚCNÝ KOMENTÁŘ:

Ve správním obvodě tvořeném 40 obcemi nabízí 9 zařízení registrovaných v "Registru poskytovatelů" 14 jednotlivých registrovaných sociálních služeb (13 v rámci sociální péče a 1 v rámci sociální prevence) spadajících do 8 typů sociálních služeb (7 typů v rámci sociální péče a 1 typu v rámci sociální prevence). Oproti "Registru" neuvádí ČSÚ k 31. 12. 2011 v SO ORP 6 služeb – je to dáno především jiným tříděním sociálních služeb ze strany ČSÚ.

Zřejmě je naprostá početní převaha registrovaných služeb sociální péče (13) nad sociální prevencí (1). Počet pobytových registrovaných sociálních služeb (8) je přitom jen o málo větší než počet registrovaných nepobytových sociálních služeb (6).

Zdánlivá chudoba druhů registrovaných sociálních služeb se nám bude jevit v poněkud jiném světle, když si přihlédneme ke 2 skutečnostem.

a) Kromě registrovaných služeb poskytovaných zařízeními nacházejícími se v daném SO je zde jimi nabízeno dalších 11 neregistrovaných služeb (viz tabulka č. 64).

b) Kromě registrovaných a neregistrovaných sociálních služeb poskytovaných zařízeními na území daného SO jsou jeho obyvatelům bez větších problémů přístupné početné služby poskytované zařízeními sídlícími v Brně (ke kterému toto SO jako úzký pás přiléhá téměř ze všech stran) i v sousedních SO.

Za takových okolností se naopak v daném SO jeví faktická dostupnost sociálních služeb spíše jako nadstandardní ve srovnání s většinou jiných SO v ČR (byť ani zde není ideální).

Počet registrovaných služeb (14) je samozřejmě větší, než počet jejich provozovatelů (7), protože v některých případech jeden provozovatel poskytuje na území SO ORP vícero služeb, a popř. ovšem ještě i mimo něj. Přitom z těchto provozovatelů má 5 své hlavní sídlo mimo SO ORP (z toho je ovšem jedním sám Jihomoravský kraj).

C. PODKLADY K TABULCE Č. 63 A KE KOMENTÁŘI:

Registr poskytovatelů sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí: 2012: <http://iregistr.mpsv.cz>.

Adresář sociálních služeb v Jihomoravském kraji. Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Jihomoravského kraje: www.socialnisluzby-jmk.cz: **Zařízení sociálních služeb v obcích vybraného SO OR.** **Zařízení sociálních služeb.** Český statistický úřad. http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=SZB6051PU_OB1.1&&kapitola_id=16
Zařízení sociálních služeb v obcích vybraného SO ORP. Sociální služby poskytované v zařízeních. Český statistický úřad

Tabulka č. 64: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP)

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	0
Služby sociální péče	Osobní asistence	0
	Pečovatelská služba	9
	Tísňová péče	0
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0
	Podpora samostatného bydlení	0
	Odlehčovací služby	4
	Centra denních služeb	0
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
	Domovy pro seniory	6
	Domovy se zvláštním režimem	2
	Chráněné bydlení	0
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	0
	Služby sociální prevence	Raná péče
Telefonická krizová pomoc		0
Tlumočnické služby		0
Azylové domy		0
Domy na půl cesty		0
Kontaktní centra		0
Krizová pomoc		0
Intervenční centra		0
Nízkoprahová denní centra		0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež		0
Noclehárny		0
Služby následné péče		0
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi		0
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením		0
Sociálně terapeutické dílny		1
Terapeutické komunity		0
Terénní programy		0
Sociální rehabilitace	0	

Zdroje dat: viz dílčí komentář

A. METODICKÉ POZNÁMKY:

1. Do tabulky 64 byly zařazeny nejen služby uvedené v "Registru poskytovatelů" (viz tabulka č. 63), ale navíc i služby v něm neuvedené, jejichž existence však byla zjištěna vlastním šetřením. Jmenovitě vyjádřeno příslušnou tabulkami (61, 62, 71) a obrázkem č. 9 – viz závěrečný shrnující komentář.

2. Celkový počet služeb v tabulce č. 64 je pak o 11 větší než počet uváděný v Registru poskytovatelů (tj. v tabulce č. 63). Jde o to, že občanské sdružení Sanus Brno, provozuje pečovatelskou službu a odlehčovací službu nejen v Registru neuváděných pobočkách Podolí a Pozořice, ale i v Šlapanicích (kde Registr uvádí jen pečovatelskou službu, ale je tam i odlehčovací služba). Navíc toto sdružení provozuje i domov seniorů v Babicích n. Svit. V registru nejsou ani pečovatelské služby poskytované oběma domy s pečovatelskou službou v Újezdu u Brna.

Pečovatelskou službu poskytuje též pracoviště rajhradské oblastní charity v Modřicích.

Začátkem roku 2014 zprovoznilo navíc město Modřice svůj vlastní domov seniorů, zatím je ale pouze ve stadiu nabídky služby. A navíc teoreticky ve Šlapanicích existuje "soukromé zařízení rodinného typu" Penzion Maňulka – služby pro seniory (zařadili jsme ho v této tabulce č. 64 mezi domovy seniorů), viz předchozí komentář.

3. V Registru uváděná pobočka občanské sdružení Lumina v Modřicích (aktuálně fungující pod názvem Anavita) není v její vlastní nabídce vůbec uváděna. Figuruje však v nezávislém seznamu pečovatelských služeb i s příslušnými kontaktními odkazy na vedení Luminy (sídlící ve Křínách v sousedním SO ORP Blansko), takže byla nakonec její pečovatelská služba ponechána i v této tabulce č. 64.

4. Registrem uváděný domov pro seniory (Charitní domov Střelice) provozovaný Katolickou charitou Praha není zaměřen na obsluhu daného SO ORP ani jemu přilehlých území, protože je určen pro řeholní sestry České kongregace sester dominikánek z celé České republiky. (Možná z tohoto důvodu není ani uváděn v podkladech ČSU.) Přesto jsme službu tohoto domova ponechali v příslušné kolonce i v této tabulce č. 64.

5. V tabulce č. 64 chybí součtové políčko služeb. Proto také graf k tabulce 64 podle našeho názoru nesprávně sčítal počet nabízených služeb (uváděl jako součtový výsledek hodnotu 9, což přebíral z pole "tab_1!B41" z tabulky. č. 59) a tím pádem z nesprávného základu (z počtu registrovaných zařízení) počítal i nesprávné podíly skupin typů služeb. Proto jsme ho upravili tak, aby jako součtový výsledek uváděl hodnotu celkového počtu registrovaných služeb adekvátně obsahu tabulky č. 64.

B. VĚCNÝ KOMENTÁŘ:

Ve správním obvodě tvořeném 40 obcemi nabízí 14 registrovaných a neregistrovaných zařízení 25 jednotlivých registrovaných a neregistrovaných sociálních služeb (24 v rámci sociální péče a 1 v rámci sociální prevence) spadajících do 8 typů sociálních služeb (7 typů v rámci sociální péče a 1 typu v rámci sociální prevence).

Zřejmá je naprostá početní převaha služeb sociální péče (13) nad sociální prevencí (1). Celkový počet pobytových sociálních služeb (11) je přitom jen o něco menší než celkový počet nepobytových sociálních služeb (14).

Zdánlivá chudoba druhů registrovaných sociálních služeb se nám bude jevit v poněkud jiném světle, když přihlídneme ke skutečnosti, že kromě registrovaných a neregistrovaných sociálních služeb poskytovaných zařízeními na území daného SO jsou jeho obyvatelům bez větších problémů přístupné početné služby poskytované zařízeními sídlícími v Brně (ke kterému toto SO jako úzký pás přiléhá téměř ze všech stran) i v sousedních SO.

Za takových okolností se naopak v daném SO jeví faktická dostupnost sociálních služeb spíše jako nadstandardní ve srovnání s většinou jiných SO v ČR (byť ani zde není ideální). Počet registrovaných a neregistrovaných služeb (25) je samozřejmě větší, než počet jejich provozovatelů (11), protože v některých případech jeden provozovatel poskytuje na území SO ORP vícero služeb, a popř. ovšem ještě i mimo něj. Přitom z těchto provozovatelů má 6 své hlavní sídlo mimo SO ORP (z toho je ovšem jedním sám Jihomoravský kraj).

K uvedeným sociálním službám zřejmě přibudou v nejbližší době další. V březnu 2014 byl Jihomoravským krajem schválen záměr otevřít nový domov seniorů v Újezdu u Brna, jehož výstavba by měla být ukončena v prosinci roku 2015 – měl by mít celkovou kapacitou 100 uživatelů a fungovat by měl jednak jako domov seniorů, jednak jako domov se zvláštním režimem. Sociální odbor ORP Šlapanice se zároveň snaží, aby spoluprací obcí daného SO vznikl první azylový dům v Rebešovicích, který by poskytoval adekvátní sociální služby.

C. PODKLADY K TABULCE 64 A KE KOMENTÁŘI:

Registr poskytovatelů sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí: 2012: <http://iregistr.mpsv.cz>.

Adresář poskytovatelů sociálních služeb v ORP Šlapanice. Šlapanice: 2013: <http://www.slapanice.cz/obec-s-rozsirenou-pusobnosti>

Adresář sociálních služeb v Jihomoravském kraji. Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Jihomoravského kraje: www.socialnisluzby-jmk.cz.

Zařízení sociálních služeb v obcích vybraného SO OR. **Zařízení sociálních služeb.** Český statistický úřad. http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=SZB6051PU_OB1.1&&kapitola_id=16

Zařízení sociálních služeb v obcích vybraného SO ORP. **Sociální služby poskytované v zařízeních.** Český statistický úřad http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=16&potvrz=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&childsel0=2&childsel0=2&ci-slotab=SZB6051PU_OB1.1&verze=0&cas_3_1180=20121231&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp

Zámeček Střelice, příspěvková organizace. <http://www.zamecekstrelice.cz>

Příspěvková organizace Sokolnice, <http://ddsokolnice.cz>.

Sazebník za poskytnutí ubytování a stravy Domov pro seniory Sokolnice platný od 1.1.2014. <https://www.google.cz/#q=domov+pro+seniory+sokolnice>

Domov seniorů Modřice, a.s.; <http://www.domov-senioru-brno.cz>; (www.grandresidence.cz; <http://www.peceoseniory.cz/detail-zarizeni/916-grand-residence/>; <http://www.lumina.cz/dl/DRZR-Lumina.pdf>);

Charitní domov Střelice. Česká kongregace sester dominikánek. <http://www.osportal.cz/databaze-organizaci/5250-cska-katolecka-chareta-charetne-domov-stclecc>. (www.ckch.cz).

Občanské sdružení V růžovém sadu, Ořechov u Brna. <http://www.vruzovemsadu.cz>

SANUS Brno, o.s. <http://www.sanusbrno.com>

LUMINA o.s.; www.lumina.cz. (<http://www.osobniasistence.cz/?tema=5&article=7&detail=2&oid=685>)

Martina Marečková: **Modřice u Brna mají unikátní dům pro seniory.** IHNED.cz 2014: <http://byznys.ihned.cz/c1-61650560-modrice-u-brna-maji-unikatni-dum-pro-seniory-jako-jediny-u-nas-je-v-pasivnim-standardu>.

Pečovatelská služba Šlapanice. Město Šlapanice: <http://www.slapanice.cz/pecovatelska-sluzba-315/>; www.slapanice.cz)

Připravuje se výstavba Domova pro seniory v Újezdě u Brna. Regionpress: 2014: www.regionpress.cz/Pripravuje-se-vystavba-Domova-pro-seniory-v-Ujezde-u-Brna-id-13903.aspx.

Vlastní šetření;

Zákon č. 108/2006 Sb o sociálních službách

Tabulka č. 65: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele

Druh služby	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Posuzovaný správní obvod						
Typ zařízení sociálních služeb						
Centra denních služeb	0	0	0	0	0	0
Denní stacionáře	0	0	0	0	0	0
Týdenní stacionáře	0	0	0	0	0	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	1	0	0	0	0
Domovy pro seniory	0	1	0	1	0	1
Domovy se zvláštním režimem	0	0	0	0	0	0
Chráněné bydlení	0	0	0	0	0	0
Azylové domy	0	0	0	0	0	0
Domy na půl cesty	0	0	0	0	0	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0	0	0	0	0	0
Nízkoprahová denní centra	0	0	0	0	0	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	0	0	0
Noclehárny	0	0	0	0	0	0
Terapeutické komunity	0	0	0	0	0	0
Sociální poradny	0	0	0	0	0	0
Sociálně terapeutické dílny	0	0	0	0	0	1
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0	0	0	0	0	0
Pracoviště rané péče	0	0	0	0	0	0
Intervenční centra	0	0	0	0	0	0
Služby následné péče	0	0	0	0	0	0
Ostatní	0	0	1	0	0	3
celkem	0	2	1	1	0	5

Zdroje dat: viz dílčí komentář

A. METODICKÉ POZNÁMKY:

1. V souladu se zadáním vyplněno dle "Registru poskytovatelů sociálních služeb".

2. Způsob zařídění zařízení, poskytujících více typů služeb:

- a) Ze tří domovů pro seniory dva fungují navíc i jako domovy se zvl. režimem;
- b) Jediný domov pro osoby se zdravotním postižením poskytuje navíc i denní a týdenní stacionář;
- c) Čtyři zařízení byla zařazena do skupiny "Ostatní" protože jde o zařízení poskytující pečovatelské služby (jedno z nich navíc poskytuje i odlehčovací služby)

B. VĚCNÝ KOMENTÁŘ:

Podle druhu zřizovatele spadá nejvíce (5) registrovaných zařízení do kolonky "jiný" (tj. 1 zařízení pod akciovou společnost a 4 zařízení pod 3 občanská sdružení), 2 zřizoval kraj a po 1 obec a církev.

Pokud bychom se ovšem zabývali všemi zařízeními (registrovanými i neregistrovanými), pak podle druhu zřizovatele spadá nejvíce zařízení (9) do kolonky "jiný" (tj. 1 zařízení pod akciovou společnost, 1 pod fyzickou osobu a 7 zařízení pod 3 občanská sdružení), 2 zřizoval kraj, 4 zařízení spadají pod 3 obce a 2 pod církve. (Zatím neexistuje zařízení, na jehož provozu by se smluvně podílelo více místních obcí – to by se mělo brzy změnit, pokud se podaří prosadit výstavbu azylového domu v Rebešovicích.) Přihlédneme-li i k významu a velikosti jednotlivých zařízení (např. nějaký velký domov důchodců versus malé kontaktní pracoviště pečovatelské služby) lze říci, že členění zařízení dle druhu zřizovatele je vcelku rovnoměrné a odpovídá těsnému zázemí velkého města.

C. PODKLADY K TABULCE Č. 65 A KE KOMENTÁŘI:

Registr poskytovatelů sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí: 2012: <http://iregistr.mpsv.cz>.

Adresář sociálních služeb v Jihomoravském kraji. Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Jihomoravského kraje: www.socialnisluzby-jmk.cz.

Zákon č. 108/2006 Sb o sociálních službách

Tabulka č. 66: Počet sociálních služeb dle zřizovatele

typ sociální služby		MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Služby sociální péče	Sociální poradenství	0	0	0	0	0	0
	Osobní asistence	0	0	0	0	0	0
	Pečovatelská služba	0	0	1	0	0	3
	Tísňová péče	0	0	0	0	0	0
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0	0	0	0	0	0
	Podpora samostatného bydlení	0	0	0	0	0	0
	Odlehčovací služby	0	0	0	0	0	1
	Centra denních služeb	0	0	0	0	0	0
	Denní stacionáře	0	1	0	0	0	0
	Týdenní stacionáře	0	1	0	0	0	0
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	1	0	0	0	0
	Domovy pro seniory	0	1	0	1	0	1
	Domovy se zvláštním režimem	0	1	0	0	0	1
	Chráněné bydlení	0	0	0	0	0	0
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	0	0	0	0	0	0
Služby sociální prevence	Raná péče	0	0	0	0	0	0
	Telefonická krizová pomoc	0	0	0	0	0	0
	Tlumočnické služby	0	0	0	0	0	0
	Azylové domy	0	0	0	0	0	0
	Domy na půl cesty	0	0	0	0	0	0
	Kontaktní centra	0	0	0	0	0	0
	Krizová pomoc	0	0	0	0	0	0
	Intervenční centra	0	0	0	0	0	0
	Nízkoprahová denní centra	0	0	0	0	0	0
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	0	0	0
	Noclehárny	0	0	0	0	0	0
	Služby následné péče	0	0	0	0	0	0
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	0	0	0	0	0	0
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	0	0	0	0	0	0
	Sociálně terapeutické dílny	0	0	0	0	0	1
	Terapeutické komunity	0	0	0	0	0	0
	Terénní programy	0	0	0	0	0	0
Sociální rehabilitace	0	0	0	0	0	0	
Celkem	0	5	1	1	0	7	

Zdroje dat: viz dílčí komentář

A. METODICKÉ POZNÁMKY:

1. Dle zadání měla být data uvedena jen za zařízení zapsaná v Registru poskytovatelů sociálních služeb

B. VĚCNÝ KOMENTÁŘ:

Podle druhu zřizovatele spadá nejvíce (7) registrovaných služeb do kolonky "jiný" (tj. 2 služby pod akciovou společnost a 5 služeb pod 3 občanská sdružení), 5 zřizoval kraj a po 1 obec a církev.

Pokud bychom se ovšem zabývali všemi službami (registrovanými i neregistrovanými), pak podle druhu zřizovatele spadá nejvíce služeb (9) do kolonky "jiný" (tj. 2 služba pod akciovou společnost, 1 pod fyzickou osobu a 11 služeb pod 3 občanská sdružení), 5 zřizoval kraj, 4 služby spadají pod 3 obce a 2 pod církev.

Přihlédneme-li i k významu a rozsahu poskytování jednotlivých služeb (např. rozsáhlých služeb domova důchodců versus omezených pečovatelských služeb nějakého kontaktního pracoviště) lze říci, že členění služeb dle druhu zřizovatele je vcelku rovnoměrné a odpovídá těsnému zázemí velkého města.

C. PODKLADY K TABULCE Č. 66 A KE KOMENTÁŘI:

Registr poskytovatelů sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí: 2012: <http://iregistr.mpsv.cz>.

Adresář sociálních služeb v Jihomoravském kraji. Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Jihomoravského kraje: www.socialnisluzby-jmk.cz.

Zákon č. 108/2006 Sb o sociálních službách

Tabulka č. 67: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012

Druh služby	finanční prostředky							finanční prostředky celkem
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje	
Posuzovaný správní obvod								
Druh zařízení sociálních služeb								
Centra denních služeb	0	0	0	0	0	0	0	0
Denní stacionáře	0	0	0	0	0	0	0	0
Týdenní stacionáře	0	0	0	0	0	0	0	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	16.486.000			5.730.000	18.244.000	243.309	2.633.000	43.336.309
Domovy pro seniory								
Domov seniorů Modřice, a.s.								
Domov pro seniory Sokolnice	10.259.000	2.047.317	10000	4.224.000	22.000.000	130.000	1.185.000	39.855.317
Charitní domov Střelice	3.062.000							0
Domovy se zvláštním režimem	0	0	0	0	0	0	0	0
Chráněné bydlení	0	0	0	0	0	0	0	0
Azylové domy	0	0	0	0	0	0	0	0
Domy na půl cesty	0	0	0	0	0	0	0	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0	0	0	0	0	0	0	0
Nízkoprahová denní centra	0	0	0	0	0	0	0	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	0	0	0	0	0
Noclehárny	0	0	0	0	0	0	0	0
Terapeutické komunity	0	0	0	0	0	0	0	0
Sociální poradny	0	0	0	0	0	0	0	0
Sociálně terapeutické dílny	310.822	2.589.516	19.900	0	0	12.829	340.032	3.273.099

Druh služby	finanční prostředky							finanční prostředky celkem
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje	
Posuzovaný správní obvod								
Druh zařízení sociálních služeb								
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0	0	0	0	0	0	0	0
Pracoviště rané péče	0	0	0	0	0	0	0	0
Intervenční centra	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	30.117.822	4.636.833	29.900	9.954.000	40.244.000	386.138	4.158.032	86.464.725

Zdroje dat: viz dílčí komentář

A. METODICKÉ POZNÁMKY:

1. Dle zadání byla uvedena data jen za zařízení zapsaná v Registru poskytovatelů sociálních služeb

2. Většina zjištěných údajů pochází ze závěrečných zpráv příslušných zařízení.

3. U některých zařízení (vesměs nestátních) se zatím nepodařilo zjistit některá data – v takovém případě ponecháváme celkový součet u daného druhu zařízení nevyplněný a raději v dodaných řádcích uvádíme jednotlivá zařízení, aby bylo vidět, kde co chybí. Nebyla vepsána ani taková data, u nichž nebylo jasné jejich územní přidělení (např. podle údajů MPSV dostaly v příslušném roce od něho příspěvek i Sanus Brno 1.071.000 Kč a Lumina Křtiny 187.000 Kč), nebylo však zatím zjištěno, kolik a zda vůbec se z toho dostalo právě do těch jejich zařízení, která leží v ORP Šlapanice.

4. Do sponzorských darů jsou tu zahrnuty i dary od různých obcí (ležících i mimo SO ORP Šlapanice). Pokud jsou označeny jako dary, nejsou dotací. Skutečné dotace od obcí jsou samozřejmě uváděny v příslušném sloupci.

B. VĚCNÝ KOMENTÁŘ:

Tabulka č. 67 je pouze orientační, neboť k její úplnosti není zatím (zvláště v soukromé sféře) dostatečně dostupná datová základna jako taková, a tím spíše ne v potřebné věcné a územní struktuře. Převážná většina získaných dat se tudíž týká pobytových sociálních zařízení.

Podle této tabulky č. 67 jsou téměř z poloviny (47 %) základním finančním zdrojem úhrady uživatelů (včetně příspěvků na péči), z 35 % dotace MPSV, z necelých 12 % příspěvky zřizovatele (jímž je v našem případě většinou Jihomoravský kraj, méně už obec), z 5 % dotace opět z Jihomoravského kraje a téměř z 5 % jiné finanční zdroje (včetně příjmů za výkony od zdravotních pojišťoven). Početnými, ale v úhrnu zcela zanedbatelnými jsou příjmy ze sponzorských darů (0,45 %) a dotace obcí (0,03 %), byť pocházejí od osob i obcí nejen z námi analyzovaného SO ORP. Převažující finanční orientace na úhrady uživatelů se v posledních letech začíná jevit jako stále rizikovější, protože jejich platební disciplína klesá.

Jako první to pocítili především někteří malí soukromí provozovatelé ubytovacích sociálních zařízení neuvedených v "Registru poskytovatelů". Někteří se v krajním případě dostali až do druhotné platební neschopnosti, neplatí zákonná pojištění svým zaměstnancům a popř. ani mzdy (a to i navzdory soudním rozhodnutím), takže nezbyvá nejen na nutné investice, ale ani na běžný provoz. Důsledky pro kvantitu a kvalitu služeb a tím zpětně pro financování provozu jsou zřejmé a další existence takových zařízení je často nejistá – tím pak vyvstává i aktuální riziko naléhavého jednorázového řešení sociální situace jejich klientely, byť i málo početné.

Lépe se s touto situací zatím vyrovnávají jednak větší subjekty vlastníci více zařízení s diferencovanější nabídkou služeb (provozované akciovými společnostmi, občanskými sdruženími, katolickou charitou ap.), jednak větší pobytové příspěvkové organizace Jihomoravského kraje. Úhrn jejich příjmů a výdajů byl vcelku vyrovnaný až mírně ziskový. I zde je však zřetelný jednak soustavný tlak na zvyšování oficiální míry úhrad od uživatelů, jednak tendence přesouvat část ubytovací kapacity ze seniorů na zdravotně více postižené osoby vyžadující speciální péči či režim, kde je šance dosáhnout na větší příjmy z veřejných zdrojů mimo úhrad uživatelů. Prostorové rozvolnění pobytové klientely do domácí péče přitom není pro tyto domovy seniorů finančním řešením, pokud není doprovázeno rozšířením nabídky jejich služeb o některé další netradiční nepobytové služby. To se jim však zatím příliš nedaří vzhledem k relativně snadné dostupnosti některých služeb v Brně a větších městech okolo SO ORP.

C. PODKLADY K TABULCE Č. 67 A KE KOMENTÁŘI:

Registr poskytovatelů sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí: 2012: <http://iregistr.mpsv.cz>.

Výsledky dotačního řízení pro rok 2012. Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. <http://www.mpsv.cz/cs/12034>

Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Zámeček Střelice za rok 2012. Zámeček Střelice, příspěvková organizace. Střelice 2013: <http://www.zamecekstrelice.cz/zproc12.pdf>.

Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Domov pro seniory Sokolnice za rok 2012. Příspěvková organizace Sokolnice, 2013: <https://www.google.cz/#q=domov+pro+seniory+sokolnice>

Výroční zpráva za rok 2012. Občanské sdružení V růžovém sadu Ořechov. <http://www.vruzovemsadu.cz>

Občanské sdružení V růžovém sadu, Ořechov u Brna. <http://www.vruzovemsadu.cz>

Vlastní šetření;

Tabulka č. 68: Kapacita zařízení sociálních služeb

	pobytová					ambulantní					terénní				
	kli- enti	kon- takty	inter- vence	lůž- ka	ho- vory	kli- enti	kon- takty	inter- vence	lůž- ka	ho- vory	kli- enti	kon- takty	inter- vence	lůž- ka	ho- vory
Druh zařízení sociálních služeb															
Centra denních služeb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Denní stacionáře	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Týdenní stacionáře	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	109			109		6									
Domovy pro seniory	50			175											
Domovy se zvláštním režimem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Chráněné bydlení	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Azylové domy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Domy na půl cesty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nízkoprahová denní centra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Noclehárny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Terapeutické komunity	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sociální poradny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sociálně terapeutické dílny						14									
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pracoviště rané péče	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Intervenční centra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Služby následné péče	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostatní											59				

Zdroje dat: viz dílčí komentář

A. METODICKÉ POZNÁMKY:

1. Dle zadání byla uvedena data jen za zařízení zapsaná v Registru poskytovatelů sociálních služeb

2. Údaje v Registru jsou neúplné, a to ještě ke všemu u jednotlivých zařízení v rozdílných směrech – což se bohužel týče i jejich výročních zpráv, takže sestavit ucelenou tabulku č. 68 je téměř nemožné.

a) Jeden z pobytových domovů pro seniory (Katolická charita Střelice) uvádí u pobytových služeb 24 klientů, ale neuvádí přitom žádný počet lůžek.

b) Naopak jiný pobytový domov (Modřice – pro seniory resp. se zvl. režimem) uvádí počet lůžek 54 resp. 95, ale neuvádí žádný počet klientů.

c) Domov pro seniory Modřice vykazuje jen klienty a lůžka služby Domov pro seniory, ale nevykazuje klienty a lůžka nabízené služby Domov se zvláštním režimem (na rozdíl od údajů ČSÚ, kde to ještě 31.12.2011 bylo 84 klientů)

3. Jinak počty starších údajů ČSÚ zhruba odpovídají novějším z "Registru" – liší se jen u sociálně terapeutické dílny v Ořechově, která jakoby najednou po dvou letech skočila z 0 (ČSÚ) na 14 klientů (Registr).

4. Způsob zařídění zařízení, poskytujících více typů služeb:

a) Ze tří domovů pro seniory dva fungují navíc i jako domovy se zvl. režimem.

b) Jediný domov pro osoby se zdravotním postižením poskytuje navíc i denní a týdenní stacionář

c) Čtyři zařízení byla zařazena do skupiny "Ostatní" protože jde o zařízení poskytující pečovatelské služby (jedno z nich navíc poskytuje i odlehčovací služby).

5. Oproti těmto údajům z "Registru" neuvádí ČSÚ k 31. 12. 2011 v SO ORP 6 služeb (tj. 1 odlehčovací v Bílovicích, 1 sociálně terapeutickou dílnu v Ořechově a 4 pečovatelské – 2 ve Šlapanicích a po 1 v Bílovicích a Modřicích). Je to dáno především jiným tříděním sociálních služeb ze strany ČSÚ. Přitom je zajímavé, že ČSÚ soc. terap. dílnu v Ořechově vykazuje v letech 2007–2011 jako příslušné zařízení, které ale od roku 2010 nevykazuje příslušnou službu (vykazována jako aktivní byla v letech 2007–2009).

B. VĚCNÝ KOMENTÁŘ:

Neúplnost tabulky č. 68 výrazně snižuje její vypovídací hodnotu. Přesto lze i obecněji akceptovat závěr, že většina vykazovaných míst (284) resp. klientů (159) připadá na pobytová zařízení a služby, oproti nim je počet klientů terénních služeb zhruba třetinový (59) a ambulantních služeb osminový (20).

Co se týče čistě terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením, měla být dle zadání uvedena data jen za zařízení zapsaná v Registru poskytovatelů sociálních služeb. U zařízení Sanus Bílovice a Šlapanice, Lumina Bílovice a u pečovatelské služby města Šlapanice (které poskytují pečovatelské a odlehčovací služby seniorům) se však požadovaná data zjistit nepodařilo a ostatní zařízení je neposkytují. Proto sem u těchto služeb nebylo zařazeno tabulkové vyjádření výdajů, příjmů z úhrad uživatelů a evidovaného počtu neuspokojených žadatelů.

C. PODKLADY K TABULCE Č. 68 A KE KOMENTÁŘI:

Registr poskytovatelů sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí: 2012: <http://iregistr.mpsv.cz>.

Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Zámeček Střelice za rok 2012. Zámeček Střelice, příspěvková organizace. Střelice 2013: <http://www.zamecekstrelice.cz/zproc12.pdf>.

Zámeček Střelice, příspěvková organizace. <http://www.zamecekstrelice.cz>

Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Domov pro seniory Sokolnice za rok 2012. Příspěvková organizace Sokolnice, 2013: <https://www.google.cz/#q=domov+pro+seniory+sokolnice>

Příspěvková organizace Sokolnice, <http://ddsokolnice.cz>.

Domov seniorů Modřice, a.s.; <http://www.domov-senioru-brno.cz>; (www.grandresidence.cz;
<http://www.peceoseniory.cz/detail-zarizeni/916-grand-residence/>; <http://www.lumina.cz/dl/DRZR-Lumina.pdf>;

Charitní domov Střelice. Česká kongregace sester dominikánek. <http://www.osportal.cz/databaze-organizaci/5250-cska-katolecka-chareta-charetn-domov-stclecc>. (www.ckch.cz).

Výroční zpráva za rok 2012. Občanské sdružení V růžovém sadu Ořechov. <http://www.vruzovemsadu.cz>

Občanské sdružení V růžovém sadu, Ořechov u Brna. <http://www.vruzovemsadu.cz>

SANUS Brno, o.s. <http://www.sanusbrno.com>

LUMINA o.s.; www.lumina.cz. (<http://www.osobniasistence.cz/?tema=5&article=7&detail=2&oid=685>)

Pečovatelská služba Šlapanice. Město Šlapanice: <http://www.slapanice.cz/pecovatelska-sluzba-315/>; www.slapanice.cz)

Vlastní šetření;

Tabulka č. 69: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

	Centra denních služeb			Denní stacionáře			Zařízení pro krizovou pomoc		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod – celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Sociální poradny			Sociálně terapeutické dílny			Sociální rehabilitace		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod – celkem	0	0	0	8	6	0	0	0	0

	Pracoviště rané péče			Intervenční centra			Služby následné péče		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod – celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Týdenní stacionáře			Domov pro osoby se zdravotním postižením			Domovy pro seniory		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod – celkem	0	0	0	12	87	12			

	Domovy se zvláštním režimem			Chráněné bydlení			Azylové domy		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod – celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Domy na půl cesty			Terapeutické komunity			Ostatní		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod – celkem	0	0	0	0	0	0			

Zdroje dat: viz dílčí komentář

A. METODICKÉ POZNÁMKY:

1. Dle zadání měla být data uvedena jen za zařízení zapsaná v Registru poskytovatelů sociálních služeb

2. Údaje v Registru jsou neúplné, a to ještě ke všemu u jednotlivých zařízení v rozdílných směrech – což se bohužel týče i jejich výročních zpráv, takže sestavit ucelenou tabulku č. 69 je téměř nemožné.

3. Zaměření tabulky č. 69 na typy zařízení místo na služby samotné není nejšťastnější – denní ani týdenní stacionář (stejně jako domov se zvláštním režimem) se jako samostatné zařízení v daném SO nevyskytuje, takže do příslušné kolonky nemůžeme zapsat data o poskytování těchto služeb jiným typem zařízení (domov pro seniory), v jehož rámci ale zas tato data zkreslují celkový pohled.

4. U domovů pro seniory se zatím nepodařilo zjistit věkovou a pohlavní strukturu klientely (jen celkové počty uváděné v Registru poskytovatelů), ve výročních zprávách je v lepším případě uváděna jen u kapacity (tj. určení míst), nikoliv však u skutečných klientů. Navíc když se v této kolonce vyžadují jen údaje za ženy a muže, které v některých případech nelze zjistit, nemáme kam zapsat aspoň celkový počet klientů, který je k dispozici přeci jen častěji.

5. U zařízení Sanus Bílovice a Šlapanice, Lumina Bílovice a u pečovatelské služby města Šlapanice se zatím nepodařilo zjistit požadovaná data pro kolonku "Ostatní".

B. VĚCNÝ KOMENTÁŘ:

Neúplnost tabulky č. 69 výrazně snižuje její vypovídací hodnotu. Pokud bychom přesto chtěli tento její neúplný obsah nějak shrnout, vychází nám, že nejpočetnější klientelu mají domovy pro seniory (143), následuje domov pro zdravotně postižené (111), pak by zřejmě následovaly "ostatní" služby a nakonec sociálně terapeutická dílna (8). Opět zde tedy vidíme výraznou převahu klientely pobytové.

Navíc ke kolonkám Domovy pro osoby se zdravotním postižením a Domovy pro seniory bude asi přesnější uvést zjištěná data raději mimo tabulky č. 69, protože se na ni z výše uvedených metodických důvodů dají jen obtížně adaptovat:

a) Domov pro seniory Sokolnice poskytuje dvě služby – Domov seniorů (kapacita 26 osob) a domov se zvláštním režimem (kapacita 94 osob). Celková kapacita je tedy 120. Skutečný počet klientů připadající na tu kterou službu však nelze zjistit ani z výročních zpráv – tam se uvádí jen celková obloženost, která koncem r. 2012 byla 99,73 % z výše uvedené celkové kapacity, což by tedy mělo být 119 klientů. Na ženy a muže rozlišení nejsou, obdobně ani dle věku.

b) Zámeček Střelice – Domov pro osoby se zdravotním postižením, poskytuje 3 služby: Domov osob se zdravotním postižením (kapacita 102, z toho pro ženy 13 a pro muže 89), týdenní stacionář (kapacita 8, z toho pro ženy 3 a pro muže 5) a denní stacionář (kapacita 6 bez dalšího rozlišení). Celkem bylo ke konci roku 2012 v denním stacionáři 8 klientů (1 pod 18 let) a v denním 2 (oba nad 18 let). Jestliže pak celkový počet klientů tohoto zařízení je uváděn jako 111, tak vychází pro službu Domov osob se zdravotním postižením 101 klientů. Z těch celkových 111 je 10 nezletilých.

c) Charitní domov Střelice nemá na svých stránkách žádné údaje a v Registru uvádí jen kapacitu (24), ne však skutečný počet klientů. (Protože jde o seniorský domov pro řádové sestry, měla by být veškerá aktuální klientela teoreticky jen ženská).

C. PODKLADY K TABULCE Č. 69 A KE KOMENTÁŘI:

Registr poskytovatelů sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí: 2012: <http://iregistr.mpsv.cz>.

Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Zámeček Střelice za rok 2012. Zámeček Střelice, příspěvková organizace. Střelice 2013: <http://www.zamecekstrelice.cz/zproc12.pdf>.

Zámeček Střelice, příspěvková organizace. <http://www.zamecekstrelice.cz>

Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Domov pro seniory Sokolnice za rok 2012. Příspěvková organizace Sokolnice, 2013: <https://www.google.cz/#q=domov+pro+seniory+sokolnice>

Příspěvková organizace Sokolnice, <http://ddsokolnice.cz>.

Domov seniorů Modřice, a.s.; <http://www.domov-senioru-brno.cz>; (www.grandresidence.cz;
<http://www.peceoseniory.cz/detail-zarizeni/916-grand-residence/>; <http://www.lumina.cz/dl/DRZR-Lumina.pdf>;

Charitní domov Střelice. Česká kongregace sester dominikánek. <http://www.osportal.cz/databaze-organizaci/5250-cska-katolecka-chareta-charetn-domov-stclecc>. (www.ckch.cz).

Výroční zpráva za rok 2012. Občanské sdružení V růžovém sadu Ořechov. <http://www.vruzovemsadu.cz>

Občanské sdružení V růžovém sadu, Ořechov u Brna. <http://www.vruzovemsadu.cz>

SANUS Brno, o.s. <http://www.sanusbrno.com>

LUMINA o.s.; www.lumina.cz. (<http://www.osobniasistence.cz/?tema=5&article=7&detail=2&oid=685>)

Pečovatelská služba Šlapanice. Město Šlapanice: <http://www.slapanice.cz/pecovatelska-sluzba-315/>; www.slapanice.cz)

Vlastní šetření;

Tabulka č. 70: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Centra denních služeb				
Denní stacionáře				
Týdenní stacionáře				
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	43.745.000			1.545
Domovy pro seniory				
Domov seniorů Modřice				
Domov pro seniory Sokolnice	36.568.000			1.195
Charitní domov Střelice				
Domovy se zvláštním režimem				
Chráněné bydlení				
Azylové domy				
Domy na půl cesty				
Zařízení pro krizovou pomoc				
Nízkoprahová denní centra				
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež				
Noclehárny				
Terapeutické komunity				
Sociální poradny				
Sociálně terapeutické dílny	3.231.000	905		
Centra sociálně rehabilitačních služeb				
Pracoviště rané péče				
Intervenční centra				
Služby následné péče				
ostatní				
Sanus - Bílovice (pečov. a odlehč.)				
Sanus - Šlapanice (pečov.)				
Lumina (aktuálně Anavita) – Modřice (pečov.)				
Pečovatel. Služba Šlapanice				

Zdroje dat: viz dílčí komentář

A. METODICKÉ POZNÁMKY:

1. Dle zadání měla být data uvedena jen za zařízení zapsaná v Registru poskytovatelů sociálních služeb.

2. Většina zjištěných údajů pochází ze závěrečných zpráv příslušných zařízení.

3. U některých zařízení (vesměs nestátních) se zatím nepodařilo zjistit příslušná data – v takovém případě ponecháváme celkový součet u daného druhu zařízení nevyplněný a raději v dodaných řádcích uvádíme jednotlivá zařízení, aby bylo vidět, kde které údaje chybí.

B. VĚCNÝ KOMENTÁŘ:

Tabulka č. 70 je pouze orientační, neboť k její úplnosti není zatím (zvláště v soukromé sféře) dostatečně dostupná datová základna jako taková, a tím spíše ne v potřebné věcné a územní struktuře. Převážná většina získaných dat se tudíž týká pobytových sociálních zařízení.

V zařízeních, jejichž výroční zprávy byly k dispozici, se ukazuje, že největšími výdaji byly mzdové a související náklady (50–60 %), dále materiálové náklady (9–12 % – přitom v ubytovacích zařízeních šla z toho více než polovina na potraviny), náklady na dodávku energie a vody (3–8 % – přičemž ta horní hranice 8 % se týká ubytovacích zařízení) a náklady na opravy a údržbu (6–7 %).

C. PODKLADY K TABULCE Č. 70 A KE KOMENTÁŘI:

Registr poskytovatelů sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí: 2012: <http://iregistr.mpsv.cz>.

Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Zámeček Střelice za rok 2012. Zámeček Střelice, příspěvková organizace. Střelice 2013: <http://www.zamecekstrelice.cz/zproc12.pdf>.

Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Domov pro seniory Sokolnice za rok 2012. Příspěvková organizace Sokolnice, 2013: <https://www.google.cz/#q=domov+pro+seniory+sokolnice>

Výroční zpráva za rok 2012. Občanské sdružení V růžovém sadu Ořechov. <http://www.vruzovemsadu.cz>

Občanské sdružení V růžovém sadu, Ořechov u Brna. <http://www.vruzovemsadu.cz>

Vlastní šetření;

Tabulka č. 71: Sociální zařízení a služby, jejichž působnost zasahuje do SO ORP Šlapanice, aniž by tu měly fyzicky existující objekty, začátkem roku 2014

ZŘIZOVATEL	ZARÍZENÍ S FYZICKY NEEK. OBJEKTY V ORP	TYP ZAŘÍZENÍ	POSKYTOVANÉ SLUŽBY
Anabell, o.s. Brno	Pomoc a podpora osobám s poruchami příjmu potravy, Brno	Sociální a zdravotní služby	Odborné sociální poradenství Telefonická a krizová pomoc Nutriční poradna Psychologické poradenství a terapie Dětská a rodinná terapie; Terapeutické konzultace
Bílý kruh bezpečí, n. o.- Poradna BKB Brno	Služby obětem a svědkům trestné činnosti, Brno	Poradna	Služby obětem a svědkům trestné činnosti
SNN v ČR	Centrum denních služeb pro sluchově postižené, Brno	Centrum denních služeb	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením Tlumočnické služby Půjčovna kompenzačních pomůcek
DOTYK II, o.p.s.	DOTYK II, Brno	Služby Rané péče	Raná péče
Hewer – osobní asistence o. s.	Hewer – osobní asistence, Brno	Středisko osobní asistence	Osobní asistence – terénní sociální služba
Lístek Brno, o.p.s.	Lístek, Brno	Pečovatelská služba	Pečovatelská služba
Maltéžská pomoc, o. p. s.	Maltéžská pomoc, Brno	Centrum sociálních služeb	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením Osobní asistence
Modrá linka důvěry, o. s.	Modrá linka důvěry, Brno	Poradenské centrum	Linka důvěry Poradenské centrum Centrum pro vzdělávání a supervizi
Občanské sdružení LOGO	Občanské sdružení LOGO Brno	Centrum denních služeb	Centrum denních služeb Raná péče
Společnost pro hluchoslepy o. s.	Poradenské centrum LORM, Brno	Centrum sociálních služeb	Odborné sociální poradenství Sociální rehabilitace Tlumočnické služby: Edukačně rehabilitační pobyty
Romodrom:	Romodrom, Brno	Terénní sociální práce	terénní sociální práce v sociálně vyloučených lokalitách v okolí města Brna
Slezská diakonie	Poradna rané péče DOREA, Brno	Poradna	Poradna rané péče DOREA - terénní sociální služba
Středisko rané péče	Středisko rané péče, Brno	Středisko rané péče	Středisko rané péče
Tyflocentrum Brno, o.p.s	Tyflocentrum - osoby se zrakovým postižením, Brno	Centrum sociálních služeb	Odborné sociální poradenství Průvodcovské a předčitatelské služby Sociálně aktivizační služby Sociální rehabilitace Sociálně terapeutická dílna
Unie neslyšících Brno, o.s.	Unie neslyšících, Brno	Centrum sociálních služeb	Tlumočnické služby Odborné sociální poradenství Poradna pro nedoslychavé Rodinné a individuální poradenství Moravská kavárna neslyšících
Svaz tělesně postižených ČR, o. s.	Okr. org. Brno-venkov; Brno	Středisko sociálních služeb	Odborné sociální poradenství Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
Asociace pomáhající lidem s autismem APLA – JM, o. s.	Asociace pomáhající lidem s autismem, Brno	Raná péče	Raná péče Služby sociální péče
Domov pro mne, o. p. s.	Domov pro mne Brno	osobní asistence	Osobní asistence
Liga vozíčkářů	Liga vozíčkářů, Brno	Středisko sociálních služeb	Středisko sociálních služeb

ZŘIZOVATEL	ZAŘÍZENÍ S FYZICKY NEEK. OBJEKTY V ORP	TYP ZAŘÍZENÍ	POSKYTOVANÉ SLUŽBY
Slavkov u Brna	Centrum denních služeb, Slavkov	Centrum denních služeb	Centrum denních služeb
Rodinná pohoda Slavkov	Rodinná pohoda, Slavkov	Centrum denních služeb	Odlehčovací služby Centrum denních služeb Sociálně aktivizující služby pro rodiny s dětmi Sociálně aktivizující služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
DLBšH Rajhrad	Dům léčby bolesti s hospicem sv. Josefa, Rajhrad	Odlehčovací služba	Odlehčovací služba
Federace rodičů a přátel sluchově postižených, o. s.	Tamtam, Olomouc	Středisko rané péče	Středisko rané péče – rodinám dětí se sluchovým a kombinovaným postižením do 7 let věku – konzultace v rodinách

Zdroje dat: viz dílčí komentář

Podle podkladů Ministerstva vnitra neměly v SO ORP Šlapanice v letech 2010–12 sídlo žádné dobrovolnické organizace zabývající se sociální činností. Z tohoto důvodu odtud nepochází ani žádný odpovídající projekt. SO ORP Šlapanice také jmenovitě nefiguruje v žádném projektu takových organizací sídlících v jeho okolí, především v Brně. (Proto sem nebylo zařazeno tabulkové vyjádření počtu organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a tudíž ani počtu a zaměření jejich projektů.)

Není to dáno nějakou větší pasivitou zdejších obyvatel, ale tím, že se zdejší dobrovolníci mohou realizovat především v blízkém Brně, k němuž mají všechny obce SO ORP Šlapanice silnější vztah než k sobě navzájem. Právě v Brně totiž skutečně sídlí (jakož i v některých městech v okolí SO ORP – např. diecézní centrum v Rajhradě) několik takových organizací (viz tabulka č. 71). Ty ovšem jako "místo výkonu dobrovolnické služby" uvádějí ve svých akreditačních materiálech buď jen své sídlo, nebo naopak až příliš velký územní rádius jako Jihomoravský kraj či Českou republiku – v tomto širokém územním vymezení mohou ovšem svou činností a svými projekty zasahovat i na SO ORP Šlapanice. Také občané tohoto SO jistě mohou využívat projekty a pomoc těchto organizací, sídlících v sousedních SO.

C. PODKLADY K TABULCE Č. 71 A KE KOMENTÁŘI:

Seznam akreditovaných projektů. Ministerstvo vnitra České republiky: <http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-akreditovanych-projektu.aspx>

Statistický přehled o udělených akreditacích vysílajícím organizacím k výkonu dobrovolnické služby dle zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (zákon o dobrovolnické službě) za období 2010 – 1. pololetí 2012. Ministerstvo vnitra České republiky: <http://www.mvcr.cz/clanek/dobrovolnicka-sluzba-500539.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů

Registr poskytovatelů sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí: 2012: <http://iregistr.mpsv.cz>.

Vlastní šetření;

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tabulka č. 72: Analýza cílových (dotčených) skupin v oblasti sociálních služeb

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
	SKUPINY DOTČENÉ NEPŘÍMO				
	a) decizní sféra	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dostatek finančních prostředků, kvalita zaměstnanců 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zjednodušené vnímání problémů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zákony a vyhlášky ▪ školení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ koncepčnost a stabilita sociální politiky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ úředníci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bezproblémový chod svěřeného úseku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ technokratismus 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvýšená zainteresovanost na kvalitě soc. péče v SO ORP ▪ zvýšená zainteresovanost na meziobecní spolupráci
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ samospráva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvolení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ malý zájem o komunikaci s občany ▪ krátkodobost přístupů ▪ podcenění prevence ▪ menší ochota komunálních politiků k meziobecní spolupráci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ přímá komunikace s občany ▪ komunikace s odbornou sférou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stabilizační mechanismy pro období změn politické reprezentace ▪ povinné informování o konkrétních výsledcích činnosti ▪ odvolatelnost volených zástupců ▪ větší důraz na odbornost ▪ komplexní (finanční, projektová, právní atd.) podpora meziobecní spolupráce ze strany státní správy ▪ zvýšená komunikace mezi představiteli obcí

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
	▪ občanské iniciativy	▪ zlepšení situace v dané problematice	▪ jednostrannost vnímání	▪ osobní kontakty a komunikace na internetu ▪ zákony a vyhlášky ▪ školení	▪ zvýšení odbornosti ▪ zvýšení ekonomického rozhledu ▪ omezit formálnost zadávání i vyhodnocování grantových projektů
	b) bezpečnostní složky	▪ prevence rizikových jevů ve společnosti	▪ zjednodušené vnímání problémů ▪ podcenění prevence	▪ práce v terénu ▪ hlášení ▪ přímá komunikace s občany	▪ zvýšení psychologické přípravy ▪ zvýšená pozornost a nulová tolerance k rizikovým projevům
	c) poskytovatelé soc. služeb	▪ dostatek finančních prostředků ▪ udržitelnost služby ▪ optimalizace příjmů a výdajů služeb ▪ kvalita zaměstnanců a služeb ▪ spolupráce mezi obcemi a soc. odborem	▪ neefektivita využívání finančních prostředků, dostupnost služeb, kvalita služeb ▪ reálná kvalifikace ▪ riziko vyhoření a neosobního kontaktu s klienty	▪ zákony a vyhlášky ▪ komunikace s obcemi a soc. odborem ▪ terénní výzkum a praxe ▪ odborný tisk, webová prezentace, propagační materiály ▪ komunikace s klienty	▪ kontrola služeb, výběr správných poskytovatelů ▪ pravidelná prezentace výsledků
	▪ MPSV				
	▪ obce a kraje				
	▪ právnické a fyzické osoby				
	d) ekonomika mimo sociální sféry ▪ podnikatelé	▪ zakázky ze soc. služeb (zisk i mzdy) ▪ pokles nákladů na mzdy (dotace na pracovní místa, větší konkurence na trhu práce) ▪ zaměstnanost a zvýšení mezd	▪ orientace na ziskovost ▪ nejasné praktiky při získávání a realizaci zakázek a dotací na pracovní místa ▪ odmítání sociální politiky v zájmu stlačování daní, povinných plateb a snížení zaměstnanosti v soc. službách, vedoucí k poklesu ceny pracovní síly	▪ výběrová řízení ▪ komunikační prostředky místní i republikové ▪ přednášky aj. akce	▪ propracovanost a transparentnost zadávání a vyhodnocování zakázek a jejich stabilizace ▪ propagace sociální politiky a jejího smyslu

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
	e) Zaměstnanci v sociálních službách	<i>dobré ohodnocení práce, dobrý kolektiv, kvalitní vedení, dobrá organizace práce, odpovídající pracovní podmínky – vybavení kanceláře, další vzdělávání v oboru</i>	<i>fluktuace zaměstnanců, porušování pravidel a zákonů, syndrom vyhoření, nekvalifikovaný personál</i>	<i>porady</i>	<i>kvalitní nastavení odměňování zaměstnanců, benefity</i>
	f) zainteresovaní rodinní příslušníci	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sociální jistota pro potenciální příjemce soc. služeb v rodině ▪ vnější odborná a sociální výpomoc ▪ emocionální, materiální, fyzická a časová úleva zainteresovaným rodinným příslušníkům ▪ co nejvyšší organizační, odbornou a finanční podporu z veřejných zdrojů ▪ co nejnižší vlastní přímé výdaje na sociální sféru 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ objektivně i subjektivně podmíněná neochota či nemožnost podílet se finančně na péči ▪ situaci neadekvátní snaha zbavit se starostí a péče o postižené rodinné příslušníky na úkor jejich vykořevení z přirozeného prostředí i na úkor veřejných zdrojů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ masmédiá místní i republiková ▪ osvětové přednášky aj. akce ▪ propagace ▪ poradenství 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ koncepčnost, stabilita, propracovanost a transparentnost poskytování sociální podpory a pomoci ▪ zvýšení finanční podpory a dostupnosti sociálních služeb, rozšíření jejich škály a zvýšení jejich kapacity a úrovně ▪ zmírnění restrikcí při posuzování nároků na sociální pomoc a tvrdší postihy za její jednoznačné zneužívání ▪ osvěta ▪ etická výchova ve školách
	Občané ORP	<i>informovanost o poskytovaných službách, kvalita a dostupnost služby, vybudování pobytového zařízení pro seniory, řešení otázek sociálně vyloučených skupin</i>	<i>nezájem o dění v obci, negativní postoje k vyloučeným skupinám</i>	<i>prezentace služeb na stránkách obcí, místních novinách, kabelové televizi, osobní setkání</i>	<i>pozitivní prezentace sociálních služeb, aktivní přístup obcí, sociálního odboru a ÚP k sociálně vyloučeným skupinám (veřejně prospěšné práce, kontrola zneužívání sociálních dávek, regulace ubytoven, řešení sociálního bydlení)</i>
	SKUPINY DOTČENÉ PŘÍMO (CÍLOVÉ)				

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
	a) senioři	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sociální a zdravotní jistota ▪ důstojnost a fyzicky dostupná kvalita při nízkých cenách ▪ co nejdelší setrvání v přirozeném prostředí ▪ poskytování služby o víkendech a svátcích, vybudování pobytového zařízení na území, možnost vhodného přivýdělku ▪ kvalitní poradenství 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omezené finanční zdroje – platební neschopnost ▪ fyzické a zdravotní oslabení ▪ malá přizpůsobivost ▪ pasivita a malá informovanost ▪ malá škála sociálních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ firemní nabídky. Prezentace v místních novinách, kabelové televizi, prezentace na stránkách obcí ▪ masovokomunikační prostředky ▪ místní i republikové, web ▪ osvětové přednášky aj. akce ▪ propagace, letáky ▪ místní vyhlášky ▪ terénní poradenská služba 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvýšení kapacity a zoptimalizování rozložení sociálních služeb, vybudování pobytového zařízení ▪ zapojení dobrovolníků z řad seniorů ▪ vyšší finanční podpora dostupnosti sociálních služeb ▪ podpora zájmové činnosti
	b) Osoby se zdravotním postižením	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sociální a zdravotní jistota ▪ důstojnost ▪ co nejdelší setrvání v přirozeném prostředí ▪ možnost vhodného přivýdělku ▪ poradenství ▪ perspektiva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omezené finanční zdroje – platební neschopnost ▪ fyzické a zdravotní nedostatečnost ▪ malá přizpůsobivost ▪ pasivita a malá informovanost 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ masmédia, místní i republikové, web ▪ osvětové přednášky aj. akce ▪ propagace, letáky ▪ místní vyhlášky ▪ terénní poradenská služba 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyšší finanční podpora dostupnosti sociálních služeb a zdravotní péče ▪ vyšší kapacita, úroveň a škála sociálních služeb ▪ podpora zaměstnanosti ▪ podpora zájmové činnosti
	▪ Osoby s duševním onemocněním	▪ perspektiva			
	▪ Osoby s mentálním a kombinovaným postižením, autismem	▪ perspektiva			
	▪ Osoby s tělesným a smyslovým postižením	▪ perspektiva			

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
	c) děti, mládež do 26 let a rodina. Neúplné rodiny, svobodné matky	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sociální a zdravotní jistota ▪ důstojnost ▪ vhodné sociální i životní prostředí ▪ zabezpečení vhodného zaměstnání ▪ poradenství ▪ perspektiva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omezené finanční zdroje – platební neschopnost ▪ omezené časové možnosti ▪ neexistence zachytných ubytovacích zařízení, malá škála a kapacita příslušných sociálních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ masmédia, místní i republikové, web ▪ osvětové přednášky aj. akce ▪ školení ▪ propagace ▪ místní vyhlášky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyšší finanční podpora dostupnosti sociálních služeb, zdravotní péče a mimoškolních aktivit ▪ vyšší kapacita, úroveň a škála sociálních služeb a prostupného bydlení ▪ podpora vhodné zaměstnanosti ▪ podpora zájmové činnosti dětí
	d) nízkopříjmové kategorie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zabezpečení vhodného zaměstnání ▪ dostatečná finanční podpora a stabilizační státní půjčky ▪ zajištění vhodného ubytování ▪ poradenství ▪ perspektiva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omezené finanční zdroje ▪ kriminalita ▪ oslabení vůči nakažlivým chorobám ▪ nevhodné bydlení či bezdomovectví ▪ zneužívání veřejných zdrojů ▪ politický extremismus 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ masmédia, místní i republikové, web ▪ osvětové přednášky aj. akce ▪ propagace, letáky ▪ místní vyhlášky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyšší finanční podpora dostupnosti sociálního bydlení, sociálních služeb, ▪ vyšší kapacita, úroveň a škála sociálních služeb a bydlení ▪ podpora vhodné zaměstnanosti
	▪ seniorů				
	▪ střední generace				
	▪ dětí a mládeže				
	▪ zdravotně postižených				

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
	▪ nezaměstnaných	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zabezpečení vhodného zaměstnání ▪ dostatečný příjem během nezaměstnanosti ▪ poradenství 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omezené finanční zdroje ▪ kriminalita ▪ ztráta či nenabytí pracovních návyků ▪ rezignace a zvyk ▪ zneužívání veřejných zdrojů ▪ politický extremismus 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ masmédia, prostředky místní i republikové, web ▪ osvětové přednášky aj. akce ▪ propagace, letáky ▪ místní vyhlášky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyšší finanční podpora dostupnosti sociálních služeb, ▪ vyšší kapacita, úroveň a škála sociálních služeb a bydlení ▪ podpora vhodné zaměstnanosti a přivýdělku, rekvalifikací a školení, poradenství ▪ větší zapojení do veřejného života
	e) osoby bez domova	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zajištění vhodného ubytování ▪ územní i finanční dostupnost sociálních služeb mimo trvalého ubytování ▪ perspektiva ▪ možnost vhodného přivýdělku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omezené finanční zdroje ▪ kriminalita ▪ oslabení vůči nakažlivým chorobám ▪ neochota spolupracovat a malá informovanost ▪ malá škála a kapacita příslušných sociálních služeb, malá kapacita a územní dosah dobrovolnických sdružení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ propagace, letáky ▪ místní vyhlášky ▪ terénní poradenská služba 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyšší finanční podpora dostupnosti sociálních služeb, hlavně terénního charakteru ▪ vyšší kapacita, úroveň a škála sociálních služeb, zdravotní péče a bydlení ▪ podpora přivýdělku, ▪ větší zapojení do společnosti
	f) osoby ohrožené (domácím) násilím	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zajištění dočasného ubytování ▪ zajištění fyzické ochrany ▪ překlenovací finanční podpora ▪ poradenství 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omezené finanční zdroje – platební neschopnost ▪ omezená možnost bydlení ▪ sebevražednost ▪ vyvolaná agrese ▪ neexistence záchytných ubytovacích zařízení, malá škála a kapacita příslušných sociálních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ masmédia (místní i republikové) ▪ osvětové přednášky aj. akce ▪ propagace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ fyzická ochrana ▪ azylová centra a poradenství ▪ rychlé překlenovací úvěry státu ▪ poradenství
	▪ v rodinách				
	▪ mimo rodin				

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
	g) Osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby v krizi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zabezpečení vhodného zaměstnání ▪ dostatečný příjem ▪ důstojné začlenění do běžného života ▪ vzdělávací programy ▪ perspektivu ▪ poradenství 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omezené finanční zdroje – platební neschopnost ▪ malá přizpůsobivost a omezená informovanost ▪ neadekvátní požadavky ▪ zneužívání veřejných zdrojů ▪ kriminalita a agresivita ▪ odmítání většinové domácí kultury a životního stylu ▪ pracovní nespolehlivost a s tím spojená nezaměstnanost ▪ omezená dostupnost (prostupného) bydlení ▪ soc. vyloučené lokality ▪ politický extremismus ▪ nakažlivé nemoci ▪ neochota spolupracovat ▪ malá škála a kapacita příslušných sociálních služeb ▪ malá kapacita a územní dosah dobrovolnických sdružení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ masmédia, místní i republikové, web ▪ osvětové přednášky aj. akce ▪ školení ▪ propagace, letáky ▪ místní vyhlášky ▪ terénní poradenská služba 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyšší finanční podpora dostupnosti sociálních služeb, hlavně terénního charakteru ▪ vyšší kapacita, úroveň a škála sociálních služeb, zdravotní péče, bydlení a poradenství ▪ podpora vhodného zaměstnání ▪ podpora vzdělávání a osvětová činnost ▪ podpora kulturní a zájmové činnosti na pomezí většinové a menšinové kultury a životního stylu ▪ větší zapojení do veřejného života ▪ ze strany bezpečnostních složek zvýšená pozornost a nulová tolerance k rizikovým jevům

VĚCNÝ KOMENTÁŘ:

Pokud se ve zkoumaném SO ORP Šlapanice **dotčené skupiny, jejich hlavní očekávání a s nimi spojená rizika** vůbec nějak liší od jiných území, tak jedině v tom, že se co **nejvíce blíží jejich obecnému pojetí v ČR**, což je do značné míry dáno těsnou přílehlostí k velkoměstu Brnu, z něhož sem intenzivně zasahují jak negativní, tak pozitivní vlivy.

Z roztříštěné vnitřní neprovázanosti tohoto brněnského zázemí a z okolní (především brněnské) nabídky sociálních služeb přitom plyne zatím vlastně **jen jediná výraznější výjimka** potvrzující toto pravidlo – a to dosud **značná neochota k meziobecní spolupráci** ve většině druhů sociálních služeb. Jiná územní specifika se tu neprojevují, kromě **sporadického (a většinou nikoli trvalého) zájmu seniorů Brna o perspektivní dožití v kvalitnějším životním prostředí** na severu a jihu SO ORP – většinou se ale i oni snaží zůstat v brněnských zařízeních.

Tabulka č. 73: Analýza rizik – registr rizik v oblasti sociálních služeb

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika	Název opatření ke snížení významnosti rizika		Vlastník rizika	
			P	D	V = P.D		
1	Finanční riziko	Zdražení ostatních vstupů	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> rozšíření škály nabídky služeb vlastní produkce pro vnitřní spotřebu i odbyt 	<ul style="list-style-type: none"> Zřizovatel sociálního zařízení
		Zvýšená platební neschopnost klientely	4	5	20	<ul style="list-style-type: none"> požadavek na zvýšení příspěvků a dotací vlastní produkce pro vnitřní spotřebu i odbyt 	<ul style="list-style-type: none"> Zřizovatel sociálního zařízení
		Neefektivní nakládání s přidělenými prostředky	3	4	12	Kvalitní nastavení hodnocení služby, provádění kontrol hospodaření	MPSV, JMK, obec
		Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> dočasné omezení některých méně nutných provozů 	<ul style="list-style-type: none"> Zřizovatel sociálního zařízení
		Nedostatek financí na investice a vybavení	3	2	6	<ul style="list-style-type: none"> zmražení investičních akcí 	<ul style="list-style-type: none"> Zřizovatel sociálního zařízení
		Uzavření některých menších soukromých ubytovacích sociálních zařízení	4	1	4	<ul style="list-style-type: none"> efektivní průběžná kontrola hospodaření všech subjektů poskytujících sociální služby podmíněná dotace některých ještě perspektivních zařízení nacházejících se v problémech extenzivní rozšíření rezervní kapacity větších pobytových zařízení pomocí příspěvků kraje 	<ul style="list-style-type: none"> Jihomoravský kraj
		Zvýšená nezaměstnanost	3	2	6	<ul style="list-style-type: none"> rozšíření škály příslušných sociálních služeb a poradenství 	<ul style="list-style-type: none"> Zřizovatel sociálního zařízení Jihomoravský kraj MPSV

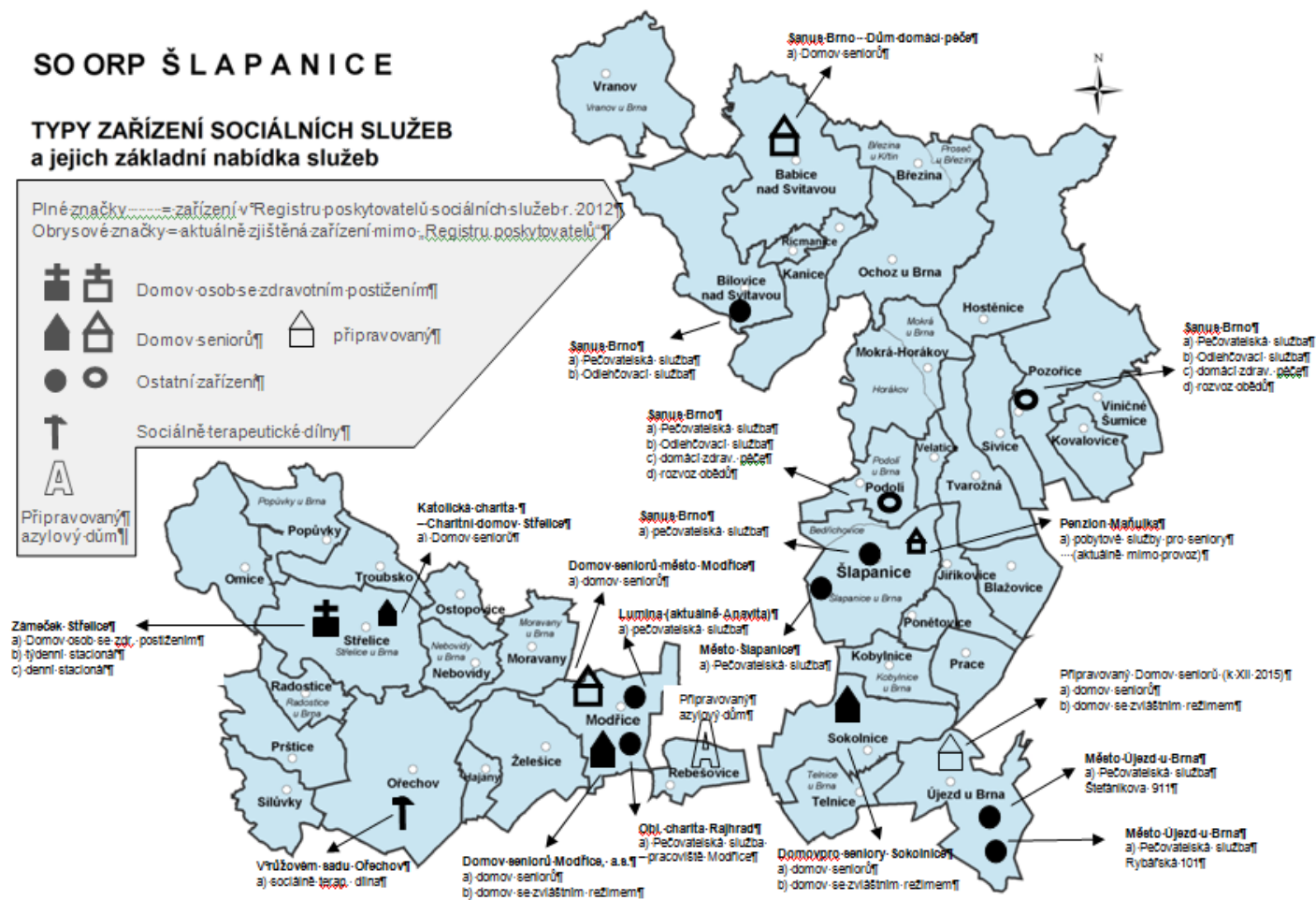
2	Technické riziko	Špatný technický stav DPS					Zřizovatel
		Havarijní stav a uzavření některých zařízení	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> ▪ průběžná kontrola ▪ povinný dostatečný rezervní fond zřizovatelů všech úrovní kontrola ▪ rozšíření rezervní kapacity větších pobytových zařízení pomocí příspěvků kraje 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zřizovatel sociálního zařízení ▪ Jihomoravský kraj ▪ MPSV
		Špatný technický stav automobilů, které využívají sociální služby	3	2	6		Poskytovatel
3	Demografický vývoj	Zvýšení počtu žadatelů sociálních služeb především z řad seniorů	1	3	3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozšíření kapacity a škály terénních a ubytovacích služeb 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zřizovatel sociálního zařízení ▪ Jihomoravský kraj ▪ Ministerstvo vnitra
4	Šíření rizikových skupin obyvatel z Brna	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zvýšení intenzity konfliktů a politického extremismu a jejich obětí ▪ nedostatečná kapacita ubytovacích, terénních a ambulantních sociálních služeb a služeb sociální prevence 	1	3	3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozšíření kapacity a škály terénních a ambulantních sociálních služeb a sociální prevence (azylová střediska ap.) ▪ posílení bezpečnostních opatření 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zřizovatel sociálního zařízení ▪ Jihomoravský kraj ▪ Ministerstvo vnitra
5	Zvýšený zájem osob v postproduktivním věku z města Brna o ubytovací služby v ORP	Tlak na snižování kapacity dostupné občanům SO ORP	1	1	1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prováděcí předpisy obcí a Jihomoravského kraje jsou-li zřizovateli ▪ investice do rozšíření kapacity soukromých provozovatelů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jihomoravský kraj ▪ obce ▪ jiný zřizovatel soc. zařízení
6	Geografické riziko (dopravně neprovázaná roztržitost SO funkčně směřovaná jen na Brno)	Nechuť a neschopnost meziobecní spolupráce	5	4	20	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osvěta ▪ orientace na specifické formy meziobecní spolupráce nevyžadující přímou územní provázanost (společný právní servis ap.) ▪ územní reforma (jiné vymezení ORP) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SMO ▪ obce a ORP ▪ státní správa

		neefektivita ambulantních a některých terénních služeb ve větším územním záběru	5	4	20	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osvěta ▪ orientace na specifické formy meziobecní spolupráce nevyžadující přímou územní provázanost (společný právní servis ap.) ▪ územní reforma (jiné vymezení ORP) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SMO ▪ obce a ORP ▪ státní správa
7	Organizační riziko	nechuť a neschopnost k meziobecní spolupráci a spolupráci se sociálním odborem	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osvěta ▪ zainteresovanost 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SMO ▪ státní správa
		Špatné, nevhodné pokrytí sociálních služeb	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace s JMK – vhodné síťování, kvalitní komunitní plánování na úrovni ORP 	Obce daného území
		Nedostatek klientů/příliš mnoho klientů	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kvalitní řízení služby, prezentace služby, komunikace se sociálním odborem, obcemi 	poskytovatel, obce daného území
8	Právní riziko	Nedostatečné právní ošetření meziobecní spolupráce	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> ▪ transparentní a stabilní zadávání a posuzování právních služeb ▪ centrální servis SMO a státní správa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ORP a obce ▪ SMO ▪ státní správa
		Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upozornění na dopady změny legislativy, komunikace s MPSV, JMK 	Obce daného území
		Změna v poskytování sociálních dávek	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upozornění na dopady změny legislativy nebo naopak výhody změny 	Obce daného území

Další potřebné analýzy

Obr. č. 7: Sociální zařízení a služby v SO ORP Šlapanice

4.1.4. SWOT analýza oblasti sociálních služeb

Tabulka č. 74: SWOT analýza oblasti sociálních služeb

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
1. Výhodná poloha mezi nadstandardní úrovní sociálních služeb Brna a větších středisek okolních ORP	1. Vnitřní neprovázanost a roztříštěnost SO ORP (směřující převážně přímo k Brnu) zhoršuje nastartování a chod meziobecní spolupráce u většiny sociálních služeb, zvl. terénních a ambulantních.
2. Zázemí Brna má relativně dobrou ekonomickou základnu a výšku příjmů obyvatelstva (i díky zaměstnanosti v Brně), umožňující existenci a provoz sociálních zařízení a služeb	2. Většina poskytovatelů sociálních služeb a zřizovatelů sociálních zařízení v SO ORP má sídlo mimo toto území, což modifikuje jejich přístupy k němu (nezhodnocují specifika území).
3. Vývoj sídelní struktury relativně příznivý pro rozvoj sociálních služeb	3. Nedostatečná rezerva ubytovacích kapacit v zařízeních sociálních služeb pro případ náhlé potřeby.
4. Relativně příznivý vývoj demografické struktury obyvatelstva na pomezí stacionární a regresivní nezatěžuje zatím výrazněji stávající kapacitu sociálních služeb.	
4. Relativně rovnoměrné a kapacitně únosné rozmístění ubytovacích sociálních zařízení ve 4 demograficky těžištních oblastech SO ORP	4. Malá škála nabídky sociálních služeb ambulantních a terénních, zvl. služeb sociální prevence na území SO ORP
5. Relativně rovnoměrné rozmístění ambulantních a terénních služeb ve 4 demograficky těžištních oblastech SO ORP	5. Malá kapacita sociálních služeb ambulantních a terénních, zvl. služeb sociální prevence na území SO ORP
6. Území má stále ještě relativně zdravější sociální prostředí než Brno, takže zde ještě není tak velký místní tlak na sociální služby reagující na dopady chování rizikových jedinců a skupin.	6. V území je silný nedostatek sociálních bytů
7. Zdravější přírodní prostředí objektivně do určité míry snižuje místní tlak na služby pro zdravotně postižené.	7. Existuje určitý tlak na kapacitu stávajících ubytovacích zařízení v SO ORP ze strany brněnských seniorů
8. Přírodní prostředí severní a jižní části jako potenciál pro výstavbu finančně efektivních ubytovacích sociálních zařízení nadokreslího významu.	
	8. Zatím stále absentující zařízení domovů pro matky s dětmi v SO ORP
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
1. Další ekonomický rozvoj Brna podněcující i ekonomický rozvoj zázemí a tím i vyšší rozvoj, finanční dostupnost a poptávku sociálních služeb v SO ORP.	1. Pokračující zpomalování ekonomiky oslabující příjmy obyvatelstva (i ze zaměstnání v Brně), dotační možnosti státu a místní ekonomickou základnu sociálních služeb.
2. Zlepšování bezpečnostní situace posilováním obecní policie a kamerového systému	2. Zhoršování bezpečnostní situace v obcích SO ORP.
3. Pokračující modernizace, zefektivnění provozu a rozšiřování škály sociálních služeb rozšiřuje, diverzifikuje a tím i stabilizuje klientelu a ekonomickou pozici zařízení sociálních služeb.	3. Náhlé ukončení činnosti některých menších soukromých poskytovatelů pobytových sociálních služeb a tím naléhavý tlak na specifické náhradní ubytování.
4. Koncipování rozvoje sociálních služeb prostřednictvím meziobecní spolupráce a spolupráce s týmem komunitního plánování soc. služeb v ORP	4. Zvrat demografického vývoje v SO ve prospěch regresivní věkové struktury, zvyšující tlak na kapacitu sociálních služeb pro seniory

5. V rámci meziobecní spolupráce využití příznivých přírodních předpokladů severní a jižní části SO pro budování ziskových sociálních ubytovacích zařízení přitažlivých pro zájemce pocházející i mimo okresu Brno-venkov.	5. Zhoršení demografického a ekonomického vývoje Brna vedoucí k výraznějšímu tlaku brněnských seniorů na kapacitu pobytových zařízení v SO
6. Další územní rozvoj města Brna jižním a jihovýchodním směrem, posilujícím dostupnost jeho zaměstnanosti a sociálních služeb i obyvatelům zázemí.	6. Imigrace rizikových skupin obyvatelstva do SO a následný tlak na rozvoj sociálních služeb reagující na s tím spojené dopady.
7. Rozšiřování dobrovolnické činnosti v souvislosti s růstem vlivu městského životního stylu.	7. Přejímání negativních prvků životního stylu přilehlého velkoměsta místním obyvatelstvem SO a následný tlak na rozvoj sociálních služeb.
8. Zracionálnění zákonodárství a ekonomické podpory v oblasti sociálního zabezpečení a služeb ve smyslu posílení efektivity i příznivého sociálního dopadu jak pro ohrožené skupiny obyvatelstva, tak pro celou společnost.	8. Omezování sociálního akcentu politiky státu vůči ohroženým skupinám obyvatel

SOUHRN MOŽNOSTÍ MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE

Tento souhrn je zpracován na základě konfrontace situační a finanční analýzy (viz výše) se základními geografickými (demogeografickými, dopravními a jinými) charakteristikami daného správního obvodu. Výše uvedené výsledky zde jsou hodnoceny pouze z hlediska možností meziobecní spolupráce ve sféře sociálních služeb SO ORP Šlapanice, nikoli už z hlediska zdejší sféry sociálních služeb samotné.

Základním určujícím faktorem je tu skutečnost, že SO ORP Šlapanice tvoří úzké a funkčně těsné zázemí Brna, ležící mezi ním (pět obcí už tvoří dokonce i jeho faktickou sídelní a dopravní součást) a okolními SO. To se ve sféře sociálních služeb SO ORP Šlapanice projevuje převážně kladně především následujícími kladnými faktory, na nichž může případná meziobecní spolupráce s velkou výhodou stavět:

- a) Relativně lepší ekonomická situace daného SO oproti většině jiných SO ORP v ČR, což se projevuje i pomalejším zhoršováním solventnosti klientely i v dostatečných a postupně se rozšiřujících a modernizujících provozních věcných fondech.
- b) Relativně lepší vývoj demografické a sídelní struktury v posledním desetiletí oproti většině jiných SO, díky čemuž jsou fondy a nabídka sociálních služeb rozmístěny rovnoměrně do a okolo 4 hlavních demografických těžišť SO;
- c) Zdánlivě chudší nabídka sociálních služeb nepobytových a preventivních je do určité míry vyvažována přesahem nadstandardní nabídky nejen z Brna, ale i ze sousedních ORP jednak ležících dále od Brna a tudíž víc odkázané na vlastní služby, jednak majících v tomto směru větší tradici (např. působení Katolické charity z Rajhradu ap.);
- d) Velmi dobré přírodní podmínky na severu a jihu SO pro budování dalších ubytovacích zařízení nadokresního významu;
- e) Až do zázemí přeci jen o něco pomaleji pronikají rizikové jevy velkoměstského života (projevy závislosti, kriminality atp.), takže tlak na nepobytové a preventivní služby nebyl dosud tak velký;
- f) Vcelku velmi dobrý potenciál dalšího efektivního rozvoje a fungování sociálních služeb všeho druhu

Na druhé straně se tato skutečnost projevuje záporně v tom, že funkčně vnitřně neprovázané roztržštěné území SO ORP Šlapanice, orientované po všech stránkách spíše na Brno než na sousední obce, do značné míry objektivně i subjektivně (více než v jiných ORP) omezuje a komplikuje nastartování a fungování meziobecní spolupráce v některých úrovních a typech sociálních služeb, zvl. terénních a ambulantních.

- a) Spojení hromadnou dopravou (důležité především pro seniory a zdravotně postižené) je hvězdovitě uspořádáno směrem na Brno, a vzhledem k úzkému zázemí je tak tou kterou trasou propojeno jen 2–5 obcí SO (Rebešovice a Vranov nemají dokonce spojení s žádnou jinou obcí v SO), což zde omezuje především ambulantní sužby vyššího řádu, poskytované ale hned za hranicemi SO.
- b) Obce mají málo společných přímých vztahů a tím i kontaktů, jejichž řešení by zakládalo tradici, z níž by se dalo vycházet i ve sféře sociálních služeb.
- c) SO nemá na svém území skutečně jednoznačné spádové středisko – jsou tu 4 demografická těžiště, která ani ve svém užším okolí nevykazují takovou spádovost z okolních obcí, protože ji na sebe strhuje Brno (a částečně i některá střediska sousedních SO ORP).
- d) SO je složen z 3 přírodně velmi rozdílných oblastí s různým potenciálem hospodaření a mentalitou přístupů k němu – jejich případné vzájemné komplementaci brání to, že územně jsou vzájemně odděleny právě Brnem.

Pokud má za této situace vyžaduje potenciální meziobecní spolupráce v daném SO úspěš, musí zde respektovat následující specifika:

- a) Zvýšený důraz na koncepčnost a preciznost přípravných fází i průběžného vyhodnocování;
- b) Zvýšený respekt k samoorganizujícím procesům v tak složitě strukturovaném území, že v něm potřeby a možnosti na lokální úrovni mohou nejlépe znát a realizovat jen místní – úkolem realizačního týmu je spíše maximálně povzbuzovat a podporovat podpůrným zázemím.
- c) Zvýšený důraz na koordinaci sféry sociálních služeb nejen v rámci daného SO, ale s Brnem a sousedními SO.
- d) Zvýšený důraz na hierarchizaci této koordinace – pro meziobecní spolupráci budou na každé ze 4 hierarchických úrovní vhodné pravděpodobně vždy jiné sociální služby
- na nejnižší mikroúrovni 3–4 obcí (většinou liniově seřazených na příslušných komunikacích) to budou především ambulantní a terénní služby;
  - na vyšší úrovni to budou především terénní služby;
  - na úrovni subcelků SO by to měly být už služby preventivní péče a menších ubytovacích zařízení
  - na úrovni celého SO spíše reciproční spolupráce nevyžadující přímou územní provázanost. Jednak spolupráce mezi obcemi SO ORP (reciproční nabídkou služeb – jedna lokalita dává k dispozici určitý počet míst pro seniory, jiná pro zdravotně postižené, jiná azylové ubytování ap.). Jednak spolupráce mezi ORP na jedné straně a především Brnem (a popř. i celým krajem) na straně druhé, protože výborné přírodní podmínky na severu a jihu SO zde umožňují budovat finančně rentabilní pobytové služby nadokresního významu. Dále je to na úrovni celého SO spolupráce spíše průřezového charakteru – dotýkající se sociálních služeb, ale rozhodně nejen jich – projekční a právní servis, dotační a grantové jištění, vystupování vůči státní správě různé hierarchické úrovně atd. Prvním vhodným, a přitom hned dosti složitým a rozsáhlým příkladem takovéto spolupráce na úrovni celého SO ORP je připravovaný projekt azylového domu v Rebešovicích, kterým se už zároveň včas reaguje na pomalý nárůst tlaku na služby sociální prevence v tomto zázemí Brna.

Již zmíněný projekt azylového domu je zřejmě skutečně tím nejvhodnějším a dostatečným začátkem. Jeho úspěch by reprezentoval nejen už nezbytné rozšíření dosud úzké škály zdejších sociálních služeb, ale znamenal by i příklad a povzbuzení pro obdobnou spolupráci na nižších hierarchických úrovních SO. I když zde z tohoto hlediska projekt meziobecní spolupráce Svazu měst a obcí už nemůže sehrát roli iniciátora, mohl by sehrát velmi kladnou roli při zajištění a domluvení financování provozu tohoto objektu z více obcí SO ORP.

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

a) ZÁKLADNÍ RÁMEC ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V SO ORP ŠLAPANICE

Území 40 obcí SO ORP Šlapanice tvoří těsné zázemí Brna, ležící mezi ním a okolními SO, jejichž střediska jsou na západě a severu většinou větší než Šlapanice, na východě jen o něco menší. Proto existující zařízení, kapacitu a škálu nabídky služeb na území SO ORP Šlapanice nelze posuzovat izolovaně od nadstandardní nabídky těchto služeb v Brně a od jejich nabídky ve vzdálenějších sousedních SO (které musejí víc spoléhat na vlastní obslužnost). Situace je tak v zkoumaném SO ORP o něco lepší, než by se zdálo zvl. u některých služeb terénních a ambulantních a zvláště u služeb sociální prevence. Ze sousedních území (nejen z Brna) existují značné přesahy jejich nabídky, na druhé straně zvl. od brněnských seniorů existuje určitý zájem o zdejší ubytovací zařízení.

Poloha v těsném zázemí Brna se odráží v relativně lepší ekonomické situaci daného SO oproti situaci většiny jiných SO v ČR (viz "Základní charakteristiky SO ORP Šlapanice"), což se kladně promítá i do větší odolnosti zdejší sféry sociálních služeb vůči narůstajícím projevům ekonomické krize.

Vývoj demografické a sídelní struktury v posledních letech byl oproti většině jiných území relativně pozitivní, zvl. díky imigraci mladších ročníků středních příjmových kategorií do téměř všech zdejších obcí (viz "Základní charakteristiky"), což mj. tlumilo tlak na ubytovací zařízení pro seniory a zároveň zvyšovalo solventnost obyvatelstva pro úhradu nepobytových služeb.

Formálním vymezením SO ORP Šlapanice jen z hlediska potřeb státní správy (bez vlastního jednoznačného spádového střediska) vzniklo funkčně vnitřně neprovázané roztržité území, orientované po všech stránkách spíše na Brno než na sousední obce – což zde do značné míry omezuje a komplikuje meziobecní spolupráci i v některých úrovních a typech sociálních služeb, zvl. terénních a ambulantních.

Na severu a jihu SO jsou velmi dobré přírodní podmínky a dobrá dopravní dostupnost pro budování dalších ubytovacích zařízení nadokreslního významu, umožňující reciproční manévrování SO vůči Brnu i kraji bez výraznějších nákladů z vlastního území. Vcelku je v SO velmi dobrý potenciál dalšího efektivního rozvoje a fungování sociálních služeb s pomocí jejich vhodné restrukturalizace.

b) POPIS SFÉRY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V SO ORP ŠLAPANICE

Úvod

V daném SO je jen 9 zařízení, zapsaných ke konci roku 2012 v "Registru poskytovatelů sociálních služeb", připočteme-li k nim však 8 zařízení neregistrovaných, dostáváme celkem 17 zařízení sociálních služeb. (Jmenovitě viz příslušné tabulky 61, 62, 71 a obrázek č. 9.) V obojím případě ale tato zařízení spadají svým převažujícím zaměřením do pouhých 5 typů (domovy pro seniory, domov osob se zdravotním postižením, sociálně terapeutická dílna a "ostatní"). Počet jednotlivě nabízených sociálních služeb je však samozřejmě větší, protože téměř polovina zařízení nabízí více než jeden typ služby. Jedná se o domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, domov osob se zdravotním postižením, týdenní stacionář, denní stacionář, sociálně terapeutická dílna, pečovatelská služba a odlehčovací služba.

Podle druhu zřizovatele spadá nejvíce (9) zařízení do kolonky "jiný", 2 zřizoval kraj, 4 zařízení spadají pod 3 obce a 2 pod církve. (Zatím neexistuje zařízení, na jehož provozu by se smluvně podílelo

více místních obcí – to by se mělo brzy změnit, pokud se podaří prosadit výstavbu azylového domu v Rebešovicích.) Ze služeb jich spadá opět nejvíce (9) do kolonky "jiný", 5 zřizoval kraj, 4 služby spadají pod 3 obce a 2 pod církve. Přihlédneme-li i k významu a rozsahu jednotlivých zařízení a služeb (např. velkého domova důchodců versus nějakého malého kontaktního pracoviště pečovatelské služby) lze říci, že jejich členění dle druhu zřizovatele (kraj, obec, církve atd.) je vcelku rovnoměrné a odpovídá těsnému zázemí velkého města.

Finanční zdroje

Finančním zdrojem sociálních zařízení jsou téměř z poloviny (47 %) úhrady uživatelů (včetně příspěvků na péči), z 35 % dotace MPSV, z necelých 12 % příspěvky zřizovatele (jímž je v našem případě většinou Jihomoravský kraj, méně už obec), z 5 % dotace opět z Jihomoravského kraje a téměř z 5 % jiné finanční zdroje (včetně příjmů za výkony od zdravotních pojišťoven). Početnými, ale v úhrnu zcela zanedbatelnými jsou příjmy ze sponzorských darů (0,45 %) a dotace obcí (0,03 %), byť pocházejí od osob i obcí nejen z námi analyzovaného SO ORP.

Ukazuje se, že největšími výdaji byly mzdové a související náklady (50–60 %), dále materiálové náklady (9–12 % – přitom v ubytovacích zařízeních šla z toho více než polovina na potraviny), náklady na dodávku energie a vody (3 %, u pobytových 8 %) a náklady na opravy a údržbu (6–7 %).

Převažující finanční orientace na úhrady uživatelů se v posledních letech začíná jevit jako stále rizikovější, protože jejich platební disciplína jak ze subjektivních, tak především z objektivních důvodů klesá. Někteří malí soukromí provozovatelé ubytovacích sociálních zařízení neuvedených v "Registru poskytovatelů" se v krajním případě dostali až do druhotné platební neschopnosti

Druhy služeb

Zdánlivá nízká variabilita zařízení a typů služeb je vysvětlitelná dostupností služeb poskytovanými četnými zařízeními sídlícími v Brně i v sousedních SO. Podobně můžeme vysvětlovat i absenci dobrovolnických činností, jež se realizují především ve městě Brně. (Zajímavým jevem jsou ovšem některá zájmová sdružení stejně postižených občanů, byť nejsou regulérními poskytovateli sociálních služeb, ale spíše vzájemné výpomoci – v několika obcích daného SO působí sdružení občanů postižených moderními chorobami, na něž často pamatují i rozpočty obcí.)

Ani dlouhodobé pobytové sociální služby poskytované zařízeními lokalizovanými v daném SO ORP nepokrývají jen potřeby tohoto území samotného, ale i potřeby mnohem širšího regionu, který v individuálních případech přesahuje rámec Jihomoravského kraje (jak o tom svědčí i územní variabilita darů soukromých osob či firem). Pokud ovšem takové zařízení provozuje přímo obec, preferuje místní klientelu mnohem výrazněji než jiní provozovatelé. Jiná je situace s denními stacionáři a pečovatelskými a odlehčovacími službami, které jsou zdejšími zařízeními poskytované téměř výhradně místním obyvatelům daného SO.

Celkově lze konstatovat, že rozsah základních fondů (především budov) a jejich vybavení sice není nejlepší, ale ani špatný – polovina objektů je nově postavena, i když ty úplně největší jsou starší (většinou modernizované zámky). Přesto při stávajících podmínkách financování sociálních zařízení převyšuje přímá poptávka po zde už existujících službách sociální péče kapacitu a nabídku cca o 10 %.

Skutečně pocítovaná potřeba je ovšem ještě o něco vyšší nejen u pobytových (kde je to částečně způsobeno i uspokojováním některých zájemců pocházejících mimo region), ale i u nepobytových služeb, kde je dost malá škála nabídky (což je ale do určité míry dáno shora uvedenými geografickými skutečnostmi). Částečně tuto situaci napomůže řešit nový Domov seniorů (se službami Do-

mov seniorů a Domov seniorů se zvl. režimem) v Újezdu u Brna s kapacitou 100 klientů, který má postavit Jihomoravský kraj během r. 2015. Ještě naléhavější je situace u služeb sociální prevence, tato potřeba však zatím není uvědomována většinou obyvatelstva samotného, ale zatím spíše jen vedením obcí – na úrovni ORP je už díky tomu např. v běhu příprava vybudování azylového domu v Rebošovicích.

Rozmístění služeb

Složitou situaci plynoucí z rozdílu počtu vykazovaných a skutečných sociálních zařízení a jimi poskytovaných služeb se alespoň částečně snaží zachytit příslušné tabulky 61, 62, 71 a obrázek č. 9. Kromě toho, co bylo uvedeno výše, z ní vyplývá i několik dalších skutečností. Pečovatelskou službu poskytují na území SO ORP čtyři registrované subjekty: Sanus Brno, Charita Rajhrad, Lístek (Brno-Starý Lískovec) a město Šlapanice. Pouze poskytovatel město Šlapanice má sídlo v SO ORP, avšak obsluhuje pouze město Šlapanice.

Na první pohled je zřejmé, že jak pobytová, tak nepobytová zařízení sociálních služeb jsou vcelku rovnoměrně soustředěna do 4 hlavních kumulací obyvatelstva v daném SO ORP (Šlapanicko-Sokolnické, Modřické, Střelické a Bílovické) – buď přímo do jejich jádra či do jeho těsné blízkosti. U nepobytových služeb to souvisí s větší kumulací poptávky a tím i větší efektivitou provozování v místech koncentrace obyvatelstva. U pobytových služeb je taková závislost sice volnější, posilují ji ovšem větší finanční možnosti největších obcí vybudovat a udržet taková zařízení. (Velkou roli zde přitom určitě stále sehrává i určitá inercie zařízení pocházejících ještě z předchozích období, kdy byly využity starší velké zámecké objekty nacházející se spíše ve větších obcích). Zatím nejnovějšími objekty jsou Domov seniorů v Modřicích, Dům domácí péče v Babicích a v r. 2014 Modřicemi zprovozněný (a v ČR zatím jediný energeticky efektivní tzv. "pasivní") dům seniorů.

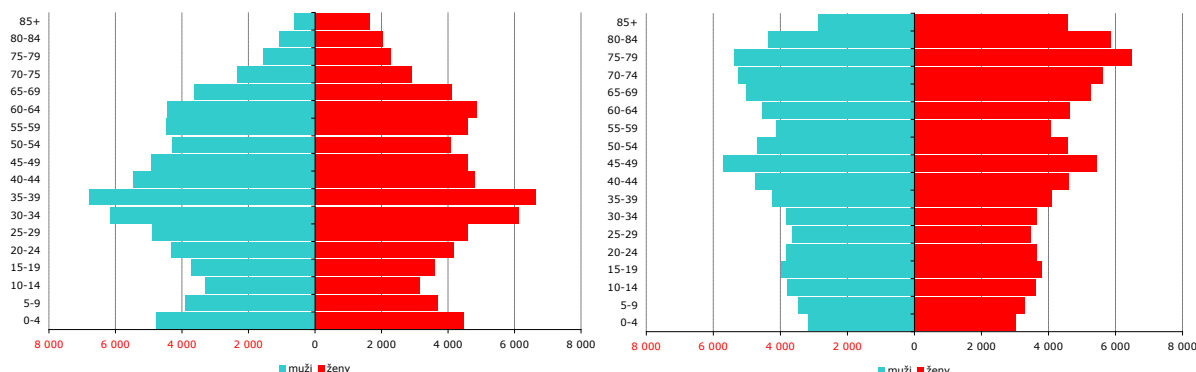
Naprostou nerovnoměrnost se však na daném SO jeví rozmístění zařízení sociální prevence. V celém SO vlastně existuje jen jedno (sociálně terapeutická dílna) provozované občanským sdružením v Ořechově – jde o příklad nadlokálního významu individuální iniciativy, protože jde o obec sice dost velkou, ale určitě ne těžší.

c) OČEKÁVANÝ VÝVOJ

Redukce relativního podílu obyvatel v produktivním věku a růst počtu a podílu obyvatel v poproduktivním věku představuje závažnou proměnu struktury obyvatelstva s možnými negativními ekonomickými a sociálními dopady; její příčinou je aktuálně probíhající přesun relativně silných ročníků narozených po skončení druhé světové války z produktivní kategorie do věku 65 roků a více, přičemž tato vlna bude po roce 2035 následována odchodem silných kohort narozených v 70. letech 20. století rovněž z produktivního věku; v případě produktivní věkové kategorie je přitom v zázemí Brna primárně zřetelná až druhá zmíněná etapa, tj. vývoj po roce 2035, a to zejména vzhledem k aktuálně probíhající silné imigraci mladého obyvatelstva (více viz graf č. 4.). Zázemí Brna je zde však chápáno v širším kontextu, než je SO ORP. Zahrnuje 95 obcí čítajících zhruba 142 000 obyvatel (včetně všech obcí SO ORP Šlapanice) oproti 40 obcím SO ORP Šlapanice čítajícím zhruba 64 000 obyvatel.

Graf č. 4: Struktura obyvatelstva zázemí Brna podle pohlaví a věku v roce 2011 (vlevo, výchozí stav odhadu, k 31. 12. daného roku) a v roce 2056 (vpravo, střední varianta odhadu)

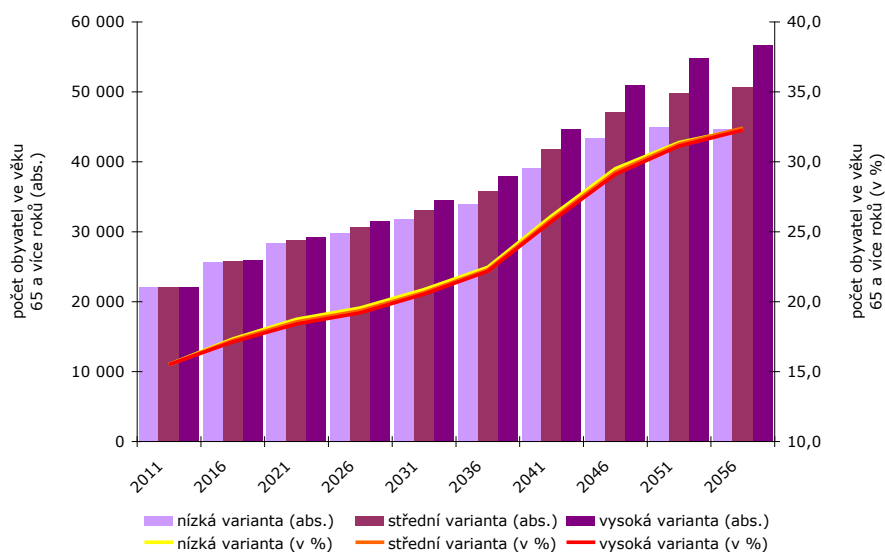
Pramen: Prognóza demografického vývoje obyvatelstva města Brna a jeho okolí, CRR, 2013, s. 66

Saldo celkové migrace je v obcích zázemí Brna od roku 1991 stabilně kladné, v letech 2010, 2011 a 2012 dosahuje průměrné hodnoty +1 610 osob ročně. Takový vývoj je důsledkem probíhající suburbanizace, která zejména od roku 2000 intenzivně ovlivňuje populační vývoj ve studovaném území. Struktura migračního salda podle pohlaví a věku je pro potřeby odhadu populačního vývoje zázemí Brna do roku 2056 převzata podobně jako údaje o intenzitě plodnosti a úmrtnosti z dat pro okres Brno-venkov. Migrační saldo je ve všech pětiletých věkových kategoriích mužů i žen kladné, nejvíce ziskové jsou přitom kategorie osob ve věku 25-39 roků, z nich řada se do zázemí Brna stěhuje i se svými malými dětmi (příčina vysokého zastoupení věkové kategorie 0-4 roků). Naopak ve věkové kategorii 70+ je zatím zcela minimální.

Vývoj úmrtnosti v zázemí Brna je ovlivňován stejnými faktory jako v samotném městě Brně, jediný zásadnější rozdíl spočívá v mírně delších dojezdových časech záchranné lékařské služby. Naděje dožití mužů i žen tudíž v zázemí stabilně stoupá podobně jako v Brně, avšak i přesto je zde stále patrný malý rozdíl v její velikosti ve prospěch Brna. Tento rozdíl podle našeho názoru přetrvává i v příštích letech, a proto očekáváme, že v roce 2056 bude naděje dožití mužů a žen při narození v zázemí Brna ve všech variantách odhadu o půl roku nižší než ve městě Brně. Vzestup naděje dožití v zázemí Brna bude přesto ve všech variantách odhadu poměrně rychlý.

V zázemí Brna dosahuje saldo celkové migrace od roku 2000 stabilně poměrně vysokých kladných hodnot. Příčinou toho je probíhající rezidenční suburbanizace. Očekáváme postupné „vyčerpání“ potenciálu suburbanizace, a to zejména v důsledku nasycení poptávky po příměstském typu bydlení v rodinných domech mimo jiné v souvislosti se stárnutím brněnské populace a také s dospíváním dětí současných suburbiérů. Tento předpoklad je nutné pak uplatnit i v odhadu budoucího vývoje migračního salda v zázemí Brna.

Graf č. 5: Vývoj počtu obyvatel zázemí Brna ve věku 65 a více roků do roku 2056 podle nízké, střední a vysoké varianty odhadu

Pramen: Prognóza demografického vývoje obyvatelstva města Brna a jeho okolí, CRR, 2013, s. 65

Na základě analýzy „Prognóza demografického vývoje obyvatelstva města Brna a jeho okolí (Seidenglanz, D., Toušek, V., Chvátal, F., CRR PŘF MU, Brno 2013., s. 65) můžeme odhadovat v následujících letech poměrně výrazný nárůst počtu obyvatel ve věku 65+. **Už během deseti let můžeme očekávat nárůst počtu osob v této věkové kategorii až o 50 %.** Během zhruba dvaceti let dojde k zdvojnásobení počtu osob v této věkové kategorii. K nejzávažnějším trendům, které přímo vyplývají shodně ze všech variant prognózy i odhadu, patří prohloubení procesu demografického stárnutí. V populaci SO ORP Šlapanice se do roku 2056, i přes určitý vyrovnávací ale oslabující se vliv suburbanizace, zvýší zastoupení starších složek obyvatelstva a naopak signifikantně (přinejmenším relativně) poklesne velikost obyvatelstva v produktivních věkových kategoriích. Ve spojitosti s tím se zcela jistě změní i nároky obyvatelstva na důchodové a ostatní sociální systémy. Vysoce pravděpodobně se rovněž zvýší poptávka po specifických typech sociálních služeb určených právě pro starší občany a podobný vývoj postihne i poptávku po specifických formách bydlení jako jsou např. domy s pečovatelskou službou, domovy důchodců apod.

Pro všechny tři prognózované varianty vývoje (nízké, střední a vysoké) tedy bude v daném SO společných několik následujících rysů vývoje sféry sociálních služeb a tím i bude společná i základní strategie jeho ovlivňování.

- a) Relativně příznivá demografická situace v SO se zřejmě ještě delší dobu nebude výrazněji měnit. Znamená to, že poptávka kapacit ubytovacích sociálních zařízení pro seniory zevnitř SO poroste spíše v závislosti na přirozeném stárnutí populace. Tlaky zvenčí (především příliv staršího obyvatelstva z města Brna) by souvisel pouze s rozšířením výstavby pobytových zařízení v SO ORP Šlapanice, které by využívali. Bude třeba začít kapacitně i druhově rozvíjet terénní a ambulantní služby sociální péče a prevence související s krizemi rodin mladších ročníků, jejich potomstva a životního stylu. Kromě toho je třeba připravit i odpovídající ubytovací zařízení v podobě azylových domů apod.

b) Terénní a ambulantní služby sociální péče a prevence i azylové možnosti je třeba rozvíjet i s ohledem na předpokládané přejímání rizikových prvků způsobu života z města Brna. V průměru však je obtížné odhadnout, zda je větší koncentrace rizikových závislostí a s tím spojených negativních sociálních jevů na venkově nebo ve velkém městě. Na druhé straně můžeme očekávat i vyrovnávající nárůst dobrovolnických aktivit, jimž je třeba připravit místní podporu.

c) Tlak na kapacitu určitých sociálních služeb (především u sociální prevence, u některých ambulantních služeb ap.) bude i nadále zmírňován nadstandardní nabídkou města Brna i okolních SO ORP (většinou se středisky většími než Šlapanice), jejichž některé subjekty dokonce tradičně zasahují svou působností do SO ORP Šlapanice aniž zde vlastní nějaké objekty (např. Katolická charita působící z Rajhradu na celém jihu SO ap.). Za této situace bude vhodné, když se koncepčně pojatá meziobecní spolupráce bude snažit o koordinaci sociálních služeb nejen mezi obcemi ORP, ale i se sociálními zařízeními působícími v Brně a okolních ORP (v rámci Brněnské metropolitní oblasti) – určitou regulační roli by zde přitom měl sehrávat především Jihomoravský kraj jako představitel státní správy i jako zřizovatel a donátor mnoha zařízení a město Brno jako nositel projektu ITI (Integrovaný plán rozvoje Brněnské metropolitní oblasti). Tato koordinace by přitom měla zahrnovat nejen efektivnější využívání sociálních služeb vně SO ORP Šlapanice jeho obyvateli, ale naopak i budování větších ziskových ubytovacích sociálních zařízení nadokresního významu v přírodně nanejvýš příznivých lokalitách na severu a jihu SO s přímou finanční účastí především Jihomoravského kraje a Brna.

d) Pokud větší ubytovací sociální zařízení nedoprovodí rozvolnění klientely do domácí péče pružnější nabídkou s tím souvisejících služeb, hrozí i jim určitá ztráta klientů a tím i značný finanční propad, který nevyřeší ani větší stále sílící orientace na trvale ubytované klienty se zdravotním postižením, či zvl. Režimem (osoby s Alzheimerovou chorobou), byť jsou tu příspěvky větší. Paradoxně je ekonomicky vynucené rozvolnění pobytové klientely do domácí péče výjimečně ve shodě se subjektivním zájmem klientů setrvat ve svém rodinném prostředí co nejdéle – ovšem za předpokladu zvýšení kapacit, kvality a škály finančně dostupných terénních a ambulantních služeb a za předpokladu větší osvěty a morální i finanční podpory pečujících rodinných příslušníků ze strany státu.

e) Vnitřní neprovázanost a roztříštěnost SO ORP (směřující převážně přímo k Brnu) bude zhoršovat nastartování a brzdit chod meziobecní spolupráce u většiny sociálních služeb na celkové úrovni SO ORP. Naopak však bude podporovat řešení této problematiky v rámci Brněnské metropolitní oblasti, nebo na úrovni subregionální.

f) Souhrnně lze říci, že bude zřejmě převažovat trend k diverzifikaci a intenzifikaci nabídky sociálních služeb v daném SO.

d) ZDROJE DAT A INFORMACÍ

Seidenglanz, D., Toušek, V., Chvátal, F.: **Prognóza demografického vývoje obyvatelstva města Brna a jeho okolí**. Zpracováno na zakázku pro Magistrát města Brna. CRR PŘF MU, Brno 2013.

Výkaznictví_2008-2012.xls. *Datový soubor – sociální služby. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001):*

<http://portal.obcesobe.cz/smo/xdokumenty.nsf/viewDocument.xsp?documentId=F2A7F469EE1AFC75C1257CB300543C5E&action=editDocument>

Registr poskytovatelů sociálních služeb.xls. Datový soubor – sociální služby. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001):

<http://portal.obcesobe.cz/smo/xdokumenty.nsf/viewDocument.xsp?documentId=F2A7F469EE1AFC75C1257CB300543C5E&action=editDocument>

Adresář sociálních služeb v Jihomoravském kraji. Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Jihomoravského kraje: www.socialnisluzby-jmk.cz.

Výsledky dotačního řízení pro rok 2012. Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. <http://www.mpsv.cz/cs/12034>

Seznam akreditovaných projektů. Ministerstvo vnitra České republiky: <http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-akreditovanych-projektu.aspx>

Statistický přehled o udělených akreditacích vysílajícím organizacím k výkonu dobrovolnické služby dle zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (zákon o dobrovolnické službě) za období 2010 – 1. pololetí 2012. Ministerstvo vnitra České republiky. Odbor prevence kriminality. Praha: <http://www.mvcr.cz/clanek/dobrovolnicka-služba-500539.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

Statistický přehled o udělených akreditacích vysílajícím organizacím k výkonu dobrovolnické služby dle zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (zákon o dobrovolnické službě) za období 2005 – 2008. Ministerstvo vnitra České republiky. Odbor prevence kriminality. Praha: <http://www.mvcr.cz/clanek/dobrovolnicka-služba-500539.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

Zařízení sociálních služeb v obcích vybraného SO OR. Zařízení sociálních služeb. Český statistický úřad. http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=SZB6051PU_OB1.1&&kapitola_id=16

Zařízení sociálních služeb v obcích vybraného SO ORP. Sociální služby poskytované v zařízeních. Český statistický úřad http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=16&potvrd=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&childsel0=2&childsel0=2&cislotab=SZB6051PU_OB1.1&verze=0&cas_3_1180=20121231&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp

Národní centrum podpory transformace sociálních služeb. www.trass.cz

Zákon č. 108/2006 Sb o sociálních službách, ze dne 14. března 2006 (§ 34)

Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů

Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Zámeček Střelice za rok 2012. Zámeček Střelice, příspěvková organizace. Střelice 2013: <http://www.zamecekstrelice.cz/zproc12.pdf>.

Zámeček Střelice, příspěvková organizace. <http://www.zamecekstrelice.cz>

Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Domov pro seniory Sokolnice za rok 2012. Příspěvková organizace Sokolnice, 2013: <https://www.google.cz/#q=domov+pro+seniory+sokolnice>

Příspěvková organizace Sokolnice, <http://ddsokolnice.cz>.

Sazebník za poskytnutí ubytování a stravy Domov pro seniory Sokolnice platný od 1.1.2014. <https://www.google.cz/#q=domov+pro+seniory+sokolnice>

Domov seniorů Modřice, a.s.; <http://www.domov-senioru-brno.cz>; (www.grandresidence.cz); <http://www.peceoseniory.cz/detail-zarizeni/916-grand-residence/>; <http://www.lumina.cz/dl/DRZR-Lumina.pdf>;

Charitní domov Střelice. Česká kongregace sester dominikánek. <http://www.osportal.cz/databaze-organizaci/5250-cska-katolecka-chareta-charetne-domov-stclecc>. (www.ckch.cz).

Výroční zpráva za rok 2012. Občanské sdružení V růžovém sadu Ořechov. <http://www.vruzovemsadu.cz>

Občanské sdružení V růžovém sadu, Ořechov u Brna. <http://www.vruzovemsadu.cz>

SANUS Brno, o.s. <http://www.sanusbrno.com>

LUMINA o.s.; www.lumina.cz. (<http://www.osobniasistence.cz/?tema=5&article=7&detail=2&oid=685>)

Martina Marečková: **Modřice u Brna mají unikátní dům pro seniory.** IHNED.cz 2014: <http://byznys.ihned.cz/c1-61650560-modrice-u-brna-maji-unikatni-dum-pro-seniory-jako-jediny-u-nas-je-v-pasivnim-standardu>.

Pečovatelská služba Šlapanice. Město Šlapanice: <http://www.slapanice.cz/pecovatelska-služba-315/>; www.slapanice.cz)

Připravuje se výstavba Domova pro seniory v Újezdě u Brna. Regionpress: 2014: www.regionpress.cz/Pripravuje-se-vystavba-Domova-pro-seniory-v-Ujezde-u-Brna-id-13903.aspx.

Adresář poskytovatelů sociálních služeb v ORP Šlapanice. Šlapanice: 2013: <http://www.slapanice.cz/obec-s-rozsirenou-pusobnosti>

Závěrečný účet za rok 2012. Město Šlapanice, 2013. <http://www.slapanice.cz>

Akční plán rozvoje sociálních služeb města Šlapanice a správního obvodu ORP Šlapanice na rok 2014.

Prováděcí část 2. Komunitního plánu „Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Šlapanice. Šlapanice 2013: Sociální odbor MěÚ Šlapanice. <http://www.slapanice.cz/komunitni-planovani/> (www.slapanice.cz).

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Šlapanice a správního obvodu ORP Šlapanice na období 2011 – 2014. Šlapanice 2013: Sociální odbor MěÚ Šlapanice. <http://www.slapanice.cz/komunitni-planovani/> (www.slapanice.cz).

Výroční zpráva Jihomoravského kraje 2012. Jihomoravský kraj 2013: www.kr-jihomoravsky.cz.

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji na období 2012–2014. Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Jihomoravského kraje: www.kr-jihomoravsky.cz

Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001):

<http://portal.obcesobe.cz/smo/xdokumenty.nsf/viewDocument.xsp?documentId=F2A7F469EE1AFC75C1257CB300543C5E&action=editDocument>

PMOS_Příjmy_obcí_odpady_MF_20140328.xls. Datový soubor – příjmy obcí. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001):

<http://portal.obcesobe.cz/smo/xdokumenty.nsf/viewDocument.xsp?documentId=F2A7F469EE1AFC75C1257CB300543C5E&action=editDocument>

Výdaje+obcí_SMO_122003.xls. Datový soubor – výdaje obcí. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001):

<http://portal.obcesobe.cz/smo/xdokumenty.nsf/viewDocument.xsp?documentId=F2A7F469EE1AFC75C1257CB300543C5E&action=editDocument>

Výdaje+obcí_SMO_122004.xls. Datový soubor – výdaje obcí. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001):

<http://portal.obcesobe.cz/smo/xdokumenty.nsf/viewDocument.xsp?documentId=F2A7F469EE1AFC75C1257CB300543C5E&action=editDocument>

Výdaje+obcí_SMO_122005.xls. Datový soubor – výdaje obcí. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001):

<http://portal.obcesobe.cz/smo/xdokumenty.nsf/viewDocument.xsp?documentId=F2A7F469EE1AFC75C1257CB300543C5E&action=editDocument>

Výdaje+obcí_SMO_122006.xls. Datový soubor – výdaje obcí. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001):

<http://portal.obcesobe.cz/smo/xdokumenty.nsf/viewDocument.xsp?documentId=F2A7F469EE1AFC75C1257CB300543C5E&action=editDocument>

Výdaje+obcí_SMO_122007.xls. Datový soubor – výdaje obcí. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001):

<http://portal.obcesobe.cz/smo/xdokumenty.nsf/viewDocument.xsp?documentId=F2A7F469EE1AFC75C1257CB300543C5E&action=editDocument>

Výdaje+obcí_SMO_122008.xls. Datový soubor – výdaje obcí. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001):

<http://portal.obcesobe.cz/smo/xdokumenty.nsf/viewDocument.xsp?documentId=F2A7F469EE1AFC75C1257CB300543C5E&action=editDocument>

Výdaje+obcí_SMO_122009.xls. Datový soubor – výdaje obcí. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001):

<http://portal.obcesobe.cz/smo/xdokumenty.nsf/viewDocument.xsp?documentId=F2A7F469EE1AFC75C1257CB300543C5E&action=editDocument>

Výdaje+obcí_SMO_122011.xls. Datový soubor – výdaje obcí. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001):

<http://portal.obcesobe.cz/smo/xdokumenty.nsf/viewDocument.xsp?documentId=F2A7F469EE1AFC75C1257CB300543C5E&action=editDocument>

Výdaje+obcí_SMO_122012.xls. Datový soubor – výdaje obcí. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001):

<http://portal.obcesobe.cz/smo/xdokumenty.nsf/viewDocument.xsp?documentId=F2A7F469EE1AFC75C1257CB300543C5E&action=editDocument>

Výdaje+obcí_SMO_122010.xls. Datový soubor – výdaje obcí. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001):

<http://portal.obcesobe.cz/smo/xdokumenty.nsf/viewDocument.xsp?documentId=F2A7F469EE1AFC75C1257CB300543C5E&action=editDocument>

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí, ředitele Domova Seniorů v Sokolnicích, Vedoucí Domu s pečovatelskou službou v Silůvkách, zástupkyně občanského sdružení poskytujícího sociální služby Sanus Brno, o. s., Oblastní charity Rajhrad, a referentky komunitního plánování sociálních služeb v ORP Šlapanice. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr,

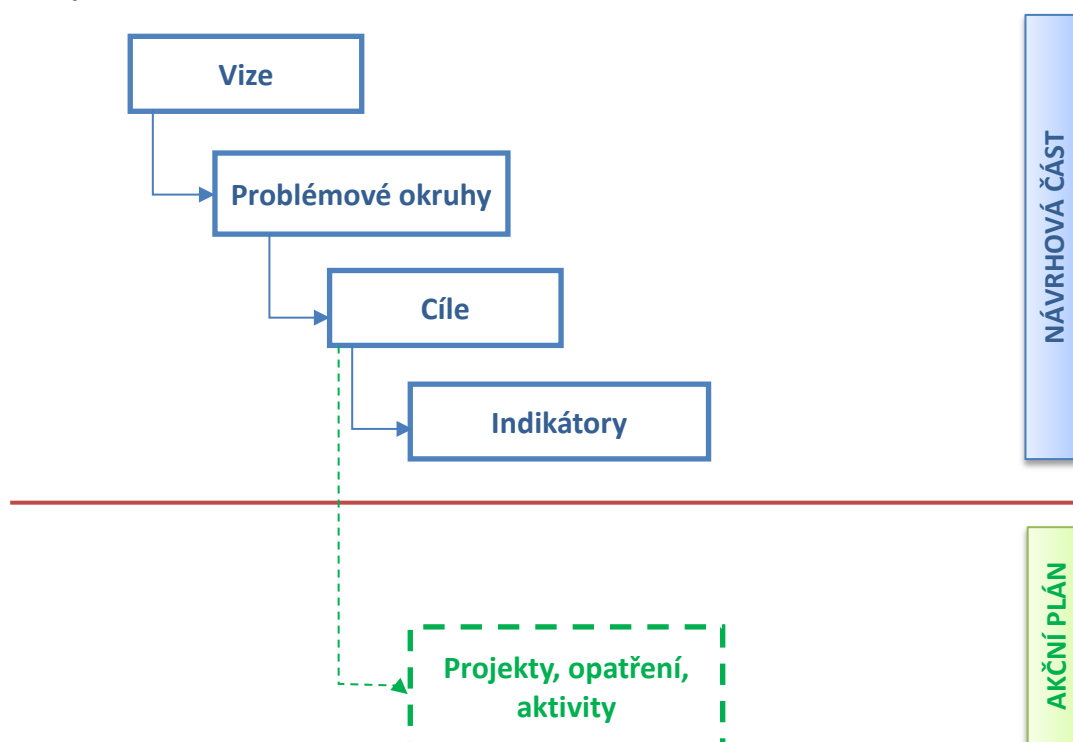
kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro témata sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce						
Obce SO ORP Šlapanice za pomoci investičních a neinvestičních aktivit komplexně řeší dostupnost sociální péče (především pro seniory) a sociálního bydlení. Na území SO ORP je decentralizovaně řešena nabídka sociálních služeb od terénních sociálních služeb, přes denní stacionáře, do-my s pečovatelskou službou, domovy důchodců až po domácí hospicovou péči. Obce společně řeší aktivizaci seniorů.						
Sociální služby	Problémová oblast 1				Problémová oblast 2	Problémová oblast 3
	NEDOSTATEČNÁ KAPACITA ADEKVÁTNÍCH POBYTOVÝCH SLUŽEB PRO SENIORY, OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, STARTOVACÍ BYTY A SOCIÁLNÍ BYDLENÍ				NEDOSTATEČNÁ KAPACITA, ŠKÁLA A ÚZEMNÍ ROZLOŽENÍ NEPOBYTOVÝCH PEČOVATELSKÝCH SLUŽEB	NEDOSTATEČNÁ KOORDINACE OBCÍ VE SFÉŘE SOCIÁLNÍ PÉČE
	cíl 1.1 Vytvořit společný denní stacionář pro seniory (komunitní centrum)	cíl 1.2 Vytvořit pobytové kapacity pro seniory	cíl 1.3 Zbudování a provoz azylového domu pro osamělé matky s dětmi	cíl 1.4 Zajištění dostupnosti sociálního bydlení pro potřebné cílové skupiny	cíl 2.1 Zvýšit dostupnost pečovatelských sociálních služeb	cíl 3.1 Nastavit systém kofinancování sociálních služeb pro obce SO ORP

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014 v souladu se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb správního obvodu ORP Šlapanice na období 2015 – 2018, státní legislativou na základě ustanovení § 95 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. To vše ve spolupráci s obcemi na SO ORP Šlapanice, se zástupci poskytovatelů sociálních služeb a v souladu s metodikou hodnocení registrovaných sociálních služeb v návaznosti na optimalizaci sítě sociálních služeb v Jihomoravském kraji.

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Slogan

SO ORP Šlapanice – svébytné, propojené a prosperující zázemí Brna

Vize

Správní obvod ORP Šlapanice obklopuje město Brno od severu po jihozápad a je faktickou součástí provázané brněnské aglomerace. Obce jsou ekonomicky stabilní a postupně se mezi nimi snižují rozdíly v rozvoji. Disponují koordinačním zázemím pro společné řešení sociálních služeb, služeb odpadového hospodářství, vzdělávání, bezpečnosti a dalších. Obce společně vystupují vůči partnerům a jejich koordinace funguje v rámci hierarchické organizační struktury. Území má velký potenciál pro hospodářský rozvoj bez výraznějších negativních dopadů na jeho rezidenční a rekreační funkce. Obce kladou důraz na podporu lokální ekonomiky.

Obce SO ORP Šlapanice za pomoci investičních a neinvestičních aktivit komplexně řeší dostupnost sociální péče (především pro seniory) a sociálního bydlení. Na území SO ORP je decentralizovaně řešena nabídka sociálních služeb od terénních sociálních služeb, přes denní stacionáře, domy s pečovatelskou službou, domovy důchodců až po domácí hospicovou péči. Obce společně řeší aktivizaci seniorů.

Problémové okruhy

Základní sociální problémy v SO ORP Šlapanice **souvisí především s demografickým vývojem**. Zatímco však u školství jde oproti ostatním SO o dopad výrazně specifického demografického vývoje (dlouhodobý nárůst prerreprodukční složky obyvatelstva), u sociální sféry jde o dopad demografického vývoje typického pro většinu území ČR, tj. především o soustavný **růst postproduktivní složky obyvatelstva**. (Specifickým výsledkem růstu podílu předproduktivní a postproduktivní složky obyvatelstva v SO ORP Šlapanice je tedy pokles podílu obyvatelstva v produktivním věku).

1. **NEDOSTATEČNÁ KAPACITA ADEKVÁTNÍCH POBYTOVÝCH SLUŽEB PRO SENIORY, OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, STARTOVACÍ BYTY A SOCIÁLNÍ BYDLENÍ**
2. **NEDOSTATEČNÁ KAPACITA, ŠKÁLA A ÚZEMNÍ ROZLOŽENÍ PEČOVATELSKÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB**
3. **NEDOSTATEČNÁ KAPACITA ADEKVÁTNÍCH POBYTOVÝCH SLUŽEB PRO SENIORY, OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, STARTOVACÍ BYTY A SOCIÁLNÍ BYDLENÍ**

1. NEDOSTATEČNÁ KAPACITA ADEKVÁTNÍCH POBYTOVÝCH SLUŽEB PRO SENIORY, OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, STARTOVACÍ BYTY A SOCIÁLNÍ BYDLENÍ

Tento problém je v současnosti nejaktuálnějším problémem sociálních služeb v SO ORP Šlapanice a perspektivně možná i nejakutnějším problémem obsaženým ve Strategii rozvoje SO ORP vůbec.

Věcné argumenty

Na základě analýzy „Prognóza demografického vývoje obyvatelstva města Brna a jeho okolí (Seidenglanz, D., Toušek, V., Chváta, F., CRR PŘF MU, Brno 2013., s. 65) můžeme odhadovat v následujících letech poměrně výrazný nárůst počtu obyvatel ve věku 65+. **Už během deseti let můžeme očekávat nárůst počtu osob v této věkové kategorii až o 50 %. Během zhruba dvaceti let dojde k zdvojnásobení počtu osob v této věkové kategorii.** K nejzávažnějším trendům, které přímo vyplývají shodně ze všech variant prognózy i odhadu, patří prohloubení procesu demografického stárnutí. V populaci SO ORP Šlapanice se do roku 2056 (i přes určitý vyrovnávací, ale slábnoucí vliv suburbanizace) zvýší zastoupení starších složek obyvatelstva a naopak signifikantně (přinejmenším relativně) poklesne velikost obyvatelstva v produktivních věkových kategoriích. Ve spojitosti s tím se zcela jistě změní i nároky obyvatelstva na důchodové a ostatní sociální systémy. Vysoce pravděpodobně se rovněž zvýší poptávka po specifických typech sociálních služeb určených právě pro starší občany a podobný vývoj postihne i poptávku po specifických formách bydlení jako jsou např. domy s pečovatelskou službou, domovy důchodců apod.

V současnosti jsou však obyvatelům SO fakticky jen zčásti k dispozici jeden domov pro zdravotně postižené a dva domovy seniorů (Sokolnice, Modřice). Domov pro zdravotně postižené a domovy seniorů jsou přitom k dispozici široké klientele z celého Jihomoravského kraje, který je zřizovatelem. Pasivní bytový dům pro seniory v Modřicích (zcela nový) je už prioritně určen pro místní občany města Modřice (jako zřizovatele), s tím, že jeho případně nenaplněná kapacita bude taky široce k dispozici. Obce zřizují domy s pečovatelskou službou (DPS), kde jsou individuálně pro jednotlivé bytové jednotky nasmlouvány terénní sociální služby (Bílovice n. S., Mokrý-Horákov, Podolí, Pozořice, Šlapanice, Modřice, Újezd). V listopadu 2014 se bude otevírat pro nájemníky DPS v Silůvkách. Všechna tato zařízení jsou prioritně určena pro místní obyvatele. Dům s pečovatelskou službou není zařízením sociálních služeb podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o sociálních službách), ale jedná se o byty ve vlastnictví obce, o nichž také sama obec rozhoduje. To znamená, že přiděluje tyto byty na základě předem stanovených kritérií jednotlivým žadatelům o tento druh bydlení, s nimiž pak uzavírá běžnou nájemní smlouvu. Charitní domov pro seniory Střelice provozovaný Katolickou charitou je určen jen pro řeholní sestry České kongregace sester dominikánek z celé České republiky. Situace by se měla o něco zlepšit díky tomu, že v březnu 2014 byl Jihomoravským krajem schválen záměr otevřít nový domov seniorů v Újezdu u Brna s kapacitou 100 uživatelů, jehož výstavba by měla být teoreticky ukončena v prosinci roku 2015.

Na rozdíl od kapacit školských se dá potřebná kapacita domovů seniorů zjišťovat do značné míry jen orientačně (viz analytická část), protože jednak ne každá zjištěná poptávka odráží skutečnou potřebu, jednak se situace komplikuje tím, že zde je mnoho míst obsazováno seniory nepocházejícími z daného SO. Ze zákona je nutný rovný přístup v rámci dodržení legislativních podmínek. Poloha do-

movů seniorů v těsném zázemí Brna a přitom v relativně kvalitním prostředí je navíc vnímána jako značně atraktivní.

Na území SO je konstatována vysoká míra využívání institucionální péče při řešení problémů seniorů, zdravotně postižených a sociálně vyloučených, což nepřispívá k začlenění podporovaných osob do společnosti, ale naopak může vést k jejich izolaci a segregaci. Z tohoto důvodu je nezbytné i nadále pokračovat v rozšiřování procesů transformace a humanizace poskytovaných pobytových služeb, a to ve prospěch poskytování komunitních služeb. Nedostupnost a neprovázanost adekvátních ambulantních služeb včetně služeb pro rodiny a děti vede také k prohlubování sociálního vyloučení a úzce souvisí s dlouhodobým nežádoucím využíváním pobytových zařízení. Je proto důležité řešit nedostatek kapacit v místech bydliště potřebných a podporovat aktivizaci seniorů.

Na území fakticky chybí kapacity sociálního bydlení a startovací byty pro mladé rodiny v obtížné finanční situaci.

Příčiny problému

Z výsledků dotazníkového šetření a řízených rozhovorů se zástupci obcí, poskytovateli sociálních služeb a úředníky Sociálního odboru MěÚ Šlapanice byl konstatován nedostatek kapacit pro osoby starších věkových kategorií od 65 let a více. Jedná se o celý komplex služeb, které bude nutné vzhledem k rychle pokračujícímu procesu demografického stárnutí uzpůsobit a rozšířit. Nejvíce akutní je v současnosti nedostatek kapacity pobytových zařízení pro osoby se zdravotním postižením, které na území SO prakticky neexistují, postupem času bude akutní nedostatek domovů pro seniory i domů s pečovatelskou službou.

Nedostatek adekvátních kapacit pro seniory, sociálního bydlení a startovacích bytů je dán především vysokou finanční náročností na výstavbu a provoz takových zařízení. Obce zatím stále investují spíše do jiných (pro ně akutnějších) oblastí. Sociální oblast často není pro zástupce obcí prioritou. Absence koordinace a společného řešení kapacit pro seniory zvyšuje případné náklady na budování takových pobytových zařízení, takže se k nim zatím uchylují pouze největší a finančně nejsilnější obce.

Důsledky neřešení

Neřešení tohoto problému by představovalo jednak fyzickou, psychickou, časovou a tím i finanční zátěž mnoha rodin, nehledě na nutnou kontrolu prováděné domácí péče. To vše by samozřejmě zvyšovalo sociální napětí v regionu a především by to mělo negativní vliv na kvalitu života seniorů, osob se zdravotním postižením (Alzheimerova choroba atd.). Jedním z nejdůležitějších faktorů je pak i problematické začlenění rodinných příslušníků starajících se o seniory zpět na trh práce.

2. NEDOSTATEČNÁ KAPACITA, ŠKÁLA A ÚZEMNÍ ROZLOŽENÍ PEČOVATELSKÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Věcné argumenty

Jde o služby terénní, ambulantní, denní a týdenní stacionáře, a to nejen pro seniory, ale i pro další osoby, kriticky postižené zdravotními či sociálními problémy. Pokrytí terénními službami je v současné době územně nerovnoměrné. Především na okrajích SO je dojezdová vzdálenost poskytovatelů služeb k jejich klientům poměrně dlouhá. Poskytovatelé služeb se koncentrují především v Brně a v Rajhradě. Navíc na poptávku po terénních sociálních službách má velký vliv i sousedská výpomoc, která je na území SO poměrně rozšířená a fungující. Naopak ve velkých městech je poptávka po terénních sociálních službách z tohoto důvodu větší. Specifickým problémem, který zatím není akutní, ale jeho dopad se bude v čase zvyšovat, je poskytování služeb důchodcům s minimálním, nebo nulovým důchodem. Jedná se o osoby, které ve svém produktivním životě neplatily sociální pojištění a povětšinou nepracovaly. I tyto osoby pak ve vyšším věku vyžadují sociální péči od státu, na které se však nejsou schopni finančně spolupodílet.

Obecně není tento problém tak akutní, jak by se zdálo z čistě statistického přehledu těchto služeb v SO (protože v těsné blízkosti je na dosah nadstandardní nabídka Brna).

Ve správním obvodu tvořeném 40 obcemi nabízí 14 registrovaných a neregistrovaných místních zařízení celkem 25 jednotlivých registrovaných a neregistrovaných sociálních služeb včetně pobytových (24 v rámci sociální péče a 1 v rámci sociální prevence) spadajících do 8 typů sociálních služeb (7 typů v rámci sociální péče a 1 typu v rámci sociální prevence).

Zřejmě je naprostá početní převaha služeb sociální péče (13) nad sociální prevencí (1). Celkový počet pobytových sociálních služeb (11) je přitom jen o něco menší než celkový počet nepobytových sociálních služeb (14).

Zdánlivá chudoba druhů registrovaných sociálních služeb se nám bude jevit v poněkud jiném světle, když přihlédneme ke skutečnosti, že kromě registrovaných a neregistrovaných sociálních služeb poskytovaných zařízeními na území daného SO jsou jeho obyvatelům bez větších problémů přístupné početné služby poskytované zařízeními sídlícími v Brně (ke kterému toto SO jako úzký pás přiléhá téměř ze všech stran) i v sousedních SO.

Z výsledků dotazů na poskytovatele sociálních pečovatelských služeb jsme vytvořili schéma pokrytí území pečovatelskými službami (viz níže). Je evidentní, že poskytovatelé pokrývají drtivou většinu území, avšak kapacita pečovatelských služeb nebude se stárnutím obyvatelstva postačovat. Bude nutné v horizontu dalších pěti až deseti let posílit kapacity pečovatelských služeb a především tyto služby navázat na nově vznikající domy s pečovatelskou službou, jejichž kapacita a především územní rozložení je v současnosti nedostatečné.

Schéma Územního pokrytí obcí SO ORP Šlapanice pečovatelskými sociálními službami podle poskytovatelů k roku 2014

Název obce	Poskytovatel pečovatelské služby
Babice nad Svitavou	Sanus Brno
Bílovice nad Svitavou	Sanus Brno
Blažovice	Sanus Brno
Březina	
Hajany	Charita Rajhrad
Hostěnice	Sanus Brno
Jiříkovice	Sanus Brno
Kanice	Sanus Brno
Kobylnice	Sanus Brno
Kovalovice	Sanus Brno
Modřice	Charita Rajhrad, (možná od roku 2015 opět Anavita)
Mokrá-Horákov	Sanus Brno
Moravany	Charita Rajhrad
Nebovidy	Charita Rajhrad
Ochoz	Sanus Brno
Omice	Charita Rajhrad
Ořechov	Charita Rajhrad
Ostopovice	Charita Rajhrad, Lístek o.p.s.
Podolí	Sanus Brno
Ponětovice	Sanus Brno
Popůvky	Charita Rajhrad
Pozořice	Sanus Brno
Prace	Sanus Brno
Prštice	Charita Rajhrad
Radostice	Charita Rajhrad
Rebešovice	Charita Rajhrad
Řícmanice	Sanus Brno
Silůvky	Charita Rajhrad
Sívce	Sanus Brno
Sokolnice	
Střelice	Charita Rajhrad, Lístek o.p.s.
Šlapanice	Sanus Brno
Telnice	Město Šlapanice
Troubsko	Charita Rajhrad, Lístek o.p.s.
Tvarožná	Sanus Brno
Újezd	Služba pro rodinu a domácnost (OSVČ)
Velatice	Sanus Brno
Viničné Šumice	Sanus Brno
Vranov	
Želešice	Charita Rajhrad

Zdroj dat: Poskytovatelé pečovatelských sociálních služeb a Sociální odbor ORP Šlapanice

Příčiny a okolnosti problému

Vztáhneme-li současnou úroveň nabídky nepobytových sociálních služeb k méně mobilní seniorské a zdravotně postižené složce obyvatelstva SO (pro níž je brněnská nabídka takových služeb fyzicky i finančně méně dostupná), okamžitě zjistíme, že v nedaleké perspektivě (viz poznámka k demografickému vývoji u předchozího problému) začíná být i tento problém naléhavým.

Jednak seniorů a zdravotně postižených osob všeobecně stále přibývá, jednak by řešení tohoto problému současně značně přispělo i k řešení již popsaného problému tlaku na kapacity domovů seniorů a domovů pro zdravotně postižené - protože ne všichni senioři či zdravotně postižení by v případě lepší nabídky nepobytových sociálních služeb museli či chtěli jít natrvalo do pobytových zařízení. Při zachování potřebné péče by to totiž umožňovalo mnoha seniorům a mnoha postiženým i nadále zůstat v jejich původním domácím prostředí, takže by nemuseli prodělavat bolestivý a zdraví škodlivý šok z vykořenění - domovy seniorů by tak mohly sloužit skutečně těm nejpotřebnějším.

Důsledky neřešení

Neřešení tohoto problému by především výrazně zkomplikovalo vývoj a řešení výše popsaného problému kapacity pobytových zařízení pro seniory a zdravotně postižené a tím zvyšovalo sociální napětí v regionu, jednak by zbytečně oddalovalo humánnější možnost co nejdelšího možného pobytu v domácím prostředí těm seniorům a zdravotně postiženým, u kterých je to ze zdravotního hlediska možné.

Vazby na další problémy

Problém kapacit nepobytových pečovatelských služeb je těsně provázán s prvním základním problémem sociálních služeb, tj. s problémem kapacit domovů seniorů a zdravotně postižených. Protože pak oba tyto hlavní problémy jsou více či méně společně provázány i s mnoha dalšími podružnějšími problémy, podáváme písemný přehled těchto podružnějších problémů až za tímto rozbořením problému – jejich vzájemné vztahy a podmíněnosti vůči oběma základním problémům pak nejnázorněji vyniknou i ve společném „stromu problémů“

3. NEDOSTATEČNÁ KAPACITA ADEKVÁTNÍCH POBYTOVÝCH SLUŽEB PRO SENIORY, OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, STARTOVACÍ BYTY A SOCIÁLNÍ BYDLENÍ

Věcné argumenty / Příčiny a okolnosti problému

Tento problém sice řadíme mezi základní problémy sociálních služeb v SO pro jeho naléhavou závažnost, ale dopodrobna jej zatím nerozebíráme. Problém je dán především současnou finanční situací většiny obcí. Obce investují většinu svých prostředků zatím stále do dlouhodobě zanedbávané fyzické infrastruktury a sociální infrastrukturu zatím podceňují. Většina obcí zatím nemá finanční kapacity na zřizování sociálních služeb, zároveň však nerozvíjí aktivitu pro spolupráci v této oblasti s okolními obcemi v rámci SO ORP Šlapanice. Do značné míry je to způsobeno i komplikovaným dopravním propojením VHD mezi jednotlivými obcemi v rámci SO ORP. Takřka všechny dopravní linky směřují radiálně do Brna. Pokud by tedy nebyla dojíždka za sociálními službami rozvíjena na těchto osách, byla by poněkud obtížná. Doprava do denních nebo týdenních stacionářů je však možná rodinnými příslušníky, nebo za pomoci zřízení tzv. senior taxi, které by seniory na daná místa vozily za zvýhodněné ceny.

Podobně i neorganické vymezení SO ORP komplikuje spolupráci v této oblasti. Na druhou stranu právě spolupráce obcí umožní řešení nedostatečných kapacit sociálních služeb a jejich nákladného financování. Pokud se na financování menších domovů pro seniory domluví více obcí, je jistě tento projekt reálnější, než kdyby ho ze svého rozpočtu měla financovat pouze jedna obec, navíc s často nejistou naplněností kapacit.

Důsledky neřešení

Pokud by se spolupráce v této oblasti neřešila, mohlo by dojít během krátké doby k akutnímu nedostatku kapacit sociálních služeb, jak terénních, tak pobytových vzhledem k narůstající poptávce. Pokud obce nebudou koordinovaně a společně řešit sociální služby, dojde jak k výrazné územní diferenciaci pokrytí služeb, místy k jejich absenci a k jejich výrazně vyšší finanční náročnosti. V konečném důsledku pak během deseti až dvaceti let (viz výše - prognóza obyvatelstva) může nastat kolaps zajištění sociálních služeb, který nebude stačit pokrývat ani zdaleka poptávku po těchto službách.

Vazby na další problémy

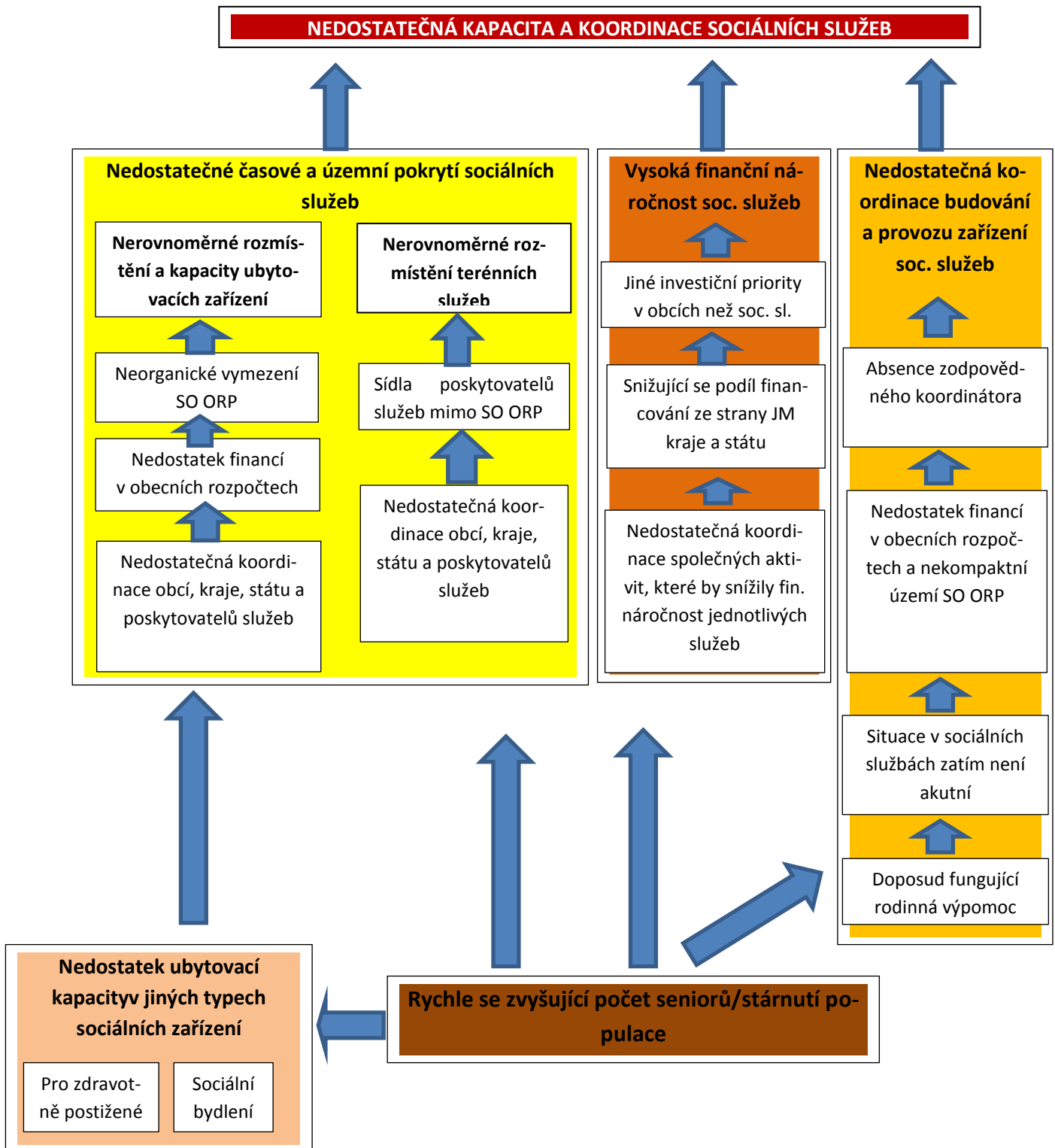
Problém nedostatečné koordinace a spolupráce v území je provázán jak s řešením problémových okruhů nedostatečné kapacity pobytových služeb, tak i ambulantních a terénních. Právě díky koordinaci, společnému financování a získávání dotací se terénní a ambulantní služby dají rozšířit výrazně efektivněji.

SOUVISEJÍCÍ PROBLÉMY

1. Problém ubytovací kapacity v jiných typech sociálních zařízení
  - a. nedostatečná kapacita v domovech pro zdravotně postižené
  - b. neexistující azylový dům pro osamělé matky s dětmi
  - c. neexistence ani dočasných ubytovacích kapacit pro sociálně potřebné (na několik let, např. pro matky s dětmi, které musí po uplynutí jednoho roku od nástupu do azylového domu tento opustit dle Zákona o sociálních službách – č. 108/2006 Sb.
  - d. absence definice sociálního bydlení a tudíž i jeho existence
  - e. nedostatečné pokrytí a kapacita odlehčovacích služeb.

2. Problém nedostatku aktivit sociální prevence jakož i možností aktivizace nejen seniorů.

3. Problém nedostatku možností osvěty a sociálního poradenství, například formou seniorpointů. V současnosti se nachází pouze ve Šlapanicích a v Sokolnicích (v areálu domova pro seniory). Chybí místa, kam by senioři mohli zajít pro právní a sociální poradenství, případně na dostupný počítač s internetem.

4. Problém neorganického vymezení SO ORP Šlapanice – základní problém, ovlivňující všechny ostatní, především nižšími možnostmi koordinace obcí. (Viz analytická část.). Pokud nedojde k územně správní reformě, je právě proto třeba zintenzivnit kooperaci obcí tam, kde je spolupráce vůbec možná (typy efektivní spolupráce se pak liší se na různých hierarchických úrovních – od nejnižší, až po úroveň celého SO, kde nastupují spíše nadstavbové formy jako je společný právní servis, grantový servis atd.).

5. Nedostatečná finanční, zájmová, dobrovolnická aj. součinnost občanů. Při podpoře dobrovolnictví je však důležité mít na zřeteli nutné pojištění dobrovolníků. To výrazně limituje ochotu různých organizací zabývat se podporou dobrovolnické činnosti (např. Diecézní charita Brno).

Strom problémů

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	NEDOSTATEČNÁ KAPACITA ADEKVÁTNÍCH POBYTOVÝCH SLUŽEB PRO SENIORY, OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, STARTOVACÍ BYTY A SOCIÁLNÍ BYDLENÍ
Cíl 1.1	Vytvořit společný denní stacionář pro seniory (komunitní centrum)
Popis cíle	<p>Na území SO ORP není dostatečné pokrytí terénních sociálních služeb (denní stacionář) pro cílovou skupinu senioři. Tato situace se bude navíc rychle zhoršovat spolu se stárnutím populace. Jedná se o aktivizační programy a zajištění dalších služeb, jako je stravování, praní, osobní hygiena, rehabilitace v rámci takových multifunkčních zařízení. Součástí služby je i zprostředkování kontaktu se společenským prostředím. Mohlo by se jednat o formu komunitního centra, které by v sobě integrovalo mateřské centrum, zázemí pro terénní sociální služby, denní stacionář, dětský klub a zázemí pro aktivizaci seniorů. Jako vhodný pozemek se jeví pozemek uprostřed intravilánu obce Střelice, kde radnice zamýšlí takový objekt realizovat). Střelice jsou navíc ideální svou polohou uprostřed západního subregionu SO ORP Šlapanice.</p> <p>Dopadem na cílovou skupinu bude:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zamezení sociálního vyloučení zajištěním adekvátních služeb. • zvýšení nebo prodloužení soběstačnosti • zprostředkování kontaktů se společenským prostředím • větší informovanost o právech a aktivizace zájmů seniorů prodloužení možnosti setrvat v přirozeném prostředí uživatele <p>Na rok 2015 JMK bude podporovat pouze ty aktivity, které zatím v ORP nebudou pokryty. Řešením je tedy připojení se formálně k již existujícímu zařízení denního stacionáře buď ve Slavkově, nebo v Brně a na území SO ORP Šlapanice zřídit detašované pracoviště. Sociální služby by se pak nasmlouvaly se vybraným poskytovatelem.</p>
Hlavní opatření	<p>A.1 Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování právního rozboru možností společného financování budování nového denního stacionáře a zjištění podmínek, za kterých jsou jednotlivé obce ochotny se na tomto projektu podílet. <p>A.2 Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Z důvodu zjištění optimální věkové hranice klientů a struktury financování denního stacionáře byly využity analýzy mapující stacionáře na území ČR. Na základě těchto analýz doporučujeme stanovit kapacitu denního stacionáře 10 až 15 osob. • <u>zpracování alternativ řešení</u>. Rozpracovány jsou 2 alternativy rozpočtů s kalkulací provozních a osobních nákladů pro roční provoz denního stacionáře. První verze byla zpracována pro 10 klientů a celkovými náklady 3.780.268,-Kč. Druhá verze počítá s 15 klienty a náklady 5.524.368,-Kč, na nichž by se podílelo více obcí ze SO ORP <p>B.1 Zjišťování využití některých volných budov v rámci SO ORP Šlapanice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajištění možnosti spolupráce s CDS ve Slavkově. Přenos know-how. Oslovení rady obce – využití prostor obce. Oslovení poskytovatelů sociálních služeb.

	<p>C.1 Výběr ekonomicky efektivní varianty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výběrové řízení na poskytovatele služeb v Centru denních služeb. Pokud nebude zřízeno Centrum denních služeb v ORP Šlapanice, bude navázán kontakt o zajištění služby u poskytovatele z jiného ORP • Specifikace finančních zdrojů. Předběžně by mělo jít o investiční dotace z IROP (podporované aktivity: výstavba a rozvoj zázemí a materiálního vybavení zařízení poskytující služby sociální péče – odlehčovací služby, centra denních služeb, denní stacionáře). Na provozu by se musely podílet obce SO ORP svými příspěvky • Zdroj financování: IROP, INVESTIČNÍ PRIORITA 9a prioritní osy 2: Investice do zdravotnické a sociální infrastruktury, které přispívají k celostátnímu, regionálnímu a místnímu rozvoji, snižování nerovností, pokud jde o zdravotní stav, podporou sociálního začlenění díky lepšímu přístupu k sociálním, kulturním a rekreačním službám a přechodem od institucionálních ke komunitním službám
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Zřízený denní stacionář • Počet obcí, které se podílí na zřízení/provozu denních stacionářů
Správce cíle	Starosta obce Střelice

Problémový okruh 1	NEDOSTATEČNÁ KAPACITA ADEKVÁTNÍCH POBYTOVÝCH SLUŽEB PRO SENIORY, OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, STARTOVACÍ BYTY A SOCIÁLNÍ BYDLENÍ
Cíl 1.2	Vytvořit bytové kapacity pro seniory
Popis cíle	<p>Jako potřebné se i z rozhovorů se starosty ukazují zařízení s pečovatelskou službou pro seniory, případně i s další doprovodnou vybaveností např. pro volný čas seniorů atp. Podobně i v otázkách, které sociální služby by podle názoru starostů mohly zajišťovat obce jejich velikosti, vychází jako nejpotřebnější pobytová služba pro seniory. Tedy pobytová služba pro osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku a vyžadují pomoc jiné osoby. Zároveň takovým osobám schází sociální kontakt. Předběžně by se jednalo o vybudování tří domů s pečovatelskou službou (vždy jeden ve specifikovaném subregionu Střelicko, Šlapanicko, Moravský kras) a transformaci domova pro seniory pro cílovou skupinu senioři a osoby trpících demencí a Alzheimerovou chorobou. Obce ze zmiňovaných regionů by se podílely na financování provozu daného zařízení podíly adekvátními k počtu obyvatel. Jednalo by se o bytové jednotky se společnými místnostmi pro setkávání, společenské aktivity, vaření obědů atd. Nejlepší variantou by bylo vytvoření vícegeneračních domů, které by integrovaly jak sociální bydlení, tak bydlení pro seniory. Vhodná je i podpora zkvalitnění služeb a zahájení transformace domova pro seniory a domova se zvláštním režimem v Sokolnicích.</p> <p>Jako vhodný zdroj financování se zatím jeví prostředky z Ministerstva pro místní rozvoj ČR: 117D514 Podpora výstavby podporovaných bytů pro rok 2014 a další.</p> <p>Jako vhodný pro takové zařízení se v současnosti jeví minimálně objekt (včetně budovy) bývalého koupaliště z konce 30. let 20. století v Radosticích, jenž je v současnosti na prodej a je v přírodně velmi atraktivní lokalitě dostupné spoji IDS JMK, případně novostavba v obci dle možností územního plánu.</p>

Hlavní opatření	<p>A.1 Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování právního rozboru možností společného provozu zařízení <p>A.2 Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypracování variantních řešení ubytovacích kapacit domů s pečovatelskou službou • odhad nákladů na výstavbu a provoz takového zařízení • odhad velikosti <p>B.1 Geografická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • analýza dojíždky, spojení hromadnou dopravou a časových vzdáleností, tak aby bylo jasné pro kolik obcí taková zařízení budovat a kde je lokalizace nejvýhodnější <p>C.1 Výběr ekonomicky efektivní varianty spolupráce</p> <ul style="list-style-type: none"> • schválení projektového záměru • příprava projektové dokumentace k získání dotace z MMR • Zajištění společného financování provozu zařízení skrze DSO ORP Šlapanice příprava a realizace společného výběrového řízení
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšíření a transformace kapacit pro seniory na území SO ORP Šlapanice • Počet obcí, které se podílí na zřízení/provozu kapacit pro seniory
Správce cíle	Starosta obce Silůvky

Problémový okruh 1	NEDOSTATEČNÁ KAPACITA ADEKVÁTNÍCH POBYTOVÝCH SLUŽEB PRO SENIORY, OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, STARTOVACÍ BYTY A SOCIÁLNÍ BYDLENÍ
Cíl 1.3	Zbudování a provoz azylového domu pro osamělé matky s dětmi
Popis cíle	<p>Jednalo by se o podporu vzniku azylového domu (případně několika azylových bytů), jako následného ubytování pro oběti domácího násilí a jako přechodné ubytování pro klientky s dětmi bez přístřeší a v obtížné životní situaci. Tato služba by byla zajišťována pro celý SO ORP a šlo by tedy o zřízení pouze jednoho zařízení. Azylový dům by matkám s dětmi, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení, poskytoval pobytové služby na přechodnou dobu. Služba by zahrnovala poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Dopadem na cílovou skupinu by mělo být zamezení sociálnímu vyloučení klientů. Zajištění sociálních a pobytových služeb ženám a matkám s dětmi v tísní poskytuje řešení jejich naléhavé nepříznivé sociální situace klientů.</p> <p>Vhodný objekt je ochotna poskytnout obec Rebešovice, jedná se o areál bývalé MŠ, který ovšem vyžaduje kompletní rekonstrukci. Pro vstup do krajem financované sítě služeb je nutný soulad s Akčním plánem rozvoje sociálních služeb v JMK. Jednalo by se o vybudování 10 bytů. V případě zbudování přístavby druhého patra by šlo celkem až o 20 bytů. Roční provoz se odhaduje na 1,8 mil. Kč.</p> <p>23. 4. 2014 Zastupitelstvo obce Rebešovice schválilo nabídku města Šlapanice na dlouhodobý pronájem bývalé MŠ, Chrlická 63 s přílehlými pozemky dle záměru; město Šlapanice hodlá využít výše uvedené k vybudování Domu Sv. Doroty pro</p>

	matky s dětmi, s tím, že nejpozději do 1 roku od schválení musí být uzavřena smlouva o dlouhodobém pronájmu. Je proto nutné zajistit alespoň minimální počet sociálních bytů v navazující období pro tyto rodiny (vazba na cíl 1.4).
Hlavní opatření	<p>A.1 Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> zpracování právního rozboru možností společného provozu zařízení <p>A.2 Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> odhad nákladů na výstavbu a provoz takového zařízení vyhledávání finančních zdrojů - IROP, IOP, MPSV, rozpočty obcí a JMK. <p>B.1 Projednání návrhu o využití objektu v Rebešovicích se zástupci obcí SO ORP (splněno)</p> <p>B.2 Schválení nabídky města Šlapanice Zastupitelstvem obce Rebešovice (splněno)</p> <p>C.1 Jednání s Krajským úřadem JMK o jeho účasti na financování provozu zařízení</p> <p>D1. Veřejné setkání s občany obce – osvěta.</p> <p>E.1 Výběr ekonomicky efektivní varianty spolupráce</p> <ul style="list-style-type: none"> schválení projektového záměru příprava projektové dokumentace k získání dotace Zajištění společného financování provozu zařízení skrze DSO ORP Šlapanice
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> Zřízení azylového domu pro osamělé matky s dětmi Počet obcí, které se podílí na zřízení/provozu azylového domu pro matky s dětmi
Správce cíle	Starosta obce Rebešovice

Problémový okruh 1	NEDOSTATEČNÁ KAPACITA ADEKVÁTNÍCH POBYTOVÝCH SLUŽEB PRO SENIORY, OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, STARTOVACÍ BYTY A SOCIÁLNÍ BYDLENÍ
Cíl 1.4	Zajištění dostupnosti sociálního bydlení pro potřebné cílové skupiny
Popis cíle	Dochází ke snižování dostupnosti bydlení ve vazbě na deregulaci nájemného a roste počet osob ohrožených ztrátou bydlení. Zároveň je potřebné zajistit návazné bydlení pro matky s dětmi opouštějící azylový dům (vazba na cíl 1.3). Existuje také stále se zvyšující počet osob ohrožených sociálním vyloučením těch, kteří se ocitli bez finančních prostředků mimo rodinné zázemí atp. V SO ORP Šlapanice je nedostatečná nabídka sociálního bydlení. V souladu s Evropským konceptem aktivního začleňování vyloučených osob je cílem zajistit podmínky pro začlenění znevýhodněných osob do společnosti, včetně bydlení. Aby nedocházelo k nežádoucí lokální kumulaci sociálního bydlení, je vhodné tuto problematiku řešit koncepčně pro celé území SO ORP tak, aby se počty sociálních bytů rozmístily pokud možno rovnoměrně po celém území SO ORP. Problémem zůstává absence definice sociálního bydlení ze zákona, která by však měla být v dohledné době schválena. Do té doby můžeme tedy hovořit o sociálním bydlení pouze ilustrativně bez opory v legislativě.
Hlavní opatření	Opatření se zaměřuje na pořízení sociálního bydlení, a to pro cílovou skupinu osob sociálně vyloučených či ohrožených sociálním vyloučením (pro osoby v

	<p>ekonomicky aktivním (produktivním) věku).</p> <p>A.1 Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování právního rozboru možností společného financování budování nových kapacit sociálního bydlení pod Dobrovolným svazkem obcí. <p>B.1 Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbor ekonomické výhodnosti společného postupu v rámci nové výstavby či vyčlenění bytového fondu pro účely sociálního bydlení • zpracování variant řešení pro snížení nákladů <p>C.1 Výběr ekonomicky efektivní varianty spolupráce pro jednotlivé oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava a realizace společného výběrového řízení • podpora pořízení bytů pro sociální bydlení • podpora pořízení bytových domů pro sociální bydlení • příprava společných projektů pod správou DSO ORP Šlapanice, případně facilitace jednotlivých projektů, nebo záměrů v obcích SO ORP
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení kapacity sociálních bytů a ubytování inkluzivního charakteru • Počet obcí, které se podílí na zřízení/provozu sociálních bytů a ubytování inkluzivního charakteru
Správce cíle	Starosta obce Kovalovice

Problémový okruh 2	NEDOSTATEČNÁ KAPACITA, ŠKÁLA A ÚZEMNÍ ROZLOŽENÍ PEČOVATELSKÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB
Cíl 2.1	Zvýšit kapacitu a škálu pečovatelských sociálních služeb
Popis cíle	<p>Nabídka infrastruktury sociálních služeb a návazných služeb v BMO neodpovídá aktuálním a v budoucnosti očekávaným potřebám sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením. Některé druhy sociálních služeb vykazují deficity kapacit, zejména některé terénní a ambulantní služby. Nedostatečné kapacity lze pozorovat například u služeb pro seniory, osoby s duševním či kombinovaným onemocněním, včetně služeb připravujících tyto osoby ke vstupu (návratu) na trh práce.</p> <p>Potřeba rozšíření pečovatelské služby ve smyslu rozšíření služby do těch obcí, kde není služba zajištěna a je po ní poptávka. V současné době je v ORP pečovatelská služba poskytována 4 poskytovateli (3 NNO + 1 městská PS). Cílem opatření je rozšíření pečovatelské služby prostřednictvím stávajících poskytovatelů, prioritně navýšením jejich kapacity, případně i povolením služeb novým poskytovatelům v obcích SO ORP.</p> <p>Na území SO ORP byla identifikována potřeba dalšího pokračování humanizace a deinstitucionalizace pobytových zařízení a transformace směrem ke komunitním zařízením v souladu s koncepcí rozvoje sociálních služeb Jihomoravského kraje a ČR.</p>
Hlavní opatření	Opatření se zaměřuje na rozvoj infrastrukturní sítě sociálních služeb, a to jak terénních, tak ambulantních forem. Podporována jsou rovněž malokapacitní pobytová zařízení pro specifické cílové skupiny.

	<p>A.1 Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> rozbor ekonomické výhodnosti sdílení a zvýšení kapacit jednotlivých sociálních služeb pro zapojené obce zpracování variant řešení pro snížení nákladů a zjištění podmínek ze strany poskytovatelů takových služeb <p>B.1 Výběr ekonomicky efektivních a výhodných variant spolupráce pro obce SO ORP Šlapanice</p> <ul style="list-style-type: none"> Zřizování nových či rekonstrukce stávajících zařízení pro poskytování komunitní péče Zřizování nových či rekonstrukce stávajících zařízení pro dosažení deinstytucionalizované péče (ve vazbě na schválené transformační plány) Zřizování infrastruktury pro terénní a ambulantní formy sociálních, zdravotních a návazných služeb pro osoby sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené Zřizování nízkokapacitních pobytových forem sociálních, zdravotních a návazných služeb pro osoby sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené Infrastruktura komunitních center
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> Navýšení dostupnosti pečovatelských sociálních služeb a pokrytí celého území SO ORP Šlapanice Počet obcí, které přispívají do jednotného systému podpory pečovatelských sociálních služeb v SO ORP Šlapanice
Správce cíle	Kontaktní osoba Sanus Brno pro ORP Šlapanice

Problémový okruh 3	PROBLÉM NEDOSTATEČNÉ KOORDINACE OBCÍ VE SFÉŘE SOCIÁLNÍ PÉČE
Cíl 3.1	Nastavit systém kofinancování sociálních služeb pro obce SO ORP
Popis cíle	Cílem je vytvořit systém spolufinancování sociálních služeb správního obvodu ORP Šlapanice na každý rok, kdy podíl obcí správního obvodu ORP je dán jejich aktivitou a počtem obyvatel. Poskytované dotace poskytovatelům sociálních služeb se pak rozpočítávají na všechny obce a ne jen na podíl Města Šlapanice. DSO ORP Šlapanice by v tomto případě vždy pověřil starostu obce k podpisu Smlouvy o příspěvku na financování sociálních služeb uzavřené mezi danou obcí a Dobrovolným svazkem obcí ORP Šlapanice, případně Městem Šlapanice, jehož sociální odbor by agendu vyřizoval.
Hlavní opatření	<p>A.1 Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> zpracování právního rozboru možností společného financování sociálních služeb pod dohledem Dobrovolného svazku obcí a administrací odboru sociálního Městského úřadu ORP Šlapanice. <p>B.1 Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> rozbor ekonomické výhodnosti sdílení a zvýšení kapacit jednotlivých sociálních služeb pro zapojené obce zpracování variant řešení pro snížení nákladů a zjištění podmínek ze strany poskytovatelů takových služeb <p>C.1 Výběr ekonomicky efektivní varianty spolupráce pro jednotlivé oblasti</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • příprava a realizace společného systému financování • Schválení zastupitelstvy obcí SO ORP Šlapanice • Administrace přidělování dotací a působnosti sociálních služeb pod správou DSO ORP Šlapanice v administraci Odboru sociálního MěÚ ORP Šlapanice
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Počet obcí zapojených prostřednictvím DSO ORP Šlapanice do společného kofinancování sociálních služeb
Správce cíle	Starosta Bílovic nad Svitavou

4.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1

NEDOSTATEČNÁ KAPACITA ADEKVÁTNÍCH POBYTOVÝCH SLUŽEB PRO SENIORY, OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, STARTOVACÍ BYTY A SOCIÁLNÍ BYDLENÍ

Problémový okruh 1	Nedostatečná kapacita adekvátních pobytových služeb pro seniory, osoby se zdravotním postižením, startovací byty a sociální bydlení		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Počet obcí bez pobytových služeb pro seniory, osoby se zdravotním postižením, nebo sociálním bydlením		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	20
Skutečnost	29		
Popis měřítka:	Jako indikátor výsledku jsme použili počet obcí SO ORP Šlapanice, na jejichž katastru se nenachází žádné pobytové zařízení s nasmlouvanou sociální službou. Tento ukazatel je nejjednodušším možným indikátorem nedostatečné kapacity pobytových služeb v SO ORP, a ukazuje tendenci vývoje pokrytí poptávky. Je žádoucí, aby se počet žadatelů o počty míst v pobytových zařízeních sociálních služeb postupně snižoval. A to takovým způsobem, aby bylo možné pro žadatele dostat se do pobytového zařízení co nejbližší svému původnímu bydlišti. Tedy aby do roku 2020 minimálně v každé druhé obci byla bytová kapacita pro sociálně potřebné.		
Metodika a výpočet:	Výpočet ukazatele se provede prostým součtem obcí, na jejichž území neregistrujeme žádnou výše zmíněnou pobytovou službu.		
Zdroj čerpání dat:	Informace ze Sociálního odboru ORP Šlapanice, informace z jednotlivých obcí		

Cíl 1.1	Vytvořit společný denní stacionář pro seniory (komunitní centrum)		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	ZŘÍZENÍ DENNÍHO STACIONÁŘE		
Měrná jednotka	ano/ne		
Správce měřítka	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ne	ano
Skutečnost	ne		
Popis měřítka:	Za splnění indikátoru bude považováno zřízení denního stacionáře v SO ORP Šlapanice, který bude sloužit pro seniory a zprostředkovat i pro osoby, které o ně pečují, jako odlehčení. Denní stacionář bude sloužit především pro klienty ze SO ORP Šlapanice. Denní stacionář by mohl být integrován v rámci komunitního centra společně s ostatními komunitními službami, jako je mateřské centrum, dětský klub, volnočasové aktivity, případně služebna městské policie. Tyto další služby však nejsou předmětem tohoto indikátoru.		
Metodika a výpočet:	Indikátor bude splněn, pokud do roku 2020 bude zřízen v SO ORP Šlapanice denní stacionář pro seniory.		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor ORP Šlapanice		

Cíl 1.1	Vytvořit společný denní stacionář pro seniory (komunitní centrum)		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, KTERÉ SE PODÍLÍ NA ZŘÍZENÍ/PROVOZU DENNÍHO STACIONÁŘE		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Za splnění indikátoru bude považováno, pokud se na zřízení a provozu denního stacionáře bude do roku 2020 podílet alespoň 30 obcí v SO ORP Šlapanice. Denní stacionář bude sloužit pro seniory a zprostředkovaně i pro osoby, které o ně pečují, jako odlehčení.		
Metodika a výpočet:	Jedná se o prostý součet obcí, které se budou finančně podílet na zřízení a provozu denního stacionáře pro seniory		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor ORP Šlapanice		

Cíl 1.2	Vytvořit pobytové kapacity pro seniory na území SO ORP Šlapanice		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	ROZŠÍŘENÍ A TRANSFORMACE POBYTOVÉ KAPACITY PRO SENIORY		
Měrná jednotka	ano/ne		
Správce měřítka	Ředitel domova pro seniory Sokolnice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ano	ano
Skutečnost	ne		
Popis měřítka:	Pro zajištění dostatečných kapacit pro seniory, je nutné nejen zintenzivňovat a posilovat terénní a ambulantní služby, ale také budovat nová zařízení. Bude se jednat o zařízení menšího typu zaručující principy humanizace a deinstitucionalizace sociální péče. Nadměrný počet seniorů (klientů) v domovech pro seniory neumožňuje adekvátní individuální přístup pracovníků sociálních služeb k jednotlivým klientům. Zároveň nedostatečný počet lůžek v současných zařízeních neumožňuje dostatečně rychle reagovat na poptávku po pobytových službách ze strany seniorů. Je žádoucí, aby se vytvořily kapacity pro seniory v každém subregionu (Střelicko, Šlapanicko, Moravský kras). Indikátor však bude započten i v takovém případě, pokud se podaří realizace pouze jednoho nového zařízení deinstitucionalizované a humanizované péče pro seniory. Nejlépe, pokud by se podařilo zařízení spojující péči o seniory, matky s dětmi a aktivizační služby pro seniory.		
Metodika a výpočet:	Indikátor bude započten, pokud do roku 2020 bude zrealizováno minimálně jedno zařízení pobytové sociální služby pro seniory. Nejlépe v kombinované formě spolu se službou pro matky s dětmi (azylový dům).		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor ORP Šlapanice		

Cíl 1.2	Vytvořit pobytové kapacity pro seniory na území SO ORP Šlapanice		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, KTERÉ SE PODÍLÍ NA ZŘÍZENÍ/PROVOZU KAPACIT PRO SENIORY		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ředitel domova pro seniory Sokolnice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	30

Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Za splnění indikátoru bude považováno, pokud se na zřízení a provozu pobytových kapacit pro seniory bude do roku 2020 podílet alespoň 30 obcí v SO ORP Šlapanice. Bude se jednat o zařízení menšího typu zaručující principy humanizace a deinstitucionalizace sociální péče.		
Metodika a výpočet:	Jedná se o prostý součet obcí, které se budou finančně podílet na zřízení a provozu pobytového zařízení pro seniory		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor ORP Šlapanice		

Cíl 1.3	Zbudování a provoz azylového domu pro osamělé matky s dětmi		
Číslo indikátoru	6		
Název indikátoru	ZŘÍZENÍ AZYLOVÉHO DOMU PRO OSAMĚLÉ MATKY S DĚTMI		
Měrná jednotka	ano/ne		
Správce měřítka	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ano	ano
Skutečnost	ne		
Popis měřítka:	K roku 2014 neexistovalo na území SO ORP Šlapanice žádné zařízení péče o matky s dětmi v krizových situacích. Pro zajištění adekvátních kapacit o tyto osoby v nouzi a pro zajištění jejich návratu do pracovního života, je nutné vybudování nového zařízení. Jak již bylo zmíněno v předchozím indikátoru bylo by záhodno, kdyby se dané zařízení propojilo se zařízením pro seniory. Tito senioři by mohli pomáhat s péčí o děti a ulehčit tak matkám s péčí. Na druhou stranu by péče o děti byla velmi vhodným doplněním aktivit seniorů v pobytovém zařízení. Mělo by se jednat o Dům sv. Doroty v Rebešovicích.		
Metodika a výpočet:	Indikátor bude považován za splněný, pokud bude na území SO ORP Šlapanice do roku 2017 zbudován azylový dům pro matky s dětmi v Rebešovicích		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor ORP Šlapanice a starosta dotčené obce		

Cíl 1.3	Zbudování a provoz azylového domu pro osamělé matky s dětmi		
Číslo indikátoru	7		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, KTERÉ SE PODÍLÍ NA ZŘÍZENÍ/PROVOZU AZYLOVÉHO DOMU PRO MATKY S DĚTMI		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Za splnění indikátoru bude považováno, pokud se na zřízení a provozu azylového domu pro matky s dětmi bude do roku 2020 podílet alespoň 30 obcí v SO ORP Šlapanice		
Metodika a výpočet:	Jedná se o prostý součet obcí, které se budou finančně podílet na zřízení a provozu azylového domu pro matky s dětmi v nouzi		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor ORP Šlapanice		

Cíl 1.4	Zvýšit kapacity a dostupnost sociálního bydlení pro potřebné cílové skupiny		
Číslo indikátoru	8		
Název indikátoru	REALIZACE ROZŠÍŘENÍ KAPACITY SOCIÁLNÍCH BYTŮ A UBYTOVÁNÍ INKLUZIVNÍHO CHARAKTERU		

Měrná jednotka	ano/ne		
Správce měřítka	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ano	ano
Skutečnost	ne		
Popis měřítka:	<p>Kapacita sociálních bytů je v současné době nulová, protože zatím stále chybí přesná zákonná definice sociálního bydlení. Reálně se však na území SO ORP v některých obcích nacházejí jednotlivé byty se zvýhodněným nájemným pro osoby v nouzi, které jsou ve vlastnictví dané obce. Tyto byty může obec poskytnout svým obyvatelům dle jejich potřeb (jako je tomu například v Kovalovicích). Účelem je navýšit počet sociálních bytů (jinými slovy jejich kapacitu), protože zatím obce problematiku infrastruktury pro osoby v nouzi neřešily. Sociální bydlení, které pomůže lidem, kteří se dostanou do tíživé situace, zatím chybí. Takové bydlení může efektivně zabránit jejich sociálnímu vyloučení a pomoci k návratu zpět do pracovního života. Chceme, aby se navýšil počet sociálních bytů. Za sociální byty budeme považovat ty, kde je majitelem obec, která s byty nakládá se zřetelem k potřebám sociálních případů. Byty jsou k dispozici pro obyvatele obcí v případě, že se dostanou do tíživé životní situace a obec pronájem těchto bytů poskytuje za zvýhodněnou cenu. Jelikož zákon o sociálním bydlení zatím nemá jasný termín schválení, uchylujeme se zatím k vlastní definici sociálního bydlení</p>		
Metodika a výpočet:	<p>Za splnění indikátoru budeme považovat, pokud se podaří vybudovat alespoň jeden nový sociální byt do roku 2017 a další do roku 2020.</p>		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor ORP Šlapanice		

Cíl 1.4	Zvýšit kapacity a dostupnost sociálního bydlení pro potřebné cílové skupiny		
Číslo indikátoru	9		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, KTERÉ SE PODÍLÍ NA ZŘÍZENÍ/PROVOZU SOCIÁLNÍCH BYTŮ A UBYTOVÁNÍ INKLUZIVNÍHO CHARAKTERU		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<p>Za splnění indikátoru bude považováno, pokud se na zřízení a provozu sociálních bytů a ubytování inkluzivního charakteru bude do roku 2020 podílet alespoň 30 obcí v SO ORP Šlapanice. Za sociální byty budeme považovat ty, kde je majitelem obec, která s byty nakládá se zřetelem k potřebám sociálních případů. Byty jsou k dispozici pro obyvatele obcí v případě, že se dostanou do tíživé životní situace a obec pronájem těchto bytů poskytuje za zvýhodněnou cenu. Jelikož zákon o sociálním bydlení zatím nemá jasný termín schválení, uchylujeme se zatím k vlastní definici sociálního bydlení</p>		
Metodika a výpočet:	<p>Jedná se o prostý součet obcí, které se budou finančně podílet na zřízení a provozu sociálních bytů a ubytování inkluzivního charakteru</p>		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor ORP Šlapanice		

Problémový okruh 2

NEDOSTATEČNÁ KAPACITA, ŠKÁLA A ÚZEMNÍ ROZLOŽENÍ PEČOVATELSKÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Problémový okruh 2	Nedostatečná kapacita, škála a územní rozložení pečovatelských sociálních služeb		
Číslo indikátoru	10		
Název indikátoru	POČET OBCÍ SO ORP ŠLAPANICE NEPOKRYTÝCH PEČOVATELSKÝMI SOCIÁLNÍMI SLUŽBAMI		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	0
Skutečnost	4		
Popis měřítka:	Počet obcí, které nemají zajištěny pečovatelské služby s žádným poskytovatelem, v současné době nejlépe indikuje jejich pokrytí v ORP Šlapanice. Pro zajištění kvalitního pokrytí terénními a ambulantními službami je zapotřebí, aby se postupně zvyšoval počet poskytovaných služeb a aby se zvyšovalo i jejich pokrytí do více obcí SO ORP. Je žádoucí, aby se snížil do roku 2020 počet obcí, které nemají nasmlouvané pečovatelské služby s žádným poskytovatelem na nulu. Kvalita sociální péče je poměrně složitá sledovat pomocí kvantitativních měřítek, proto jsme se rozhodli pro tento ukazatel.		
Metodika a výpočet:	Jedná se o prostý součet obcí v SO ORP Šlapanice, jež nemají uzavřenou dohodu obce a poskytovatele.		
Zdroj čerpání dat:	Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV (http://iregistr.mpsv.cz) Informace od zástupců obcí.		

Cíl 2.1	Zvýšit kapacitu a dostupnost pečovatelských sociálních služeb		
Číslo indikátoru	11		
Název indikátoru	NAVÝŠENÍ KAPACITY PEČOVATELSKÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A POKRYTÍ CELÉHO ÚZEMÍ SO ORP ŠLAPANICE		
Měrná jednotka	ano/ne		
Správce měřítka	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ano	ano
Skutečnost	ne		
Popis měřítka:	Nárůst kapacity registrovaných nepobytových pečovatelských služeb poskytujících služby v rámci SO ORP Šlapanice indikuje zlepšení jejich pokrytí v SO ORP. Pro zajištění kvalitního pokrytí terénními a ambulantními službami je zapotřebí, aby se postupně zvyšovala kapacita poskytovaných služeb, případně i jejich počet a aby se zvyšovalo i jejich pokrytí do více obcí SO ORP. Kvalita sociální péče je poměrně složitá sledovat pomocí kvantitativních měřítek, proto jsme se rozhodli pro tento jednoduše kontrolovatelný ukazatel. Pečovatelskými službami myslíme především služby, jež jsou poskytovány v terénu, tedy ne v pobytových zařízeních v souladu s koncepcí rozvoje sociálních služeb JM kraje a ČR.		
Metodika a výpočet:	Pokud bude navýšena kapacita pečovatelských sociálních služeb poskytujících služby pro obyvatele SO ORP Šlapanice případně i jejich počet (jak v roce 2017 tak i roce 2020), bude indikátor započítán.		
Zdroj čerpání dat:	Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV (http://iregistr.mpsv.cz) Sociální odbor ORP Šlapanice		

Cíl 2.1	Zvýšit kapacitu a dostupnost pečovatelských sociálních služeb		
Číslo indikátoru	12		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, KTERÉ PŘISPÍVAJÍ DO JEDNOTNÉHO SYSTÉMU PODPORY PEČOVATELSKÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V SO ORP ŠLAPANICE		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Za splnění indikátoru bude považováno, pokud se na jednotném systému financování pečovatelských sociálních služeb bude do roku 2020 podílet alespoň 30 obcí v SO ORP Šlapanice.		
Metodika a výpočet:	Jedná se o prostý součet obcí, které se budou finančně podílet na jednotném systému financování pečovatelských sociálních služeb v SO ORP Šlapanice.		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor ORP Šlapanice		

Problémový okruh 3

PROBLÉM NEDOSTATEČNÉ KOORDINACE OBCÍ VE SFĚŘE SOCIÁLNÍ PÉČE

Problémový okruh 3	Problém nedostatečné koordinace obcí ve sféře sociální péče		
Číslo indikátoru	13		
Název indikátoru	POČET OBCÍ NEZAPOJENÝCH DO SPOLEČNÉHO ŘEŠENÍ SOCIÁLNÍ PÉČE		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	5
Skutečnost	40		
Popis měřítka:	Sociální služby se dlouhodobě potýkají s nedostatkem financí na jejich provoz. Pro zajištění kvalitních sociálních služeb v SO ORP Šlapanice je zapotřebí zvýšit spoluúčasť jednotlivých obcí na provozu jednotlivých sociálních služeb a zařízení. Zatím se takového společného řešení otázky sociálních služeb neúčastnily žádné obce SO ORP. Pouze v případě návrhu na budování Azylového domu sv. Doroty se jednalo o první pokus, který však nedošel zatím realizace. Cílem je, aby se připojily do společného řešení sociální péče do roku 2020 pokud možno všechny obce SO ORP. Je žádoucí, aby se tyto obce podílely na společném provozu některých sociálních zařízení a společném financování některých služeb.		
Metodika a výpočet:	Prostý součet obcí, které se zatím nezapojily do jakékoliv formy spolupráce v oblasti společného financování nebo provozu zařízení sociálních služeb v SO ORP Šlapanice		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor ORP Šlapanice		

Cíl 3.1	Nastavit systém kofinancování sociálních služeb pro obce SO ORP		
Číslo indikátoru	14		
Název indikátoru	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO SPOLEČNÉHO FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Sociální služby se dlouhodobě potýkají s nedostatkem financí na jejich provoz. Pro zajištění kvalitních sociálních služeb v SO ORP Šlapanice je zapotřebí zvýšit spoluúčasť jednotlivých obcí na provozu jednotlivých sociálních služeb a zařízení. Nejefektivnějším způsobem je zajistit financování společných řešení sociálních služeb formou příspěvků jednotlivých obcí například skrze DSO, případně přímo na sociální odbor ORP Šlapanice. Cílem je, aby se připojily do společného řešení sociální péče do roku 2020 pokud možno všechny obce SO ORP. Chceme, aby se tyto obce podílely na společném provozu některých sociálních zařízení a společném financování některých služeb.		
Metodika a výpočet:	Jedná s o prostý součet obcí, které se buď formou vázaného příspěvku skrze DSO podílí na financování některých společných sociálních služeb v SO ORP Šlapanice, nebo se přímo podílí na provozu některých zařízení sociálních služeb pro více obcí.		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor ORP Šlapanice		

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Starosta obce Telnice
Starosta obce Bílovice nad Svitavou
Koordinátorka komunitního plánu sociálních služeb v ORP Šlapanice
Sanus Brno – zástupce pro ORP Šlapanice – Markéta Vrbecká
Vedoucí DPS Silůvky
Ředitel domova pro seniory Sokolnice

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů			
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle	
1.1	Vytvořit společný denní stacionář pro seniory (komunitní centrum)	Starosta	obce Střelice
1.2	Vytvořit pobytové kapacity pro seniory	Starosta	obce Telnice
1.3	Zbudování a provoz azylového domu pro osamělé matky s dětmi	Starosta	obce Rebešovice
1.4	Zajištění dostupnosti sociálního bydlení pro potřebné cílové skupiny	Starosta	obce Kovalovice

2.1	Zvýšit kapacitu a škálu pečovatelských sociálních služeb	Kontaktní osoba Sanus Brno pro ORP Šlapanice
3.1	Nastavit systém kofinancování sociálních služeb pro obce SO ORP	Starosta obce Bílovice nad Svítavou

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	POČET OBCÍ BEZ POBYTOVÝCH SLUŽEB PRO SENIORY, OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, NEBO SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice
2	ZŘÍZENÍ DENNÍHO STACIONÁŘE	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice
3	POČET OBCÍ, KTERÉ SE PODÍLÍ NA ZŘÍZENÍ/PROVOZU DENNÍHO STACIONÁŘE	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice
4	REALIZACE ROZŠÍŘENÍ A TRANSFORMACE POBYTOVÉ KAPACITY PRO SENIORY	ředitel domova pro seniory Sokolnice
5	POČET OBCÍ, KTERÉ SE PODÍLÍ NA ZŘÍZENÍ/PROVOZU KAPACIT PRO SENIORY	ředitel domova pro seniory Sokolnice
6	ZŘÍZENÍ AZYLOVÉHO DOMU PRO OSAMĚLÉ MATKY S DĚTMI	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice
7	POČET OBCÍ, KTERÉ SE PODÍLÍ NA ZŘÍZENÍ/PROVOZU AZYLOVÉHO DOMU PRO MATKY S DĚTMI	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice
8	ROZŠÍŘENÍ KAPACITY SOCIÁLNÍCH BYTŮ A UBYTOVÁNÍ INKLUZIVNÍHO CHARAKTERU	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice
9	POČET OBCÍ, KTERÉ SE PODÍLÍ NA ZŘÍZENÍ/PROVOZU SOCIÁLNÍCH BYTŮ A UBYTOVÁNÍ INKLUZIVNÍHO CHARAKTERU	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice
10	POČET OBCÍ SO ORP ŠLAPANICE NEPOKRYTÝCH PEČOVATELSKÝMI SOCIÁLNÍMI SLUŽBAMI	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice
11	NAVÝŠENÍ KAPACITY PEČOVATELSKÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A POKRYTÍ CELÉHO ÚZEMÍ SO ORP ŠLAPANICE	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice
12	POČET OBCÍ, KTERÉ SE PŘISPÍVAJÍ DO JEDNOTNÉHO SYSTÉMU PODPORY PEČOVATELSKÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V SO ORP ŠLAPANICE	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice
13	POČET OBCÍ NEZAPOJENÝCH DO SPOLEČNÉHO ŘEŠENÍ SOCIÁLNÍ PÉČE	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice
14	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO SPOLEČNÉHO FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	koordinátorka Komunitního plánu sociálních služeb ORP Šlapanice

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. – 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. – 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně ve 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

V oblasti sociální byla nelezena největší shoda mezi zástupci obcí na potřebě meziobecní spolupráce. V současné době je v rozpočtech obcí sociální oblast do jisté míry opomíjena, jelikož na ni obce nemají dostatek finančních prostředků a zatím upřednostňují investice do fyzické infrastruktury případně dotace různým spolkům. Přesto si starostové uvědomují potřebu řešit sociální věci a především si uvědomují, že s rychlým zvyšováním počtu seniorů v populaci budou potřeby v této oblasti narůstat. Výhodou meziobecní spolupráce je právě snižování nákladů na budování a provoz jednotlivých sociálních zařízení, pokud by měly sloužit pro více obcí. Především se jedná o zařízení jako je denní stacionář, domy s pečovatelskou službou, domovy důchodců a azylové domy. Zároveň by bylo právě pro oblast sociálních služeb velkou výhodou vytvoření dobrovolného svazku obcí, přes který by bylo lze právě množství zařízení sociálních služeb financovat a zřizovat.

Návrhová část vychází jak z analýz provedených dle metodiky Svazu měst a obcí tak především z rozhovorů se starosty SO ORP a s řediteli zařízení sociálních služeb. Není možné na základě dané metodiky popsat všechny problémy, které obsahuje tak komplikovaná oblast jako je sociální sféra i z toho důvodu je v dokumentu doplněno několik tabulek popisující především zařízení sociální péče pro naše potřeby tak, aby bylo jasné, kde se jaká zařízení nacházejí, ačkoliv všechna nejsou registrovaná nebo nejsou v pravém smyslu sociálními zařízeními ve smyslu zákona o sociálních službách. Proto návrhová část vychází do značné míry z potřeb vzešlých na základě rozhovorů s aktéry v dané oblasti (viz podkapitola 4.4.2). Na jejich základě byly vytvořeny základní okruhy problémů. Účelem bylo vytvoření pokud možno malého počtu základních problémových okruhů. Z toho plyne, že některé okruhy jsou poměrně obecné a zahrnují v sobě větší množství podtémat. S tím souvisí někdy problematická formulace indikátorů k problémovým okruhům.

Definovány byly tři hlavní problémové okruhy s tím, že první problémový okruh popisující hlavní problém sociálních služeb, tedy nedostatek pobytových zařízení sociálních služeb, má čtyři cíle. Další dva problémové okruhy už mají vždy pouze jeden cíl.

Prvním problémovým okruhem je nedostatek pobytových kapacit pro seniory, osoby se zdravotním postižením a osoby v nouzi. Tento problémový okruh je poměrně široký, přesto má v zásadě jednotný jmenovatel. Hlavním problémem je nedostatek kapacit pro seniory, který je ovšem silně komplikován nedostatkem finančních prostředků jak ze státní, krajské tak nově i z evropské úrovně. Obce jsou tedy nuceny většinu těchto aktivit realizovat a provozovat z vlastních prostředků. Výhodou může být právě v tomto případě společný postup a snížení nákladů tím, že se rozpustí mezi více obcí. Hlavními aktivitami, které by bylo možné skrze dobrovolný svazek obcí v budoucnu realizovat je zbudování denního stacionáře. Nejspíše by se jednalo o dva, jeden v západní části území – Střelice a druhý ve východní části – Šlapanice. Dále by se jednalo především o budování většího počtu domů s pečovatelskou službou, které by byly nejlépe financované a určené pro klienty ze dvou až pěti blízkých obcí. V neposlední řadě je již delší dobu připraven plán na realizaci azylového domu pro matky s dětmi, který by sloužil všem obcím SO ORP Šlapanice. Na to navazuje poslední cíl v tomto problémovém okruhu a to zajištění dostupnosti sociálního bydlení. Ačkoliv není sociální bydlení zatím definováno, je nutné zajistit v obcích SO ORP alespoň nějakou základní síť bytů určených pro pomoc lidem, kteří se dostanou do svízelné situace. Mělo by jít o byty ve vlastnictví obcí s regulovaným nájemným.

Jako druhý problémový okruh byla definována nedostatečná kapacita a škála nepobytových sociálních služeb. Tento problémový okruh není zatím tolik akutní jako služby pobytové, přesto vzhledem ke stárnutí obyvatelstva bude nutné navýšit kapacitu i nepobytových sociálních služeb. Na to je navázán cíl zvýšení dostupnosti pečovatelských sociálních služeb.

Jako poslední problémový okruh jsme definovali nedostatečnou koordinaci. Sociální služby v současné době nejsou v zásadě nijak výrazně koordinovány a spolurozhodovány z úrovně obcí. Pokud by se podařilo vytvořit společný dobrovolný svazek obcí, v jehož stanovách by byla i oblast sociálních služeb, bylo by možné realizovat společně množství z výše zmíněných projektů a především by bylo lze zajistit financování takových projektů skrze tuto právní formu meziobecní spolupráce.

Každý cíl má svého správce, viz kapitola cíle. Ve velké míře byli jako správci cílů jmenováni starostové obcí podle toho, jak o které témata (cíle) projevíli zájem a jak se na tvorbě strategie podíleli. Naplňování bude sledováno prostřednictvím sady indikátorů, ke kterým byli zvoleni také gestoři. Jedná se především o Koordinátorku komunitního plánu sociálních služeb v ORP Šlapanice, jelikož ta má největší přehled o informacích v sociální sféře. Navíc musí docházet k provázanosti mezi Strategickým plánem rozvoje SO ORP Šlapanice a Komunitním plánem sociálních služeb.

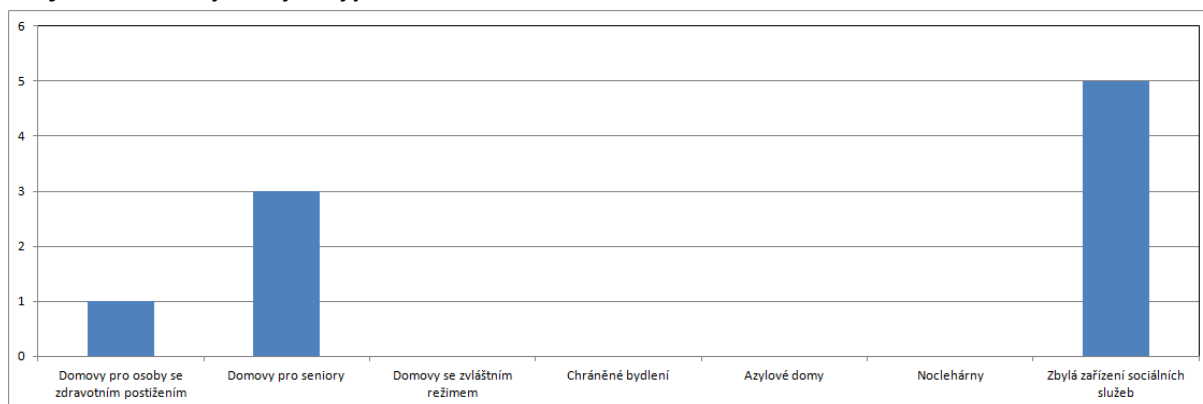
4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část byla zrealizována na základě projednávání v pracovní skupině sociální koordinátorem meziobecní spolupráce. Pracovní skupiny se zúčastnili s různou mírou absencí zástupci obcí SO ORP (Šlapanice, Bílovice n. Svitavou, Kobylnice, Modřice, Telnice, Ostopovice a Velatice), zástupci poskytovatelů sociálních služeb Sanus Brno, Diecézní Charita Brno, zástupci jednotlivých zařízení sociálních služeb – ředitel domova pro seniory Sokolnice a vedoucí DPS Silůvky a zástupci oboru sociálního ORP Šlapanice – vedoucí odboru a koordinátorka komunitního plánování sociálních služeb v ORP Šlapanice. V průběhu zpracovávání návrhové části pak koordinátor meziobecní spolupráce průběžně komunikoval především s koordinátorkou komunitního plánu soc. služeb, vedoucí odboru sociálního, ředitelem domova pro seniory v Sokolnicích a zástupkyní největšího poskytovatele sociálních služeb v regionu Sanus Brno. Strategický plán rozvoje ORP byl uváděn do souladu s komunitním plánem sociálních služeb, ale přesto se v mnoha věcech liší. V návrhové části zpracovatelský tým vycházel i z podkladů, které zjistil koordinátor meziobecní spolupráce od jednotlivých starostů při osobních konzultacích v terénu. V poslední fázi byla návrhová část zaslána k připomínkám členům pracovní skupiny sociálních služeb. Návrhová část byla zpracovávána od července do prosince roku 2014.

4.5. Přílohy

4.5.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části

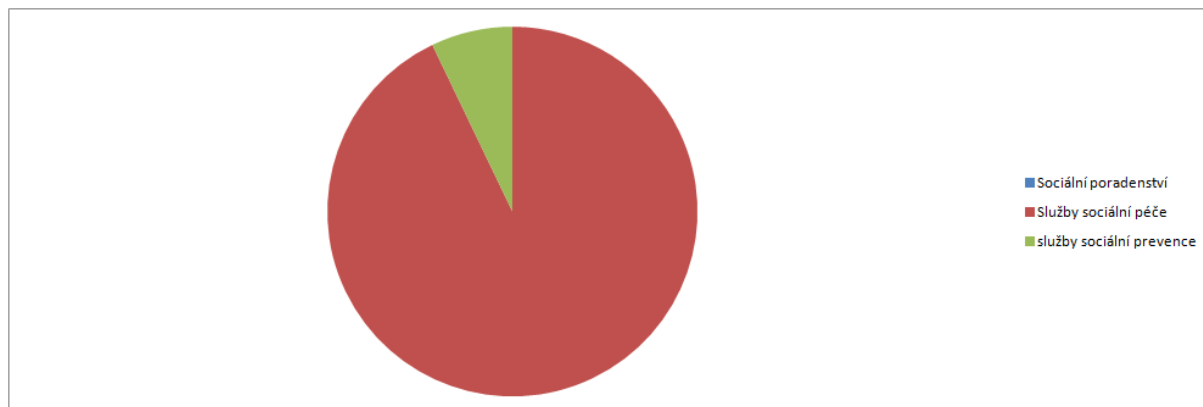
Graf č. 1: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci SO ORP

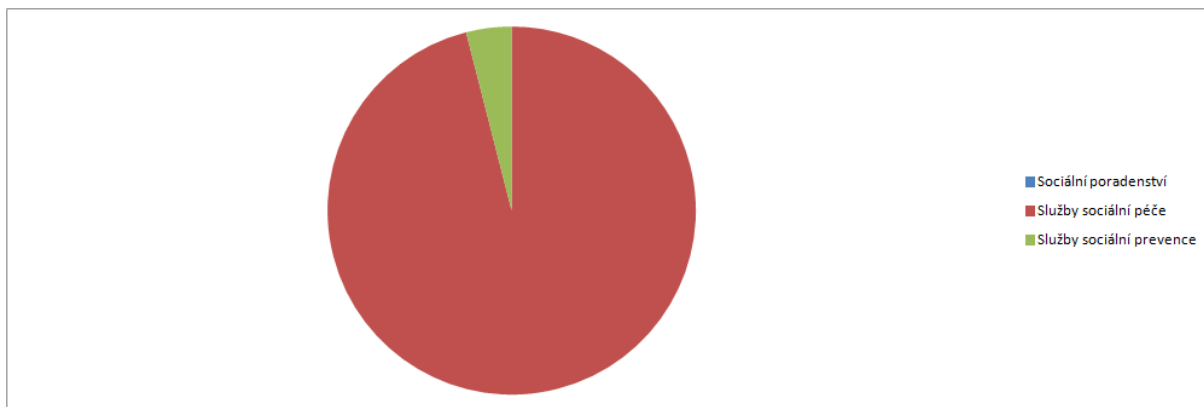
Graf č. 2: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)

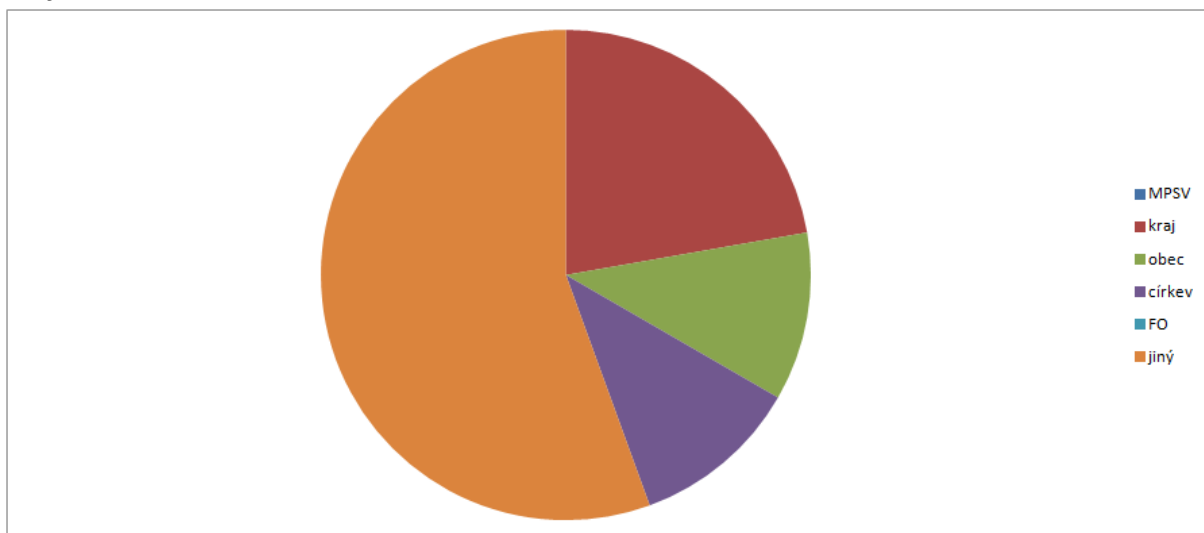
Graf č. 3: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci SO ORP

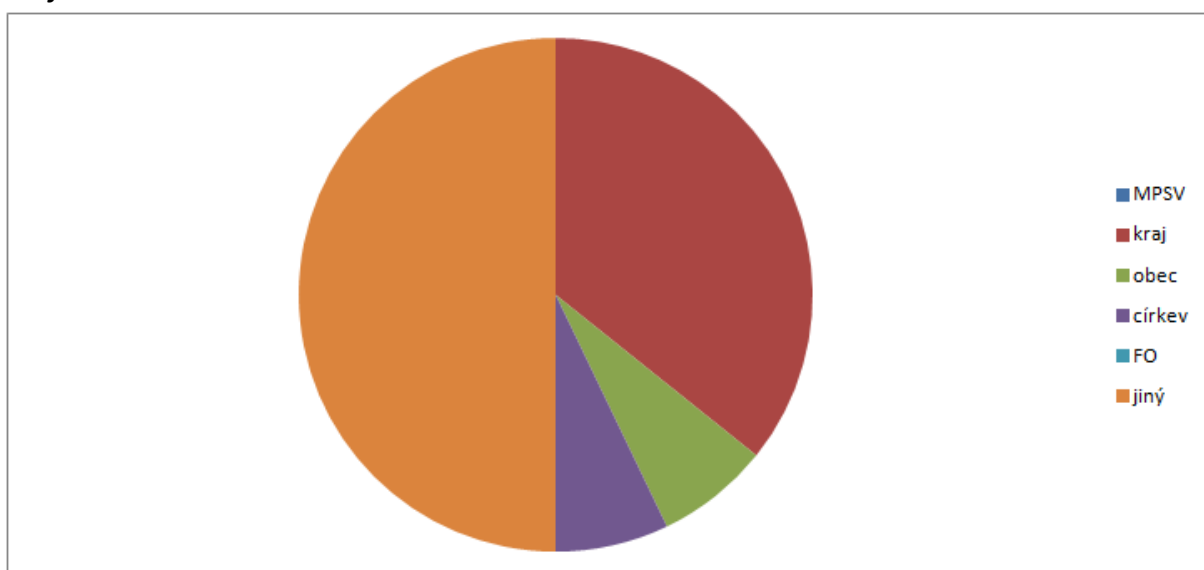
Graf č. 4: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)

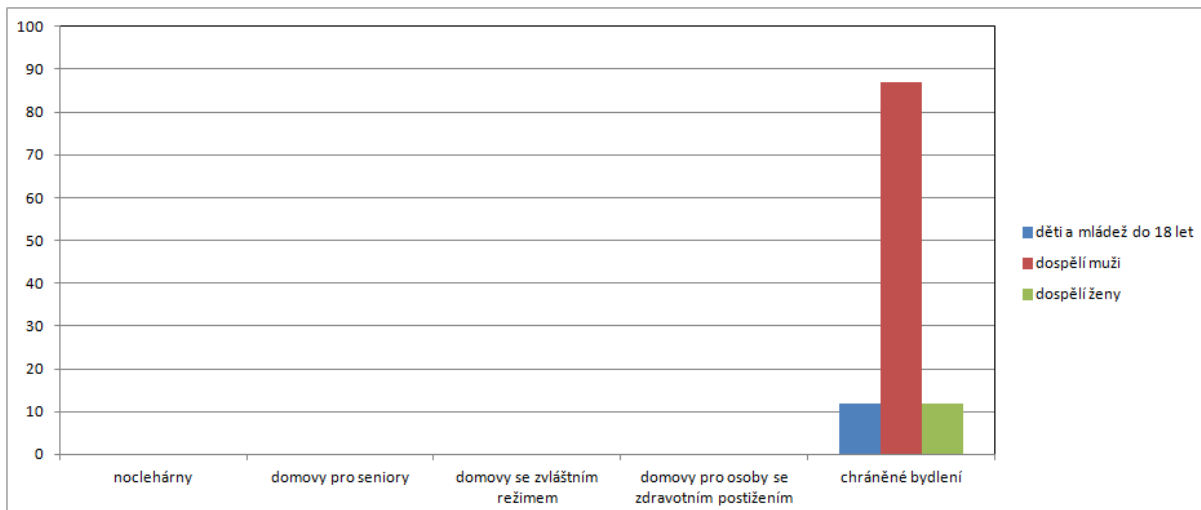
Graf č. 5: Podíl zařízení sociálních služeb v SO ORP dle zřizovatele

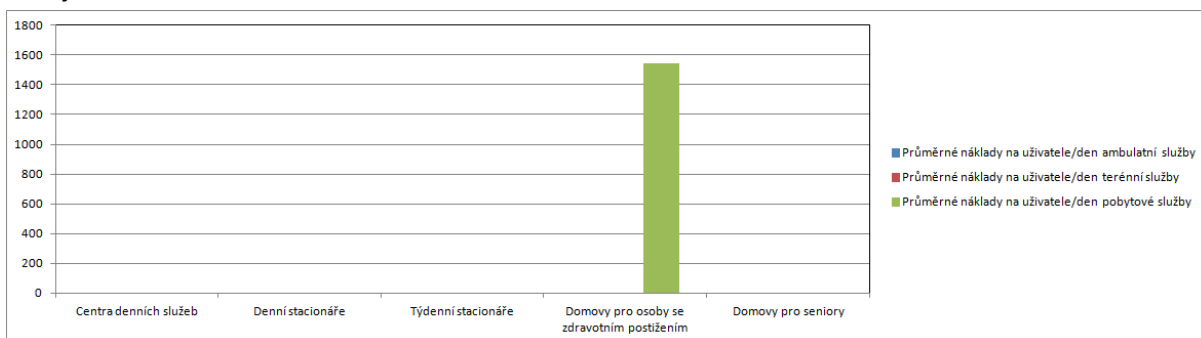
Graf č. 6: Podíl sociálních služeb v SO ORP dle zřizovatele

Graf č. 7: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Graf č. 8: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v SO ORP

Tabulka č. 75: Podrobný rozpis fyzicky existujících objektů sociálních zařízení a sociálních služeb v SO ORP Šlapanice

V SO ORP Šlapanice fyzicky existující objekty sociálních zařízení a sociálních služeb poskytovaných ve shodě se zákonem 108/2006 Sb. o sociálních službách (zapsaných v Registru poskytovatelů sociálních služeb 2012) a obdobných zařízení a služeb poskytovaných mimo tohoto zákona (nezapsaných v Registru poskytovatelů sociálních služeb 2012 a zjištěných k 30. 3. 2014).

Žlutě podbarvené jsou údaje převzaté z Registru poskytovatelů. Modře podbarvené údaje pocházejí mimo Rejstříku

Zřizovatel zapsaný v Registru poskytovatelů sociálních služeb v SO ORP Šlapanice	Název sociálního zařízení zapsaný v Registru poskytovatelů sociálních služeb v SO ORP Šlapanice	Název zařízení nezapsaný v Registru poskytovatelů sociálních služeb, zjištěný k 30. 3. 2014	Profilace zařízení podle § 3 Zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách („typ“ sociálního zařízení dle metodiky projektu MOS SMO 2013). Profilace stanovena dle oficiálního názvu nebo v případě neurčitěho názvu dle závěrečné zprávy zařízení.	Přibližná profilace zařízení Profilace stanovena dle oficiálního názvu nebo v případě neurčitěho názvu dle závěrečné zprávy zařízení.	Druhnabízené sociální služby, uváděné Zákonem 108/2006 Sb. o sociálních službách a zapsané v Registru poskytovatelů sociálních služeb v SO ORP Šlapanice	Druh nabízené sociální služby, uváděné Zákonem 108/2006 Sb. o sociálních službách, ale nezapsané v Registru poskytovatelů sociálních služeb v SO ORP Šlapanice	Druh nabízené služby, neuváděné Zákonem 108/2006 Sb. o sociálních službách a nezapsané v Registru poskytovatelů sociálních služeb	Základní forma nabízené služby zapsaná v Registru poskytovatelů sociálních služeb v SO ORP Šlapanice podle § 3 Zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách	Základní forma nabízené služby nezapsaná v Registru poskytovatelů sociálních služeb v SO ORP Šlapanice podle § 3 Zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách
Jihomoravský kraj	„Domov pro seniory Sokolnice, příspěvková organizace“		domov pro seniory		domov seniorů domov se zvl. režimem			pobytová pobytová	
	„Zámeček Střelice, příspěvková organizace“		domov pro osoby se zdravotním postižením		domov osob se zdravotním postižením týdenní stacionář denní stacionář			pobytová pobytová ambulantní	
	Česká katolická charita	„Česká katolická charita, Charitní domov Střelice“	domov pro seniory		domov seniorů			pobytová	
Domov seniorů Modřice, a. s. *	„Domov seniorů Modřice, a.s.“		domov pro seniory		domov seniorů domov se zvl. režimem			pobytová pobytová	
Sanus Brno, občanské sdružení		„Dům domácí péče, Babice nad Svítavou“		chráněné bydlení**		chráněné bydlení** odlehčovací**			pobytová** pobytová**
		„Kontaktní pracoviště, Podolí“				pečovatelská služba odlehčovací služba			terénní terénní
		„Kontaktní pracoviště, Pozořice“					domácí zdravotní péče rozvoz obědů		terénní terénní
		„Kontaktní pracoviště, Bilovice n. Svítavou“				pečovatelská služba odlehčovací služba			terénní terénní
	Sanus Brno – Bilovice nad Svítavou	„Kontaktní pracoviště, Bilovice n. Svítavou“				pečovatelská služba			terénní
	Sanus Brno – Šlapanice	„Kontaktní pracoviště Šlapanice“				pečovatelská služba odlehčovací služba			terénní terénní
							rozvoz obědů		terénní
									terénní
									terénní
									terénní

Lumina Křtiny***	Lumina***	Kontaktní pracoviště Modřice			pečovatelská služba			terénní	
Město Šlapanice	Město Šlapanice, Masarykovo nám. 7, Šlapanice	Městský úřad Šlapanice			pečovatelská služba			terénní	
V růžovém sadu, občanské sdružení	„V růžovém sadu“		sociálně terapeutická dílna		sociálně terapeutická dílna			ambulantní	
Oblastní charita Rajhrad (mimo SO ORP) †		„Pracoviště Modřice“				pečovatelská služba			
fyzická osoba		„Pracoviště Silůvky“ ††				pečovatelská služba			
fyzická osoba		„Služba pro rodinu a domácnost“, Újezd u Brna“				pečovatelská služba			terénní
město Modřice		„Pasivní bytový dům pro seniory Modřice“							
městys Pozořice		Dům s pečovatelskou službou, Pozořice		Dům s pečovatelskou službou					
město Šlapanice		Dům s pečovatelskou službou, Šlapanice		(není sociálním zařízením podle § 3 Zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách)					
obec Podolí		Integrovaný dům s chráněnými byty							
obec Bílovice n. S.		Dům s pečovatelskou službou, Bílovice n. S.		– pečovatelská služba je většinou nasmlouvána individuálními smlouvami nájemníků s některým z jejich poskytovatelů,					
obec Mokrá-Horákov		Dům s pečovatelskou službou, Mokrá-Horákov		v některých případech je už částečně zahrnuta v nájmu.					
obec Střelice		Dům s pečovatelskou službou, Střelice							
město Újezd u Brna		Dům s pečovatelskou službou, Střelice							
fyzická osoba †††		„Penzion Maňulka, Šlapanice – aktuálně mimo provoz“					„Jsme soukromé zařízení rodinného typu, zabývající se poskytováním služeb pro seniory.“		

* Aktuálně už Anavita, a.s.

** Podle <http://sanusbrno.com/2012/07/08/pobytove-sluzby-dum-babice/> „Dům domácí péče, Babice nad Svitavou“ je registrovaná sociální služba – odlehčovací pobytové zařízení, ... Zajišťujeme komplexní pobytové sociální služby pro seniory se sníženou soběstačností, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby. (V Registru poskytovatelů však toto zařízení zatím zapsáno není.)

*** Dnes nikoli Lumina, ale Anavita (zatím nepromítnuto do Rejstříku) – podle ústní informací

† Oblastní charita Rajhrad je registrována v Rajhradě v SO ORP Židlochovice

†† Pracoviště Oblastní charity Rajhrad má být registrováno v SO ORP Šlapanice od 1. 10. 2014

††† Podle nejnovějších informací mimo provoz, ačkoliv činnost oficiálně neukončena

Tabulka č. 76: Plánovaná či zamýšlená sociální zařízení v SO ORP Šlapanice, zatím tudíž nezapsaná v Rejstříku poskytovatelů

zajímavost obce SO ORP Šlapanice	„Dům sv. Doroty, Rebešovice“ *		azylový dům		azylový dům			pobytová	
Jihomoravský kraj	„Dům seniorů Újezd u Brna“ **		domov seniorů		domov seniorů			pobytová	

* Zatím ve stádiu projektové přípravy

** Schváleno 20. 3. 2014; výstavba naplánována na období prosinec 2014 – prosinec 2015

Zdroje dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí: 2012: Adresář poskytovatelů sociálních služeb v ORP Šlapanice. Šlapanice: 2013: Adresář sociálních služeb v Jihomoravském kraji a další. Internetové stránky a ústní sdělení příslušných pracovníků sféry sociálních služeb.

4.5.1. Seznam zkratek

<i>CRR</i>	<i>Centrum pro regionální rozvoj</i>
<i>ČSÚ</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>DPS</i>	<i>Dům s pečovatelskou službou</i>
<i>DSO</i>	<i>Dobrovolné sdružení obcí</i>
<i>IROP</i>	<i>Integrovaný regionální operační program</i>
<i>JMK</i>	<i>Jihomoravský kraj</i>
<i>MěÚ</i>	<i>Městský úřad</i>
<i>MPSV</i>	<i>Ministerstvo práce a sociálních věcí</i>
<i>MŠ</i>	<i>Mateřská škola</i>
<i>n. o.</i>	<i>Nezisková organizace</i>
<i>n.n.o.</i>	<i>Nestátní nezisková organizace</i>
<i>o. p. s.</i>	<i>Obecně prospěšná společnost</i>
<i>o. s.</i>	<i>Občanské sdružení</i>
<i>Okř. org.</i>	<i>Okresní organizace</i>
<i>PS</i>	<i>Pečovatelská služba</i>
<i>Registr</i>	<i>Registru poskytovatelů sociálních služeb</i>
<i>SO</i>	<i>Správní obvod</i>
<i>ORP</i>	<i>Obec s rozšířenou působností</i>
<i>SWOT analýza</i>	<i>metoda strategického plánování – identifikace jednak stránek silných (Strengths) a slabých (Weaknesses), jednak příležitostí (Opportunities) a hrozeb (Threats),</i>

5. Téma 3.: odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Zde je ovšem třeba mít na paměti i to, že reálná míra možnosti využít tyto pravomoci se může u jednotlivých obcí lišit s ohledem na jejich konkrétní podmínky, především finanční. A právě meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR. Takováto meziobecní spolupráce je pak o to důležitější, že jako malý územní celek nemá jednotlivá obec příliš možností něco zásadně měnit v celorepublikově nastaveném legislativním aj. rámci odpadového hospodářství.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění

- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

Zástupci obcí správního obvodu ORP Šlapanice se v podstatě shodují v tom, že v oblasti odpadového hospodářství nevidí žádný zásadní problém. Obce si svoz odpadu a jeho případné shromáždování řeší každá vlastním způsobem a nevidí příliš smysl podílet se na nějakém komplexním řešení v rámci celého správního obvodu. Většina obcí má buď zřízen vlastní sběrný dvůr, který ji poměrně výrazně finančně zatěžuje, nebo má vlastní sběrné místo. Sběrná místa jsou pro mnoho obcí nejlepším řešením, jelikož nejsou tak finančně náročná jako sběrné dvory. Obce, které sběrná místa nebo dvory nemají, řeší odkládání a odstranění specifických odpadů formou mobilního sběru, několikrát za rok. Dostupnost sběrných dvorů tak není zcela odpovídající potřebám, ale starostové ji nepovažují za aktuální problém.

Jako problém byl identifikován fakt nedostatečného smluvního zajištění odvozu odpadu od drobných podnikatelů. Mnoho podnikatelů (například ve stavebnictví, autoservisech atp.) svůj odpad vozí do sběrných nádob, nebo na sběrné dvory, které k tomu nejsou kapacitně vybaveny. Podobně i chatařské oblasti, kterých je v obcích v zázemí Brna velké množství, nemají většinou zajištěn svoz komunálního odpadu. Tato problematika však nemá jednoduché řešení.

Dalším problémem jsou černé skládky, které souvisí s výše zmíněnou problematikou nezajištěného svozu odpadu od podnikatelů či chatařů. Obce situaci řeší tak, že kdykoliv se nějaká nová skládka objeví, opad v brzké době odvezou, aby se nepřidával další. Tímto se snaží eliminovat existenci černých skládek na svých katastrech.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situ- ační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Ve správním obvodě funguje 7 společností svázející z obcí komunální odpad. Jedná se většinou o společnosti nadnárodních koncernů, jako jsou firmy van Gansenwinkel, .A.S.A., SITA a AVE CZ. Většina obcí se zatím dosti brání nějaké hlubší spolupráci ve sféře odpadového hospodářství. Zatím jen 4 obce přitom upřednostnily své vlastnické zapojení do svozových aktivit – Šlapanice mají svoji malou svozovou společnost SATESO (jen pro svou potřebu, protože jinak primárně obhospodařuje šlapanickou skládku) a čtyři obce se majetkově zapojily do společností vlastněných obcemi, které sem zasahují jen okrajově ze sousedních správních obvodů – tj. do KTS EKOLOGIE a.s. (Bílovice nad Svitavou, Telnice a Ochoz u Brna) a do RESPONO a.s. (sem jen Podolí). Výhodou majetkového zapojení obcí do svozových společností je možnost spolurozhodování a vlivu na kvalitu a sortiment služeb,

kteře svozov společnost pro obce vykonává. Přesto díky vysok konkurenci jsou ostatn obce spokojeny i se stávajícími sluřbami a cenami soukromých svozových společností.

V naprost vtřin obcí nebyly známy ceny za svoz odpadů, a to i při osobním jednání s uetnmi a starosty, kteří jinak jevili ochotu ke sdělování ostatnch udj. Pokud byl tento udj poskytnut, jednalo se o vjimen p řpady. V řadě obcí, kteří mají smlouvu se svozovou společností SITA, vldn p řesvden, ře tento udj by měl být znám na urd ve řlapanicch, kam SITA zasílá více udj neřli obcím, kteří mají k dispozici pouze její msn faktury. Vře poplatku na občana se vztahuje k letořnmu roku, pop ř. k roku, kteří je uveden v závorce.

astku, kteří se doplácí na občana z rozpočtu obce, bylo velmi obtřn zjistit. Pokud se udj podařilo zjistit, je uveden vřdy v druhm řádku. Obce jej uváděly z nákladů na nakládání s odpady vřech typů. Je vřak t řeba říci, ře nkter obce mají nap ř. jeřt řadu dalřch nákladů, kteří jsou ukryty v jin reřii obce a kteří nelze oddlen vslit. Jako smsn komunální odpad je vjdřenaastka, kteří p ředstavuje náklady na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu za poplatníka a kalendrn rok (vřdy stanoveno z nejaktulnř obecn vyhlřky o místních poplatcích uveřejnn na webových stránkách p řsluřnch obcí).

U mnohých obcí se liřil způsob výpočtu. Buď byly do ceny za 1 tunu komunálního odpadu zapotvny pouzeastky za dopravu dle kilometrů, plus manipulační výkon, nebo i jin náklady spojen s nakládáním s odpady. DPH nebylo zapotvno. Nkter obce dokonce ani poplatek za svoz odpadu od oban nevybírají a vuřvaj na tyto uely výnos z dan z nemovitosti. Mnoh obce odmítly informace v této věci poskytnout.

V p řpad výpočtu ceny za tunu t řdnho odpadu byly, pokud mořno, zjiřtny ceny (bez DPH) za jednotliv druhy t řdnho odpadu podle velikosti kontejneru. Z velikosti kontejneru (objemu) byla vypotna podle váhového koeficientu jednotlivch druh odpadů jejich váha. Nsledn byly vynásobeny ceny za jednotliv druhy odpadů s jejich svezenm mnořstvm. Vsledn cena je součtem jednotlivch t řdnch odpadů spolu s udjem o biologicky t řdnm odpadu, kteří jsme obdřželi od obce.

Při relativně vysokém počtu obcí obsluhovaných značným počtem svozových společností působících v Brně a jeho zázemí, bylo poměrně problematické shromáždit takovou databázi nákladovosti a výtěžnosti v odpadovém hospodářství SO ORP Šlapanice, aby její explanace byla skutečně relevantní. Proto je zde nakonec upřednostněna dodatečná explanace kartografického materiálu publikace „Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR“ (za rok 2012), zveřejněné Institutem pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o.p.s. (IURMO), Praha, 2013 a to výsledky na úrovni správních obvodů obcí s rozšířenou působností v ČR.⁴ Hodnoty jednotkových nákladů i výtěžnosti jsou v citovaném materiálu vypočteny jako vážený průměr nákladů obcí, které poskytly údaje (nákladové šetření, dotazník EKO-KOM, a.s.) a jsou součástí správního území daného ORP. Z jejich explanace vyplývají následující orientační skutečnosti.

1. Náklady na odpadové hospodářství roku 2012

V rámci SO ORP Šlapanice se tyto náklady pohybují průměrně v rozmezí 707–833 Kč na obyvatele, což je druhý nejnižší interval pětičlenné škály. Tím se daný spádový obvod podobá svým sousedům i Brnu, spadá mezi 4/5 správních obvodů vykazujících průměrně nižší náklady v rámci Jihomoravského kraje a mezi 1/3 správních obvodů vykazujících průměrně nižší náklady v rámci České republiky.

2. Sběr, svoz a odstranění směsných komunálních odpadů roku 2012

a) Náklady na sběr, svoz a odstranění

V rámci SO ORP Šlapanice se tyto náklady pohybují průměrně v rozmezí 1.917–2.257 Kč na obyvatele, což je druhý nejnižší interval pětičlenné škály. Tím se daný spádový obvod podobá svým sousedům (jen Brno má náklady výrazně větší), spadá mezi 3/5 správních obvodů vykazujících průměrně nižší náklady v rámci Jihomoravského kraje a mezi 2/5 správních obvodů vykazujících průměrně nižší náklady v rámci České republiky.

b) Náklady na skládkování směsného komunálního odpadu v obcích bez skládky

V rámci SO ORP Šlapanice se tyto náklady pohybují průměrně v rozmezí 1.186–1.279 Kč na obyvatele, což je druhý nejvyšší interval pětičlenné škály. Tím se daný spádový obvod podobá svým severním a jižním sousedům (zatímco západní a východní sousedé vykazují náklady výrazně nižší), spadá mezi 1/4 správních obvodů vykazujících průměrně vyšší náklady v rámci Jihomoravského kraje a mezi 1/3 správních obvodů vykazujících průměrně vyšší náklady v rámci České republiky.

3. Tříděný sběr využitelných odpadů v obecních systémech roku 2012

a) Náklady

V rámci SO ORP Šlapanice se tyto náklady pohybují průměrně v rozmezí 3.063–3.783 Kč na obyvatele, což je druhý nejnižší interval pětičlenné škály. Tím se daný spádový obvod podobá svým sousedům (kromě blanenského spádového obvodu, který má náklady výrazně vyšší), spadá mezi 1/2 správních obvodů vykazujících průměrně nižší náklady v rámci Jihomoravského kraje a mezi 1/4 správních obvodů vykazujících průměrně nižší náklady v rámci České republiky.

---

⁴K dispozici i na http://www.institut-urmo.cz/images/Hodnoceni%20nakladu%20na%20hospodareni%20s%20KO%20v%20obcich%20CR%20za%20rok%202012_F2.pdf.)

b) Výtěžnost

V rámci SO ORP Šlapanice se tato výtěžnost pohybuje průměrně v rozmezí 31,1–35,6 kg na obyvatele, což je druhý nejnižší interval pětičlenné škály. Tím se daný spádový obvod podobá svým sousedům (kromě kuřimského spádového obvodu, který má výtěžnost výrazně nižší), spadá mezi 1/3 správních obvodů vykazujících průměrně nižší výtěžnost v rámci Jihomoravského kraje a mezi 1/3 správních obvodů vykazujících průměrně nižší výtěžnost v rámci České republiky.

4. Tříděný sběr papíru roku 2012

a) Náklady

V rámci SO ORP Šlapanice se tyto náklady pohybují průměrně v rozmezí 3.378–4.005 Kč na obyvatele, což je střední interval pětičlenné škály. Tím se daný spádový obvod podobá svým sousedům (kromě východních a Brna, kde jsou náklady výrazně nižší), spadá mezi 2/3 správních obvodů vykazujících průměrně nižší náklady v rámci Jihomoravského kraje a mezi 1/2 správních obvodů vykazujících průměrně nižší náklady v rámci České republiky.

b) Výtěžnost

V rámci SO ORP Šlapanice se tato výtěžnost pohybuje průměrně v rozmezí 11,5–14,2 kg na obyvatele, což je druhý nejnižší interval pětičlenné škály. Tím se daný spádový obvod podobá svým sousedům (kromě severních a Brna, kde je výtěžnost výrazně vyšší), spadá mezi 1/3 správních obvodů vykazujících průměrně nižší výtěžnost v rámci Jihomoravského kraje a mezi 1/3 správních obvodů vykazujících průměrně nižší výtěžnost v rámci České republiky.

5. Tříděný sběr plastů roku 2012

a) Náklady

V rámci SO ORP Šlapanice se tyto náklady pohybují průměrně v rozmezí 6.392–7.620 Kč na obyvatele, což je střední interval pětičlenné škály. Tím se daný spádový obvod podobá svým sousedům (kromě blanenského správního obvodu, kde jsou náklady výrazně vyšší, a Brna, kde jsou zas výrazně nižší), spadá mezi 1/3 správních obvodů vykazujících průměrné náklady v rámci Jihomoravského kraje a mezi 1/5 správních obvodů vykazujících průměrně střední náklady v rámci České republiky.

b) Výtěžnost

V rámci SO ORP Šlapanice se tato výtěžnost pohybuje průměrně v rozmezí 7,2–9,4 kg na obyvatele, což je druhý nejnižší interval pětičlenné škály. Tím se daný spádový obvod podobá svým sousedům, spadá mezi 3/5 správních obvodů vykazujících průměrně nižší výtěžnost v rámci Jihomoravského kraje a mezi 2/5 správních obvodů vykazujících průměrně nižší výtěžnost v rámci České republiky.

6. Tříděný sběr skla roku 2012

a) Náklady

V rámci SO ORP Šlapanice se tyto náklady pohybují průměrně v rozmezí 1.222–1.505 Kč na obyvatele, což je druhý nejnižší interval pětičlenné škály. Tím se daný spádový obvod podobá svým sousedům (kromě Brna, kde jsou náklady výrazně vyšší), spadá mezi 3/4 správních obvodů vykazujících průměrně nižší náklady v rámci Jihomoravského kraje a mezi 2/3 správních obvodů vykazujících průměrně nižší náklady v rámci České republiky.

b) Výtěžnost

V rámci SO ORP Šlapanice se tato výtěžnost pohybuje průměrně v rozmezí 10,6–12,0 kg na obyvatele, což je střední interval pětičlenné škály. Tím se daný spádový obvod liší od sousedních správních obvodů (jižní sousedé a Brno mají výtěžnost výrazně nižší, ostatní zas výrazně vyšší), spadá mezi 2/5 správních obvodů vykazujících průměrně střední výtěžnost v rámci Jihomoravského kraje a mezi 1/5 správních obvodů vykazujících průměrně střední výtěžnost v rámci České republiky.

Máme-li shrnout průměrnou situaci odpadového hospodářství v daném správním obvodě, pak z hlediska čistě finančního je na jedné straně určitě kladnou skutečností to, že ve většině výše uvedených kategorií vykazuje náklady na obyvatele druhého nejnižšího intervalu pětičlenné republikové škály. (Výjimkou jsou pouze náklady na tříděný sběr papíru, kde spadá do středního intervalu, a náklady na skládkování směsného komunálního odpadu v obcích bez skládky, kde spadá dokonce do druhého nejvyššího intervalu.) Na druhé straně je určitým negativem to, že ve výtěžnosti na obyvatele spadá daný správní obvod do druhého nejnižšího intervalu pětičlenné republikové škály. (Výjimkou je střední výtěžnost tříděného sběru skla.)

Tím se sice tento správní obvod na jedné straně kladně liší od značné části správních obvodů západní poloviny ČR (kde často jdou ruku v ruce vyšší náklady s nižší výtěžností), na druhé straně se však záporně liší od značné části moravských správních obvodů, kde často jdou ruku v ruce nižší náklady s vyšší výtěžností). Dá se tak říci, že pro odpadové hospodářství daného správního obvodu je charakteristická kombinace nižších nákladů a nižší výtěžnosti, čímž z hlediska poměru kladů a záporů spadá zhruba doprostřed.

Popis technického vybavení nakládání s jednotlivými druhy odpadů

Jako doplňující informace je dále uveden přehled zařízení na sběr odpadu v jednotlivých obcích SO ORP Šlapanice neboli popis technického vybavení nakládání s jednotlivými druhy odpadů v obcích SO ORP Šlapanice. Jedná se o informace zjišťované jak od zástupců obcí SO ORP, tak od svozových společností, obce obsluhujících, viz tabulka 77a. Vzhledem k tomu, že se podařilo získat odpovědi zatím pouze od 11 obcí z celkového počtu 40, není možné dělat z předložených dat kompletní závěry. Technické vybavení na třídění odpadu je v obcích, o kterých máme informace, na velmi dobré úrovni. Drtivá většina obcí disponuje veškerým zařízením na sběr odpadů. Pouze u biologicky rozložitelného odpadu a zářivek technické zařízení na sběr nepokrývá všechny obce.

Tabulka č. 77a: Popis technického vybavení nakládání s jednotlivými druhy odpadů v obcích SO ORP Šlapanice

Jak se ve vaší obci sbírá?	směsný komun. odpad	nebezpečný odpad			bioodpad				sklo		papír		plasty		nápojové kartony			kovy			zpětný odběr textilu			elektrozařízení			zářivky			baterie			objemný odpad		Vlastní občenská technická vybavení? (kontejner)	poznámky
	kontejner - popelnice	Sběrný dvůr	Mobilní organizovaný sběr několikrát do roka	obec na svém území sběrnejší	velkoobjem. kontejner	Sběrný dvůr	speciální popelnice na bioodpad	domácí kompostováním - dodané kompostováním	obec na svém území sběrnejší	pytlo výsběr	kontejner	pytlo výsběr	kontejner	pytlo výsběr	kontejner	pytlo výsběr	kontejner	obec na svém území sběrnejší	sběrný dvůr	výkupa druhotných surovin v obci	obec na svém území sběrnejší	kontejner	sběrný dvůr	obec na svém území sběrnejší	nádoba pro zpětný odběr (např. kontejner)	sběrný dvůr	obec na svém území sběrnejší	nádoba pro zpětný odběr (kontejner, nádoba v prodejně)	sběrný dvůr	obec na svém území sběrnejší	nádoba pro zpětný odběr (kontejner, nádoba v prodejně)	sběrný dvůr	obec na svém území sběrnejší	sběrný dvůr		
Babice nad Svitavou																																				
Bílovice nad Svitavou	X		X		X	X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X	130 domác	
Blažovice	x		x		x		7x1100L kontejner			x		černá 4x ročně		x		x		2x ročně	dotbalist	x		x		x		x		x		x		x		x	kontejner	
Březina	x		x		x					x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x	ne	
Hajany																																				
Hostěnice	x		x		x					x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x	kontejnery	
Jiřkovice																																				
Kanice	x		x		x					x		x		x		x		hasiči					x		x		2x ročně		x		x		x		x	kontejner
Kobylnice	popelnice		x				x			x		x		x		x1)	x2)					x3)		x		x		x		x		x4)	x5)		kont. na stavbu	
Koalovice	x		x				x			x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x	kontejner elektrozař	
Modřice																																				
Mokrá - Horákov																																				
Moravany																																				
Nebovídy																																				
Ochoz u Brna	X		X						X		X		X		X						X		X												Obec organ	
Omice	x		x				x			x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x	Ne	
Ůřechov	x		x				x			x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x	kontejner	
Ostopovice	kontejner i popelnice	x					x			x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x	kontejnery, svozový vůz pro pyt	
Podolí	x	x			x	x	x			x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		
Ponětovice	x		x				x			x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x	sníková mobilní sběrnice	
Popůvky																																				
Požořice	X		X		X					X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X	X	6x kontejner
Prace	x		x		x	x	x			x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x	ne	
Prštice																																				
Radostice																																				
Rebešovice	x		x		x					x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x	sběr 2x ročně	
Řícmanice																																				
Silůvky																																				
Šivice																																				
Sokolnice	u domu a	SSO					SSO			SSO		SSO		SSO		SSO		SSO		SSO		SSO		SSO		SSO		SSO		SSO		SSO		SSO	nerů 7-10m3 a 20ks kontejner	
Střelice																																				
Šlapanice	x	x			x	x	x			x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x	kontejnery, malý svozový vůz	
Telnice																																				
Troubsko	x		x				x			x		x		s plasty		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x	kontejner	
Tvarožná	x	x			x	x				x		ZŠ, MŠ		x		x		DH, Sokd	2x/rok	H 2x/rok				x		x		x		x		x		x	kontejner	
Újezd u Brna																																				
Velatice	x		2		x					x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x	kontejner	
Viničné Šumice																																				
Vranov																																				
Želešice	x		x		x					x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x	kontejnery	

Tabulka č. 77b: Sběrné dvory na území SO ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	KTS EKOLOGIE, s.r.o. (Zastávka)	Pod nádražím	Bílovice nad Svitavou	582824	o	Sběrný dvůr odpadů. Jde o s.r.o. s 26 vlastníky-obcemi – proto řazeno do kategorie "o". (Do 31. 12. 2013 byl provozovatelem AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o.)-
2.	Město Újezd u Brna	Štefánikova 932	Újezd u Brna	584045	o	Sběrný dvůr odpadů pro občany města Újezd u Brna; zpětný odběr elektrozařízení.
3.	Obec Mokrá-Horákov	Mokrá-Horákov 365	Mokrá	583405	o	Sběrný dvůr.
4.	Obec Ostopovice	U Dráhy 375	Ostopovice	583596	o	Sběrný dvůr odpadů obce.
5.	Obec Sokolnice	Topolka	Sokolnice	583898	o	Sběrný dvůr; zpětný odběr elektrozařízení.
6.	Obec Tvarožná	Tvarožná 40	Tvarožná	584037	o	Sběrný dvůr odpadů; zpětný odběr elektrozařízení.
7.	Obec Želešice	ul. 24. dubna	Želešice	584266	o	Sběrný dvůr.
8.	RESPONO, a.s. (Vyškov)	Podolí	Podolí	583634	o	Sběrný dvůr. Je to jediný provoz, který je v daném SO provozovaný RESPONO, a.s. tj. akciovou společností 88 obcí Vyškovska a Prostějovska – proto řazeno do kategorie "o".
9.	SATESO, s.r.o. (Šlapanice)	Dlouhá 1157/36	Šlapanice	583952	o	Sběrný dvůr; zpětný odběr elektrozařízení. 100% vlastníkem je obec – proto řazeno do kategorie "o".
10.	SITA CZ a.s. (Praha)	Tyršova	Modřice	583391	s	Sběrný dvůr a skladování nebezpečných odpadů.

Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj (<http://www.kr-jihomoravsky.cz/websouhlasy/>)

Česká informační agentura životního prostředí – CENIA (<http://www1.cenia.cz>)

Webové stránky sběrných dvorů resp. obcí.

Tabulka č. 77c: Sběrné dvory na území SO ORP – Povolené odpady

Kód	Kategorie	Název odpadu	Sběrné dvory s krajským souhlasem	počet obcí (sběrných dvorů)
200140	O	Kovy	Bílovice, Modřice, Mokrá-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd, Želešice	11 (12)
160117	O	Železné kovy	Bílovice, Modřice,	2
170405	O	Železo a ocel	Bílovice, Modřice, Ostopovice, Podolí, Újezd, Želešice,	6
170407	O	Směsné kovy	Modřice, Ostopovice, Podolí, Újezd	4
150104	O	Kovové obaly	Modřice, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná	5 (6)
160118	O	Neželezné kovy	Modřice, Podolí	2
170401	O	Měď, bronz, mosaz	Modřice, Podolí	2
170402	O	Hliník	Modřice, Podolí	2
170404	O	Zinek	Modřice, Podolí	2
170406	O	Cín	Modřice, Podolí	2
170403	O	Olovo	Modřice, Podolí	2
160601	N	Olověné akumulátory	Modřice, Podolí	2
170411	O	Kabely neuvedené pod číslem 17 04 10	Modřice, Podolí,	2
160801	O	Upotřebené katalyzátory obsahující zlato, stříbro, rhenium, rhodium, paladium, iridium nebo platinu (kromě odpadu uvedeného pod číslem 16 08 07)	Podolí	1
160802	N	Upotřebené katalyzátory obsahující nebezpečné přechodné kovy nebo jejich sloučeniny	Podolí	1
160602	N	Nikl-kadmiové baterie a akumulátory	Podolí	1
160603	N	Baterie obsahující rtuť	Podolí	1
160108	N	Součástky obsahující rtuť	Podolí, Šlapanice (Dlouhá),	2
200121	N	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	Modřice, Mokrá-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střeli-	9 (10)

Kód	Kategorie	Název odpadu	Sběrné dvory s krajským souhlasem	počet obcí (sběrných dvorů)
			ce, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	
200135	N	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 20 01 21 a 20 01 23	Modřice, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	8 (9)
200136	O	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	Modřice, Mokrý-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	9 (10)
160604	O	Alkalické baterie (kromě baterií uvedených pod číslem 16 06 03)	Modřice, Podolí	1
160605	O	Jiné baterie a akumulátory	Podolí	1
200133	N	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísly 16 06 01, 16 06 02 nebo pod číslem 16 06 03 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	Modřice, Mokrý-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	9 (10)
200134	O	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 20 01 33	Modřice, Mokrý-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná,	8 (9)
160606	N	Odděleně soustředované elektrolyty z baterií a akumulátorů	Podolí	1
160113	N	Brzdové kapaliny	Modřice, Podolí, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská),	3 (4)
160114	N	Nemrznoucí kapaliny obsahující nebezpečné látky	Podolí, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská),	2 (3)
160115	O	Nemrznoucí kapaliny neuvedené pod číslem 16 01 14	Šlapanice (Dlouhá),	1
130204	N	Chlorované minerální motorové, převodové a mazací oleje	Modřice, Podolí;	2
130205	N	Nechlorované minerální motorové, převodové a mazací oleje	Podolí	1
130206	N	Syntetické motorové, převodové a mazací oleje	Mokrý-Horákov, Podolí, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská)	3 (4)
130208	N	Jiné motorové, převodové a mazací oleje	Modřice, Mokrý-Horákov, Podolí, Sokolnice, Střelice, Újezd	6
130701	N	Topný olej a motorová nafta	Podolí, Šlapanice (Dlouhá)	2
130702	N	Motorový benzín	Podolí, Šlapanice (Dlouhá)	2
130703	N	Jiná paliva (včetně směsí)	Podolí	1
150202	N	Absorpční činidla, filtrační materiály (včetně olejových filtrů jinak blíže neurčených), čisticí tkaniny a ochranné oděvy znečištěné nebezpečnými látkami	Modřice, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Újezd	7 (8)

Kód	Kategorie	Název odpadu	Sběrné dvory s krajským souhlasem	počet obcí (sběrných dvorů)
160107	N	Olejové filtry	Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská),	4 (5)
160103	O	Pneumatiky	Bílovice, Modřice, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	9 (10)
170301	N	Asfaltové směsi obsahující dehet	Podolí, Sokolnice	2
170302	O	Asfaltové směsi neuvedené pod číslem 17 03 01	Modřice, Podolí, Sokolnice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská),	4 (5)
200127	N	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky	Modřice, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	8 (9)
200128	O	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 20 01 27	Modřice, Mokrý-Horákov, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná	6
020108	N	Agrochemické odpady obsahující nebezpečné látky	Modřice;	1
200119	N	Pesticidy	Modřice, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Újezd,	7 (8)
150110	N	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	Modřice, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd	8 (9)
170204	N	Sklo, plasty a dřevo obsahující nebezpečné látky nebo nebezpečnými látkami znečištěné	Podolí	1
200113	N	Rozpouštědla	Modřice, Mokrý-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	9 (10)
200114	N	Kyseliny	Modřice, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Újezd,	7 (8)
200115	N	Zásady	Modřice, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Újezd,	7 (8)
200117	N	Fotochemikálie	Modřice, Mokrý-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská),	7 (8)
200123	N	Vyřazená zařízení obsahující chlorofluoruhlodivky	Modřice, Mokrý-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	9 (10)

Kód	Kategorie	Název odpadu	Sběrné dvory s krajským souhlasem	počet obcí (sběrných dvorů)
200129	N	Detergenty obsahující nebezpečné látky	Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská)	5 (6)
200130	O	Detergenty neuvedené pod číslem 20 01 29	Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Zemědělská)	3
160506	N	Laboratorní chemikálie a jejich směsi, které jsou nebo obsahují nebezpečné látky	Šlapanice (Dlouhá)	1
180108	N	Nepoužitelná cytostatika	Modřice	
200131	N	Nepoužitelná cytostatika	Modřice, Ostopovice, Podolí, Sokolnice	4
200132	N	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 20 01 31	Modřice, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Újezd	6
070213	O	Plastový odpad	Modřice;	1
150102	O	Plastové obaly	Modřice, Mokrý-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd, Želešice	10 (11)
160119	O	Plasty	Modřice, Podolí, Šlapanice (Dlouhá),	3
170203	O	Plasty	Modřice, Podolí, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná	4 (5)
170604	O	Izolační materiály neuvedené pod čísly 17 06 01 a 17 06 03	Modřice, Sokolnice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská)	3 (4)
200139	O	Plasty	Modřice, Mokrý-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd, Želešice	10 (11)
150107	O	Skleněné obaly	Modřice, Mokrý-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	9 (10)
160120	O	Sklo	Modřice, Podolí, Šlapanice (Dlouhá),	3
170202	O	Sklo	Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná	2 (3)
200102	O	Sklo	Bílovice, Modřice, Mokrý-Horákov, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	9 (10)
170201	O	Dřevo	Podolí, Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná,	3

Kód	Kategorie	Název odpadu	Sběrné dvory s krajským souhlasem	počet obcí (sběrných dvorů)
150103	O	Dřevěné obaly	Modřice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Želešice	7 (8)
200137	N	Dřevo obsahující nebezpečné látky	Modřice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Újezd,	6
200138	O	Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37	Modřice, Mokrý-Horákov, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	8 (9)
150101	O	Papírové a lepenkové obaly	Modřice, Mokrý-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd, Želešice	10 (11)
200101	O	Papír a lepenka	Bílovice, Modřice, Mokrý-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	10 (11)
020103	O	Odpad rostlinných pletiv	Šlapanice (Dlouhá);	1
150109	O	Textilní obaly	Modřice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Tvarožná	6
200110	O	Oděvy	Modřice, Mokrý-Horákov, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	8
200111	O	Textilní materiály	Modřice, Mokrý-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	9 (10)
200108	O	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	Sokolnice, Střelice	2
200125	O	Jedlý olej a tuk	Modřice, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Újezd	
200126	N	Olej a tuk neuvedený pod číslem 20 01 25	Modřice, Mokrý-Horákov, Ostopovice, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	8 (9)
130207	N	Snadno biologicky rozložitelné motorové, převodové a mazací oleje	Modřice	1
200201	O	Biologicky rozložitelný odpad	Bílovice, Modřice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd, Želešice	9 (10)
170101	O	Beton	Bílovice, Modřice, Mokrý-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	10

Kód	Kategorie	Název odpadu	Sběrné dvory s krajským souhlasem	počet obcí (sběrných dvorů)
170102	O	Cihly	Bílovice, Modřice, Mokrý-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	10
170103	O	Tašky a keramické výrobky	Bílovice, Modřice, Mokrý-Horákov, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	9
170106	N	Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků obsahující nebezpečné látky	Podolí, Sokolnice, Újezd	
170107	O	Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06	Modřice, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd, Želešice	9
170904	O	Směsné stavební a demoliční odpady neuvedené pod čísly 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03	Modřice, Mokrý-Horákov, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná	
170503	N	Zemina a kamení obsahující nebezpečné látky	Podolí	1
170504	O	Zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03	Ostopovice	1
200202	O	Zemina a kameny	Modřice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Tvarožná, Újezd	
170505	N	Vytěžená hlušina obsahující nebezpečné látky	Podolí	1
170507	N	Štěrka ze železničního svršku obsahující nebezpečné látky	Podolí	1
170605	N	Stavební materiály obsahující azbest	Sokolnice	1
170802	O	Stavební materiály na bázi sádry neuvedené pod číslem 17 08 01	Modřice, Šlapanice (Zemědělská)	2
170903	N	Jiné stavební a demoliční odpady (včetně směsných stavebních a demoličních odpadů) obsahující nebezpečné látky	Podolí	1
200307	O	Objemný odpad	Bílovice, Modřice, Mokrý-Horákov, Ostopovice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd, Želešice	11 (12)
150105	O	Kompozitní obaly	Modřice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Tvarožná	6
150106	O	Směsné obaly	Modřice, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná	6 (7)
160110	N	Výbušné součásti (např. airbagy)	Podolí	1

Kód	Kategorie	Název odpadu	Sběrné dvory s krajským souhlasem	počet obcí (sběrných dvorů)
160111	N	Brzdové destičky obsahující asbest	Šlapanice (Dlouhá),	1
160112	O	Brzdové destičky neuvedené pod číslem 16 01 11	Podolí, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská),	2 (3)
160116	O	Nádrže na zkapalněný plyn	Podolí, Šlapanice (Dlouhá),	2
160121	N	Nebezpečné součástky neuvedené pod čísly 16 01 07 až 16 01 11 a 16 01 13 a 16 01 14	Podolí	1
160122	O	Součástky jinak blíže neurčené	Podolí	1
160213	N	Vyřazená zařízení obsahující nebezpečné složky neuvedená pod čísly 16 02 09 až 16 02 12	Podolí	1
160214	O	Vyřazená zařízení neuvedená pod čísly 16 02 09 až 16 02 13	Ostopovice	1
160216	O	Jiné složky odstraněné z vyřazených zařízení neuvedené pod číslem 16 02 15	Podolí	1
200141	O	Odpady z čištění komínů	Modřice, Podolí, Sokolnice	
200203	O	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	Mokrá-Horákov, Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Újezd	6 (7)
200301	O	Směsný komunální odpad	Bílovice, Modřice, Mokrá-Horákov, Podolí, Sokolnice, Střelice, Tvarožná, Újezd, Želešice	9
200302	O	Odpad z tržišť	Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá)	4
200303	O	Uliční smetky	Podolí, Sokolnice, Střelice, Šlapanice (Dlouhá), Šlapanice (Zemědělská), Tvarožná, Újezd,	6 (7)
200306	O	Odpad z čištění kanalizace	Sokolnice, Střelice	2

Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj (<http://www.kr-jihomoravsky.cz/websouhlasy/>)

Z povolených odpadů jednotlivých sběrných dvorů byly k jednotlivým kódům odpadů přiřazeny všechny sběrné dvory SO ORP Šlapanice mající povolení k jejich sběru. Takto kódované odpady byly pak seskupeny do skupin odpadů zhruba obdobného charakteru (kovy, sklo, plasty atd.) pro rychlejší celkovou orientaci.

Tabulka č. 78a: Sběrná místa na území SO ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	obec Březina	Březina 122	Březina	582891	o	Uváděný odběr: elektrospotřebiče, zářivky a další nespecifikovaný.
2.	obec Hostěnice	areál COV	Hostěnice	583057	o	Uváděný odběr: elektrospotřebiče, plasty, kovy.
3.	obec Jiříkovice	Spáčilka	Jiříkovice	583189	o	Uváděný odběr: elektrospotřebiče, plasty, sklo, monočlánky, akumulátorové baterie.
4.	obec Kobylnice	Na Budínku 240	Kobylnice	583219	o	Uváděný odběr: nebezpečný odpad, elektrospotřebiče, plasty, sklo, monočlánky, akumulátorové baterie.
5.	obec Ořechov	Ořechovičská 426/1	Ořechov	583561	o	Uváděný odběr: nebezpečný odpad, elektrospotřebiče.
6.	obec Prace	Ponětovská 129	Prace	583685	o	Uváděný odběr: elektrospotřebiče, akumulátorové baterie, zářivky, pneumatiky.
7.	obec Radostice	Mlýnská	Radostice	583740	o	Uváděný odběr: barvy a plechovky od barev, elektrospotřebiče, akumulátorové baterie, železný šrot, zářivky, pneumatiky, komunální odpad, stavební suť.
8.	obec Telnice	Růžová 243	Telnice	583979	o	Uváděný odběr: nebezpečný odpad, elektrospotřebiče, plasty, sklo, monočlánky, akumulátorové baterie.
9.	obec Velatice	U hřiště	Velatice	584096	o	Uváděný odběr: nebezpečný odpad, elektrospotřebiče, plasty, sklo.
10.	obec Vranov	Hospodářský dvůr	Vranov	584151	o	Uváděný odběr: nespecifikováno.

Česká informační agentura životního prostředí – CENIA (<http://www1.cenia.cz>)

Sběrné dvory. ASEKOL. (<http://www.sberne-dvory.cz>)

Webové stránky obcí

Webové stránky firem

Ústní a mailová sdělení starostů obcí a zástupců firem

Tabulka č. 78b: Sběrná místa (bez krajského souhlasu) na území SO ORP Šlapanice – sběrnými místy uváděný odběr odpadu

	Březina	Hostěnice	Jiříkovice	Kobylnice	Ořechov	Prace	Radostice	Telnice	Velatice	Vranov
nebezpečný odpad				+	+			+	+	
barvy a plechovky od barev							+			
elektrospotřebiče	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
plasty		+	+	+				+	+	
sklo		+	+	+				+	+	
monočlánky			+	+				+		
akumulátorové baterie			+	+		+	+	+		
kovy		+					+			
zářivky	+					+	+			
pneumatiky						+	+			
komunální odpad							+			
stavební suť							+			

Webové stránky sběrných míst

Webové stránky obcí

Tabulka č. 79: Výkupny odpadů na území SO ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	Karel Dvořáček (Prštice)	Ořechovská 263	Prštice	583707	s	Sběr a výkup kovů, papíru a AKB, třídění a paketače.
2.	Stanislav Dvořáček (Prštice)	Ořechovská 263	Prštice	583707	s	Sběr a výkup kovů, akumulátory, baterie "O".
3.	Miloš Ftáčnik (Kovalovice)	Kovalovice	Kovalovice	583227	s	Sběr a výkup kovů.
4.	ŠROT GEBESHUBER s.r.o. (Sokolnice)	Kobylnická 457	Sokolnice	583898	s	Sběr, výkup, třídění a úprava kovových odpadů. Sídlo firmy je sice v Sokolnicích, majitelem je ale rakouská firma (na jižní Moravě má mimo SO ORP Šlapanice ještě 4 pobočky).
5.	TSR Czech Republic (Praha)	U Vlečky 622	Modřice	583391	s	Výkup kovových odpadů. Sídlo firmy (kovo) je v Praze.
6.	SILVA CZ, s.r.o. (Jihlava)	U Vlečky 592	Modřice	583391	s	Sběr a výkup odpadů dřeva, produkce štěpky. Sídlo firmy (dřevařské) je v Jihlavě.

Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj (<http://www.kr-jihomoravsky.cz/websouhlasy/>)

Česká informační agentura životního prostředí – CENIA (<http://www1.cenia.cz>)

Sběrné dvory. ASEKOL. (<http://www.sberne-dvory.cz>)

Webové stránky sběrných dvorů resp. obcí

Webové stránky firem

Ústní a mailová sdělení zástupců firem

A. METODICKÉ POZNÁMKY K SBĚRNÝM DVORŮM, SBĚRNÝM MÍSTŮM A VÝKUPNÁM ODPADŮ:

1. Místa, která měla krajský souhlas, byla zařazena mezi sběrné dvory, pokud souhlas chyběl, byla zařazena mezi Sběrná místa.

2. Mezi výkupny byla zařazena jen ta místa, která výkup oficiálně proklamují – všechna nalezená měla i krajský souhlas.

3. Mezi Sběrná místa nejsou zařazeny četné pozice na zpětný odběr vysloužilých baterek, zářivek (např. v rámci Ekolampu) ap., jejichž malé sběrné nádoby se nacházejí např. v supermarketech (Modřice) ap.

4. Do kategorie obecního provozovatele/vlastníka, byly zařazeny nejen případy, kdy jím byla sama obec, ale i případy, kdy jím byla firma vlastněná obcí či vícero obcemi.

5. Roční maximální kapacitu a průměrně využitou roční kapacitu se u daných zařízení nepodařilo zjistit.

B. VĚCNÝ KOMENTÁŘ K SBĚRNÝM DVORŮM, SBĚRNÝM MÍSTŮM A VÝKUPNÁM ODPADŮ:

Sběrné dvory (s krajským povolením) jsou provozovány na území 10 (tj. 25 %) obcí – z toho jen jeden z nich (v Podolí) není provozován příslušnou obcí, ale akciovou firmou RESPONO, což je ovšem i tak regionální společnost 88 obcí a měst – akcionářů okresu Vyškov a části okresu Prostějov, včetně obce Podolí z SO ORP Šlapanice.

Sběrná místa fungující jako sběrné dvory bez krajského povolení jsou provozovány na území 9 (tj. 22,5 %) obcí, a všechna jsou provozována obcí, na jejímž katastru sídlí.

Celkem jsou tedy výše uvedené sběrné dvory a sběrná místa provozovány na území 19 (tj. 47,5 %) obcí SO ORP Šlapanice.

Rozmístění těchto výše uvedených sběrných zařízení je takové, že ostatní obce (tj. 52,5 %) mohou bez problému (až na výjimečná omezení v jednotlivých případech) užívat buď je, nebo obdobná zařízení v přilehlém Brně či přilehlých obcích patřících do sousedních správních obvodů. (Platí to především o obcích přiléhajících k Brnu z jihu, protože zde k tomu přispívá i fakt, že zde svoz z rozmístěných kontejnerů funguje intenzivněji než jinde v správním obvodě). Zatím ovšem tyto obce bez sběrných dvorů či míst finančně přispívají obcím provozujícím tato sběrná zařízení jen v e velmi omezeném počtu případů. Z toho důvodu se zatím obce, které provozují sběrné dvory, cítí finančně znevýhodněny a případně od občanů jiných obcí vybírají poplatky. Dostupnost sběrných dvorů, je relativně dobrá. S tím souvisí i relativně malý počet černých skládek v správním obvodě. Výjimkou je větší černá skládka na severním okraji Ochozu u Brna, který právě sběrný dvůr či místo nemá.

Výkupen odpadů je fakticky jen 5 (formálně 6, ale 2 z nich provozují na stejné adrese dva příbuzní), z toho dvě jsou v Modřicích. Formálně tak výkupny existují jen ve 4 obcích (tj. v 10 %). Vzhledem k velké konkurenci brněnských výkupen (k jejichž působení přiléhá většina území SO ORP Šlapanice) jsou všechny tyto výkupny v SO ORP Šlapanice rozmístěny po jeho vnějším okraji, a to tak, že tři jsou v jižním subregionu SO ORP Šlapanice a 2 ve východním. Severní subregion nemá žádnou.

Všechny tyto výkupny jsou v rukách soukromníků. Tři patří živnostníkům, zbytek společně, jejichž skuteční vlastníci sídlí mimo kraj (byť nominálně má jedna firma sídlo ve zdejších Sokolnicích). Dvě z těchto 5 výkupen leží v obcích nemajících ani sběrný dvůr, ani sběrné místo. Zdálnivě nízký počet výkupen ovlivňuje těsná blízkost 30 výkupen v Brně a mnoha výkupen v blízkých obcích z přilehlých správních obvodů. Navíc je třeba zvážit i význam periodického mobilního výkupu.

Tabulka č. 80: Třídící linky na území SO ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Autodoprava Matějka, s.r.o.	U Cihelny 685	Sokolnice	583898			s	Krajský souhlas: Třídící linka papíru, plastů a kovů, pouze pro původce a oprávněné osoby. Reálně: i stavební a dřevní odpad i mobilní drtiče suti (pro recyklát).
2.	František Novák	U Vlečky 622	Modřice	583391			s	Odpady kovů a kabely, páračka kabelů.
3.	Karel Dvořáček	Ořechovská 263	Prštice	583707			s	Sběr a výkup kovů, papíru a AKB, třídění a paketaže.
4.	PETKA CZ, a.s.	U Vlečky 592	Modřice	583391	3000–4000		s	Recyklační linka na PET lahve, výroba alternativního paliva. Společný podnik Brnometal s.r.o. (recyklace kovů a plastů) a van Gansewinkel (svozová společnost).
5.	Stanislav Dvořáček	Ořechovská 263	Prštice	583707			s	Sběr a výkup kovy, akumulátory, baterie "O".
6.	SROT GEBESHUBER, s.r.o.	Kobylnická 457	Sokolnice	583898			s	Sběr, výkup, úprava a třídění kovových odpadů.
7.	van Gansewinkel, a.s.	U vlečky 592	Modřice	583391			s	Třídící linka odpadů, lisování, drcení, překlaďště a úpravna, zpětný odběr elektrozařízení, sběr elektroodpadů.
8.	WORK 21, s.r.o.	U vlečky 592	Modřice	583391			s	Odstraňování etiket z PET lahví.

Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj (<http://www.kr-jihomoravsky.cz/websouhlasy/>)

Tabulka č. 81: Třídící linky v blízkosti území SO ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území SO ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	A.S.A., s.r.o.	Líšeňská 35	Brno - Líšeň	582786	13.500,00		s	Linka na výrobu tuhého alternativního paliva.
2.	Bořivoj Šídlo	Černovičky 36b	Brno 27	582786			s	
3.	Brnometal, s.r.o.	Černovická 15	Brno 17	582786			s	
4.	Demont Servis, s.r.o.	Tovární 1	Brno	582786			s	
5.	Ivo Slavíček	Drážní 9	Brno	582786			s	
6.	MBBL, s.r.o.	Karlova 1	Brno	582786			s	Informace nad rámec zákonných povinností neposkytují.
7.	MBBL, s.r.o.	Cihelní 3	Brno 14	582786			s	Informace nad rámec zákonných povinností neposkytují.
8.	REMET, s.r.o.	Vídeňská 127	Brno	582786			s	
9.	REVAP s.r.o.	Křížíkova 19	Brno - Královo Pole	582786			s	
10.	REVAP s.r.o.	Dukelská 113	Brno 14	582786			s	
11.	SAKO Brno, a.s.	Jedovnická 2	Brno - Židenice	582786	5.047,50		o	Dotřídovací linka; výpočet za 2011-12 (zdroj výr. zpráva); jediným vlastníkem je město Brno, proto řazeno do "o".
12.	SAKO Brno, a.s.	Jedovnická 2	Brno - Židenice	582786	9.131,25	6.575,50	o	Třídící linka v ZEVO (zařízení pro energetické využití odpadů). Jediným vlastníkem je město Brno, proto řazeno do "o". (Podle údajů ze SAKO se jedná o přepočtení denní kapacity.)
13.	SD KOVOŠROT, s.r.o.	Železná 492/16	Brno	582786			s	
14.	SITA CZ, a.s.	Drčkova 2798/7	Brno	582786			s	

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území SO ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
15.	Autodoprava Němec, s.r.o.	Olbramkostel 77	Olbramkostel	594555			s	Mobilní třídící stavebních sutí, recyklace stavebních a demoličních odpadů (drcení).
16.	Barko, s.r.o.	Nádražní 598	Zastávka	584207			s	
17.	PASPOL, s.r.o.	Havířská 57	Zbýšov	584223	19.240,00		s	Z toho 500 tN odpadu a 552 t odpadní oleje.
18.	Barko, s.r.o.	Syrovce, JZD	Syrovce	583936			s	
19.	FERIKO, s.r.o.	Stará pošta 46	Rajhrad	583758			s	
20.	H&V recykling, s.r.o. (Vyškov)	Dědická 17	Vyškov 1	592889			s	Zpracování elektroodpadů, třídírna plastů, textilu a obalů.
21.	RESPONO, a.s. (Vyškov)	Cukrovarská 486/16	Vyškov město	592889			o	Třídící linka ve sběrném dvoře Vyškov.
22.	KONTEST, s.r.o.	Všechovice, ZD	Všechovice	584169			s	
23.	Naja servis, s.r.o.	Krátká 713/8	Vyškov	592889			s	Sběr, výkup a úprava kovů, plastů a papíru.

Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj (<http://www.kr-jihomoravsky.cz/websouhlasy/>)

Česká informační agentura životního prostředí – CENIA (<http://www1.cenia.cz>)

Webové stránky firem

Ústní a mailová sdělení zástupců firem

Tabulka č. 82: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území SO ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, které využívají tato koncová zařízení	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	SAKO Brno, a.s.	Jedovnická 2	Brno	582786	zprostředkovaně (přes svozové společnosti) všechny obce SO	o	Dotřídňovací linka; jediným vlastníkem je město Brno, proto řazeno do "o".
2.	SAKO Brno, a.s.	Jedovnická 2	Brno	582786	zprostředkovaně (přes svozové společnosti) všechny obce SO	o	ZEVO (zařízení pro energetické využití odpadů) Brno, třídící linka. Jediným vlastníkem je město Brno, proto řazeno do "o".
3	PETKA CZ, a.s.	U Vlečky 592	Modřice	583391	zprostředkovaně (přes svozové společnosti) všechny obce SO	s	Recyklační linka na PET lahve, výroba alternativního paliva. Společný podnik Brnometal s.r.o. (recyklace kovů a plastů) a van Gansewinkel (svozová společnost)
4	van Gansewinkel, a.s.	U vlečky 592	Modřice	583391	zprostředkovaně (přes svozové společnosti) všechny obce SO	s	Třídící linka odpadů, lisování, drcení, překladiště a úpravna, zpětný odběr elektrozařízení, sběr elektroodpadů.

Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj (<http://www.kr-jihomoravsky.cz/websouhlasy/>)

Česká informační agentura životního prostředí – CENIA (<http://www1.cenia.cz>)

Webové stránky firem

Ústní a mailová sdělení zástupců firem

A. METODICKÉ POZNÁMKY K TŘÍDÍCÍM LINKÁM PRO SEPAROVANÝ ODPAD:

1. Za územně "blízké" zde byly považovány jednak provozovny v Brně, jednak ostatní provozovny v prvním kruhu kolem SO ORP Šlapanice a přitom řádově bližší než příslušné brněnské provozovny.

B. VĚCNÝ KOMENTÁŘ K TŘÍDÍCÍM LINKÁM PRO SEPAROVANÝ ODPAD:

Zařízení na nějaké základní třídění svezeneho směsného komunálního odpadu v SO ORP Šlapanice neexistuje. K základní separaci v tomto správním obvodu dochází už přímo při odkládání určitých druhů odpadů do speciálních kontejnerů přistavených ve sběrných dvorech, místech a na ulicích.

Na území SO ORP Šlapanice pak existuje 8 třídíren odpadu, a to na území tří obcí (tj. méně než 10 % obcí), všechny jsou v soukromém vlastnictví. Tyto třídírny tedy neprovádějí nějaké základní třídění směsného komunálního odpadu, ale jen detailnější třídění různých druhů svezeneho či vykoupeného separovaného odpadu (kovového, dřevěného, umělohmotného ap.) především v zájmu jeho dalšího zhodnocení jako druhotné suroviny či zpracování. Částečně i proto se tyto třídírny nacházejí jen na území těch obcí, kde jsou i výkupny (ale jen ve třech ze čtyř takových). Všechny tyto třídírny jsou (stejně jako výkupny) rozmístěny po jižním okraji správního obvodu.

Stejná situace je i u naprosté většiny třídíren v Brně (13) a v přilehlých obcích patřících do sousedních správních obvodů (a jedné mobilní třídičky stavební suti, působící po celém kraji), které jsou také územně vázány především na příslušné výkupny a jichž je tolik a v takové dostupnosti, že vyvažují jejich zdánlivý nedostatek na území SO ORP Šlapanice. I tyto menší třídírny jsou všechny v soukromém vlastnictví. (Jejich blízkost je tu chápána relativně – vzhledem k tomu, že jde o početnější zařízení, jsou v tabulce č. 81 uvedena jen ta v sousedních správních obvodech).

Jedinou skutečně velkoobjemovou linkou třídící a dotřídňující separovaný komunální odpad disponuje v okolí SO ORP Šlapanice pouze ZEVO společnosti SAKO, a.s. (vlastněné městem Brno) v Brně-Lišni (těsně přiléhající k východní části SO ORP Šlapanice). Tento provoz s roční maximální kapacitou přes 9.000 tun svou činností dostatečně pokrývá nejen potřeby Brna a SO ORP Šlapanice, ale i má rozsáhlý nadregionální význam. (Výstupem jsou obchodovatelné druhotné suroviny použitelné pro další materiálové využití. V současnosti se zde pracuje na dvousměnný provoz se střídáním dotřídňovaných komodit dle aktuálního návozu tříděného odpadu i s ohledem na poptávku po druhotných surovinách. Základem dotřídňovací linky je pásový dopravník s deseti shozy do pěti oddělených kójí – vždy dva shozy pro jednu kóji. Třídění odpadu se provádí ručně, u každého shozu mohou pracovat 1–2 osoby. Na konci třídícího pásu se nachází zbytkový odpad, který se shromažďuje v kontejneru a dle jeho kvalitativních parametrů je určen buď pro energetické využití, nebo pro odstranění na skládce. Kovové příměsi jsou pomocí elektromagnetických separátorů odloučeny a padají do určené kóje s kontejnerem. Dotříděný odpad se lisuje a váže do balíků, které jsou předávány do zpracovatelských závodů jako vstupní druhotná surovina pro následnou materiálovou recyklaci.)

Z ostatních koncových zařízení lze ještě z hlediska soustavného třídění separovaného odpadu z obcí SO ORP Šlapanice vyzdvihnout třídící linku odpadů svozové firmy van Gansewinkel, a.s. a třídící linku specializovanou na plasty PETKA CZ, a.s. (s majetkovou účastí opět firmy van Gansewinkel, a.s.) – obojí na jihu SO ORP Šlapanice v Modřicích (jako druhém největším městě na území SO ORP Šlapanice). Ostatní koncová zařízení v či vně SO ORP Šlapanice jsou jeho obcemi využívány spíše jednorázově.

Tabulka č. 83: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky SO ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území SO ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Centrální kompostárna Brno, a.s.	Vinohradská; areál bývalé skládky	Brno-Černovice	582786	70.000,00		s	Kompostárna, krajský souhlas, majitelem je SITA CZ. a.s.
2.	DUFONEV R.C., a.s.	Černovická terasa	Brno 18	582786	200,00	38,00	s	Kompostárna, krajský souhlas.
3.	SETRA, s.r.o.	bývalé hnojiště ZD	Brno-Chrlice	582786	10.000,00	10.000,00	s	Kompostárna, krajský souhlas.
4.	ŽV Agropodnik, a.s.	Újezd u Černé hory 536/24	Újezd u Černé Hory	582557			s	Kompostárna, krajský souhlas.
5.	VIA ALTA, a.s.	u ČOV	Blansko	581283	2.200,00	2.200,00	s	Kompostárna, krajský souhlas.
6.	A.S.A. s.r.o.	areál skládky SOO3	Žabčice	584231	10.000,00	5.000,00	s	Kompostárna, krajský souhlas.
7.	Město Židlochovice	Topolová	Židlochovice	584282			o	Kompostárna, krajský souhlas.
8.	REBIOS, s.r.o.	Sochorova II	Vyškov	592889	9.013,00		o	Kompostárna, krajský souhlas, vlastníkem je firma RESPONO.
9.	RESPONO, a.s.	areál skládky Kozlany	Kozlany	550108	1.000,00	548,00	o	Kompostárna, krajský souhlas. Akciová společnost 88 obcí Vyškovska a Prostějovska – proto řazeno do kategorie "o".
10.	SETRA, s.r.o.	Vlasatice	Vlasatice	585025	10.000,00	10.000,00	s	Kompostárna, krajský souhlas.
11.	obec Žatčany	Žatčany 125	Žatčany	584274	145,00	130,00	o	Kompostárna.
12.	obec Předklášteří	Předklášteří	Předklášteří	549746	300,00	cca 300	o	Komunitní kompostárna.
13.	obec Kotvrdovice	Kotvrdovice	Kotvrdovice	581763		146,00	o	Komunitní kompostárna.
14.	ZEMSPOL, a.s. Sloup	areál ZD	Ostrov u Macochy	582182	12.200,00	12.000,00	s	Kompostárna. Provoz přerušen.
15.	Technické služby města Slavkov		Slavkov u Brna	593583	950,00	500,00	o	Kompostárna (jen pro město Slavkov).
16.	obec Borkovany	Borkovany	Borkovany	584339	149,00	100,00	o	Komunitní kompostárna.

Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj (<http://www.kr-jihomoravsky.cz/websouhlasy/>)

Databáze kompostáren. Zemědělská regionální agentura – ZERA (www.zeraagency.eu/kompostarny/public)

Tabulka č. 84: Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území SO ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	Centrální kompostárna Brno, a.s.	Vinohradská; areál bývalé skládky	Brno-Černovice	582786	s	Kompostárna, krajský souhlas, majitelem je SITA CZ. a.s.
2.	DUFONEV R.C., a.s.	Černovická terasa	Brno 18	582786	s	Kompostárna, krajský souhlas.
3.	SETRA, s.r.o.	býv. hnojiště ZD	Brno-Chrlice	582786	s	Kompostárna, krajský souhlas.
5.	obec Žatčany	Žatčany 125	Žatčany	584274	o	Kompostárna.
7.	RESPONO, a.s.	areál skládky Kozlany	Kozlany	550108	o	Kompostárna, krajský souhlas.
8.	A.S.A. s.r.o.	areál skládky SOO3	Žabčice	584231	s	Kompostárna, krajský souhlas.

Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj (<http://www.kr-jihomoravsky.cz/websouhlasy/>)

Databáze kompostáren. Zemědělská regionální agentura – ZERA (www.zeraagency.eu/kompostarny/public)

Webové stránky firem

Ústní a mailová sdělení zástupců firem

A. METODICKÉ POZNÁMKY K ZAŘÍZENÍM PRO NAKLÁDÁNÍ S BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝMI ODPADY:

1. Za územně "blízké" zde byly považovány jednak provozovny v Brně, jednak ostatní provozovny v prvním okruhu kolem SO ORP Šlapanice a přitom řádově bližší než příslušné brněnské provozovny.

2. Do kategorie obecního provozovatele/vlastníka, byly zařazeny nejen případy, kdy jím byla sama obec, ale i případy, kdy jím byla firma ve vlastnictví obce či vícero obcemi.

B. VĚCNÝ KOMENTÁŘ K ZAŘÍZENÍM PRO NAKLÁDÁNÍ S BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝMI ODPADY:

Kompostárny v SO ORP Šlapanice nejsou. Většina BRO je tak odstraňována buď domácím kompostováním a spalováním nebo (spíše ve větších obcích) separovaným sběrem a odvozem v rámci směsného komunálního odpadu. Zatím jen malá část BRO se dostává stacionárním či pojízdným sběrem a následným hromadným odvozem do kompostáren nacházejících se hojně v Brně či v sousedních SO (v uspokojivé vzdálenosti je jich celkem 16, v skutečně těsném sousedství je jich však jen 5–3 v Brně a po jedné v Žatčanech a ve Slavkově). Polovina těchto kompostáren je soukromých, polovina komunitních. (Jejich blízkost je tu chápána relativně – vzhledem k tomu, že jde o početnější zařízení, jsou v tabulce č. 84 uvedena jen ta v sousedních správních obvodech.)

Je třeba dodat, že s biologickými odpady částečně nakládají i provozy, které jsou však převážně zaměřené jinak a proto jsou dále v tomto dokumentu zařazeny mezi spalovací a skládkové provozy – především biostanice, protože jímání skládkového plynu souvisí spíše se skládkami. (Většina bioplynových stanic má ostatně význam především pro zlepšení energetické bilance provozů, k nimž jsou přidruženy.) Většina těchto provozů není ani určena k nakládání s odpady z obcí, i když ty největší z nich ano (např. bioplynová stanice SAKO, a.s. v Brně jako součást ZEVO či bioplynová stanice firmy REBIOS, s.r.o. ve Vyškově jako dceřiná společnost svozové společnosti RESPONO, a.s., vlastněné 88 obcemi, mezi něž v SO ORP Šlapanice patří jen Podolí). Územní blízkost těchto zařízení je zde chápána relativně – vzhledem k tomu, že jde o početnější zařízení, jsou v tabulce č. 85 uvedena jen ta v SO ORP Šlapanice a v sousedních správních obvodech.

Pro úplnost uvádí takovéto provozy následující tabula 85, i když je opět třeba zdůraznit, že patří spíše mezi spalovací a skládkové provozy.

Tabulka č. 85: Nakládání s BRO při skládkování a spalování

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ	
a) Bioplynové stanice na území SO ORP Šlapanice – nejsou určeny pro zpracování odpadů z obcí:					
1	BPS Šlapanice	Zemědělská 1	Šlapanice	583952	Zemědělská.
2	Elektrárna-ČOV Brno-Modřice	Chrlická	Modřice	583391	Kaly čistírny odpadních vod.
b) Bioplynové stanice v blízkosti území SO ORP Šlapanice – určeny pro využití odpadů i z obcí:					
3	REBIOS, s.r.o.	Sichorova II	Vyškov	592889	Využívání BRO svezných z obcí, z jídelen, supermarketů apod.
c) Zařízení s technologií jímání a využití bioplynu v blízkosti území SO ORP Šlapanice:					
4	SAKO Brno, a.s.	Jedovnická 2	Brno-Židenice	582786	Krajský souhlas.
5	A.S.A. Žabčice, s.r.o.	Žabčice 450	Žabčice	584231	
6	SITA CZ, a.s.	Brněnské Ivanovice	Brno-Brněnské Ivanovice	582786	
7	STAVOS Brno, a.s.	Bratčice	Bratčice	582883	
8	RESPONO, a.s.	areál skládky Kozlany	Kozlany	550108	Krajský souhlas.
9	DUFONEV R.C., a.s.	Černovická terasa	Brno 18	582786	Odvodněný žlab k regeneraci organických látek – nepravidelná výroba zeminového substrátu z kalů z ČOV.
10	ČOV Blansko	Poříčí 2137/20a	Blansko	581283	Kaly čistírny odpadních vod.
d) Zemědělské bioplynové stanice v blízkosti území SO ORP Šlapanice – nejsou určeny pro zpracování odpadů z obcí:					
11	PBS Devět křížů	Devět křížů	Domašov	582964	
12	BPS Velešovice	Velešovice 1	Velešovice	593681	
13	BPS Bratčice I	Skalní	Bratčice	582883	
14	BPS Bratčice II	Bratčice	Bratčice	582883	
15	BPS Uherčice	Uherčice	Uherčice	584967	

16	BPS Velké Němčice	Velké Němčice	Velké Němčice	585009	
17	BPS Nížkovice	Nížkovice 74	Nížkovice	593435	
18	BPS Rostěnice, a.s.	Rostěnice	Rostěnice	554898	
19	BPS Pooslaví	Nová ves 251	Nová ves	583502	
e) Spalovna v blízkosti území SO ORP Šlapanice					
20	EKOTERMEX a.s.	Pustiměřské Prusy 268	Pustiměř	593508	Spaluje nebezpečné odpady – v tom mj. i biologické odpady. Krajský souhlas.

Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje, Jihomoravský kraj (<http://www.kr-jihomoravsky.cz/websouhlasy/>)

Mapa bioplynových stanic. Česká bioplynová asociace (www.czba.cz/mapa-bioplynovych-stanic)

Bioplynové stanice. České sdružení pro biomasu (<http://biom.cz/cz/produkty-a-sluzby/bioplynove-stance>)

Česká informační agentura životního prostředí – CENIA (<http://www1.cenia.cz>)

Webové stránky firem

Ústní a mailová sdělení zástupců firem

Tabulka č. 86: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů na území SO ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ					
1.	Českomoravský cement, a.s.	závod Mokrý	Sivice	583863			Spoluspalování odpadu, OO; energetické využití.	s	Zařízení pro spoluspalování odpadu (v rámci výrobního závodu) – zařízení pro energetické využití odpadu jako paliva či k výrobě elektřiny.
2.	PETKA CZ a.s.	U Vlečky 592	Modřice	583391	4.000,00		KO; energetické využití.	s	Výroba alternativního paliva – zařízení pro spalování odpadu.

Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj (<http://www.kr-jihomoravsky.cz/websouhlasy/>)

Český hydrometeorologický ústav:

Evidence spaloven. Český hydrometeorologický ústav, Praha. (www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/oez/emise/spalovny/evidence/index.html)

Evidence povolení ke spalování a spoluspalování odpadu, 2014. Český hydrometeorologický ústav, Praha. (<http://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/oez/emise/spalovny/evidence/index.html>).

Seznam provozovatelů. IPPC – Integrovaná prevence a omezování znečištění – Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky.

(www.ippc.cz/obsah/integrovana-povoleni/seznam-provozovatelu-a-jejich-integrovana-povoleni/)

Česká informační agentura životního prostředí – CENIA (<http://www1.cenia.cz>)

Webové stránky firem

Ústní a mailová sdělení zástupců firem

Tabulka č. 87: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území SO ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území SO ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ					
1.	SAKO Brno, a.s.	Jedovnická 2	Brno-Židenice	582786	248.000,00	238.454,00	OO; ZEVO (KO, OO)	o	ZEVO (zařízení pro energetické využití odpadů) – třídící linka. Využití odpadu zbylého po třídění jako paliva nebo k výrobě energie. Jediným vlastníkem je město Brno, proto řazeno do "o"; krajský souhlas. (Podle údajů ze SAKO, a.s. je roční maximální kapacita 277590, tj. průměrná využitá kapacita je 237413. Jedná se o přepočtení denní kapacity na roční).
2.	EKOTERMEX a.s.	Pustiměřské Prusy 268	Pustiměř	593508	3.240,00	2.771,00	PrO, NO; energetické využití	s	
3.	Nemocnice Znojmo	MUDr. J. Jánského 11	Znojmo 2	593711	780,00	693,00	NO	s	Spalovna nebezpečných odpadů; krajský souhlas.
4.	AREMA s.r.o. (Brno)	Čs. Armády 1081	Slavkov u Brna	593583			(OO); energetické využití		Zařízení pro energetické využití odpadu jako paliva či k výrobě elektřiny; vlastní náplní je výroba paliva z bioodpadů (lisovna pelet).
5.	A.S.A. s.r.o.	Líšeňská 35	Brno-Líšeň	582786					Výroba alternativního paliva – zařízení pro energetické využití odpadu.

Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj (<http://www.krajihomoravsky.cz/websouhlasly/>)

Český hydrometeorologický ústav:

Evidence spaloven. Český hydrometeorologický ústav, Praha. (www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/oez/emise/spalovny/evidence/index.html)

Evidence povolení ke spalování a spoluspalování odpadu, 2014. HMU Praha. (<http://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/oez/emise/spalovny/evidence/index.html>).

Seznam provozovatelů. IPPC - Integrovaná prevence a omezování znečištění – Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky. (www.ippc.cz/obsah/integrovana-povoleni/seznam-provozovatelu-a-jejich-integrovana-povoleni/)

Tabulka č. 88: Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného území SO ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	SAKO Brno, a.s.	Jedovnická 2	Brno-Židenice	582786	Zprostředkovaně (přes svozové společnosti) všechny obce SO.	o	ZEVO (zařízení pro energetické využití odpadů) – třídící linka. Jediným vlastníkem je město Brno. Krajský souhlas.

Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj (<http://www.kr-jihomoravsky.cz/websouhlasy/>)

Český hydrometeorologický ústav:

Evidence spaloven. Český hydrometeorologický ústav, Praha. (www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/oez/emise/spalovny/evidence/index.html)

Evidence povolení ke spalování a spoluspalování odpadu, 2014. Český hydrometeorologický ústav, Praha.

(<http://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/oez/emise/spalovny/evidence/index.html>).

Seznam provozovatelů. IPPC - Integrovaná prevence a omezování znečištění – Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky. (www.ippc.cz/obsah/integrovana-povoleni/seznam-provozovatelu-a-jejich-integrovana-povoleni/)

Česká informační agentura životního prostředí – CENIA (<http://www1.cenia.cz>)

Webové stránky firem

Ústní a mailová sdělení zástupců firmy

A. METODICKÉ POZNÁMKY K SPALOVNÁM A ZAŘÍZENÍM PRO ENERGETICKÉ VYUŽITÍ ODPADU:

Vzhledem k tomu, že jde o zařízení málo početná, jsou v tabulce č. 87 uvedeny nejen ZEVO a větší a menší spalovny v okolních správních obvodech, ale i větší či specializované spalovny na území celého Jihomoravského kraje.

B. VĚCNÝ KOMENTÁŘ K SPALOVNÁM A ZAŘÍZENÍM PRO ENERGETICKÉ VYUŽITÍ ODPADU:

Spalovny jsou v SO ORP Šlapanice jen dvě, obě ovšem jen jako organická součást jiných průmyslových výroben, takže nejsou primárně určeny k spalování komunálního odpadu svezeneho z území SO. Větší význam má z nich přitom jen spalovna v cementárně Mokrá (na katastru Sivic). Všechny jsou v soukromém vlastnictví.

Ke spalování směsného komunálního odpadu z SO ORP Šlapanice tak slouží jen ZEVO (zařízení pro energetické využití odpadů) v Brně-Líšni, těsně přiléhajícím k SO ORP Šlapanice a patřícím firmě SAKO, a.s. (ve vlastnictví města Brna). Je to velmi moderní a velkoobjemové ZEVO, jež s minimem emisí přeměňuje odpad zbylý po vytřídění na tepelnou a elektrickou energii pro Brno. (V letních měsících je hlavním zdrojem tepla v Brně. Ročně vyrobí z odpadu tolik energie, že by to pokrylo roční potřebu města s 30 tisíci obyvateli.). Ze zbytků po spálení (škváry) jsou ještě separovány železné a neželezné kovy, následně využívané jako druhotná surovina. Toto zařízení přijímá směsný komunální odpad z celého kraje a i tak ještě není jeho kapacita plně využita (viz tabulka č. 88). Není však určeno na spalování nebezpečných odpadů. Průmyslové a nebezpečné odpady jsou tak spalovány ve spalovně EKOTERMEX v Pustiměři (nedaleko Vyškova na Moravě). Nebezpečné odpady nemocniční likviduje spalovna Nemocnice Znojmo.

Správní obvod ORP Šlapanice tak může výrazně profitovat především z těsné blízkosti brněnského ZEVO (zařízení pro energetické využití odpadů). Z technologických důvodů je však nedodání nasmlouvaného množství komunálního odpadu v příslušných termínech finančně sankcionováno, což by pro jednotlivé obce mohl být značný problém. V tomto směru by v odpadovém hospodářství mohla meziobecní spolupráce mít značný přínos už i na úrovni celého SO ORP Šlapanice.

Tabulka č. 89: Sklárky odpadů provozované na území SO ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav sklárky	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	SATESO, s.r.o.	Dlouhá 36	Šlapanice	583952	Soustředění stavebních sutí – S-NO a OO; jediným vlastníkem je město Šlapanice.	aktivní	o	100% vlastníkem je obec – proto řazeno do kategorie "o".

Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj

(<http://www.kr-jihomoravsky.cz/websouhlasy/>)

Česká informační agentura životního prostředí – CENIA (<http://www1.cenia.cz>)

Webové stránky firem.

Ústní a mailová sdělení zástupců firmy.

Tabulka č. 90: Nejbližší skládky odpadů v blízkosti územní jednotky SO ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Typ skládky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav skládky	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	HOUSS RECYCLING s.r.o.	skládky	Blansko	581283	S-IO – využití k rekultivaci	aktivní	s	
2.	A.S.A. Žabčice, s.r.o.	Oulehly 450	Žabčice	584231	S-001, S-003	aktivní	s	
3.	STAVOS Brno, a.s.	Bratčice	Bratčice	582883	S-003	aktivní	s	
4.	RESPONO a.s.	Kozlany	Kozlany	550108	S-003 včetně kompostárny	aktivní (cca do 2.028)	o	Akciová společnost 88 obcí Vyškovska a Prostějovska – proto řazeno do kategorie "o".
5.	HANTALY a.s.	skládky	Velké Pavlovice	585017	S-003, S-NO	aktivní	s	
6.	Město Klobouky u Brna	skládky	Klobouky u Brna	584550	S-001, S-003	18.000 t	o	
7.	obec Rešice	skládky	Rešice	594725	S-IO (pouze inertní odpad kategorie "O")	22.000 m ³	o	Plánovaná kapacita, volná kapacita je 8.550 m ³ .
8.	Ekor, s.r.o.	Těmice 283	Těmice	586668	S-001, S-003, možnost odkládání azbestu	aktivní	s	
9.	Město Strážnice	U cihelny	Strážnice	586587	S-003	aktivní	o	
10.	Skládka Hraničky s.r.o.	skládky	Mutěnice	586412	S-001, S-003	aktivní	o	
11.	Fosfa a.s.	skládky	Břeclav-Poštorná	584291	S-NO – pouze vlastní odpady	aktivní	s	
12.	A.S.A. ES Unanov, s.r.o.	skládky	Unanov	595021	S-003, S-NO	aktivní	s	
13.	Vodárenská akciová společnost, a.s.	skládky	Štítary	594890	S-001 – skládka vodárenských kalů – jen pro VAS a.s.	aktivní	o	

Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj

(<http://www.kr-jihomoravsky.cz/websouhlasy/>)

Česká informační agentura životního prostředí – CENIA (<http://www1.cenia.cz>)

Webové stránky firem

Tabulka č. 91: Koncová zařízení (sklárky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného SO ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	A.S.A. Žabčice, s.r.o.	Oulehly 450	Žabčice	584231	Zprostředkovaně (přes svozové společnosti) všechny obce SO.	s	
2.	STAVOS Brno, a.s.	Bratčice	Bratčice	582883	Zprostředkovaně (přes svozové společnosti) všechny obce SO.	s	
3.	RESPONO a.s.	Kozlany	Kozlany	550108	Zprostředkovaně (přes svozové společnosti) všechny obce SO.	o	Akciová společnost 88 obcí Vyškovska a Prostějovska – proto řazeno do kategorie "o".
4.	SATESO, s.r.o.	Dlouhá 36	Šlapanice	583952	Modřice (slévárenská struska), Šlapanice (cihelny).	o	100% vlastníkem je obec – proto řazeno do kategorie "o".

Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj

(<http://www.kr-jihomoravsky.cz/websouhlasy/>)

Česká informační agentura životního prostředí – CENIA (<http://www1.cenia.cz>)

Webové stránky firem

Ústní a mailová sdělení zástupců firem

Tabulka č. 92: Další zařízení pro nakládání s odpady v území SO ORP a v blízkosti územní SO ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Specifikace typu dalších zařízení pro nakládání s odpady	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o.	Hraničky	Šlapanice	583957	Biologická dekontaminace, biodegradace (mimo kompostování); krajský souhlas.	s	Krajský souhlas. (Není určeno pro nakládání s odpady z obcí)
2.	ESET, s.r.o.	Zakřany	Zakřany	583383	Biologická dekontaminace.	s	
3.	ESET, s.r.o.	Měnin	Měnin	583766	Biologická dekontaminace.	s	
4.	Kaiser servis s.r.o.	dekontaminační plocha	Rajhradice	584231	Biologická dekontaminace.	s	
5.	L.N.O. GREEN, s.r.o.	Žabčice	Žabčice	584924	Biologická dekontaminace.	s	
6.	ESET, s.r.o.	Šakvice	Šakvice	586412	Biologická dekontaminace.	s	
7.	ENVISERVIS, s.r.o.	Rokytl	Mutěnice	586412	Biologická dekontaminace.	s	
8.	ENVISERVIS, s.r.o.	Genze	Mutěnice	584304	Biologická dekontaminace.	s	
9.	L.N.O. GREEN, s.r.o.	Bavory	Bavory		Biologická dekontaminace.	s	
10.	Frkal a spol., s.r.o.	Vinohradská 82	Brno	582786	Sběr, výkup a zpracování autovraků, potvrzení o "ekologické likvidaci".	s	
11.	Eurovrak, s.r.o.	Holubice	Holubice	550825	Sběr, výkup a zpracování autovraků, potvrzení o "ekologické likvidaci".	s	
12.	67 s.r.o.	Veveří 212	Ostrovačice	583600	Sběr, výkup a zpracování autovraků, potvrzení o "ekologické likvidaci".	s	
13.	Barko, s.r.o.	Nádražní 598	Zastávka	584207	Sběr, výkup a zpracování autovraků, potvrzení o "ekologické likvidaci".	s	
14.	Jakub Slesinger	Brněnská	Holasice	583031	Sběr, výkup a zpracování autovraků, potvrzení o "ekologické likvidaci".	s	
15.	Michal Tichý	Lelekovice	Lelekovice	583286	Sběr, výkup a zpracování autovraků, potvrzení o "ekologické likvidaci".	s	
16.	Naja servis, s.r.o.	Krátká 713/8	Vyškov	592889	Sběr, výkup a zpracování autovraků, potvrzení o "ekologické likvidaci".	s	

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Specifikace typu dalších zařízení pro nakládání s odpady	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
17.	Martin Hrubý	Lysovice d126	Lysovice	593281	Sběr, výkup a zpracování autovraků, potvrzení o "ekologické likvidaci".	s	
18.	EKOTERMEX a.s.	Pustiměřské Prusy 268	Pustiměř	593508	Sběr, výkup a zpracování autovraků, potvrzení o "ekologické likvidaci".	s	
19.	HOPR TRADE CZ, s.r.o.	Nádražní 22	Vyškov	592889	Výkup a sběr kovových odpadů a vraků.	s	
20.	ASTV, s.r.o.	Blanenská 1191	Kuřim	583251	zpracování elektroodpadů.	s	
21.	BAMBAS Elektroodpady, s.r.o.	Skalice nad Svitavou 24	Skalice nad Svitavou	582336	Zpracování elektroodpadů, sběr kovů a AKB, recyklace kovů.	s	
22.	ENVIROPOL, s.r.o.	Šámakova 62	Brno	582786	Zpracování elektroodpadů – televizory.	s	
23.	H&V recykling, s.r.o.	Dědická 17	Vyškov 1	592889	Zpracování elektroodpadů, třídění odpadů, chráněná dílna.	s	
24.	ModusLink Czech Republic s.r.o.	Tuřanka 1314/110	Brno	582786	Zpracování elektroodpadů – demontáž a využívání mobilních telefonů.	s	
25.	RAVO Trade, v.o.s.	Dobelice 57	Dobelice	593923	Zpracování elektroodpadů, sběr a výkup kovů.	s	
26.	RESPONO a.s.	Cukrovarská 16	Vyškov 1	592889	Zpracování elektroodpadů a elektrozařízení.	o	Akciová společnost 88 obcí Vyškovska a Prostějovska – proto řazeno do kategorie "o".
27.	SD KOVOSROT, s.r.o.	Železná 492/16	Brno	582786	Sběr, výkup a úprava kovových odpadů.	s	

Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj

(<http://www.kr-jihomoravsky.cz/websouhlasyl/>)

Česká informační agentura životního prostředí – CENIA (<http://www1.cenia.cz>)

Webové stránky firem

Ústní a mailová sdělení zástupců firem

VĚCNÝ KOMENTÁŘ KE SKLÁDKÁM ODPADŮ A DALŠÍM ZAŘÍZENÍM PRO NAKLÁDÁNÍ S ODPADY:

Na území SO ORP Šlapanice je oficiálně jen jediná skládka, ale zato celokrajského významu. Jde o skládku určenou primárně pro soustředění stavebních sutí a nebezpečného odpadu S-NO. Jako taková však paradoxně nemá pro hospodaření s odpady pocházejícími přímo z SO ORP Šlapanice nějaký velký význam – i když sem samozřejmě patří i slévárenské strusky z Modřic, většinou se zde ale ukládá z provozů ležících mimo správní obvod. Skládka sice má i povolení i pro ukládání ostatního odpadu OO, ve skutečnosti se však zde většinou neukládá. Skládka patří městu Šlapanice a je provozována městskou firmou SATESO, s.r.o. Kapacita skládky se samozřejmě zmenšuje, takže se dnes počítá s jejím uzavřením k roku 2020. I když dosud město Šlapanice z provozu této skládky většinou profitovalo, na její uzavření a definitivní zajištění budou muset Šlapanice vydat nemalé náklady.

Pro odstraňování odpadů z SO ORP Šlapanice tak mají mnohem větší význam skládky, ležící mimo ně. Jsou totiž relativně nedaleko a navíc na trasách svozu odpadu z Brna, které prochází naším územím. Nejdůležitější jsou pro nás skládky komunálního odpadu v Žabčicích (ORP Židlochovice), v Kozlanech (ORP Vyškov) a Blansku (umožňující i kompostování a rekultivační zpracování) a skládka především tuhého odpadu v Bratčicích (ORP Židlochovice). Ostatní skládky v kraji jsou vzdálenější a mají pro nás jen ojedinělý význam – např. možnost odkládání azbestu v Těmicích (ORP Kyjov) ap. Tyto dostupné skládkovací kapacity jsou zatím dostatečné a jejich využívání pro odpady z SO ORP Šlapanice je dosud zabezpečováno především prostřednictvím svozových společností, které v něm působí. I to je důvod, proč se zde dosud nějaká forma meziobecní spolupráce na úrovni celého SO ORP Šlapanice neprosadila. Nevyužitý potenciál je spíše na nižší hierarchické úrovni (důvody viz komentář k svozovým společnostem, kterých v SO ORP Šlapanice působí sedm). Blízkost zařízení je chápána opět relativně, protože se jedná o zařízení méně častá. V tabulce č. 92 jsou proto uvedeny nejen větší a menší spalovny v okolních správních obvodech, ale i ZEVO a větší či menší specializované spalovny na území celého Jihomoravského kraje.)

Z dalších zařízení pro nakládání s odpady působí v SO ORP Šlapanice už jenom AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o., jehož provozovna ve Šlapanicích se zabývá mj. biologickou dekontaminací a biodegradací.

Biologická dekontaminace v těsném sousedství SO ORP Šlapanice se provádí jen v Rajhradcích, několik provozů je o něco dál v sousedních správních obvodech nebo ještě jinde v kraji. V těsné či větší blízkosti SO ORP Šlapanice se vyskytují spíše "autovrakovištní" firmy. Zpracování elektroodpadu se, s výjimkou tří brněnských provozů, většinou vyskytuje už o něco dále od SO ORP Šlapanice, přesto stále ještě v rámci sousedních správních obvodů.

Doplňující informace - černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území SO ORP

Relativně dobrá situace v produkci i odstraňování odpadů se odráží i v malé velikosti i v relativně malém počtu dosud zjištěných **černých skládek** (viz např. Nelegální skládky odpadu 2014. ZmapujTo.cz: <http://www.zmapujto.cz/map/list/time>). Je jich 17, z nich 3 nad 50 kg a tři 10–50 kg, ostatní jsou malé. Z těch větších se jedna nachází u severního okraje obce Ochoz, druhá na kamionové otočce u dálnice naproti motorestu Rohlenka a jedna v lese. Všechny ostatní – kromě jedné střední a jedné malé za silnicí naproti CTP Modřice – se nacházejí na vedlejších silnicích a lesních a polních cestách. Podnětem vzniku většiny z nich byl nějaký autovrak, kolem kterého se pak v některých případech začal hromadit i jiný odpad. Polovina skládek je přitom už tvořena různorodějším odpadem. Jednoznačně nejvíc jich je v lesích severního subregionu, o něco méně v polích jižního subregionu – nejméně je jich ve východním subregionu (zhruba uprostřed) poblíž dálnice.

Význam jednotlivých zařízení pro odpadové hospodářství obcí v SO ORP Šlapanice

a) Ze zařízení, nacházejících se na území SO ORP Šlapanice, mají pro systém odpadového hospodářství tamních obcí aktuálně největší význam jejich sběrné dvory a sběrná místa. Kromě územní koncentrace většiny odpadů pocházejících z obcí za účelem jeho dalšího odvozu, plní většinou i funkci jeho prvotního hrubého třídění. To vše je základním předpokladem dalšího faktického či potenciálního odstranění či využití tohoto odpadu, i když sama tato zařízení se na něm zatím přímo nepodílejí. Tato zařízení jsou relativně rovnoměrně rozmístěna po celém území SO a jsou dopravně dobře dosažitelná.

Z dalších místních zařízení pak mají význam i výkupny odpadů, i když už nepoměrně menší a ke všemu ještě jen pro malé části SO – Modřicko na jihu a Sokolnicko na jihovýchodě. Profilace těchto hlavních výkupen je sběr, výkup, třídění a úprava kovových odpadů. (Jen jedna je zaměřena i na sběr a výkup odpadů dřeva, které pak i rovnou zpracovává). Obdobný menší význam se stejnou profilací mají pak třídírny na tyto výkupny částečně navazující s cílem následného zpracování. Mimo jiné kvůli tomuto zpracování zde vlastně tyto výkupny a malé třídírny taky vznikly, takže jsou tak výrazně koncentrovány – jejich dopravní dostupnost z většiny území SO není dobrá (což ale vynahrazuje dobrá dostupnost obdobných zařízení v těsné blízkosti SO). Přitom pouze jedna třídírna připravuje pro následné zpracování materiál v místě nevykupovaný (tj. PET láhve), ale i ta opět nachází v Modřicích, kde majetkově navazuje na podnik zpracovávající kovový odpad. Navíc většina odpadu směřujícího do modřických třídíren a na ně navazujícího místního zpracování sem přichází z území mimo SO ORP Šlapanice (především z přilehlého Brna), protože jinak by jejich provoz nemohl být rentabilní.

Téměř nebo zcela bez významu pro odpadové hospodářství zdejších obcí jsou z místních zařízení kompostárny (zatím totiž zcela chybí), skládky (jediná dočasně ještě existující ve Šlapanicích není určena pro odpad z obcí) i spalovny (jediná obsluhuje jen vlastní potřeby cementárny) či zařízení pro energetické využití (jemu se sice zaměřením, ale naprosto ne kapacitně jen blíží energetické spalování odpadu ze zpracování použitých PET lahví v Modřicích, jež se sem ovšem stejně dovážejí většinou z území mimo SO).

b) Ze zařízení, nacházejících se vně území SO ORP Šlapanice, mají pro systém odpadového hospodářství tamních obcí jednoznačně největší význam brněnské ZEVO (zařízení pro energetické využití odpadů) s vlastní třídírnou odpadů (jedno ze tří ZEVO v ČR), které leží téměř na hranici SO.

(Svůj význam, i když už nesrovnatelně menší, má i spalovna nebezpečných odpadů v blízké Pustiměři.) Obdobně velmi významné je zatím i skládkování, i když diferencován především do tří blízkých lokalit – na skládku v Žabčicích, Bratčicích a Kozlanech. Ve všech těchto případech spalování i skládkování však většinou vystupují jako zprostředkovatel svozové společnosti, a je jen otázkou dalšího vývoje meziobecní spolupráce, jestli se obce SO ORP Šlapanice budou chtít vůči všem těmto velkým zařízením dostat do role přímého partnera, byť kolektivního.

Nesrovnatelně menší a spíše jednotlivými občany zprostředkovaný vliv na odpadové hospodářství v SO ORP Šlapanice mají jiná menší zařízení, ležící sice mimo, ale přitom v těsné blízkosti jeho území (sběrné dvory a místa, výkupy, třídírny, kompostárny ap.). Ve srovnání s většinou jiných SO ORP však zde přece jen mají tato menší zařízení ležící mimo daný SO objektivně o něco větší vliv a to vzhledem k specifickému tvaru a poloze SO ORP Šlapanice jako úzkého pásu mezi Brnem a okolními SO ORP.

Dostupnost všech těchto velkých zařízení je z území SO ORP Šlapanice velice dobrá. Tato výrazná výhoda je ale poněkud oslabována roztržitostí územní obsluhy množstvím svozových společností. Pokud by meziobecní spolupráce směřovala k větší a efektivnější koordinaci i v tomto směru, mohlo by tomu napomoci např. i větší využití části prostor současné šlapanické skládky (která už směřuje k uzavření) jako meziskládky, z níž by byl odpad rentabilně (hromadně a v relativně stabilním množství) odvážen mimo správní obvod do velkokapacitního ZEVO (zařízení pro energetické využití odpadů) v Brně či na jiné skládky v kraji.

c) Z výše uvedeného plyne, že z hlediska koncových zařízení jsou pro nakládání s odpady obcí SO ORP Šlapanice jednoznačně nejdůležitějšími ta, která leží vně jeho území. Zjistit přesně vzájemný podíl využití těchto zařízení obcemi daného SO se prozatím nepodařilo vzhledem k tomu, že jejich vztah k těmto zařízením je většinou zprostředkovaný přes svozové společnosti, které nejsou ochotny sdílet příslušná data v potřebné struktuře. Přesto z rozhovorů s představiteli obcí a svozových firem vyplývá, že rozhodujícím jednotlivým koncovým zařízením je pro obce brněnské ZEVO, provozované firmou SAKO a.s. v těsné blízkosti daného SO. Přitom toto zařízení disponuje navíc i velkou dotřídňovací linkou. To je třeba zmínit i proto, že na druhé straně je pro obce daného SO důležitější než samo spalování skupina několika velkých třídíren (i když jednotlivě samozřejmě nedosahují významu výše uvedeného brněnského zařízení), z nichž odchází většina dotříděných odpadů jako druhotná surovina k materiálovému využití. Jedna z těchto velkých třídíren je i na jihu území SO ORP Šlapanice v Modřicích (firmy van Gansewinkel, a.s.) – a z tohoto hlediska lze o ní říci, že je vůbec největším koncovým zařízením pro odpady z obcí, vyskytujícím se na území SO ORP Šlapanice. Řádově stejně významnou je však přitom pro obce i skupina tří větších skládek blízko jižního (Žabčice, Bratčice) a východního (Kozlany) okraje daného SO. Souhrnně vyjádřeno jsou jako koncová zařízení pro odpady z obcí daného SO nejdůležitější třídírny a skládky řádově na stejné úrovni, za nimiž pak následuje spalování (především v brněnském ZEVO). Další konečná zařízení pro nakládání s odpady z obcí mají pro SO ORP Šlapanice z hlediska objemového prozatím spíše podružný význam, který ovšem v případě kompostáren bude postupně narůstat.

(Jako konečná jsou tu zařízení označována z hlediska obcí. Skutečná hranice mezi konečným naložením s odpady je však mezi těmito zařízeními dosti relativní – menší část vytríděných odpadů totiž odchází z třídíren k dalšímu zpracování na alternativní paliva a končí tedy nakonec energetickým využitím v podstatě podobně, jako končí nevytríděný zbytek odpadů spálením v brněnském ZEVO. Opačně zase struska ze spalování končí nejen novým materiálovým využitím, ale i na skládkách.)

Tabulka č. 93a: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR – diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	205 802,25	139 244,07	189 054,27	113 240,13	228 611,98	147 602,96
Podíl OO na produkci odpadů celkem		97,83	98,29	97,26	98,79	98,30
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	4 822,44	3 093,67	3 297,21	3 186,71	2 798,87	2 552,73
Podíl NO na produkci odpadů celkem		2,17	1,71	2,74	1,21	1,70
Celková produkce (OO a NO)	213 133,60	142 337,74	192 351,48	116 426,84	231 410,85	150 155,69

Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CE-NIA)

VĚCNÝ KOMENTÁŘ K PRODUKCI OSTATNÍCH ODPADŮ (DÁLE JEN OO) A PRODUKCI NEBEZPEČNÝCH ODPADŮ (DÁLE JEN NO) ZA OBDOBÍ 2008–2012

1. Produkce OO v daném správním obvodě v období 2008–2012

Tato produkce neměla stabilní tendenci, ale meziročně kolísala stále nahoru a dolů. Přesto byla průměrně na 79,47 % hodnoty r. 2000 po korekci (tj. průměrně o 20,53 % nižší). Jen v roce 2011 byla o něco vyšší – 111% oproti roku 2000. Na konci období však byla o něco vyšší (71,72 % oproti roku 2000) než na jeho začátku (67,66 %).

Rozkolísaný, byť s menšími diferencemi, byl i podíl OO na celkové produkci odpadů – na konci období je vyšší (98,30 %) než na začátku (97,83 %), i když nejnižší byl r. 2010 (97,26 %). Průměrně činil tento podíl za celé období 98 %.

Zajímavé je, že obdobný průběh rozkolísaného vývoje jako podíl OO zaznamenala jeho měrná produkce na obyvatele, ovšem s mnohem většími diferencemi. Průměrně to bylo 2706,88 kg/obyvatele. Nejméně to bylo r. 2010 (1.878,63 kg/obyvatele), a i když sice stav 2.355,58 na konci tohoto období byl o 2 % menší než na jeho začátku (2.402,21), nesmíme zapomenout, že počet obyvatel za dané období vzrostl o 4.696 obyvatel (tj. o 8 %). Přesto je na konci období měrná produkce OO na obyvatele o 345,52 kg nižší, než republikový průměr (2.701,10).

2. Produkce NO v daném správním obvodě v období 2008–2012

Tato produkce byla ve všech letech nižší než r. 2000 po korekci. Nejvyšší byla r. 2009 (68,37 % oproti r. 2000 po korekci), přičemž od roku 2010 dochází k soustavnému poklesu. Průměrně však byla ve sledovaném období na 62 % hodnoty r. 2000 po korekci (tj. průměrně o 38 % nižší), podstatné však je, že na konci období byla tato produkce nižší (52,93 % oproti r. 2000) než na začátku (64,15 %).

Relativně značně rozkolísaný byl však podíl NO na celkové produkci odpadů – na konci období byl sice nižší (1,70 %) než na začátku (2,17 %), tím se ovšem jen vrátil na úroveň r. 2009 a roste, protože nejnižší byl r. 2011 (1,21 %). Průměrně činil tento podíl za celé období 1,91 %.

Měrná produkce na obyvatele byla největší r. 2009 (18,56 % oproti datové základně r. 2000), od r. 2010 neustále klesá, na čemž se ovšem podílel více vzrůst počtu obyvatel, než pokles produkce. Průměrná produkce v daném období byla 49,61 kg/obyvatele. Na konci období to přitom bylo 40,74 kg/o (tj. 13,57 % oproti datové základně r. 2000 neboli pokles o 86,43 %). V každém případě je to až o 114,96 kg na obyvatele méně, než dělá republikový průměr (155,70).

3. Celková produkce OO+NO v daném správním obvodě v období 2008–2012

S ohledem na množství poměr OO a NO je samozřejmé, že celková produkce (OO+NO) dost těsně kopírovala vývoj produkce OO.

Tato produkce neměla stabilní tendenci, ale meziročně kolísala stále nahoru a dolů. Přesto však byla průměrně na 78,14 % hodnoty r. 2000 po korekci (tj. průměrně o 21,86 % nižší), přičemž jen v roce 2011 byla o něco vyšší – 108,58 % oproti roku 2000. Na konci období však byla s 150.155,69t o něco vyšší (70,45 % oproti roku 2000) než na jeho začátku s 142.337,74 t (tj. 66,78 % oproti roku 2000).

Značně rozkolísaný vývoj zaznamenala i měrná produkce na obyvatele. Průměrně to bylo 2.756,49 kg/obyvatele. Nejméně to bylo r. 2010 (1.931,50 kg/obyvatele), a i když sice stav 2.396,32 na konci tohoto období byl o 2,41 % menší než na jeho začátku (2.455,58), nesmíme zapomenout, že počet obyvatel za dané období vzrostl o 4.696 obyvatel (tj. o 8 %). Přesto je na konci období měrná produkce OO na obyvatele o 460,48 kg nižší, než republikový průměr (který byl 2.701,10).

Pokud nyní shrneme výše uvedené, oproti datové základně r. 2000 došlo k velmi pozitivnímu vývoji ve všech ukazatelích. Na druhé straně však musíme konstatovat, že se (zohledníme-li navíc i nárůst počtu obyvatel) tento vývoj v období 2008–2012 ve všech výše uvedených ukazatelích výrazně zpomalil a rozkolísal. Na tuto rozkolísanost měla přitom vliv především ekonomická krize, která má v tomto specifickém území velmi rozporné dopady. Ekonomické zpomalení i přes útlum výroby a spotřeby paradoxně nijak zásadně nepřispělo k rychlejšímu omezení množství odpadů (viz maximum produkce odpadů r. 2011).

Tabulka č. 93b: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Šlapanice	63 498	1 160,44	18,28	35 413,43	557,71	36 573,87	575,98
Jihomoravský kraj	1 168 650	14 812,95	12,68	561 281,70	480,28	576 094,65	492,96
ČR	10 516 125	127 634,47	12,14	5 580 580,96	530,67	5 708 215,44	542,81

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

VĚCNÝ KOMENTÁŘ K CELKOVÉ A MĚRNÉ PRODUKCI OSTATNÍCH, NEBEZPEČNÝCH A VŠECH ODPADŮ, JEJICHŽ PŮVODCEM JE OBEC, ROK 2012

V tabulce 93b je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 24,36 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 45,46 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Produkce ostatních odpadů od obcí tvoří 23,99 % z produkce ostatních odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 75,01 % z celkové produkce odpadů, 54,54 % z celkové produkce nebezpečných odpadů a 76,01 % z celkové produkce ostatních odpadů bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP.

Jak je z tabulky 93b zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Jihomoravský kraj vykazuje ORP vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a vyšší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje nad průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 6,14 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 33,17 kg vyšší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Tabulka č. 94: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území SO ORP za období 2008–2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]					podíl na všech odpadech r. 2012 [%]
		2008	2009	2010	2011	2012	
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	0,00	0,00	9 076,30	0,00	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	833,94	355,93	764,21	1 124,27	1 101,63	0,73
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	648,37	635,70	385,15	425,27	551,84	0,37
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	0,08	2,90	4,17	92,30	0,44	0,00
06	Odpady z anorganických chemických procesů	2,51	1,00	1,00	1,07	1,00	0,00
07	Odpady z organických chemických procesů	614,12	543,30	345,41	102,00	70,98	0,05
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev	161,53	109,93	114,48	130,64	104,83	0,07
09	Odpady z fotografického průmyslu	0,79	0,34	1,09	0,28	0,59	0,00
10	Odpady z tepelných procesů	5 463,14	4 722,92	984,45	1 254,56	2 730,87	1,82

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]					podíl na všech odpadech r. 2012 [%]
		2008	2009	2010	2011	2012	
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	111,09	38,17	56,60	109,76	131,41	0,09
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	1 753,20	806,47	1 584,87	2 033,17	4 643,65	3,09
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	1 019,41	982,15	1 246,99	1 011,86	585,43	0,39
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	33,38	18,71	12,45	15,70	12,80	0,01
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	8 877,04	8 845,05	12 992,91	13 566,33	11 264,97	7,50
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	6 688,08	1 209,88	775,57	666,35	984,61	0,66
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	81 509,54	128 335,86	56 579,67	158 787,79	78 965,96	52,59
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	64,84	74,23	148,05	102,54	123,17	0,08

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]					podíl na všech odpadech r. 2012 [%]
		2008	2009	2010	2011	2012	
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	13 327,73	21 062,85	13 660,69	14 669,15	15 462,31	10,30
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	21 228,93	24 604,53	26 767,19	28 241,54	33 419,23	22,26
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	1,57	1,90	0,00	0,00	0,00
Celková produkce odpadů [t]		142 337,74	192 351,48	116 426,84	231 410,85	150 155,69	100,00

Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CE-NIA)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

Svaz měst a obcí
SMO
ČESKÉ REPUBLIKY

OBCE SOBĚ

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

VĚCNÝ KOMENTÁŘ K PRODUKCI ODPADŮ PODLE JEDNOTLIVÝCH SKUPIN

V daném správním obvodě si ve všech letech sledovaného období v nezměněném pořadí drží **první 4 místa** následující skupiny odpadů:

1. Skupina č. 17: Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst) – 78.965,96 t r. 2012 (což je více než dvojnásobek oproti druhému místu). To reprezentovalo 55,59 % celkové produkce odpadů. První místo je dáno tím, že největšími podniky v správním obvodě jsou vápenky, cementárny a cihelna. Tato skupina odpadů během sledovaného období běžně mění svou velikost na dvojnásobek a zase zpět (což se stalo např. právě r. 2012), což je zřejmě projevem výkyvů poptávky během recentní ekonomické krize.

2. Skupina č. 20: Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru – 33.419,23 t (což je více než dvojnásobek oproti třetímu místu). To reprezentovalo 22,23 % celkové produkce odpadů. Stabilní druhé místo svědčí o tom, že ostatní podniky v správním obvodě jsou spíše menšího rozsahu resp. s typem odpadu menšího množství. Vidíme zde stabilní růst, odpovídající v zásadě mj. i růstu obyvatel. Tento růst se jen zpomalil v letech krize, v posledním roce vzrostl opět výrazněji.

3. Skupina č. 19: Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely – 15.462,31 tun r. 2012, neboli 10,30 % celkové produkce odpadů. O toto třetí místo se stará jednak čistička odpadních vod v Modřicích, jednak skupina menších zpracovatelů vybraného odpadu okolo Modřic. Tato skupina si (kromě dočasného téměř zdvojnásobení r. 2009) udržuje stabilní produkci.

4. Skupina č. 15: Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené – 11.264,97 tun, neboli 7,50 % celkové produkce odpadů. Tyto odpady jsou produkovány především skupinou podniků kolem Modřic (včetně zpracování PET obalů), ale přispívají k ní značně i cementárny na severovýchodě (filtrační materiály) a potom všechny ostatní firmy a instituce v správním obvodě adekvátně jejich rozsahu a zaměření. Tato skupina odpadů je sice především firemní, ale už dost ubikvitní, čímž se do jisté míry blíží odpadům komunálním.

Obsazení prvních 4 míst svědčí o tom, že **z hlediska odpadového hospodářství** správního obvodu reprezentuje **region, kde kromě těžby a zpracování stavebních materiálů dominuje už jen sídelní typ odpadů**. O tom svědčí i to, že **na pátém místě se střídají** během daného období různé typy odpadů, podléhající velkým výkyvům produkce. První dva roky to byla skupina 16. „Odpady v tomto katalogu jinak neurčené“, další rok skupina 12. „Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů“, čtvrtý rok skupina 1. „Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene“ a roku 2012 opět **skupina 12 „Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů“** s 4,643,65 t, co je 3,09 % celkové produkce odpadů. Jak je vidět, střídají se zde opět především skupiny, související nějak s průmyslem, který stabilně zabírá i 1. a 3. místo (tj. severovýchodní cementárenství a cihelna a jižní kovozpracující a plasty zpracovávající průmysl). V odpadech jsou přítom započítány obalové složky i z podnikatelské činnosti.

METODICKÝ KOMENTÁŘ K DALŠÍ ČÁSTI O PRODUKCI ODPADŮ

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů. Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společností EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytříděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytříděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tabulka č. 95a: Celková produkce odpadů na území SO ORP (produkce KO a produkce smíšeného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008–2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	142 337,74	192 351,48	116 426,84	231 410,85	150 155,69
Celková produkce KO	30 038,49	33 374,67	39 584,16	41 664,62	44 541,63
% KO oproti celkové produkci odpadů	21,10	17,35	34,00	18,00	29,66
Celková produkce SKO	15 182,00	15 247,21	15 003,34	15 430,82	16 551,39
% SKO oproti celkové produkci odpadů	10,66	7,93	12,89	6,67	11,02
Podíl SKO na KO [%]	50,52	45,71	37,91	37,06	37,15

Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CENIA)

VĚCNÝ KOMENTÁŘ K CELKOVÉ PRODUKCI ODPADŮ A K PRODUKCI KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ A SMÍŠENÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADŮ:

Celková produkce odpadů v daném období neměla stabilní tendenci, ale meziročně neustále výrazně kolísala. Největší hodnoty produkce bylo dosaženo r. 2011 (231.140,85 t, což je téměř dvojnásobek oproti r. 2010). Zatímco r. 2012 klesla na 150.155,69 t, tj. téměř na úroveň r. 2008. (V odpadech jsou přitom započítány obalové složky i z podnikatelské činnosti.) Na toto kolísání má vliv především průmyslová sféra správného obvodu (těžba a zpracování stavebních materiálů) se svými dlouhodobě plánovanými projekty i výkyvy v poptávce (viz komentáře k "Produkci odpadů dle jednotlivých skupin" a k "Celkové produkci komunálního odpadu podrobně").

Obdobně byla rozkolísaná i měrná produkce na obyvatele, přičemž tato rozkolísanost byla přeci jen aspoň trochu zmírňována vlivem stabilního růstu obyvatelstva (viz komentář k "produkci ostatních odpadů a nebezpečných odpadů").

Oproti tomu vykazuje **produkce komunálních odpadů** (zde jako souhrnu skupiny 20 a podskupiny 15 01 Katalogů odpadů) stabilní růst, nejdynamičtější byl před krizí, od té doby se zmírnil a do určité míry odpovídá spíše růstu počtu obyvatelstva. V posledním meziročním srovnání to totiž bylo zvýšení o 6,91 %, zatímco celorepublikově došlo k poklesu o 3,7 %.

Protože však – jak bylo uvedeno výše – velmi kolísá celková produkce odpadů, kolísá inverzně k ní i podíl komunálního odpadu na ní – opět většinou dvojnásobný vzestup či pokles.

Naproti tomu i přes růst počtu obyvatelstva a recentní ekonomickou krizi v celém sledovaném období stabilně rostla měrná produkce komunálních odpadů (i když se během krize růst zmírnil) – do určité míry má na to vliv odlišné a méně hospodárné spotřebitelské chování imigrantů z Brna, jejichž rodiny zajišťují největší nárůst obyvatelstva. Roku 2012 to bylo 710,83 kg/ obyvatele oproti 518,22 kg r. 2008. Zatímco republikově tu v r. 2012 došlo k meziročnímu poklesu o 20 kg, v SO ORP Šlapanice naopak došlo k vzrůstu o 35,99 kg.

Zajímavé je, že i když celková produkce odpadů na obyvatele byla r. 2012 o 460,48 kg nižší než republikový průměr, u komunálních odpadů to bylo naopak o 217,13 kg více než republikový průměr. Svědčí to o tom, že charakter regionu je převážně sídelní suburbální (oproti regionům především průmyslovým či zemědělským).

Produkce komunálního odpadu na konci sledovaného období tedy vzrostla na 29,66 % váhy celkové produkce odpadů (z 21,10 % na začátku, přičemž uprostřed období to bylo až 34 %).

Také produkce smíšeného komunálního odpadu vykazovala téměř stabilní mírný růst (s nepatrným poklesem v období krize a zrychlením vzestupu po ní) – dnes je to 16.551,39 t r. 2012 oproti 15.182 t r. 2008 (tj. vzrůst o 9 %), což celkem odpovídá vzrůstu počtu obyvatel o 8 %. V posledním meziročním srovnání to totiž bylo zvýšení o 7,26 %, zatímco celorepublikově došlo k poklesu o 4,4 %.

Ve shodě s (komentářem k Celkové produkci komunálního odpadu) avizovaným vzestupem separování odpadu u druhů na prvních místech druhové skladby komunálních odpadů, celkově podíl smíšeného komunálních odpadů na komunálních odpadech postupně klesl z 50,52% až o čtvrtinu a v současnosti se zatím stabilizoval na 37,15 % – celorepublikově dělá tento podíl až 56,53 %.

Měrná produkce smíšeného komunálního odpadu přitom během krize klesla na 248,90 kg/obyvatele, aby se r. 2012 dostala s 264,14kg/obyvatele v podstatě opět na úroveň r. 2008 – r. 2012 došlo k meziročnímu vzrůstu o 14,21 kg – i tak je ale měrná spotřeba smíšeného komunálního odpadu stále o 14,96 kg méně než dělá republikový průměr.

Pokud máme shrnout to, co už bylo řečeno k celkové produkci komunálního odpadu výše, pak na dynamice celkového růstu produkce komunálního a smíšeného komunálního odpadu se podepisoval především růst počtu obyvatel a dočasně i recentní ekonomická krize, na negativním vývoji měrné produkce komunálního odpadu a podílu smíšeného odpadu se pak nejvíce podepisuje zdejší životní styl brněnské imigrace (jak z hlediska spotřebitelského, tak z hlediska přístupu k nakládání s odpady), která zajišťovala hlavní růst obyvatelstva a patřila k příjmově relativně vyšším úrovním.

Ale i přesto: Uvědomíme-li si, že oproti republikovému průměru připadá na jednoho obyvatele správního obvodu o 217,13 kg komunálního odpadu víc a smíšeného komunálního odpadu o 14,96 kg méně, vyplývá nám z toho, že podíl smíšeného odpadu na celkovém komunálním je zde jen 37,16 % oproti republikové hodnotě 56,53 %. Svědčí to už nejen o tom, že charakter regionu je převážně sídelní, ale že tento sídelní charakter navíc už plně odpovídá suburbanizovaným regionům, kde možnosti separování jsou obecně vyšší a více akceptované.

Tabulka č. 95b: Celková a měrná produkce komunálního a smíšeného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Šlapanice	63 498	24 122,85	379,90	12 984,77	204,49	209,08
Jihomoravský kraj	1 168 650	399 799,45	342,10	234 101,79	200,32	210,10
ČR	10 516 125	3 886 782,29	369,60	2 211 052,64	210,25	215,95

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

VĚCNÝ KOMENTÁŘ K CELKOVÉ A MĚRNÉ PRODUKCI KOMUNÁLNÍHO A SMÍŠENÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU, JEHOŽ PŮVODCEM JE OBEC, ROK 2012

V tabulce 95b je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO – zde jako souhrnu skupiny 20 a podskupiny 15 01 Katalogů odpadů) za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 54,16 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 78,45 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 45,84 % z celkové produkce KO a 21,55 % z celkové produkce SKO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeny do systému sběru a nakládání s KO obce – i tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu. Jinak podíl SKO na KO vyprodukovaných obcemi daného SO byl 53,83 % oproti 37,15 % podílu SKO na KO vyprodukovaných v SO celkově.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj podle dat MŽP, CENIA nepatrně vyšší, a podle dat EKO-KOM, a.s. nepatrně nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 10,3 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a podle dat MŽP, CENIA o 5,76 kg a podle dat EKO-KOM o 6,87 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Celková produkce KO na území SO ORP za období 2008–2012 podrobně

A. VĚCNÝ KOMENTÁŘ K CELKOVÉ PRODUKCI KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ:

Tak jako u celkové produkce odpadu, tak i u produkce komunálního odpadu jsou po všechny roky sledovaného období **první 4 místa** v neměnném pořadí stabilně obsazena stále týmě druhem odpadů, páté a další místa už se střídají.

Na prvním místě jednoznačně dominuje druh "200301 Směsný komunální odpad" s v podstatě stabilní úrovní (dvojnásobnou oproti druhému místu), která o něco více vzrostla jen v posledních dvou letech (což odpovídá nárůstu počtu obyvatelstva v správním obvodě) – 16.551,39 tun r. 2012, což je 37,16 % základu, neboli KO pojatého zde jako souhrn odpadů skupiny 20 a podskupiny 15 01 katalogu odpadů.

Na druhém místě je druh "150101 Papírové a lepenkové obaly", jenž v r. 2010 značně vzrostl (zvýšení separování při sběru) a od té doby se drží na vyšší úrovni, i když v posledních dvou letech poklesává (spotřebitelská krize) – 6.435,28 t r. 2012, což je 14,45 % základu.

Zhruba na stejné výši (6419,39 t r. 2012, tj. 14,41 % základu), se **na třetím místě** pohybují i "200307 Kovy" (v roce 2009 si dokonce prohodily třetí a druhé místo s papírovými a lepenkovými obaly), které zaznamenaly od r. 2010 vzestup a pak relativní stabilizaci (zvýšená separace při sběru) – přitom ještě r. 2008 byly až čtvrté za „Objemným odpadem“.

Na čtvrtém místě se pak stále drží "200307 Objemný odpad" (3.092,11, tj. 6,94 % základu), byť ještě r. 2008 zaujímal třetí místo – dodnes nedosáhl tehdejšího množství, byť v posledních dvou letech opět silně roste.

Na páté místo se až r. 2012 dostala "200202 Zemina a kameny" s 2.333,65 t (tj. 5,24 % základu), a to po výrazném vzestupu z 1,58 t r. 2008 (114,56 r. 2009, 530,50 t 2010, 667,04 t r. 2011). Je otázkou, zda to lze vysvětlit jen imigrací obyvatel z Brna (ta se v posledních letech spíše zmírnila, i když stále roste), nebo změnou stavebního chování imigrantů (rekonstrukce místo nové výstavby) anebo nějakou větší obecní výstavbou (nové domovy důchodců v Babicích a Modřicích).

O šesté místo se r. 2012 dělil "200101 Papír a lepenka" s 1.740,12 t, tj. 3,91% a kově dostal "200201 Biologicky rozložitelný odpad", který se sem dostal skokově ze 707,07 tun r. 2011 na 1.677,96 tun, tj. 3,77 % (výrazné změny ve sběru v obcích patrné už od r. 2010). Jinak se ale na tomto místě střídaly "150102 Plastové obaly" (které r. 2010 za spotřebitelské krize výrazně klesly a pak začaly mírně růst, aniž předchozího stavu dosáhly r. 2012 (1.659,60 t, tj. 3,73 %) s "150103 Dřevěné obaly", které zaznamenávají kolísavý pokles až na 1.344,51 t, tj. 3,02 % roku 2012 (obecně sílící změny v obalové technice i spotřebitelská krize).

V daném správním obvodě panuje více méně průměrná struktura komunálních odpadů odpovídající sídelní struktuře zázemí velkého města – s tím, že kromě růstu obyvatelstva se do určité míry více prosazuje i separace komunálních odpadů už při sběru (speciální kontejnery ap.). V odpadech jsou přitom započítány obalové složky i z podnikatelské činnosti.

Celková produkce komunálních odpadů do r. 2010 silně rostla, poté se růst zmírnil (spotřebitelská krize), i když pokračuje i nadále (odpovídá početnímu růstu počtu obyvatelstva SO) – r. 2012 to bylo 44.541,63 tun. Obdobně rostla v rámci celkové produkce KO i celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (BRKO), i když ta se naopak z mírného růstu poněkud dynamizuje v posledních dvou letech až na 23.258,46 t (což je 52,21 % celkové produkce komunálního odpadu – ještě r. 2008 to však i při menším množství bylo 64,05 %). Stejný trend vidíme i u přepočtené hmotnosti BRKO (r. 2012 12.485,59 t), jen s vyšší dynamikou růstu.

Tabulka č. 96a: Separovaný sběr odpadů na území SO ORP za období 2008–2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008		2009		2010		2011		2012	
		množství	%	množství	%	množství	%	množství	%	množství	%
Papír	150101, 200101	4 340,88	60,33	4 611,33	62,21	9 527,42	79,57	10 660,99	79,86	8 175,40	73,91
Sklo	150107, 200102	728,81	10,13	767,58	10,35	678,59	5,67	693,20	5,19	849,52	7,68
Plast	150102, 200139	2 107,42	29,29	2 020,56	27,26	1 748,34	14,60	1 952,91	14,63	2 000,36	18,08
Nápojové kartony	150105	18,50	0,26	13,65	0,18	19,64	0,16	43,29	0,32	35,94	0,32
Celkem separovaný sběr		7 195,61	100,00	7 413,11	100,00	11 973,99	100,00	13 350,39	100,00	11 061,21	100,00

Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CE-NIA)

VĚCNÝ KOMENTÁŘ K SEPAROVANÉMU SBĚRU ODPADŮ:

Množství tříděného **papíru** zaznamenal r. 2010 skokový nárůst o 106 %, r. 2011 se ještě zvýšil, a i když pak klesl s 8.175,40 t pod úroveň r. 2010, zůstal už dvojnásobně vysoký oproti počátečnímu stavu (4,340,88 t). Tento sběr měl přitom nejen stále největší podíl na celkovém separovaném sběru, ale ještě vzrostl z 60 % r. 2008 na 79,57 % r. 2010 a zůstal zhruba takto vysoký, i když ke konci poněkud klesl na 73,91 %. Tento vývoj je vcelku přesně kopírován i vývojem měrné produkce, i když s mírně menšími diferencemi způsobenými vlivem růstu obyvatelstva – na konci období to bylo 13,47 kg/obyvatele.

Oproti tomu je vcelku stabilní sběr **plastu** s tím, že nejprve mírně klesal až do roku 2010, načež opět mírně stoupá (2000,36 t), aniž dosáhl stavu ze začátku období (2.107,42 t) – i zde je tento vývoj vcelku přesně kopírován i vývojem měrné produkce, opět ovšem s mírně menšími diferencemi způsobenými vlivem růstu obyvatelstva (r. 2012 to bylo 31,92 kg/obyvatele). Podíl sběru na celkovém separovaném sběru je stále na druhém místě. Klesl ovšem z počátečních 29 % na 18 % r. 2012 kvůli zvýšenému sběru papíru.

Podílem na celkovém separovaném sběru je na třetím místě stále sběr **skla**, i když i ten kvůli zvýšenému sběru papíru také spadl z 10 % na 7,68 %. V jeho vývoji došlo po hlubším poklesu ve středu období ke zvýšení ze 728,81 tun na začátku období na 849,52 tun na jeho konci. Měrná produkce je na konci období nakonec vyšší (13,56 kg/obyvatel) než na začátku (12,57 kg/obyvatele).

Oproti těmto třem druhům je podíl **nápojových kartonů** zanedbatelný, i když (po poklesu uprostřed období) se postupně zvýšil z 0,25 % na 0,32 %. Přitom se rozsah sběru skokově zvýšil r. 2011 o 120 %, s tím že pak zas poklesl na 35,94 t (oproti 18,50 t r. 2008). Měrná produkce se ke konci období dost zvýšila na 0,57 kg/obyvatele (oproti 0,32 kg na začátku období).

Celková produkce separovaného odpadu v podstatě kopíruje vývoj sběru papíru, protože ten v něm má stále převažující podíl. Ve sledovaném období tedy rostla nejprve mírně, v roce 2010 vzrostla o 61,52 %, pak ještě vzrostla (ale už jen o 11,49 %) aby r. 2012 opět klesla pod úroveň roku 2010. Vcelku už ale zůstala na vyšší úrovni (11.061,21 t oproti 7.195,61 na počátku). I tento vývoj je vcelku přesně kopírován vývojem měrné produkce, opět s mírně menšími diferencemi způsobenými vlivem růstu obyvatelstva – na konci období to bylo 176,52 kg/obyvatele.

Po celé sledované období v úhrnu separovaného papíru, skla, plastu a nápojových kartonů stále výrazněji dominoval sběr odpadového papíru – jeho podíl vzrostl z 60,33 % na 73,91 %. Obdobím určitého zlomu se jeví rok 2010, kdy došlo k jeho skokovému zvýšení (a tím i celkového tříděného odpadu), zatímco pro plast a sklo to byl dočasný pokles. I když však podíl plastů takto klesl z 29,29 % na 18,08 %, stále zůstával na druhém místě. Obdobně i sklo přes pokles z 10,13 % na 7,68% zůstávalo svým podílem na místě třetím. Podíl nápojových kartonů se sice od roku 2011 skoro zdvojnásobil na 0,32 % (oproti původním 18,50), přesto však jde o tak malý podíl, že se to nijak neprojevilo v celkovém separovaném sběru. V SO ORP Šlapanice pak kromě toho probíhá separovaný sběr a výkup kovů, akumulátorů a dřeva, a to především v jižní části (hlavně Modřice a Sokolnice) – množství dalších takových výkupen je v blízkém sousedství v Brně a některých obcích spadajících do sousedních SO.

Tabulka č. 96b: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Šlapanice	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]	Měrná produkce za ČR [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	63 498	696,86	10,97	20,86	29,56
Plast	(150102, 200139)		468,47	7,38	6,60	10,01
Sklo	(150107, 200102)		650,61	10,25	7,95	10,96
Nápojové kartony	(150105)		19,94	0,31	0,14	0,28
Kovy	(200140, 150104)		3 646,66	57,43	50,15	40,61

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

VĚCNÝ KOMENTÁŘ K CELKOVÉ A MĚRNÉ PRODUKCI SEPAROVANÉHO SBĚRU ODPADU, JEHOŽ PŮVODCEM JE OBEC (EVIDOVANÁ A DOPOČTENÁ PRODUKCE VYTŘÍDĚNÝCH ODPADŮ), ROK 2012

V tabulce 96b je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce tohoto odpadu od obcí tvoří u papíru 8,56 %, u skla 76,59 %, u plastů 23,42 %, u nápojových kartonů 55,48 % a u kovů 56,70 % z celkové produkce těchto jednotlivých druhů odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vytríděných odpadů vyprodukovaných na území SO ORP tvoří odpady od právnických osob a podnikatelských subjektů – na úhrnu všech uvedených komodit bez kovů se totiž podílely 83,38 % a na úhrnu všech těchto komodit včetně kovů se podílely 68,64 %. (Odpady od právnických osob a podnikatelských subjektů jednoznačně převažovaly u papíru a plastů, u nápojových kartonů a kovů se ale podílely na produkci jen necelé poloviny množství a u skla necelou čtvrtinou množství.)

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší.

Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty vzhledem k průměrným republikovým hodnotám nižší u papíru, skla a plastů, a vyšší u nápojových kartonů a kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytríděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56, skla 10,96, plastů 10,01, nápojových kartonů 0,28 a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry celkově na mírně horší úrovni.

Tabulka č. 96c: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Šlapanice	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]	Měrná produkce za ČR [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	63 498	12,50	19,38	18,08
Plast	(150102, 200139)		7,85	6,66	9,72
Sklo	(150107, 200102)		10,57	9,75	10,97
Nápojové kartony	(150105)		0,33	0,22	0,32
Kovy	(200140, 150104)		3,65	12,75	19,98

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

VĚCNÝ KOMENTÁŘ K MĚRNÉ PRODUKCI SEPAROVANÉHO SBĚRU ODPADU ZE SYSTÉMU ORGANIZOVANÉHO OBCÍ, ROK 2012

V tabulce 96c je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vytríděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vytríděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší.

Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným republikovým hodnotám nižší u papíru, skla, plastů a kovů, a vyšší u nápojových kartonů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytríděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08, skla 10,97, plastů 9,72, nápojových kartonů 0,32 a kovů 19,98 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry celkově na mírně horší úrovni, což potvrzuje i předcházející tabulka.

Tabulka č. 96d: Měrná produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Jihomoravský kraj	19,22	7,04	9,73	0,22	11,38	47,59
(0 až 500 obyv. včetně)	7,09	9,41	11,58	0,27	3,12	31,48
(501 až 1000 obyv. včetně)	10,34	9,06	10,33	0,33	3,67	33,72
(1001 až 4000 obyv. včetně)	13,76	8,88	10,66	0,31	12,72	46,34
(4001 až 10000 obyv. včetně)	17,71	9,11	9,66	0,23	29,38	66,09
(10001 až 20000 obyv. včetně)	21,99	7,63	8,75	0,20	26,00	64,59
(20001 až 50000 obyv. včetně)	28,92	7,87	10,47	0,16	30,24	77,66
(50001 až 100000 obyv. včetně)	25,77	3,48	8,34	0,12	1,01	38,71
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

VĚCNÝ KOMENTÁŘ K PRODUKCI ODDĚLENÉHO SBĚRU VYUŽITELNÝCH KOMODIT KO PODLE VELIKOSTNÍCH SKUPIN OBCÍ V KRAJI, ROK 2013

Z hlediska velikostních skupin obcí v Jihomoravském kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 0 do 500 obyvatel. (V SO ORP Šlapanice sem patří jen 2 obce: Hajany a Ponětovice.) Nejvíce odpadu vytřídí občané v obcích od 20.001 do 50.000 obyvatel. Této velikostní skupině neodpovídají v SO ORP žádná města. Zato patří města Modřice a Šlapanice do velikostní skupiny 4.001 až 10.000 obyvatel, která je v produkci úhrnného tříděného odpadu na druhém místě.

Dalším ukazatelem je hustota sběrné sítě, určená podílem počtu obyvatel a počtu průměrných sběrných míst – čím menší je hodnota tohoto ukazatele, tím větší a tudíž lepší je hustota sběrné sítě.“ Hustota sběrné sítě má v SO ORP Šlapanice hodnotu 174 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Tato hodnota sběrné sítě je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji vyšší, přičemž hustota sběrné sítě v Jihomoravském kraji je 169 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo.

V porovnání podobných SO ORP dle počtu obyvatel v Jihomoravském kraji (Hodonín: 61.402 obyvatel / hustota sběrné sítě 232; Břeclav: 59.742 / 120; Blansko: 55.976 / 173; Kyjov: 55.832 / 173; Vyškov: 51.775 / 187) vykazuje SO ORP Šlapanice průměrnou hodnotu hustoty sběrné sítě (174 oproti průměru 177 vypočítanému z uvedených pěti SO) - lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v SO ORP Šlapanice je z tohoto hlediska průměrná, i když ve srovnání s celorepublikovým průměrem je (jak ukázáno výše) podprůměrná.

Tabulka č. 97a: Identifikace hlavních druhů BRO na území SO ORP za období 2008–2012

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]					
		2008	2009	2010	2011	2012	% r. 2012
200201	Biologicky rozložitelný odpad	146,59	165,63	465,04	707,07	1 677,96	3,79
200301	Směsný komunální odpad	15 182,00	15 247,21	15 003,34	15 430,82	16 551,39	37,36
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	9 894,08	14 071,53	9 205,99	10 313,74	10 842,54	24,27
150101	Papírové a lepenkové obaly	3 722,24	3 851,43	8 378,49	8 330,29	6 435,28	14,52
200307	Objemný odpad	3 238,21	2 797,83	2 590,84	2 655,09	3 092,11	6,97
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	618,64	759,90	1 148,93	2 330,69	1 740,12	3,93
150103	Dřevěné obaly	1 883,00	1 792,74	1 489,32	1 734,79	1 344,51	3,03
Celková produkce BRO		36 662,22	39 896,85	39 558,79	43 617,92	44 305,46	

Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CENIA)

A. VĚCNÝ KOMENTÁŘ K IDENTIFIKACI HLAVNÍCH DRUHŮ BRO:

Pokud se uvažují všechny druhy BRO (tj. včetně odpadů 150101, 200101, 200301 a 200307), pak se v rámci celkové produkce BRO v daném SO po celé sledované období se na prvních čtyřech místech beze změny pořadí držely stejné druhy BRO.

Na **1. místě** to byl téměř soustavně mírně rostoucí "200301 Směsný komunální odpad", i když jeho podíl (s mírným výkyvem) postupně klesl z počátečních 41 % na koncových 37,36 % celkové produkce BRO (tj. na 16.551,39 t).

Na **2. místě** to byly obdobně mírně rostoucí "190805 Kaly z čištění komunálních odpadních vod", kde byl ovšem r. 2009 zaznamenán velký dočasný výkyv nahoru – mimo něj ale jejich podíl na celkové produkci BRO postupně klesal z 26,99 % na 24,47 %.

Na **3. místě** to byly "150101 Papírové a lepenkové obaly" – silně rostoucí, s výrazným výkyvem nahoru v letech 2010–2011 a pak poklesem r. 2012, který je však stále ještě dvojnásobný oproti počátečnímu stavu. Jejich podíl se také zvýšil z původních 10,15 % na 14,52 % (uprostřed období to bylo dokonce 21 %) na úrovni 6.435,28 t.

Na **4. místě** to byl "200307 Objemný odpad", který nejprve výrazně klesal, aby pak zas začal růst. V celkovém pohledu však dosáhl o něco nižší úroveň než na počátku, takže při celkovém růstu BRO klesl jeho podíl z počátečních 8,80 % na koncových 6,97 %, což bylo 3.092,11 t.

Na **5. místě** se nejprve první tři roky držely "150103 Dřevěné obaly", které ale stále klesaly, aby pak byly v posledních dvou letech vystřídány rostoucím "200101 Papír a lepenka, s výjimkou pa-

píru s vysokým leskem a odpadu z tapet“ – tento druh tak na konci období s 1.740,12 t reprezentoval 3,93 % (zatímco Dřevěné obaly už jen 3,03 %).

Základní množství BRO bylo tedy tvořeno nerozlišeným komunálním odpadem svezným a extrahovaným z odpadních vod (přes 60 %), přes 18 % souvisí s papírem a lepenkou – obojí rostlo (zvláště to druhé). Podíl prvního však přitom klesal, podíl druhého stoupal. To odpovídá skokovému vzrůstu separovaného sběru papíru indikovaného od r. 2010 v tabulce č. 96a. V odpadech jsou přitom započítány obalové složky i z podnikatelské činnosti.

Tabulka č. 97b: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP za období 2008–2012

Tabulka byla sestavena na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území SO ORP (vyjma: "150101 Papírové a lepenkové obaly", "200101 Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet", "200301 Směsný komunální odpad" a "200307 objemný odpad").

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]					
		2008	2009	2010	2011	2012	% r. 2012
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	9894,08	14071,53	9205,99	10313,74	10842,54	24,47
200201	Biologicky rozložitelný odpad	146,59	165,63	465,04	707,07	1677,96	3,78
150103	Dřevěné obaly	1883,00	1792,74	1489,32	1734,79	1344,51	3,04
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	20,14	17,01	474,28	880,05	676,41	1,53
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	468,53	358,95	384,94	425,27	549,94	1,24
Celková produkce BRO		36 662,22	39 896,85	39 558,79	43 617,92	44 305,46	

Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CENIA)

B. VĚCNÝ KOMENTÁŘ K IDENTIFIKACI PĚTI HLAVNÍCH DRUHŮ BRO PO ELIMINACI BĚŽNĚ VYUŽITELNÝCH ČI ODSTRANĚNITELNÝCH ODPADŮ

Odpady s kódem 150101, 200101, 200301 a 200307 je možné běžně využít či odstranit. Pokud je z tohoto důvodu nebudeme v rámci BRO uvažovat (i když jinak jejich podíl na celkové produkci BRO obsazuje čtyři z pěti prvních míst), pak se pořadí druhů odpadů s největším podílem na produkci BRO samozřejmě zásadně změní.

Z původních pěti největších odpadů zde pak totiž zůstává už jen "190805 Kaly z čištění komunálních odpadních vod", které se tak dostaly na **první místo**. Jak už bylo řečeno, byly mírně rostoucí –

ovšem s tím, že r. 2009 byl zaznamenán velký dočasný výkyv nahoru – mimo něj ale jejich podíl postupně klesal z 26,99 % na 24,47 % z celkové produkce BRO r. 2012 (tj. 10.842,54 t).

Na **druhé místo** se po skokovém růstu dostal "200201 Biologicky rozložitelný odpad", jehož podíl tak nakonec (s 1.677,96 t) reprezentoval 3,78 % celkové produkce BRO (když ještě na začátku to bylo jen 0,40 %). Jeho meziroční vzrůst byl největší r. 2010 (o 180,78 %) a pak r. 2012 (o 137,31 %).

Tím byly r. 2012 (s 1.344,51 t) odsunuty na **třetí místo** "150103 Dřevěné obaly", které do té doby stále zabíraly druhé místo. Je to dáno tím, že (až na jednotlivý výkyv) jejich produkce stále dost klesala (vzhledem k jejich nahrazování jinými obalovými materiály). Nakonec se jejich podíl dostal jen na 3,04 %.

Tím zas byly (s 676,41 t) na **čtvrté místo** odsunuty "020204 Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku", které dva roky předtím byly ještě třetí. Jejich produkce totiž r. 2010 drasticky vyskočila o 2688 % (z 17,01 na 474,28 t), další rok růst ještě silně pokračoval, aby zas nakonec sice silně poklesl, ale stále zůstal 33x větší než na počátku. Je to dáno pokrokem při provádění kanalizace obcí, jakož i modernizací a uvedením do provozu dalších čistírenských kapacit. Přesto podíl těchto kalů dnes reprezentuje jen 1,53 % (ovšem oproti původním 0,055 %).

Na **pátém místě** poslední tři roky figurují "030105 Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104", jež se po počátečním poklesu postupně dostaly o pětinu výš, než byly původně. Nakonec byl jejich podíl 1,24 % (s 549,94 t).

Předtím na pátém místě figuroval i "200304 Kal ze septiků a žump", poslední 4 roky je však nulový jako výsledek provádění kanalizace v obcích správního obvodu.

Vcelku ze všech uvedených odpadů jednoznačně **dominují** absolutně stále rostoucí kaly z čištění odpadních vod, byť jejich podíl postupně klesá.

Tabulka č. 98a: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území SO ORP za období 2008–2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	36 662,22	39 896,85	39 558,79	43 617,92	44 305,46
z toho celková produkce BRKO	19 240,10	19 055,66	19 280,93	21 234,29	23 258,46
podíl BRKO na produkci BRO [%]	52,48	47,76	48,74	53,68	52,50

Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CENIA)

V tabulce č. 98a (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008–2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se o katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočtení na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 2 – Celková produkce KO na území ORP za období 2008–

2012 podrobně. Data v této tabulce č. 98a primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO).

Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 – biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 – Celková produkce KO na území ORP za období 2008–2012 podrobně).

V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

VĚCNÝ KOMENTÁŘ K PODÍLU BRKO NA CELKOVÉ PRODUKCI BRO:

Celková produkce BRO (s výjimkou nepatrného poklesu r. 2010) stabilně rostla, takže se na konci období stabilizovala na úrovni o 20,85 % větší než na počátku. Obdobně (s ojedinělým poklesem r. 2010) rostla i jeho měrná produkce, přičemž ovšem byly meziroční difference tlumeny stabilním růstem obyvatel, takže se na konci období stabilizovala na úrovni o 11,79 % vyšší (707,07 kg/obyvatele) než na počátku (632,49 kg/obyvatele).

Poněkud odlišně se vyvíjela celková produkce BRKO, jež byla zpočátku celkem stabilizovaná, aby nakonec začala růst v posledních dvou letech řádově vždy o 10 %. Na konci období tak byla tato produkce o 20,89 % vyšší než na počátku. Obdobně se vyvíjela i měrná produkce (která při stabilní celkové produkci zpočátku dokonce mírně klesala díky růstu počtu obyvatel) – na konci období tak byla tato produkce o 11,83 % vyšší (371,18 kg/obyvatele) než na počátku (331,93 kg/obyvatele).

Interferencí vývoje obou výše uvedených typů ukazatelů nám pak vychází, že podíl BRKO na BRO se po mírném poklesu dostal na konci období (52,50 %) v podstatě na stejnou úroveň jako na počátku (52,48 %). Proti růstu obyvatel tu zas totiž působí životní styl imigrantů z Brna, kteří růst tohoto počtu zabezpečovali. Tento vysoký podíl znovu ukazuje jak na převažující rezidentní (obytnou) funkci regionu, tak na stále ještě přetrvávající ruralitu tohoto suburbánního zázemí Brna.

Tabulka č. 98b: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu katalogového čísla 20 02 01 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]	Podíl biologicky rozložitelného odpadu (200201) na celkové produkci BRKO (vybrané kódy sk. 20) [%]
ORP Šlapanice	63 498	16 761,12	263,96	1 630,94	25,68	9,73
Jihomoravský kraj	1 168 650	309 615,52	264,93	15 086,06	12,91	4,87
ČR	10 516 125	3 030 194,74	288,15	205 388,46	19,53	6,78

Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CENIA)

VĚCNÝ KOMENTÁŘ K CELKOVÉ A MĚRNÉ PRODUKCI BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU A ODPADU KAT. Č. 20 02 01 – BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝ ODPAD, JEHOŽ PŮVODCEM JE OBEC, ROK 2012

V tabulce 98b je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 72,06 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 27,94 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeny do systému sběru a nakládání s KO obce.

Podíl biologicky rozložitelného odpadu (200201) na celkové produkci BRKO obcí je v SO ORP Šlapanice 9,73 %, což je necelých 200 % obdobné hodnoty vztažené k Jihomoravskému kraji a 144 % obdobné hodnoty vztažené k České republice.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší.

V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 24,19 kg nižší hodnoty měrné produkce BRKO a o 6,15 kg vyšší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích.

Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Tento systém je zaveden v obcích Bílovice nad Svitavou, Kobylnice, Ostopovice, Sokolnice. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP. Tento systém je zaveden v obcích Bílovice nad Svitavou, Blažovice, Březina, Hostěnice, Kanice, Kobylnice, Kovalovice, Ochoz u Brna, Omice, Ořechov, Ostopovice, Podolí, Ponětovice, Pozořice, Prace, Rebešovice, Sokolnice, Šlapanice, Troubsko, Tvarožná, Velatice, Želešice.

Souhrnný přehled podílů jednotlivých druhů odpadů na produkci odpadů v SO ORP Šlapanice
(podle tabulek 93a, 94, 95a, 96a, 96c, 97, 98a)

Tabulka č. 98c: Celková produkce odpadů v SO ORP Šlapanice v letech 2008 – 2012

Rok	Všechny odpady celkem [t]	Podíl BRKO na všech odpadech [%]	KO celkem [t]	Podíl BRKO na KO [%]	BRKO celkem [t]	Podíl BRKO na BRO [%]	BRO celkem [t]	odpady 200201 celkem [t]	podíl 200201 na BRKO [%]
2008	142337,74	13,52	21 228,93	90,63	19 240,10	52,48	36 662,22	146,59	0,76
2009	192351,48	9,91	24 604,53	77,45	19 055,66	47,76	39 896,85	165,63	0,87
2010	116426,84	16,56	26 767,19	72,03	19 280,93	48,74	39 558,79	465,04	2,41
2011	231410,85	9,18	28 241,54	75,19	21 234,29	48,68	43 617,92	707,07	3,33
2012	150155,69	15,49	33 419,23	69,60	23 258,46	52,50	44 305,46	1 677,96	7,21

Databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CENIA)

Během celého sledovaného období kolísal v SO ORP Šlapanice podíl ostatních odpadů (OO) na **celkové produkci odpadů** kolem 98 % (přičemž na konci období byl 98,30 %, tj. mírně vyšší než na začátku (97,83 %)). Opačně vzato to pak znamená, že podíl nebezpečných odpadů (NO) na celkové produkci odpadů kolísal kolem 2 %, (přičemž na konci období byl 1,70 %, tj. mírně nižší než na začátku (2,17 %)).

Na produkci odpadů se přitom v tomto období v stabilním pořadí podílejí nejvíce skupina stavebních a demoličních odpadů (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst), pak skupina komunálních odpadů (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru, potom skupina odpadů ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely, následovaná skupinou odpadních obalů, absorpčních činidel, čisticích tkanin, filtračních materiálů a ochranných oděvů jinak neurčených. To vše svědčí o tom, že z hlediska odpadového hospodářství reprezentuje SO ORP Šlapanice region, kde kromě těžby a zpracování stavebních materiálů dominuje už jen sídelní typ odpadů.

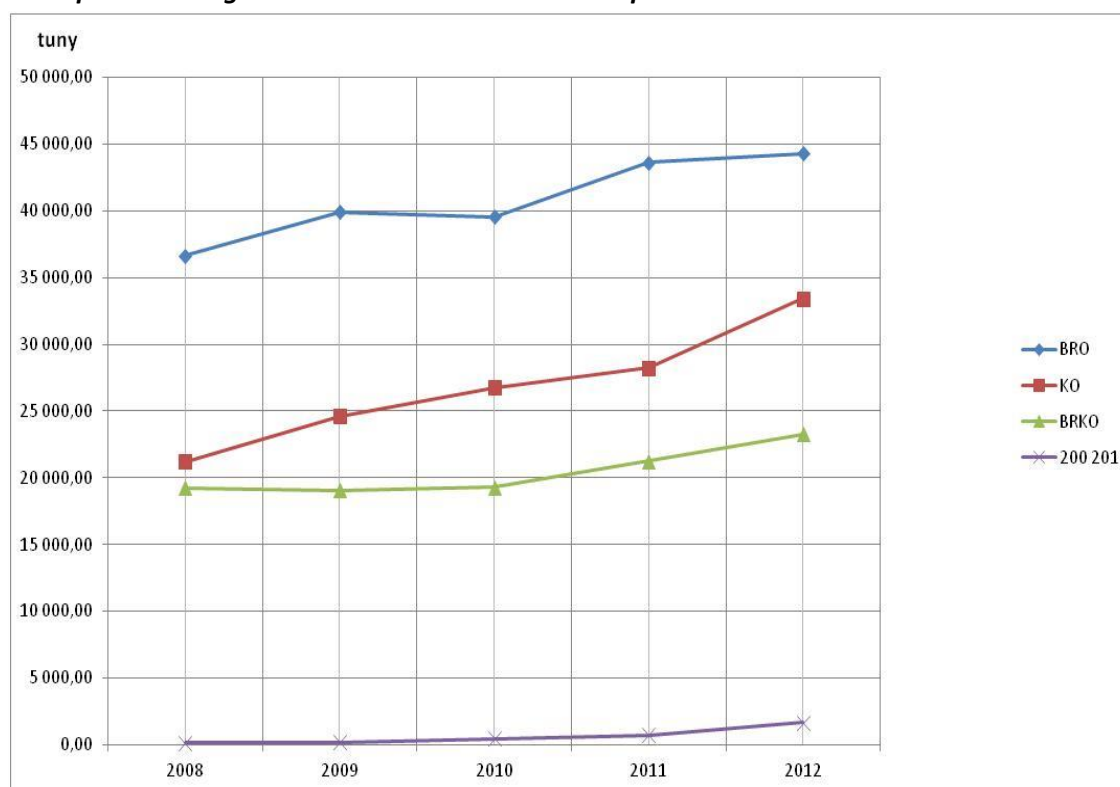
Produkce **komunálního odpadu** na konci sledovaného období vzrostla na 29,66 % váhy celkové produkce odpadů (z 21,10 % na začátku, přičemž uprostřed období to bylo až 34 %). **Podíl smíšeného komunálních odpadů na komunálních odpadech** přitom postupně klesl z 50,52 % až o čtvrtinu a v současnosti se zatím stabilizoval na 37 %. (Celorepublikově činí tento podíl až 56,53 %).

Na produkci komunálních odpadů se přitom v tomto období v stabilním pořadí **podílejí nejvíce smíšený komunální odpad**, pak papírové a lepenkové obaly, poté kovy, následované objemným odpadem. Díky rychlému nárůstu dnes následují ještě i zemina a kameny a po nich biologicky rozložitelný odpad. Struktura komunálních odpadů tak vcelku odpovídá sídelní struktuře zázemí velkého města – s tím, že kromě růstu obyvatelstva se tu do určité míry více prosazuje i separace komunálních odpadů už při sběru (speciální kontejnery ap.).

Po celé sledované období v úhrnu separovaného papíru, skla, plastu a nápojových kartonů stále výrazněji dominoval sběr odpadového papíru – jeho podíl vzrostl z 60,33 % na 73,91 %. I když podíl plastů takto klesl z 29,29 % na 18,08 %, stále zůstával na druhém místě. Obdobně i sklo přes pokles z 10,13 % na 7,68% zůstávalo svým podílem na místě třetím. Podíl nápojových kartonů se sice od roku 2011 skoro zdvojnásobil na 0,32 %, i nadále však jde o tak malý podíl, že se to téměř nijak neprojevilo v celkovém separovaném sběru. V SO ORP Šlapanice kromě toho probíhá separovaný sběr a výkup kovů, akumulátorů a dřeva, a to především v jižní části (hlavně Modřice a Sokolnice) – množství dalších takových výkupen je v blízkém sousedství v Brně a některých obcí spadajících do sousedních SO.

Graf č. 6: Porovnání vývoje celkové produkce biologicky rozložitelného odpadu (BRO), komunálního odpadu (KO), biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) a odpadu katalogového čísla 200201 v SO ORP Šlapanice letech 2008–2012

Databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CENIA)

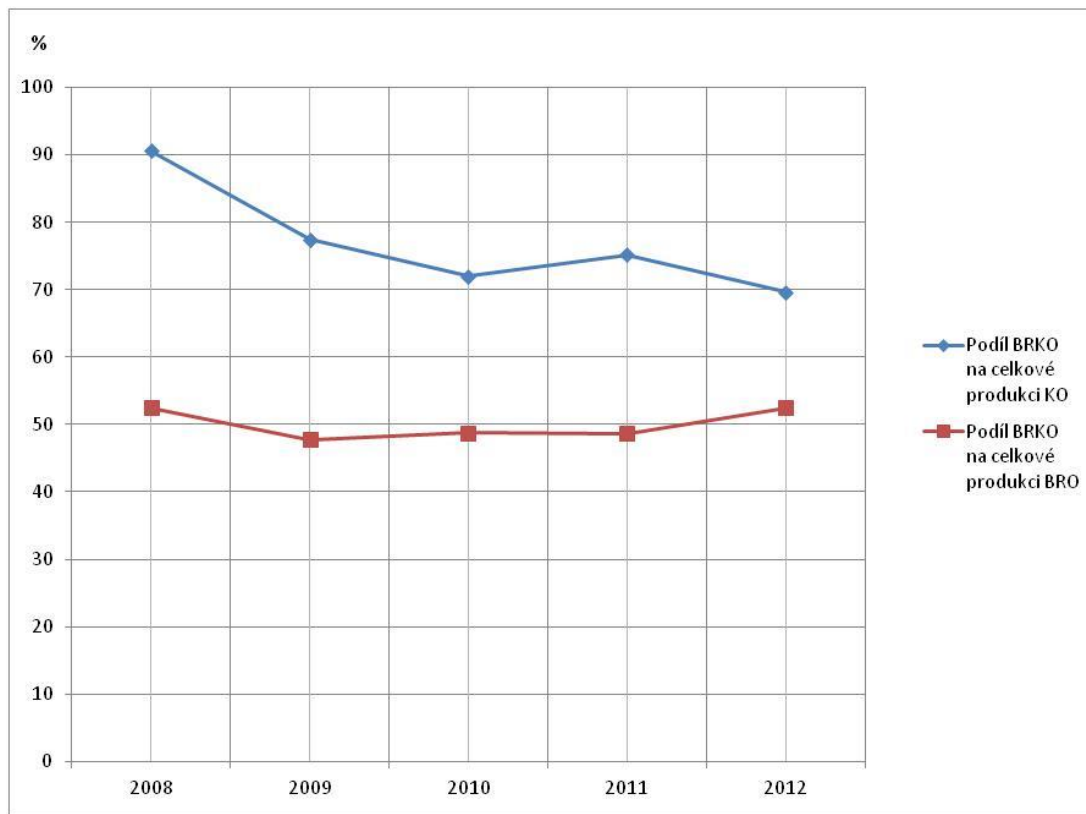
Co se týče **biologicky rozložitelného odpadu (BRO)**, jeho celková produkce rostla obdobně jako celková produkce komunálních odpadů, ale na rozdíl od ní se naopak z mírného růstu poněkud dynamizuje v posledních dvou letech až na 23 258 t, což je 52,21 % celkové produkce komunálního odpadu – ještě r. 2008 to však i při menším množství bylo 64,05 %. (Stejný trend by vykazovalo i sledování přepočtené hmotnosti BRKO (r. 2012 12 485 t), jen s vyšší dynamikou růstu.)

Po celé sledované období se přitom na prvních čtyřech místech beze změny pořadí držely stejné druhy BRO. Na 1. místě to byl "200301 Směsný komunální odpad", i když jeho podíl postupně klesl z počátečních 41 % na koncových 37 %. Na 2. místě to byly "190805 Kaly z čištění komunálních

odpadních vod“, jejichž podíl ovšem také postupně klesal z 26,99 % na 24,47 %. Na 3. místě to byly "150101 Papírové a lepenkové obaly", jejichž podíl se také zvýšil z původních 10,15 % na 14,52 % (uprostřed období to bylo dokonce 21 %). Na 4. místě to byl "200307 Objemný odpad", jehož podíl klesl z počátečních 8,80 % na koncových 6,97 %. Na 5. místě se nejprve první tři roky držely "150103 Dřevěné obaly", které ale stále klesaly, aby pak byly v posledních dvou letech vystřídány rostoucím "200101 Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet". Ty tak na konci období reprezentovaly 3,93 % (zatímco Dřevěné obaly už jen 3,03 %). Základní množství BRO bylo tedy tvořeno nerozlišeným komunálním odpadem svezným a extrahovaným z odpadních vod (přes 60 %), přes 18 % souvisí s papírem a lepenkou – obojí rostlo (zvláště to druhé). Podíl prvního však přitom klesal, podíl druhého stoupal. To odpovídá skokovému vzrůstu separovaného sběru papíru indikovaného od r. 2010.

Po eliminování lehce odstranitelných odpadů 200301, 200307, 200101 a 150101 z údajů o celkové produkci BRO vypadá ovšem pořadí největších odpadů jinak. Z původních pěti největších odpadů zde zůstane už jen "190805 Kaly z čištění komunálních odpadních vod", které se tak dostaly na první místo, i když jejich podíl postupně klesal z 26,99 % na 24,47 %. Na druhé místo se po skokovém růstu dostal "200201 Biologicky rozložitelný odpad", který tak nakonec reprezentoval 3,78 % celkové produkce BRO (když ještě na začátku to bylo jen 0,40 %). Tím byly r. 2012 odsunuty na třetí místo "150103 Dřevěné obaly", které do té doby stále zabíraly druhé místo. Nakonec se jejich podíl dostal jen na 3,04 %. Na čtvrtém místě nakonec byly "020204 Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku". Je to dáno pokrokem při provádění kanalizace obcí, jakož i modernizací a uvedením do provozu dalších čistírenských kapacit. Přesto tyto kaly dnes reprezentují jen 1,53 % (ovšem oproti původním 0,055 %). Na pátém místě poslední tři roky figurují "030105 Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104", - na konci sledovaného období reprezentovaly 1,24 %. (Předtím na pátém místě figuroval i "200304 Kal ze septiků a žump", poslední 4 roky je však nulový jako výsledek provádění kanalizace v obcích správního obvodu.). Vcelku ze všech uvedených odpadů stále jednoznačně dominují absolutně rostoucí kaly z čištění odpadních vod, byť jejich podíl postupně klesá.

Graf č. 7: Porovnání vývoje podílů biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkce biologicky rozložitelného odpadu (BRO) a na celkové produkci komunálního odpadu (KO) v SO ORP Šlapanice letech 2008–2012

Excerpováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CENIA)

Na konci sledovaného období rostla produkce BRKO relativně mnohem rychleji než produkce BRO. Tuto skutečnost by bylo lze chápat jako kladnou tendenci vzhledem k tomu, že nárůst BRKO je relativně kopírován i nárůstem produkce odpadu katalogového čísla 200201 – potenciál zvýšení třídění a využívání BRKO se tak reálně poněkud zvyšuje na úkor nežádoucího skládkování.

Graf č. 8: SO ORP Šlapanice, r. 2012 – Znázornění celkové produkce:

 všech odpadů –

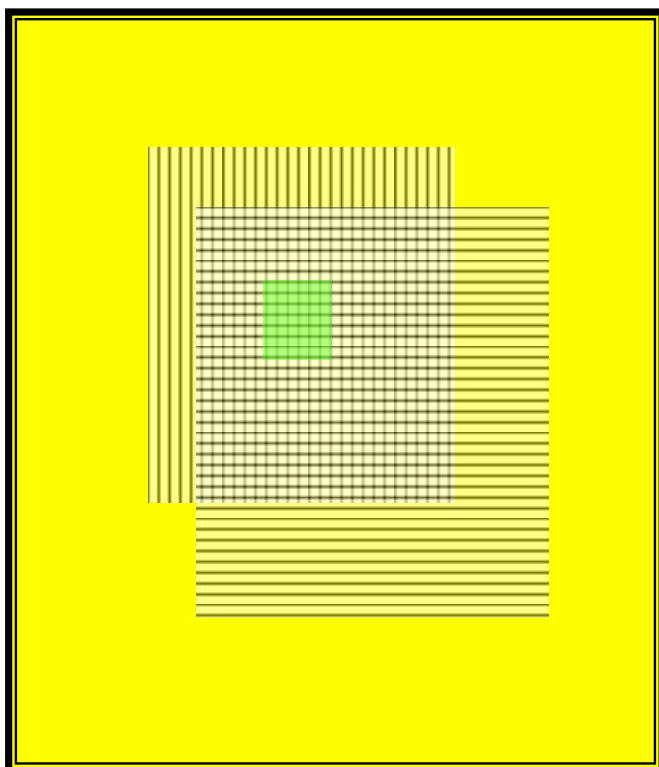
v tom:

 komunálního odpadu (KO) – 33.419,23 t

 biologicky rozložitelného odpadu (BRO) –

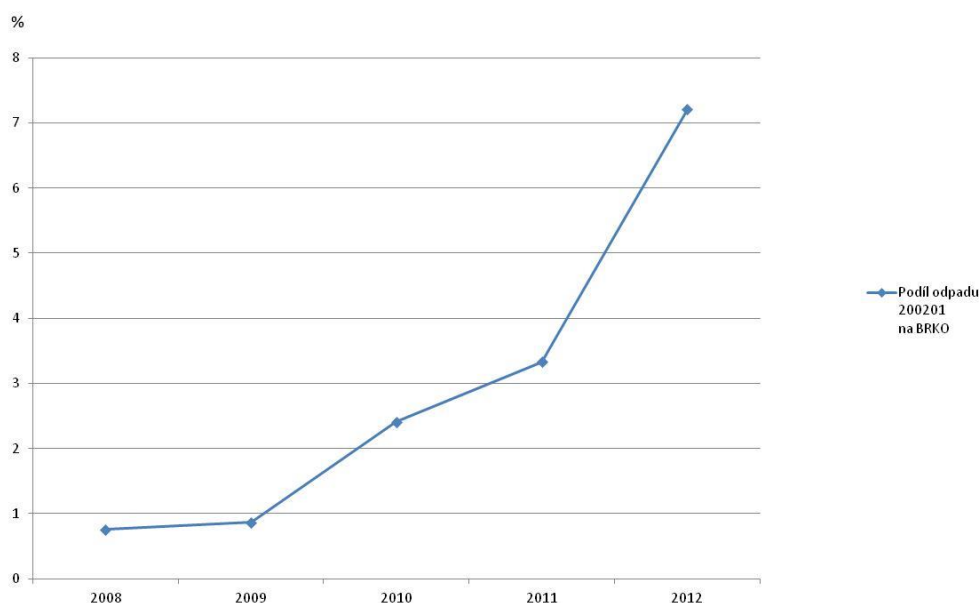
 biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) – jako průniku množin

 odpadu katalogového čísla 200 201 (biologicky rozložitelného odpadu) jako pod-

Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CENIA)

Graf č. 9: Vývoj podílu odpadu katalogového čísla 200201 (biologicky rozložitelný odpad) na celkové produkci biologicky rozložitelného komunálního odpadu v SO ORP Šlapanice letech 2008–2012

Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CENIA)

Souhrnný přehled podílů obcí na produkci odpadů v SO ORP Šlapanice (podle tabulek 93b, 94, 95b, 96b, 96d, 98b)

V roce 2012 se obce podílely 24,36 % na celkové produkci odpadů v SO ORP Šlapanice. Na produkci nebezpečných odpadů (NO) se přitom podílely až 45,46 %, zatímco na produkci ostatních odpadů (OO) se podílely jen 23,99 %. Právnícké osoby a podnikatelské subjekty se tedy na celkové produkci odpadů podílely 75,01 %, zatímco na produkci nebezpečných odpadů (NO) se podílely 54,54 % a na produkci ostatních odpadů (OO) až 76,01 %.

V roce 2012 se obce podílely 24,36 % na celkové produkci odpadů v SO ORP Šlapanice. Na produkci nebezpečných odpadů (NO) se přitom podílely až 45,46 %, zatímco na produkci ostatních odpadů (OO) se podílely jen 23,99 %. Právnícké osoby a podnikatelské subjekty se tedy na celkové produkci odpadů podílely 75,01 %, zatímco na produkci nebezpečných odpadů (NO) se podílely 54,54 % a na produkci ostatních odpadů (OO) až 76,01 %.

Tabulka č. 98d: Podíl obcí na produkci odpadů v SO ORP Šlapanice r. 2012

Produkce:	podíl obcí [%]
celková produkce odpadů	24,36
produkce nebezpečných odpadů (NO)	45,46
produkci ostatních odpadů (OO)	23,99
produkce komunálního odpadu (KO)	54,16
produkce směsného komunálního odpadu (SKO)	78,45
produkce BRKO	72,06
souhrnná produkce separovaných odpadů: papír, sklo, plasty, nápojové kartony	16,62
souhrnná produkce separovaných odpadů: papír, sklo, plasty, nápojové kartony, kovy	78,45
produkce separovaných odpadů: papír	8,56
produkce separovaných odpadů: sklo	76,59
produkce separovaných odpadů: plasty	23,42
produkce separovaných odpadů: nápojové kartony	55,48
produkce separovaných odpadů: kovy	56,70

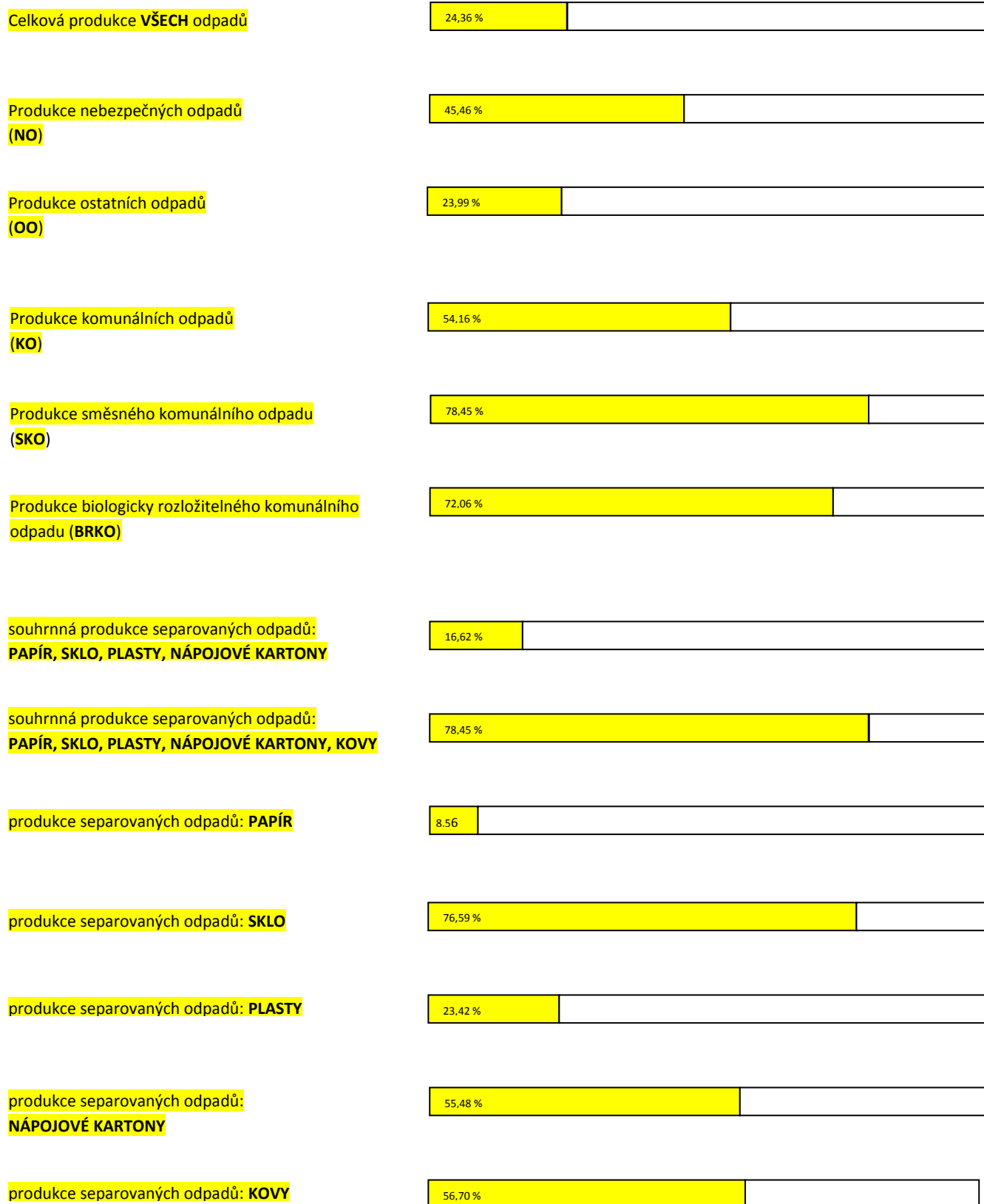
Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CENIA)

Přitom produkce KO od obcí tvoří 54,16 % celkové produkce KO v území ORP a produkce SKO z obcí tvoří 78,45% z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z toho je patrné, že 45,84% z celkové produkce KO a 21,55% z celkové produkce SKO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeny do systému sběru a nakládání s KO obce.

Produkce separovaných odpadů od obcí tvoří u papíru 8,56 %, u skla 76,59 %, u plastů 23,42 %, u nápojových kartonů 55,48 % a u kovů 56,70 % z celkové produkce těchto jednotlivých druhů odpadů, vyprodukovaných v celém SO ORP všemi původci odpadů. Většinu vytríděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady od právníckých osob a podnikatelských subjektů – na úhrnu všech uvedených komodit bez kovů se totiž podílely 83,38 % a na úhrnu všech těchto komodit včetně kovů se podílely 68,64 %. (Odpady od právníckých osob a podnikatelských subjektů totiž jednoznačně převažovaly u papíru a plastů, u nápojových kartonů a kovů se ale podílely na produkci jen necelé poloviny množství a u skla necelou čtvrtinou množství.)

Produkce BRKO od obcí tvoří 72,06% celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z toho je patrné, že 27,94% z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeny do systému sběru a nakládání s KO obce.

Graf č. 10: Podíl obcí na celkové produkci odpadů v SO ORP Šlapanice r. 2012

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukovan. Toto platí pro všechny tabulky, týkající se nakládání s odpady, uvedené níže.

Tabulka č. 99: Nakládání s odpady celkově na území SO ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR – difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	148 231,59	193 470,26	272 054,14	248 332,23	146 995,07	231 436,11
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		69,55	135,92	141,44	213,29	63,52	154,13
	Energetické využití	27 384,89	48 827,23	47 061,64	58 355,95	61 149,05	64 822,67
	Celkem vybrané způsoby využití	184 375,90	242 297,49	319 115,78	306 688,18	208 144,12	296 258,78
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		86,51	170,23	165,90	263,42	89,95	197,30
Celková produkce odpadů		213 133,60	142 337,74	192 351,48	116 426,84	231 410,85	150 155,69
Odstranění	Skládkování	18 178,75	11 063,39	7 673,13	3 486,40	8 229,28	7 621,22
	Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění		11 063,39	7 673,13	3 486,40	8 229,28	7 621,22

Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CE-NIA)

A. VĚCNÝ KOMENTÁŘ K NAKLÁDÁNÍ S ODPADY CELKOVĚ:

1. Využití

a) Materiálové využití

Ve sledovaném období materiálové využití oproti datové základně 2000 vzrostlo se značnými výkyvy průměrně více než jeden a půlkrát (r. 2012 na 156,13 %), pouze v r. 2011 se dostalo mírně pod její úroveň (tj. na 99,17 %).

Tento propad byl dán recentní krizí, která se ale takto neprojevila jen na vzniku k zpracování nevhodnějších odpadů, ale obdobným způsobem poznamenala i vývoj podílu materiálového využití odpadů z celkové produkce, neboť poklesla poptávka po produkci kovů ze zpracovatelských provozů kolem Modřic a Sokolnic, zpracovávajících šrot i z jiných správních obvodů. Proto zatímco se tento podíl oproti datové základně 2000 průměrně zdvojnásobil (a r. 2010 dokonce ztrojnásobil až na 213,29 %), jen r. 2011 spadl až mírně (63,52 %) pod úroveň r. 2000 (kdy to bylo 69,55 %). V každém případě byl r. 2012 tento podíl 2x větší než republikový průměr (tj. 154,13 % oproti 75,56 %).

I když však tento celkový vývoj podílu vypadá statisticky příznivě, není možné usuzovat na zvyšování takového zpracování odpadů pocházejících ze samotného správního obvodu, i když je to samozřejmě značně pravděpodobné – musíme totiž vzít v úvahu, že více než polovina zde materiálově využitých odpadů (kovů a plastů) musí pocházet z jiných správních obvodů. Z tohoto hlediska proto nemá v tomto konkrétním případě dost dobře smysl to porovnávat s cíli POH ČR. Z čistě statistického pohledu se ovšem situace jeví velmi optimisticky, protože požadovaná hodnota 55 % zde byla překročena téměř na trojnásobek (154,13 %).

b) Energetické využití

Obdobně nejistá je i explanace dat energetického využití odpadů, protože se můžeme jen dohadovat, kolik takto využitých odpadů skutečně pochází z SO ORP Šlapanice, i když pravděpodobně většina. Čistě statisticky byl přitom r. 2012 podíl energeticky využitých odpadů na jejich celkové produkci 43,17 % (což je 12x víc než republikový průměr). Na tuto hodnotu se tento postupně zvýšil po několika poklesech z počáteční hodnoty 34 % (a r. 2010 dosáhl dokonce 50 %).

Energetické využití odpadů je tedy oproti materiálovému využití mnohem menší, ale tento rozdíl se postupně snižoval, takže r. 2012 bylo už jen 3,6 x menší.

Je to dáno tím, že zde – krize nekrize – po celé sledované období hodnoty oproti datové základně 2000 stále rostly (s mírným výkyvem r. 2009) nejprve průměrně o 70 %, později pak stabilně průměrně o 25 % (na konci období to bylo o 36,71 %).

c) Úhrn

Úhrn obou výše uvedených způsobů využití samozřejmě kopíruje ve svém vývoji vývoj převažujícího materiálového využití s tím, že výkyvy byly mírněny právě růstem využití energetického. Díky tomu se tak ani hluboký pokles r. 2011 nedostal pod úroveň datové základny 2000, i když se jí dost přiblížil. Oproti datové základně 2000 tak vzrostl i tento úhrn se značnými výkyvy průměrně o více než polovinu (r. 2012 to bylo 160,68 %). Podíl tohoto úhrnu využití na celkové produkci odpadů se oproti datové základně 2000 (86,51 %) průměrně zdvojnásobil, i když r. 2011 se k ní těsně přiblížil (viz explanace u materiálového využití). Přitom byl tento podíl v jednotlivých letech dost rozdílný – po-

stupně to bylo 170 %, 166 %, 263, 90 % a 197 %. Opět je třeba zdůraznit, že i když jsou cíle POH ČR nakonec statisticky překročeny trojnásobně, ve skutečnosti byl úhrn takto v správním obvodu zpracovaných odpadů průměrně dvakrát větší (a r. 2010 dokonce třikrát větší), než jejich zdejší produkce – takže skutečně nevíme, jaký podíl odpadů pocházejících z SO ORP Šlapanice byl takto ve skutečnosti zpracován. Nevíme to ostatně ani pro ten rok 2011, protože i když zpracované množství bylo výjimečně menší než zdejší produkce odpadů, neznamena to ještě automaticky, že takto zpracované odpady skutečně pocházely z daného správního obvodu – teoreticky to nemusela být ani tuna (všechny zpracované odpady mohly být dovezeny a žádný místní nemusel být zpracován). Úvahy může navíc komplikovat i to, že v zpracovaném množství odpadů (převyšujících jejich produkci) mohou být odpady nejen dovezené odjinud, ale i ze zásob, které se třeba ve zpracování šrotu vytvořily o něco dříve během recentní krize. Ukazuje se, že bez dostupného průběžného ekonomického výkaznictví vedeného až na úroveň územně oddělené provozovny není možné původ materiálu ani jeho územní toky vysledovat skutečně věrohodně. Dostupná data však alespoň indikují problémy a mohou sloužit k určitým hypotézám.

2. Odstranění

Za celé sledované období bylo podle statistiky skládkování jediným způsobem odstraňování odpadů prováděným v SO ORP Šlapanice. Tudíž nulové odstraňování jinými způsoby je v správním obvodu samozřejmě nižší než republikový průměr, ve skutečnosti ale probíhá mimo území správního obvodu.

Přitom se množství skládkování oproti datové základně 2000 výrazně snížilo, aby se vůči ní více méně stabilizovalo průměrně na 40 % (r. 2010 to byl dokonce dočasný pokles až na 19 %). Tím byly cíle POH ČR v tomto směru alespoň statisticky průměrně překročeny 3x, i když se dynamika poklesu průměrně zmenšuje.

Poměr vůči celkové produkci odpadů přitom klesl ze 7 % na začátku sledovaného období na 5 % na jeho konci (s tím, že uprostřed došlo k poklesu až na 3 %). Tento podíl je tak více než dvakrát nižší než celorepublikový (12,65 %).

Faktická situace je ale hůře postižitelná, protože na jediné a výrazně specializované skládce ve Šlapanicích nejsou většinou ukládány odpady z SO ORP Šlapanice, ale ze širokého jihomoravského regionu. Až bude tato skládka uzavřena, mělo by se i skládkování (a tím v podstatě i celkové odstraňování) odpadů dostat statisticky na nulu. Takže jak dnes, tak i potom se můžeme jen dohadovat o tom, kde končí odstraňované odpady z SO ORP Šlapanice (většinou v brněnském ZEVO (zařízení pro energetické využití odpadů) a na skládkách v Žabčicích a Bratčicích, kromě jiných) a jaký podíl z nich je ve skutečnosti skládkován.

Vcelku poklesl poměr odstraňování odpadů (zde pouze skládkováním) vůči úhrnu jejich materiálového a energetického využití ze 4,57 % na začátku sledovaného období na 2,57 % na jeho konci (s tím, že r. 2010 to bylo dokonce už jen 1,14 %).

3. Závěr

Zohledníme-li i využívání koncových zařízení mimo SO ORP Šlapanice, lze – i přes objektivně dané nedostatky dostupné databáze a přes rozporný charakter vývoje nakládání s různými typy a druhy odpadů (viz další tabulky) – obecně konstatovat, že celkový vývoj nakládání s odpady SO ORP Šlapanice stále úspěšně směřoval k naplňování cílů POH (i když ne zas tak úspěšně, jak by se jevilo čistě statisticky). A i když toto pozitivní směřování bylo v posledních letech méně vyrovnané a menší intenzity, jeví se zatím celkově o něco úspěšnějším, než je průměrný vývoj v ČR. Jen nutno mít na zřeteli, že tato mírná úspěšnost je složena z výrazných úspěchů v jedněch směrech a jistých neúspěchů v jiných směrech, jak ukáží další tabulky a komentáře.

Tabulka č. 100: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území SO ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s odpady [t]									
KO	Využití	Materiálové využití	5 955,19	21 756,32	22 012,79	29 330,30	25 808,69	28 814,79	
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						
			22,87	72,43	65,96	74,10	61,94	64,69	
		Energetické využití	4,53	0,00	0,00	0,00	0,00	163,89	
		Celkem vybrané způsoby využití	5 480,28	21 756,32	22 012,79	29 330,30	25 808,69	28 978,68	
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						
		21,04	72,43	65,96	74,10	61,94	65,06		
	Celková produkce KO [t]			26 044,35	30038,49	33374,67	39584,16	41664,62	44541,63
	Odstranění	Skládkování			151,85	153,72	200,71	112,20	202,15
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Celkem vybrané způsoby odstranění			151,85	153,72	200,71	112,20	202,15		
SKO	Využití	Materiálové využití		12,00	0,00	0,00	0,00	56,59	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití		12,00	0,00	0,00	0,00	56,59	
	Odstranění	Skládkování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CE-NIA)

Věcný komentář k nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO):

A. KOMUNÁLNÍ ODPADY

1. Využití komunálního odpadu

a) Materiálové využití

Ve sledovaném období materiálové využití KO oproti datové základně 2000 vzrostlo se značnými výkyvy průměrně více než čtyřiapůlkrát (r. 2012 na 483,86 %), s určitým poklesem v r. 2011. I tento slabý pokles byl dán recentní krizí, která se tu ale ani zdaleka neprojevila tak silně, jako u materiálového využití (převážně průmyslových) odpadů celkem. Proto se také tohoto roku promítla jen slabším poklesem i do vývoje podílu materiálového využití KO z celkové produkce KO. Tento podíl se soustavně pohyboval na zhruba trojnásobku vůči datové základně 2000. V každém případě byl r. 2012 tento podíl více než 2x větší než republikový průměr (tj. 64,69 % oproti 30,30 %). Přestože se poměr materiálového využití KO k jeho celkové produkci ve sledovaném období stále pohyboval mezi 60 a 70 %, neznamená to ještě automaticky, že zde nebyl takto zpracován i KO odjinud, ani že by část místního KO nebyla zpracovávána jinde – tady dost záleží na druhové skladbě KO a zpracovacích kapacit, což vše by spíše svědčilo pro obě tyto možnosti (zpracování kovového, plastového a dřevěného odpadu v správním obvodě, papírového odpadu mimo něj).

b) Energetické využití

Energetické využití bylo v prvních čtyřech letech sledovaného období vykazováno nulové. Naopak v r. 2012 vyskočilo oproti datové základně 2000 (4,53 t) na 3619,25 % (163,89 t). To mohlo způsobit jen nárazové využití zařízení na spoluspalování odpadu v rámci provozu cementárny v Mokrém, protože jiné spalovny v SO ORP Šlapanice oficiálně nejsou a obě bioplynové stanice (šlapanická a modřická) do této kategorie nespádají. I tak však byl poměr energetického využití KO k celkové produkci KO r. 2012 jen 0,57 % (oproti 0,02 % poměru datové základny 2000), což je hluboko pod republikovým průměrem (11,80 %), neboť tu žádná skutečná spalovna komunálního odpadu není. Energetické využití KO r. 2012 tu přitom bylo 176x menší než využívání materiálové, v předchozích 4 letech nebylo vůbec žádné. Obrovský nepoměr je však i vůči celkovému energetickému využití odpadů v SO ORP Šlapanice, jehož podíl na tamní celkové produkci odpadů byl 43,17 %.

c) Úhrn

Úhrn obou výše uvedených způsobů využití KO ve svém vývoji samozřejmě kopíruje vývoj naprosto převažujícího materiálového využití KO, proto pro něj platí to, co už bylo uvedeno u něj.

2. Odstranění komunálního odpadu

Za celé sledované období bylo podle statistiky skládkování jediným způsobem odstraňování KO prováděným v SO ORP Šlapanice. Fakticky nulové odstraňování jinými způsoby je ve správním obvodě tedy samozřejmě nižší než republikový průměr – ve skutečnosti ale probíhá mimo území správního obvodu.

Přitom se množství skládkování oproti datové základně 2000 během sledovaného období zvýšilo o čtvrtinu (s dočasným výrazným poklesem r. 2011), což je ve výrazném protikladu s cíli POH ČR. Na druhé straně však poměr skládkování KO vůči jeho produkci tak r. 2012 klesl z 0,51 na počátku sledovaného období na 0,45 % na jeho konci, což je 119x méně, než republikový průměr. To sice vypadá velmi dobře, ale ve skutečnosti je drtivá většina skládkovaných KO správního obvodu ORP Šlapanice uložena mimo jeho hranic, protože jediná skládka Šlapanice má jiné určení a z komunálního odpadu tak přejímá jen onu velmi nepatrnou část.

Vcelku poměr odstraňování odpadů (zde pouze skládkováním) vůči úhrnu jejich materiálového a energetického využití 0,70 % zůstal zachován i na jeho konci.

B. SMĚSNÉ KOMUNÁLNÍ ODPADY

Ve sledovaném období došlo jen k materiálovému využití, a to jen na jeho začátku (12 t) a konci (56,59), takže celkově došlo k jeho téměř pětinasobnému zvýšení. Vůči celkové produkci SKO to byl poměr 0,08 % na začátku a 0,34 % na konci. V mezidobí však nebylo žádné využití.

Ve stejném období nebylo také ve správním obvodě vykázáno vůbec žádné odstraňování SKO. Je to dáno tím, že až na uvedené jednorázové nepatrné výjimky je SKO spalován a skládkován mimo SO.

Tabulka č. 101: Nakládání se separovaným sběrem na území SO ORP za období 2008–2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	1532,71	2034,96	6600,14	7109,46	4595,82
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	408,21	445,23	41,10	25,06	5,49
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	6583,53	7542,36	6723,27	5971,94	7126,80
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	6,54	7,14	17,36	15,76	3,51
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	17,99	27,75	32,08	24,94	21,78
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	10,12	0,00	0,00	0,00	0,00

Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CENIA)

A. VĚCNÝ KOMENTÁŘ K NAKLÁDÁNÍ SE SEPAROVANÝM ODPADEM:

1. Papír

U papíru docházelo v SO ORP Šlapanice pouze k materiálovému využití. To se přitom stále rychleji zvyšovalo až do roku 2011, kdy bylo 4,6x vyšší než na počátku období, aby pak r. 2012 pokleslo na trojnásobek.

Poměr tohoto využití k zdejšímu sběru papíru se ve stejném období zvýšil z 35 % na 56 % (přičemž nejvíce to bylo r. 2010 – až 69 %).

2. Sklo

Také u skla docházelo v SO ORP Šlapanice pouze k materiálovému využití. Opačně zde však docházelo k soustavnému, i když zpomalujícímu se poklesu. Roku 2012 bylo nakonec 74x menší než r. 2010.

Poměr tohoto využití k zdejšímu sběru skla to kopíroval, takže se z 56 % na začátku období zmenšil až na 0,75 % na jeho konci (tj. zmenšil se 75x).

3. Plast

U plastu docházelo k materiálovému využití i k odstranění.

Materiálové využití dost rostlo, ovšem s mírným kolísáním v letech 2009–2011), takže r. 2012 bylo o 8 % vyšší než r. 2008.

Odstranění nejprve do poloviny sledovaného vzrostlo na trojnásobek počátku, aby pak k jeho konci ještě více kleslo na jeho pouhou polovinu. Poměr odstranění vůči materiálovému využití byl přitom zanedbatelný – roku 2012 to bylo jen 0,05 %.

Poměr úhrnu materiálového využití a zcela zanedbatelného odstranění k zdejšímu sběru plastu dost kolísal, nakonec však dosáhl 356,45 % (r. 2010 to bylo dokonce 385,55 %, zatímco ještě r. 2008 jen 312,70 %). To ukazuje, že modřická PETKA spolu s přidruženým soukromníkem zpracovávají mnohem více tříděného plastového odpadu, než se ho nasbírání v SO ORP Šlapanice.

4. Nápojové kartony

Materiálové využití z počáteční hodnoty 17,99 t nejprve dost vzrostlo na 32,08 t r. 2010, aby pak zas ke konci sledovaného období kleslo na 21,78 t, což je ale stále ještě asi o pětinu více než na počátku.

Odstraňování existovalo jen v r. 2008 s hodnotou 10,12 t, což byly zhruba 2/3 materiálového využití. V dalších letech už neexistuje. Zajímavé je, že vzrůst materiálového využití r. 2009 téměř přesně odpovídá rozsahu ukončeného odstraňování.

Poměr úhrnu materiálového využití a odstranění k zdejšímu sběru nápojových kartonů značně kolísal – nejprve se zvedl o třetinu počátečního stavu, aby pak postupně na jeho třetinu klesl, takže r. 2012 činil už jen 60,60 % (oproti počátečním 151,95 %). Znamená to, že zatímco se zde původně zpracovávaly nápojové kartony pocházející i mimo správního obvodu, dnes už je značná část nápojových kartonů z SO zpracovávána mimo jeho území. Do značné míry to souvisí i se zdvojnásobením sběru nápojových kartonů v SO ORP Šlapanice v posledních 2 letech sledovaného období.

Tabulka č. 102a: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území SO ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR – diference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]									
BRO	Využití	Materiálové využití		1 648,88	2 039,26	6 625,21	7 167,45	6 093,89	
		Energetické využití		12 333,45	7 508,32	0,00	0,00	449,95	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
BRKO	Využití	Materiálové využití		40,45	162,26	471,70	2 176,30	2 331,07	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	154,18	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Měrné skládkování – pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.-1] ↓						
			148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Počet obyvatel v území SO ORP				57 965	59 169	60 278	61 740	62 661	

Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CE-NIA)

A. VĚCNÝ KOMENTÁŘ K NAKLÁDÁNÍ S BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝM ODPADEM (DÁLE JEN BRO) A S BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝM KOMUNÁLNÍM ODPADEM

1. Biologicky rozložitelný odpad

BRO ve sledovaném období statisticky nezná žádné odstranění BRO, ale jen jeho využití, a to jak materiálové, tak energetické.

Materiálové využití až do r. 2011 významně rostlo, pouze v posledním roce sledovaného období o něco kleslo. A to na 369,57 % původního stavu. Nejvíce se na něm podílí šlapanická zařízení, je to ovšem jen 13,75 % vůči celkové produkci BRO v SO ORP Šlapanice.

Energetické využití naopak skokově kleslo, takže v letech 2010–2011 nebylo vykazováno vůbec a na konci sledovaného období reprezentovalo už jen 3,68 % počátečního stavu, což je jen 1 % vůči celkové produkci BRO v SO ORP Šlapanice.

Oba tyto způsoby si tak během tohoto období prohodily významnost. Poměr energetického využití k materiálovému byl nejprve 748 % a v druhém roce už jen 368 %, aby v dalších dvou letech úplně zmizelo a teprve v posledním roce dosáhlo aspoň 7,38 %. Dohromady materiálové a energetické využití reprezentovalo r. 2012 poměr jen 14,77 % vůči celkové produkci BRO v SO ORP Šlapanice, jež se tak využívá a likviduje v naprosté většině za jeho hranicemi.

2. Biologicky rozložitelný komunální odpad

BRKO ve sledovaném období statisticky nezná žádné odstranění, ale jen jeho využití, a to jak materiálové, tak energetické. Materiálové využití během sledovaného období několika výraznými skoky vzrostlo ze 40 na 2331 tun, tj. až na 5.763 % počátečního stavu. Jeho poměr vůči celkové produkci BRKO v SO ORP Šlapanice vzrostl obdobným způsobem z 0,21 % na 10,02 %, tj. 48x.

Energetické využití se objevilo až v posledním roce sledovaného období a to ve výši 154,18 t, což v poměru k celkové produkci BRKO v SO ORP Šlapanice reprezentovalo 0,66 % a v poměru k materiálovému využití BRKO 6,61 %.

Souhrnný přehled způsobů nakládání s odpady a podílu jednotlivých druhů odpadů na nakládání v SO ORP Šlapanice

Předchozí tabulky zabývající se nakládáním s odpady byly konstruovány jen na základě dat za SO ORP Šlapanice – šlo tedy jen o nakládání v zařízeních, umístěných v tomto SO, přičemž množství odpadu odchází k dalšímu nakládání mimo jeho území a naopak část zde zpracovávaného odpadu sem přichází odjinud.

V předchozích komentářích k tabulkám nakládání s odpady v SO ORP Šlapanice tak byly při srovnávání s produkcí odpadů v tomto SO konstatovány potíže s určením původu zde zpracovávaného odpadu a tím i se zhodnocením toho, kolik z odpadu zde vyprodukovaného bylo zde i nakládáno a jakým způsobem. (Tomuto problému lze totiž metodicky čelit jen částečně. Lze například obecně akceptovat pojetí, že veškerý odpad vytříděný v třídírnách na území daného SO směřuje k dalšímu materiálovému – a v případě části plastu i energetickému – využití. Konkrétním problémem však je, že např. na takovéto třídění přichází do Modřic odpad i ze sousedních SO ORP.)

V následujícím souhrnu a především ve dvou tabulkách za ním není již takto uvažován poměr místní produkce odpadů k jejich místnímu zpracování, ale je zdůrazněna jen sama **struktura nakládání samotného**, a to jak z hlediska způsobů nakládání, tak z hlediska druhů nakládaného odpadu.

Z celkového množství odpadů využitých či odstraněných na území SO ORP Šlapanice připadá na jejich **využití** (materiálové či energetické) po celé sledované období přes 95 %, přičemž tento podíl oproti počátečním 95,63 % **vzrostl** na konci tohoto období **na 97,49 %**. Jinak řečeno, podíl **odstranění** odpadů se na celkovém uvedeném množství pohyboval pod 5 % a **klesl** ze 4,37 % **na 2,51 %**.

Na uvedeném využití se **materiálové využití** téměř po celé sledované období podílelo mezi 70–85 %, přičemž počáteční a koncová hodnota období byla téměř stejná, tj. **79 %**. Opačně zas podíl **energetického využití** kolísal mezi 15–20 %, přičemž počáteční a koncová hodnota období byla téměř stejná, tj. **21 %**. Na uvedeném **odstranění** se po celé sledované období podílelo **100 % skládkování** (tj. nebylo zde vykázáno žádné spalování ani jiné způsoby odstranění.)

Z celkového množství komunálních odpadů využitých či odstraněných na území SO ORP Šlapanice připadá na jejich **využití** (materiálové či energetické) po celé sledované období přes 99 %, přičemž počáteční a koncová hodnota období byla téměř stejná, tj. **99,31%**. Jinak řečeno, podíl **odstranění** odpadů se na celkovém uvedeném množství pohyboval pod 1 %, přičemž počáteční a koncová hodnota období byla stejná, tj. **0,69%**.

Na uvedeném využití se **materiálové využití** téměř po celé sledované období podílelo 100 %, a teprve v posledním roce **kleslo** na **99,43%**. Opačně zas podíl **energetického využití** byl téměř po celé sledované období 0 %, a teprve v posledním roce **vzrostl** na **0,57%**

Na uvedeném odstranění se po celé sledované období podílelo **100 % skládkování** (tj. nebylo zde vykázáno žádné spalování ani jiné způsoby odstranění komunálního odpadu.)

Co se týče **směsných komunálních odpadů, docházelo** na území SO ORP Šlapanice ve sledovaném období **jen k jejich využívání** (nikoliv k odstranění) a to ještě jen **v prvním a posledním roce** tohoto období. Přitom se v obojím případě **jednalo jen o materiální využití** (tj. nedocházelo k využívání energetickému).

Pokud se jedná o **využití a odstranění separovaného sběru**, pak v případě **papíru, skla a kovů** docházelo po celé období **jen** k jejich **využívání** (nikoliv odstraňování), přičemž toto využívání bylo **jen materiálové** (nikoliv energetické). Co se týče **nápojových kartonů**, k jejich odstraňování docházelo jen v prvním roce sledovaného období, a to z 36 %. Jinak zde probíhalo **jen** jejich **využívání**, a to vždy **pouze materiálové**.

Jedině u **plastů** bylo po celé sledované období vykázáno nejen jejich **využívání** (a to **pouze materiálové**), ale i jejich zanedbatelné odstraňování – podíl vykázaného **odstraňování** ovšem po celé toto období **nepřesáhl 0,3 %**, a oproti 0,1 % na počátku období klesl až na 0,05 % na jeho konci.

V případě **BRO** bylo ve sledovaném období na území SO ORP Šlapanice vykázáno **pouze jeho využití** (tj. nikoliv k jeho odstraňování). Na tomto využití se v prvním resp. druhém roce podílelo **energetické** využití 88,21 % resp. 78,64 %, aby v dalších dvou letech zcela chybělo a teprve v posledním roce vykázalo podíl **6,88%**. Opačně zas **materiálové** využití v prvním resp. druhém roce reprezentovalo 11,79% resp. 21,36% podíl, v dalších letech 100% podíly a v posledním roce **93,12%** podíl.

Také v případě **BRKO** bylo ve sledovaném období na území SO ORP Šlapanice vykázáno **pouze jeho využití** (tj. nikoliv jeho odstraňování). Přitom první čtyři roky to bylo pouze využití **materiálové**, které až v posledním roce **kleslo na 93,80 %**, protože teprve v tomto roce bylo vykázáno i **energetické** využití **6,88 %**.

Tabulka č. 102b: Způsoby nakládání s komunálním odpadem v SO ORP Šlapanice r. 2012

Kód nakládání	Katalogový název komunálního odpadu	Množství /t/	Podíl na nakládání /%/	Podíl jednotlivých druhů odpadů na daném způsobu nakládání /%/	
N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	58 929,46	70,86%	směsný komunální odpad	84,21
				sklo	7,27
				biologicky rozložitelný odpad (kód 200201)	3,57
				uliční smetky	1,79
				sedm dalších druhů odpadů podíly	0,1 – 0,9
				dvacetdva dalších druhů odpadů podíly	0,01 – 0,09
R12	Předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11	12 681,98	15,25%	kovy	80,63
				objemný odpad	10,14
				papír a lepenka	7,71
				směsný komunální odpad	0,45
				sklo	0,01
N7	Přeshraniční přeprava odpadu do členského státu EU z ČR	4 647,55	5,59%	kovy	81,35
				papír a lepenka	17,89
				plasty	0,76
R5	Recyklace / znovuzískání ostatních anorganických materiálů	3 425,46	4,12%	uliční smetky	84,24
				plasty	15,76
N1	Využití odpadů na terénní úpravy s výjimkou využívání kalů	2 472,42	2,97%	zemina a kameny	100,00
N5	Zůstatek na skladu k 31. prosinci vykazovaného roku	635,71	0,76%	kovy	86,78
				sklo	5,46
				směsný komunální odpad	4,32
				šest dalších druhů odpadů	0,1 – 0,9
				tři další druhy odpadů	0,01 – 0,09

Kód nakládání	Katalogový název komunálního odpadu	Množství /t/	Podíl na nakládání /%/	Podíl jednotlivých druhů odpadů na daném způsobu nakládání /%/
D1	Skládkování	198,64	0,24%	Uliční smetky 100,00
R1	Využití odpadu jako paliva nebo k výrobě energie	154,18	0,19%	dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37 100,00
R3	Získání / regenerace organických látek	10,95	0,01%	dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37 100,00
N10	Prodej odpadu jako suroviny („druhotné suroviny“)	3,14	0,00%	kovy 100,00
	Celkem	83 159,49	100,00%	

Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CENIA)

VĚCNÝ KOMENTÁŘ KE ZPŮSOBŮM NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍMI ODPADY

Jak je vidět, jako základní způsob nakládání na konci sledovaného období bylo tzv. předání jiné oprávněné osobě (70,86 %), které spolu s přeshraniční přepravou (5,59 %) činilo přes 3/4 nakládání s komunálním odpadem (76,45 %) v SO ORP Šlapanice.

Využití komunálních odpadů reprezentovalo téměř celou zbylou 1/4 nakládání (22,54 %), ovšem téměř 3 % z toho ve formě využití pro terénní úpravy, takže jen 19,57 % směřovalo k materiálnímu a energetickému využití (s tím ovšem, že energetické využití v tom reprezentovalo jen zanedbatelnou část).

Skládkování komunálního odpadu má dnes zanedbatelný podíl (**0,24 %**).

Zároveň je vidět, že ve většině skupin nakládání naprosto dominoval jako hlavní jen jeden, nanejvýš tři druhy odpadů.

Tabulka č. 102c: Způsoby nakládání s jednotlivými druhy komunálních odpadů v SO ORP Šlapanice r. 2012

Druh komunálního odpadu	Podíl na celkovém nakládání s komunálním odpadem /%/	Podíl způsobu nakládání na celkovém nakládání s druhem odpadu /%/		
Směsný komunální odpad	59,78	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	99,83
		R12	Předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11	0,11
		N5	Zůstatek na skladu k 31. prosinci vykazovaného roku	0,06
Kovy	17,62	R12	Předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11	69,79
		N7	Přeshraniční přeprava odpadu do členského státu EU z ČR	25,80
		N5	Zůstatek na skladu k 31. prosinci vykazovaného roku	3,77
		N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	0,62
		N10	Prodej odpadu jako suroviny („druhotné suroviny“)	0,02
Sklo	5,19	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	99,15
		N5	Zůstatek na skladu k 31. prosinci vykazovaného roku	0,80
		R12	Předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11	0,04
Uliční smetky	4,98	R5	Recyklace / znovuzískání ostatních anorganických materiálů	69,68
		N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	25,44
		D1	Skládkování	4,80
		N5	Zůstatek na skladu k 31. prosinci vykazovaného roku	0,09
Zemina a kameny	2,99	N1	Využití odpadů na terénní úpravy s výjimkou využívání kalů	99,59
		N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	0,41
Biologicky rozložitelný odpad	2,53	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	99,83
		N5	Zůstatek na skladu k 31. prosinci vykazovaného roku	0,17
Papír a lepenka	2,34	R12	Předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11	50,17

		N7	Přeshraniční přeprava odpadu do členského státu EU z ČR	42,68
		N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	7,15
Objemný odpad	1,55	R12	Předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11	99,81
		N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	0,19
		N5	Zůstatek na skladu k 31. prosinci vykazovaného roku	0,00
Plasty	1,32	R5	Recyklace / znovuzískání ostatních anorganických materiálů	49,14
		N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	35,34
		R12	Předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11	12,30
		N7	Přeshraniční přeprava odpadu do členského státu EU z ČR	3,22
Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	0,69	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	100,00
Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37	0,29	R1	Využití odpadu jako paliva nebo k výrobě energie	62,91
		N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	32,62
		R3	Získání / regenerace organických látek	4,47
Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	0,24	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	94,80
		N5	Zůstatek na skladu k 31. prosinci vykazovaného roku	5,20
Vyřazená zařízení obsahující chlorofluoruhlodivky	0,14	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	99,25
		N5	Zůstatek na skladu k 31. prosinci vykazovaného roku	0,75
Jedlý olej a tuk	0,06	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	100,00
Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky	0,05	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	99,94
		N5	Zůstatek na skladu k 31. prosinci vykazovaného roku	0,06
Detergenty neuvedené pod číslem 20 01 29 Detergenty obsahující nebezpečné látky	0,04	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	100,00
Odpad z čištění kanalizace	0,02	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	100,00
Olej a tuk neuvedený pod číslem 20 01 25	0,02	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	100,00
Textilní materiály	0,02	N5	Zůstatek na skladu k 31. prosinci vykazovaného roku	100,00
Komunální odpady jinak blíže neurčené	0,01	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	100,00

Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 20 01 21 a 20 01 23	0,01	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	76,64
		N5	Zůstatek na skladu k 31. prosinci vykazovaného roku	23,36
Rozpouštědla	0,01	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	100,00
Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 16 06 01, 16 06 02 nebo pod číslem 16 06 03 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	0,00	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	100,00
Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 20 01 31	0,00	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	100,00
Kyseliny	0,00	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	100,00
Nepoužitelná cytostatika	0,00	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	100,00
Oděvy	0,00	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	100,00
Pesticidy	0,00	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	100,00
Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	0,00	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	67,12
		N5	Zůstatek na skladu k 31. prosinci vykazovaného roku	32,88
Zásady	0,00	N3	Předání jiné oprávněné osobě (kromě přepravce, dopravce)	100,00

Excerptováno z databáze GROUP ISOH dostupné mj. <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> (Ministerstvo životního prostředí ČR: Česká informační agentura životního prostředí CENIA)

Tabulka č. 103: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010–2012 v území SO ORP

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	825610	833610	678250
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	34651980	34994540	35176060
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	5085320	4970400	5084420
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů			86580
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	1419430	1925580	2383430
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů			
3727	Prevence vzniku odpadů	44490	33620	48980
3728	Monitoring nakládání s odpady			
3729	Ostatní nakládání s odpady	1721220	1576370	1848110
Celkové náklady		43748050	44334120	45305830

Excerptováno z dílčí databáze Ministerstva financí poskytnuté na projektových stránkách Svazu měst a obcí:

Výdaje+obcí_SMO_122010.xls.

Výdaje+obcí_SMO_122011.xls.

Výdaje+obcí_SMO_122012.xls.

Datový soubor – výdaje obcí. Portál Obce sobě. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001):

<http://portal.obcesobe.cz/smo/xdokumenty.nsf/viewDocument.xsp?documentId=F2A7F469EE1AFC75C1257CB300543C5E&action=editDocument>

KOMENTÁŘ K NÁKLADŮM NA ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Pořadí nákladů dle velikosti se v daném správním obvodu po celé sledované období neměnilo. (Jedinými výjimkami bylo a) že v r. 2010 byla na třetím místě položka 3729 a na čtvrtém místě položka 3725, zatímco v následujících dvou letech si tato místa prohodily; a za b) že v r. 2012 byla položka 3727 odsunuta ze šestého místa na sedmé místo položkou 3724, která se v předchozích dvou letech neobjevovala.)

Pořadí nákladů podle podílů na celkových nákladech pak bylo r. 2012 **následující**:

1. 77,64 % "3722 Sběr a svoz komunálních odpadů". Tato položka vykazuje za sledované období nepatrný vzrůst o 1,5 % oproti počátečnímu stavu. (tj. o 524.080 Kč).
2. 11,22 % "3723 Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)". Tato položka zůstala v podstatě stejná na 99,98 % (tj. nižší jen o 900 Kč) kromě mezilehlého poklesu.
3. 5,26 % "3725 Využívání a zneškodňování komunálních odpadů". Tato položka vykazuje dost velký soustavný vzrůst až na 167,91 % (tj. o 964.000 Kč).
4. 4,08 % "3729 Ostatní nakládání s odpady". Tato položka vzrostla na 107,43 % (tj. o 126.890 Kč) kromě mezilehlého poklesu.
5. 1,5 % "3721 Sběr a svoz nebezpečných odpadů". Tato položka vykázala pokles na 82,15 % (tj. o 147.360 Kč) kromě malého mezilehlého vzestupu.
6. 0,19 % "3724 Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů". Tato položka se objevila až v posledním roce období.
7. 0,11 % "3727 Prevence vzniku odpadů". Tato položka vzrostla na 110,09 % (tj. o 4.490 Kč) kromě mezilehlého poklesu (jenž byl zhruba pětina).

Jak je vidět, v nákladech jednoznačně dominoval sběr a svoz odpadů mimo nebezpečných a hned za tím nakládání s nimi. Největší relativní vzrůst nákladů o 167,91 % zaznamenalo Využívání a zneškodňování komunálních odpadů, což byl i největší nárůst absolutní o 964.000 Kč. Druhý největší absolutní vzrůst nákladů o 524.080 Kč však zaznamenal Sběr a svoz komunálních odpadů, i když v relativním vyjádření to byl nárůst jen o 1,5 %. Pohyb absolutních nákladů ostatních položek byl ve srovnání s tím méně důležitý až nepodstatný. Celkové náklady mírně, ale soustavně rostly, až vzrostly na 103,56 % (tj. o 1.557.780 Kč.)

Co se týče příjmů obcí z odpadového hospodářství, ty jsou z více než devíti desetin tvořeny poplatky za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Příjmy z tohoto zdroje přitom v posledních letech stále, i když jen velmi slabě, rostly. Mnohem rozkolísanější jsou poplatky za uložení odpadů, což odpovídá jednotlivým investičním akcím velkých podniků v SO. I v maximální výši však nepřekročily desetinu všech nákladů. Zcela nepatrný podíl na příjmech připadá na poplatek za komunální odpady na ostatní odvody z vybraných činností a služeb jinde neuvedených. Celkové příjmy mírně, ale soustavně rostly, a to (v absolutním i relativním vyjádření) rychleji než výdaje. I když je to pozitivní trend, stále zůstává faktem, že úhrn příjmů dosahuje jen dvou třetin úhrnu výdajů.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

b) Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Tabulka č. 104: Analýza cílových (dotčených) skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	OBČANSKÁ SFÉRA	<ul style="list-style-type: none"> • čisté a estetické životní prostředí (tj. i bez zatěžujícího zařízení odpadového hospodářství ve vlastním okolí) • pohodlné zbavování se všech vlastních odpadů (dostupnost, četnost, pravidelnost, aktuálnost, bez rušících vlivů) • co nejnižší výše poplatků • odstranění černých skládek 	<ul style="list-style-type: none"> • neochota či nedisciplinovanost při třídění odpadů a odkládání nebezpečných odpadů • nesolventnost – neplacení stanovených poplatků <ul style="list-style-type: none"> ▪ neochota podpořit finančně řešení odpadové situace ▪ zjednodušené a neinformované vnímání problémů • odmítání všeobecně užitečné výstavby příslušných zařízení ap. ▪ lhostejnost a malá angažovanost ▪ odmítání účasti na úklidových akcích 	<ul style="list-style-type: none"> • masovokomunikační prostředky místní i republikové • letáky-návody, místní tisk, internet ▪ osvětové přednášky aj. akce ▪ propagace 	<ul style="list-style-type: none"> • finanční aj. zainteresovanost občanů na sběru a třídění • detailní informace a osvěta <ul style="list-style-type: none"> ▪ propagace odpadové politiky a jejího dlouhodobého smyslu místního i všeobecného ▪ ozřejmění výhodnosti odpadové solidarity pro všechny občany ▪ etická a estetická výchova ve školách ▪ akce přitažlivé pro dospělé i děti (např. „odpadové“ túry, vyhledávání, mapování a hlášení černých skládek dětskými skupinami ap. ▪ sběrové a brigádní akce
	starousedlíci	<ul style="list-style-type: none"> • zachování koloritu 	<ul style="list-style-type: none"> • extenzivní přístup k nakládání s odpady (vlastní spalování, černé skládky) 		<ul style="list-style-type: none"> • obecní vyhlášky a jejich prosazování • ekologická osvěta (školy, letáky, tisk)
	přistěhovalí z Brna	<ul style="list-style-type: none"> • vyšší standard odpadových služeb 	<ul style="list-style-type: none"> • menší vztah k lokalitě – lhostejnost až bezohlednost k jejímu životnímu prostředí 		<ul style="list-style-type: none"> • vlastivědná osvěta (školy, kulturní aj. akce, tiskoviny, internet,

	turisté a návštěvníci	<ul style="list-style-type: none"> estetické a čisté prostředí v přírodě, sídlech ap. dostatek odpadových nádob 	<ul style="list-style-type: none"> menší vztah k lokalitě – bezohlednost k jejímu životnímu prostředí (volné odkládání odpadů kdekoliv) původci černých "miniskládek" (izolované autovraky) 	<ul style="list-style-type: none"> informační tabule 	<ul style="list-style-type: none"> zmapování situace a racionalizace rozmístění příslušných informačních tabulí a zařízení podél hlavních tras pohybu návštěvníků
	nepolitické občanské iniciativy	<ul style="list-style-type: none"> zlepšení situace v nakládání s odpady 	<ul style="list-style-type: none"> jednostrannost vnímání (blokování všeobecně užitečné výstavby příslušných zařízení ap.) příliš obecné zaměření činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> zákony a vyhlášky školení 	<ul style="list-style-type: none"> podpora vznikání a fungování místním organizacím ČSOP aj. ze strany obcí při konkrétních akcích při úklidu místním i v rámci celého správního obvodu zvýšení odbornosti zvýšení ekonomického rozhledu omezit formálnost zadávání i vyhodnocování grantových projektů
	územní zájmové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> zlepšení odpadové situace kolem dálničních zařízení otázka šlapanické skládky 	<ul style="list-style-type: none"> roztříštěnost daného správního obvodu posiluje partikularismus v prosazování zájmů a nezájem na koordinaci 	<ul style="list-style-type: none"> mezi občany, diskuse s občany mezi představiteli obcí (kulatý stůl) mezi představiteli obcí a vyšších územních celků 	<ul style="list-style-type: none"> osvěta kolem meziobecní spolupráce nabídky aktivit výhodných pro všechny obce správního obvodu
2.	POLITICKÁ SFÉRA	<ul style="list-style-type: none"> osobní úspěch 	<ul style="list-style-type: none"> zjednodušené vnímání problémů 	<ul style="list-style-type: none"> zákony a vyhlášky školení 	<ul style="list-style-type: none"> koncepčnost a stabilita odpadové politiky
	a) obce	<ul style="list-style-type: none"> snaha vyhovět požadavkům občanů (viz výše) zefektivňování rozpočtu 	<ul style="list-style-type: none"> přehnané představy konzervativismus i voluntarismus insolventnost pokuty za nedodržování zákona a vyhlášek 	<ul style="list-style-type: none"> mezi představiteli obcí (osobní, pravidelná shromáždění, kulatý stůl) až do úrovně správního obvodu mezi představiteli obcí a vyšších územních celků školení 	<ul style="list-style-type: none"> podrobné mapování a analýza situace v správním obvodě a jednotlivých obcích plány odpadového hospodářství a jejich koordinace školení příslušných představitelů a zaměstnanců obcí koordinace při získávání finančních zdrojů, grantů ap. – meziobecní spolupráce a koordinace z úrovně správního obvodu

b) sdružení obcí	<ul style="list-style-type: none"> • společné a pro všechny výhodné řešení a provoz odpadové sféry 	<ul style="list-style-type: none"> • - " - 	<ul style="list-style-type: none"> • - " - 	<ul style="list-style-type: none"> • podrobné mapování a analýza situace v správním obvodě a formulace oprávněných požadavků vůči vyšším hierarchickým úrovním • koordinace aktivit obcí a občanských iniciativ
c) kraje a celostátní úroveň	<ul style="list-style-type: none"> • dodržování zákonů, vyhlášek a vývoj adekvátní plánů rozvoje v příslušné sféře kraje a republiky 	<ul style="list-style-type: none"> • převaha odvětvového přístupu nad komplexně regionálním • přezíravost či neznalost konkrétní situace na nižších hierarchických úrovních 	<ul style="list-style-type: none"> • mezi představiteli obcí a vyšších územních celků 	<ul style="list-style-type: none"> • efektivní využívání grantových možností • zvětšit reálnou dostupnost grantů pro různé kategorie obcí a jejich sdružení
d) Evropská unie	<ul style="list-style-type: none"> • plnění a vývoj adekvátní programů rozvoje v příslušné sféře 	<ul style="list-style-type: none"> • - " - 	<ul style="list-style-type: none"> • zprostředkovaně pomocí komunikace mezi institucemi kraje, ČR a EU 	<ul style="list-style-type: none"> • efektivní využívání grantových možností • zvětšit reálnou dostupnost grantů pro různé kategorie obcí a jejich sdružení
e) bezpečnostní složky	<ul style="list-style-type: none"> • omezení výskytu havarijních situací a trestní činnosti v dané sféře 	<ul style="list-style-type: none"> • zjednodušené vnímání problémů 	<ul style="list-style-type: none"> • zákony a vyhlášky • školení • hlášení • přímá komunikace s občany 	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšení přípravy • zvýšená pozornost a nulová tolerance projevům znečišťování životního prostředí
f) úřednictvo	<ul style="list-style-type: none"> • bezproblémový chod svěřeného úseku 	<ul style="list-style-type: none"> • technokratismus 	<ul style="list-style-type: none"> • - " - 	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšená zainteresovanost na kvalitě životního prostředí a odpadového hospodářství v správním obvodě • zvýšená zainteresovanost na mezi-obecní spolupráci

	d) politici a politické strany	<ul style="list-style-type: none"> • zvolení 	<ul style="list-style-type: none"> • malý zájem o komunikaci s občany • krátkodobost přístupů • podcenění prevence • menší ochota komunálních politiků k meziobecní spolupráci 	<ul style="list-style-type: none"> • přímá komunikace s občany • komunikace s odbornou sférou • komunikace s institucemi obcí a správního obvodu 	<ul style="list-style-type: none"> • stabilizační mechanismy pro období "střídání stráží" • povinné informování o konkrétních výsledcích činnosti • odvolatelnost volených zástupců • větší důraz na odbornost • komplexní (finanční, projektová, právní atd.) podpora meziobecní spolupráce ze strany státní správy • zvýšená komunikace mezi představiteli obcí
3.	EKONOMICKÉ SKUPINY	<ul style="list-style-type: none"> • zisk • bezproblémový chod 	<ul style="list-style-type: none"> • porušování příslušných předpisů v zájmu zisku a omezení ztrát, zvláště za ekonomicky horší situace • potenciál ke korumpování činitelů v příslušné sféře • nedostatek informací z firem i jejich územně oddělených provozů • zatajování či manipulace s příslušnými informacemi 	<ul style="list-style-type: none"> • zákony a vyhlášky • školení • hlášení • přímá komunikace s občany • komunikace s odbornou sférou • komunikace s institucemi obcí a správního obvodu společná shromáždění, kulaté stoly apod. 	<ul style="list-style-type: none"> • koordinovaná politika obcí správního obvodu vůči ekonomickým subjektům
	a) producenti odpadu (ze všech sfér)	<ul style="list-style-type: none"> • efektivní zbavování se vlastních odpadů (dostupnost, četnost, pravidelnost, aktuálnost, bez rušících vlivů na činnost) 	<ul style="list-style-type: none"> • produkce nebezpečných odpadů 		<ul style="list-style-type: none"> • koordinovaná politika obcí správního obvodu vůči producentům odpadů • podpora zainteresovanosti producentů na třídění odpadů či jejich vlastním využití • větší kontrola • větší pozornost bezpečnostních složek
	b) manipulační skupiny				

sběr a svoz odpadu	<ul style="list-style-type: none"> • maximalizace masy i míry zisku při zacházení s odpady 	<ul style="list-style-type: none"> • neadekvátní technika • neadekvátní technologie zacházení s odpadem • dumpingová politika větších firem vůči obcím • jen zdánlivě výhodné smlouvy s obcemi • nárazové změny přístupu vůči jednotlivým obcím 		<ul style="list-style-type: none"> • koordinovaná politika obcí správního obvodu vůči manipulačním subjektům v odpadové sféře • větší kontrola • větší pozornost bezpečnostních složek
úprava a prodej odpadu	• - " -	• - " -		• - " -
odstranění odpadu (skládky, spalovny a ZEVO atd.)	• - " -	• - " -		• - " -
využití odpadu (materiálové, energetické atd.)	• - " -	• - " -		• - " -
rekultivace	• - " -	• - " -		• - " -
c) navazující skupiny				
těžební průmysl	<ul style="list-style-type: none"> • výhodně realizovat lomy ap. prostory jako odkladiště odpadů 	<ul style="list-style-type: none"> • vyhýbání se rekultivacím • nedostatečné zabezpečení vytěžených prostorů 		<ul style="list-style-type: none"> • správní obvod by měl hrát větší monitorovací a koordinační roli nejen mezi obcemi, ale i mezi obcemi, občanskými iniciativami a ekonomickými subjekty nacházejícími se jak na jeho SO, tak i mimo něj (např. při využití odpadů ap.)
vodohospodářství	<ul style="list-style-type: none"> • zamezení znečišťování povrchových i podpovrchových vod odpady a jejich odstraňováním • omezení tlaku na kapacitu čistíren 	<ul style="list-style-type: none"> • zanedbání vodohospodářských opatření v krajině může zhoršit krizové situace i v souvislosti s odpady 		• - " -
zemědělství a lesnictví	<ul style="list-style-type: none"> • zamezení degradace půdy a porostů odpady a jejich odstraňováním 	<ul style="list-style-type: none"> • viz producenti 		• - " -

	zpracovatelský průmysl	<ul style="list-style-type: none"> • získání ekonomicky efektivních materiálových či energetických surovin ze sféry odpadového hospodářství 	<ul style="list-style-type: none"> • neadekvátní technika a technologie využití odpadů (zvl. jedovatých) • dále viz producenti 		<ul style="list-style-type: none"> • - " -
	cestovní ruch	<ul style="list-style-type: none"> • estetické a čisté přírodní i sociální prostředí atraktivní pro klienty • turisticky komfortní nabídka nádob pro odkládání odpadů 	<ul style="list-style-type: none"> • viz producenti 		<ul style="list-style-type: none"> • - " -
	zdravotnictví	<ul style="list-style-type: none"> • omezení přímých i nepřímých vlivů odpadů a jejich zpracování na četnost a závažnost zdravotních problémů obyvatelstva 	<ul style="list-style-type: none"> • viz producenti 		<ul style="list-style-type: none"> • - " -
4.	ODBOURNÁ SFÉRA	<ul style="list-style-type: none"> • odborný úspěch • jeho smysluplnost 	<ul style="list-style-type: none"> • podcenění ekonomických aspektů 	<ul style="list-style-type: none"> • zákony a vyhlášky • konference a školení • terénní výzkum a praxe • odborný tisk a publikační činnost • osobní komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> • větší provázanost teorie a praxe • omezit formálnost zadávání i vyhodnocování výzkumných projektů
	• pracovníci institucí životního prostředí		<ul style="list-style-type: none"> • rutinérství • reálná kvalifikace 		
	• pracovníci činní v odpadovém hospodářství		<ul style="list-style-type: none"> • reálná kvalifikace 		
	• právníci		<ul style="list-style-type: none"> • formalismus 		
	• teoretikové, studenti		<ul style="list-style-type: none"> • odtrženost od praxe 		

Z dotčených skupin přímo v SO ORP Šlapanice lze z hlediska odpadového hospodářství obcí považovat za nejdůležitější jednak samy obce jako institucionalizované jednotky územní správy a samosprávy a jejich občany, jednak producenty – právnické osoby a podnikatelské subjekty, jednak subjekty profesně manipulující s odpady (především svozové společnosti, výkupny, skládky a spalovny a zpracovatelé). Menší vliv mají zatím v daném území zájmové skupiny dotčené odpady ať už ve smyslu pozitivním (zpracovatelé, zemědělství) nebo negativním (zemědělství, vodohospodářství, cestovní ruch).

c) Analýza rizik – registr rizik v oblasti odpadového hospodářství

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Tabulka č. 105: Analýza rizik

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	FINANČNÍ RIZIKO	Nesolventnost producentů odpadů – neuhrzené poplatky	2	3	6	Změna způsobu a původu úhrad	obec
		Nesolventnost obce – nemožnost finančně dorovnávat náklady na běžný provoz odpadového hospodářství	2	4	8	Racionalizace provozu odpadového hospodářství, změna smluvních partnerů, dotace, brigády a výpomoci, domácí kompostování, zvýšení třídění prodejného odpadu, mezi-obecní spolupráce	obec
		Nedostatek financí na řešení mimořádných situací v odpadech	1	5	5	rozšíření sběrných možností, jednorázová dotace, brigády aj. aktivity, preventivní kontrola, sankce	obec, správní obvod ORP
		Pokuty obcím ze strany státu a prohrané soudní spory, týkající se odpadového hospodářství	2	2	4	meziobecní spolupráce (informační-právní servis)	obec, správní obvod ORP
		Nedostatek financí na investice v odpadovém hospodaření	3	2	6	dotace, meziobecní spolupráce	obec, správní obvod ORP, kraj, stát

		Monopolní postavení a nárazové zvýšení cen ze strany firem zabezpečujících odpadové hospodářství	1	3	3	meziobecní spolupráce (informační, ekonomický a právní servis, zapojení do příslušných firem vlastněných společně obcemi)	obec, správní obvod ORP
		Ekonomická krize podvazující dotace a granty z vyšších institucí a EU	2	4	8	Racionalizace provozu odpadového hospodářství, změna smluvních partnerů, dotace, meziobecní spolupráce; zvýšení třídění prodejného odpadu, zapojení do příslušných firem vlastněných společně obcemi	obec
		Ukončení činnosti šlapanické skládky – náklady na bezpečné uzavření a pokles příjmů městu	5	1	5	finanční rezerva	obec
		Dumpingová politika větších firem vůči obcím	1	2	2	meziobecní spolupráce (informační, ekonomický a právní servis, majetkové zapojení do příslušných firem vlastněných společně obcemi)	obec
2.	ORGANIZAČNÍ RIZIKO	Nekoordinovanost obcí v odpadovém hospodářství	3	3	9	meziobecní spolupráce (informační, ekonomický a právní servis, plány)	obce, správní obvod ORP,
		Nekoordinovanost obecních a ekonomických subjektů	5	3	15	meziobecní spolupráce (informační, ekonomický a právní servis, plány)	obce, správní obvod ORP,
		Neefektivní systém svozu odpadů	3	2	6	změna systému; meziobecní spolupráce	obce, správní obvod ORP,
		Špatná dostupnost a nedostatečná kapacita zařízení odpadového hospodářství (sběrný dvůr, ZEVO, spalovna, skládka, kompostárna)	2	4	8	monitoring a průběžné vyhodnocování kapacity; využití dotací; Podpora výstavby sběrných dvorů a zařízení na zpracování bioodpadu skrze meziobecní spolupráci	obce, správní obvod ORP,
		Tolerance vůči porušování příslušných předpisů ze strany producentů a manipulátorů s odpady	2	4	8	veřejné projednávání, sankce, publicita, komunikace mezi obcemi	obce aj. státní instituce

		Uzavírání nevýhodných smluv v odpadovém hospodářství	2	4	8	transparentnost uzavírání smluv; mezi-obecní spolupráce (informační, ekonomický a právní servis)	obce, správní obvod ORP,
		Nelegální produkce nebezpečných odpadů	1	5	5	efektivnější kontrola státu se zapojením místního obyvatelstva; zvýšená zainteresovanost na provádění průběžné kontroly; přísnější sankce	obce, správní obvod ORP,
3.	PRÁVNÍ RIZIKO	Změna legislativy nuceně zvyšující náklady na odpadové hospodaření	5	3	15	meziobecní spolupráce (informační, ekonomický a právní servis); racionalizace provozu odpadového hospodářství adekvátně změněným podmínkám; podpora domácímu kompostování; lobování legislativy ze strany organizací zastupujících obce	obec, stát
		Nedostatečná možnost exemplárních postihů porušování příslušných předpisů ze strany producentů a manipulátorů s odpady	5	2	10	meziobecní spolupráce (informační a-právní servis); lobování legislativy ze strany organizací zastupujících obce	obec, stát
		Problematické znění smluv a soudní spory týkající se odpadového hospodaření	1	2	2	meziobecní spolupráce (právní servis)	obec, správní obvod ORP
4.	TECHNICKÉ RIZIKO	Neadekvátní technika a technologické postupy v odpadovém hospodářství	3	4	12	efektivnější kontrola státu se zapojením místního obyvatelstva; zvýšená zainteresovanost na provádění průběžné kontroly; přísnější sankce	obec, stát
		Selhání zabezpečení úložiště šlapnické skládky	1	1	1	periodická kontrola stavu s preventivně-operativními opatřeními (v současnosti jen zápach)	obec,
5.	VĚCNÉ RIZIKO	Neochota a nedodržování předpisů o smluvním zajištění nakládání s odpady u menších podnikatelů apod.	4	4	16	efektivnější kontrola státu i obcí se zapojením místního obyvatelstva; zvýšená zainteresovanost na provádění průběžné kontroly	obec, stát

					ly; přísnější sankce	
	Ukončení aktivity pro SO významného provozovatele zařízení odpadového hospodářství	1	5	5	meziobecní spolupráce (informační, ekonomický a právní servis, zapojení do příslušných firem vlastněných společně obcemi) zahrnující i ekonomické subjekty v i mimo správního obvodu a vyšší správní orgány;	obec, správní obvod ORP
	Ukončení činnosti šlapanické skládky	5	1	5	smluvní zajištění jiného úložiště v jiném správním obvodě pro menší část odpadu SO ve spolupráci s dotčenými firmami a krajem	obec
	Nedostatečná komunikace svozové firmy s obcemi	3	4	12	posílení péče o zákazníka, častější a otevřená jednání	provozovatel
	Zahájení činnosti nových ekonomických subjektů produkujících větší množství odpadů či nebezpečné odpady	3	3	9	adekvátní smlouvy ošetřující zodpovědnost a financování odpadového hospodářství; nesouhlas se zahájením provozu,	obec

Tabulkově vychází nejvyšší úhrnné výsledné riziko u skupiny organizačních rizik (59), finančních rizik (47) a věcných rizik (44). Střední úroveň výsledného rizika vykazuje skupina právních rizik, nejnižší úroveň pak skupina technických rizik. Z rozhovorů se starosty obcí přitom vyplývá, že žádné nepřekonatelné problémy nepociťují. Minimálně ne v takové míře, aby je chtěli řešit formou meziobecní spolupráce. Z dotazníkového šetření i řízených rozhovorů vychází jednoznačně jako největší riziko kontinuální vznik černých skládek, se kterými se obce neustále potýkají. Toto riziko souvisí s nedostatečným smluvním zajištěním svozu odpadů od malých a středních podnikatelů a z chatařských oblastí. V menší míře starostové vnímají riziko vysokých cen za svoz odpadu.

5.1.4. SWOT analýza oblasti odpadového hospodářství

Tabulka č. 106: SWOT analýza odpadového hospodářství SO ORP Šlapanice

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Kromě vápence a cihlářské hlíny nejsou na území SO takové přírodní zdroje, jejichž těžba a zpracování by nadprůměrně zvyšovaly množství či nebezpečnost odpadů z výroby.	Dobré přírodní podmínky pro zemědělskou výrobu zvyšují produkci biologických odpadů.
Většinou relativně přehledný bezlesý terén omezuje možnost výskytu větších černých skládek.	Méně přehledný členitý a lesnatý terén na severu zvyšuje počet menších černých skládek.
Přestože svým určením nesoustřeďuje šlapanická skládka klasické nebezpečné odpady, ale soustřeďuje především stavební suti, slévárenské strusky ap. - její prostor je zároveň využíván jako mezisklad komunálního odpadu před jeho odvozem mimo správní obvod. Zároveň je zdrojem příjmů města Šlapanice.	Šlapanická skládka – jediné větší zařízení na odstraňování odpadů, zatěžuje do určité úrovně lokální životní prostředí (doprava, občasných zápach).
Úzký tvar správního obvodu táhnoucího se kolem Brna umožňuje snadnou dostupnost zařízení a služeb odpadového hospodářství jak v Brně, tak v sousedních správních obvodech.	Absence většího zařízení pro nakládání s BRO z veřejné zeleně (vysoké náklady na dopravu a uložení)
Výhodná poloha mezi nadstandardní strukturou (ZEVO, skládka, sběry a výkupy, svozové společnosti atd.) kapacitou a úrovní zařízení a služeb odpadového hospodářství Brna a okolních správních obvodů.	Z technologických důvodů je nedodání nasmulovaného množství komunálního odpadu v příslušných termínech finančně sankcionováno od brněnského ZEVO (zařízení pro energetické využití odpadů). To omezuje jeho využívání přes jeho snadnou dostupnost kvůli nedostatku meziobecní spolupráce.
Výhodná poloha na "odpadových" trasách z Brna (vyžívaných i svozovými společnostmi) k relativně blízkým zařízením odpadového hospodářství ve všech sousedních správních obvodech.	Na Brno centripetálně orientovaná doprava výrazně podvazuje vnitřní propojení území správního obvodu a tím i spolupráci jeho obcí či efektivnější komplementaci tří přírodně rozdílných částí správního obvodu.
Snadná dostupnost zařízení odpadového hospodářství v Brně a okolních správních obvodech způsobila, že kromě šlapanické skládky už nejsou v daném správním obvodě žádné velké provozy na odstraňování odpadu, které by skutečně či domněle zhoršovaly estetickou a zdravotní úroveň životního prostředí.	Administrativní vymezení správního obvodu (úzký a nesouvislý pás obklopující dokola Brno téměř ze všech stran) zcela nevhodné z hlediska vzájemné dostupnosti jeho obcí a tím i z hlediska jeho fungování jako objektivně existujícího komplexního územního celku. (Nejen geometricky je cesta mezi mnoha obcemi správního obvodu nejefektivnější právě přes Brno.)

Relativně hustá síť zařízení odpadového hospodářství – sběrné dvory a místa resp. těsná návaznost na brněnské svozy podél jižního okraje Brna.	Vnitřně neprovázaná roztržitost území správního obvodu bez skutečného vlastního těžiště-střediska.
Relativně dobrá velikostní struktura obcí a sídelní struktura umožňuje lépe zvládat náklady na rozvoj odpadového hospodářství.	Relativně rovnoměrné rozložení osídlení a jeho těžišť zvyšuje náročnost na svoz odpadů ze správního obvodu.
Suburbánní charakter těsného zázemí Brna způsobuje, že se na celkové produkci odpadu podílí méně, než by odpovídalo počtu obyvatel. Zároveň suburbanizace zlepšuje ekonomickou situaci obcí.	Sídelně-ekonomický suburbánní charakter těsného zázemí Brna způsobuje vyšší míru produkce komunálního odpadu.
Existující provozy na ziskové zpracování šrotu, plastů a dřeva (především Modřice) zvyšují tlak na separování odpadu správního obvodu i podíl jeho využití (a ještě ho dovážejí ze sousedních správních obvodů).	
Takřka kompletní kanalizace obcí.	Kanalizování obcí reprezentuje i přes různé granty značné zatížení rozpočtů a zadlužení obcí.
Růst příjmů obcí z odpadového hospodářství je v zatím v absolutním i relativním vyjádření rychlejší než příslušných výdajů.	Výdaje obcí na odpadové hospodářství jsou stále téměř dvojnásobné oproti příslušným příjmům.
Na území správního obvodu sídlí jedna z největších svozových společností kraje (Modřice).	Většina ostatních důležitějších ekonomických subjektů sídlí mimo správní obvod, což někdy znesnadňuje harmonizaci jejich zájmů s místními
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Meziobecní spolupráce, která by komplexně řešila svoz a nakládání s biologickým rozložitelným odpadem a komplexní síť sběrných dvorů.	Demotivující systém financování odpadového hospodářství
Meziobecní spolupráce (s využitím meziskladu v šlapanické skládce) může zabezpečit pravidelnost odvozu určitého množství komunálního odpadu a biologického rozložitelného odpadu a tím i snazšího využití blízkých a přitom ani zdaleka ne plně využitých kapacit brněnského ZEVO	Nedostatek financí na investice a opravy, rostoucí zadluženost obcí.
Uzavření šlapanické skládky ukončí činnost posledního většího zařízení na odstraňování odpadů, zatěžující do určité úrovně lokální životní prostředí (doprava, občasných zápach).	Narušení zabezpečení podloží šlapanické skládky – nebezpečí není tak velké, neboť nejde o klasické nebezpečné odpady ale především o soustředění stavební suti, slévárenské strusky ap.
Rozšiřování materiálové a energetické využitelnosti odpadů zvýší tlak na zainteresovanou separaci při sběru i zvýšení podílu jejich využití ve stávajících provozech Modřicka (umělé hmoty ap.)	Kapacita technické a dopravní infrastruktury správního obvodu přestává dostačovat a tím zhorší místní podmínky provozu odpadového hospodářství.

	Legislativní změny, s tím související zvyšování nákladů (např. odpad z veřejné zeleně)
Koordinace meziobecní spolupráce správního obvodu a integrovaného plánu rozvoje brněnské metropolitní oblasti.	Dumpingová politika svozových firem a monopolizace služeb odpadového hospodářství s následným růstem cen a zhoršením služeb.
Značná konkurence různých firem a zařízení odpadového hospodářství z Brna a okolních správních obvodů dává možnost koordinovanému tlaku obcí na snížení cen.	Nedostatečná meziobecní spolupráce a koordinace v odpadovém hospodářství – podvázání jeho provozu, rozvoje a plnění zákonných požadavků.
	Náhlé ukončení činnosti některého důležitějšího provozovatele zařízení odpadového hospodářství významného pro správní obvod.
Zracionálnění zákonodárství a ekonomické podpory v oblasti odpadového hospodářství.	Diskontinuita vedení obcí se může negativně promítat do realizace odpadového hospodářství. Možnost chybných politických rozhodnutí na místní úrovni

Vzájemný poměr kladů a záporů v oblasti odpadového hospodářství daného správního obvodu je především určen specificky tvarovanou polohou jeho území mezi brněnským velkoměstem a 7 dalšími správními obvody. Tímto určením je dáno, že proti sobě stojí početní převaha mnoha menších kladů proti zásadnímu významu jednoho velkého záporu, tj. proti (administrativním vymezením dané) vnitřně neprovázané roztržitosti území tohoto správního obvodu, které tak není skutečně přirozeným organickým územním celkem. To na jedné straně objektivně podvazuje rozvoj meziobecní spolupráce, na druhé straně činí její potřebu o to naléhavější.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Podobně jako v předchozích oblastech ovlivňuje i oblast odpadového hospodářství územní dispozice SO ORP, jakožto úzkého prstence obcí obklopujících město Brno od severu po jihozápad. Nelze se pak divit, že takovéto území nemá ani jednoznačné spádové středisko. Jde tudíž o funkčně vnitřně neprovázané roztržité území, jehož obce jsou po všech stránkách orientované spíše jen na Brno než mezi sebou.

Na druhé straně tato územní roztržitost sebou při výše uvedené poloze přináší paradoxně i některé klady. Především SO ORP Šlapanice profituje na tom, že přes jeho území procházejí paralelně důležité trasy svozu komunálního odpadu mezi Brnem a jeho širším jihomoravským zázemím. Zajímavé přitom je, že to (kromě několika obcí přilehlých k Brnu z krajního jihozápadu) zatím nějak nesnižuje ani základní vybavenost vlastního správního. Tato celková situace je zatím nejlépe ilustrována velkým množstvím svozových společností, jejichž působnost většinou (kromě jedné) zasahuje z Brna a ostatních sousedních správních obvodů. Vysoký počet svozových společností by přitom v koordinaci a s příslušným servisem na úrovni obce s rozšířenou působností umožňoval obcím nasmlouvat ještě výhodnější podmínky.

Potenciálním příkladem meziobecní spolupráce by mohla být snaha naplnit společně periodické (technologicky podmíněné) kvóty masy komunálního odpadu jako podmínku vyššího využívání brněnského ZEVO (zařízení pro energetické využití odpadů) s jeho zdaleka nenaplněnou kapacitou. To by mohlo být ulehčeno rozšířením dosavadního meziskladu na šlapanické skládce, která se má však výhledově uzavřít. Těžiště meziobecní spolupráce ve sféře odpadového hospodářství bude zřejmě vždy ležet na nižších hierarchických úrovních než je celý správní obvod tedy na úrovni spolupráce vždy zhruba 3 až 5 obcí. Jedná se například o územní působnost sběrných dvorů, kompostáren atd. Pokud by se mělo řešit odpadové hospodářství komplexně, nejvhodnější úrovní by zřejmě byla celá Brněnská metropolitní oblast s jedním nositelem (např. SAKO a.s. ve spolupráci s dalšími svozovými společnostmi).

Kromě vystižení této základní specifičnosti odpadové sféry v daném správním obvodě je ovšem vhodné také stručně charakterizovat i jeho současný stav. Ve funkčně vnitřně neprovázaném a území SO ORP Šlapanice zatím není rozvinutější meziobecní spolupráce v oblasti svozu odpadů – existuje buď jen na nejnižších hierarchických úrovních několika málo komunikačně svázaných obcí, anebo sem organicky přesahují větší svozové společnosti vlastněné obcemi ze sousedních správních obvodů. Většinou se týká majetkové účasti ve svozových společnostech, výjimečně jde o finanční účast na provozu toho kterého sběrného dvoru.

Hustota sběrných dvorů a míst je relativně dostatečná (47,5 % obcí). To se v podstatě týká i všech ostatních zařízení odpadového hospodářství, byť už je jich v samotném správním obvodě buď málo či neexistují vůbec – jsou totiž pohodlně k dispozici v těsném sousedství obcí SO ORP Šlapanice. V SO ORP je na druhou stranu jen jediná velká skládka celokrajského významu ve Šlapanicích, která je však primárně určena pro soustředění stavebních sutí, slévárenské strusky apod. odpadu.

Drtivá většina místního odpadu se tak odstraňuje mimo území správního obvodu, ale přitom tak blízko, že to nijak zásadně nezvyšuje dopravní náklady. Jedině nepřítomnost kompostáren by se mohla při očekávané změně legislativy ukázat nevýhodnou. Jak už bylo naznačeno výše, jediný problém s využitím zařízení v sousedství je pro jednotlivé obce dostát podmínce terminované dodávky určitého množství komunálních odpadů do brněnského ZEVO – což je právě jedna z věcí, které by meziobecní spolupráce mohla ulehčit.

Relativně dobrá situace v produkci i odstraňování odpadů se odráží i v malé velikosti i v relativně malém počtu dosud zjištěných černých skládek (nejvíce v těžko přehledných lesích na severu).

Převážně sídelní struktura správního obvodu jako suburbanizovaného zázemí Brna se projevuje v tom, že se na jedné straně podílí na celkové produkci odpadu o něco méně, než by odpovídalo podílu na obyvatelstvu, na druhé straně je tu vyšší měrná produkce komunálních odpadů. Obdobně rostla i celková produkce biologického rozložitelného odpadu.

Množstevně největší byly stavební a demoliční odpady, což odpovídá stálému růstu obyvatel imigrací z Brna a strukturu zdejšího průmyslu. Hned za nimi však už následovaly odpady komunální, jejichž absolutní produkce rostla – opět v souvislosti se soustavným růstem obyvatel především imigrací z Brna. I další pořadí odpadů naznačuje, že náš správní obvod je regionem, kde kromě výstavby, těžby a zpracování stavebních materiálů dominuje už jen sídelní typ odpadů.

Na prvním místě v komunálním odpadu je stále jednoznačně směsný, až dále za ním jsou jednak papírové a lepenkové obaly, jednak kovy. Celkově zde jde o strukturu komunálních odpadů odpovídající sídelní strukturu zázemí velkého města – s tím, že kromě růstu obyvatelstva se do určité míry prosazuje jejich separace už při sběru (speciální kontejnery ap.). Za sledované období docházelo především kvůli nárůstu počtu obyvatel i k nárůstu produkce odpadů. Dynamiku produkce odpadů ovlivňovala i makroekonomická situace.

Na separovaném odpadu měl jednoznačně největší a stále rostoucí podíl papír. Přes vyšší podíl separování však materiálově využitelné odpady většinou nestačí zdejšími zpracovateli, takže je (hlavně plasty a kovy) musí do správního obvodu dovážet.

Na biologicky rozložitelných odpadech se stále jednoznačně nejvíce podílí směsný komunální odpad, i když tento podíl stále klesá, na druhém místě to byly kaly z odpadních vod (čistička v Modřicích), pocházejících však většinou z Brna. Přitom celková produkce biologicky rozložitelného odpadu rostla, stejně tak i jeho měrná produkce (navzdory růstu počtu obyvatel). Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu na biologicky rozložitelném odpadu je mírně nadpoloviční.

Materiálové využití oproti datové základně z roku 2000 vzrostlo. Otázkou však je, do jaké míry se na tom podílel odpad dovezený do správního obvodu. Spolu s energetickým využitím je materiálové využití nad republikovým průměrem. Přitom naopak množství odpadu mohlo být ze správního obvodu vyvezeno ke zpracování či k odstranění jinam, což snižuje vypovídací hodnotu uvedených skutečností.

Skládkování bylo jediným způsobem odstraňování odpadů prováděným v SO ORP. Množství skládkování na území SO ORP Šlapanice se oproti datové základně z roku 2000 výrazně snížilo, aby se vůči ní více méně stabilizovalo na průměrných 40 %. Tím byly cíle POH ČR v tomto směru alespoň statisticky průměrně překročeny 3x, i když se dynamika poklesu průměrně zmenšuje. Poměr skládkování vůči celkové produkci odpadů přitom klesl ze 7 % na začátku sledovaného období na 5 % na jeho konci. Tento podíl je tak více než dvakrát nižší než celorepublikový (12,65 %) – ovšem opět s tou výhradou, že většina skládkovaných odpadů pocházejících ze SO ORP Šlapanice leží mimo jeho území. Celkově došlo k poklesu podílu odstraňování odpadů vůči jejich materiálovému a energetickému využití. Materiálové využití odpadů však za sledované období výrazně rostlo a je dvojnásobné, než je celorepublikový průměr.

Biologicky rozložitelný odpad na území SO ORP odstraňován nebyl. Zato významně rostlo jeho materiálové využití, i když sotva přesahuje desetinu celkové produkce biologicky rozložitelného odpadu. Energetické využití naopak skokově kleslo, a dnes je minimální. Většina biologicky rozložitelného odpadu se v naprosté většině odstraňuje a využívá za hranicemi správního obvodu. Stejný vývoj prodělalo i zacházení s biologicky rozložitelným komunálním odpadem.

V nákladech obcí na odpadové hospodaření jednoznačně dominoval sběr a svoz odpadů mimo nebezpečných a hned za tím nakládání s nimi. Největší relativní nárůst nákladů zaznamenalo "Vy-užívání a zneškodňování komunálních odpadů", což byl i největší nárůst absolutní. Druhý největší absolutní nárůst nákladů však zaznamenal "Sběr a svoz komunálních odpadů", i když v relativním vyjádření to byl nárůst nepatrný. Celkové náklady mírně, ale soustavně rostly.

V příjmech jednoznačně dominoval "Poplatek za provoz". Největší relativní i absolutní vzrůst příjmů však zaznamenaly poplatky za uložení odpadů. Celkové příjmy mírně, ale soustavně rostly. Růst příjmů byl v absolutním i relativním vyjádření rychlejší než růst výdajů. Stále však jsou oproti nim mnohem nižší.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí Šlapavice, Bílovice nad Svitavou, svozové firmy s účastí obcí KTS Ekologie, s.r.o. a SATESO, s.r.o. z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

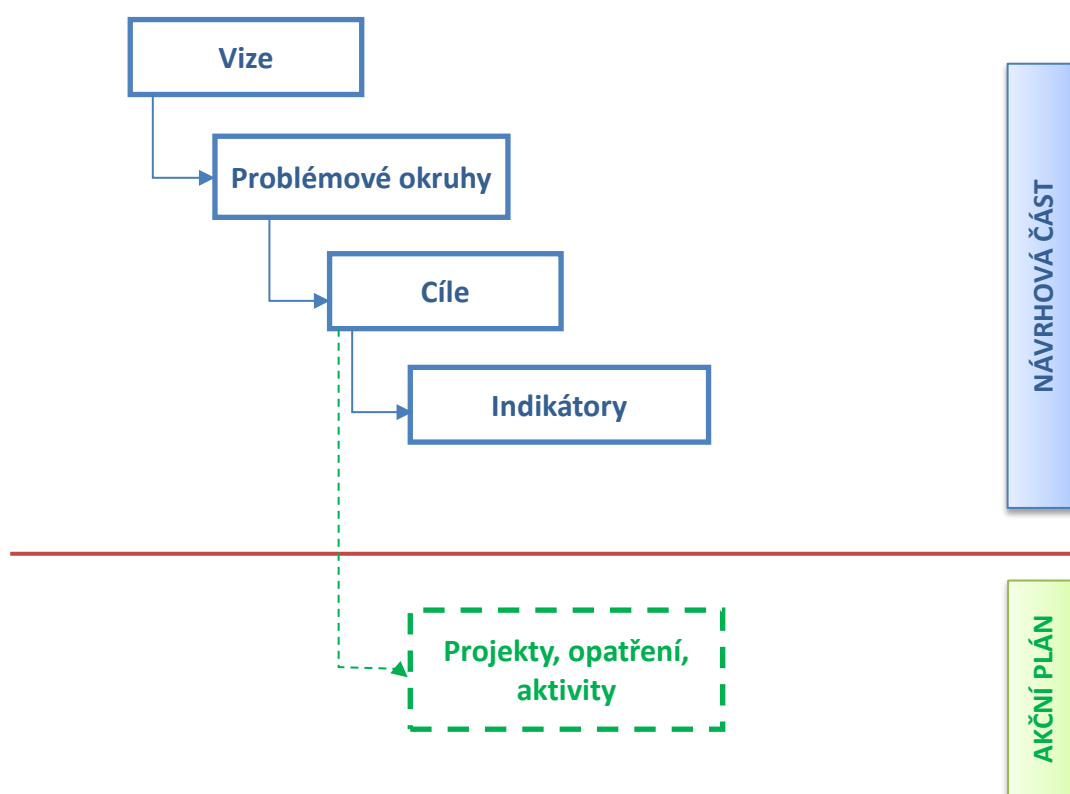
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce				
SO ORP Šlapanice je ekologicky stabilizovaným územím, kde obce spolupracují v odpadovém hospodářství především ve sběru a třídění specifických odpadů. Stabilně se zvyšuje podíl separovaného odpadu oproti směsnému komunálnímu odpadu. Na území SO je vyřešeno nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem.				
Odpadové hospodářství	Problémová oblast 1		Problémová oblast 2	
	NEDOSTATEK SBĚRNÝCH DVORŮ A JEJICH ŠPATNÝ TECHNICKÝ STAV		NEOPTIMÁLNÍ NAKLÁDÁNÍ S BRKO	
	cíl 1.1	cíl 1.2	cíl 2.1	cíl 2.2
	Vybudovat nové sběrné dvory a optimalizovat síť sběrných dvorů / sběrných míst s ohledem na rovnoměrnou a dostupnou vzdálenost pro občany	Společný postup při pořizování vybavení sběrných dvorů (velkoobjemových kontejnerů, skladů NO, vah, manipulační techniky apod.)	Společný nákup vybavení na využití separovaného biologicky rozložitelného komunálního odpadu (katalogové číslo 200 a 201)	Zavést společnou koordinaci např. sběru, svozu a využití biologicky rozložitelného komunálního odpadu.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Slogan

SO ORP Šlapanice – svébytné, propojené a prosperující zázemí Brna

Vize

Správní obvod ORP Šlapanice obklopuje město Brno od severu po jihozápad a je faktickou součástí provázané brněnské aglomerace. Obce jsou ekonomicky stabilní a postupně se mezi nimi snižují rozdíly v rozvoji. Disponují koordinačním zázemím pro společné řešení sociálních služeb, služeb odpadového hospodářství, vzdělávání, bezpečnosti a dalších. Obce společně vystupují vůči partnerům a jejich koordinace funguje v rámci hierarchické organizační struktury. Území má velký potenciál pro hospodářský rozvoj bez výraznějších negativních dopadů na jeho rezidenční a rekreační funkce. Obce kladou důraz na podporu lokální ekonomiky.

SO ORP Šlapanice je ekologicky stabilizovaným územím, kde obce spolupracují v odpadovém hospodářství především ve sběru a třídění specifických odpadů. Stabilně se zvyšuje podíl separovaného odpadu oproti smíšenému komunálnímu odpadu. Na území SO je vyřešeno nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem.

Problémové okruhy odpadových služeb SO ORP Šlapanice

- 1. NEDOSTATEK SBĚRNÝCH DVORŮ A JEJICH ŠPATNÝ TECHNICKÝ STAV**
- 2. NEOPTIMÁLNÍ NAKLÁDÁNÍ S BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝM KOMUNÁLNÍM ODPADEM**

1. NEDOSTATEK SBĚRNÝCH DVORŮ, JEJICH ŠPATNÝ TECHNICKÝ STAV

Popis situace - příčiny a okolnosti problému

Sběrné dvory a sběrná místa se nachází ve 47,5 % obcí SO ORP. Pouze 10 obcí však provozuje sběrný dvůr s krajským souhlasem. Dostupnost sběrných dvorů je proto z hlediska dlouhodobé perspektivy nedostačující. Zvláště pokud vezmeme v úvahu do budoucna se zvyšující důraz ze strany státu na třídění odpadu a především koncepční řešení třídění bioodpadu. Ze zkušeností zástupců obcí a aktérů v oblasti odpadového hospodářství vyplývá, že sběrné místo odpadů je pro občany (zákazníky) atraktivní tehdy, pokud je v opravdu malé vzdálenosti od bydliště. V zásadě tedy platí, že pokud má být třídění úspěšné, je vhodné, aby bylo sběrné středisko buď v obci samé, nebo v těsně přiléhající sousední obci. V správním obvodu obce s rozšířenou působností Šlapanice mají sběrné dvory města Šlapanice, Modřice, Újezd u Brna a obce Bílovice nad Svitavou (zde provozuje SD společnost KTS Ekologie), Mokrá-Horákov, Ostopovice, Sokolnice, Tvarožná, Želešice, Podolí. Všechny sběrné dvory jsou provozovány obcemi. Pouze sběrný dvůr v Podolí není provozován příslušnou obcí, ale akciovou firmou Respono, což je ovšem i tak regionální společnost 88 obcí a měst – akcionářů okresu Vyškov, části okresu Prostějov a naší obce Podolí. Sběrné dvory mají různou provozní dobu, což ovlivňuje výši nákladů, které obce musí na provoz zařízení doplácet. Variabilita je velmi rozdílná. V SO ORP je ještě velké množství sběrných míst, které zajišťují podobnou službu jako sběrné dvory avšak s výrazně nižšími náklady. Konkrétně se jedná o obce Březina, Hostěnice, Jiříkovice, Kobylnice, Ořechov, Prace, Radostice, Telnice, Velatice, Vranov. Sběr odpadů se řeší buď formou sběrných míst, nebo formou určených termínů svozu specifického odpadu (zhruba dvakrát ročně). K otázce výstavby nových sběrných dvorů se zatím obce nevyjadřují povětšinou příliš vstřícně, ale je zde prostor pro diskusi.

V městě Šlapanice je v současnosti nový sběrný dvůr, protože původní neumožnil dostatečnou separaci odpadů a navíc je lokalizován v obytné zástavbě. Otázka finančních nákladů jednotlivých sběrných dvorů je relativní a výrazným způsobem odvisí od podmínek, jaké si město se společností, která sběrný dvůr provozuje, vyjednává. Dále záleží na rozsahu, vybíráních odpadů a provozní době. Náklady na projekt sběrného dvora ve Šlapanicích se pohybují do 10 milionů korun, počítá se s využitím dotace fondu životního prostředí OP ŽP, kde v minulosti u obdobných výzev bylo vysoké krytí nákladů ve výši až 90 % uznatelných nákladů. Skládka odpadů se bude zavírat v dohledné době kompletně. Roční náklady na sběrný dvůr činí zhruba 1 - 1,2 mil. Kč., což je i pro větší město jako jsou Šlapanice citelná položka. S novým sběrným dvorem ve Šlapanicích lze očekávat, že náklady klesnou minimálně o polovinu. Zatím výsledky z nového sběrného střediska odpadu nejsou k dispozici, jelikož je otevřený teprve od 1. září 2014. Naopak v Modřicích je sběrný dvůr provozován soukromou firmou Sita CZ, a.s. I díky tomu je jeho provoz výrazně levnější. Ročně je to zhruba 624 000 Kč. Tedy zhruba polovina výše nákladů než ve Šlapanicích. Sběrné dvory slouží pouze pro občany obou měst, nikoliv pro další přilehlé obce.

Budování sběrných dvorů a třídaček odpadů pravděpodobně urychlí novela zákona o opadech, která ukládá obcím povinnost zavést oddělený sběr vybraných druhů odpadů jako je papír, plast, sklo, kovy, nebezpečný a biologicky rozložitelný odpad. Novela dále počítá s úplným zákazem skládkování neupraveného směsného komunálního odpadu, recyklovatelných složek a využitelných odpadů od roku 2024. Zde se přímo nabízí využití Operačního programu životního prostředí na období 2014 – 2020, který aktivity jako jsou výstavba a modernizace zařízení pro sběr, třídění a úpravu dopadů podporuje.

Vazby na další problémy

S tímto problémem je spojen výskyt černých skládek na území SO ORP. Jejich výskyt sice nepředstavuje v SO ORP nepalčivější problém, místně však působí samosprávám jisté obtíže. Nejvíce černých skládek je navázáno na chatové oblasti a malé podnikatelské subjekty, kteří nemají smlouvu

na odvoz odpadu. S tím je spojená i nutnost kontroly živnostníků, kteří by měli prokazovat smluvní využití a odstraňování vlastních odpadů. Zároveň je potřebná i osvěta, aby živnostníci o této své povinnosti věděli a byla jim dána časová možnost na nápravu situace.

Důsledky neřešení

Neřešení tohoto problému by přitom pro některé obce mohlo výhledově znamenat rozšiřování černých skládek. Společným sběrem odpadů z většího územního celku s efektem omezení vzniku černých skládek a podílením se na financování provozu sběrného dvora by mohlo dojít teoreticky k úsporám řádově v desetitisících Kč. Jedná se však pouze o orientační částku, vzhledem k tomu, že ceny za svoz specifického odpadu jsou relativně nízké a provozy sběrných míst v mnoha obcích také. Obce nad 2000 obyvatel již dnes podle zákona o odpadech musí mít vyřešen sběr minimálně nebezpečného odpadu.

2. NEOPTIMÁLNÍ NAKLÁDÁNÍ S BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝM KOMUNÁLNÍM ODPADEM

Věcné argumenty

V souladu s výsledky analytické části a na základě diskuse v rámci fokusní skupiny byl vybrán jako druhý problémový okruh okruh neoptimální nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO). V současné době vzhledem k narůstající výstavbě rodinných domů v zázemí města Brna můžeme očekávat plynulý nárůst produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu. V SO ORP Šlapanice nejsou žádné kompostárny. Nově vznikla pouze kompostárna malého rozsahu v obci Ostovice. Většina BRO je tak odstraňována buď domácím kompostováním a spalováním nebo (spíše ve větších obcích) odvozem v rámci smíšeného komunálního odpadu. Zatím jen malá část BRO se dostává stacionárním či pojízdným sběrem a následným hromadným odvozem do kompostáren nacházejících se v Brně či v sousedních SO (v relativně uspokojivé vzdálenosti je jich celkem 16, v skutečně těsném sousedství je jich však jen 5 – 3 v Brně a po jedné v Žatčanech a ve Slavkově). Polovina těchto kompostáren je soukromých, polovina komunitních.

Příčiny a okolnosti problému

Příčinou neoptimálního nakládání s BRKO v SO ORP Šlapanice je nízká aktivita ze stran zástupců obcí v řešení tohoto problému. Prozatím převládá názor, že bioodpad může být využíván a odstraňován přímo v domácnostech. V současné době však narůstá rapidně počet nových rodinných domů, jejichž zahrady jsou koncipovány především esteticky a ne prakticky. Proto kompostování na svých pozemcích nepreferují.

Celkově došlo v letech 2008 až 2012 v SO ORP Šlapanice k poklesu podílu odstraňování odpadů vůči jejich materiálovému a energetickému využití. Materiálové využití odpadů však za sledované období výrazně rostlo a je dvojnásobné, než je celorepublikový průměr. Biologicky rozložitelný odpad na území SO ORP odstraňován nebyl. Zato významně rostlo jeho materiálové využití, i když sotva přesahuje desetinu celkové produkce biologicky rozložitelného odpadu. Energetické využití naopak skokově kleslo, a dnes je minimální. Naprostá většina biologicky rozložitelného odpadu se využívá a odstraňuje za hranicemi správního obvodu.

Ve městě Šlapanice je sběr bioodpadu vyřešen za pomoci městské svozové firmy SATESO, která má k dispozici i štěpkovací stroj. Po městě je rozmístěno deset menších kontejnerů na bioodpad s objemem 1100 l, dále pět objemnějších kontejnerů (5000 l) a následně bude v novém sběrném dvoře umístěno několik velkoobjemových kontejnerů (Odhaduje se s objemem zhruba 20 000 l). Na sběrném dvoře je umístěn jeden kontejner na BRO a to o objemu 14 m³. Ty budou sloužit k svážení velkého objemu bioodpadu i za pomoci štěpkovacího stroje. BRO je periodicky odvážen na Centrální kompostárnu Brno (Brno – Černovice). Ve městě Modřice, ale i v jiných obcích SO ORP sběr bioodpadu oddělili. Občané mají možnost buď využívat kompostér zakoupený od obce, nebo mohou využívat sběrné nádoby na bioodpad rozmístěné po obci. S tímto systémem jsou zatím velmi spokojeni. Obec Bílovice nad Svitavou v rámci podpory OPŽP získala svozové auto se sedmi kontejnery na bioodpad, které jsou rozmístěny po celé obci a jsou dvakrát týdně vyváženy do kompostárny v Černovicích.

Sběr bioodpadu společně s úsporou finančních prostředků vynakládaných na odpadové hospodářství bylo nejčastěji uváděné téma pro meziobecní spolupráci v dotaznících získaných od představitelů obcí v SO ORP Šlapanice. Jedná se o složku KO, která se dá vyčlenit z objemu odpadu, který je předmětem nakládání s odpady svozovými firmami a tedy i s výraznými finančními náklady. Pokud by se tato část odpadu vůbec nedostala do systému nakládání s odpady a občané buď kompostovali sami (na venkově takový systém má tradici), nebo byl organizován sběr bioodpadu a jeho následné odstranění například v obecní nebo komunitní kompostárně, tak by klesly náklady na ukládání odpadu na skládkách. Množství biologicky rozložitelného komunálního odpadu na celkovém

objemu komunálního odpadu vyprodukovaného ve SO ORP bylo roku 2012 52 %. Dle zkušeností firmy KTS Ekologie nelze očekávat adekvátní podíl snížení množství komunálního odpadu při zavedení separace BRO. V současné době již sběr bioodpadu probíhá na území většiny obcí. Jedná se ale o sběr rozličné šíře a četnosti. Někde jsou obce vybaveny několika kontejnery obdobného typu, jako jsou například kontejnery na papír nebo plasty, jinde pak každá domácnost kromě klasické nádoby na SKO má i nádobu na bioodpad a ta je pravidelně vyvážena.

Fakticky chybí systém sběrných míst na bioodpad a koordinace využití a odstraňování bioodpadu. Hlavní kompostárna, kam se BRO z SO ORP Šlapanice směřuje, je však pouhých pár kilometrů za hranicí SO v MČ Brno-Černovice, další jsou na Ivančicku a Slavkovsku. V současnosti realizovaný projekt sběrného dvora ve Šlapanicích nepočítá s kompostárnou.

Vazby na další problémy

Vyřešení nakládání s BRKO souvisí s odlehčením množství odpadu určeného na skládky. Snížení jeho množství formou kompostování může zvýšit omezenou životnost skládek.

Důsledky neřešení

Neřešení tohoto problému by pro některé obce mohlo výhledově znamenat konflikt se závaznými předpisy. Zároveň neřešení zvyšuje zbytečně ceny za svoz komunálního odpadu (podíl BRO je v něm až 50 %). BRO může být efektivně využit formou kompostování, které vrací živiny zpět do půdy. Nově přistěhovalí obyvatelé obcí v zázemí města navíc povětšinou BRO kompostovat nechtějí a upřednostňují vlastní nádoby na BRO, které jim svozová firma odveze.

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Nedostatek sběrných dvorů, jejich špatný technický stav
Cíl 1.1	Vybudovat nové sběrné dvory a optimalizovat síť sběrných dvorů / sběrných míst s ohledem na rovnoměrnou a dostupnou vzdálenost pro občany
Popis cíle	<p>V SO ORP má sběrné dvory a sběrná místa zhruba 50 % obcí SO ORP. Fakticky všechny sběrné dvory jsou provozovány obcemi. V současnosti tedy chybí pokrytí sběrnými dvory na velké části území SO ORP. Vzhledem k vysoké finanční náročnosti takových zařízení pro obce jako zřizovatele by bylo záhodno řešit otázku jejich pokrytí koordinovaně a v rámci SO ORP Šlapanice společně. A to buď formou výstavby nových sběrných dvorů, nebo formou smluvních dohod spádových obcí o využívání sběrného dvora.</p> <p>V rámci meziobecní spolupráce je možno využít stávající sběrné dvory, případně sběrná místa pro více obcí a především by bylo vhodné vytvořit nové sběrné dvory na území Pozořicka (východním okraji SO ORP), Střelicka (západním okrajem) a v Moravském krasu (na severním okraji). Viz obrázek č. 10, kde jsou oblasti bez sběrných míst vyznačeny bílou barvou. Konkrétně v mnoha obcích nad 1000 obyvatel chybí sběrné dvory, což je pro jejich obyvatele z dlouhodobého hlediska komplikace. Je zde tedy potenciál společného financování provozu sběrného dvora pro nejbližší obce (ne však více jak tři). Sdílení jako takové přináší finanční úsporu pro spolupracující obce. Ostatní odpad lze řešit paralelně mobilním svozem.</p> <p>Při navrhování nového sběrného dvora je vždy nutné definovat, jaké odpady budou odebírány a za jakých podmínek (bezplatně, tedy v rámci poplatku za odpad), za úhradu na sběrném dvoře, s množstevním limitem – např. stavební odpady).</p>
Hlavní opatření	<p>A.1 Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování právního rozboru jednotlivých stávajících smluv • zpracování možností řešení vytvoření sítě sběrných dvorů v souladu s platnou legislativou • zpracování návrhu společných smluv pro užívání sběrných dvorů <p>A.2 Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbor ekonomické výhodnosti stávajících sběrných dvorů v souvislosti s jejich pokrytím • zpracování variant řešení pro snížení nákladů • zpracování odhadu nákladů spojených s budováním a provozem nových sběrných dvorů / sběrných míst <p>B.1 Nastavení parametrů a rozpočtových možností pro výstavbu a provoz nových sběrných dvorů</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovení potřebné infrastruktury a lokalizace sběrných míst • stanovení smluvních a provozních pravidel pro společný provoz sběrného dvora pro více obcí

	C.1 Výběr ekonomicky efektivní varianty pokrytí území sběrnými dvory <ul style="list-style-type: none"> • porovnání podmínek od stávajících poskytovatelů a zkušeností ostatních SO ORP • sjednotit vybavenost sběrných dvorů s ohledem na sbírané komodity a dotřídění odpadů • společně koordinovat svoz odpadů ze sběrných dvorů a sběrných míst s ohledem na jejich aktuální naplněnost
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Počet obcí s dostupností sběrného dvora/sběrného místa od 0-4 km • Počet smluvních dohod spádových obcí o využívání sběrného dvora
Správce cíle	Starosta obce Ostopovice

Problémový okruh 1	Nedostatek sběrných dvorů, jejich špatný technický stav
Cíl 1.2	Společný postup při pořizování vybavení sběrných dvorů (velkoobjemových kontejnerů, skladů NO, vah, manipulační techniky apod.)
Popis cíle	<p>V rámci SO ORP neexistuje společný postup při nákupu vybavení sběrných dvorů. Některé složky infrastruktury v oblasti odpadového hospodářství (většinou lokálně) chybějí. Jednou z potřeb je proto integrované řešení modernizace a rozšíření systému odpadového hospodářství v rámci celé BMO a tedy i v jeho velké integrální součásti v SO ORP Šlapanice.</p> <p>Cílem je tedy společný nákup a instalace technologií a budování zařízení k třídění a opětovnému využití odpadů, nakládání s nebezpečnými odpady a prevenci vzniku odpadů. Společný postup ve věci pořizování vybavení by mohl být součástí integrovaného systému v rámci Brněnské metropolitní oblasti. Třídění musí být co nejvíce ekonomicky výhodné tak, aby bylo možné co nejvíce tříděného materiálu opět prodat a aby výtěžnost byla co nejvyšší.</p>
Hlavní opatření	<p>A. 1 Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbor ekonomické výhodnosti společného nákupu zařízení a vybavení sběrných dvorů • zpracování variant řešení a odhadu nákladů pro integrovaný systém společného nákupu zařízení a vybavení • zjištění možností financování ze strukturálních fondů EU <p>B.1 Nastavení parametrů a rozpočtových možností pro výstavbu a provoz takových zařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovení potřebné infrastruktury a vybavení sběrných míst • zpracování variant řešení pro snížení nákladů při společném nákupu vybavení <p>C.1 Výběr ekonomicky efektivní varianty pokrytí území</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnání podmínek od stávajících poskytovatelů a zkušeností ostatních SO ORP • společně postupovat při pořizování vybavení sběrných dvorů a zařízení na třídění odpadu (velkoobjemové kontejnery, sklady NO, váhy, manipulační technika apod.) například formou společných výběrových řízení,

	nebo projektových žádostí.
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> Počet obcí, které zorganizovaly společný nákup vybavení sběrných dvorů (velkoobjemové kontejnery, sklady NO, váhy, manipulační technika apod.) Počet obcí, které sdílí nakoupené vybavení a techniku (velkoobjemové kontejnery, sklady NO, váhy, manipulační technika apod.)
Správce cíle	Starosta obce Ostopovice

PROBLÉMOVÝ OKRUH 2	Neoptimální nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem
CÍL 2.1	Společný nákup vybavení na využití separovaného biologicky rozložitelného komunálního odpadu (katalogové číslo 200 a 201)
POPIS CÍLE	<p>V souvislosti se změnou legislativy už na území většiny obcí SO ORP Šlapanice probíhá sběr biologicky rozložitelného komunálního odpadu. Přesto stále jen malá část BRKO se ze SO dostává do kompostáren, které jsou navíc fakticky všechny mimo SO ORP. Jednotlivé obce k sběru tohoto odpadu přistupují různě. V SO ORP chybí společný systém sběru bioodpadů a koordinace nakládání s odpady formou odstraňování. Cílem je koordinované řešení otázky nakládání s bioodpady, které by umožnilo rozmístění zařízení na sběr bioodpadu v obcích SO ORP a zároveň by počítalo i se svozem bioodpadu. Vždy je nutno zvážit provozní náklady, zvolit pro obce ORP vhodný model (sběr na sběrných dvorech v kombinaci s domácím kompostováním, sběrný dvůr v kombinaci se sběrem bioodpadu rostlinného původu ze zástaveb rodinných domů. Pro celé fungování systému je potřeba provázat sběr bioodpadu s koncovým zařízením pro nakládání s ním a zajistit odbyt vyrobeného kompostu). Zajistit stabilní a ekonomicky dostupné využití vhodných odděleně sbíraných bioodpadů z obcí v dostupném existujícím zařízení (nejlépe ve vazbě na zemědělskou výrobu). Některé obce v regionu podporují předcházení vzniku BRKO nákupem a rozdávaním domovních kompostérů svým občanům. Toto opatření se spolu se sběrem BRKO a jeho následným zpracováním je nevhodnějším řešením nakládání s BRKO.</p>
HLAVNÍ OPATŘENÍ	<p>A.2.1. Na úrovni ORP vytvořit přehled různých obecných variant sběru, svozu a zacházení s BRKO a optimalizovat varianty sběru podle podmínek v jednotlivých částech území.</p> <p>B.2.1. Na úrovni ORP a s podporou zainteresovaných obcí provést finanční analýzu fungování současného a navrhovaného systému a analýzu efektivity a právní průchodnosti jeho případné transformace. V případě kladného výsledku navrhnout vnitřně provázaný harmonogram dosažení cíle z hlediska různých hierarchických úrovní, až na úroveň jednotlivých</p>

	<p>obcí.</p> <p>C.2.1. Vytvořit zájmovou skupinu dotčených obcí a spustit projektovou přípravu</p> <p>D.2.1. Na úrovni ORP vytvořit s podporou zainteresovaných obcí a případných grantů koncepční, koordinační, právní a podobný servis pro tuto skupinu i její jednotlivé obce.</p> <p>E.2.1. Zahájit realizaci výstavby a provozu navrženého systému.</p>
NÁZEV INDIKÁTORŮ K HODNOCENÍ CÍLE	Počet kompostáren ve SO ORP ŠLAPANICE
SPRÁVCE CÍLE	Starosta obce Ostopovice

PROBLÉMOVÝ OKRUH 2	Nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem
CÍL 2.2	Zavést společnou koordinaci např. sběru, svozu a využití biologicky rozložitelného komunálního odpadu.
POPIS CÍLE	<p>Na území SO ORP Šlapanice se nachází pouze jedna komunitní kompostárna v režimu malého zařízení v obci Ostopovice. Ta slouží ovšem pouze pro tuto obec. Sběr biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) je řešen v obcích SO ORP velmi rozdílně. Chybí společná koordinace, jež by umožnila snižovat podíl BRKO na celkovém komunálním odpadu (dále jen KO).</p> <p>I když zavedení separace BRKO do značné míry obecně snižuje množství komunálního odpadu, nejde podle zkušeností firmy KTS Ekologie o podíl adekvátní. Proto je nutno v provázanosti s cílem č. 1 dosáhnout jednak co největší vyčlenění BRKO v rámci sběru KO, jednak ekologicky přijatelným způsobem snížit i samo množství BRKO, přicházejícího od občanů do obecního systému sběru a svozu odpadů.</p> <p>Vhodným řešením nakládání s BRKO je zahuštění sítě kompostáren a vytvoření společného systému sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu. V rámci spolupráce obcí je možností společným postupem sdílet infrastrukturu na sběr a nakládání s BRKO z blízkých obcí. Vhodné by bylo vybudovat systém sběrných míst na bioodpad, odkud by se bioodpad dále svážel na centrální kompostárnu nejspíše v Brně-Černovicích. Dle vyhlášky 321/2014 Sb. je obec povinna zajistit místa pro oddělené soustředování minimálně pro biologické odpady rostlinného původu (min. od 1. dubna do 31. října).</p>
HLAVNÍ OPATŘENÍ	<p>A.2.2. legislativní opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování právního rozboru možnosti společného postupu ve věci sběru, svozu a využití biologicky rozložitelného komunálního odpadu v souladu s platnou legislativou • zpracování návrhu společné smlouvy <p>B.2.2. V rámci zmíněného systému konkrétně vymezit úlohu a podporu</p>

	<p>domáciho kompostování, komunitních kompostáren a propagace vhodných přístupů občanů k tvorbě, třídění a zacházení s BRKO.</p> <p>C.2.2. Vytvořit a průběžně realizovat koncepci dlouhodobé propagace vhodných přístupů občanů k tvorbě, třídění a zacházení s BRKO.</p> <p>D.2.2. Vytvořit optimální síť zařízení na území SO ORP ve spolupráci s městem Brnem</p> <p>E.2.2. Společně organizovat služby pro komunitní/obecní kompostárny</p>
NÁZEV INDIKÁTORŮ K HODNOCENÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • Počet obcí, které mají zaveden systém sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady
SPRÁVCE CÍLE	Starosta obce Ostopovice

5.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1

NEDOSTATEK SBĚRNÝCH DVORŮ A JEJICH ŠPATNÝ TECHNICKÝ STAV

Problémový okruh 1	NEDOSTATEK SBĚRNÝCH DVORŮ A JEJICH ŠPATNÝ TECHNICKÝ STAV		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	POČET OBCÍ VZDÁLENÝCH OD SBĚRNÉHO DVORA/SBĚRNÉHO MÍSTA VÍC JAK 4 KM		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru ŽP ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	1
Skutečnost	5		
Popis měřítka:	Aby bylo zajištěno optimální pokrytí území sběrnými dvory a sběrnými místy, je nutné, aby tato místa byla rozmístěna, pokud možno, v každé obci, případně v blízkosti do pěti kilometrů. Z rozhovorů se zástupci obcí a jejich rozpočtovými možnostmi, není reálné, aby bylo v každé obci zřízeno sběrné místo. Přesto se můžeme v horizontu roku 2010 dostat k pokrytí území SO ORP Šlapanice sběrnými místy tak, aby pro každou obec bylo dostupné sběrné místo do pěti kilometrů.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí, kde vzdálenost mezi centrem obce (dle serveru mapy.cz) a sběrným střediskem překračuje hranici pěti kilometrů		
Zdroj čerpání dat:	Informace z obcí SO ORP Šlapanice		

Cíl 1.1	Vybudovat nové sběrné dvory a optimalizovat síť sběrných dvorů / sběrných míst s ohledem na rovnoměrnou a dostupnou vzdálenost pro občany		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, KTERÉ NEMAJÍ SBĚRNÝ DVŮR, ANI NEVYUŽÍVAJÍ SMLUVNÍHO ZAJIŠTĚNÍ SBĚRU ODPADŮ VE SBĚRNÉM DVOŘE JINÉ OBCE		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru ŽP ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	20
Skutečnost	30		
Popis měřítka:	Aby bylo zajištěno optimální pokrytí území sběrnými dvory, je nutné, aby tyto sběrné dvory byly rozmístěny pokud možno v každé obci, případně aby byl smluvně zajištěn sběr odpadů v jiné obci. Indikátor umožňuje sledovat budování sběrných dvorů a společný postup v provozu sběrných dvorů na bázi meziobecní spolupráce na území SO ORP.		

Cíl 1.2	Společný postup při pořizování vybavení sběrných dvorů (velkoobjemových kontejnerů, skladů NO, vah, manipulační techniky apod.)		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, KTERÉ SDÍLÍ NAKOUPENÉ VYBAVENÍ A TECHNIKU (VELKOOBJEMOVÉ KONTEJNERY, SKLADY NO, VÁHY, MANIPULAČNÍ TECHNIKA APOD.).		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru ŽP ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Společný nákup vybavení a techniky je nezbytný pro indikování meziobecní spolupráce ve věci odpadového hospodářství. Společný nákup je efektivním způsobem, jak společně dosáhnout úspory nákladů. Indikátor umožňuje průběžně sledovat pokrytí území sdílenou technikou a vybavením na třídění a sběr odpadu pořízeným na bázi meziobecní spolupráce.		
Metodika a výpočet:	Jedná se o prostý součet obcí, mezi kterými došlo ke společnému nákupu nebo sdílení vybavení a techniky na třídění a sběr odpadu.		
Zdroj čerpání dat:	Informace z obcí SO ORP		

Problémový okruh 2

NEOPTIMÁLNÍ NAKLÁDÁNÍ S BRKO

Problémový okruh 2	Neoptimální nakládání s BRKO		
Číslo indikátoru	6		
Název indikátoru	MNOŽSTVÍ SMĚSNÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU		
Měrná jednotka	Tuny		
Správce měřítka	Vedoucí odboru ŽP ORP Šlapanice		
Roky	2012	2017	2020
Plán		11 500	11 000
Skutečnost	12 985		
Popis měřítka:	<p>Indikátor vychází ze skutečnosti, že pokud bude s bioodpadem nakládáno efektivněji a pokud se navýší množství tříděného odpadu, poklesne celkové množství směsného komunálního odpadu. Vychází se z počátečního stavu 12 985 t., předpokládá se pokles až na hodnotu 11 000 t.</p> <p>Vzhledem ke skutečnosti, že je cílem snížit celkový objem směsného komunálního odpadu, byl zvolen indikátor, který popisuje předpokládané snižování množství směsného komunálního odpadu. Není předpokládán příliš rapidní snižování množství SKO, protože se na základě prognóz očekává stabilní pokračující výstavba rodinných domů v souvislosti s procesem suburbanizace v zázemí města Brna.</p>		
Metodika a výpočet:	Jedná se o součet položek tvořících směsný komunální odpad dle metodiky ISOH (produkce čistě původem od obcí) v daných letech za SO ORP Šlapanice		
Zdroj čerpání dat:	Informační systém odpadového hospodářství Ministerstva životního prostředí (ISOH), evidence obcí		

Problémový okruh 2	Neoptimální nakládání s BRKO		
Číslo indikátoru	7		
Název indikátoru	PRODUKCE BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU		
Měrná jednotka	Tuny		
Správce měřítka	Vedoucí odboru ŽP ORP Šlapanice		
Roky	2012	2017	2020
Plán		1 800	2 000
Skutečnost	1 630		
Popis měřítka:	<p>Indikátor vychází ze skutečnosti, že pokud se navýší množství tříděného bioodpadu, bude to efektivnější vzhledem k nakládání se směsným komunálním odpadem. Vychází se z počátečního stavu biologicky rozložitelného odpadu katalogového čísla 200201 v množství 1.630,94 tun. Předpokládá se nárůst na hodnotu 2000 t. (Jako zdroj dat se nehodí evidence VISOH, jelikož VISOH je GROUP ISOH a není relevantní vůči evidenci obcí, zahrnuje rovněž produkci firem. K evidenci obcí je proto relevantní ISOH)</p>		
Metodika a výpočet:	Jedná se o součet položek tvořících biologicky rozložitelný komu-		

	nální odpad katalogového čísla 200 201 dle metodiky ISOH v daných letech za SO ORP Šlapanice (kódové číslo 200 a 201).
Zdroj čerpání dat:	Informační systém odpadového hospodářství Ministerstva životního prostředí (ISOH), evidence obcí

Cíl 2.1	Společný nákup vybavení na využití separovaného biologicky rozložitelného komunálního odpadu (katalogové číslo 200 a 201)		
Číslo indikátoru	8		
Název indikátoru	POČET KOMPOSTÁREN NA ÚZEMÍ SO ORP ŠLAPANICE		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru ŽP ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	4
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Budování kompostáren je nezbytné pro zavedení systému sběru biologicky rozložitelného odpadu. Indikátor umožňuje sledovat zavádění nových kompostáren na území SO ORP a sledovat jejich celkový počet.		
Metodika a výpočet:	Počet kompostáren na území SO ORP Šlapanice se zjistí přímo na obecních úřadech obcí a na krajském úřadě JMK		
Zdroj čerpání dat:	Informace z obcí SO ORP Šlapanice, KrÚ JMK		

Cíl 2.2	Zavést společnou koordinaci např. sběru, svozu a využití biologicky rozložitelného komunálního odpadu.		
Číslo indikátoru	9		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, KTERÉ MAJÍ ZAVEDEN SYSTÉM SBĚRU A DALŠÍHO NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍMI BIOODPADY		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru ŽP ORP Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30	40
Skutečnost	22		
Popis měřítka:	Aby byl zajištěn adekvátní sběr, svoz a nakládání s bioodpady, je nutné, aby bylo na území SO ORP dostatek sběrných míst pro sběr bioodpadů. Pokud je zaveden systém sběru bioodpadu, je na území obce několik sběrných míst tak, aby byly dostupné nejlépe do pěti minut chůze z domu a aby byl zajištěn jejich pravidelný svoz využití a odstraňování. Případně, aby bylo zajištěno domácí kompostování. Jako nejjednodušší indikátor se jeví počet obcí, které mají na svém území vytvořen systém sběru a dalšího nakládání s bioodpady. Indikátor umožňuje průběžně sledovat pokrytí území a dostupnost třídění bioodpadu a jeho následného využití pro obyvatele SO ORP Šlapanice. Vhodné je pokrýt území kompletně do roku 2020, což zároveň vyplývá i s příslušné legislativy.		
Metodika a výpočet:	Jedná se o prostý součet obcí, které mají zaveden systém sběru nakládání s biologicky rozložitelným odpadem. To znamená obcí, na jejichž území se nachází nádoby na sběr/odstranění BRKO.		
Zdroj čerpání dat:	Informace z obcí SO ORP Šlapanice		

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Starosta obce Ostopovice
Bývalý místostarosta města Šlapanice – Pavel Horák (současný zastupitel)
Zástupce společnosti SATESO
Jednatel společnosti KTS Ekologie

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přiblížování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vybudovat nové sběrné dvory a optimalizovat síť sběrných dvorů / sběrných míst s ohledem na rovnoměrnou a dostupnou vzdálenost pro občany	Starosta obce Viničné Šumice
1.2	Společný postup při pořizování vybavení sběrných dvorů (velkoobjemových kontejnerů, skladů NO, vah, manipulační techniky apod.)	Starosta obce Ostopovice
2.1	Společný nákup vybavení na využití separovaného biologicky rozložitelného komunálního odpadu (katalogové číslo 200 a 201)	Starosta obce Ostopovice
2.2	Zavést společnou koordinaci např. sběru, svozu a využití biolo-	Starosta obce

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	POČET OBCÍ VZDÁLENÝCH OD SBĚRNÉHO DVOŘA/SBĚRNÉHO MÍSTA VÍČ JAK 4 KM	Vedoucí odboru ŽP ORP Šlapanice
2	POČET OBCÍ, KTERÉ NEMAJÍ SBĚRNÝ DVŮR, ANI NEVYUŽÍVAJÍ SMLUVNÍHO ZAJIŠTĚNÍ SBĚRU ODPADŮ VE SBĚRNÉM DVOŘE JINÉ OBCE	Vedoucí odboru ŽP ORP Šlapanice
3	POČET OBCÍ S DOSTUPNOSTÍ SBĚRNÉHO DVOŘA/SBĚRNÉHO MÍSTA OD 0 – 4 KM	Vedoucí odboru ŽP ORP Šlapanice
4	POČET OBCÍ, KTERÉ ZORGANIZOVY SPOLEČNÝ NÁKUP VYBAVENÍ SBĚRNÝCH DVORŮ (VELKOOBJEMOVÉ KONTEJNERY, SKLADY NO, VÁHY, MANIPULAČNÍ TECHNIKA APOD.)	Vedoucí odboru ŽP ORP Šlapanice
5	POČET OBCÍ, KTERÉ SDÍLÍ NAKOUPENÉ VYBAVENÍ A TECHNIKU (VELKOOBJEMOVÉ KONTEJNERY, SKLADY NO, VÁHY, MANIPULAČNÍ TECHNIKA APOD.).	Vedoucí odboru ŽP ORP Šlapanice
6	MNOŽSTVÍ SMĚSNÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU	Vedoucí odboru ŽP ORP Šlapanice
7	PRODUKCE BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU	Vedoucí odboru ŽP ORP Šlapanice
8	POČET KOMPOSTÁREN NA ÚZEMÍ SO ORP ŠLAPANICE	Vedoucí odboru ŽP ORP Šlapanice
9	POČET OBCÍ, KTERÉ MAJÍ ZAVEDEN SYSTÉM SBĚRU A DALŠÍHO NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍMI BIODPADY	Vedoucí odboru ŽP ORP Šlapanice

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. - 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

V oblasti odpadového hospodářství se na rozdíl od sociálních služeb nacházela shoda na potřebnosti společných řešení poměrně obtížně. Většina obcí má zajištěno odpadové hospodářství formou pro ně výhodných smluv se svozovými společnostmi. Na území SO ORP se nachází velké množství svozových společností a to přispívá ke snižování cen za svoz odpadu. Na území se nachází také velké množství sběrných míst a sběrných dvorů, takže ani většina obcí, která sběrné dvory/místa nemá, necítí žádnou zásadní potřebu tato zařízení zřizovat. Podobně je tomu i v oblasti nakládání s bioodpadem. Většina obcí nějakým způsobem sběr, svoz a s tím spojené nakládání s bioodpadem už vyřešeno má. Na dotazy ohledně nakládání s bioodpadem nám odpovědělo pouze 22 obcí, to znamená, že bohužel nedokážeme přesně říci kolik obcí má kompletně vyřešeno nakládání s bioodpadem.

Návrhová část vychází jak z analýz provedených dle metodiky Svazu měst a obcí tak především z rozhovorů se starosty SO ORP, zástupci oboru životního prostředí ORP Šlapanice a zástupci svozové firmy vlastněné obcemi KTS Ekologie a SATESO (Šlapanice). Není možné na základě dané metodiky popsat všechny problémy, které obsahuje odpadové hospodářství, proto návrhová část vychází do značné míry z potřeb vzešlých na základě rozhovorů s aktéry v dané oblasti. Na jejich základě byly vytvořeny základní okruhy problémů. Účelem bylo vytvoření pokud možno malého počtu základních problémových okruhů. Z toho plyne, že některé okruhy jsou poměrně obecné a zahrnují v sobě větší množství podtémat. S tím souvisí někdy problematičtější formulace indikátorů k problémovým okruhům.

Definovány byly dva hlavní problémové okruhy s tím, že první problémový okruh popisující nedostatečné pokrytí sběrnými dvory má tři cíle. Druhý problémový okruh popisující nedostatečné zajištění sběru bioodpadu se rozděluje do dvou samostatných cílů.

První problémový okruh popisuje v současnosti nedostatečné pokrytí území sběrnými místy. Pokud bychom však porovnali situaci v SO ORP Šlapanice, není dostupnost sběrných míst nijak zásadně špatná. Drtivá většina území se dostane ke sběrnému místu do dvou až tří kilometrů. Tato situace opět přispívá k malé vůli zástupců obcí tuto situaci řešit. Přesto absence sběrného dvora v obci výrazně přispívá k nevhodnosti obyvatel obce určité odpady třídít a odvážet. Nepřímo tak také přispívá ke vzniku a rozšiřování černých skládek. Cílem je jak optimalizovat síť sběrných míst, tak zvýšit podíl tříděného odpadu a v neposlední řadě také vytvořit dobrovolný svazek obcí, prostřednictvím něhož by bylo možné řešit společný nákup techniky, zařízení a služeb v odpadovém hospodářství. Stejně tak by bylo možné skrze tento DSO pro několik obcí zřídit společný sběrný dvůr se společným zařízením.

Druhý problémový okruh popisuje nedostatečné zajištění sběru biologicky rozložitelného komunálního odpadu. Jak bylo již zmíněno výše. Opět se nejedná o akutní problém, protože většina obcí má sběr a nakládání s bioodpady vyřešen. Každá obec si řeší tuto problematiku sama a každá do jisté míry odlišně. Přesto je i zde jistý potenciál pro navržení společného postupu ve sběru a nakládání s bioodpadem. Na západě území se například objevila aktivita soukromého zemědělce (pan Tesař), který za úplaty sváží bioodpad na svou vlastní nově zřízenou kompostárnu v Tetčicích (SO ORP Rosice) a kompost využívá následně jako hnojivo na vlastní pole. Zatím je tato aktivita samostatná, ale je možné ji podpořit jako společnou aktivitu zaštitěnou DSO SO ORP Šlapanice. Cílem je tedy snížení BRKO v komunálním odpadu sváženém z jednotlivých obcí SO ORP.

Každý cíl má svého správce, viz kapitola cíle. Ve velké míře byli jako správci cílů jmenováni starostové obcí podle toho, jak o které témata (cíle) projevíli zájem a jak se na tvorbě strategie podí-

leli. Naplňování bude sledováno prostřednictvím sady indikátorů, ke kterým byli zvoleni také gestoři. Jedná se především o vedoucího odboru životního prostředí ORP Šlapanice, jelikož ten má největší přehled o informacích v oblasti odpadového hospodářství a může být proto gestorem správnosti plnění indikátorů.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část byla zrealizována na základě projednávání v pracovní skupině odpadové hospodářství Koordinátorem meziobecní spolupráce. Pracovní skupiny odpadového hospodářství se zúčastnili s různou mírou absencí zástupci obcí SO ORP (Šlapanice, Bílovice n. Svitavou, Nebovidy, Ostropovice a Velatice), zástupci obcemi vlastněných svozových společností – jednatel společnosti KTS Ekologie a ředitel společnosti SATESO. V průběhu zpracovávání návrhové části pak koordinátor meziobecní spolupráce průběžně komunikoval především s vedoucím Odboru životního prostředí ORP Šlapanice a s jeho pracovníky a se zástupci společnosti SATESO. Jako poslední instance v rámci projednávání návrhové části byla návrhová část poslána k opřipomínkování členům pracovní skupiny odpadové hospodářství včetně vize, problémových okruhů, cílů a indikátorů. Návrhová část byla zpracovávána od července do prosince roku 2014.

5.5. Přílohy k tématu 3.: odpadové hospodářství

5.5.1. Seznam zkratk

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl
SKO	směsný komunální odpad
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

5.5.2. Tabulky a grafy k odpadovému hospodářství

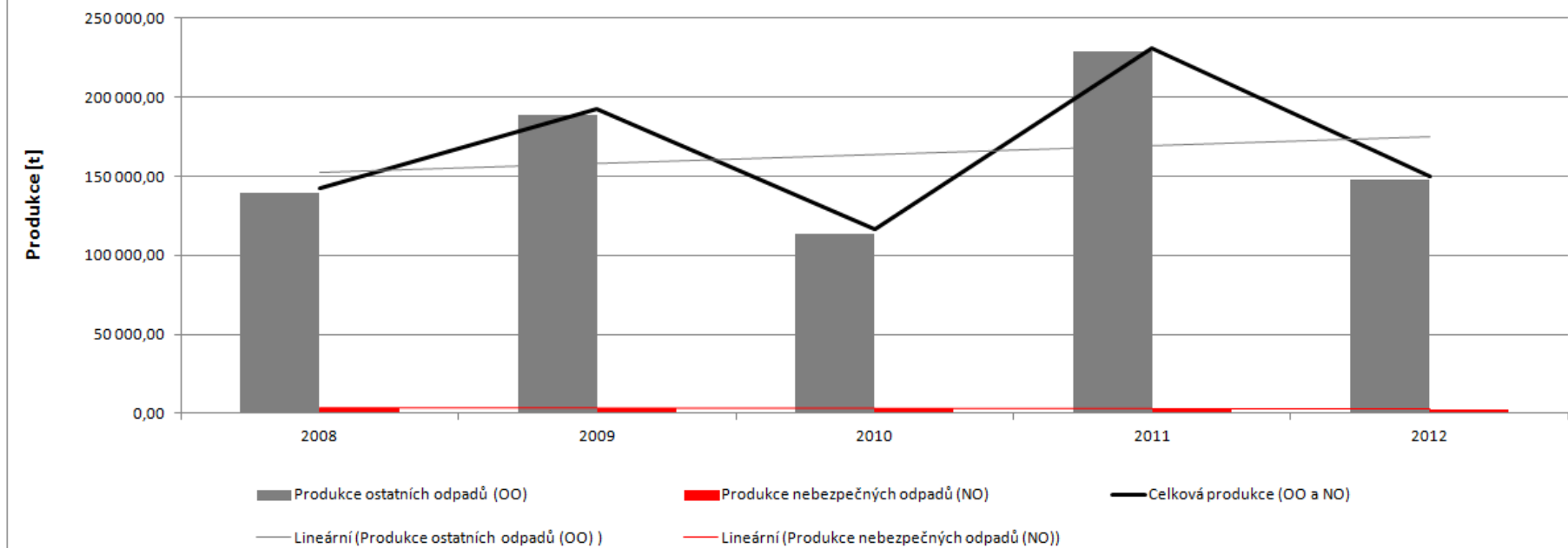
Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkcí odpadů v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základny a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevypovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008–2012.

Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
							2008	2009	2010	2011
Produkce odpadů [t]										
Produkce ostatních odpadů (OO)	205 802,25	139 244,07	189 054,27	113 240,13	228 611,98	147 602,96	67,66	91,86	55,02	111,08
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	4 822,44	3 093,67	3 297,21	3 186,71	2 798,87	2 552,73	64,15	68,37	66,08	58,04
	Změna produkce NO oproti DZ 2000 [%] →						-35,85	-31,63	-33,92	-41,96
Celková produkce (OO a NO)	213 133,60	142 337,74	192 351,48	116 426,84	231 410,85	150 155,69	66,78	90,25	54,63	108,58
	Změna produkce odpadů oproti DZ 2000 [%] →						-33,22	-9,75	-45,37	8,58
Podílové ukazatele [%]		2008	2009	2010	2011	2012				
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		97,83	98,29	97,26	98,79	98,30				
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		2,17	1,71	2,74	1,21	1,70				
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv.-1]		2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP		57 965	59 169	60 278	61 740	62 661				
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		2 455,58	3 250,88	1 931,50	3 748,15	2 396,32				
Měrná produkce OO		2 402,21	3 195,16	1 878,63	3 702,82	2 355,58				
Měrná produkce NO	300,20	53,37	55,73	52,87	45,33	40,74				
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		17,78	18,56	17,61	15,10	13,57				
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-82,22	-81,44	-82,39	-84,90	-86,43				

Graf č. 1 Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	618,64	759,90	1 148,93	2 330,69	1 740,12
200102	Sklo	O	325,56	290,27	266,37	309,52	514,57
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	10,20	49,53	41,80	50,39	77,45
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,70	0,54	7,24	1,80	0,00
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	8,76	4,20	7,34	10,50	6,69
200113*	Rozpouštědla	N	3,30	4,83	3,92	2,05	2,75
200114*	Kyseliny	N	0,02	0,22	0,05	0,04	0,06
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,04	0,01	0,08
200117*	Fotochemikálie	N	0,08	0,00	0,00	0,00	0,01
200119*	Pesticidy	N	0,08	0,04	0,24	0,29	0,16
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	1,29	0,89	0,97	0,79	0,56
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlovodíky	N	9,37	7,64	0,67	19,43	109,56
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	34,89	29,90	14,06	39,58	48,89
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	19,94	11,37	17,05	11,44	17,09
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	23,78	31,20	22,93	25,54	29,94
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	2,32	8,90	6,53	8,07	12,02
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	2,21	7,10	10,23
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,19	0,35	0,21	0,64	0,65
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,34	0,37	0,33	0,94	0,75
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	1,16	0,98	0,55	1,01	0,20
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	13,14	14,45	20,25	0,76	1,94
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	9,23	11,08	15,17	34,20	166,43
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,03	0,00	0,00	0,03	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	0,11	0,93	2,34	8,36	63,85

200139	Plasty	O	214,05	184,24	238,55	294,55	340,76
200140	Kovy	O	531,73	4 564,53	6 048,89	5 380,47	6 419,39
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	146,59	165,63	465,04	707,07	1 677,96
200202	Zemina a kameny	O	1,58	114,56	530,50	667,04	2 333,65
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	95,23	84,20	88,82	96,41	69,72
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	15 182,00	15 247,21	15 003,34	15 430,82	16 551,39
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200303	Uliční smetky	O	144,48	7,17	200,85	78,93	107,89
200304	Kal ze septiků a žump	O	326,11	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	166,06	169,90	0,00	19,68	17,74
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	3 238,21	2 797,83	2 590,84	2 655,09	3 092,11
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	99,77	41,69	21,17	48,31	4,64
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	3 722,24	3 851,43	8 378,49	8 330,29	6 435,28
150102	Plastové obaly	O	1 893,38	1 836,32	1 509,79	1 658,36	1 659,60
150103	Dřevěné obaly	O	1 883,00	1 792,74	1 489,32	1 734,79	1 344,51
150104	Kovové obaly	O	33,11	9,87	19,88	8,37	11,76
150105	Kompozitní obaly	O	18,50	13,65	19,64	43,29	35,94
150106	Směsné obaly	O	789,34	726,65	920,93	1 183,80	1 179,79
150107	Skleněné obaly	O	403,24	477,31	412,22	383,68	334,95
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,20	0,00	38,99

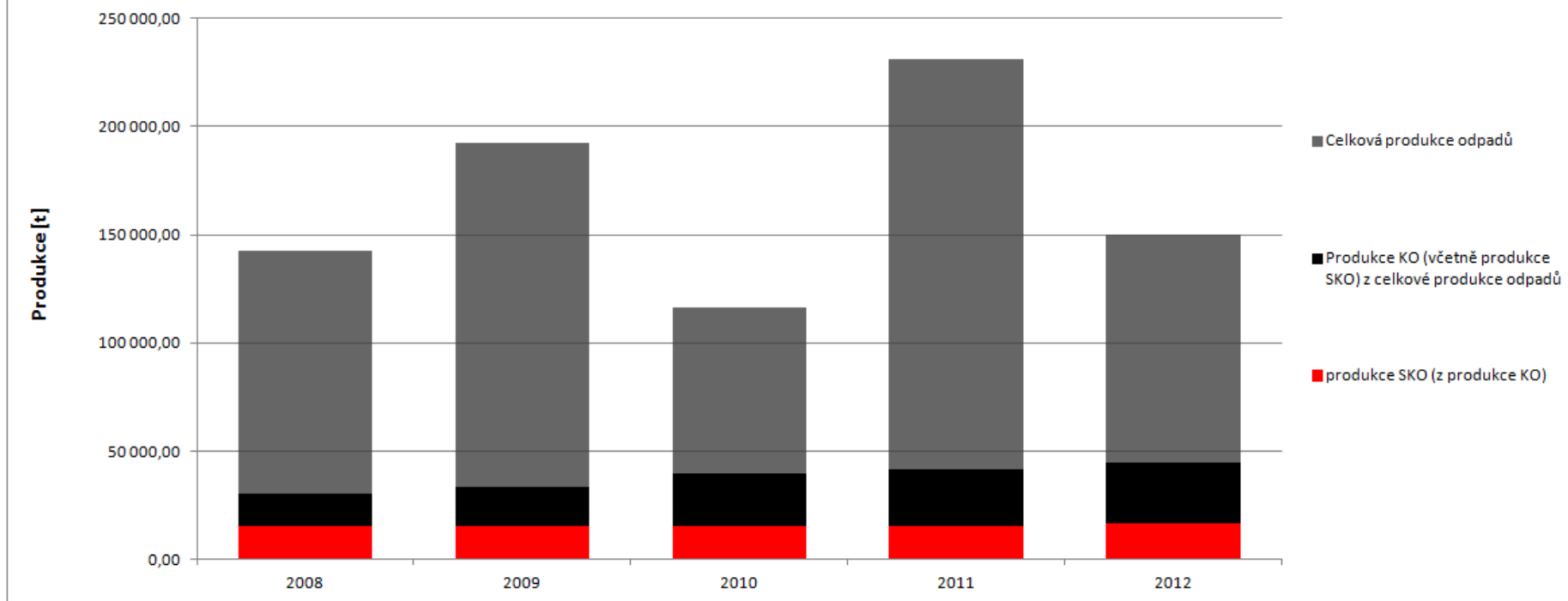
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	62,25	60,66	66,39	79,26	81,14
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	4,49	1,50	0,11	1,25	0,46
Celková produkce KO			30 038,49	33 374,67	39 584,16	41 664,62	44 541,63
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			19 240,10	19 055,66	19 280,93	21 234,29	23 258,46
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			9 076,35	9 167,44	9 661,96	11 348,63	12 485,59

Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	142 337,74	192 351,48	116 426,84	231 410,85	150 155,69	35,14	-39,47	98,76	-35,11
Celková produkce KO	30 038,49	33 374,67	39 584,16	41 664,62	44 541,63	11,11	18,61	5,26	6,91
Celková produkce SKO	15 182,00	15 247,21	15 003,34	15 430,82	16 551,39	0,43	-1,60	2,85	7,26
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	21,10		17,35		34,00		18,00		29,66
Podíl SKO na produkci KO	50,54		45,68		37,90		37,04		37,16
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	57 965		59 169		60 278		61 740		62 661
Měrná produkce KO	518,22		564,06		656,69		674,84		710,83
Měrná produkce SKO	261,92		257,69		248,90		249,93		264,14

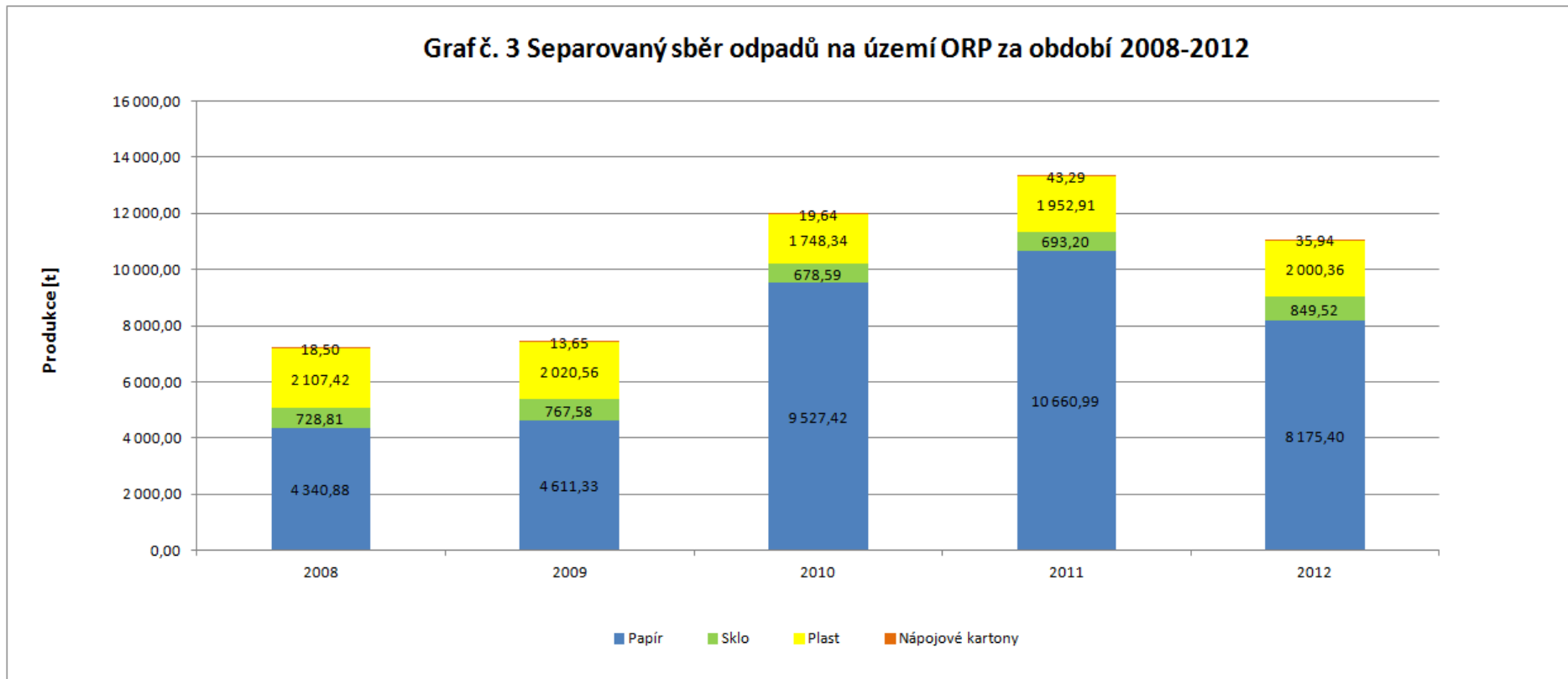
Graf č. 2 Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	4 340,88	4 611,33	9 527,42	10 660,99	8 175,40	6,23	106,61	11,90	-23,31
Sklo	150107, 200102	728,81	767,58	678,59	693,20	849,52	5,32	-11,59	2,15	22,55
Plast	150102, 200139	2 107,42	2 020,56	1 748,34	1 952,91	2 000,36	-4,12	-13,47	11,70	2,43
Nápojové kartony	150105	18,50	13,65	19,64	43,29	35,94	-26,24	43,88	120,42	-16,98
Celkem separovaný sběr		7 195,61	7 413,11	11 973,99	13 350,39	11 061,21	3,02	61,52	11,49	-17,15
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		57 965		59 169		60 278		61 740		62 661
Měrná produkce tříděného papíru		74,89		77,93		158,06		172,68		130,47
Měrná produkce tříděného skla		12,57		12,97		11,26		11,23		13,56
Měrná produkce tříděného plastu		36,36		34,15		29,00		31,63		31,92
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,32		0,23		0,33		0,70		0,57
Měrná produkce tříděného odpadu		124,14		125,29		198,65		216,24		176,52

Graf č. 3 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	16,08	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	24,06	2,31	0,00	0,00	172,85
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	O	550,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020107	Odpady z lesnictví	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	10,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	17,94	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	20,14	17,01	474,28	880,05	676,41
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	115,38	158,00	129,29	95,86	89,40
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	37,12	73,97	39,16	43,95	38,50
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	28,03	38,72	42,70	53,91	42,96
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	179,62	188,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	468,53	358,95	384,94	425,27	549,94
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvláknování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	88,54	0,00	0,00	0,00

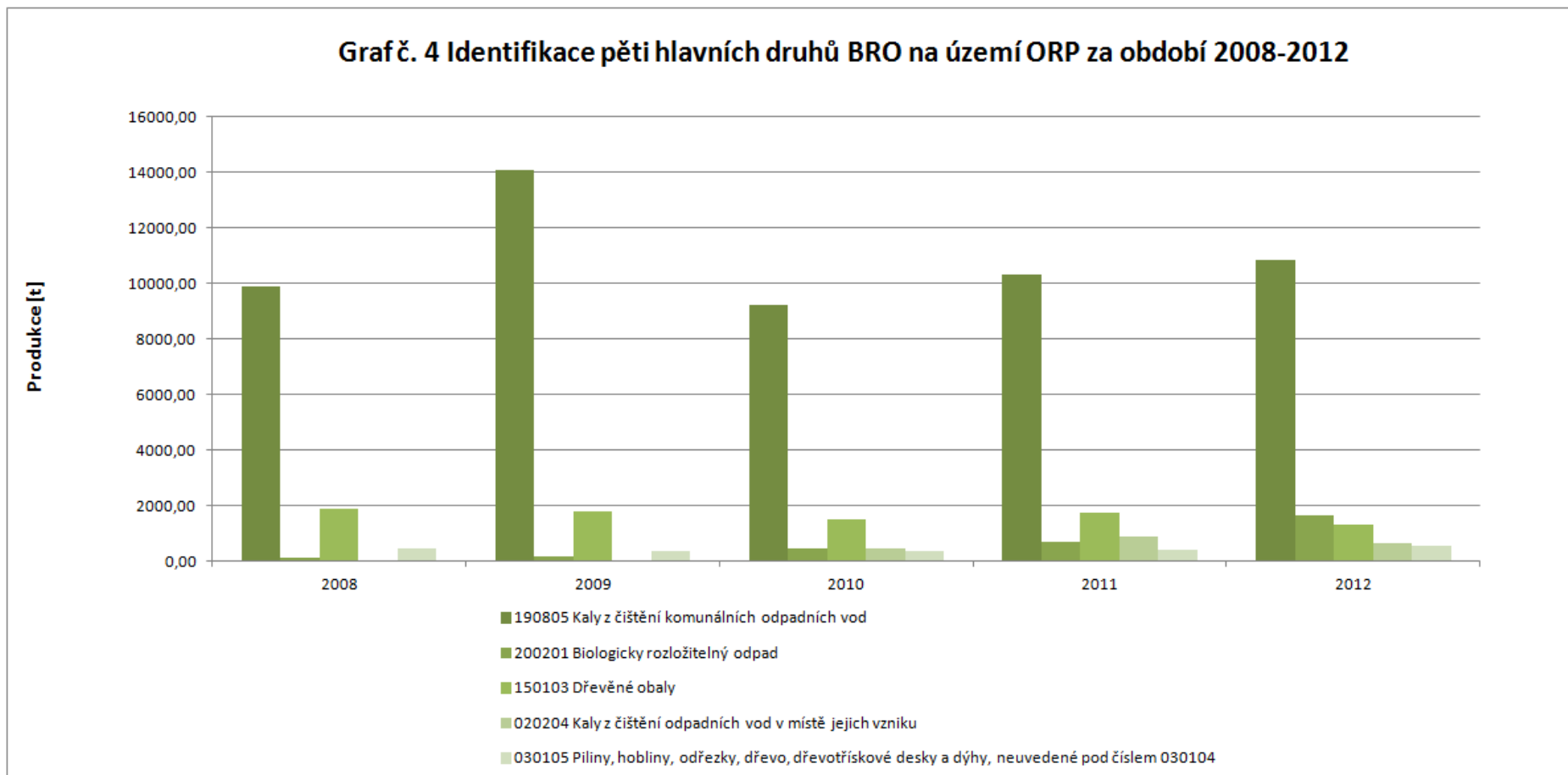
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	3 722,24	3 851,43	8 378,49	8 330,29	6 435,28
150103	Dřevěné obaly	O	1 883,00	1 792,74	1 489,32	1 734,79	1 344,51
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	0,00	0,00	4,22	0,42
170201	Dřevo	O	38,61	105,30	28,31	370,43	512,25
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	9 894,08	14 071,53	9 205,99	10 313,74	10 842,54
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	117,28	94,70	95,40	108,13	141,12
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	0,00	0,00	0,00	0,00	200,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	0,00	0,00	0,00	6,90	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	618,64	759,90	1 148,93	2 330,69	1 740,12
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	10,20	49,53	41,80	50,39	77,45
200110	Oděvy	O	0,70	0,54	7,24	1,80	0,00
200111	Textilní materiály	O	8,76	4,20	7,34	10,50	6,69
200125	Jedlý olej a tuk	O	34,89	29,90	14,06	39,58	48,89
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	0,11	0,93	2,34	8,36	63,85
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	146,59	165,63	465,04	707,07	1 677,96
200301	Směsný komunální odpad	O	15 182,00	15 247,21	15 003,34	15 430,82	16 551,39

200302	Odpad z tržišť	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	326,11	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	3 238,21	2 797,83	2 590,84	2 655,09	3 092,11
Celková produkce BRO			36 662,22	39 896,85	39 558,79	43 617,92	44 305,46

Graf č. 4 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

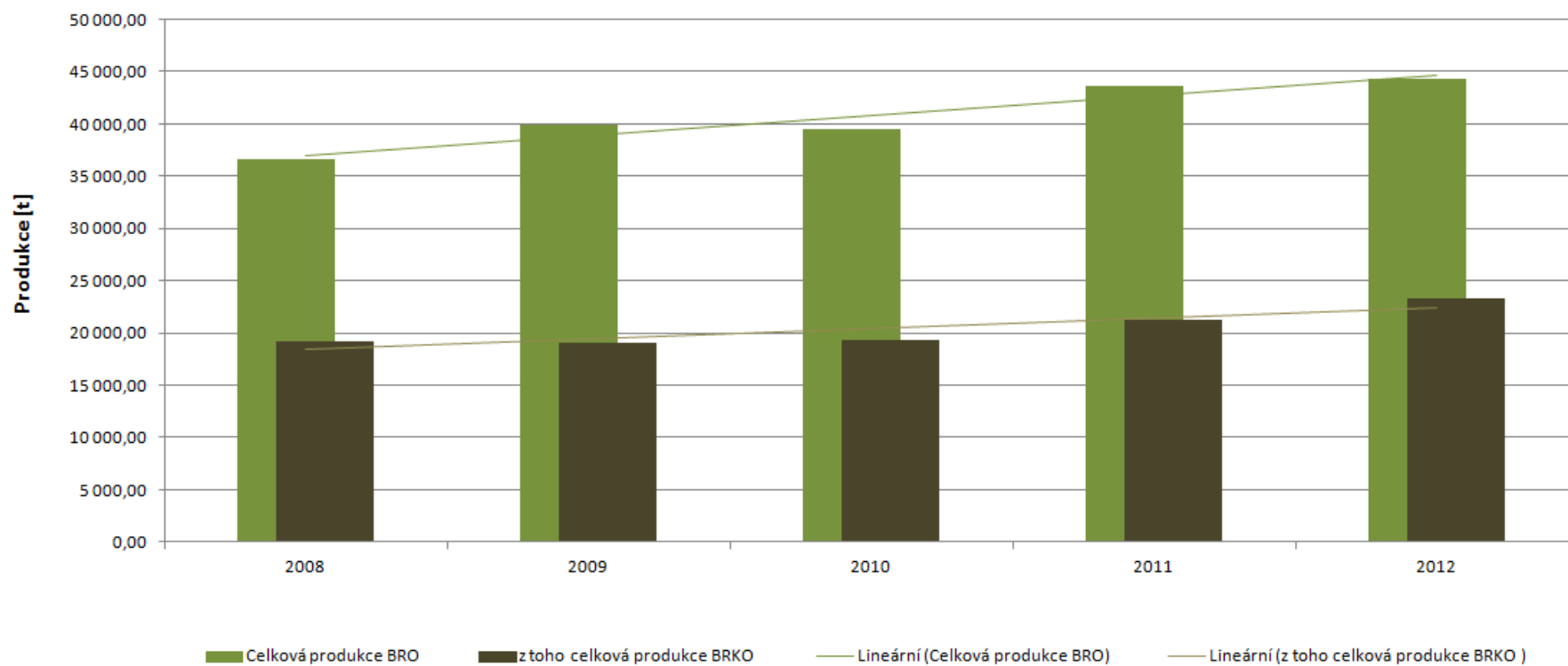

Graf. č. 4 byl sestaven na základě identifikovaných pěti množství nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	36 662,22	39 896,85	39 558,79	43 617,92	44 305,46	8,82	-0,85	10,26	1,58
z toho celková produkce BRKO	19 240,10	19 055,66	19 280,93	21 234,29	23 258,46	-0,96	1,18	10,13	9,53
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	52,48		47,76		48,74		48,68		52,50
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	57 965		59 169		60 278		61 740		62 661
Měrná produkce BRO	632,49		674,29		656,27		706,48		707,07
Měrná produkce BRKO	331,93		322,05		319,87		343,93		371,18

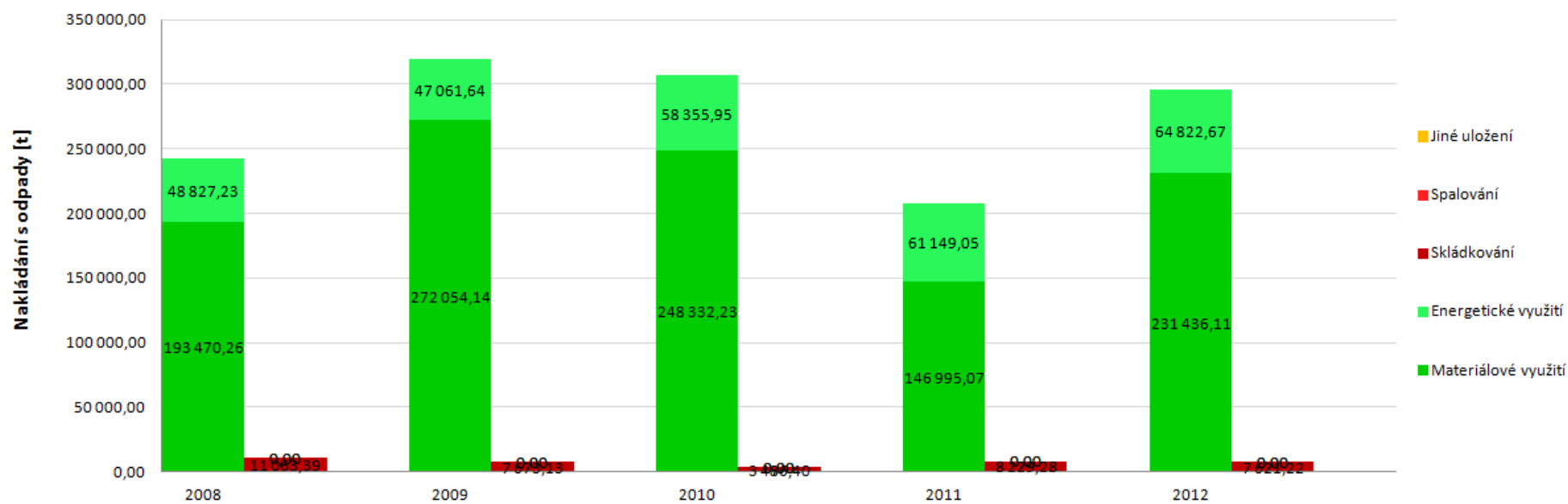
Graf č. 5 Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
								2008	2009	2010	2011	
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]												
Využití	Materiálové využití	148 231,59	193 470,26	272 054,14	248 332,23	146 995,07	231 436,11	130,52	183,53	167,53	99,17	
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
		69,55	135,92	141,44	213,29	63,52	154,13					
	Energetické využití	27 384,89	48 827,23	47 061,64	58 355,95	61 149,05	64 822,67	178,30	171,85	213,10	223,29	
	Celkem vybrané způsoby využití	184 375,90	242 297,49	319 115,78	306 688,18	208 144,12	296 258,78	131,41	173,08	166,34	112,89	
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
		86,51	170,23	165,90	263,42	89,95	197,30					
Celková produkce odpadů		213 133,60	142 337,74	192 351,48	116 426,84	231 410,85	150 155,69					
Odstranění	Skládkování	18 178,75	11 063,39	7 673,13	3 486,40	8 229,28	7 621,22	60,86	42,21	19,18	45,27	
		Změna skládkování odpadů oproti DZ 2000 [%] →										
	Spalování	Meziroční změna [%] ↓										
			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
			0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0		
Celkem vybrané způsoby odstranění	11 063,39	7 673,13	3 486,40	8 229,28	7 621,22	-30,64	-54,56	136,04	-7,39			

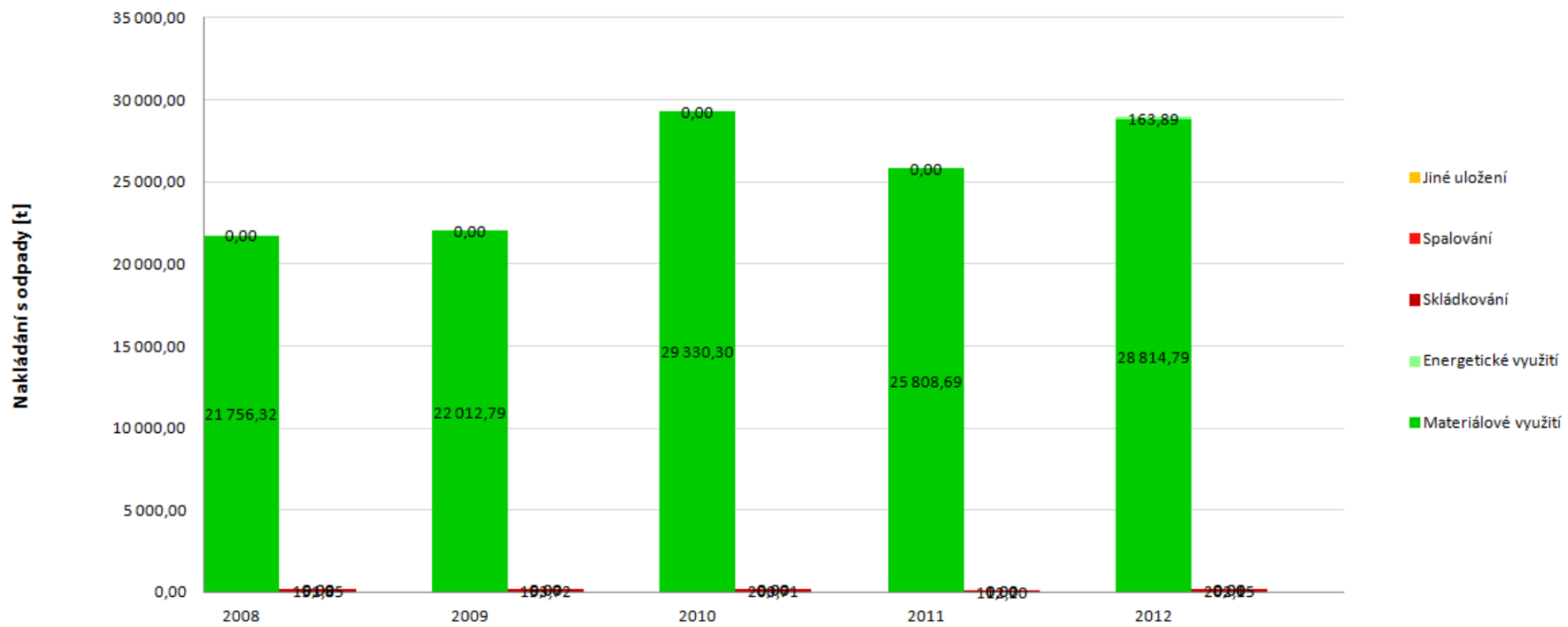
Graf č. 6 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění

Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difereence oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓			
Nakládání s odpady [t]									2008	2009	2010	2011
KO	Využití	Materiálové využití	5 955,19	21 756,32	22 012,79	29 330,30	25 808,69	28 814,79	365,33	369,64	492,52	433,38
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓		
			22,87	72,43	65,96	74,10	61,94	64,69	265,33	269,64	392,52	333,38
		Energetické využití	4,53	0,00	0,00	0,00	0,00	163,89	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby využití	5 480,28	21 756,32	22 012,79	29 330,30	25 808,69	28 978,68	396,99	401,67	535,20	470,94
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Meziroční změna [%] ↓		
		21,04	72,43	65,96	74,10	61,94	65,06					
	Celková produkce KO [t]		26 044,35	30038,49	33374,67	39584,16	41664,62	44541,63	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
	Odstranění	Skládkování		151,85	153,72	200,71	112,20	202,15	1,23	30,57	-44,10	80,17
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0		
Celkem vybrané způsoby odstranění		151,85	153,72	200,71	112,20	202,15	1,23	30,57	-44,10	80,17		
SKO	Využití	Materiálové využití	12,00	0,00	0,00	0,00	56,59	-100,00	0	0	0	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
		Celkem vybrané způsoby využití	12,00	0,00	0,00	0,00	56,59	-100,00	0	0	0	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0

Graf č. 7 Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO

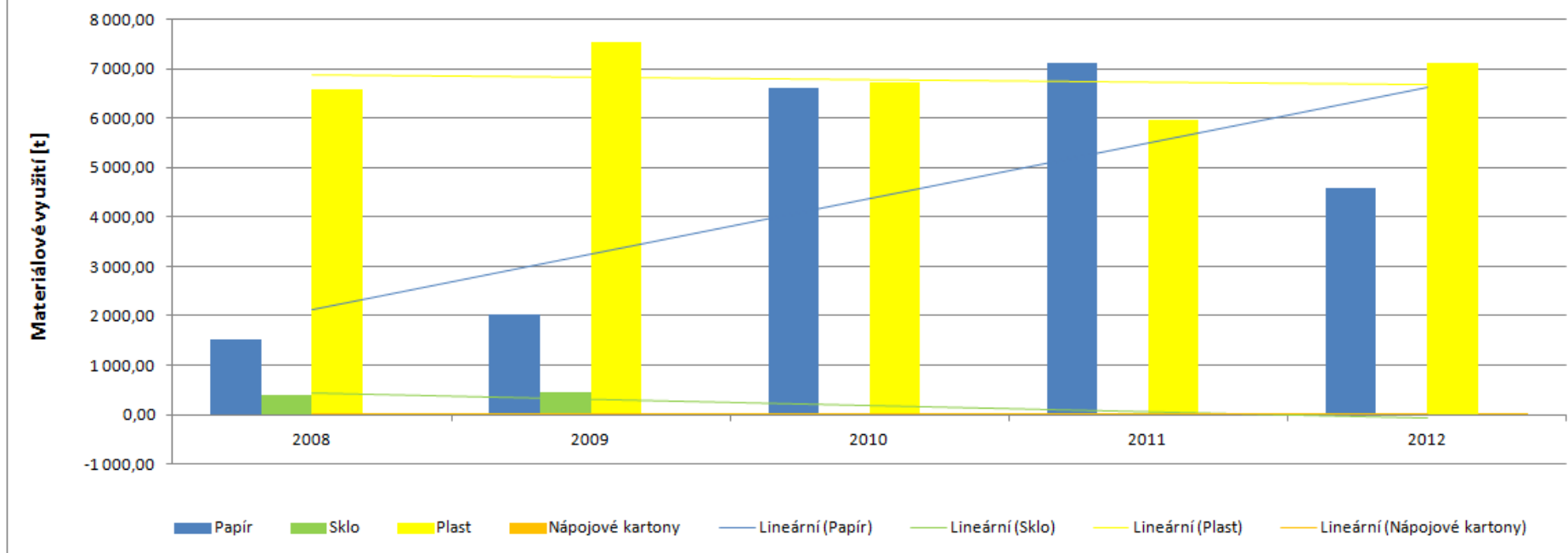

Příloha č. 9 - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	1532,71	2034,96	6600,14	7109,46	4595,82	32,77	224,34	7,72	-35,36
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	408,21	445,23	41,10	25,06	5,49	9,07	-90,77	-39,02	-78,09
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	6583,53	7542,36	6723,27	5971,94	7126,80	14,56	-10,86	-11,18	19,34
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Odstranění	6,54	7,14	17,36	15,76	3,51	9,17	143,14	-9,22	-77,73
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	17,99	27,75	32,08	24,94	21,78	54,25	15,57	-22,24	-12,67
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Odstranění	10,12	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	0	0	0

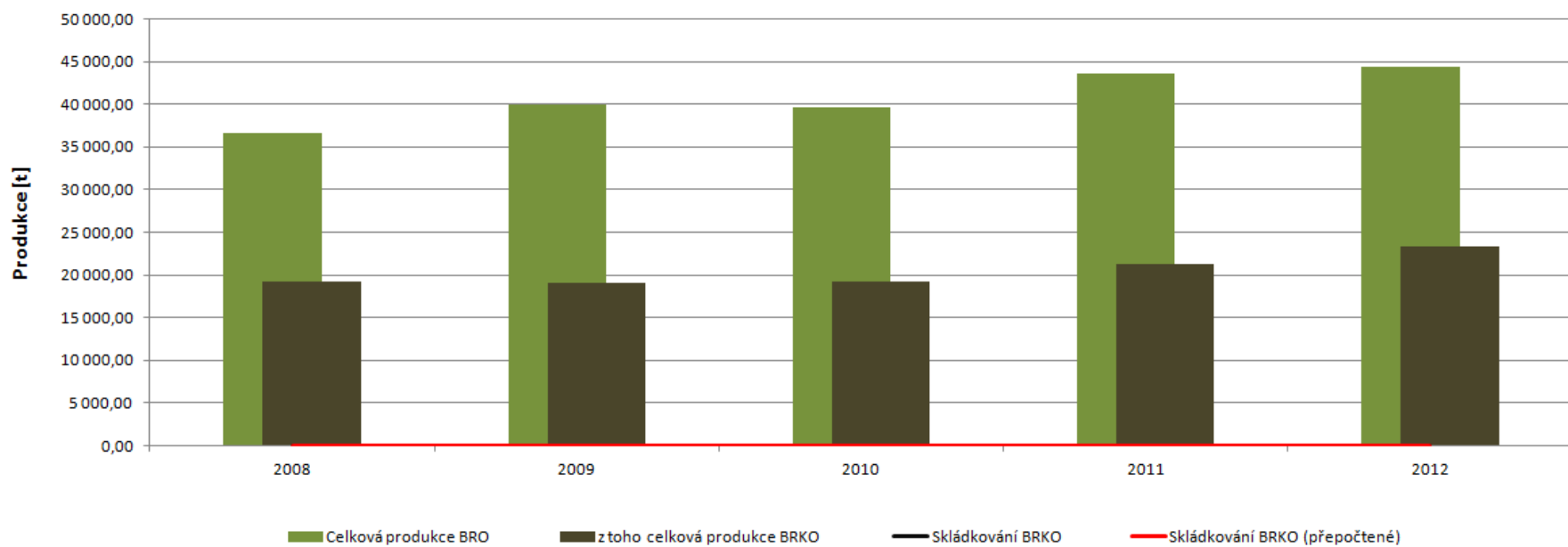
Graf č. 8 Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 10 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓				
Nakládání s BRO a BRKO [t]									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
BRO	Využití	Materiálové využití		1 648,88	2 039,26	6 625,21	7 167,45	6 093,89	23,68	224,88	8,18	-14,98	
		Energetické využití		12 333,45	7 508,32	0,00	0,00	449,95	-39,12	-100,00	#DIV/0!	#DIV/0!	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
BRKO	Využití	Materiálové využití		40,45	162,26	471,70	2 176,30	2 331,07	301,18	190,70	361,38	7,11	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	154,18	0	0	0	0	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2009	2010	2011	2012
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.-1] ↓									
				148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				Procentuální změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →						-100,00	-100,00	-100,00	-100,00
										Meziroční změna [%] ↓			
										2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
									0	0	0	0	
								0	0	0	0		
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Meziroční změna [%] ↓				
										2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
										0	0	0	0
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	

Graf č. 9 Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008-2012

6. Téma 4.: Bezpečnost

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Území, která analýza řeší, je území správního obvodu ORP Šlapanice. Vzhledem k rozdílnému členění obvodů Policie ČR zasahuje na území SO ORP Šlapanice pět obvodů Policie ČR. Z tohoto důvodu jsou některé části analýzy vztaheny k obvodním oddělením, které zasahují na území SO ORP pouze částečně a většinou pokrývají sousední SO ORP.

Území SO ORP Šlapanice je velmi nerovnoměrně pokryto bezpečnostními hlídkami, některé obce vlastní policii mají, jiné nikoliv. Policie ČR sice zajišťuje základní bezpečnostní dohled, avšak vzhledem ke svým velmi omezeným kapacitám není schopna adekvátně pokrýt všechna riziková místa (viz níže). To byl také jeden z důvodů, proč se města a některé obce rozhodli zřídit služebny městské, respektive obecní policie. Každá služebna obecní policie čítá jiný počet strážníků a je schopna zajistit hlídky v jiných časových možnostech, přesto se díky těmto hlídkám výrazně snížila trestná činnost. V Modřicích se díky 24-hodinové službě podařilo takřka eliminovat vykrádání aut, užívání drog a zásadně omezit vandalismus a krádeže. Ve Šlapanicích spolupráce městské policie s asistenty prevence kriminality a zavedení kamerového systému stejným způsobem pomohli ke snížení kriminality. I přes zvýšené náklady, které obce s financováním obecní policie a kamerového systému mají, dotčení zástupci obcí těchto nákladů nelitují. Naopak obce, které obecní policii nemají, vyjadřují ve velkém zájmu smluvně se dohodnout na zajištění hlídek obecní policie i na jejich území.

Na základě rozhovorů s místními aktéry z řad zástupců obcí, Policie ČR, městských policií, Dopravního inspektorátu PČR, Manažerky prevence kriminality v ORP Šlapanice, zástupců krizového řízení a zástupců městského úřadu Šlapanice byly definovány hlavní rizikové jevy. Tyto rizikové jevy nejsou na celém území zastoupeny rovnoměrně, přesto se zástupci shodli, že je efektivní problémy řešit posílením hlídek obecní policie. Především se jedná o vandalismus, krádeže, vloupání a majetkovou trestnou činnost (často v chatových oblastech, kam se dostávají lidé bez domova), dopravní přeštky, podomní prodej a místy i užívání drog.

Spolupráce v oblasti bezpečnosti zatím fakticky nefunguje. Pouze městská policie Šlapanice má smluvně ošetřeno zajištění do šesti sousedních obcí. Meziobecní spolupráce by proto měla směřovat ke koordinovanému pokrytí obcí SO, které o to mají zájem, hlídkami obecní policie. Na základě rozhovorů s výše zmíněnými aktéry a zástupci obcí byla vyjádřena ochota koordinovaného řízení a financování obecní policie spolu s rozšířením kamerového systému do okolních obcí. Kamerové systémy by měly mít napojení na optické sítě, případně wi-fi a monitoring u městské policie. Fakticky by stačilo kapacitně posílit stávající služebny (viz níže) zvýšením počtu strážníků a asistentů prevence kriminality. Pouze na západě území SO (Střelicko) by zřejmě bylo nutno zřídit služebnu novou. Tyto služebny by mohli být převedeny pod vedení Městské policie ve Šlapanicích. Podobně i kamerový systém. Součástí oblasti bezpečnosti je bezpochyby i bezpečnost na silnicích. Výskyt dopravních přeštků a ohrožení zdraví i života lidí v obcích SO ORP si vyžaduje také specifická řešení. Jedná se například o zpřehlednění dopravy, měření rychlosti, výstavbu zpomalovacích prvků, předcházení zakázanému parkování, řešení parkování v obcích (nová parkoviště). O tom více v návrhové části.

Zároveň byl ze strany zástupců obcí vyjádřen zájem o společného řešení odchytnu zatoulaných zvířat a jejich dalšího umístění, které v současné době leží na bedrech obcí. Jako poslední problém, který by bylo vhodné z hlediska meziobecní spolupráce v SO ORP Šlapanice řešit, bylo definováno posílení koordinovaného krizového řízení. To znamená včetně protipovodňových opatření, školení týkajících se krizového řízení. Na obcích jsou v současné době téměř nulové informace

Základní legislativa

Městská policie se řídí Zákonem č. 553/1991 Sb. o Obecní policii. Plní úlohu především v těchto oblastech:

- přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku
- dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití
- dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce
- přispívá k bezpečnosti plynulosti provozu na pozemních komunikacích
- odhaluje přestupky a jiné správní delikty
- podílí se na prevenci kriminality v obci
- dohlíží na dodržování čistoty na veřejných prostranstvích v obci
- odhaluje přestupky a jiné správní delikty
- poskytuje Ministerstvu vnitra za účelem zpracování statistických údajů údaje o obecní policii
- upozorňuje fyzické a právnické osoby na porušování obecně závazných právních předpisů a činí opatření k nápravě
- při plnění svých úkolů spolupracuje s Policií ČR

6.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Situační analýza

Ve SO ORP Šlapanice bylo postupně zřízeno 6 stanic Městské a Obecní policie (Šlapanice, Modřice a Újezd u Brna, Pozořice, Bílovice nad Svitavou a Sokolnice-Telnice), kde slouží v současnosti **21 městských a obecních policistů**. Vedle obecní policie na území slouží i státní Policie ČR. Vzhledem k rozdílnému členění policejních obvodů zasahuje do správního obvodu ORP Šlapanice pět obvodních oddělení PČR (Šlapanice, Rajhrad, Rosice, Židlochovice a Ivančice). Pouze OO PČR Šlapanice celé spadá do SO ORP Šlapanice (21 obcí a 23 strážníků).

Charakteristika Městské policie Šlapanice

Město Šlapanice zřídilo v roce 1992 Směrnicí č. 8 zastupitelstva města Šlapanice Městskou policii, která působí na katastrálním území města Šlapanice a Bedřichovice. V roce 1992 byli přijati do výkonu 2 strážníci, kteří zde v tomto počtu působili do roku 2004. Od roku 2004 nastoupili 3 noví strážníci. V současné době Městská policie čítá **2 asistenty prevence kriminality a 4 strážníky**, z nichž je jeden jejich velitelem, který je podřízen řediteli městské policie a zároveň starostovi města v jedné osobě. Městská policie Šlapanice spolupracuje s policisty OO PČR Šlapanice a MP Brno, v případě mimořádných událostí se složkami Integrovaného záchranného systému a při pořádání různých sportovních, kulturních a jiných akcí s příslušnými organizacemi.

Asistenti prevence kriminality Městské policie Šlapanice

Asistenti jsou zaměstnáni na plný úvazek, jsou placeni dotačním programem Úřadu práce České republiky (projekt finančně podpořen z prostředků Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost). Jejich úkolem je dohled při zabezpečování bezpečnosti a veřejného pořádku, předcházení společensky nežádoucímu chování, dohled nad dodržování obecních norem, zákonů, vyhlášek a nařízení obce apod. K materiálně technickému vybavení asistentů patří reflexní vesty s nápisem „Asistent prevence kriminality“, čepice se znakem města, brašny s psacími potřebami a mobilními telefony, fotoaparáty nebo zastavovací terče pro zajišťování bezpečného přechodu vozovky.

Působnost Městské policie Šlapanice v dalších obcích

Na základě veřejnoprávní smlouvy mezi příslušnými obcemi vykonává Městská policie Šlapanice svoji pravomoc v dalších 6 obcích, které vlastní obecní policií nedisponují a požádali město Šlapanice o spolupráci (Podolí, Mokrý-Horákov, Hostěnice, Jiříkovice, Blažovice a Ponětovice).

Kamerový systém

Od roku 2009 střeží ulice města Šlapanice otočné přístroje s nočním viděním, neboli kamerový systém. Město se často potýkalo s vandalismem, vykradenými restauracemi, byty, auty aj., a tomu všemu má kamerový systém zabránit. Síť kamer také slouží ke sledování průjezdu vozidel a měla by napomoci prevenci kriminality obecně. Celková cena pořízení 8 kamer dosáhla cca 1.350.000 Kč.

Problematika odchyty zatoulaných zvířat

Fungující a kapacitně dostačující útulek pro zatoulaná zvířata se na katastru celého bývalého okresu Brno-venkov a tedy i SO ORP Šlapanice nenachází. Existuje jen několik prostor, nebo soukromých zařízení, které však nemohou být považovány za klasický útulek co do prostor, vybavení i podmínek. Tato zařízení neřeší celkovou situaci ve SO ORP Šlapanice. Poskytují pouze dočasný pobyt jen pro psy a několik málo koček. Na území SO ORP Šlapanice se jedná o zařízení v obci Mokrá-Horákov a částečně ve Střelicích. V blízkém okolí se jedná o zařízení v Marefách v SO ORP Bučovice.

V okrajové části Šlapanic, v ulici Hřbitovní 30, se nachází Kynologický klub Šlapanice, který provozuje na živnostenský list pan Zdeněk Velan. Město Šlapanice a další okolní obce s ním mají smluvní dohodu o odchyty zvířat. Je vybaven 5 kotci pro psy. Majitel klubu je ochoten na základě smluvní dohody odchytnout a umístit zde zvíře odkudkoli. Problém je však nedostatečná kapacita a koordinace pro odchyt zatoulaných zvířat. Podle zkušeností majitele klubu se z 80 % zvíře k původnímu majiteli nevrátí, je tedy nucen po 14 dnů umístit psa do kotce a poté ho odvézt do nejbližšího útulku. Aby mohl provozovat útulek pro psy, musel by splňovat níže uvedená kritéria, která z velké části splňuje. Hlavním problémem je nedostatek financí, které by mohly být využity pro rozšíření současné odchytné stanice, která by mohla sloužit pro další obce spadající do SO ORP Šlapanice.

Zařízení pro psy ve Střelicích je soukromé vlastnictví pana Pokorného, který chová kolem 30 a více psů na svém pozemku (louce), kde jsou kotce pro jeho psy. Toto zařízení slouží při nouzi pro Střelice a sousední tři obce. Pokud je potřeba, je možno tam psa umístit, ale není to zařízení, které by bylo schválené a nespĺňuje tak hygienické a technické podmínky pro útulek pro psy. Je to případné řešení pro 1 možná 3 obce, aby se zbavily problému s odchylem zvířat v západní části území SO ORP, které je relativně vzdálené od Šlapanic. Klasický útulek musí splňovat tyto základní požadavky: místo, které je v dostatečné vzdálenosti od rodinných domů, může být i v zastavěné lokalitě, ale tam je omezení na počet venkovních stání, limity hluku atd. Je nutné napojení na čističku odpadních vod nebo kanalizaci, samostatná karanténa, zázemí- WC, sprcha, tekoucí voda, veterinární místnost pro

Příjem psů, porodní odchovna. Pokud jsou internovány i kočky, je pro ně nutná samostatná místnost a kotce. Dále je nutný prostor pro venčení, tento prostor musí být dostatečně zabezpečený, dále je nutná příprava krmiva, nebo kuchyně aj. Zařízení ve Střelicích splňují maximálně 3 body.

Ze strany starostů obcí je velký zájem tuto současnou situaci řešit, jelikož se na jejich území opakovaně vyskytují zatoulaná zvířata z blízkého Brna, případně přímo dovezená svými majiteli z Brna. Tato situace je nejhorší na západě (respektive severozápadě) území SO ORP – Omice, Popůvky, Troubsko, Ostopovice atd. Pro případné zřízení popotávaného útulku, je nejvhodnější areál současného Kynologického klubu ve Šlapanicích, který splňuje všechny hygienické a technické požadavky zmíněné u zařízení ve Střelicích. Areál by se musel na útulek pro psy a další zvířata přebudovat a dobudovat. Je zde již zázemí a dostatečný prostor splňující veškeré podmínky tohoto zařízení.

Finanční analýza nákladů na zřízení útulku pro psy a odchytné služby je uvedena na konci podkapitoly „Finanční analýza“.

Legislativní rámec

Podle Občanského zákoníku – Zákon č. 89/2012 Sb., který vstoupil v platnost na počátku roku 2014, je **nálezce zvířete** povinen oznámit jeho nález obci, na jejíž území se zvíře našlo a to za okolnosti, že není možné určit jeho vlastníka. Nálezce není povinen zvíře odchytnout, stačí pouhé oznámení. Obecní úřad má pak povinnost se o zvíře postarat, dokud se ho neujme vlastník. Jestliže se nálezce nabídne, že přijme zvíře do své vlastní péče, stane se jeho vlastníkem, pokud se ho do 2 měsíců od oznámení neujme jeho původní majitel. Kdo nález zvířete neoznámí úřadu a zvíře si ponechá, vysta-

vuje se postihu stanoveného v Zákoně č. 200/1990 Sb., O přestupcích, v platném znění, nebo v Zákonu č. 40/2009 Sb., Trestního zákona, v platném znění.

Podle Zákona 246/1992 Sb., Na ochranu zvířat proti týrání, může obec obecně závaznou vyhláškou stanovit pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymezit prostory pro volné pobíhání psů, určit způsob jejich označení a zajistit odchyt toulavých a opuštěných zvířat.

Náklady spojené s odchytem a karanténou zvířete (není-li znám původní majitel) hradí podle § 46 Zákona 166/1999 Sb. obec, na jejímž území bylo zvíře nalezeno. Přihlásí-li se vlastník ještě před uplynutím zákonné lhůty, je mu zvíře, podle Zákona 89/2012, Občanský zákoník, obcí vydáno po zaplacení nákladů a nálezného.

Zákon č. 166/1999 Sb., O veterinární péči, specifikuje **odchyt zvířat**. Zákon stanoví, že k výkonu činnosti je nutné povolení Státní veterinární správy a odchyt toulavých, zdivočelých a synantropních živočichů mohou vykonávat jen osoby odborně způsobilé. Povinností je také vybava dopravním prostředkem k tomu určeným.

Najde-li se zvíře komunikativní a vyhledávající společnost, může ho odchytnout a předat obci kdokoliv.

Zákon č. 246/19992 Sb., O ochraně zvířat proti týrání i Zákon č. 166/1999 Sb., o Veterinární péči, umožňuje obcím, fyzickým osobám s oprávněním k výkonu činnosti ve spolupráci s obcemi nebo obcím ve spolupráci s jinými obcemi **zřizovat, provozovat nebo rušit útulky pro zvířata**. Zákon č. 166/1999 Sb., O veterinární péči také stanoví, že pečovat o toulavá zvířata v útulcích mohou pouze osoby, které absolvovaly odborný kurz pro odchyt toulavých a opuštěných zvířat, zacházení s nimi včetně péče o ně. Zároveň to musí být osoby, které úspěšně složily závěrečnou zkoušku s následným obdržením osvědčením opravňujícím k výkonu této činnosti. K výkonu této činnosti je nutný souhlas veterinární správy.

Obecní policie Bílovice nad Svitavou

Obecní policie Bílovice nad Svitavou byla zřízena Zastupitelstvem obce v roce 2009. V této době čítá **jednoho strážníka** z původního počtu tří strážníků. Hlavním důvodem snižování počtu strážníků byl nedostatek finančních prostředků obce na provoz policie. Obecní policie zabezpečuje záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti Bílovice nad Svitavou. Řízením Obecní policie je pověřen starosta obce. Strážník je v pracovním poměru k obci. Povinnost strážníka je definována zákonem o obecní policii.

Obecní policie Pozořice

Na Obecní policii v Pozořicích vykonávají svoji službu **2 strážníci** a spadají pod úřad městyse Pozořice. Obecní policie nemá nepřetržitou službu, ale v rámci možností vyjíždějí strážníci k případům i mimo svoji pracovní dobu. Zajišťují pravidelně v ranních hodinách BESIP v okolí místní ZŠ, spolupracují s vedením ZŠ ohledně pohybu osob či žáků v zařízení i mimo ně. Zabezpečují akce jako církevní svátky, dopravní uzávěry při konání pouti, hasičské soutěže, čištění komunikací, kácení stromů, dohlížení na řádný průběh stánkového prodeje a ostatní náležitosti týkající se veřejného pořádku. Velkým přínosem pro obec v rámci bezpečnosti bylo zavedení kamerového systému, který v určitých lokalitách vede k ochraně veřejného pořádku, zachycení pachatelů nebo nápadu trestné činnosti.

Městská policie Modřice

Městská policie Modřice byla zřízena obecně závaznou vyhláškou o zřízení Městské policie Modřice obecním zastupitelstvem města 18. října 1993, v rámci samostatné působnosti města Modřice. Aktuálně zde pracuje **8 strážníků**, z nichž jeden je pověřený kontrolou činnosti ostatních strážníků. Při své činnosti velmi dobře spolupracují s OO PČR Rajhrad vzájemným předáváním informací o bezpečnostní situaci ve městě. Další spolupráce je se správci komunikací, správními orgány a soudním vykonavatelem. Městskou policii vede starosta města, v jeho nepřítomnosti je pověřen k vedení místostarosta.

Vybrané činnosti Městské policie Modřice dle výroční zprávy z roku 2013:

- kontrola měření rychlosti motorových vozidel na vybraných komunikacích schválených Policií ČR a silničním orgánem
- směřování kamionů na ulici Evropskou
- stálá kontrola parkovacích míst u dopravních uzlů na ulici Brněnská a Nádražní
- soupis vraků motorových vozidel, zajišťování jejich majitelů a předávání informací správci komunikace
- označení dopravním značením zjištěných závad na komunikaci
- asistence Městské policie u dopravních nehod, pomoc účastníkům nehody a usměrňování dopravy
- denní kontrola přechodů pro chodce u ZŠ na ulici Komenského a ZŠ na ulici Benešova
- častá hlídka parků a dětských hřišť, chat v zahrádkářských koloniích, okolí nádraží ČD, dopravních uzlů
- dodržování pravidel občanského soužití
- kontroly stánkového prodeje, dodržování provozní doby barů a restaurací, prodej alkoholu a cigaret mladistvým a dodržování pořádku v okolí těchto zařízení
- kontrola dodržování vyhlášky města a pohybu a venčení psů

Městská policie Újezd u Brna

Městská policie je orgánem města Újezd u Brna. Byla zřízena Zastupitelstvem města a působí ve městě již od roku 1992. Je složena ze **tří strážníků**, z nichž je jeden na základě Rady města určen do funkce vedoucího. Spolupráce s Městským úřadem je na velmi dobré úrovni, podobně i s PČR Židlochovice, se složkami Integrovaného záchranného systému a dobrovolnými organizacemi a spolky při zajišťování veřejného pořádku a dopravy během konání kulturních, sportovních a dalších společenských akcí. Jejich úkolem je hlavně pomáhat lidem, chránit jejich majetek, dohlížet na dodržování pravidel občanského soužití a veřejného pořádku. Podle zpráv o činnosti policie v Újezdě u Brna dohlíží na bezpečnost přecházejících dětí na přechodech pro chodce, provádějí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích, odhalují a následně řeší přestupky proti BESIPu, odhalují černé skládky a nepovolené výlepy reklam a inzerátů, v rámci prevence kriminality pořádají besídky pro děti a seznamují seniory s nástrahami dnešní doby.

Obecní policie Sokolnice-Telnice

V roce 2008 uzavřeli Sokolnice a Telnice s městem Židlochovice smlouvu o poskytování služeb městské policie. Bylo dohodnuto, že obce Sokolnice, Telnice a Těšany (mimo SO ORP Šlapanice) si společně uhradí náklady na činnost dvou strážníků, kteří budou sloužit pouze v těchto třech obcích. Byl uzavřen dodatek k výše uvedené veřejnoprávní smlouvě a od 1. června 2009 jsou dva strážníci trvale vyhrazeni pouze pro činnost v obci Sokolnice, Telnice a Těšany. Na základě dohody strážníci mají pravidelné úřední dny na služebně v Telnici (v budově obecního úřadu) – každé pondělí od 10:00

do 12:00 hod. a od 16:00 do 18:00 hod. V současné době se však jejich působnost rozdělila, takže **dva strážníci v Telnici** slouží pro obce Telnice, Měnin a Žatčany (viz tabulka122, podkap. 6.2.2. Problémové okruhy). **Jeden strážník v Sokolnici** slouží v obcích Sokolnice a Těšany.

Jednotlivá obvodní oddělení Policie ČR zasahující do SO ORP Šlapanice

Územní obvod Brno-venkov čítá dohromady osm Obvodních oddělení PČR: Tišnov, Kuřim, Pohořelice, Šlapanice, Rajhrad, Rosice, Židlochovice a Ivančice. Ve SO ORP Šlapanice působí šest OO PČR: Šlapanice, Rajhrad, Rosice, Židlochovice, Ivančice a Kuřim. **Na území SO ORP slouží 43 policistů.**

Obvodní oddělení Šlapanice

Obvodní oddělení PČR Šlapanice (dále jen OO PČR Šlapanice) zajišťuje ochranu veřejného pořádku, přijímá oznámení od veřejnosti a provádí šetření k přestupkům a trestným činům spáchaným v místě jejich působnosti. Momentálně zaměstnává **23 policistů**. Aktivně spolupracuje s Městským úřadem Šlapanice, Městskou policií Šlapanice a dalšími institucemi.

Útvar zajišťuje ochranu veřejného pořádku na velké části SO ORP Šlapanice (21 obcí). Všechny obce tohoto obvodního oddělení spadají do SO ORP Šlapanice: Babice nad Svitavou, Bílovice nad Svitavou, Blažovice, Březina, Mokrý-Horákov, Hostěnice, Jiříkovice, Kanice, Kobylnice, Kovalovice, Ochoz u Brna, Podolí, Ponětovice, Pozořice, Prace, Řícmanice, Sivice, Šlapanice, Tvarožná, Velatice, Viničné Šumice.

Obvodní oddělení PČR Rajhrad

Útvar zajišťuje ochranu veřejného pořádku v těchto obcích spadajících do SO ORP Šlapanice:

- Modřice (2 policisté), NC Olympia (2 policisté)
- Ořechov (2 policisté)
- Želešice (2 policisté)

Obvodní oddělení PČR Rosice

Útvar zajišťuje ochranu veřejného pořádku ve 4 obcích spadajících do SO ORP Šlapanice:

- Omice (1 policista)
- Popůvky (1 policista)
- Střelice (1 policista)
- Troubsko (1 policista)

Obvodní oddělení PČR Židlochovice

Útvar zajišťuje ochranu veřejného pořádku ve 3 obcích spadajících do SO ORP Šlapanice:

- Sokolnice (2 policisté)
- Telnice (2 policisté)
- Újezd u Brna (1 policista)

Obvodní oddělení PČR Ivančice

Útvar zajišťuje ochranu veřejného pořádku ve 3 obcích spadajících do SO ORP Šlapanice:

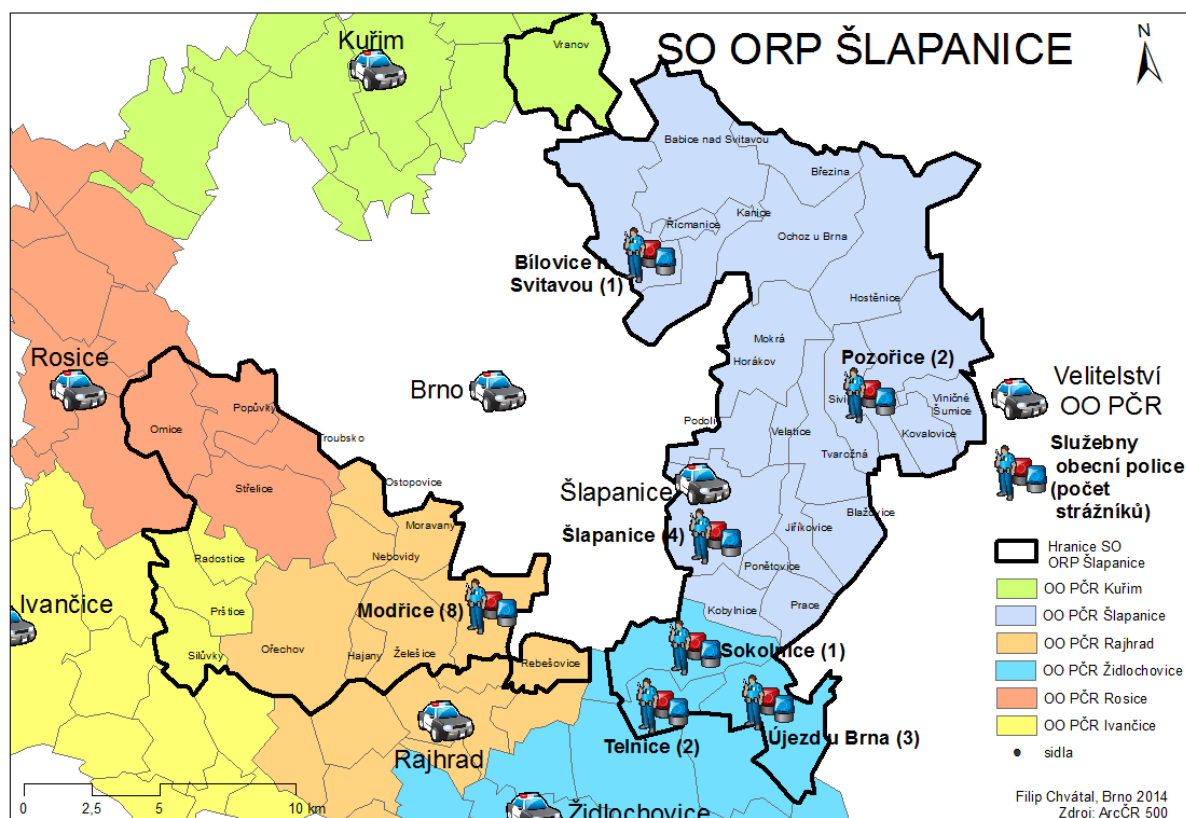
- Prštice (1 policista)
- Radostice (1 policista)
- Silůvky (1 policista)

Obvodní oddělení PČR Kuřim

- Vranov (1 policista)

Policie ČR může s obcí spolupracovat prostřednictvím obecní policie na základě požadavku starosty obce o spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Podle zákona o Policii ČR je také možnost uzavřít s obcí nebo městskou částí ke společnému postupu při zabezpečování místního veřejného pořádku písemnou koordinační dohodu, která by měla obsahovat formy a nástroje neustálé koordinace obce a útvaru Policie ČR při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Vše však závisí na dohodě samotných stran. Na základě zkušeností starostů působících v obcích a městech s vlastní obecní policií chybí koordinované úsilí a spolupráce mezi obecní policií a Policií ČR. Jestliže má obec vlastní obecní policii, klesá snaha Policie ČR pomoci obecní policii na jejím území při plnění bezpečnosti a veřejného pořádku. Dalším problémem je nedostatek služben ve SO ORP Šlapanice a malý počet strážníků působících v tak rozsáhlém a plošně necelistvém území, jakým správní obvod ORP Šlapanice je.

Obr. č. 10: Územní působnost OO PČR Šlapanice, Rajhrad, Ivančice, Rosice, Židlochovice, Kuřim

Fungování složek integrovaného záchranného systému s ohledem na společný zájem obcí na zajištění bezpečnosti

Integrovaný záchranný systém (IZS) je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při vykonávání záchranných a likvidačních prací. K základním složkám IZS patří:

- Hasičský záchranný sbor České republiky
- Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany
- Zdravotnická záchranná služba
- Policie České republiky
- Ostatní složky IZS (vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnosti a záchranné sbory, havarijní, pohotovostní a ostatní odborné sbory, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím)

Operační a informační střediska integrovaného záchranného systému (OPIS IZS) jsou orgány, na které jsou přeneseny linky tísňového volání 112 a 150. Řízení se provádí příkazy velitele zásahu, pokud ale složky IZS spolupracují se záchrannými a likvidačními organizacemi, pak se řídí pokyny starosty obce s rozšířenou působností, případně hejtmána kraje, nebo ministerstva vnitra.

Územní odbor Brno-venkov Hasičského záchranného sboru Jihomoravského kraje je tvořen z požárních stanic: Ivančice, Pohořelice, Pozořice, Rosice, Tišnov (zařízení) a Židlochovice.

Šlapanice spadají pod Územní odbor Hasičského záchranného sboru Jihomoravského kraje v Brně. Nejbližší pobočka požární stanice se nachází v Brně-Slatině. Požární ochrana na území města je zajištěna Jednotkou sboru dobrovolných hasičů (JSDH), která je v současnosti záchrannou složkou se schopností okamžitého nasazení. Dále zde funguje Moravská hasičská jednota Hasičský sbor Šlapanice, který po vzniku jednotek působí spíše v oblasti volnočasových aktivit a výchovy mládeže, je nositelem kulturních tradic a společenského života. Obě složky jsou finančně podporovány městem Šlapanice. Přehled výjezdů JSDH v letech 2010-2012 poskytuje následující tabulka.

Tabulka č. 107: Porovnání výjezdů JSDH Šlapanice v letech 2010–2013

Typ události	2010		2011		2012		2013	
	v obci	mimo obec	v obci	mimo obec	v obci	mimo obec	v obci	mimo obec
Požáry	5	13	4	7	4	9	5	2
Technická pomoc	10	2	17	0	9	0	10	0
Živelná pohroma	0		0	0	0	0	0	0
Taktické cvičení	0	3	1	0	2	2	0	2
Planý poplach	0	-	0	1	1	0	3	0
Únik ropných produktů	3	-	0	0	1	0	0	0
Dopravní nehoda	1	2	0	0	1	0	1	0
Ostatní	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	21	20	22	8	18	11	19	4

Zdroj: JSDH Šlapanice

Z osmi typů událostí vykazujících nutnou hasičskou pomoc je nejčastější pomoc při požárech (budov, polí, kontejnerů, trávy, dřeva, komínů, popelnic, stohů, tržnic, chat apod.). Druhé místo zaujímá technická pomoc – odstranění nebezpečných stavů, následují taktická cvičení, dopravní nehody, planý poplach a únik ropných produktů. V posledních 4 letech JSDH vyjžděla do následujících měst,

městských částí a obcí: Brno-Slatina, Brno-Černovice, Brno-Ivanovice, Prace, Jiříkovice, Viničná Šumice, Blažovice, Brno-Tuřany, Velatice a Újezd u Brna.

Analýza současných krizových jevů, identifikace vývojových tendencí v území

Analytická část byla zpracována na základě statistických údajů poskytnutých Městskými úřady Šlapanice, ze statistických výkazů PČR, Městské policie Modřice a Šlapanice a konkrétních poznatků a zkušeností PČR. Původním záměrem bylo zpracovat analýzu kriminality na úroveň obcí s rozšířenou působností. Vzhledem k tomu, že ne všechny obce, ani Policie ČR tyto statistiky vedou, vychází analýza převážně ze statistik jednotlivých Obvodních oddělení PČR Jihomoravského kraje působících v ORP Šlapanice. Obvodní oddělení jsou nejnižším článkem organizační struktury PČR, na kterých se vedou statistické údaje o kriminalitě.

Kriminalita

Analýza kriminality ve městě Šlapanice, OO PČR Šlapanice a Brna-venkov vychází ze statistik a výročních zpráv OO PČR Šlapanice za spolupráce Městské policie Šlapanice.

Tabulka č. 108: Nápad celkové trestné činnosti na 100 obyvatel na katastrálním území města Šlapanice a Bedřichovice, na OO PČR Šlapanice a na teritoriu Územního obvodu Brno-venkov a celkové přestupkové činnosti na katastrálním území města Šlapanice a Bedřichovice v letech 2008–2013

Lokalita/Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Trestná činnost						
Šlapanice a Bedřichovice	1,6	1,5	1,3	1,3	1,2	1,7
z toho objasněno:	0,5	0,4	0,6	0,5	0,4	0,7
OO PČR Šlapanice	1,8	2,0	1,6	1,7	1,7	1,6
z toho objasněno:	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Brno-venkov	1,7	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7
z toho objasněno:	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6
Přestupková činnost						
Šlapanice a Bedřichovice	1,8	7,4	7,2	4,2	3,5	1,8
z toho objasněno:	1,2	6,7	6,7	3,7	3,0	1,0

Zdroj: PČR

Celková trestná činnost na katastrálním území města Šlapanice a na území obvodu PČR Šlapanice není v průměru výrazně vyšší než v jiných obvodech. Ze zaznamenaných trestných činů převažovala majetková trestní činnost (krádež, vloupáním do motorových vozidel, rekreačních objektů, rodinných domů, bytů a restaurací, poškození cizích věcí), porušování domovní svobody nebo trestné činy proti životu a zdraví. Podle záznamu o přestupcích se v letech 2008-2013 se jednalo zejména o přestupky proti bezpečnosti a plynulosti na pozemních komunikacích, proti občanskému soužití, veřejnému pořádku a proti majetku.

Policejní statistiky zaznamenávají celkem 187 trestných činů, které jsou rozděleny na násilné (30), majetkové (37), mravnostní (14), ostatní (20), zbývající (23), hospodářské (63) aj. Z hlediska takového množství trestných činů není účelné analyzovat všechny, proto byly vybrány ty, jimiž se mohou cítit občané SO ORP Šlapanice nejvíce ohroženi (viz tabulka č. 109). V následující tabulce jsou uvedeny poznatky o zatíženosti obvodních oddělení působících na území SO ORP Šlapanice, o nejzávažnějších bezpečnostních problémech v obvodech. Porovnání zatíženosti jednotlivých oddělení Policie ČR kriminalitou pomocí převodového indexu umožňuje získat přehled o nejzatíženějších oblastech.

Tabulka č. 109: Zatíženost obvodních oddělení Policie ČR Jihomoravského kraje zasahujících do SO ORP Šlapanice v porovnání s Jihomoravským krajem a územním obvodem Brno-venkov v období červenec 2013 - červen 2014

	OO PČR Rajhrad		OO PČR Šlapanice		OO PČR Rosice		OO PČR Židlochovice		OO PČR Ivančice		Jihomoravský kraj		Brno-venkov	
Počet obyvatel	24 528		30 913		30 892		26 556		26 900		1 164 168		204 488	
	TČ	Index	TČ	Index	TČ	Index	TČ	Index	TČ	Index	TČ	Index	TČ	Index
Celková TČ	698	285	491	159	530	172	440	166	387	144	28 261	243	3 625	177
Násilná TČ														
<i>loupeže</i>	5	2	1	0	3	1	4	2	3	1	323	3	28	1
<i>fyzické útoky</i>	13	5	30	10	13	4	22	8	29	11	1 278	11	164	8
<i>ublížení na zdraví</i>	3	1	12	4	5	2	7	3	9	3	526	5	58	3
<i>porušování domovní svobody</i>	5	2	16	5	7	2	4	2	8	3	293	3	51	3
<i>nebezpečné vyhrožování</i>	4	2	7	2	2	1	2	1	5	2	197	2	33	2
<i>týrání osob žijících ve společné domácnosti</i>	3	1	7	2	2	1	3	1	1	0	88	1	21	1
Majetková TČ	525	214	282	91	328	106	291	110	200	74	16 202	139	2 199	108
Krádeže prosté	286	117	175	57	166	54	134	51	78	29	9 530	82	1 155	57
<i>kapesní</i>	49	20	17	6	7	2	7	3	3	1	1 931	17	100	5
<i>aut</i>	21	9	4	1	9	3	5	2	6	2	572	5	75	4
<i>věcí z aut</i>	116	47	101	33	88	29	64	24	25	9	2 585	22	492	24
<i>jízdních kol</i>	24	10	5	2	14	5	16	6	8	3	765	7	98	5
Krádeže vloupáním	182	74	77	25	126	41	137	51	105	39	4 632	40	804	39
<i>bytů</i>	2	1	1	0	2	1	1	0	1	0	282	2	10	1
<i>RD</i>	27	11	22	7	25	8	28	11	18	7	692	6	152	7

<i>chat</i>	19	8	7	2	10	3	11	4	25	9	267	3	85	4
<i>obchodů</i>	15	6	9	3	9	3	10	4	2	1	275	2	53	3
<i>restaurací</i>	8	3	1	0	2	1	2	1	4	2	213	2	24	1
Krádeže ostatní	21	9	18	6	18	6	17	6	15	6	683	6	132	7
<i>podvod</i>	15	6	4	1	8	3	5	2	4	2	603	5	52	3
Ostatní TČ														
<i>sprejerství</i>	5	2	7	2	8	3	2	1	7	3	833	7	316	16
<i>výtržnictví</i>	2	1	5	2	1	0	10	4	8	3	343	3	39	2
<i>nedovolená výroba p. látek</i>	0	0	0	0	1	0	3	1	1	0	296	3	3	0
Hospodářská kriminalita	68	28	35	11	40	13	27	10	31	12	3 101	27	270	13
<i>úvěrový podvod</i>	9	4	0	0	8	3	2	1	8	3	353	3	30	2
<i>zpronevěra</i>	6	2	3	1	9	3	5	2	2	1	242	2	33	2

Zdroj: www.mapakriminality.cz

Pozn.: Informace v tabulce č. 109 jsou převzaty z. Index je přepočítán na 10 000 obyvatel.

Ze statistik vyplývá, že nejvíce pachatelů na počet obyvatel daných lokalit je v OO PČR Rajhrad, následuje OO PČR Rosice, Šlapanice, Židlochovice a Ivančice. Díky velkému počtu návštěvníků nákupního a zábavního centra Olympia je počet trestných činů v OO PČR Rajhrad nejvyšší. Ve srovnání s Jihomoravským krajem jde celkově o 2,46 %, ve srovnání s okresem Brno-venkov o 19,25 % spáchaných trestných činů. Při součtu celkové trestné činnosti spáchané ve všech výše uvedených obvodních oddělení se jedná o 9 % spáchaných trestných činů ve srovnání s Jihomoravským krajem a o 70,23 % ve srovnání s okresem Brno-venkov. Co do druhu trestné činnosti volí pachatelé nejčastěji majetkovou trestnou činnost, konkrétně krádeže prosté. Tento jev se vyskytuje ve všech obvodních oddělení, Jihomoravském kraji i v celém okrese Brno-venkov. Vysoké číslo se objevuje také u hospodářské kriminality, která je v posledních letech nejčastějším problémem společnosti. I přes různá a častá varování se toto číslo nesnižuje.

Násilná kriminalita

Mezi násilnými trestnými činy spáchanými v období červenec 2013 až červen 2014 výrazně převládají fyzické útoky následované porušováním domovní svobody, úmyslným ublížením na zdraví, nebezpečným vyhrožováním, loupežemi a týráním osob žijících ve společné domácnosti s vyrovnaným počtem. Ze statistiky vyplývá, že se neustále zvyšuje **brutalita pachatelů**. Ze zkušenosti Policie ČR k ní často dochází **pod vlivem alkoholu**. Zarážející je počet případů týraných osob žijících ve společné domácnosti. Tento trestný čin se jinak nazývá **domácí násilí**. Oběťmi často bývají nezletilí, mladiství, ženy a senioři.

Majetková kriminalita

Podle statistik ČSÚ se odděleně sledují krádeže vloupáním, krádeže prosté a krádeže ostatní. Nejvíce majetkové trestné činnosti je registrováno v OO PČR Rajhrad. Díky velké koncentraci návštěvníků nákupního a zábavního centra Olympia jsou počty trestných činů nejvyšší. K nejčastěji se vyskytujícím krádežím patří krádeže věcí z aut, jízdních kol, kapesní a krádeže motorových vozidel dvoustopých. Při preventivních prohlídkách na parkovištích u obchodních domů se policisté stále přesvědčují o tom, že lidé mnohdy ve svých vozidlech zanechávají zbytečně velké množství cenností. Proto je ve statistice zaznamenáno tak vysoké číslo u krádeží věcí z aut. Na druhém místě jsou krádeže kapesní. Často k nim dochází např. v přeplněných prostředcích hromadné dopravy, na zastávkách nebo v nákupních centrech. K pachatelům patří převážně recidivisté, obyvatelé sociálně vyloučených lokalit, bezdomovci a další rizikové skupiny.

Krádeže vloupáním

Do této kategorie patří krádeže bytů, rodinných domů, chat, obchodů a restaurací. Podle Tabulky č. 109 je nejvyšší podíl krádeží zaznamenán u vloupání do rodinných domů, následují vloupání do chat, obchodů, restaurací a do bytů. Ze zkušeností policistů se nejčastějšími oběťmi stávají věkově starší občané.

Ostatní majetková kriminalita

Jedná se nejčastěji o trestnou činnost podvodu související s prodejem zboží a poskytování služeb (např. nákupy přes internet, podomní prodeje aj.). Mezi oběti se často řadí senioři. I přes veškerá varování je těchto případů stále mnoho.

Ostatní trestné činy

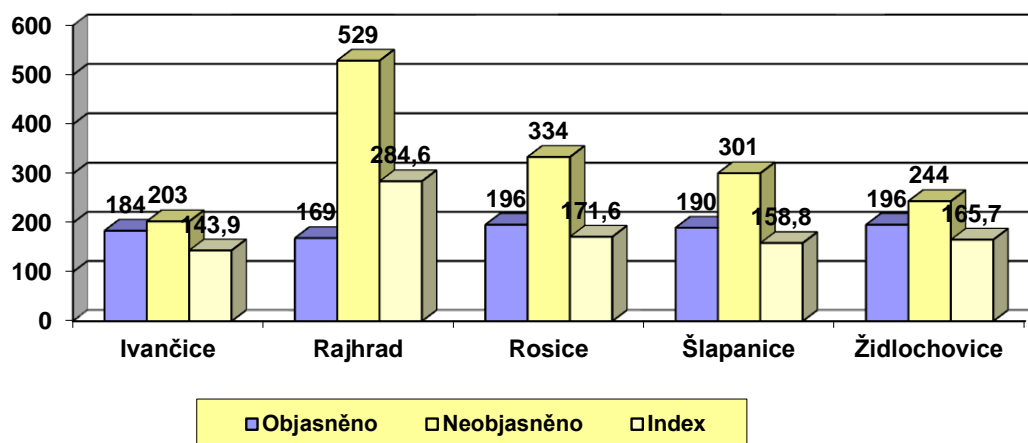
K ostatním trestným činům řadíme sprejerství, výtržnictví a nedovolenou výrobu psychotropních látek pro další uživatele. Nejčastějšími pachateli jsou často mladiství (15-18 let), kdy toto období je považováno za kritické a kdy dochází k formování hlavním rysům osobnosti. Problémy se sprejery se objevovaly zejména ve Šlapanicích a Modřicích.

Hospodářská kriminalita

Hospodářská kriminalita působí značné škody, i když statistiky vychází jen z odhadů. Do této kategorie spadají především podvody. V posledních letech se nejčastěji objevují podvody úvěrové a počítačová kriminalita (nákup přes internet, zpronevěry, zneužití údajů pomocí počítačové techniky apod.). K pachatelům trestných činů úvěrového podvodu se řadí dealeri, osoby bez trvalého příjmu nebo nezaměstnaní. Okresní ředitelství PČR považují úvěrové podvody za nejzávažnější.

Následující graf vychází z informací, které poskytuje tabulka č. 109. Popisuje počet objasněných a neobjasněných případů. Vychází z celkového počtu trestných činů jednotlivých obvodních oddělení za období červenec 2013 až červen 2014. Podle indexu přepočteného na 10 000 obyvatel bylo nejvíce objasněných trestných činů v Rajhradě, následují Rosice, Šlapanice, Židlochovice a Ivančice.

Graf č. 11: Objasněnost trestné činnosti

Zdroj: www.mapakriminality.cz

Dopravní situace a bezpečnost na silnicích

Okresem Brno-venkov prochází dálnice D1, D2, rychlostní silnice R52 a silnice I., II. a III. tříd. V ORP Šlapanice, i přes jeho polohu v blízkosti brněnské metropole, převažují páteřní komunikace II. a III. tříd, což není odpovídající stav vzhledem k intenzitě dopravy na nich. Zároveň na území SO ORP chybí ucelená síť cyklostezek, která by umožňovala bezpečnou dojíždku za prací na kole. Většina území se nachází v geomorfologické sníženině a je proto pro pohyb na kole velmi příhodná, nehledě na blízkou polohu center dojíždky za prací ve městě Brně (v jeho okrajových částech). V zásadě chybí nejen propojení obcí, ale i napojení na dopravní terminály (především na železniční stanice IDS JMK a na centra zaměstnanosti (Šlapanice, Modřice, Brno). Tato situace způsobuje vysoký výskyt cyklistů na veřejných komunikacích a zhoršování bezpečnostní situace na nich. Především na území Pozořicka (Mikroregion Roketnice) je ze strany zástupců obcí velký zájem vybudovat adekvátní propojení mezi obcemi pro nemotorovou, především cyklistickou, dopravu. Jedná se především o propojení od Viničných Šumic přes Pozořice, Tvarožnou až do Šlapanic, případně do Brna.

Hlavní problémy způsobující dopravní nehody na území obcí:

- nedostatek chodníků (výskyt chodců na vozovce)
- nedostatečné možnosti pro pohyb cyklistů (výskyt cyklistů na vozovce, i na hlavních tazích)
- Vysoká frekvence cyklistů na některých úsecích silnic a jejich neadekvátní chování na silnicích (jízda po chodníku, jízda v protisměru, požití alkoholu před jízdou, chybějící světlo na kole, jízda na červenou přes křižovatku, technické závady na kole apod.)
- nedodržování povolené rychlosti
- vyšší výskyt nákladní tranzitní dopravy (nad 7,5 t)
- chybějící přechody pro chodce u autobusových zastávek
- nedostatek osvětlení u přechodu pro chodce
- nebezpečné křižovatky

Následující tabulka č. 110 poskytuje přehled největších problémů na dopravních komunikacích ve vybraných obcích SO ORP Šlapanice.

Tabulka č. 110: Problémy s dopravní komunikací v obcích ve SO ORP Šlapanice

Název obce	Problém
Babice nad Svítavou	Nebezpečný úsek u příjezdové komunikace (často vymytý deštěm)
Bílovice nad Svítavou – Kanice	Chybějící cyklopruh pro cyklisty v důsledku malého prostoru na komunikaci
Blažovice	Chybějící zpomalovací prvky na komunikacích a chodníky
Březina	Chybějící zpomalovací prvky a chodníky; komunikace ve špatném stavu
Kobylnice	Chybějící zpomalovací prvky na komunikacích a chodníky
Modřice	Nedostačující dopravní napojení ze silnice I. třídy I/52 Modřice – Želešice; vysoký počet chodců směrem na Rajhrad přes frekventované silnice
Moravany	Nedostačující dopravní napojení u obchodního centra Tesco
Ochoz u Brna	Chybějící chodníky a cyklostezky
Omice	Chybějící chodníky
Ostopovice	Chybějící chodníky
Popůvky	Frekventovaný přechod u restauračního zařízení Vintrovna; chybějící zastávka u bytových domů
Prštice	Nedodržování rychlosti v obci; chybějící přechod a světlo u zastávky
Rebešovice	Problém s parkováním u nezkolaudované nové vilové čtvrti – nové silnice nesplňují základní parametry a stávají se neprůjezdnými
Silůvky	Nepřehledná a komplikovaná křižovatka uprostřed obce u obecního úřadu
Střelice	Vysoká rychlost řidičů v nově vystavěné rezidentní čtvrti
Troubsko	Problémový přejezd přes železnici
Tvarožná	Chybějící zpomalovací prvky na komunikacích od motorestu Rohlenka; chybějící chodníky mezi obcemi Sivice – Pozořice
Velatice	Chybějící zpomalovací prvky na komunikacích a chybějící chodníky. Stížnost na hluk v nové zástavbě
Želešice	Nekvalitní kanálové vpusti na hlavní silnici procházející celou obcí a špatné základy starých domů podél této silnice (praskající zdi – důsledkem velmi zatížené vozovky)

Zdroj: Konzultace s odborníky Policie České republiky – KŘP Jihomoravského kraje; Dopravní inspektorát Brno-venkov

Následující tabulka 111 poskytuje přehled dopravních nehod v jednotlivých obvodních odděleních ve srovnání s Jihomoravským krajem a okresem Brno-venkov. Z údajů vyplývá, že nejvíce dopravních nehod se v období červenec 2013 až červen 2014 událo v OO PČR Rosice, následovali Šlapanice, Židlochovice, a na posledním místě je se stejným počtem dopravních nehod OO PČR Rajhrad a Ivančice. K nejčastějším dopravním nehodám dochází na silnicích, méně časté jsou dopravní nehody železniční nebo kombinované. Letecké a vodní se fakticky nevyskytují. Nejčastější příčinou dopravních nehod je podle statistik nedodržování stanovené rychlosti, nepřizpůsobení technickému stavu vozovky, požití alkoholu za volantem, nedání přednosti chodci na přechodu pro chodce nebo nedodržování dopravního značení.

Tabulka č. 111: Dopravní nehody obvodních oddělení Policie ČR Jihomoravského kraje ve SO ORP Šlapanice v porovnání s Jihomoravským krajem a územním obvodem Brno-venkov v období červenec 2013 - červen 2014

Oblast	Dopravní nehody		
	Silniční z nedbalosti	Železniční z nedbalosti	Kombinované-železniční a silniční z nedbalosti
Jihomoravský kraj	608	2	7
Brno-venkov	114	0	1
OO PČR Rajhrad	11	0	0
OO PČR Rosice	30	0	1
OO PČR Šlapanice	15	0	0
OO PČR Židlochovice	12	0	0
OO PČR Ivančice	11	0	0

Zdroj: www.mapakriminality.cz

Identifikace problémových oblastí, lokalit

Za problémové (rizikové) lokality jsou považovány ty, které mají podle ČSÚ a statistik PČR nejvyšší index kriminality (srov. Tabulka č. 109), nezaměstnanosti a počet vyplacených sociálních dávek vyplacených v závislosti na výši příjmu. V důsledku mnoha sociálních a ekonomických faktorů dochází ve větších městech ke vzniku menšinových komunit. Podle „Analýzy sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti“ z roku 2006 vypracované MPSV se v Jihomoravském kraji nachází 11 sociálně vyloučených lokalit rozmístěných v 7 obcích – Brno, Břeclav, Hodonín, Ivanovice na Hané, Vyškov, Zastávka a Znojmo. První tři místa v Jihomoravském kraji zauímají okresy Brno-město, Hodonín a Znojmo, následují okresy Břeclav, Vyškov, Blansko a Brno-venkov. V Brně se nachází 10 sociálně vyloučených lokalit v oblastech: Brno-sever, Brno-jih, Brno-Židenice, Brno-Královo pole. V důsledku vysoké kapacity sociálně vyloučených lokalit v brněnské metropoli, neuvádějí ostatní obce s rozšířenou působností sociálně vyloučené lokality (s výjimkou Bučovic)

Analýza současných preventivních programů (volnočasové aktivity rizikových skupin) realizovaných městy a obcemi

Pro větší přehled současných preventivních programů města Šlapanice, je nutné se nejdříve zmínit o trestné činnosti mladistvých, pro které jsou volnočasové aktivity určeny. V následující kapitole jsou uvedeny údaje o trestných činech mladistvých poskytnuté sociálním odborem, **oddělení sociální prevence (OSP)**. Tabulka č. 112 poskytuje přehled nápadu trestné činnosti a počtu klientů, se kterými Městský úřad Šlapanice, OSP během let 2009–2012 jednal.

Tabulka č. 112: Přehled o trestných činech a přestupcích klientů projednaných Městským úřadem Šlapanice, sociálním odborem, OSP

	2009	2010	2011	2012
Počet klientů ze Šlapanic	22	25	25	23
z toho řešeno:				
- výchovné problémy	9	10	12	13
z toho řešeno:				
- nevhodné chování ve škole	3	7	6	6
- opakované útěky	2	2	2	3
- požití alkoholu	5	4	3	3
- jiné výchovné problémy	2	3	2	1
- trestná činnost do 15 roku věku	2	2	0	2
- trestná činnost 15-18 let	7	5	2	4
Přestupky	5	7	8	6

Zdroj: MěÚ Šlapanice

Podle statistik sociálního odboru, OSP vyplývá, že se nejvíce jednalo s rodinami žijících na území města Šlapanice v roce 2010 a 2011. Dle počtu rodin následoval rok 2012 a 2009. U mladistvých se řešily zejména výchovné problémy se záškoláctvím, opakovaným útekem z domova, požitím alkoholu a další výchovné problémy.

Přehled o celkovém počtu klientů OSP Městského úřadu Šlapanice, v roce 2011, z celého obvodu ORP Šlapanice (40 obcí) poskytuje Tabulka č. 113.

Tabulka č. 113: Počet klientů OSP Městského úřadu Šlapanice v celém obvodu ORP Šlapanice v roce 2011

	Celkem	z toho chlapci	z toho dívky
Celkový počet klientů z celého obvodu ORP Šlapanice	184	108	76
z toho řešeno:			
- Výchovné problémy	101	59	42
- Trestná činnost	24		
z toho řešeno:			
- trestná činnost do 15 roku věku	7		
Počet návštěv v rodinách	204		
Počet návštěv v různých institucích	107		
Přestupky	21		

Zdroj: MěÚ Šlapanice

Celkový počet klientů OSP Městského úřadu Šlapanice, v roce 2011, v celém obvodu ORP Šlapanice (40 obcí), činil 184 (108 chlapců a 76 dívek). Kurátoři pro mládež navštívili celkem 204 rodin a provedli 107 návštěv v institucích spolupracujících na prevenci či péči o daného klienta. V roce 2011 bylo zaznamenáno 101 výchovných problémů (59 chlapců a 42 dívek). V celém obvodu ORP Šlapanice

bylo spácháno z řad mladistvých 21 přestupků (zejména přestupky proti majetku) a 24 trestných činů. OSP provedlo celkem 16 preventivních akcí a přednášek, kterých se účastnilo 376 dětí.

Přehled programů prevence kriminality města Šlapanice na rok 2013 (viz Tabulka č. 114) vychází z Koncepce prevence kriminality města Šlapanice na období 2012–2015. Městský program prevence kriminality se zaměřuje na celkové řešení bezpečnostní situace a místních problémů spojených s trestnou činností a přestupky. Opírá se o získané zkušenosti s dřívějších problémů prevence kriminality.

Tabulka č. 114: Projekty Programu prevence kriminality města Šlapanice na rok 2013

Projekt	Cíl projektu
Jednotný systém toku informací v oblasti prevence kriminality.	Poskytování informací občanům o preventivních aktivitách, které ve městě probíhají nebo budou probíhat.
Realizace průzkumů potřeb občanů v oblasti prevence kriminality.	Zpracování průzkumu potřebného k efektivní realizaci programu prevence kriminality.
Podpora vybavenosti kontrolních orgánů.	Vybavení Gymnázia Šlapanice testery na alkohol, Městské policie Šlapanice a oddělení sociálně právní ochrany dětí testery na detekci omamných látek a testery na zjištění alkoholu v dechu.
STOP domácímu násilí.	Informování široké veřejnosti o domácím násilí prostřednictvím letáků a plakátů.
Vybudování multifunkčního hřiště.	Zřízení multifunkčního hřiště pro problémové děti a mládež z města Šlapanice a okolních obcí.
Asistent prevence kriminality Městské policie Šlapanice.	Snížení počtu spáchaných trestných činů, přestupků, společensky nevhodného chování a jednání občanů.

Zdroj: Městský úřad Šlapanice

Obecným cílem akčních plánů prevence kriminality na rok 2014 bylo snižování počtu trestných činů a zlepšení pocitu bezpečí občanů ve městě. Protože tok informací v oblasti prevence kriminality není jednotný, je v realizaci plán na vytvoření internetového portálu na stránkách města s odkazy na veškeré stávající a plánované aktivity města a jiných organizací v oblasti prevence kriminality, včetně informací o provedených průzkumech a probíhajících projektech. Cílovou skupinou jsou občané města Šlapanice.

V rámci Koncepce prevence kriminality na léta 2012-2015 si město stanovilo cíl *Obnova terénní sociální práce* realizovaný od roku 2015. Pro realizaci terénního průzkumu oslovilo o.s. Ratolest, se kterou spolupracovalo již v roce 2008. Na základě výsledků tohoto průzkumu bylo zjištěno, že v lokalitě města Šlapanice není potřeba zřizovat službu streetworkera vzhledem k dostatku nabídek volnočasových aktivit pro děti a mládež. V případě zájmu města by mohl terénní sociální pracovník docházet na základě externí spolupráce.

Projektem *Podpora vybavenosti kontrolních orgánů* chtělo město Šlapanice zamezit požívání alkoholických nápojů a omamných látek dětmi, mladistvými a dospělými. I přes různé programy a prevence, které město organizuje na školách, se žáci s těmito nežádoucími prostředky setkávají. Projekt byl určen k pořízení alkoholových testerů pro školy, příslušníky městské policie a sociální odbor MěÚ Šlapanice, kteří by tyto přístroje využívali přímo v praxi k zjišťování odhalování jedinců pod vlivem alkoholu a omamných látek. Oddělení sociálních věcí řešilo v roce 2013 celkem 11 případů rodin, kde alkohol nebo drogy tvořily překážky v sociálních a rodinných vztazích.

Cílem projektu *STOP domácímu násilí* bylo pomoci občanům, kteří mohou být ohroženi domácím násilím. Hlavním bodem byla informovanost široké veřejnosti prostřednictvím letáčků a plakátů s kontakty na instituce, kam se mohou občané obrátit v případě ohrožení domácím násilím a stručným popisem znaků této trestné činnosti. Projekt byl realizován v roce 2013 a v letošním roce probíhá distribuce letáků do škol a obcí.

Dalším projektem města Šlapanice bylo vybudování sportovního, multifunkčního hřiště určeného pro neorganizovanou mládež, která nemá zájem účastnit se nabízených aktivit a kroužků organizovaných městem, organizacemi a dalšími institucemi. Podnětem této akce bylo vyjádření městské policie, která má přehled o mládeži pohybující se na veřejných prostorech. Ta často ničí majetek města a dopouští se dalších trestných činů. Projektem se město Šlapanice dále zabývá.

Projekt *Asistent prevence kriminality* byl již realizován. Více se o něm zmiňuje kapitola 6.1.2.

Přehled analýzy volnočasových aktivit, které se v obcích provozují, poskytuje Tabulka č. 115. Obsahuje přehled aktivit, které jsou určeny jak pro děti a mládež, tak pro širokou veřejnost. Obce a města tímto pomáhají občanům vzdělávat se, kulturně žít, podporují výchovu dětí v pohybu a tím ovlivňují kriminální chování jedinců. Tabulka uvádí možné využití volnočasových aktivit v prevenci kriminality zejména na úrovni sociální prevence a také využití v předcházení vzniku sociálněpatologických jevů.

Tabulka č. 115: Přehled volnočasových aktivit v obcích ve SO ORP Šlapanice

Název města/obce	Volnočasové aktivity
Babice nad Svitavou	Hasiči, Ochotníci, TJ Sokol – basketbal a fotbal, Letecký modelářský klub, Spolek Babyka.
Bílovice nad Svitavou	Oddíl – atletický, tenisový, stolní tenis, kopaná a Jarní běh a Vánoční běh Rudolfa Těsnohlídka; SK Radiosport; Basketbal Babice; SK Voltage Bílovice nad Svitavou; Silvestrovský běh do schodů; Rodinné centrum Žirafa; Středisko volného času Lužánky.
Blažovice	<i>Plán rekonstrukce ZŠ pro volnočasové aktivity.</i>
Březina	Pionýrská skupina Březina, Občanské sdružení PRO Březinu – Prosperita (občanská aktivita, kulturní a regionální cítění, akce pro děti i mládež a přednášky).
Hajany	TJ Sokol
Hostěnice	Ping pong, hra na flétnu; aerobic; jízda na koni; keramika; klub rodičů s dětmi: RC Broučci; Paravoltiz: farma u Čapků; cvičení ženy; skaut; angličtina; trampolíny, cvičení dětí předškolního věku; street dance; malá kopaná; kroužek ručních prací.
Jiříkovice	Orel Jiříkovice, Divadlo Stodola
Kanice	Malý zdravotník; keramika; angličtina; PC hrátky; dyslektický kroužek; ruční práce; Základní umělecká škola – obor hudební, taneční, výtvarný; osobnostní a sociální výchova, multifunkční výchova, environmentální výchova a mediální výchova.
Kobylnice	Cvičení maminek s dětmi; míčové hry; tenisové sportovní hry.
Kovalovice	Sbor dobrovolných hasičů; TJ Sokol; organizace moravského rybářského svazu; myslivecké sdružení; včelaři; junák/skaut.
Modřice	Dětský folklorní kroužek; nohejbalový oddíl; Fitpeople; Smíšený pěvecký sbor; Zahradkářský spolek; Myslivecké sdružení; Sbor dobrovolných hasičů; Sokol; Městský fotbalový klub; Království Komety; Automobilový tým; Wellness; Pionýrský oddíl 66. PTO Brabrouci Modřice; Prřata – kroužek pro maminky s dětmi; Taneční skupina X-trim.
Mokrý-Horákov	Mokrský kotlík; <i>Organizace Českého svazu včelařů Mokrý; Klub maminek s dětmi; TJ Mokrý-Horákov; FC Mokrý-Horákov; Sbor dobrovolných hasičů; Kluby důchodců.</i>

Moravany	ZŠ – judo, angličtina, míčové hry, výtvarný kroužek, sportovní kroužek, DYS-kroužek.
Nebovidy	-
Ochoz u Brna	Farnost Ochoz; Skaut Ochoz; TJ Ochoz u Brna
Omice	Český červený kříž; Loutkové divadlo Amok; Sbor dobrovolných hasičů; TJ Sokol – fotbal, nohejbal, cvičení pro ženy, florbal, cvičení maminek s dětmi, taneční klub; Včelařský spolek Omice.
Ořechov	Ochotnické divadlo; Český zahrádkářský svaz; Myslivecké sdružení; Základní organizace českého svazu včelařů; Občanské sdružení v Růžovém sadu; Občanské sdružení pro Ořechov; AFK Ořechov; FC Ořechov; Orel Ořechov – nohejbal, volejbal, fotbal, florbal, košíková, badminton, kulečnick, ping pong; Petang klub; Sokol – tenis, kuželky, cvičení; Šachový klub.
Ostopovice	Cykloturistika; TJ Sokol – stolní tenis, cvičení rodičů s dětmi, cvičení žen, národní házená; Zahrádkářský svaz; Svaz chovatelů; Myslivci; Mateřské centrum; Klub důchodců.
Podolí	Sbor dobrovolných hasičů; Myslivecké sdružení Hlásnice; Honební společenstvo; Kulturní spolek Podolák; Slováký folklorní spolek; základní organizace českého svazu chovatelů; ČOS Podolí – basketbal, rekreační kopaná, cvičení rodičů s dětmi, cvičení mladších a starších zákyň, zdravotní cvičení žen a seniorek; Basketbal; Tenis; Volejbal; Turistika.
Ponětovice	Knihovna; Sbor dobrovolných hasičů
Popůvky	TJ Sokol – cvičení pro ženy, kopaná, tenis, stolní tenis, nohejbal, sport pro všechny; Rybolov; Skaut.
Požořice	Počítačový kurz; Kurz techniky administrativy; Keramika; Výtvarné techniky; Chovatelství; Včelařství; Myslivost; Junák; Klub žen; Lesní klub Stromík; Myslivecké sdružení; Orel; Sbor dobrovolných hasičů; SK Pozořice fotbal; Sokol; Včelařství.
Prace	SK Prace; Sbor dobrovolných hasičů; Stolní tenis; Posilovací cvičení.
Prštice	Kynologický klub Prštice; Myslivecké sdružení; TJ Sokol; Sbor dobrovolných hasičů.
Radostice	Zpěváček; Dramatický kroužek; Angličtina; Taneční kroužek; Výtvarná dílna; Informatika.
Rebešovice	TJ Sokol; Stolní tenis; Fotbal.
Řícmanice	Jezdecká škola; TJ Sokol; SK Řícmanice; Sbor dobrovolných hasičů; Včelaři; Skupina Jen Tak.
Silůvky	Skautský oddíl Sokolík; Farní sbor Českobratrské církve evangelické; Sbor dobrovolných hasičů; TJ Sokol – florbal, relaxační cvičení, aerobic, badminton, pillates ; Jednota Orel – posilovna; stolní tenis.
Sivice	Hasiči; Sportovní klub Grušáci ; Cvičení s dětmi; Občanské sdružení Tilia; Zahrádkáři; Včelaři; Myslivci; Kalanetika; Cvičení pro ženy; Aerobic; Tenis; Volejbal; Florbal; Fotbalové hřiště; Plážový volejbal, divadlo Cimrman revival Sivice.
Sokolnice	Házená; Futsal; Sbor dobrovolných hasičů; Myslivci; Rybáři; TJ Sokol; Včelaři.
Střelice	TJ Sokol; Sbor dobrovolných hasičů; FK Sokol Japo Střelice; Základní umělecká škola; Bazén; Kulečnick; Badminton; Stolní tenis; Volejbal; Plážový volejbal; Nohejbal; Basketbal; Přespolní běh; Šachy; Cyklistická dráha pro BMX a Dirt Jump; Divadlo; Junák; Včelaři.
Šlapanice	Český červený kříž; Dětský národopisný soubor Vrčka ; Junák – svaz skautů a skautek ČR; Kulturní spolek Hrbatý hrozen; Kynologický klub Šlapanice; Moravská hasičská jednota; Moravský rybářský svaz; Národopisný soubor Vrčka; Orel Jednota; Skaut, český skauting ABS; Šlapanické ochotnické divadlo; Tenisový klub Sport centrum; TJ

	Sokol Bedřichovice; TJ Sokol Šlapanice; žraloci – florbalové družstvo; Sluníčko Šlapanice; Gymnázium a ZUŠ – sportovní kroužky, informatika, dramatický, taneční a pěvecký kroužek, turistický oddíl Puchýř; ZŠ – jazykové kroužky, hra na kytaru, korálová dílna, keramika, sportovní kroužky.
Telnice	Orel Jednota – spinning; kuželky, tenis, ricochet, power yoga, posilovna; TJ Sokol; Telnické Sluníčko; Klub aktivních seniorů; Myslivecké sdružení; Sbor dobrovolných hasičů; Sportovní rybářský klub; Fotři Telnice; Vorvani Tennessee; The Panthers; T-parlament; Sportoviště – tenis, fotbal, volejbal, nohejbal, házená.
Troubsko	Národopisný soubor Podskalák; Český zahrádkářský svaz; K.A.T. Kaťák; Katolický dům; Sokolská župa; SK Veselka; Jezdecký klub; Fotbalová příprava.
Tvarožná	Chrámový sbor; Maminky; Lehká noha; Myslivecké sdružení; Sbor dobrovolných hasičů; Skauti; Tamburáši; TJ Sokol; Tvaroženské olympiády.
Újezd u Brna	TJ Sokol – kopaná, tenis, házená; Junák; Umělecké škola; Salesiánské hnutí; Myslivecké sdružení; Rybářský svaz; Koupaliště; Klubovna pro mládež.
Velatice	Nohejbal; Fotbal; Florbal; Pilates; Aerobic; Badminton; Stolní tenis; Volejbal; Sbor dobrovolných hasičů; Divadlo Džo; Klub Šikulky.
Viničné Šumice	TJ Sokol – cvičení, aerobic, kopaná, tenis, volejbal, nohejbal, malá kopaná; Turistický kroužek, Sbor dobrovolných hasičů; Český zahrádkářský svaz; Svaz včelařů; Myslivecké sdružení, Kavyl o.s.
Vranov	TJ Sokol – volejbal; Sbor dobrovolných hasičů; Zásahová jednotka hasičů; Automotoklub Zbrojovka.
Želešice	TJ Viktoria Želešice – kopaná, tenis, badminton; Školní družina – „děti v pohybu“.

Finanční analýza

Městská policie je orgánem obce. Je financována z obecního rozpočtu, což vyplývá ze Zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Obecní rozpočet je základním finančním plánem města a město podle něj v průběhu kalendářního roku hospodaří. Obecní rozpočet je rozdělen na příjmy a výdaje obce.

Městská policie si sama každoročně vypracovává návrh rozpočtu, který podléhá schválení zastupitelstva obce. Městská policie předkládá pravidelné zprávy o čerpání rozpočtu buď zastupitelstvu obce, nebo na příslušném finančním odboru. Kontrolu hospodaření provádí dle zákona o obcích zastupitelstvo obce. Stejně jako u obecního rozpočtu, je také rozpočet městské policie tvořen příjmy a výdaji.

Třídění příjmů ukazuje následující graf.

Graf č. 7: Třídění příjmů městské policie

Hlavním zdrojem příjmů městské policie jsou dotace od obce (viz zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

Transfery se rozumí vlastní příjmy městské policie, tzn. příjmy z pokut, pojistné náhrady apod., které městská policie v průběhu roku odvádí na účet města, ale v rámci rozpočtových opatření je možný zpětný návrat a následné využití městskou policií. Sponzorské dary mívají obvykle věcnou podobu.

Výdaje městské policie lze obecně členit dle následujícího grafu.

Graf č. 8: Členění výdajů městské policie

Výdaje městské policie jsou běžně děleny na dva typy výdajů: běžné výdaje a kapitálové výdaje. Běžné výdaje obsahují tyto položky:

- platy zaměstnanců městské policie a ostatní platby za odvedenou práci
- ze zákona povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na politiku zaměstnanosti
- ze zákona povinné zdravotní pojištění

- ostatní pojištění hrazené zaměstnavatelem, např. pojistné při nemoci z povolání nebo za škodu způsobenou při pracovním úrazu
- nákup energií a pohonných hmot
- nákup materiálu potřebného k výkonu činnosti (oděv, obuv, pomůcky a další drobný hmotný investiční a neinvestiční majetek)
- nákup služeb (bankovní, vzdělávací, stravovací, ubytovací, poštovní, radiokomunikační aj.)
- ostatní nákupy (opravy a údržby, cestovní náhrady zaměstnancům, nákup kolků, platba daní, dálniční známky aj.)

Kapitálové výdaje jsou investiční činností městské policie. Do této kategorie se zejména zahrnují nákupy:

- dopravních prostředků
- výpočetní techniky
- programového vybavení
- další výdaje na nákup hmotného i nehmotného investičního majetku přesahující částku 40 000 Kč

Zajišťování činnosti městské policie je ekonomicky velmi náročné. Tato veřejná služba je výhradně dotována z rozpočtu obce, jak bylo již zmíněno výše. Podrobný rozpis výdajů na provoz městské policie poskytlo město Šlapanice, z něhož lze dobře vyvodit, jak vysoká částka je na hospodaření městské policie každým rokem vynaložena. Tabulka č. 116 uvádí celkové výdaje města ve sledovaných letech 2011–2013 na činnost a fungování Městská policie Šlapanice.

Tabulka č. 116: Vztah běžných a kapitálových výdajů města Šlapanice a Městské policie Šlapanice v letech 2011–2013

Položky	Rok		
	2011	2012	2013
Platy zaměstnanců v pracovním poměru	1 182 467	1 089 760	1 099 575
Ostatní osobní výdaje	500	0	0
Odstupné	59 016	0	0
Povinné pojištění na soc. zab. a na st. pol. zaměst.	295 612	272 442	274 891
Povinné pojištění na veřejné zdravotní pojištění	106 492	98 080	98 963
Povinné pojistné na úrazové pojištění	5 339	4 695	4 682
Potraviny	181	0	0
Ochranné pomůcky	0	172	0
Prádlo, oděv, obuv	0	47 014	61 722
Knihy, učební pomůcky a tisk	273	1 495	901
Drobný hmotný dlouhodobý majetek	1 848	11 521	21 600
Nákup materiálu j. n.	4 553	8 982	6 678
Studená voda	3 612	2 504	2 726
Plyn	15 174	26 238	35 785
Elektrická energie	27 861	22 492	30 078
Pohonné hmoty a maziva	35 436	49 098	53 665
Poštovní služby	5 062	3 157	2 755
Služby telekomunikační a radiokomunikační	35 327	39 113	24 403
Služby peněžních ústavů	0	9 372	10 836
Služby za školení a vzdělávání	750	2 690	1 464
Nákup ostatních služeb	59 551	89 166	89 273
Opravy a udržování	96 388	25 319	51 850
Cestovné	2 363	-	-
Pohoštění	789	765	71
Poskytnutí zálohy vnitřním organizačním jednotkám	0	0	0
Věcné dary	1 473	1 536	0
Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu	4 000	2 550	0
Náhrady mezd v době nemoci	135 048	0	0
Běžné výdaje Městské policie Šlapanice celkem (v Kč)	2 079 114	1 808 160	1 871 917
Stroje, přístroje a zařízení	128 399	0	0
Dopravní prostředky	0	311 000	0
Kapitálové výdaje Městské policie (v Kč)	128 399	311 000	0

Zdroj: MěÚ Šlapanic

Vymezení finančních prostředků na provoz Městské policie Šlapanice je ovlivněno momentálním množstvím zaměstnanců Městské policie, prostředky a situacemi, na které jsou finance v dané chvíli potřebné. Finanční prostředky jsou poskytovány především z rozpočtu města, dále z dotačních programů Prevence kriminality a státního rozpočtu. Podle tabulky č. 116 bylo v roce 2011 poskytnuto na běžné výdaje přibližně o 200 000 Kč více než v letech následujících. V roce 2012 a 2013 byly běžné výdaje na zhruba stejné úrovni. U kapitálových výdajů se částky liší koupí potřebného zařízení v roce 2011 a dopravním prostředkem v roce 2012. V roce 2013 byla částka nulová. Větší podíl na výdajích má městská policie u výdajů běžných.

Tabulka č. 117: Rozpočty obcí v ORP Šlapanice z hlediska finanční analýzy volitelného tématu pro roky 2010–2013

ORP Šlapanice	r. 2010						r. 2011					
	paragraf (v Kč)						paragraf (v Kč)					
	531 - Bezpečnost a veřejný pořádek	551 - Požární ochrana	521 - Ochrana obyvatelstva	527 - Krizové řízení	529 - Civilní připravenost na krizové stavy	Celkem za rok	531 - Bezpečnost a veřejný pořádek	551 - Požární ochrana	521 - Ochrana obyvatelstva	527 - Krizové řízení	529 - Civilní připravenost na krizové stavy	Celkem za rok
Babice nad Svitavou		1 162 060				1 162 060		403 009				403 009
Bílovice nad Svitavou	1 230 200	386 770				1 616 970	978 702	356 216				1 334 919
Blažovice		7 660				7 660		304 980				304 980
Březina	4 000	390 650				394 650		210 832				210 832
Hajany						0						0
Hostěnice	3 380	86 280				89 660	3 150	164 193				167 343
Jiříkovice		103 220				103 220		2 104 893				2 104 893
Kanice		1 550 980				1 550 980		400 985				400 985
Kobylnice	100 730	66 330				167 060	121 273	120 992				242 265
Kovalovice		39 720				39 720		41 841				41 841
Modřice	3 457 420	155 180			100 000	3 712 600	3 661 690	354 440				4 016 130
Mokrá-Horákov	4 350	298 400				302 750	5 000	302 566				307 566
Moravany		17 100				17 100		17 100				17 100
Nebovidy		10 000			10 000	20 000		10 000				10 000
Ochoz u Brna		164 840				164 840		2 541 679				2 541 679
Omice	55 770	173 050				228 820	54 084	136 447				190 531
Ořechov		121 050				121 050		186 465				186 465
Ostopovice		17 800				17 800		17 800				17 800

Podolí	7 050	138 560			145 610	7 100	221 554				228 654
Ponětovice		56 010			56 010		17 633				17 633
Popůvky	27 040	12 000		50 550	89 590	43 030	12 000				55 030
Pozořice	1 045 050	4 813 470			5 858 520	1 290 544	135 363				1 425 906
Prace		106 140			106 140		38 131				38 131
Prštice		179 230			179 230		245 554				245 554
Radostice		11 500			11 500		11 500				11 500
Rebešovice	3 000	25 000			28 000	6 000	25 000				31 000
Řícmanice		494 650			494 650		485 944				485 944
Silůvky		105 260			105 260		102 590				102 590
Sivice		133 680			133 680		133 410				133 410
Sokolnice	417 420	536 290		4 000	957 710	284 383	851 696				1 136 079
Střelice		1 329 100		50 000	1 379 100		362 120				362 120
Šlapanice	3 150 180	1 779 690			4 929 870	2 207 513	589 642				2 797 155
Telnice	291 220	36 440		50 000	377 660	187 922	30 344				218 266
Troubsko		66 260			66 260		40 781				40 781
Tvarožná		125 890			125 890		142 611				142 611
Újezd u Brna	1 156 770	449 100			1 605 870	1 192 327	183 106				1 375 433
Velatice		78 620			78 620		79 672				79 672
Viničná Šumice		334 380			334 380		273 335				273 335
Vranov	124 570	344 730			469 300	92 163	209 881				302 044
Želešice		1 125 110			1 125 110		212 326				212 326
ORP Celkem	11078150	17 032 200		264550	28 374 900	10134881	12 078 631				22 213 512

ORP Šla-panice	r. 2012						r. 2013						Celkem za sledované období v Kč (2010-2013)
	paragraf (v Kč)						paragraf (v Kč)						
	531 - Bezpečnost a veřejný pořádek	551 - Požární ochrana	521 - Ochrana obyvatelstva	527 - Krizové řízení	529 - Přípravenost na krizové stavy	Celkem za rok	531 - Bezpečnost a veřejný pořádek	551 - Požární ochrana	521 - Ochrana obyvatelstva	527 - Krizové řízení	529 - Civilní připravenost na krizové stavy	Celkem za rok	
Babice nad Svitavou		372 790				372 790		353 789			353 789	2 291 648	
Bílovice nad Svitavou	604 238	347 415				951 654	527 706	415 607	72 600	9 500	1 025 413	4 928 956	
Blažovice		80 882				80 882		201 655			201 655	595 177	
Březina		145 673				145 673		159 378			159 378	910 533	
Hajany						0					0	0	
Hostěnice	1 050	189 383				190 433	2 100	164 753	15 000	10 000	191 853	639 289	
Jířkovice		119 855				119 855	450	191 797	860 371	18 102	1 070 720	3 398 688	
Kanice		396 766				396 766		453 996			453 996	2 802 727	
Kobylnice	125 931	35 441				161 372	113 692	119 948			233 640	804 337	
Kovalovice		47 439				47 439		58 982		10 000	68 982	197 982	
Modřice	3 767 087	357 000				4 124 087	4 868 332	208 000			5 076 332	16 929 149	
Mokrá-Horákov	113 392	2 352 428				2 465 820	106 786	439 905		50 000	596 690	3 672 826	
Moravany		17 100				17 100		17 100			17 100	68 400	
Nebovídy		10 000				10 000		10 000			10 000	50 000	
Ochoz u Brna		182 338				182 338		206 569			206 569	3 095 426	
Omice	41 576	220 708				262 284	28 976	153 312			182 288	863 923	
Ořechov		126 484				126 484		286 677			286 677	720 676	
Ostopovice		17 800				17 800		17 800			17 800	71 200	
Podolí	2 625	263 154				265 779	3 600	193 673		20 000	217 273	857 316	
Ponětovice		59 977				59 977		80 540			80 540	214 160	

Popůvky	37 504	12 000				49 504	30 032	12 000			50 000	92 032	286 156
Pozořice	1 093 251	389 521				1 482 771	1 102 455	312 692			19 892	1 435 039	10 202 236
Prace		145 140				145 140		129 393		37 400		166 793	456 204
Prštice		103 183				103 183		71 054				71 054	599 021
Radostice		11 500				11 500		11 500				11 500	46 000
Rebešovice		25 000				25 000		25 000				25 000	109 000
Řícmanice		92 363				92 363		231 156		5 000		236 156	1 309 113
Silůvky		160 053				160 053		88 601		12 499		101 100	469 003
Sivice		121 676				121 676		90 869				90 869	479 635
Sokolnice	285 346	2 748 725				3 034 071	258 390	632 965				891 355	6 019 215
Střelice		307 512				307 512		242 365		20 000		262 365	2 311 097
Šlapanice	2 119 160	820 235				2 939 395	1 871 917	364 099		57 014		2 293 030	12 959 450
Telnice	1 657 619	40 586				1 698 205	1 188 537	40 298				1 228 835	3 522 966
Troubsko		62 504				62 504		70 400				70 400	239 945
Tvarožná		191 122				191 122		172 203		15 000		187 203	646 826
Újezd u Brna	1 247 023	313 727				1 560 750	1 303 907	1 036 639				2 340 547	6 882 600
Velatice		88 839				88 839		78 905		19 700		98 605	345 736
Viničná Šumice		337 163				337 163		287 828		15 000		302 828	1 247 706
Vranov	73 669	113 335				187 004	91 552	394 055				485 607	1 443 955
Želešice		307 552				307 552		79 065				79 065	1 724 053
ORP Celkem	11169471	11 734 369				22 903 840	11 498 432	8 104 568	947 971	75202	293905	20 920 078	94 412 330

Zdroj: www.monitor.statnipokladna.cz

Celkové výdaje všech 40 obcí spadajících do SO ORP Šlapanice činí za sledované období (r. 2010–2013) téměř 95 mil. Kč. Z výše uvedené tabulky 117 je patrné, že v průběhu sledovaných let dochází k postupnému snížení výdajů na bezpečnost. Nejvýraznější je nárůst v oblasti požární ochrany, která je uskutečňována v důsledku různých katastrofických událostí, ať už se jedná o samotné požáry a následné zničení nemovitého i movitého majetku, nebo zásahu při přírodních katastrofách. Druhé místo ve srovnání výdajů vynaložených na bezpečnost, zaujímá oblast bezpečnosti a veřejného pořádku, kam spadá např. policejní ochrana, požární ochrana, soudy a státní zastupitelství, vězeňská správa a vězeňský provoz apod. Oblast civilní připravenosti na krizové stavy zahrnuje veškeré úkoly týkající se plánování, organizování a výkonu činnosti za účelem předcházení vzniku, zajištění připravenosti na mimořádné události a krizové stavy a jejich řešení. Hlavním úkolem je ochrana života, zdraví, majetku a životního prostředí při mimořádných událostech. Je zaznamenána pouze v letech 2010 a 2013.

Nejvyšší výdajové položky ve sledovaném období evidují především města a větší obce. První místo ve výdajích na bezpečnost zaujímá město Modřice s téměř 17 mil. Kč, za ním následuje město Šlapanice s necelými 13 mil. Kč a Pozořice s více jak 10 mil. Kč. Města a obce, které též evidují milionové položky ve výdajích na bezpečnost, jsou: Újezd u Brna, Sokolnice, Ochoz u Brna, Mokrý Horákov, Jiříkovice, Kanice, Bílovice nad Svitavou, Babice nad Svitavou, Řícmanice, Viničné Šumice, Vranov a Želešice, Střelice a Telnice.

Rozsah prováděné bezpečnosti je závislý na objemu finančních prostředků vynakládaných a tuto oblast. Bez dlouhodobé stabilní finanční podpory z veřejných rozpočtů nelze stanovené cíle a aktivity provádět.

Finanční analýza zřízení útulku pro psy a jednotné odchytné služby

Předpokládaná cena takového zařízení se pohybuje podle odhadů dotázaných odborníků do 7 milionů Kč. Dojezdová doba ze Šlapanic je i do nejvzdálenějšího místa SO ORP do 1 hodiny při 24 hodinové službě. Roční náklady by se pohybovaly okolo 2 milionů Kč. Přesná částka se v současné době nedá přesně vyčíslit, protože odvisí od četnosti výjezdů odchytné služby (PHM), krmiva, veterinárního ošetření, léčiv (uspávací), oprav a údržby, vybavení, spotřebovaného materiálů, pomůcek a mezd. Odhadovaný potřebný počet zaměstnanců jsou tři. Tedy asi 2 mil. Kč na 63 500 obyvatel. Po sečtení výše uvedených nákladů by se jednalo o příspěvek asi 31,5 Kč za rok na obyvatele obce při zapojení všech obcí SO OPR Šlapanice.

V současné době již od roku 2001 činnost odchytu bezprizorních zvířat pro město Šlapanice, Policii ČR, obvodní soud, kriminální policii a zhruba 15 obcí provádí sám pan Zdeněk Velan z Kynologického klubu Šlapanice (pokud není pracovně mimo bydliště). Odchyťávají se pouze psi a ti se umísťují do odchytných kotců na dobu 14 dnů ve Šlapanicích (areál Kynologického klubu). Pokud se nenajde nebo nepřihlásí majitel do určitého data, (jedná se zhruba o 70 % případů), pes se dává na adopci přes neziskovou organizaci SOS for PETS, o. s., nebo do útulku na katastru města Kroměříže. Je to v současné době jediné dostupné zařízení, které tyto psy převezme. Město Brno má dva útulky. Jeden soukromý (Kociánka, 2), a městská policie provozuje druhý útulek v MČ Brno-Bystrc u ZOO. Tato provozovaná zařízení z okolních venkovských obcí zvířata neberou. Kapacity jsou určeny pouze pro město. Kočky a velká zvířata se neodchyťávají z důvodu pro ně neexistujících prostor a zařízení.

6.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Komentář k bodu:

Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka č. 118: Analýza cílových skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Hlavní očekávání dotčené skupiny	Hlavní rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	<p><u>Občanská sféra</u></p> <p>- děti -mládež</p>	<p>- bezpečnost občanů všech věkových kategorií</p> <p>- ochrana dětí a mládeže před negativními vlivy okolního světa a</p>	<p>- neochota nebo lhostejnost spolupracovat s bezpečnostními složkami, úřady, institucemi a organizacemi</p> <p>- liberální výchova dětí v rodinách</p> <p>- vliv negativních vzorů (lidé, televize, internet, PC hry atd.)</p> <p>- šikana (ve škole, doma)</p> <p>- domácí násilí</p> <p>- zhoršené sociální podmínky (nedostatečný příjem rodiny)</p>	<p>- masmédiá, letáky, místní tisk, televize, internet, přednášky, akce spojené s prevencí kriminality</p> <p>- osobní setkávání členů bezpečnosti s místními občany</p> <p>- osobní komunikace v rodinách</p> <p>- literatura (poučené knihy, příručky)</p> <p>- propagační materiál (letáky, plakáty)</p> <p>- přednášky</p> <p>- zákony, vyhlášky</p> <p>- pedagogicko-</p>	<p>- fungující informovanost</p> <p>- akce zaměřené na předcházení trestné činnosti</p> <p>- mravní rodinná a školní výchova dětí a mládeže</p> <p>- zvýšená policejní kontrola nebezpečných lokalit</p> <p>- zajištění ochrany majetku občany</p> <p>- vzájemná znalost a důvěra členů bezpečnostních složek a občanů</p> <p>- vymezení většího množství času pro děti</p> <p>- vzdělávací aktivity (pro děti, dospělé)</p> <p>- podpora programů prevence rizikového chování pro děti, žáky a studenty</p> <p>- informační programy pro rodiče a pedagogy</p> <p>- podpora výchovně vzdělávacích programů pro rizikové děti a mládež</p> <p>- nabídka zájmových a sportovních preventivních aktivit</p> <p>- podpora provozu hřišť a sportovišť určených pro veřejnost</p> <p>- podpora celoročních sportovních a zájmových aktivit rizikovým dětem a mládeži</p> <p>- podpora pobytových akcí pro rizikové děti a mládež</p> <p>- potlačování šikany</p> <p>- komunikace a koordinace obecní policie, školy, rodinami</p> <p>- větší zájem pedagogů o děti</p> <p>- podpora činnosti pěstounských rodin</p> <p>- podpora aktivit výchovných a sociálních ústavů</p> <p>- celková vzdělávací, edukační a odborná praktická podpora</p> <p>- podpora aktivit na pomoc obětem trestných činů</p> <p>- programy přispívající k řešení problematiky domácího násilí</p> <p>- realizace preventivních aktivit pro obyvatele rizikových lokalit</p> <p>- podpora a realizace preventivních programů pro osoby ohrožené sociálním vyloučením</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - dospělí - senioři - pěstounské rodiny - osoby se zdravotním postižením - osoby s poruchami chování - osaměle žijící osoby 	<p>dnešní moderní společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrana dospělých osob a seniorů před vlivem negativního okolního světa - ochrana jejich majetku - podpora pěstounských rodin 	<ul style="list-style-type: none"> - kriminalita - závislost na alkoholu a jiných návykových látkách - pedofile - mobing na pracovišti - domácí násilí (zejména na ženách, dětech, seniorech) - podomní prodej (nejvíce ohrožená skupina – senioři) - znásilnění - krádeže (aut, kol, dokladů, finančních prostředků atd.) - hospodářská kriminalita (úvěrové podvody, prodej a nákup přes internet atd.) 	<p>psychologické poradny</p> <ul style="list-style-type: none"> - ústní (mezi občany) - zákony, vyhlášky - diskuze - účast na akcích pořádaných organizacemi, institucemi, městem, obcemi 	<ul style="list-style-type: none"> - sociální péče o seniory - aktivity motivující rizikové osoby ke zlepšení jejich chování, lepší adaptace a začleňování se do běžného života - rozšíření policejních služeb - lepší meziobecní spolupráce - rozšíření počtu asistentů prevence kriminality (podpora tohoto programu) - zabezpečení osobního majetku - rozšíření kamerového systému ve městech
2.	<p><u>Politická sféra</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - obce 	<ul style="list-style-type: none"> - snaha vyhovět občanům ve všech oblastech - efektivní využití investic (rozpočet, dotace atd.) 	<ul style="list-style-type: none"> - nezájem komunikovat s občany - korupce - rizikové úseky pozemní komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> - přímá komunikace s občany - místní média, tisk - webové stránky měst a obcí - komunikace s institucemi a organizacemi, kraji - meziobecní komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> - vzdělávání pracovníků v oblasti prevence kriminality - koordinace obcí při získávání finančních prostředků na realizaci plánů prevence kriminality - školení zaměstnanců úřadů v sociální sféře - kamerové systémy a rozšíření kamerových souborů - osvětlení rizikových míst - finanční podpora městské a obecní policie - podpora dopravně bezpečnostních opatření v rizikových lokalitách - podpora staveb cyklistických stezek - efektivní využívání dotací - navazování nové meziobecní spolupráce
	<ul style="list-style-type: none"> - Ministerstvo vnitra 	<ul style="list-style-type: none"> - podpora v oblasti bezpečnosti krajů, měst 	<ul style="list-style-type: none"> - malý státní rozpočet 	<ul style="list-style-type: none"> - přímá komunikace - média, tisk, internet 	<ul style="list-style-type: none"> - realizace dotačních programů pro oblast bezpečnosti (státní rozpočet)

		a obcí			
	- Evropská unie a její organizace	- finanční podpora		- komunikace s obcemi, krajem, ČR a EU	Finanční podpora z evropských fondů do oblasti bezpečnosti
	-politické strany	- volby	- malý zájem o spolupráce s obcemi, institucemi a organizacemi - podceňování prevence kriminality - malá spolupráce místního zastupitelstva a komunálních politiků k meziobecní spolupráci	- přímá komunikace s občany - webové stránky jednotlivých stran - tisk, média	- zvýšený zájem o efektivitu a kvalitu bezpečnosti státu, měst, obcí, občanů - podpora meziobecní spolupráce - vzdělávání zájemců pracujících v oblasti bezpečnosti - finanční podpora policejních složek - finanční podpora složek záchranného systému
3.	<u>Ekonomické skupiny</u> - podniky, neziskové organizace, firmy, školy, vzdělávací instituce v rovině výchovně preventivní	- finanční a jiná podpora obcím	- malý zájem o spolupráci s obcemi a dalšími institucemi zabývajícími se prevencí kriminality - malá ochota finanční podpory - ziskuchtivost - korupce	- přímá komunikace s obcemi - zákony, vyhlášky - školení - komunikace s odbornou sférou	- větší koordinace s obcemi a dalšími institucemi - finanční podpora

Tabulka č. 119: Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Číslo	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V= P*D		
	Fi-nanční rizika	Nedostatek financí na investice a vybavení příslušníků policie (kamero-vý systém) a na systém odchyty zvířat.	4	5	20	Koordinovaná spolupráce obcí, zajišťující společné financování nonstop fungujících jednotek. Tato služba omezí ničení majetku a bude schopna získat finanční prostředky i na pokutách.	Obec, ORP
		Platební neschopnost obce – nemožnost finančně dorovnávat náklady na provoz bezpečnosti.	4	5	20	Meziobecní spolupráce a společné financování. Využití dotace z MPSV ČR na asistenty prevence kriminality	obec
		Nedostatek financí na řešení mimořádných krizových situací.	3	4	12	Vytvoření finančních rezerv a systému financování při krizových situacích v rámci DSO SO ORP Šlapanice	obec, ORP
	Orga-nizační rizika	Nekoordinovanost obcí v oblasti bezpečnosti	4	4	16	Funkční Dobrovolný svazek obcí, na jehož platformě bude možné koncipovat jednotný a koordinovaný plán obecní policie	obce, ORP
		Nevyjasněná budoucí organizační struktura jednotné a koordinované obecní policie (kde a jak bude fungovat velitelství)	4	4	16	Včasná dohoda zástupců obcí a městských policií	
	Právní rizika	Změna legislativy	2	4	8	Meziobecní spolupráce (informační, ekonomický a právní servis); lobbování SMOČR na úrovni legislativní iniciativy zastupující zájmy obcí.	obec, stát
		Komplikované rozdělení kompetencí ve výběru pokut, v možnosti zásahu a ve vzájemných kompetencích mezi ORP, obecní policií a Policií ČR	4	4	16	Koordinovaná spolupráce s úředníky dotčených odborů na MěÚ Šlapanice, Policií ČR, obecní policií a právním poradenstvím (buď na SMOČR, nebo na MěÚ Šlapanice)	obec, ORP
	Tech-nická rizika	Nedostatečná technická vybavenost místních kontrolních a bezpečnostních složek	3	3	9	Možnosti získání dotace ze Strukturálních fondů EU, nebo z Ministerstva vnitra ČR. Větší zájem o vybavenost jednotlivých složek.	obec, kraj, stát
	Věcná rizika	Vyšší výskyt trestných činů a pře-stupků u mladistvých.	3	3	9	veřejné projednávání, sankce, publicita, investice do prevence domácího násilí. Právní servis, školení, finanční podpora ze strany obce a státu na výchovné a volnočasové aktivity; přísnější sankce, efektivnější zapojení místního obyvatelstva.	obce aj. státní institu-ce

6.1.4. SWOT analýza oblasti

Na základě údajů uvedených v analytické části a rozhovorech s aktéry v území (zástupci obcí, Policie ČR, městských policíí, Dopravního inspektorátu PČR, manažeři prevence kriminality v ORP Šlapanice, zástupci krizového řízení a zástupců městského úřadu Šlapanice) byla vytvořena SWOT analýza pro oblast bezpečnosti na území SO ORP Šlapanice.

Tabulka č. 120: SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Městská a obecní policie působící na několika místech v ORP a s tím spojené snížení kriminality	Vysoká finanční náročnost fungování obecní policie. Absence meziobecní spolupráce.
Veřejností kladně vnímaná činnost působení Městské policie.	Nedostatečné pokrytí území obecní policíí.
Vysoký počet organizací působících v oblasti volnočasových aktivit.	Nedostatek volnočasových aktivit pro sociálně slabé skupiny.
Aktivita a vůle zástupců obcí k řešení bezpečnosti na silnicích	Velké množství rizikových a nebezpečných míst na komunikacích v SO ORP
Časté preventivní programy pořádané školami	Nedostatek finančních prostředků na preventivní programy pro školy.
Spolupráce sociálního odboru s metodikem prevence při pedagogicko-psychologické poradně.	
Kamerový systém fungující na části území.	Velká finanční náročnost kamerového systému
Pozitivní vnímání kamerového systému veřejností	Nedostatečné pokrytí rizikových míst v území kamerovým systémem
Schopnost Městské policie Šlapanice organizovat prevenci kriminality ve školách a školských zařízeních.	Nedostatek finančních prostředků Městské policie ve městech a obcích na preventivní aktivity.
Snížení počtu osob v evidenci sociálně potřebných.	
Fungující projekt Asistentů prevence kriminality ve městě Šlapanice	Malá působnost projektu – pouze město Šlapanice
Fungující kynologický klub ve Šlapanicích a společnost SOS for Pets, o.s.	Nekonceptčnost řešení odchyту zatoulaných zvířat v SO ORP
Zavedený systém krizového řízení	Malá aktivita obcí v oblasti meziobecní spolupráce v krizovém řízení
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
Využití strukturálních fondů EU na prevenci kriminality a bezpečnost na silnicích	Ukončení finanční podpory na aktivity prevence kriminality v důsledku změny celostátní politiky.
Ochota obcí spolupracovat na rozšíření obecní policie	Nejistá dohoda na společném ředitelství a financování koordinovaného systému obecní policie
Rozšíření kamerového systému ve městech a obcích.	Příliš vysoké náklady na zavedení a provoz kamerového systému
Využití kapacit Kynologického klubu a SOS for PETS, o.s. pro koordinované řešení odchyту zatoulaných zvířat	Finanční náročnost společného provozu a územní roztříštěnost a neprovázanost SO ORP
Rozšíření funkce asistenta prevence kriminality	Současná legislativa, která to neumožňuje

a územní působnosti projektu.	
Jasná organizační hierarchie systému krizového řízení	Malá ochota obcí na tomto systému hlouběji spolupracovat
Jednotný systém toku informací v oblasti prevence kriminality.	Nezájem společnosti o informovanost.
Větší spolupráce občanů s Policií ČR a Městskou policií v oblasti domácího násilí.	
Zlepšení a rekonstrukce rizikových míst na pozemních komunikacích	Problematická komunikace, nedostatek financí a někdy i vůle ze strany SUS JMK a ŘSD
Vybudování multifunkčního hřiště ve Šlapanicích.	Nepřijetí rekonstrukce multifunkčního hřiště místními obyvateli.

Jako i v jiných výše uvedených oblastech, je oblast bezpečnosti ve SO ORP Šlapanice ovlivněna nejen jeho polohou, ale zásadně také finančními prostředky, které jsou pro oblast bezpečnosti vymezeny. S malým množstvím finančních prostředků není možné rozvíjet plány nebo lépe spolupracovat na kvalitnější bezpečnosti občanů. Ve srovnání kladů a záporů je právě problematika financí vyzdvihnuta nejčastěji.

V oblasti silných stránek dominuje spolupráce Městské policie a pracovníků Městského úřadu s organizacemi zprostředkujícími programy pro děti, mládež a dospělé v oblasti prevence kriminality, nabídka volnočasových aktivit, především kulturních a sportovních.

Jako slabá stránka je veřejností vnímána absence volnočasových aktivit pro sociálně slabé nebo nepřizpůsobivé skupiny, které by mohly svůj čas vyplňovat efektivnějším způsobem. Dále zde dominuje nedostatek finančních prostředků pro využití celkové bezpečnosti občanů ve městech a obcích.

Oblast příležitostí je opět věnována finančním otázkám. Všichni si velmi dobře uvědomují, že finanční prostředky budou základem pro rozvoj meziobecní spolupráce, celkové snížení nápadu trestné činnosti a přestupků ve městech a obcích a pro lepší pocit bezpečí občanů. Zde je nutné připomenout, že pouze finance z rozpočtu měst a obcí stačit nebudou, proto je snahou tento problém řešit z rozpočtů a dotací Evropské unie.

V oblasti ohrožení se jeví jako nejsilnější lhostejnost a malá motivace občanů k nabízeným aktivitám.

6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Analýza oblasti bezpečnosti se soustřeďuje na území SO ORP Šlapanice, které obklopuje město Brno od severu po jihozápad. Veškeré statistické údaje byly poskytnuty Městským úřadem Šlapanice, Městskou policií Modřice a Šlapanice, SDH Šlapanice, dopravním inspektorátem Jihomoravského kraje a další převzaty ze statistických údajů ČSÚ.

Na výše zmíněném území bylo zřízeno 6 stanic městské/obecní policie (Šlapanice, Modřice, Újezd u Brna, Pozořice, Bílovice nad Svitavou a Sokolnice-Telnice). Vzhledem k nesourodému a rozsáhlému území správního obvodu a polohy stanic Městské policie ve vzájemné blízkosti, zajíždí do vzdálenějších obcí státní policie z okolních obvodních oddělení (Šlapanice, Rajhrad, Rosice, Židlochovice a Ivančice).

Ze **zaznamenaných trestních činů** převažovala majetková trestní činnost (krádež, vloupáním do motorových vozidel, rekreačních objektů, rodinných domů, bytů a restaurací, poškození cizích věcí), porušování domovní svobody nebo trestné činy proti životu a zdraví. V menší míře se jednalo o trestné činy sprejství, výtržnictví. Podle záznamu o přestupcích se v letech 2008–2013 se jednalo zejména o přestupky proti bezpečnosti a plynulosti na pozemních komunikacích, proti občanskému soužití, veřejnému pořádku a proti majetku.

Ze statistik vyplývá, že nejvíce pachatelů na počet obyvatel daných lokalit je v OO PČR Rajhrad, následuje OO PČR Rosice, Šlapanice, Židlochovice a Ivančice. Díky velkému počtu návštěvníků nákupního a zábavního centra Olympia je počet trestných činů v OO PČR Rajhrad nejvyšší.

Strážníky Městské policie Šlapanice doplňují poslední roky 2 **asistenti prevence kriminality**, kteří jsou zaměstnáni na plný úvazek a dohlížejí na bezpečnost a veřejný pořádek ve městě a okolí. Jejich kompetence je sice omezená, ale v oblastech, kde asistenti působí, dochází ke snížení počtu oznámení a stížností proti veřejnému pořádku, zvýšení objasněnosti různých přestupků. Pro efektivnější využití meziobecní spolupráce v oblasti prevence kriminality, je na místě rozšíření počtu asistentů prevence kriminality i v dalších obcích. Tento projekt by přinesl i další výhody týkající se finančních nákladů na podporu prevence kriminality.

Ve Šlapanicích a Pozořicích a Mokrém-Horákově byl zřízen **kamerový systém**. Podle statistik Městské policie Šlapanice se počet trestných činů výrazně snížil. Další obce a města by kamerový systém uvítaly, hlavní roli v jeho pořízení však hraje nedostatek finančních prostředků v jejich obecních rozpočtech.

Odchyt zvířat je ve Šlapanicích a několika přilehlých obcích řešen smlouvou o odchytu zvířat Kynologického klubu Šlapanice s těmito obcemi. Kynologický klub je připraven pro spolupráci i s dalšími obcemi. Město Modřice tento problém vyřešilo pořízením kotce pro toulavé a zaběhnuté psy pohybující se na katastrálním území města, který slouží pro krátkodobý pobyt. V případě, že se majitel neohlásí, pes putuje buď do služeb neziskové organizace SOS for PETS, o.s., nebo do útulku v Bulharech. Jedná-li se o jiná zvířata, spolupracuje s veterinární službou a jinými organizacemi.

Jedním z vážných problémů provozu na pozemních komunikacích je **vysoký počet rizikových míst ohrožujících bezpečnost účastníků provozu**. V SO ORP je vysoký počet chodců a cyklistů, kteří zemřou nebo utrpí vážná zranění v důsledku dopravní nehody. Nejen děti, ale také osoby s omezenou schopností pohybu a orientace patří k vysoce rizikové skupině zranitelných účastníků silničního provozu. Na počet dopravních nehod na komunikacích má vliv nedostatečná úprava prostoru u pozemních komunikací – nedostatek (osvětlených) přechodů pro chodce, nepřehledné křižovatky, nedostatek chodníků, nedostatek cyklopruhů. Dále negativně působí nedostatečná kontrola rychlosti a alko-

holu policejními složkami, kontrola na přechodu pro chodce s výskytem většího počtu dětí nebo dopravní výchova dětí předškolního a školního věku, dospělých a doškolování řidičů.

Ve SO ORP Šlapanice funguje **Jednotka Sboru dobrovolných hasičů** Šlapanice se schopností okamžitého nasazení a Moravská hasičská jednota Hasičský sbor Šlapanice, který působí spíše v oblasti volnočasových aktivit a výchovy mládeže. I další menší obce disponují Sbory dobrovolných hasičů. Při požárech a dalších mimořádných událostí spolupracují obě jednotky s dalšími Hasičskými záchrannými sbory a záchrannými a likvidačními organizacemi Jihomoravského kraje. Podle statistik se počet mimořádných událostí vykazujících hasičskou pomoc postupně snižuje.

SO ORP Šlapanice se soustřeďuje kolem moravské metropole Brno, kde je zaznamenán nejnižší počet trestných činů z celého Jihomoravského kraje. I přesto se v samotném SO ORP Šlapanice vyskytují oblasti, kde je vysoký nápad trestné činnosti. OO PČR Rajhrad zaznamenává nejvyšší počet nápadu trestné činnosti v důsledku umístění frekventovaného nákupního a zábavního centra Olympia.

Odbor sociální, oddělení sociální prevence Městského úřadu Šlapanice vede statistiky týkající se **nápadu trestné činnosti mladistvých** v celém svém správním obvodu. Kurátoři navštěvují rodiny a instituce a řeší výchovné problémy mladistvých. Městský úřad vypracoval projekty, které se zaměřují na prevenci kriminality. Jedná se o projekty: *Podpora vybavenosti kontrolních orgánů, STOP domácímu násilí, Asistent prevence kriminality a vybudování sportovního, multifunkčního hřiště pro neorganizovanou mládež ve městě Šlapanice.*

Efektivních opatření v oblasti bezpečnosti je možné dosáhnout pouze dlouhodobým a koordinovaným úsilím a spoluprací obcí, orgánů státní správy, právnických a fyzických osob a občanů měst a obcí. Předpokladem pro bezpečnost je tedy zejména vzájemná spolupráce všech subjektů.

Rozsah prováděné prevence je závislý na množství finančních prostředků vynakládaných na tuto oblast a na snaze realizace projektů a naplňování stanovených cílů.

Nástin opatření

Vytvoření koordinovaného systému obecní policie v SO ORP Šlapanice

Opatřením na zlepšení současného neefektivního pokrytí území policií ČR a některými městskými a obecními policiemi (viz problémové okruhy) by bylo vytvoření koordinované služby obecní policie pro SO ORP. Systém obecní policie by měl více služeben s jednotným velitelstvím, které by umožňovalo operativně přesouvat jednotky do obcí podle potřeby a koordinovalo by jejich časové služby. Především by jednotky mohly sloužit v nepřetržité službě po dvou, jak to požaduje Ministerstvo vnitra ČR. Byly by tak dostupné na telefonním čísle opět nonstop. Dojezdová dostupnost na místo činu by se tak velmi zkrátila i oproti dojezdni době PČR. Společné velitelství by umožnilo navíc i střídání policistů v území, tak aby nezasahovali ve stejné obci stále stejní policisté, kteří by nemuseli chtít pokutovat své známé.

Součástí takového projektu by bylo využití asistentů prevence kriminality, kteří by byli placeni z MPSV ČR v rámci projektu Prevence kriminality. DSO případně městská policie Šlapanice by mohla být nositelem takového komplexního projektu, který by zajistil personálně celé území SO ORP Šlapanice. Tito asistenti jsou vybíráni přes úřad práce a museli by znát dobře terén a území, kde by pracovali. Byli by nápomocni obecní policii a pomohli by prevenci kriminality v území za výrazně nižších

finančních nákladů než obecní policista, jelikož by fakticky všechny náklady (mzdy) pokrývala dotace z MPSV ČR.

Pro adekvátní pokrytí území by bylo nutné využít nejspíše čtyři služebny městské policie v jednotlivých revírech: Šlapanice, Modřice, Střelice, Bílovice n. S., kde by muselo sloužit vždy alespoň 12 strážníků plus jeden vedoucí revíru tak, aby byly schopni zajistit nepřetržitou službu. Vzhledem ke zřízení plánované linky 156 je dále třeba vytvořit jedno operační středisko s dvěma operačními pracovníky a jedním vedoucím, zřejmě ve Šlapanicích. Jako záloha pro činnost operačního střediska je počítáno s vedoucími revíru. V projektu je dále počítáno s jednotným kamerovým systémem, jednotným napojením a vstupem dat z celého SO ORP, kdy jednotlivé vstupy vycházejí z revírů v rámci jejich vlastního pokrytí. Toto centrální dohledové centrum (Šlapanice) bude pod vedením jednoho strážníka za využití asistentů prevence kriminality. **To znamená, že celkově bude potřeba 56 strážníků.** Dle odhadů odborníků je možné počítat s náklady 450 000 Kč na jednoho strážníka za rok plus cca 450 000 více nákladů na informační program, zpracování dat, školení, výbavu atd. Celkové náklady by tedy činily cca 25 650 000, **to znamená 404 Kč na obyvatele za rok** (SO ORP Šlapanice má cca 63 500 obyvatel). Roční náklady by tak např. pro Šlapanice činily 2 911 224 Kč, což je o něco více než v současnosti (1 871 917 Kč). Pro Modřice by se ale jednalo o ušetření výrazně větší – náklady by činily 1 947 280 Kč, přičemž v současnosti činí 4 868 332 Kč, taktéž v Telnici by to bylo 606 808 Kč oproti současným 1 188 537 Kč. V případě efektivního vybírání pokut je možné očekávat příjmy zhruba 4 mil korun, které by bylo možno od nákladů odečíst. Nelze však v současné situaci s takovými příjmy nyní počítat. Na zřízení kamerového systému počítáme se získáním dotačních prostředků z Ministerstva vnitra ČR, míra spoluúčasti od obcí v takovém případě činí 80 %.

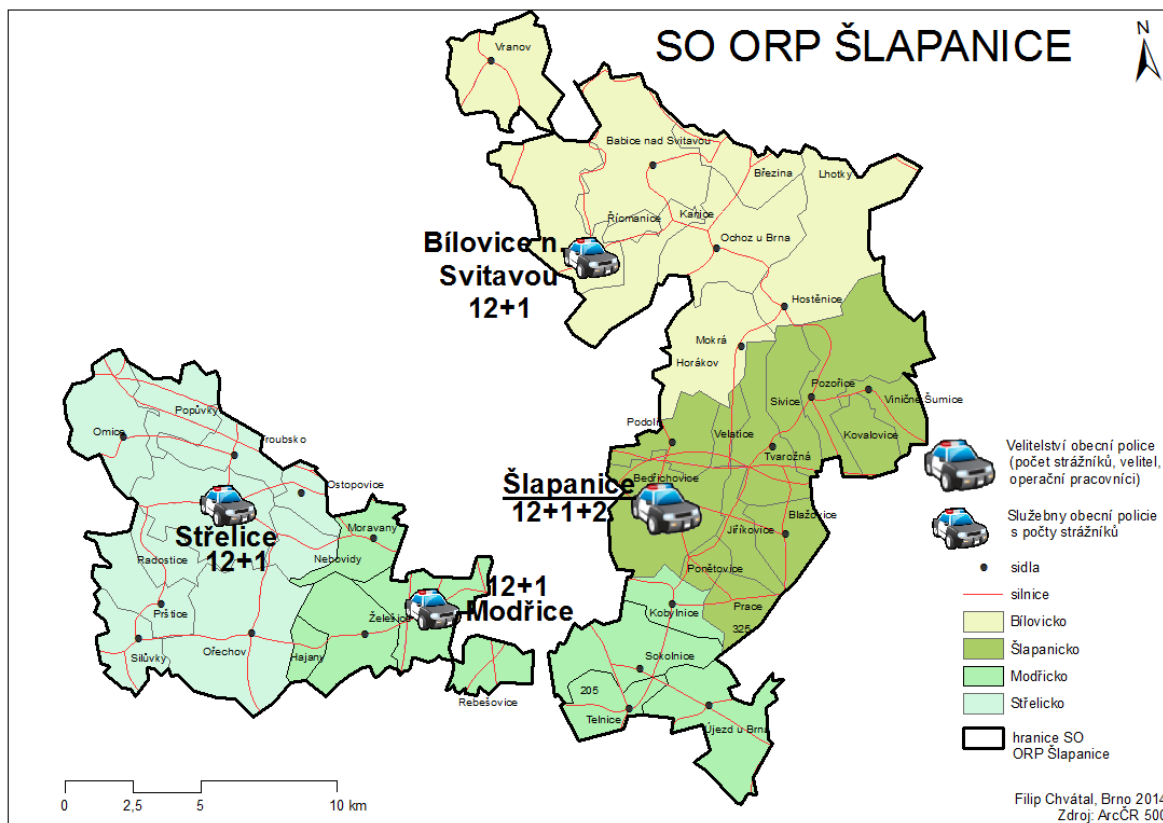
Částka 404 Kč na obyvatele za rok je poměrně vysoká, je proto otázkou, zda nevyužívat na SO ORP pouze dvě služebny (Šlapanice s detašovaným pracovištěm v Pozořicích a Modřice s detašovaným pracovištěm nejspíše v Ořechově). Tím bychom snížili náklady zhruba na polovinu (**202 Kč na obyvatele na rok**). Tato částka by se však samozřejmě lišila podle toho, kolik obcí by bylo ochotno do takového projektu jít. Očekávání, že takových obcí bude méně, přispívá k argumentaci upřednostňující menší počet služeben.

V případě využití současných kapacit by navíc nebylo nutné počty strážníků velmi výrazně navyšovat. Šlo by jen o jejich spojení do zhruba čtyř jednotek po 12 strážnících plus jeden vedoucí, společnou koordinaci a jednotné velitelství (dva operační plus jeden vedoucí strážník). Pokud budou zapojeni asistenti prevence kriminality, bude docházet ke zvýšenému dohledu a pomoci strážníkům při práci s kamerovým systémem a dokumentací přestupků. Předpokládáme tak finanční redukci nákladů. Při využití asistentů prevence kriminality by **na území SO ORP stačilo max. 56 obecních strážníků, přičemž v současné době jich zde slouží 21.** To znamená, že by se jednalo o dvojnásobné zesílení služby a výrazně zefektivnění jejich práce. Počet asistentů prevence kriminality by byl dán požadavky jednotlivých obcí. Náklady na asistenty prevence činí pro obce nulové náklady, jelikož v rámci projektu Prevence kriminality jsou jejich náklady pokryty ze 100 % dotací MPSV ČR.

Na snížení nákladů by mělo pozitivní vliv i vyčlenění administrativního pracovníka na MěÚ ORP Šlapanice (např. na odboru dopravy), který by vyřizoval přestupkovou činnost v oblasti dopravy a měření rychlosti. Ulehčil by tak výrazně obecním policistům s náročnou administrativou. Náklady na takového pracovníka by mohli být sníženy v rámci reorganizace na MěÚ ORP Šlapanice. Pokuty by tak v rámci uzavření veřejnoprávní smlouvy zůstávaly na Městském úřadě a jejich využití by bylo vázáno zpětně na financování obecní policie.

V současnosti účtuje Městská policie Šlapanice za výjezd do sousedních obcí 300 Kč za hodinu. To je výrazně pod náklady. Například Městská policie Brno si v takovém případě účtuje 900 Kč za hodinu.

Obr. č. 11: Návrh rozdělení působnosti revírů městské policie ČR v SO ORP Šlapanice s počty strážníků

Navrhované rozdělení působnosti služeben nového koordinovaného systému obecní policie (tzv. revíry obecní policie) pokrývají celé území SO ORP Šlapanice. Přesto vzhledem k neorganickému vymezení SO není možné rozdělit území tak, aby byly všechny revíry stejně velké. Pokud hodnotíme počet obyvatel je jednoznačně největším revírem Šlapanicko. Pokud bychom hodnotili nejdelší dobu dojezdnosti ze služebny do nejbližší obce revíru, je na tom nejhůře Bílovicko. Bílovicko je navíc nejmenším revírem co do počtu obyvatel. Z tohoto důvodu je pod Bílovice zařazena i Mokrá-Horákov, která je spádově blíže Šlapanicím. Revír Šlapanice má ovšem už tak jednoznačně největší podíl obyvatelstva ze SO ORP. Z Mokré-Horákova je dojezdnost do Bílovic 25 minut, kdežto do Šlapanic je to pouze 14 minut. Podobně i Újezd je spádově blíže Šlapanicím (15 min.), nežli Modřicím (24 min.). Otázka vymezení a počtu revírů zůstává zatím otázkou, viz tabulka č. 121.

Tabulka č. 121 Srovnání jednotlivých navrhovaných revírů obecní policie

Revíry obecní policie	počet obyvatel		max. doba dojezdnosti	z obce
	absolutně	relativní podíl v %		
Bílovice n. S.	12 750	19,7	25 min	Mokrá-Horákov
Šlapanice	19 150	29,6	20 min	Viničné Šumice
Modřice	18 291	28,3	24 min	Újezd u Brna
Střelice	14 468	22,4	18 min	Silůvky

Zřízení koordinovaného a jednotného systému odchyty zatoulaných zvířat spojeného se zřízením odchytové stanice

Dobrovolný svazek obcí by mohl být nositelem a zřizovatelem i adekvátního zařízení pro umístění zatoulaných psů na území SO ORP Šlapanice. Současná nekoncepční situace odchyty zvířat, která zatěžuje obce a vyžaduje vysoké náklady, by tím byla vyřešena. Využita by mohla být současná odchytová služba na živnostenský list, kterou provádí v prostorech Kynologického klubu Šlapanice pan Zdeněk Velan.

Dnes má tato odchytová služba smlouvu s 11 obcemi v SO ORP Šlapanice a zajíždí i do dalších obcí podle potřeby. Odchyt je však zajištěn jen krátkodobě po dobu 14 dní. Následně je nutné hledat místo, kam psy odvézt. Pro zvířata neexistují zatím adekvátní prostory.

Areál Kynologického klubu ve Šlapanicích je kapacitně i umístěním schopen po přestavbě splňovat podmínky útulku pro psy spolu s odchytovou stanicí. Podle původních propočtů z roku 2009, které je však nutné navýšit o inflaci a náklady na zpřísnění bezpečnostních norem, by přestavba areálu stála zhruba 6–7 mil. Kč a provoz takového zařízení zhruba 1.500.000 Kč ročně. **Po přepočtu na obyvatele by se tedy jednalo o náklady zhruba 24 Kč na obyvatele za rok** (např. pro město Šlapanice by to činilo cca 169 400 Kč za rok). Odchyt zvířat však obce stojí včetně jejich dalšího umístěním a veterinárního ošetření zhruba 9000 Kč. Tyto částky je nutno zohledňovat při hodnocení nákladovosti nového zařízení. Tedy odečíst náklady na odchyt zvířat v současnosti od případných nákladů na provoz takového zařízení.

6.2. Návrhová část pro oblast volitelného tématu

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „bezpečnosti“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti bezpečnosti

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma bezpečnosti.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí SO ORP Šlapanice, Městské policie, Obvodních oddělení Policie ČR, manažerky prevence kriminality, vedoucího Finančního odboru MěÚ Šlapanice a zástupců Dopravního inspektorátu PČR Brno-venkov. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma bezpečnosti.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

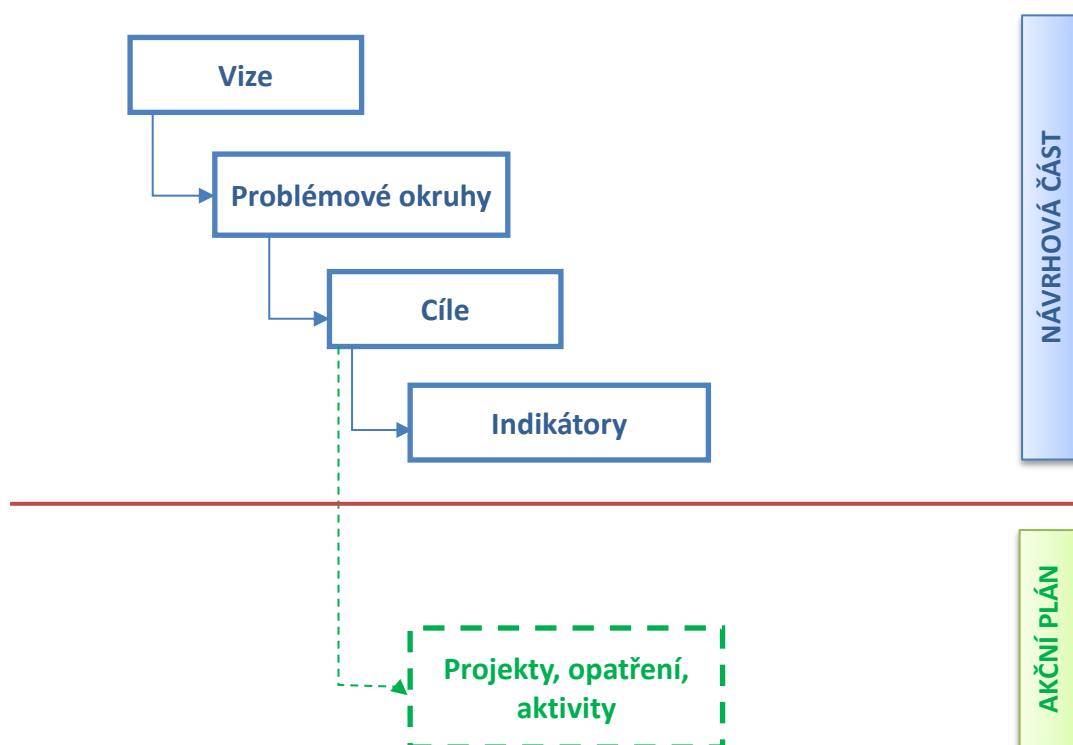
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma bezpečnosti. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu bezpečnosti je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce				
I přes přílehlou polohu obepínající velkoměsto je SO ORP Šlapanice bezpečnou lokalitou. Všechny obce v SO ORP disponují koordinovaným a společným systémem obecní policie, prevence kriminality, krizového řízení a odchytu zatoulaných zvířat.				
Bezpečnost	Problémová oblast 1	Problémová oblast 2		Problémová oblast 3
	NEDOSTATEČNÁ PREVENCE A SPOLEČNÁ KOORDINACE MĚSTSKÉ A OBECNÍ POLICIE V RÁMCI ORP ŠLAPANICE	VÝSKYT NEBEZPEČNÝCH MÍST OHROŽUJÍCÍCH BEZPEČNOST NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH		ABSENTUJÍCÍ SPOLEČNÉ ŘEŠENÍ ODCHYTU ZATOULANÝCH ZVÍŘAT V SO ORP ŠLAPANICE
	cíl 1.1	cíl 2.1	cíl 2.2	cíl 3.1
	Zřízení společné a koordinované obecní policie v SO ORP Šlapanice	Zavedení kontrol rychlosti, zpomalovacích prvků a dalších opatření na zajištění bezpečnosti na komunikacích na rizikových místech	Výstavba cest a cyklostezek pro nemotorovou dojížďku za prací, do škol a za službami mezi obcemi SO ORP	Zřízení koordinovaného a jednotného systému odchytu zatoulaných zvířat spojeného se zřízením odchytné stanice

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Slogan

SO ORP Šlapanice – svébytné, propojené a prosperující zázemí Brna

Vize

Správní obvod ORP Šlapanice obklopuje město Brno od severu po jihozápad a je faktickou součástí provázané brněnské aglomerace. Obce jsou ekonomicky stabilní a postupně se mezi nimi snižují rozdíly v rozvoji. Disponují koordinačním zázemím pro společné řešení sociálních služeb, služeb odpadového hospodářství, vzdělávání, bezpečnosti a dalších. Obce společně vystupují vůči partnerům a jejich koordinace funguje v rámci hierarchické organizační struktury. Území má velký potenciál pro hospodářský rozvoj bez výraznějších negativních dopadů na jeho rezidenční a rekreační funkci. Obce kladou důraz na podporu lokální ekonomiky.

I přes přílehlou polohu obepínající velkoměsto je SO ORP Šlapanice bezpečnou lokalitou. Všechny obce v SO ORP disponují koordinovaným a společným systémem obecní policie, prevence kriminality, krizového řízení a odchyту zatoulaných zvířat.

Problémové okruhy

- 1. NEDOSTATEČNÁ PREVENCE A SPOLEČNÁ KOORDINACE MĚSTSKÉ A OBECNÍ POLICIE V RÁMCI ORP ŠLAPANICE**
- 2. VÝSKYT NEBEZPEČNÝCH MÍST OHROŽUJÍCÍCH BEZPEČNOST NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH**
- 1. NEDOSTATEČNÁ KAPACITA A KOORDINACE PRO ODCHYT ZATOULANÝCH ZVÍŘAT**

1. NEDOSTATEČNÁ PREVENCE KRIMINALITY A SPOLEČNÁ KOORDINACE MĚSTSKÉ A OBEČNÍ POLICIE V RÁMCI ORP ŠLAPANICE

Věcné argumenty

Současná situace, kdy městská a obecní policie slouží pouze na některých místech a především pouze v určitou omezenou denní dobu, není pro obce efektivní. K velké většině trestných činů, nebo přestupků, které se v terénu odehrají, nejsou obecní policisté schopni dojet, jelikož právě nejsou ve službě. Jejich služba je nahodilá, není dostatečně flexibilní. Navíc by strážníci měli chodit ve dvou, což snižuje jejich možnost dalšího využití v čase.

Většina obcí SO ORP Šlapanice nemá obecní policii vůbec. Pouze některé obce mají veřejnoprávní smlouvy se Šlapanicemi. Mají dohodnutý rozsah hodin, kdy obecní policie u nich zajišťuje veřejný pořádek na různých akcích. Jsou ale jen výjimečné akce u některých obcí. Drtivá většina obcí nemá pokrytí žádné, navíc výjezdy Šlapanické policie jsou pro obce výrazně finančně zvýhodněné, a dlouhodobě tato situace nebude udržitelná. Ve většině obcí tedy není obecní policie, obce by zvýšení bezpečnosti uvítaly a jsou v zásadě ochotny na to vyčlenit prostředky ze svého rozpočtu, pokud by byl vytvořen efektivní systém. V druhé řadě pak je potřeba řešit konkrétní problémy již zřízených obecních policií a její optimalizaci, přičemž je možno získat na tyto aktivity podporu z externích zdrojů (např. z IROP).

Obce samy nemají dostatek finančních prostředků na financování 24 hodinové služby obecní policie. Pouze Modřice financují nepřetržitou službu svých městských strážníků. Náklady činily jen za rok 2013 4 868 332 Kč. Takové náklady jsou ale Modřice schopné platit jen díky v SO ORP nadprůměrným příjmům do rozpočtu z daně z nemovitosti od Obchodního centra Olympie, které leží na jejich katastru.

Chybí dispečinková služba, která by mohla delegovat potřeby z terénu přímo na policisty. Telefonní číslo na obecní policii v menších služebnách není pro občany po většinu času dostupné, dokonce ani v polovině pracovních dnů není dostupné. Například v Telnici, kde je služebna obecní policie pro 3 obce, je v případě potřeby nutno přesměrovat požadavky občanů na obecní úřad v Telnici. Obecní úřad v Telnici však nebude řešit problémy jiné obce (Měnín, Žatčany). Pokud tedy dojde k trestné události a strážníci nejsou ve službě, musí tyto záležitosti řešit starosta obce, který na to nemá žádné prostředky. Podobným způsobem funguje služebna i v Sokolnici sloužící i pro Kobylnice a Těšany, kde ovšem slouží pouze jeden strážník.

Policie ČR má velmi dlouhou časovou dostupnost (např. 1 hodinu, i když zástupce obce nahlásí, že zloděje viděl, jak odjíždějí). Současný systém několika služeben s nepravidelnými službami a nerovnoměrným rozmístěním je tudíž v konečném důsledku velice neefektivní. Strážníci dostupní v případě potřeby většinou nejsou a finanční náročnost je pro obce, které se pro zřízení služeben rozhodly, i přesto enormní.

Tabulka č. 122: Plán služeb Obecní policie Telnice na katastru obcí Telnice, Měnin, Žatčany - měsíc říjen 2014

		S	N			S	N			S	N			S	N			S	N												
str.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.
Pavlus			D	N			D	N		N	D				D		N	D				D	D		N			D	D		N
Prokeš			D	N			D	N		N	D				D		N	D				D	D		N			D	D		N

Pozn.: Fond 176h, D - denní služba, N - noční služba, Š - škola, školení, sv - svátek, dv - dovolená

Zdroj: Obecní úřad Telnice

Z výsledků zpracovaných analýz vyplývá, že celková trestná činnost na území SO ORP Šlapanice není nijak zásadně vysoká ve srovnání s okresem Brno-venkov, nebo Jihomoravským krajem. Zůstává ovšem otázkou, zdali nižší úroveň kriminality v území nesouvisí také s výrazně vyšší hustotou městské a obecní policie na území SO ORP. Vyšší hustota městské policie nejen přispívá k prevenci kriminality a tím ji snižuje, ale zároveň snižuje i aktivitu Policie ČR, která pak pokud možno k činům nevyjíždí a nechává je vyřizovat městskou policií. Ačkoliv jistě není nápad trestné činnosti v SO ORP Šlapanice nijak enormní, způsobuje problémy, které musí buď Policie ČR, městská policie, nebo přímo starosta obce řešit. Navíc je výskyt trestné činnosti územně nerovnoměrný, tudíž jsou místa, kde je koncentrace rizikových jevů výrazně vyšší. Navíc zástupci obcí se vyjádřili pro posílení bezpečnosti ve svých obcích.

Příčiny problému

Jelikož je dostupnost Policie České republiky na venkově velmi špatná, musí si obce poradit samy. Ovšem na to, aby dokázaly dostupnost bezpečností složky zvýšit 7x24 hodin v týdnu, nemají dostatek finančních prostředků. Pokud pak nejsou služby obecní policie dostupné kdykoliv, musí jejich nedostupnost opět řešit obec sama vlastními prostředky – aktivitou starosty či členů komise veřejného pořádku, kteří ze zákona nemají žádnou zvláštní pravomoc oproti běžnému občani.

Vnějšími faktory ovlivňujícími nápad trestné činnosti na území SO ORP Šlapanice je blízkost města Brna, které území SO ORP Šlapanice fakticky obklopuje, navíc s velmi dobrým spojením VHD. Rizikové skupiny obyvatel, lidé bez domova, drogově závislí, osoby trestané za výtržnictví atp., kteří se soustřeďují především v anonymním prostředí velkoměsta, se mnohdy přemísťují i do jeho zázemí. Typickým příkladem jsou chatové a zahrádkářské kolonie na území SO ORP, které jsou častým cílem vloupání právě těchto osob.

Vnitřní příčinou problému je jistě mnohdy i neadekvátní rodinné prostředí. Absenci rodinného zázemí může suplovat volnočasová aktivita a činnosti spojené s prevencí kriminality. Tu mohou organizovat obce. Podnětem pro posílení volnočasových možností ze strany obce je často vyjádření městské policie, která má přehled o mládeži pohybující se na veřejných prostorách. Ta často ničí majetek města a dopouští se dalších trestných činů. Příkladem takového preventivního opatření může být vybudování multifunkčního hřiště.

Hlavní příčinou problému, kterou je možné cíleným úsilím meziobecní spolupráce ovlivnit, je však nedostatečná hlídková činnost policie. Samozřejmě nedostatečná hlídková činnost není samou podstatou problému výskytu trestné činnosti. Ta je hlubšího rázu a je souborem mnoha faktorů (viz výše). Na druhou stranu nedostatečná přítomnost policie na ulicích působí psychologicky nejen na pocit bezpečnosti obyvatel, ale zároveň snižuje objektivně i možnost objasnit trestné činy a především jim předejít. Strážníci Policie ČR nejsou schopni při svých současných personálních kapacitách (43 policistů na 40 obcí čítajících cca 63 000 obyvatel) pokrýt dostatečnou přítomností celé území.

Základem jejich činnosti je proto řešení již proběhnuvších trestných činů a spolupráce s městskou policií. Preventivní činnost není fakticky v jejich časových možnostech.

Důsledky neřešení problému

V případě neřešení problému prevence kriminality a ohrožení bezpečnosti může dojít ke zvyšování škod na majetku jak soukromém, tak obecním. Tyto škody je třeba brát na zřetel při hodnocení finančních nákladů na obecní policii. Stejným způsobem by neřešení monitoringu a působení hlídek obecní policie v terénu mohlo způsobit vzrůstající počet vloupání, krádeží, výtržnictví a majetkových trestných činů. Podobným způsobem je ohroženo i zdraví a případně životy (i na silnicích).

2. VÝSKYT NEBEZPEČNÝCH A NEPŘEHLEDNÝCH MÍST OHROŽUJÍCÍCH BEZPEČNOST NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH

Věcné argumenty

V obcích SO ORP Šlapanice se nachází velké množství nepřehledných a nebezpečných míst na komunikacích. Vzhledem k tomu, že se obce nachází v zázemí velkého města, radiálně jimi procházejí tranzitní trasy vyššího řádu, které mnohdy obce neúměrně zatěžují tranzitní dopravou osobní i nákladní (nad 7,5 tuny). Navíc řidiči motorových vozidel velmi často nedodržují rychlost a ohrožují tak především děti, které se mohou na vozovce chovat nepředvídatelně.

V mnoha obcích chybí chodníky pro pěší, takže jsou obyvatelé nuceni chodit přímo po vozovce. Stejně tak často chybí i adekvátní spojení mezi obcemi pro cyklisty a ostatní nemotorovou dopravu, takže obyvatelé obcí přecházejí a přejíždějí mezi obcemi často po frekventovaných silnicích s množstvím nebezpečných a nepřehledných míst. U zastávek veřejné hromadné dopravy, případně u hojně navštěvovaných budov (např. restaurační zařízení) často chybí přechody. Nemluvě o tom, že by měly být osvětlené. Podobně i velké množství křižovatek není v adekvátním stavu, který by vyhovoval bezpečnostním kritériím.

Posledním faktorem, který má vliv na výskyt dopravních nehod a bezpečnost na silnicích, je dodržování pravidel provozu i ze strany cyklistů a pěších. Jedná se např. o jízdu po chodníku, jízdu v protisměru, požití alkoholu před jízdou, chybějící světlo na kole, jízdu na červenou přes křižovatku, technické závady na kole apod. Tyto faktory souvisí s předchozím problémovým okruhem, tedy dohledem policie na dodržování pravidel silničního provozu.

Příčiny problému

Příčinou problému nedostatečné bezpečnosti na silnicích je nedostatek financí na její řešení v rozpočtech správců komunikací. V případě budování sítě cyklostezek mezi obcemi jde navíc i o faktor malé kooperace mezi obcemi. Pokud by se stavěli cyklostezky, je nutné, aby propojili více obcí. Je tudíž nutný koordinovaný přístup pro přípravu vhodných projektů na výstavbu cyklostezek. U dálnic a silnic 1. třídy je správcem Ředitelství silnic a dálnic (státní příspěvková organizace zřízená Ministerstvem dopravy ČR). U silnic 2. a 3. třídy se jedná o Správu a údržbu silnic Jihomoravského kraje (Příspěvková organizace JMK). Pouze místní a účelové komunikace určené pro přepravu v rámci obce jsou ve správě obce samotné, ačkoliv ani ta nemá často dostatek prostředků na rekonstrukci daných komunikací. Komunikace mezi obcemi, kudy silnice vyšších tříd procházejí, a správci komunikací není bezproblémová. Není proto jednoduché získat povolení například na umístování zpomalovacích prvků, měřičů rychlosti, nebo semaforů. Obce jako samostatné jednotky nemají vůči orgánům povolujícím zpomalovací prvky příliš velkou vyjednávací pozici. To je také jeden z důvodů, proč by pomohlo

sjednotit zájmy obcí a vyjednávat jejich požadavky jednotně pod Dobrovolným svazkem obcí, jehož váha by byla výrazně větší než v případě jednotlivých obcí.

Nejčastější příčinou dopravních nehod je podle statistik nedodržování stanovené rychlosti, nepřizpůsobení jízdy technickému stavu vozovky, požití alkoholu za volantem, nedání přednosti chodci na přechodu pro chodce nebo nedodržování dopravního značení. Problematická místa jsou konkrétně zmíněna v analytické části kap. 6.

Důsledky neřešení problému

Neřešení problému bezpečnosti na komunikacích působí jak škody na majetku, tak především ohrožuje obyvatele obcí SO ORP Šlapanice. Nelze hodnotit vývoj nehodovosti a s nimi spojené náklady bez zřetele na potenciální ohrožení zdraví a životů dětí a dospělých. Tyto faktory jsou měřitelné velice obtížně. Zástupci obcí totiž musí mít na zřeteli především bezpečnost obyvatel svých obcí.

3. NEDOSTATEČNÁ KAPACITA A KOORDINACE PRO ODCHYT ZATOULANÝCH ZVÍŘAT

Věcné argumenty

Oblast bezpečnosti je spojena zároveň s tématem nedostatečných kapacit a nekonceptním řešením odchytu zatoulaných zvířat. Ačkoliv se na území SO ORP Šlapanice nachází odchyťová služba v prostoru Kynologického klubu ve Šlapanicích (Zdeněk Velan), není odchyt zatoulaných zvířat v území nijak koncepčně řešen. Na území SO ORP se nachází soukromý útulek pro psy v Mokré-Horákově a potenciálně využitelné zařízení pro zvířata ve Střelicích, avšak ani jedno z těchto zařízení nepřijímá nová zvířata. Požadavek na využití útulku pro zvířata s působností pro celý SO ORP, který vzešel z rozhovorů se zástupci obcí je opodstatněn častým odchytem toulavých psů ale i jiných zvířat v okolí města Brna (především na severozápadě SO ORP – Omice, Popůvky, Troubsko atd.). Obyvatelé města Brna často psy cíleně vypouští za město a odchyt takových zvířat, pokud jsou nalezeny na katastru obce, má na starosti obecní úřad v osobě starosty. S tím jsou spojeny případná nákladná veterinární vyšetření, poplatky za případný odvoz, kastraci a další umístění. V současné době leží řešení takového problému na každém ze starostů SO ORP, aniž by ten k tomu měl adekvátní prostředky a zázemí.

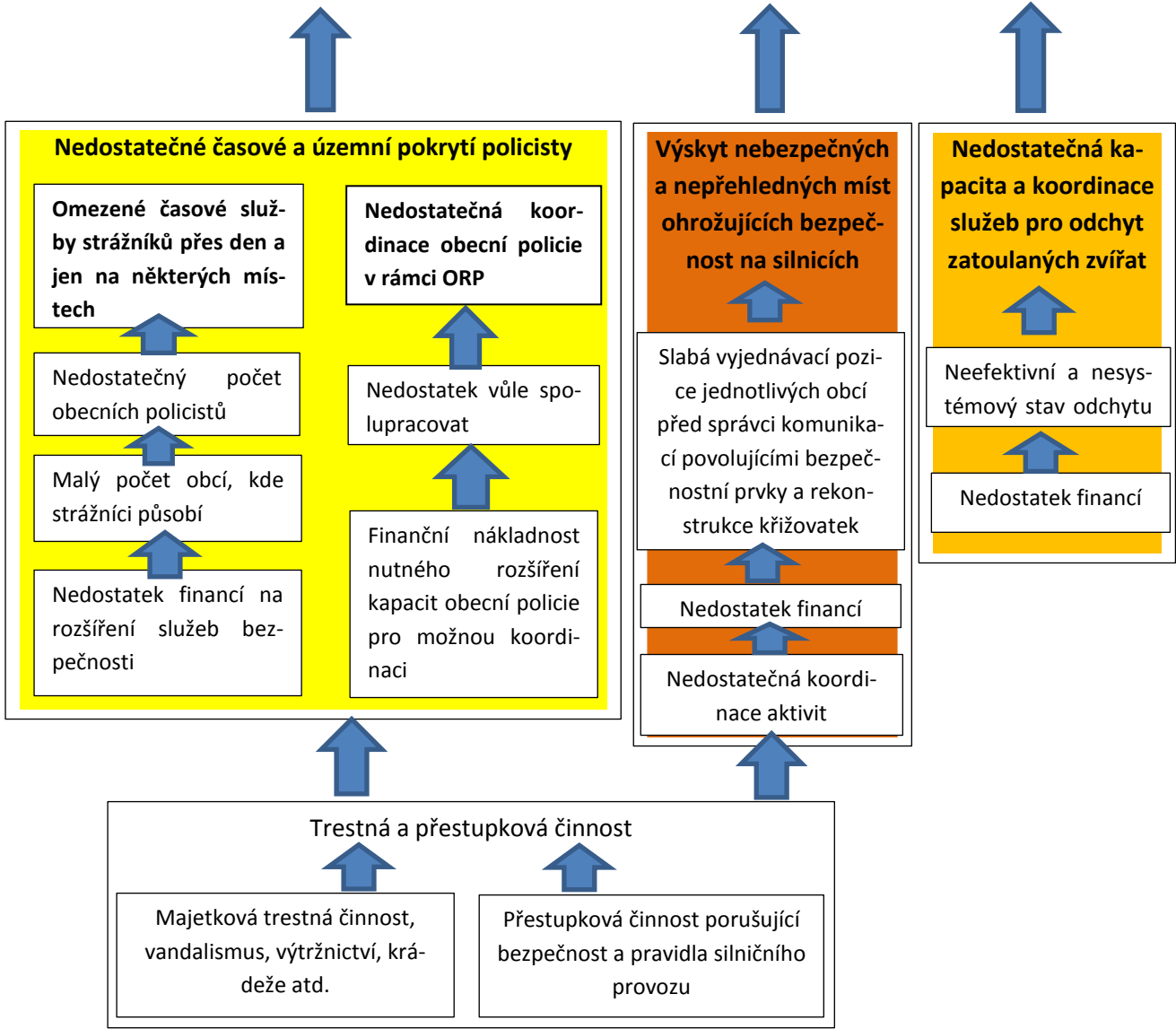
Příčiny problému

Problém tkví v nedostatečné legislativě, která zadává povinnosti řešit odchyt zatoulaných zvířat obci. Pokud starosta zavolá policii, tak ta v lepším případě odchycené zvíře předá starostovi, v horším případě ho nechá vyřešit problému samotného. Starosta pak musí se zvířetem naložit podle platné legislativy, ačkoliv nemá většinou adekvátní kapacity na to, se o zvíře adekvátně postarat. Další příčinou problému je dosavadní absence dohody mezi obcemi na společném koordinovaném řešení, které by výrazně zlevnilo provoz případného zařízení pro zatoulaná zvířata a zefektivnilo by tak současný způsob odchytu zvířat (např. využití už fungujícího útulku pro psy).

Důsledky neřešení problému

Důsledkem neřešení problému bude zvyšování nákladů na odchyt zvířat a pokračování neadekvátní situace na obecních úřadech, kde se o zvíře musí zástupci samosprávy adekvátně postarat. Bude dále chybět adekvátní útulek pro umístění zatoulaných psů.

NEDOSTATEČNÁ PREVENCE KRIMINALITY A BEZPEČNOST

6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	NEDOSTATEČNÁ PREVENCE A SPOLEČNÁ KOORDINACE MĚSTSKÉ A OBECNÍ POLICIE V RÁMCI ORP ŠLAPANICE
Cíl 1.1	Zřízení společné a koordinované obecní policie v SO ORP Šlapanice
Popis cíle	<p>Cílem je zřízení koordinovaného systému obecní policie, který by byl schopen pokrýt celé území SO ORP a to formou nepřetržité služby. Na základě dostatečného obsazení čtyř služeben by bylo možné, aby tyto hlídky obecních strážníků byly stále dostupné, případně v terénu. Pokud by však tento počet služeben byl příliš finančně nákladný, je možné se dohodnout na počtu dvou služeben, které by obsluhovali pouze obce, které by o to měli zájem. Cílem je zlepšení současného neefektivního pokrytí území policií ČR a některými městskými a obecními policiemi a zajištění bezpečnosti v problémových lokalitách. Systém obecní policie by měl více služeben s jednotným velitelstvím ve Šlapanicích, které by umožňovalo operativně přesouvat jednotky do obcí podle potřeby a koordinovalo by jejich časové služby. Především by jednotky mohly sloužit v nepřetržité službě po dvou. Byly by tak dostupné na telefonním čísle opět nonstop. Dojezdová dostupnost na místo činu by se tak velmi zkrátila i oproti dojezdni době PČR. Společné velitelství by umožnilo navíc i střídání policistů v území, tak aby nezasahovali ve stejné obci stále stejní policisté, kteří by nemuseli chtít pokutovat své známé. Součástí takového projektu by bylo využití asistentů prevence kriminality, kteří by byli placeni z MPSV ČR v rámci projektu Prevence kriminality. DSO případně městská policie Šlapanice by mohla být nositelem takového komplexního projektu, který by zajistil personálně celé území SO ORP Šlapanice. Tito asistenti jsou vybíráni přes úřad práce a museli by znát dobře terén a území, kde by pracovali.</p>
Hlavní opatření	<p>A.1 Legislativní opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování návrhu společné smlouvy mezi obcemi o financování a kontrole obecní policie v souladu se současnou platnou legislativou • zpracování návrhu smlouvy mezi městskou policií a obecními úřady <p>B.1 Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování variant řešení pro snížení nákladů na obecní rozpočty • zpracování možností získání dotací na výstavbu nových služeben, vybavení policie včetně speciálních služebních vozidel, na pořízení kamerového systému, na zaměstnání asistentů prevence kriminality a na provoz obecní policie. <p>C.1 Věcné opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • dohoda obcí SO ORP o zřízení společné obecní policie pod záštitou a správou nového DSO ORP Šlapanice • dohoda o společném financování obecní policie skrze DSO • zřízení nonstop telefonní linky č. 156 a operačního střediska ve Šlapanicích • zřízení nových služeben ve specifikovaných třech až čtyřech revírech • zaměstnání nových policistů a reorganizace současných služeben obecní a městské policie v SO ORP • zřízení jednotného kamerového systému s centrálním dohledovým cen-

	<p>trem ve Šlapanicích (pokud možno za podpory externích finančních zdrojů)</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypsání projektu Asistentů prevence kriminality • získání dotací na výstavbu a rekonstrukci nových a stávajících služeben obecní policie a jejich vybavení • vyčlenění administrativního pracovníka na MěÚ ORP Šlapanice (např. na odboru dopravy), který by vyřizoval přestupkovou činnost v oblasti dopravy
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Počet obcí zapojených do společného systému obecní policie v ORP Šlapanice
Správce cíle	Starosta obce Velatice

Problémový okruh 2	VÝSKYT NEBEZPEČNÝCH MÍST OHROŽUJÍCÍCH BEZPEČNOST NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH
Cíl 2.1	Zavedení kontrol rychlosti, zpomalovacích prvků a dalších opatření na zajištění bezpečnosti na komunikacích na rizikových místech
Popis cíle	<p>Cílem je zvýšit bezpečnost na vytipovaných nebezpečných místech v obcích SO ORP Šlapanice. Tato místa jsou vyjmenována v analytické části volitelného tématu. Ve spolupráci s Dopravním inspektorátem Policie ČR je možné povolení a umístění měřičů rychlosti (nebo i mobilních zařízení) na rizikových místech, především na frekventovaných místech jako u škol (ne jako přehnaná kontrola proti účastníkům provozu na silnicích). Stejně tak je možné umístění zpomalovacích prvků na komunikacích. Podobně i výstavba chodníků a přechodů pro chodce na rizikových místech je nutná. Pro zjednodušení současné problematické komunikace mezi obcemi a úřady, které tyto prvky bezpečnosti na silnicích povolují, je cílem využít vyjednávací pozice a integrace aktivit pod DSO ORP Šlapanice.</p> <p>Pokud by se podařilo zřízení koordinovaného systému obecní policie, i tato by se věnovala kontrole a prevenci přestupkové činnosti účastníků silničního provozu. Pro vybírání pokut by bylo nutno vyčlenit administrativního pracovníka na MěÚ ORP Šlapanice, nejlépe na odboru dopravy. Nutné ovšem je, aby příjmy z pokut udělených řidičům zůstávali té obci, kde byla pokuta vybrána.</p>
Hlavní opatření	<p>A.1 Legislativní opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování návrhu smlouvy mezi dopravní policií, obecní policií, dotčenými úřady a obcemi o příjmech z pokut, jejich administraci a nakládání s nimi <p>B.1 Finanční opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbor ekonomické nákladovosti realizování jednotlivých bezpečnostních prvků na silnicích • zpracování možností, jak získat externí finanční zdroje na realizaci bezpečnostních prvků na pozemních komunikacích <p>C.1 Věcné opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • spolupráce se všemi zainteresovanými subjekty v problematice bezpečnosti na silnicích (Dopravní inspektorát, odbor dopravy ORP, obce, SÚS atd.) a zajištění jejich souhlasu na realizaci bezpečnostních prvků v jednotlivých obcích. Využití vyjednávací pozice DSO ORP Šlapanice (jejího předsedy) • příprava, realizace jednotlivých bezpečnostních prvků

Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> Počet obcí, na jejichž území se vybuduje zařízení zvyšující bezpečnost na silnicích, nebo jiný prvek zvyšující bezpečnost na silnicích
Správce cíle	Starosta obce Telnice

Problémový okruh 2	VÝSKYT NEBEZPEČNÝCH MÍST OHROŽUJÍCÍCH BEZPEČNOST NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH
Cíl 2.2	Výstavba cest a cyklostezek pro nemotorovou dojíždku za prací, do škol a za službami mezi obcemi SO ORP
Popis cíle	V současné době chybí vzájemné propojení mezi obcemi pro nemotorovou dopravu. V zásadě chybí toto propojení i z obcí k centrům zaměstnanosti, ať už se jedná o Šlapanice, Modřice, nebo Brno. Cílem je vybudovat propojení obcí pokud možno radiálně směrem k dopravním terminálům sítě IDS JMK nebo do center zaměstnanosti tak, aby se mohla cyklistická doprava stát konkurenceschopnou dopravě automobilové, potažmo autobusové. Cílem je tedy zajistit bezpečnost a bezbariérovost dopravy v zájmu zvýšení podílu udržitelných forem dopravy, zajistit dopravní dostupnost práce, služeb a vzdělání a využít potenciál nemotorové dopravy k mobilitě pracovních sil. Výstavba cyklostezky by měla započít v Mikroregionu Roketnice, kde je zatím poptávka po ní největší ze strany zástupců obcí.
Hlavní opatření	<p>A.1 Legislativní opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> Smluvně zajistit koordinovanou výstavbu cyklostezek tak, aby bylo jasné, kdo zajistí projekt, kdo bude stavbu stavět, vlastnit a následně provozovat V případě využití prostředků skrze nástroj ITI Brněnské metropolitní oblasti bude nutné zajistit smluvně, jak bude stavba realizována (viz předchozí bod) Smluvně zajistit a vykoupit pozemky nutné pro výstavbu cyklostezek <p>B.1 Finanční opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> rozběr ekonomické nákladovosti výstavby cyklostezek pro jednotlivé obce při využití dotace z IROP Zjištění podmínek, za kterých by obce do takového projektu byly ochotny vstoupit <p>C.1 Věcné opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> spolupráce se všemi zainteresovanými obcemi a dohoda na společném postupu příprava, realizace jednotlivých na sebe navazujících projektů cyklostezek, nebo jednoho celistvého projektu cyklostezky, která bude protínat více obcí Vypsání projektu, který bude žádat o dotaci z IROP, Prioritní osa 1, Investiční priorita 7c, Specifický cíl 1.2
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> Počet obcí, jež jsou propojeny cestami pro nemotorovou dopravu (především cyklostezky)
Správce cíle	Starosta obce Tvarožná

Problémový okruh 3	ABSENTUJÍCÍ SPOLEČNÉ ŘEŠENÍ ODCHYTU ZATOULANÝCH ZVÍŘAT V SO ORP ŠLAPANICE
Cíl 3.1	Zřízení koordinovaného a jednotného systému odchyty zatoulaných zvířat spojeného se zřízením odchytové stanice
Popis cíle	<p>Na území ORP Šlapanice neexistuje žádné zařízení s odpovídajícími kapacitami pro dlouhodobé umístění zatoulaných zvířat. Finanční náklady na odchyt zvířat a s tím spojené veškeré poplatky jsou pro jednotlivé obce vysoké.</p> <p>Dobrovolný svazek obcí by byl nositelem a zřizovatelem adekvátního zařízení pro umístění zatoulaných psů na území SO ORP Šlapanice. Současná nekoncepční situace odchyty zvířat, která zatěžuje obce a vyžaduje vysoké náklady, by tím byla vyřešena. Využita by mohla být současná odchyťová služba na živnostenský list, kterou provádí v prostorech Kynologického klubu Šlapanice pan Zdeněk Velan. Nutné je však zvýšení jeho kapacity ke splnění podmínek pro odchyt a umístění zatoulaných zvířat. Provoz a investice do rekonstrukce zařízení by byly hrazeny jak z dotací, tak z příspěvků obcí skrze DSO ORP Šlapanice.</p>
Hlavní opatření	<p>A.1 Legislativní opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování návrhu společné smlouvy o odchyty zvířat pro obce ve SO ORP • zpracování možností řešení odchyty zvířat v souladu se současnou platnou legislativou • zpracování návrhu smlouvy mezi městskou policií, úřady a stávajícím odchyťovým zařízením <p>B.1 Finanční opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbor ekonomické výhodnosti jednotlivých stávajících smluv • zpracování variant řešení pro snížení nákladů spojené s odchytem zvířat • finanční podpora činnosti realizace přestavby a rozšíření Areálu Kynologického klubu ve Šlapanicích s vyšší kapacitou míst pro umístění většího počtu zvířat (rozpočet měst a obcí, státní rozpočet – Ministerstvo vnitra, fondy Evropské unie, vlastní zdroje realizátorů) <p>C.1 Věcné opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava, realizace a podpora provozu zařízení pro umístění zatoulaných zvířat všemi obcemi v SO ORP Šlapanice • spolupráce se všemi zainteresovanými subjekty v oblasti odchyty zvířat (Městská policie, úřady, odchyťová zařízení, občané) • vzdělání pracovníků v oblasti odchyty zvířat
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Zřízení koordinovaného a jednotného systému odchyty zatoulaných zvířat spojeného se zřízením odchyťové stanice • Počet obcí zapojených do společného systému odchyty zatoulaných zvířat
Správce cíle	Starostka obce Troubsko

6.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1

NEDOSTATEČNÁ PREVENCE A SPOLEČNÁ KOORDINACE MĚSTSKÉ A OBECNÍ POLICIE V RÁMCI ORP ŠLAPANICE

Problémový okruh 1	Nedostatečná prevence a společná koordinace městské a obecní policie v rámci ORP Šlapanice		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, KTERÉ MAJÍ NA SVÉM ÚZEMÍ BUĎ SLUŽEBNU OBECNÍ POLICIE, NEBO MAJÍ SMLOUVU S JINOU OBCÍ O JEJÍM ZAJIŠTĚNÍ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí městské policie Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	40
Skutečnost	13		
Popis měřítka:	<p>V současné době existují na území SO ORP Šlapanice služebny obecních, respektive městských, policií. Městská policie Šlapanice navíc na základě veřejnoprávní smlouvy obsluhuje pět okolních obcí. Proto v současné době je víceméně pokryto obecní policií 13 ze 40 obcí SO ORP Šlapanice. Toto pokrytí ovšem nelze nazvat pokrytím koordinované společné obecní policie, která by byla schopna nepřetržité služby a mohla by tak zasáhnout v případě jakékoliv potřeby. Pro zajištění dostatečné prevence kriminality je nutné, aby byla na území obce přítomná i obecní policie. Státní policie se svými stávajícími kapacitami není schopna zajistit efektivní přítomnost v obcích SO ORP a tudíž prevenci a potírání kriminality. Je vhodné, aby obecní policie obsloužila ať už jakoukoliv z výše zmíněných forem do roku 2020 všechny obce SO ORP Šlapanice.</p>		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí, kde je buď zřízena obecní/městská policie, nebo je formou smlouvy zajištěna přítomnost obecní policie z jiné obce, nebo se obec podílí na společné obecní policii pro více obcí.		
Zdroj čerpání dat:	Informace z obcí SO ORP Šlapanice		
Cíl 1.1	Zřízení společné a koordinované obecní policie v SO ORP Šlapanice		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO SPOLEČNÉHO SYSTÉMU OBECNÍ POLICIE V ORP ŠLAPANICE		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí městské policie Šlapanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	40
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pro zajištění dostatečné prevence kriminality v obcích ať už ve		

	<p>formě vandalismu, násilné trestné činnosti, krádeží, dopravních přestupků nebo jiných trestných činů a přestupků je nutná přítomnost strážníků obecní/městské policie. Efektivita takové prevence a možnosti zásahu spočívá právě v koordinovaném systému obecní policie, který by umožňoval nepřetržitou službu vždy alespoň dvou strážníků, kteří by na žádost té které obce mohli vyjet a zasáhnout. Indikátor umožňuje sledovat pokrytí území SO ORP Šlapanice obecní policií, která funguje právě na této bázi. Vhodné je do roku 2020 dosáhnout kompletního pokrytí území koordinovanou obecní policií. Čím více obcí se totiž na provozu systému bude podílet, tím levnější provoz pro obce bude a navíc dojde ke kompletnímu pokrytí území.</p>
Metodika a výpočet:	<p>Souhrnný počet obcí, které jsou prostřednictvím dobrovolného svazku obcí zapojeny do společného systému obecní policie. To znamená, že se podílí na financování provozu služeben obecní policie a tato v daných obcích následně slouží na základě společné dohody vzniklé na platformě DSO. Navíc je tato služba dostupná nonstop. V případě potřeby tedy strážníci dojedou v nejbližší možné době do obce zapojené do společného systému.</p>
Zdroj čerpání dat:	<p>Informace z obcí SO ORP Šlapanice</p>

Problémový okruh 2

VÝSKYT NEBEZPEČNÝCH MÍST OHROŽUJÍCÍCH BEZPEČNOST NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH

Problémový okruh 2	VÝSKYT NEBEZPEČNÝCH MÍST OHROŽUJÍCÍCH BEZPEČNOST NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	POČET OBCÍ S POTENCIÁLNĚ NEBEZPEČNÝMI ÚSEKY NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Zástupce dopravního inspektorátu PČR okres Brno-venkov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	10
Skutečnost	20		
Popis měřítka:	Bezpečnost na silnicích indikuje počet obcí, na jejichž území se nachází nebezpečná místa z hlediska účastníků silničního provozu (například chybějící chodník, úsek kde se často překračuje rychlost, nepřehledný úsek silnice, nebo křižovatka, chybějící přechod pro chodce, nepřehledný přechod atd.). Tyto informace má v evidenci dopravní inspektorát Policie ČR. Snižováním výskytu nebezpečných míst v obcích SO ORP se výrazně zvyšuje přímou úměrou bezpečnost na silnicích. Indikátor umožňuje sledovat území, kde se bezpečnost zvyšuje a kde naopak ne.		
Metodika a výpočet:	Jedná se o součet obcí, na jejichž území se nachází potenciálně nebezpečná místa pro účastníky silničního provozu dle informací z Dopravního inspektorátu PČR okresu Brno-venkov (viz tab. č. 110).		
Zdroj čerpání dat:	Informace z Dopravního inspektorátu PČR okres Brno-venkov		

Cíl 2.1	Zavedení kontrol rychlosti, zpomalovacích prvků a dalších opatření na zajištění bezpečnosti na komunikacích na rizikových místech		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, NA JEJICHŽ ÚZEMÍ SE VYBUDUJE ZAŘÍZENÍ ZLEPŠUJÍCÍ BEZPEČNOST NA SILNICÍCH, NEBO JINÝ PRVEK ZVYŠUJÍCÍ BEZPEČNOST NA SILNICÍCH		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta obce Telnice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pro zvýšení bezpečnosti na silnicích a splnění stejnojmenného cíle je zapotřebí budovat na silnicích různé prvky a opatření, které budou v nebezpečných úsecích bezpečnost silničního provozu zvyšovat. Nebezpečné úseky jsou identifikovány jak na základě informací od zástupců obcí, tak na základě informací z Dopravního inspektorátu PČR – okres Brno-venkov (například chybějící chodník, úsek kde se často překračuje rychlost, nepřehledný úsek silnice, nebo křižovatka, chybějící přechod pro chod-		

	ce, nepřehledný přechod atd. Indikátor počtu obcí, kde se podařilo v daném období vybudovat prvek zvyšující bezpečnost na silnicích, umožňuje sledovat zlepšování situace.
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí, na jejichž katastru byl v daném období zbudován prvek zvyšující bezpečnost na silnicích. Jedná se například o zpomalovací prvek (retardér, záliv, semafor), vybudování přechodu pro chodce, osvětlení přechodu pro chodce, dobudování chodníku, parkovacího místa, vybudování spojení pro pěší tam, kde je nutné jít po silnici, rekonstrukci nepřehledné křižovatky atd.
Zdroj čerpání dat:	Informace z obcí SO ORP Šlapanice

Cíl 2.2	Výstavba cyklostezek a cest pro nemotorovou dojížděku za prací, do škol a za službami mezi obcemi SO ORP		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, JEŽ JSOU PROJENY CESTAMI PRO NEMOTOROVOU DOPRAVU (PŘEDEVŠÍM CYKLOSTEZKY)		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Tvarožná		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	20
Skutečnost	5		
Popis měřítka:	Pro zajištění bezpečného pohybu chodců, cyklistů a jiných nemotorových účastníků silničního provozu je zapotřebí budovat propojení mezi obcemi pro nemotorovou dopravu. Zjednodušeně můžeme nazvat tyto liniové stavby cyklostezkami, případně chodníky. V současné době zcela zásadně chybí vzájemné propojení mezi obcemi SO ORP právě pro pěší a cyklisty. Pokud se například chodec pokouší dostat z obce A do obce B, je vystaven poměrně nebezpečné cestě po silnici, kde není prostor pro chůzi. Tato situace končí mnohdy dopravní nehodou, v horším případě smrtelnou. Indikátor umožňuje sledovat počet obcí, kde se podařilo propojení mezi obcemi pro nemotorovou dopravu. Tyto zpevněné cesty by měli umožňovat dojížděku za prací a do škol pro nemotorovou dopravu tak, aby bylo pro obyvatele obcí možné se dostat na zastávku veřejné hromadné dopravy, nebo přímo k centrům zaměstnanosti. Vhodné je, aby se do roku 2020 podařilo takovým způsobem propojit alespoň polovinu obcí SO ORP. Vzhledem k časové náročnosti přípravy liniových staveb počítáme s realizací až ke konci monitorovacího období.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí, které propojuje cyklostezka, případně zpevněná cesta pouze pro nemotorovou dopravu.		
Zdroj čerpání dat:	Informace z obcí SO ORP Šlapanice		

Problémový okruh 3

NEDOSTATEČNÁ KAPACITA A KOORDINACE PRO ODCHYT ZATOULANÝCH ZVÍŘAT

Problémový okruh 3	ABSENTUJÍCÍ SPOLEČNÉ ŘEŠENÍ ODCHYTU ZATOULANÝCH ZVÍŘAT V SO ORP ŠLAPANICE		
Číslo indikátoru	6		
Název indikátoru	POČET ODCHYCENÝCH ZVÍŘAT		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Zdeněk Velan - odchyťová služba		
Roky	2013	2017	2020
Plán		75	100
Skutečnost	50		
Popis měřítka:	V současné době není řešen nijak systémově odchyt zatoulaných zvířat. Jedinou odchyťovou službou, která může v případě nouze pomoci, je služba Kynologického klubu pana Zdeňka Velana. Zájmem obcí je, aby se mohly v případě potřeby obrátit na dostupnou odchyťovou službu, která jim zatoulané zvíře odchyťne a odveze. V současné době velká většina obcí řeší situaci operativně různými způsoby. Počet odchyťených zvířat, který jsme získali od Kynologického klubu, je proto výrazně podhodnocen a neodpovídá reálnému počtu skutečně zatoulaných zvířat, které je potřeba odchyťnout. Pro stálé a adekvátní fungování útulku sloužícího pro všechny obce ve SO ORP Šlapanice je nutné jeho vybavení dostatečným počtem míst. Nedostatečná kapacita útulku často nestačí na množství bezprizorních zvířat. Indikátor dovoluje sledovat počet odchyťených zvířat.		
Metodika a výpočet:	Počet odchyťených zvířat odchyťovou službou, která bude pokrývat obce SO ORP		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy Kynologického klubu Šlapanice, MěÚ Šlapanice		

Cíl 3.1	Zřízení koordinovaného a jednotného systému odchyty zatoulaných zvířat spojeného se zřízením odchyťové stanice		
Číslo indikátoru	7		
Název indikátoru	ZŘÍZENÍ KOORDINOVANÉHO A JEDNOTNÉHO SYSTÉMU ODCHYTU ZATOULANÝCH ZVÍŘAT SPOJENÉHO SE ZŘÍZENÍM ODCHYTIVÉ STANICE		
Měrná jednotka	Ano/ne		
Správce měřítka	Zdeněk Velan - odchyťová služba		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ano	ano
Skutečnost	ne		
Popis měřítka:	Pro zajištění efektivního odchyty zatoulaných zvířat je dle informací zástupců obcí vhodné zřízení jednotné odchyťové služby s určitým zázemím. Jako splnění indikátoru budeme považovat fakt, pokud se zřídí odchyťová stanice, kam by byla zatoulaná zvířata v případě potřeby svážena. A to prostřednictvím Dobrovolného svazku obcí ORP Šlapanice nejspíše v areálu Kynologického klubu Šlapanice. Zřízení a provoz takového zařízení a služby by bylo financováno prostřednictvím Dobrovolného svazku obcí		

	formou příspěvků pokrývajících náklady takového zařízení.
Metodika a výpočet:	Zřízení odchytné služby pro zatoulaná zvířata obsluhující minimálně deseti obcí, které se budou zároveň podílet na jejím financování.
Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy Kynologického klubu Šlapanice, MěÚ Šlapanice

Cíl 3.1	Zřízení koordinovaného a jednotného systému odchytné služby pro zatoulaná zvířata spojeného se zřízením odchytné stanice		
Číslo indikátoru	8		
Název indikátoru	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO SPOLEČNÉHO SYSTÉMU ODCHYTU ZATOULANÝCH ZVÍŘAT		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Zdeněk Velan - odchytná služba		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	40
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Aby bylo možno zajistit odchyt zatoulaných zvířat v obcích SO ORP Šlapanice, je zapotřebí zřídit zařízení, kam by bylo možno taková zvířata odvézt. Zároveň je nutné financovat provoz takového zařízení, které bude mít k dispozici zaměstnance a příslušné. Nákladnost financování takového zařízení pro obce by se odvíjela od počtu obcí, které se na jeho zřízení a provozu budou podílet.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí, které se prostřednictvím Dobrovolného svazku obcí ORP Šlapanice podílí na zřízení a následném financování odchytné služby pro zatoulaná zvířata		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy Kynologického klubu Šlapanice, MěÚ Šlapanice		

6.3. Pravidla pro řízení strategie

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Starosta obce Telnice
Starosta obce Velatice
Místostarosta obce Ořechov
Starosta obce Silůvky
Vedoucí městské policie Šlapanice
Odchytová služba pro zatoulaná zvířata – Zdeněk Velan

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát na to, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zřízení společné a koordinované obecní policie v SO ORP Šlapanice	Starosta obce Velatice
2.1	Zavedení kontrol rychlosti, zpomalovacích prvků aj. opatření k zajištění bezpečnosti na komunikacích v rizikových místech	Starosta obce Telnice
2.2	Výstavba cyklostezek pro dojížděku za prací, do škol a za službami mezi obcemi SO ORP	Starosta obce Tvarožná
3.1	Zřízení koordinovaného a jednotného systému odchytu zatoulaných zvířat spojeného se zřízením odchytové stanice	Starostka obce Troubsko

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	POČET OBCÍ, KTERÉ MAJÍ NA SVÉM ÚZEMÍ BUĎ SLUŽEBNU OBCNÍ POLICIE, NEBO MAJÍ SMLOUVU S JINOU OBCÍ O JEJÍM ZAJIŠTĚNÍ	Vedoucí městské policie Šlapanice
2	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO SPOLEČNÉHO SYSTÉMU OBCNÍ POLICIE V ORP ŠLAPANICE	Vedoucí městské policie Šlapanice
3	POČET OBCÍ S POTENCIÁLNĚ NEBEZPEČNÝMI ÚSEKY NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH	Zástupce dopravního inspektorátu PČR okres Brno-venkov
4	POČET OBCÍ, NA JEJICHŽ ÚZEMÍ SE VYBUDUJE ZAŘÍZENÍ ZLEPŠUJÍCÍ BEZPEČNOST NA SILNICÍCH, NEBO JINÝ PRVEK ZVYŠUJÍCÍ BEZPEČNOST NA SILNICÍCH	Starosta obce Telnice
5	POČET OBCÍ, JEŽ JSOU PROJENY CESTAMI PRO NEMOTOROVOU DOPRAVU (PŘEDEVŠÍM CYKLOSTEZKY)	Starosta obce Tvarožná
6	POČET ODCHYCNÝCH ZVÍŘAT	Zdeněk Velan - odchytová služba
7	ZŘÍZENÍ KOORDINOVANÉHO A JEDNOTNÉHO SYSTÉMU ODCHYTU ZATOULANÝCH ZVÍŘAT SPOJENÉHO SE ZŘÍZENÍM ODCHYTOVÉ STANICE	Zdeněk Velan - odchytová služba
8	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO SPOLEČNÉHO SYSTÉMU ODCHYTU ZATOULANÝCH ZVÍŘAT	Zdeněk Velan - odchytová služba

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. – 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu

Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. – 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat

v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace				■										
Vyhodnocení								■						
Akční plán na r. 2017														
Příprava					■									
Realizace								■						
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže.

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl.

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partner.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou finan-

covatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci více prací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

Oblast bezpečnosti vzešla z vůle samotných zástupců obcí a je tudíž jednou z nejméně žádaných oblastí pro meziobecní spolupráci ze strany zástupců obcí. Přirozeně, ale ne všechny obce o vstup do jednotlivých koordinovaných systémů mají zájem. V současnosti je obecní policie zřízena pouze v několika málo větších obcích (městech) s tím, že policie není nikterak koordinována a je tudíž poměrně neefektivní. Podobně i další oblasti. Pro realizaci společných cílů v oblasti bezpečnosti je ve většině nevhodnějším prostředkem nově vytvořený dobrovolný svazek obcí. Ze strany zástupců obcí se jedná také o jeden z hlavních cílů nového DSO SO ORP Šlapanice. Nový DSO by umožnil koordinaci obecní policie tak, aby se stala efektivní a mohla sloužit nepřetržitě během dne i týdne.

Návrhová část vychází jak z analýz provedených dle metodiky Svazu měst a obcí ČR tak především z rozhovorů se starosty SO ORP, zástupci městské policie Šlapanice a Modřice, zástupci obvodních oddělení Policie ČR, zástupci Dopravního inspektorátu PČR okres Brno-venkov, hasičského sboru Šlapanice a zástupce krizového štábu Šlapanice. Není možné na základě dané metodiky popsat všechny problémy, které obsahuje tak široké téma, jako je bezpečnost, proto návrhová část vychází do značné míry z potřeb vzešlých na základě rozhovorů s aktéry v dané oblasti. Na jejich základě byly vytvořeny základní okruhy problémů. Účelem bylo vytvoření pokud možno malého počtu základních problémových okruhů. Z toho plyne, že některé okruhy jsou poměrně obecné a zahrnují v sobě větší množství podtémat. S tím souvisí někdy problematičtější formulace indikátorů k problémovým okruhům.

Definovány byly tři hlavní problémové okruhy s tím, že první problémový okruh popisující nedostatečnou prevenci a společnou koordinaci obecní policie má pouze jeden cíl. Problémový okruh popisující výskyt nebezpečných míst na silnicích se dělí na dva cíle a problémový okruh popisující absenci společného řešení odchytné zatoulaných zvířat má opět pouze jeden cíl.

Prvním problémovým okruhem je nedostatečná koordinace obecní policie a s tím spojený cíl vytvoření koordinované a společné obecní policie. Tato policie by byla pod jednotným velitelstvím, které by sídlilo ve Šlapanicích. Otázkou zůstává kolik služeben, by bylo vytvořeno, jelikož náklady na provoz takových služeben, respektive platy strážníků, jsou velmi vysoké. V případě čtyř služeben po 12 strážnících, kteří by mohli zajišťovat nonstop provoz, by se jednalo o 404 Kč na obyvatele za rok. A to pouze, pokud bychom počítali se zapojení všech obcí SO ORP. V opačném případě se budou náklady zvyšovat. Především pro malé obce, které doposud žádnou policii neměly, by se jednalo o navýšení v jejich rozpočtu poměrně značné. Otázka počtu zapojených obcí, počtu služeben a tedy i dojezdových vzdáleností tedy zůstává zatím otevřená. Dobrovolný svazek obcí ovšem zůstává ideální formou, přes kterou by bylo možné společnou obecní policii financovat a koordinovat. Míra kriminality v SO ORP Šlapanice není nijak vysoká ve srovnání s ostatními SO ORP, avšak blízkost města Brna přispívá ke zvýšené kriminalitě a mnoho obcí jako například Ořechov, či Želešice subjektivně pociťují zvýšenou kriminalitu, kterou potřebují řešit.

Druhý problémový okruh popisuje výskyt nebezpečných míst na pozemních komunikacích. Jedná se především o místa typu chybějících chodníků, přechodů, nepřehledných křižovatek, úseků s častým výskytem překračování povolené rychlosti vozidel a také úseků silnic, kde není prostor pro pěší, či cyklisty. Tito nemohou bezpečně přejít nebo přejet z místa A do místa B. Výskyt všech těchto nebezpečných míst vyžaduje koordinovaný a společný postup zástupců obcí při vyjednávání s úřady povolujícími jak zpomalovací prvky, tak vyjednávání se Správou a údržbou silnic JMK, v jejíž správě

komunikace v drtivé většině jsou. Jako druhý cíl, který by přispěl ke zvýšení bezpečnosti na silnicích, identifikujeme budování cyklostezek a cest pro nemotorovou dopravu mezi obcemi. Pokud se podaří vybudovat propojení mezi obcemi za účelem dojížděky, či docházky za prací, do škol, či za službami bude možné na takové projekty získat i dotace z evropských strukturálních fondů. Právě v problematice liniových staveb je meziobecní spolupráce velmi výhodná a důležitá. Cyklostezky na sebe musí navazovat a měli by vést buď k terminálům veřejné dopravy, nebo k centrům zaměstnanosti. DSO hraje velkou roli i při vyjednávání a přípravě projektů, které by bylo možné podpořit v rámci nástroje ITI Brněnské metropolitní oblasti.

Jako třetí problémový okruh definujeme absenci odchytné služby pro zatoulaná zvířata. Tento problém byl definován především na základě informací od zástupců obcí. Konkrétní statistiky se nepodařilo získat. Navíc velké množství psů vůbec není odchytno oficiální cestou a proto by ve statistikách tak jak tak nefigurovalo. Při výskytu zatoulaného zvířete nemá starosta často jinou možnost než ho odchytnout sám, přičemž na obcích pro takové případy ve většině případů chybí adekvátní zařízení i prostory pro umístění zvířete. Cílem je vytvoření jednotné odchytné služby. Využita by mohla být současná odchytná služba na živnostenský list, kterou provádí v prostorech Kynologického klubu Šlapanice pan Zdeněk Velan. Nutné je však zvýšení jeho kapacity ke splnění podmínek pro odchyt a umístění zatoulaných zvířat. Provoz a investice do rekonstrukce zařízení by byly hrazeny jak z dotací, tak z příspěvků obcí skrze DSO ORP Šlapanice. Po přepočtu na obyvatele by se jednalo o náklady zhruba 24 Kč na obyvatele za rok.

Každý cíl má svého správce, viz kapitola cíle. Ve velké míře byli jako správci cílů jmenováni starostové obcí podle toho, jak o které témata (cíle) projevíli zájem a jak se na tvorbě Strategie podíleli. Naplňování bude sledováno prostřednictvím sady indikátorů, ke kterým byli zvoleni také gestoři. Jedná se opět především o starosty obcí, kteří se problematikou zabývají. V případě problematiky obecní policie je gestorem vedoucí Městské policie Šlapanice, který má o problematice jednoznačně největší přehled.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část byla zrealizována na základě osobních rozhovorů se zástupci městské policie Šlapanice a Modřice, zástupci obvodních oddělení Policie ČR, zástupci Dopravního inspektorátu PČR okres Brno-venkov, hasičského sboru Šlapanice a zástupce krizového štábu Šlapanice. Následně byla projednávána v pracovní skupině bezpečnost Koordinátorem meziobecní spolupráce. Pracovní skupiny bezpečnosti se zúčastnili s různou mírou absencí zástupci obcí SO ORP (Šlapanice, Bílovice n. Svitavou, Modřice, Telnice a Velatice), velitel Městské policie Šlapanice a pan Zdeněk Velan – odchytná služba Kynologický klub Šlapanice. V průběhu zpracovávání návrhové části pak koordinátor meziobecní spolupráce průběžně komunikoval především s velitelem Městské policie Šlapanice a starostou obce Telnice a Velatice. Jako nejvyšší instance k připomínkám byla svolána "konference" na MěÚ Šlapanice v říjnu 2014, kde byly představeny návrhy ohledně řešení společné obecní policie, řešení bezpečnosti na silnicích a odchytu zatoulaných zvířat. Návrhy byly v průběhu představování i během následné diskuse komentovány pozvanými zástupci PČR - krajské, okresní a obvodní velitelství, zástupci Dopravního inspektorátu PČR okresu Brno-venkov, Zástupcem městské policie Brno a Šlapanice, zástupci vedení Hasičského sboru, zástupci obcí SO ORP (Šlapanice, Bílovice n. Svitavou, Modřice, Velatice, Telnice) a koordinátory meziobecní spolupráce v ORP Břeclav a Pohořelice, kde se volitelné téma bezpečnosti také projednává. Z Břeclavi přijeli jak KMOS, tak nově zvolený starosta Břeclavi,

velitel Městské policie Břeclav a analytik na volitelné téma. Na základě připomínek vzešlých z bohaté diskuse byla upravena návrhová část.

V rámci projednávání návrhové části byla ve finální fázi návrhová část poslána k opřipomínkování členům pracovní skupiny bezpečnost včetně vize, problémových okruhů, cílů a indikátorů. Návrhová část byla zpracovávána od července do prosince roku 2014.

6.5. Přílohy

6.5.1. Seznam zkratk

<i>BESIP</i>	<i>bezpečnost silničního provozu</i>
<i>ČD</i>	<i>České dráhy</i>
<i>ČR</i>	<i>Česká republika</i>
<i>DSO</i>	<i>dobrovolný svazek obcí</i>
<i>IZS</i>	<i>Integrovaný záchranný systém</i>
<i>JSDH</i>	<i>Jednotka sboru dobrovolných hasičů</i>
<i>KMOS</i>	<i>koordinátor meziobecní spolupráce</i>
<i>MěÚ</i>	<i>městský úřad</i>
<i>MPSV</i>	<i>Ministerstvo práce a sociálních věcí</i>
<i>NC</i>	<i>nákupní centrum</i>
<i>OO</i>	<i>obvodní oddělení</i>
<i>OPIS IZS</i>	<i>Operační a informační středisko integrovaného záchranného systému</i>
<i>ORP</i>	<i>obec s rozšířenou působností</i>
<i>OSP</i>	<i>oddělení sociální prevence</i>
<i>PČR</i>	<i>Policie České republiky</i>
<i>RD</i>	<i>rodinný dům</i>
<i>SO</i>	<i>správní obvod</i>
<i>SWOT analýza</i>	<i>metoda strategického plánování – identifikace jednak stránek silných (Strengths) a slabých (Weaknesses), jednak příležitostí (Opportunities) a hrozeb (Threats)</i>
<i>TČ</i>	<i>trestný čin</i>
<i>ZŠ</i>	<i>základní škola</i>

7. Závěr, kontakty

7.1. Závěr

Obce v SO ORP Šlapanice rozvíjeli doposud spolupráci na bázi menších dobrovolných svazků obcí (DSO), tzv. mikroregionů. Tyto mikroregiony vznikly většinou v dřívějším období, kdy na ně byla navázána dotační podpora ze specifických státních a krajských zdrojů. Tyto zdroje v současné době již nejsou k dispozici, a proto většina mikroregionů nevyvíjí příliš velkou aktivitu. Na území se nachází velké množství menších dobrovolných svazků obcí, které zasahují mimo SO ORP a navíc celou západní část území dokonce nepokrývá žádný multifunkční DSO (viz příloha č. 1). Kromě relativně pravidelných setkání na MěÚ Šlapanice (zhruba 4x za rok z důvodu různých informativních školení) nebyla tedy z hlediska spolupráce obcí SO ORP Šlapanice rozvinuta žádná komplexnější spolupráce. Fakticky se jednalo, respektive jedná, o spolupráci maximálně v rámci mikroregionů a to v oblasti cestovního ruchu, budování a provozu vodovodů a kanalizací. Monofunkční svazky vodovodů a kanalizací (viz příloha č. 2) navíc pro další meziobecní spolupráci nemají velký význam z důvodu svého úzkého zaměření.

Otázka komplexnější problematiky spolupráce obcí zatím řešena nebyla. Ačkoliv se uskutečnily snahy o spolupráci především v oblasti sociálních služeb, nedošly kvůli malé vůli zástupců obcí SO k realizaci. Charakteristickým případem byl plán na výstavbu Azylového domu pro matky s dětmi v obci Rebešovice. Fakticky budovu bývalé školy mělo odkoupit město Šlapanice, které by následně bylo investorem a provozovatelem daného zařízení. Vzhledem k tomu, že by ale tíha nákladů byla na městě Šlapanice, které by požadovalo příspěvky od okolních obcí, byl tento typ spolupráce zatím odsunut jako neakceschopný. Výrazně výhodnější se do budoucna jeví cesta multifunkčního DSO, který by, pokud možno, pokrýval území SO ORP Šlapanice se svým přirozeným centrem na MěÚ ORP Šlapanice v Brně. Tím by byla vyřešena i nevýhodná a excentrická poloha ORP ve Šlapanicích.

Pro možnou budoucí spolupráci obcí SO ORP Šlapanice byl vypracován tento Strategický plán, kde stěžejními oblastmi spolupráce obcí jsou základní a předškolní vzdělávání, sociální oblast, odpadové hospodářství a jako volitelné téma byla rozpracována široká problematika bezpečnosti. Tato témata jsou zvolena proto, že se jedná o oblasti, které ze Zákona o obcích náleží do gescí každé obce. Byly zpracovány analýzy popisující problémy v území, vydefinován prolémové okruhy, navrženy cíle k jejich řešení a indikátory pro jejich kontrolu do budoucna. Strategický plán se tak dělí na analytickou a návrhovou část.

V oblasti školství je jako jedno z hlavních témat spolupráce navrhován společný postup v rozšiřování doplňkových forem vzdělávání. Tyto formy je výhodné řešit pro více škol (respektive obcí) společně. Tak se sníží náklady, které by každá škola samostatně musela platit. Jako nejvýhodnější se jeví sdílení úvazků školních logopedů, psychologů a pedagogických pracovníků technických dílen. V rámci společné aktivity praktického technického vzdělávání byl do návrhové části doplněn bod rekonstrukce, či výstavby technických dílen určených pro výuku na 2. stupni ZŠ, které se v současnosti v drtivé většině nevyužívají. Jako druhá oblast spolupráce byl definován společný postup ve věci rozšiřování a transformace kapacit mateřských škol a řešení potenciálního nedostatku kapacit ve školách základních. Jako potřebné se jeví i setkávání ředitelů škol.

Problematika sociálních služeb je jednou ze stěžejních oblastí spolupráce obcí v SO ORP Šlapanice. Multifunkční svazek obcí by se tudíž mohl stát nositelem společně zajišťovaných sociálních služeb. Sociální služby v souvislosti se stárnutím populace budou do budoucna stále více nuceny přebírat na svá bedra obce. Stát ani kraj nebude disponovat dostatečným objemem finančních prostředků, aby tyto služby v dostatečné míře financoval. V návrhové části, která vychází ze zpracovaných statistických analýz, je navrženo především posílení kapacit pro seniory. Navrženy jsou výstavby pobytových služeb pro seniory jak ve formě domů s pečovatelskou službou vždy pouze pro několik obcí dohromady, tak většího zařízení typu domova seniorů. Navrhována je dále výstavba denního stacionáře a rozšíření pečovatelských služeb pro seniory. V případě ostatních cílových skupin je navrhováno

zajištění dostupnosti sociálního bydlení a výstavba Azylového domu pro osamělé matky s dětmi. V neposlední řadě je cílem nastavit systém kofinancování sociálních služeb. Cílem je nastavit financování sociálních služeb systémově tak, že obce přispívají skrze DSO všechny do jednotného balíku financí, ten jde na sociální odbor ORP. Tento odbor pak skrze získané finance je schopen realizovat společné projekty typu Azylový dům, denní stacionář atd., je schopen financovat lépe terénní sociální služby atd. Vycházíme v tomto případě ze zkušenosti i jiných ORP, jako např. ORP Slavkov.

V oblasti odpadového hospodářství byly vydefinovány jako dva základní problémy nedostatky sběrných dvorů a jejich špatný technický stav a neoptimální nakládání s biologicky rozložitelným odpadem. Cílem je vybudování nových sběrných dvorů tak, aby se optimalizovala síť sběrných dvorů a sběrných míst s ohledem na dostupnou vzdálenost pro občany. Třídění odpadu bude podobně jako v sociálních službách stále více na bedrech obcí, které v souvislosti s novelou zákona budou mít povinnost zavést oddělený sběr vybraných odpadů. Jedním z cílů je proto i společný postup při pořizování vybavení sběrných dvorů. Posledním cílem je zavést společnou koordinaci např. sběru, svozu a využití biologicky rozložitelného komunálního odpadu. Vhodným řešením nakládání s BRKO je zahuštění sítě kompostáren a vytvoření společného systému sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu.

Volitelné téma bezpečnosti se soustředí na řešení tří základních problémů a to prevence kriminality, odchyty zatoulaných zvířat a bezpečnosti na silnicích. Jako hlavní cíle, které mají dané problémy vyřešit, jsou navrhovány tyto. Zřízení společné obecní policie, zřízení odchytové služby zatoulaných zvířat, výstavba cest pro nemotorovou dopravu mezi obcemi a zavedení zpomalovacích prvků a bezpečnostních opatření na silnicích. Jako velmi nosné pro budoucí spolupráci obcí se jeví téma společné obecní policie, která by měla dle návrhu zajišťovat nonstop službu a tím by měla výrazně zvýšit prevenci kriminality a akceschopnost policie. Obecní policie je dnes roztříštěná v několika městech a obcích a není schopna pokrýt časově často ani denní provoz. Otázkou však zůstává počet strážníků na počet obcí tak, aby tato služba byla pro obce ještě finančně únosná. Na zřízení společné obecní policie se dá navázat i odchyt zatoulaných zvířat. Jako další velmi nosné téma spolupráce se jeví výstavba cest, respektive cyklostezek, umožňujících mobilitu za prací a do škol mezi obcemi SO ORP. Tyto aktivity budou v současném programovacím období podporovány z IROPu a jako ideální žadatel se zatím jeví právě nový integrující dobrovolný svazek obcí. V současnosti chybí fakticky propojení mezi obcemi pro nemotorovou dopravu a přechod pěších po veřejných komunikacích je často velmi nebezpečný.

Vůle ke spolupráci není na celém území stejná. Velkou nevýhodou hraje v tomto případě roztříštěnost a nekompaktnost území. Výhodou je však Městský úřad, který sídlí v Brně. Jako nosná pro další spolupráci se proto, kromě výše zmíněných témat, jeví i administrativní podpora obcí, především v oblasti právního a dotačního managementu. Obce by uvítaly ulehčení agendy, která je na ně nakládána a nekompaktnost území v tomto případě není nevýhodou. Další spolupráce v území je tedy možná, ale nebude jednoduchá.

7.2. Kontakty na realizační tým

RNDr. Filip Chvátal, koordinátor meziobecní spolupráce v ORP Šlapanice (chvatal@slapanice.cz, filipchvatal@gmail.com)

RNDr. Jozef Mečiar, pracovník pro tvorbu analýz (meciar.jozef@gmail.com)

Mgr. Andrea Zachová, expert pro volitelné téma bezpečnost (zachovaandrea@seznam.cz)

Marta Kořínková, asistentka (marta.k7@seznam.cz)

Šárka Jeřábková, asistentka (sarka.jerabkova1258@seznam.cz)

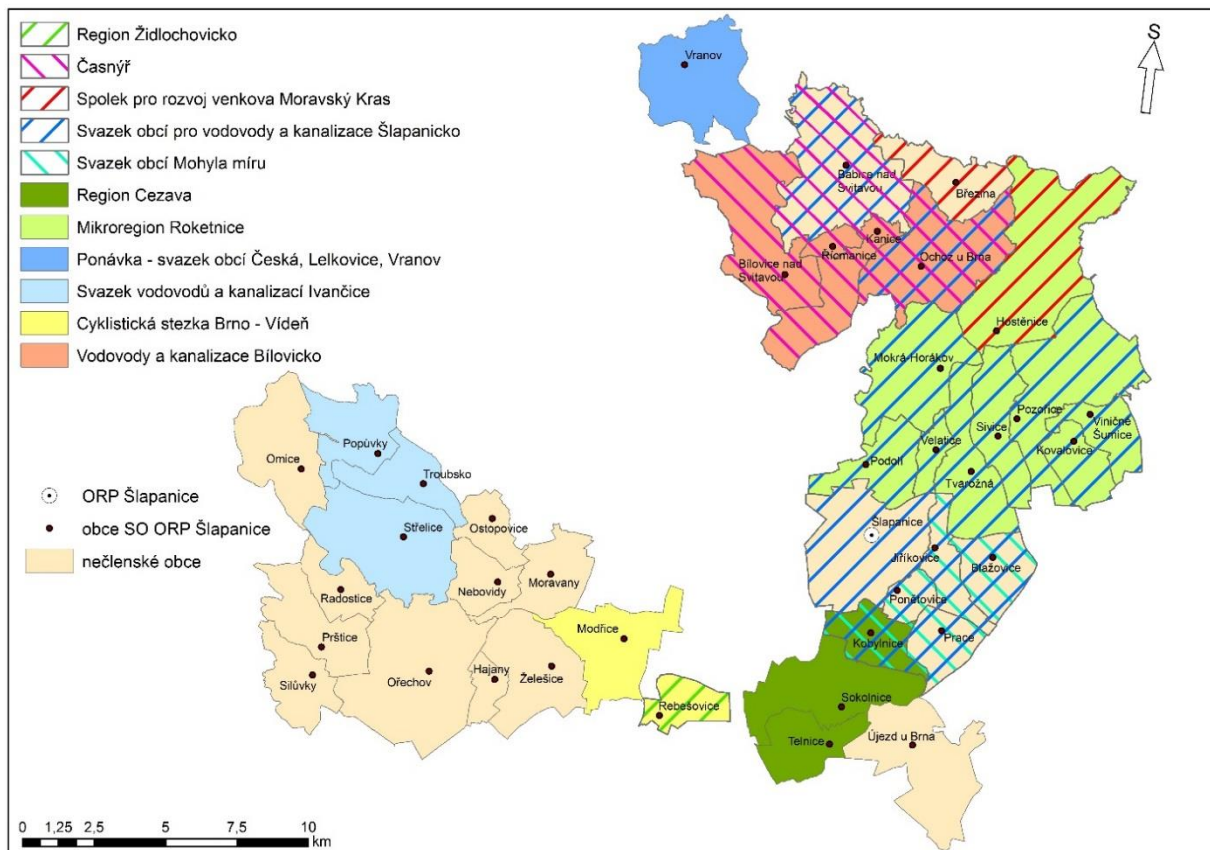
Motivující starostové:

Pavel Horák, místostarosta města Šlapanice v letech 2006-2014, (mapa@horakovi.cz)

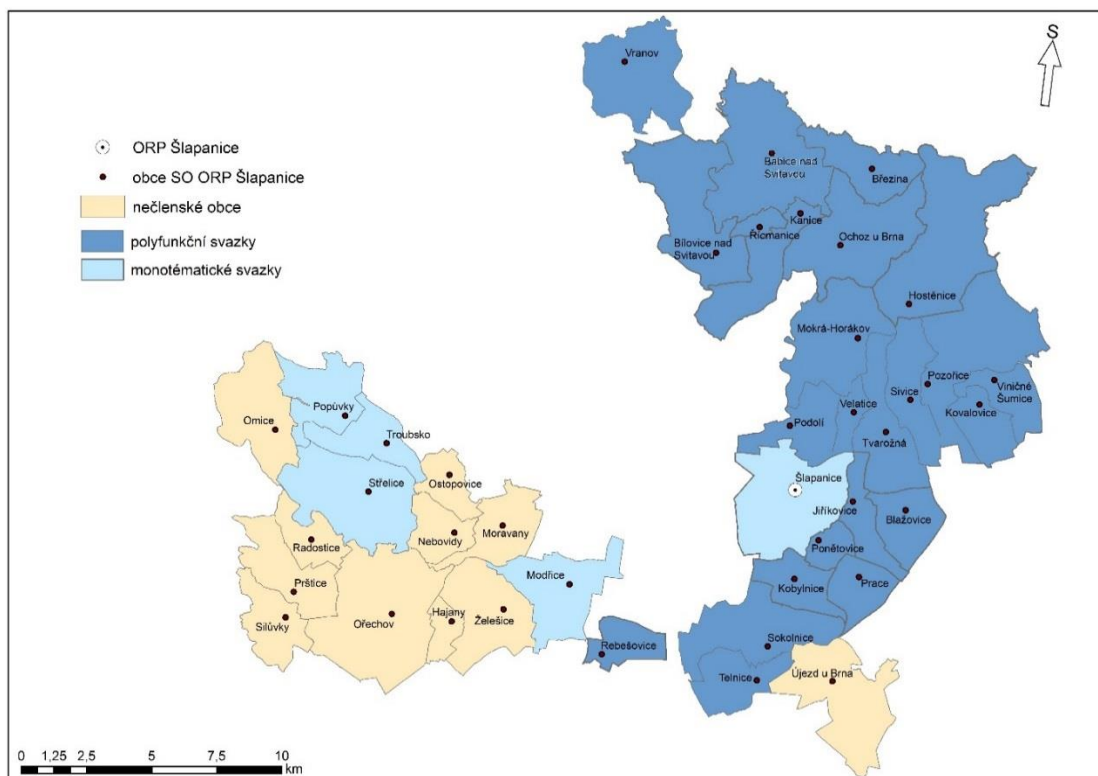
Miroslav Boháček, starosta obce Bílovice nad Svitavou, (starosta@bilovice-nad-svitavou.cz)

7.3. Přílohy

Příloha č. 1 Dobrovolné svazky působící na území SO ORP Šlapanice k roku 2015

Příloha č. 2 – Dobrovolné svazky polyfunkční a monotématické v SO ORP Šlapanice k roku 2015⁵

⁵ Monotematickým svazkem obcí je pro tuto analýzu myšlen takový subjekt, jehož předmět činnosti je zaměřen pouze na jednu jedinou aktivitu, která je ve své základní podstatě aktivitou jednorázovou a po naplnění stanoveného cíle již takový subjekt v zásadě nemá dalšího efektivního využití (např. dobrovolný svazek obcí založený pouze za účelem zřízení vodovodu, dobrovolný svazek obcí zřízený pouze za účelem vybudování kanalizace apod.)

Polyfunkční je dobrovolný svazek obcí působící ve více oblastech, přičemž účel jeho zřízení není naplněn pouze jednorázovou akcí a činnost toho subjektu tak není časově omezena.

8. Přílohy

8.1. Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Základní informace o strategii.....	7
Tabulka č. 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí	9
Tabulka č. 3: Relevantní významné strategické dokumenty	12
Tabulka č. 4: Charakteristika území ORP	17
Tabulka č. 6: Demografický vývoj obyvatel v území ORP	19
Tabulka č. 7: Stručná charakteristika školství v území ORP	22
Tabulka č. 8: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP	23
Tabulka č. 9: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v SO ORP ..	24
Tabulka č. 10: Ekonomická aktivita obyvatel území SO ORP	25
Tabulka č. 11: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	25
Tabulka č. 12: Charakteristika domácností	25
Tabulka č. 13: Charakteristika nezaměstnanosti v území SO ORP	26
Tabulka č. 14: Charakteristika trhu práce v území SO ORP	26
Tabulka č. 15: Územní a strategické plánování	37
Tabulka č. 16: Popis klíčových aktérů rozvoje území správního obvodu	41
Tabulka č. 17: SWOT analýza.....	46
Tabulka č. 18: Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání.....	55
Tabulka č. 19: Počty škol a vybraných školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP Šlapanice	60
Tabulka č. 20: Pracovníci ve školství SO ORP Šlapanice	62
Tabulka č. 21: Počet ZŠ v SO ORP Šlapanice.....	67
Tabulka č. 22: Počet úplných a neúplných ZŠ v SO ORP Šlapanice.....	69
Tabulka č. 23: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích SO ORP Šlapanice	70
Tabulka č. 24: Součásti základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Šlapanice.....	71
Tabulka č. 25: Základní údaje o základním vzdělávání (1 i 2 stupeň ZŠ) v obcích SO ORP Šlapanice....	73
Tabulka č. 26: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v SO ORP Šlapanice	75
Tabulka č. 27: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v SO ORP Šlapanice	75
Tabulka č. 28: Počet absolventů ZŠ v SO ORP Šlapanice	76
Tabulka č. 29: Popis ZŠ v SO ORP Šlapanice za školní rok 2012/2013.....	78
Tabulka č. 30: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v SO ORP Šlapanice	80
Tabulka č. 31: Základní školy zřizované obcemi v SO ORP Šlapanice.....	82
Tabulka č. 32: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v SO ORP	83
Tabulka č. 33: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v SO ORP Šlapanice.....	84
Tabulka č. 34: Základní školy zřizované krajem či soukromými subjekty v SO ORP Šlapanice.....	85
Tabulka č. 35: Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v SO ORP Šlapanice	85
Tabulka č. 36: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v SO ORP Šlapanice.....	87
Tabulka č. 37: Údaje o pedagogických pracovnících MŠ zřizovaných obcemi popřípadě krajem.....	90
Tabulka č. 38: Mateřské školy zřizované obcí v SO ORP Šlapanice	91
Tabulka č. 39: Mateřské školy zřizované krajem nebo soukromými subjekty v SO ORP Šlapanice	92
Tabulka č. 40: Popis MŠ v SO ORP Šlapanice v školním roce 2012/2013	94
Tabulka č. 41: Porovnání databáze MŠ z Výkazů MŠVT a výkazů škol na Referátu školství ORP.....	98
Tabulka č. 42: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v SO ORP Šlapanice	99

Tabulka č. 43: Školní družiny a školní kluby v ORP	100
Tabulka č. 44: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP	101
Tabulka č. 45: Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP	103
Tabulka č. 46: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP	104
Tabulka č. 47: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP	106
Tabulka č. 48: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP	107
Tabulka č.49a: Celkové provozní výdaje (v Kč) ve SO ORP Šlapanice na ZŠ, MŠ a školská zařízení zřizovaných obcemi	108
Tabulka č. 49b: Celkové provozní výdaje (v Kč) ve SO ORP Šlapanice na speciální školy a školská zařízení zřizovaná obcemi	108
Tabulka č. 50: Finanční prostředky (v tis. Kč) poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v SO ORP Šlapanice.....	109
Tabulka č. 51: Ukazatele nákladovosti (v tis. Kč) na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP	109
Tabulka č. 52: Financování z RUD (v Kč) v jednotlivých obcích SO ORP Šlapanice v roce 2013	110
Tabulka č. 53: Nezbytné investiční potřeby obcí v SO ORP Šlapanice týkající se ZŠ do roku 2023	112
Tabulka č. 54: Analýza cílových skupin.....	114
Tabulka č. 55: Analýza rizik.....	119
Tabulka č. 56: SWOT analýza školství.....	123
Tabulka č. 57: Srovnání kapacity, počtu dětí a volných míst v mateřských školách SO ORP Šlapanice ve školním roce 2012/2013.....	135
Tabulka č. 58 Srovnání počtu dětí, které mohou v daném věku chodit do MŠ, v obcích SO ORP Šlapanice v roce 2011.....	136
Tabulka č. 59: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci SO ORP.....	167
Tabulka č. 60: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	169
Tabulka č. 61: Sociální zařízení a služby v SO ORP Šlapanice s fyzicky existujícími objekty roku 2014	170
Tabulka č. 62: Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo SO ale působících i v jeho území (tj. aniž by v něm měly fyzicky existující objekty)	171
Tabulka č. 63: Počet jednotlivých typů sociálních služeb.....	175
Tabulka č. 64: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP).....	177
Tabulka č. 65: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele	180
Tabulka č. 66: Počet sociálních služeb dle zřizovatele	182
Tabulka č. 67: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012.....	184
Tabulka č. 68: Kapacita zařízení sociálních služeb.....	188
Tabulka č. 69: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	191
Tabulka č. 70: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	195
Tabulka č. 71: Sociální zařízení a služby, jejichž působnost zasahuje do SO ORP Šlapanice, aniž by tu měly fyzicky existující objekty, začátkem roku 2014.....	197
Tabulka č. 73: Analýza rizik – registr rizik v oblasti sociálních služeb.....	207
Tabulka č. 74: SWOT analýza oblasti sociálních služeb	211
Tabulka č. 75: Podrobný rozpis fyzicky existujících objektů sociálních zařízení a sociálních služeb v SO ORP Šlapanice.....	261

Tabulka č. 76: Plánovaná či zamýšlená sociální zařízení v SO ORP Šlapanice, zatím tudíž nezapsaná v Rejstříku poskytovatelů	262
Tabulka č. 77a: Popis technického vybavení nakládání s jednotlivými druhy odpadů v obcích SO ORP Šlapanice.....	270
Tabulka č. 77b: Sběrné dvory na území SO ORP, současný stav	271
Tabulka č. 77c: Sběrné dvory na území SO ORP – Povolené odpady	272
Tabulka č. 78a: Sběrná místa na území SO ORP, současný stav.....	279
Tabulka č. 78b: Sběrná místa (bez krajského souhlasu) na území SO ORP Šlapanice – sběrnými místy uváděný odběr odpadu	280
Tabulka č. 79: Výkupny odpadů na území SO ORP, současný stav.....	281
Tabulka č. 80: Třídící linky na území SO ORP, současný stav	283
Tabulka č. 81: Třídící linky v blízkosti území SO ORP, současný stav.....	284
Tabulka č. 82: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území SO ORP), současný stav.....	286
Tabulka č. 83: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky SO ORP, současný stav.....	288
Tabulka č. 84: Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území SO ORP), současný stav.....	289
Tabulka č. 85: Nakládání s BRO při skládování a spalování	291
Tabulka č. 86: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů na území SO ORP, současný stav.....	293
Tabulka č. 87: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území SO ORP, současný stav	294
Tabulka č. 88: Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného území SO ORP), současný stav.....	295
Tabulka č. 89: Sklárky odpadů provozované na území SO ORP, současný stav	297
Tabulka č. 90: Nejbližší sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky SO ORP, současný stav	298
Tabulka č. 91: Koncová zařízení (sklárky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného SO ORP), současný stav.....	299
Tabulka č. 92: Další zařízení pro nakládání s odpady v území SO ORP a v blízkosti územní SO ORP, současný stav.....	300
Tabulka č. 93a: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008–2012.....	305
Tabulka č. 93b: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012	307
Tabulka č. 94: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území SO ORP za období 2008–2012	308
Tabulka č. 95a: Celková produkce odpadů na území SO ORP (produkce KO a produkce směšného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008–2012.....	313
Tabulka č. 95b: Celková a měrná produkce komunálního a směšného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012	315
Tabulka č. 96a: Separovaný sběr odpadů na území SO ORP za období 2008–2012	317
Tabulka č. 96b: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytříděných odpadů), rok 2012	319
Tabulka č. 96c: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012.....	320

Tabulka č. 96d: Měrná produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013	321
Tabulka č. 97a: Identifikace hlavních druhů BRO na území SO ORP za období 2008–2012	322
Tabulka č. 97b: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP za období 2008–2012	324
Tabulka č. 98a: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území SO ORP za období 2008–2012	325
Tabulka č. 98b: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu katalogového čísla 20 02 01 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012	327
Tabulka č. 98c: Celková produkce odpadů v SO ORP Šlapanice v letech 2008 – 2012	328
Tabulka č. 98d: Podíl obcí na produkci odpadů v SO ORP Šlapanice r. 2012	334
Tabulka č. 99: Nakládání s odpady celkově na území SO ORP za období 2008–2012.....	336
Tabulka č. 100: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území SO ORP za období 2008–2012.....	340
Tabulka č. 101: Nakládání se separovaným sběrem na území SO ORP za období 2008–2012.....	342
Tabulka č. 102a: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území SO ORP za období 2008–2012	345
Tabulka č. 102b: Způsoby nakládání s komunálním odpadem v SO ORP Šlapanice r. 2012	349
Tabulka č. 102c: Způsoby nakládání s jednotlivými druhy komunálních odpadů v SO ORP Šlapanice r. 2012.....	352
Tabulka č. 103: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010–2012 v území SO ORP.....	355
Tabulka č. 104: Analýza cílových (dotčených) skupin.....	357
Tabulka č. 105: Analýza rizik.....	363
Tabulka č. 106: SWOT analýza odpadového hospodářství SO ORP Šlapanice	367
Tabulka č. 107: Porovnání výjezdů JSDH Šlapanice v letech 2010–2013	437
Tabulka č. 108: Nápad celkové trestné činnosti na 100 obyvatel na katastrálním území města Šlapanice a Bedřichovice, na OO PČR Šlapanice a na teritoriu Územního obvodu Brno-venkov a celkové přestupkové činnosti na katastrálním území města Šlapanice a Bedřichovice v letech 2008–2013.....	438
Tabulka č. 109: Zatíženost obvodních oddělení Policie ČR Jihomoravského kraje zasahujících do SO ORP Šlapanice v porovnání s Jihomoravským krajem a územním obvodem Brno-venkov v období červenec 2013 - červen 2014	440
Tabulka č. 110: Problémy s dopravní komunikací v obcích ve SO ORP Šlapanice.....	444
Tabulka č. 111: Dopravní nehody obvodních oddělení Policie ČR Jihomoravského kraje ve SO ORP Šlapanice v porovnání s Jihomoravským krajem a územním obvodem Brno-venkov v období červenec 2013 - červen 2014.....	445
Tabulka č. 112: Přehled o trestných činech a přestupcích klientů projednaných Městským úřadem Šlapanice, sociálním odborem, OSP	446
Tabulka č. 113: Počet klientů OSP Městského úřadu Šlapanice v celém obvodu ORP Šlapanice v roce 2011.....	446
Tabulka č. 114: Projekty Programu prevence kriminality města Šlapanice na rok 2013	447
Tabulka č. 115: Přehled volnočasových aktivit v obcích ve SO ORP Šlapanice	448
Tabulka č. 116: Vztah běžných a kapitálových výdajů města Šlapanice a Městské policie Šlapanice v letech 2011–2013.....	453
Tabulka č. 117: Rozpočty obcí v ORP Šlapanice z hlediska finanční analýzy volitelného tématu pro roky 2010–2013.....	454

Tabulka č. 118: Analýza cílových skupin	459
Tabulka č. 119: Analýza rizik – registr rizik v oblasti	462
Tabulka č. 120: SWOT analýza.....	463
Tabulka č. 121 Srovnání jednotlivých navrhovaných revírů obecní policie	468
Tabulka č. 122: Plán služeb Obecní policie Telnice na katastru obcí Telnice, Měnin, Žatčany - měsíc říjen 2014.....	475

8.2. Seznam obrázků

Obr. č. 1: Administrativní členění správního obvodu	16
Obr. č. 2: Sídlní struktura SO ORP Šlapanice	21
Obr. č. 3: Obce, které mají územní plán	37
Obr. č. 4: Objekty předškolního a základního vzdělávání v SO ORP Šlapanice	129
Obr. č. 5: Organizační hierarchizace objektů předškolního a základního vzdělávání v SO ORP Šlapanice	130
Obr. č. 6: Nejdůležitější problémy škol v SO ORP Šlapanice na základě výsledků dotazníkového šetření ředitelů ZŠ a MŠ.....	141
Obr. č. 7: Sociální zařízení a služby v SO ORP Šlapanice	210
Obr. č. 8: Zařízení odpadového hospodářství SO ORP Šlapanice	373
Obr. č. 9: Svozové společnosti působící v odpadovém hospodářství SO ORP Šlapanice	374
Obr. č. 10: Územní působnost OO PČR Šlapanice, Rajhrad, Ivančice, Rosice, Židlochovice, Kuřim	436
Obr. č. 11: Návrh rozdělení působnosti revírů městské policie ČR v SO ORP Šlapanice s počty strážníků	468

8.3. Seznam grafů

Graf č. 1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012	20
Graf č. 2: Pracovníci ve školství SO ORP Šlapanice	65
Graf č. 3: Počty dětí v MŠ podle zřizovatele:.....	88
Graf č. 4: Struktura obyvatelstva zázemí Brna podle pohlaví a věku v roce 2011 (vlevo, výchozí stav odhadu, k 31. 12. daného roku) a v roce 2056 (vpravo, střední varianta odhadu).....	217
Graf č. 5: Vývoj počtu obyvatel zázemí Brna ve věku 65 a více roků do roku 2056 podle nízké, střední a vysoké varianty odhadu.....	218
Graf č. 6: Porovnání vývoje celkové produkce biologicky rozložitelného odpadu (BRO),.....	329
komunálního odpadu (KO), biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO)	329
a odpadu katalogového čísla 200201 v SO ORP Šlapanice letech 2008–2012	329
Graf č. 7: Porovnání vývoje podílů biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO)	331
na celkové produkce biologicky rozložitelného odpadu (BRO).....	331
a na celkové produkci komunálního odpadu (KO) v SO ORP Šlapanice letech 2008–2012	331
Graf č. 8: SO ORP Šlapanice, r. 2012 – Znázornění celkové produkce:	332
Graf č. 9: Vývoj podílu odpadu katalogového čísla 200201 (biologicky rozložitelný odpad)	333
na celkové produkci biologicky rozložitelného komunálního odpadu	333
v SO ORP Šlapanice letech 2008–2012	333
Graf č. 10: Podíl obcí na celkové produkci odpadů v SO ORP Šlapanice r. 2012.....	335
Graf č. 11: Objasněnost trestné činnosti.....	443

